

1503

S
S

O XXII

415 Gesta Romanorum cum Applicationibus moralisatis et misticis, **lit. goth.**
Petit's device on title and Pigouchet's on last leaf (worm hole through several leaves), oaken boards, pigskin, stamped with figures of Chastity and Justice within ornamental borders, clasps
Paris, Petit et Pigouchet, 1503

Ex dono Jois Stadler Scribæ
Nobilis D. Jois à Syrgestein
A.° 1605.

¶ Gesta romanorum cum applicationibus moralisatis ac misticis.

¶ Ex gestis romanorũ hystorie notabiles collecte de viciis ꝟtutibusqꝫ tractãtes cũ applicationib⁹ moralisatis ꝛ mysticis: incipiũt feliciter

¶ De dilectione. Cp̄m.i.

POmpeius regnauit diues valde et potens qui filiã vnicam et pulchrã habebat quam tenerrime diligebat: ita ꝙ ꝑ ei⁹ custodia q̄nqꝫ milites ei assignauit: vt cõtra oẽ piculũ sub pena graui eã custodirẽt. Milites ꝟo dieb⁹ ac noctib⁹ armati eã custodiebãt: ꝛ ante ostiũ camere lampadẽ ardẽtẽ ordinabãt: ne aliquis nocte ad eã accederet ipis dormiẽtib⁹ vel eis ignorãtib⁹. ꝛ quendã caniculũ bene latrantẽ hẽbant ꝑ cui⁹ latratũ excitari possent. Puella ista tenerrime nutrita erat: q̄ multũ ãhelabat mũdi spectacula videre. Cũ aũt semel foras ꝓspexisset: venit q̄dã dux. qui cũ oculos ipudicos in eã iniecit statim capt⁹ est in amorẽ ei⁹ qꝛ pulchra nimis: ꝛ oclis oiꝫ erat gratiosa ac iperatoris filia vnica. que post mortẽ p̄ris iure hereditario iperiũ obtineret. Dux iste multa ei ꝓmisit vt ei⁹ ↄsensũ obtineret. Illa ꝟo spans de ꝓmissiõe cõsensit statīꝫ. caniculũ paruũ occidit. lampadẽ extinxit. ꝛ nocte ducẽ est secuta. Mane ꝟo facta est q̄stio vbi deuenit. Erat tũc ipalacio regis pugil fortis q̄ semp ꝑ iusticia impꝫ̃ pugnauit. qui cũ audisset ꝙ filia patrẽ cõtempsit agili cursu post eã currebat. Dux ꝟo cũ eũ armatũ vidisset venientẽ duellum cũ eo cõmisit. Sꝫ pugil p̄ualuit. caput ei⁹ ãputauit: ꝛ puellã ad palaciũ reduxit. tñ faciẽ patris mlˀto tp̄e nõ vidit. ꝛ cõtinue gemit⁹ ꝛ suspiria emittebat. Hoc audiẽs quidã sapiens in curia iperatoris qui sp mediator inꝉ impatorẽ et alios erat ↄstitut⁹. motus pietate per eũ est patri recõciliata ac nobilissio viro desponsata. Quo facto varia donaria a patre recepit. Prio tunicã talarẽ polimitã vndiqꝫ intextã hoc habentẽ. Dimisi tibi ne adijcias vltra. A rege quandã coronã aureã habuit sic insculptã. Ex me tua dignitas. A ꝓpugnatore hũit anulũ vnũ cũ hac scriptura. dilexi te. disce diligere. A sapiẽte mediatore aliũ anulum recepit sic scirlptũ. q̄d feci. c̄ogita quare. A filio regꝭ etiã anulũ sic scriptũ. Nobilis es. nobilitatẽ tuam ne ↄtẽnas. A ger

mano ꝓprio aliũ anulũ rece-
pit in q̊ erat scriptuȝ Accede
ad me ne timeas frat̃ tu⁹ suȝ.
A sponso sigillũ aureũ. q̊ sibi
hereditas sponsi ꝯfirmabat̃
collata ē cui⁹ scriptura erat
Jā cōiũcta es noli āpli⁹ erra-
re. Puella postq̃ȝ ista dona re
cepat ea q̃ȝdiu vixerat custo-
diuit: ⁊ est ab oībus dilecta ⁊
dies suos in pace finiuit.

Moralisatio.

CArissimi. Impator iste
est ipse pater celestis q̊
vocauit suos p passionē filij
sui de fauce dyaboli. Ipse est
rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. Deu
tero. xxxij. Nunq̊d ip̃e est pa-
ter tuus q̊ possedit fecit ⁊ cre
auit te. Filia vnica est aīa ra
tionalis que traditur quiq;
militibus. i. quinq; sensibus
ad custodiendũ: q̊ sunt arma-
ti per virtutes quas homo in
baptismo recepit. Isti sensus
sunt visus/audit⁹ ⁊c. qui ha-
bent cōtra dyabolũ mundũ ⁊
carnē eam custodire. Lāpas
ardens est volũtas deo in oī-
bus subiecta que dȝ semper
ardere in bonis operibus vt
peccato non cōsentiat. Cani
culus paruus bene latrans
est consciētia que habet con-
tra peccata recalcitrare. sed
heu ꝓch dolor anima volens
mundi spectacula videre se-
pe pergit foras totiens quo-
tiens contra diuinũ p̃ceptuȝ
agit statim a duce. i. a rapto-
re infernali voluntarie est de-
ducta: et sic lampas bonorũ
operũ extinguitur: et canicu
lus cōscientie occiditur: et sic
anima in nocte peccati sequi
tur dyabolũ. Hec cum audis-
set pugil noster. s. deus: q̃ nō
est alius qui pugnet ꝓ nobis
nisi tu deus noster. statim cō-
tra duceȝ dyabolũ pugnauit
et victoriā obtinuit et aīam
ad palaciũ regni celestis ad-
duxit Sapiēs mediator erat
xp̃s dicēte apostolo. i. Thi. ij.
Unus est mediator dei et ho-
minũ homo iesus xp̃s. Fili⁹
regis est christus. Unde psal.
Filius meus es tu ego hodie
genui te. Frater noster xp̃s.
Gene. xxxvij. Frat̃ noster est.
Sponsus noster est christus.
iuxta illud Osee. ij. Sponsa-
bo te michi in fide. Et iterũ.
spōsus sanguinũ tu mihi eris
per ipsum recōciliati sumus
celesti patri et ad pacem vo-
cati Ipse enim est pax nostra
q̊ vtraq; fecit vnũ. ad Ephe.
Ab ipso predicta donaria re
cipimus. primo tunicam ta-
larem. s. cutem suam dignissi-
mā ⁊ certe polimitā: quia fla
gellatione/ cruore/ liuore: et
alijs varijs liuoribus intex-
tam. Cuius textura nihi ali-
ud nisi quod dimisi tibi: quia

redemi te. ne addĩcias vltra malũ agere. vade inquit noli amplius peccare. Hec est tunica ioseph tincta in sanguiẽ hedi. Gen. xxxvij. Iste christ⁹ rex noster dedit nobis coronã gloriosissimã. s. dum ꝓ nobis voluit coronari et vere ibi inuenim⁹. Ex me tua dignitas De ista corona Johã. xix. Exiuit iesus portans coronã spineã. Xp̃s etiam est ꝓpugnator noster q̃ dedit nobis vnũ anulũ. s. foramen dextre manus. ⁊ vere ipsi possumus percipere sicut scriptũ est. Dilexi te. Disce diligere. Apocal. i. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Xp̃s mediador noster dedit nobis aliũ anulũ. s. foramen sinistre manus vbi videre possumus scriptũ. Quid feci. q̃ntum. q̃re. Quid feci. Me ipsum exinaniui formam serui accipiens. Quantũ. deũ feci ⁊ hoiem. quare. vt hoiez ꝑditum redimeret. De his tribus zacharie. xiiij. que sunt iste plage in medio manuum tuarũ. Et respondit dicens. His plagatus sum in domo illorũ qui me dilexerũt. Xp̃s frater noster est ⁊ filius eterni regis. Dedit nobis tertiuz anulum. s. foramen dextri pedis. Et quid ibi nisi Nobilis es nobilitatẽ tuã ne cõtẽnas Similiter xp̃s est germanus noster. Et dedit nobis quartum anulũ. s. foramen sinistri pedis in quo scriptũ est. Accede ne timeas: frater tuus sum. Xp̃s est noster sponsus. dedit nobis sigillũ quo sponsi hereditas ꝯfirmabat᷑ collata. i. vulnus lateris sui cũ lancea pforatũ propter nimium amorem quo te dilexit: et q̃d ibi nisi iam coniũcta es mihi per miam. noli amplius peccare. Studeamus ergo carissimi dona sic mũda custodire ꝙ possim⁹ dicere illud Math. Dñe quinq̧ talenta tradidisti mihi. ⁊ sic sine dubio poterimus regnare in celesti gremio. Quod nobis prestare dignet᷑ pater et filius ⁊c.

¶ De mia. Cp̃m. ij.

Titus regnauit qui statuit pro lege sub pena mortis ꝙ filij parentes suos alerent. Accidit casus ꝙ erãt duo fratres ex vno patre. vn⁹ filiũ habebat et vidit auunculũ suum egentez statim ẜm legem eũ aluit contra voluntatẽ patris. ⁊ ideo pater eius a societate sua eum expulit. Veruntamẽ hoc non obstante nõ dimisit quin auunculũ suum egentẽ aleret ⁊ necessaria ei in omnibus dedit. Post hec auũculus eius diues factus est et pat᷑ eius cepit ege

re. Filius vero hoc vidēs patrē aluit ꝓhibente auunculo ideo a societate auunculi est expulsus dixitqꝫ ei Carissime tibi ꝯstat ꝙ aliqn̄ egenus erā et cōtra voluntatē patris tui michi necessaria in cibus ministrasti. Et ideo iā te in filiuꝫ meū ꝫ heredē accepi. Ingrat⁹ fili⁹ hereditatē nō sequitur: sꝫ fili⁹ adoptat⁹. sicut tu ingrat⁹ fuisti: qꝛ ꝯ p̄ceptū meū patrē tuū aluisti. iō hereditatē meā nō obtinebis. Fili⁹ rn̄dit auūculo. Null⁹ dꝫ puniri ꝓ eo qđ lex statuit ꝛ cōpellit. sꝫ lex naturalis ꝛ scripta cōpellit filiū parētib⁹ subuenire in necessitate. maxime eos honorare. iđo expelli ab hereditate de iure non debeo.

Moralisatio.

Carissimi. Duo fratres sūt filius dei ꝛ mūdus q̄ ambo a patre celesti processerunt filius dei ꝑ generationē: mundus per creationē. Inter istos fuit ꝛ est discordia ab initio in tantū ꝙ qui est amicus vnius est inimicus alterius. iuxta illud. Iaco. iiij. Quicunqꝫ voluerit esse amicus huius seculi inimicus ꝯstituetur dei sꝫ fili⁹ vn⁹ est q̄libꝫ xp̄ianus q̄ est filius christi: qꝛ ei adheret per fidem. Non ergo debem⁹ alere mundum per superbiā et auariciam. ꝛ sic de ceteris. si volumus filij dei esse. et si cōtrarium fecerimus certe a societate xp̄i expellimur q̄stū ad hereditatem celestem. Si christum alere volumus per opera pietatis mundus odio nos habebit. veruntamē melius est mūdū odire q̄s heredi tatem celestem amittere.

Iustū iudiciū. Ca. iiij.

Quidā imperator regnauit qui statuit ꝓ lege ꝙ si mulier sub viro adulterata esset sine misericordia de alto monte precipitaretur. Accidit casus ꝙ quedam mulier sub viro suo erat adulterata statim scđꝫ legem de alto mōte erat p̄cipitata: sed de monte tam suauiter descendit ꝙ in nullo lesa erat. Ducta est ad iudicium. Iudex videns ꝙ mortua non esset sententiā dedit iterū eam precipitari ꝛ mori. Ait mulier. Domine si sic feceritis contra legem agitis. Lex vult ꝙ nullus debet bis puniri ꝓ vno delicto. Ego erā p̄cipitata qꝛ semel adulterata: et de⁹ me miraculose saluauit. ergo iterato non debeo precipitari. Ait iudex. Satis prudenter respōdisti vade in pace: et sic saluata ē mulier.

Moralisatio.

Carissimi Imperator iste est deus noster qui facit

istam legem q̄ si quis in anima pollutus fuit sub christo qui est spōsus anime per peccatum mortale debet precipitari de alto monte.i. de regno celesti.sicut erat primus pater Adam.sed deus per filij sui passionem saluauit. homo cum peccat deus non statim propter infinitam suam misericordiam eum damnat sed per gratiam suam saluat vt non precipitetur in infernum.ꝛc.

¶ De iusticia iudicantium. Capitulum.iiij.

Cesar regnauit qui statuit ꝑ lege q̄ qui mulierem raperet et vi eā opprimeret in electione mulieris esset vtrum mori deberet vel eam sine dote in vxorē duceret. Accidit casus q̄ qdā rapuit nocte sil' duas mulieres.vna petijt mortē ꝛ alia nuptias. Raptor captus est ꝛ ductus corā iudice vt duab⁹ mulierib⁹ s̄z legē responderet. Prima mulier instanter s̄m legē mortem eius petijt. Scđa eum in virū habere clamauit. Et dixit p̄me mulieri. Uerū est q̄ lex dictat q̄ petitionē tuam obtineas et eodē modo lex ꝑ me clamat. Sȝ q2 mea petitio ē minor ꝛ magꝭ charitatiua. ideo michi videt̄ q̄ iudex ꝑ me sententiā dabit. Ambe mulieres iudici sūt cōqueste ꝛ quelibet bn̄ficiū legis postulabat. iudex cū vtranq̄ partē audisset scđe mulieri cōcessit vt eum in virū obtineret: et sic factū est

¶ Moralisatio.

Carissimi. Impator iste est dn̄s noster iesus xp̄s raptor quilibet peccator qui rapit.i.violat duas mulieres scȝ iusticiā ꝛ mīam: q̄ sunt ambe filie dei. raptor cōuocatur coraȝ iudice qn̄ ala separat̄ a corpe. Pria.s.iusticia ꝯ pctōrē allegat eternaliter mori ꝑ legē iusticie. sed altera.s. mīa diuina allegat q̄ ꝑ cōtritionē et cōfessionē saluabitur. ideo studeamus sic deo placere.

¶ De sectāda fidelitate. Capitulum.v.

Rex quidā regnauit. In cuius imperio erat qdā iuuenis a piratis captus qui scripsit patri suo pro redemptione. Pater noluit eum redimere sic q̄ iuuenis multo tēpore in carcere erat macerat⁹ Ille q̄ eū in vīculis habebat quandā pulchrā filiā oculis oīm gratiosā genuerat. q̄ nutrita in domo erat quousq̄ viginti annos in etate sua compleuerat que sepius incarceratū visitauit ac cōsolabatur Sȝ ille tantū desolatus erat q̄ nullā consolationē recipere pot̄at: sed suspiria ꝛ gemit⁹ cō

tinue emittebat. Accidit quo
dam die ꝙ cū puella eū visita
ret ait iuuenis ei. O bōa puel
la vtinā velles ꝑ mea libera=
tione laborare. Que ait. Quō
potero hoc attēptare? pat tu
us qui te genuit nō vult te re
dimere. Ego vero cū sim tibi
extranea quō deberē hoc co=
gitare: et si te liberarē offensi=
onē patris mei incurrerez: qꝛ
tuā redēptionē perderet pat
meus. Uerūtamē michi vnū
ꝯcede ⁊ liberabo te. At ille. O
bōa puella pete a me q̄d tibi
placuerit si michi est possibi=
le ego cōcedā. At illa. Nichil
aliud peto ꝑ tua liberatione
nisi ꝙ me in vxorē ducas tpe
oportuno. Qui ait. Hoc tibi
firmiter ꝑmitto. statiz puella
prē ignorāte ipz a vinculis li
berauit: ⁊ cū eo ad patriā suā
fugit. Cū vero ad patrē suum
venisset: ait ei pater. O fili de
tuo aduētu multum gaudeo
sed dic michi qualis est ista
puella quā tecū duxisti. Ait
ille. Filia regis est quā in vxo
rē habeo. Ait pater. Sub pe=
na amissionis hereditat tue
nolo vt eā in vxorē ducas. At
ille. O pater q̄d dicis: plus ei
teneor q̄z tibi. qn̄ captꝰ erā in
manus inimici ⁊ fortiter vin=
culatus tibi pro mea redem=
ptione scripsi ⁊ noluisti me re
dimere. Ipsa vero nō tantū a
carcere sed a mortis periculo
me liberauit. iō eā in vxorē du
cere volo. Ait pater. Fili dico
tibi ꝙ nō possis in eā cōfidere
et ꝑ ꝯñs nullo mō in vxorē du
cere. patrē ꝓpriū decepit quā
do ipso ignorāte te a carcere
liberauit pro qua liberatiōe
eius pater multa perdidit q̄
pro tua redemptione habuis
set: ergo videt ꝙ tu non pote=
ris in eam cōfidere: et per cō=
sequēs nullo modo in vxorez
ducere. Itez alia rō est ista. lz
te liberauit hoc fuit causa li=
bidinis vt posset te in virū ha
bere: et ideo qꝛ eiꝰ libido erat
causa liberationis tue nō mi
chi videtur ꝙ vxor tua erit.
Puella audiens istas rōnes
ait. Ad primā respondeo qn̄
dicis ꝙ ego decepi patrē me=
um propriū quod nō est verū
Ille decipitur qui in aliquo
bono diminuitur: sz pat meꝰ
tam locuples est ꝙ alicuiꝰ au
xilio non indiget: cū hoc per=
pendi iuuenē istū a carcere li
beraui et si pater meꝰ ꝑ eo re
demptionē accepisset nō mul
tum propter hoc ditior fuissz
et tamen per redēptionē de=
pauperatꝰ esses. ergo in isto
actu te saluaui ꝙ redēptionē
non desisti: et patri meo nul=
lā iniuriā feci. Ad aliā rōnem
quando dicis ꝙ ego ex libidi=
ne hoc feci. Respondeo. hoc

nullo modo potest fieri: q2 libido aut est ꝓpter pulchritudinē/aut ꝓpter diuitias/aut ꝓpt honores/aut ꝓpter fortitudinē: sed filius tuus nullum istorū habuit: q2 pulchritudo eius ꝑ carcerē erat ānichilata. Nec diues fuit: quia nō habuit vnde seipsū redimeret. Nec fortis: q2 fortitudinē perdidit per carceris maceratione3. Ergo sola pietas me mouebat ꝙ ipsum liberaui. Pater hoc audiens nō poterat filiū arguere vlterius. Filius ergo cū magna solēnitate eā in vxorē duxit et in pace vitam finiuit.

¶ Moralisatio.

Charissimi. Fili⁹ a piratis captus erat totū genus humanū captū per peccatū primi parentis in carcere demonis. s. in eius potestate. Pater qui noluit eū redimere est mundus iste qui nullo modo volebat hoiem iuuare a carce dyaboli sed potius eū tenere. Filia que eū in carcere visitauit ē diuinitas anime cōiuncta que humano generi cōpatiebatur: que post passionē suā ad infernū descēdit et hoiem a vinculis dyaboli liberauit. Pater vero celestis de nostris diuitijs nō indiget quia sup oia est diues et summe bon⁹. Ido xps motus pietate ad nos de celis descēdit nos visitauit qn̄ carnē nostrā assumpsit: et tn̄ nichil aliud petiit pro nostra redēptione nisi ꝙ sit homini despōsatus. Iuxta illud Osee. ij. Desponsabo eā michi in fide. Veruntamen pater noster mundus cui multi obediunt cōtra hoc semper murmurat et allegat Si deo adhereas: hereditatem meā. s. mundanā nō habebis: q2 impossibile est deo seruire ⁊ mamone. Math. vi. Sed melius est nobis spernere mundum ꝙ̄ societatem dei amittere. iuxta illud Math. Qui reliquerit patrē aut matrem/vxorē aut agros ꝓpter me centuplū accipiet et vitā eternā possidebit. quā nobis tribuere dignetur iesus xps filius dei viui: qui cū patre et spiritusancto regnat in sempiterna secula.

¶ De sequenda rōe. Ca. vi.

ERat quida3 imperator potens sed tyrānus qui quandā puellā regis filiā pulchram valde despōsauit. Facta despōsatione ambo adinuicem iuramentū fecerunt ꝙ si quis eorum prius moreret alter ꝑ nimio amore seipsū occideret. Accidit semel ꝙ ipe rator iste ad ptes lōginq̄s se

transtulit et diu moram ibidem traxit. Uolēs pbare vxorem ad eā nunciū destinauit vt ei de morte sua diceret Audiens hoc vxor pp̄ter iuramētū qđ ante fecerat viro suo de alto mōte se p̄cipitauit vt moreretur. Ueruntamē mortua nō est sed infra breue tp̄s sanitati restituta. Deinde iterato seipsam volebat precipitare vt moreretur pp̄ter iuramentum quod fecerat. Pater eius hoc audiens p̄cepit vt precepto ⁊ iuramento viri non obediret. Illa vero nolebat consentire Ait pater. Ex quo non vis michi ꝯsentire ⁊ obedire celeriter extra societatē meam exeas At illa. Nolo, et hoc per talē rationē pbo. Cum autē quis iuramēto est obligatus tenetur adiplere. ergo iuraui viro meo ꝙ pro eius amore meipsā occiderē. ideo non deliqui si iuramentū iplere volo. ergo extra societatē tuam nō debeo expelli. Itē nullus debet puniri pro eo quod est cōmendabile. sed cum vir et vxor sint vnū in carne ſm deū cōmendabile est ꝙ vxor p amore viri sui moriatur. Un̄ in india aliqn̄ erat lex ꝙ vxor post mortē viri sui pre dolore ⁊ amore se ipsam ꝯburere deberet / vel viua cū eo i sepulchrū poni. Et iō vt mihi videtur nō deliq quā do meipsam interficio pp̄te amorem viri mei. Ait Pater. Qn̄ prius dixisti ꝙ obligata iuramento fuisti ⁊c. tale obligamentū non valet: quia pretendit ad malum finem. s. ad mortē. Iuramentū semp̄ debet esse rationabile. ⁊ ideo iuramentū tuum nullū est. Ad aliam rationem quando dixisti ꝙ istud est cōmendabile ꝙ vxor moriatur pro viro nō valet: quia licet sint vnū in corpore per carnalē affectionez. tamē in anima duo sunt que abinuicem realiter differunt Et ideo non valet quod allegasti. Puella hec audiens nō poterat vlterius arguere: sed dictis patris adhesit. nec vlterius seipsam p̄cipitare volebat: nec amplius viro suo copulari.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Rex iste est dyabolus. Puella est aīa tā graciosa ad dei similitudinē creata quā dyabolus ei per peccatum desponsauit. Unde in peccato ꝯmisso facta conuentio est ꝙ si ipse mortuus erat per peccatū ⁊ in partibus lōginquis id est in iferno p̄ superbiā suā pollicitus est. sic vult ꝙ aīa peccatrix de alto monte id est de celo se precipitet in infernū et sic erat ante aduentum christi. sed per christi

passionē est sanitati restituta Ueruntamē adhuc sepius intendit se p̄cipitare quotiens cōtra diuinū p̄ceptū ppetrat sed deus pater noster nō vult vt p̄cipitemur per peccatuz: sed vult per ꝯtritionē et confessionē vt totaliter ad ipsum conuertamur et firmiter nos in ipso teneamus et vitā eternam possideamus.

¶ De inuidia maloꝝ aduersum bonos. Cp̄m.vij.

Diocletianus regnauit. In cuius impio erat q̄dam miles generosus qui duos filios habebat quos multum dilexit. Junior filius cōtra voluntatē patris meretricē in vxorē duxit. Cum pater hoc audisset contristatus est valde ⁊ illū a societate sua expulit. Iste sic expulsus i magna miseria est positus. Tñ de meretrice vxore sua filiū formosum genuit ⁊ ad magnam egestatē peruenit. Misit nuncïū ad patrē suū vt miam de eo haberet. Pater vero cū audisset de eius miseria ꝯmota sunt oia viscera eius. misert⁹ est ei ⁊ cū eo recōciliat⁹ est Ipso reconciliato patri suo filiū quem de vxore sua meretrice genuerat recōmendauit. Pater vero ip̄m quasi in filiū ꝓpriū enutriuit. Hec audiens frater senior indignat⁹ dixit patri suo. Tu es demēs. Et hoc ꝓbabo tibi tali ratiōe. Ille est demēs q̄ filiū in heredē accipit ⁊ nutrit qui ei iniuriā magnā fecit. sed frater meus qui illū puerū genuit fecit tibi magnam iniuriā qñ meretricē ꝯtra tuum preceptū desponsauit.. Ergo videt̄ ꝙ tu es demens ꝙ filiū eius nutris ⁊ ei pacē dedisti. Pater ad hoc respōdit. Fili frater tuus est michi reconciliatus per magnā contritionē quā habuit et propter preces alioꝝ. iō opz me filiū suū diligere plus q̄ȝ te. Hac ratiōe tu sepius ꝯtra me fecisti ⁊ nūq̄ȝ recōciliatus es michi: qꝛ culpā tuā hūilit̄ recognoscere noluisti. iā tu es ingrat⁹ fratri tuo: ex quo velles ip̄m a societate mea expellē: imo poti⁹ deberes gaudere ꝙ mihi est recōciliat⁹: et qꝛ ingrat⁹ es hereditatē meā non obtinebis: et illā quā de iure habere debuisses / frater tuus occupabit. ⁊ sic fctm̄ est

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Per patrē istuȝ patrē celestē intelligamus. ꝑ duos filios naturā āgelicā et hūanā. Hūana ꝯiuncta erat meretrici. i. iniq̄tati. qñ de pomo fetido contra diuinū p̄ceptū cōedit. Uñ a patre celesti erat expulsus. Fili⁹ meretri-

cis est totū gen⁹ humanū qd per peccatū peruersum perierat. Iste filius eger factus est quia post peccatum in hac lachrimarum valle positus est Iuxta illud in libro geñ. cap̄. iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Sed hic per xp̄i passionem est deo patri recōciliatus: et continue reconciliatur per opera meritoria et per preces sanctorū qui quotidie pro genere humano preces fundūt in celo. Psalmista Desiderium eorum est oratio eorum. Sed alius frater scȝ dyabolus qui semper est igratus semper nos impugnat et de nostra recōciliatione murmurat et allegat ꝙ propt̄ peccatum hereditatem regni celestis non debeamus cōsequi sed sine dubio si sancte iuste ⁊ munde in hoc seculo vixerim⁹ allegatio sua nichil nobis nocebit: immo partē suam .i. locum quem ipse in celis perdidit obtinebimus.

¶ De vana gloria.
Capitulum. viij.

LEo regnauit q̄ miro mō pulchras mulieres delectabat̄ videre. Unde fecit fieri in quodā tēplo tres imagines stantes: et p̄cepit omnib⁹ in imperio vt eas adorarent. Prima imago habebat manum ad populū extensā: et in vno digito anulū aureū. ⁊ sup digito erat superscriptio tal̄. Ego sum generosus in digito Secūda imago barbā aureā habebat: et in fronte sic scriptū. Ego sum barbat⁹. si q̄s caluus fuerit: ad me veniat ⁊ de pillis meis accipiat. Tertia imago clamidē aureā habebat et tunicā de purpura. ⁊ in pectore eius erat scriptum caracteribus aureis. Ego sū qui neminē timeo. Iste tres imagines erāt interius lapidee. Cum autē fuissent cōplete secundū imperatoris volūtatem statuit pro lege ꝙ q̄cūꝗ anulum vel barbā auream aut clamideȝ auferret morte turpissima cōdēnaretur. Accidit quodā tēpore ꝙ quidaȝ tyrānus templū intrauit. Uidensꝗ primā imaginē cū digito extenso anulū de digito extraxit. Deinde ad imaginē secundā accessit et barbā auream ab ea abstulit. Post hoc ad imaginē tertiaȝ peruenit: clamidē ab ea tulit ⁊ de tēplo recessit. Popul⁹ cū imagines spoliatas vidisset statim ip̄eratori denūciabat. Cū imperator hoc audisset cōtristat⁹ est valde. transgressorē scȝ tyrannū corā se vocauit ⁊ super tali delicto arguebat ꝙ imagines cōtra preceptū suū spoliauit. At ille. Dn̄e licituȝ est

michi rešpōdere. Qui ait Mi chi bene placet. Quādo tem-pluž itraui prima imago ma nū ad me extēdit habensqꝫ in digito anulū acsi diceret. istū anulū accipe. Tamē ad extē-sionem manus nolui recipere quousqꝫ in digito supscriptio nē legi. s. Ego sum generosus ecce anulus. Statim superscri ptionem intellexi ꝙ volūtas eius esset vt anulū acciperez et ideo accepi. Deinde ad se-cundā imaginē accessi: ⁊ cum eā barbā auream habentem vidissē in corde meo cogitaui et dixi. Pater istius nūqꝫ talē barbam habebat: qꝛ sepeius eum vidi. et ꝙ sit altior ꝙꝫ pa ter ratio non dictat. bonū est et vtile barbam eius auream auferre. Uerūtamen hoc non obstante barbam nolui extra here quousqꝫ superscriptionē legi. Ego sum barbat⁹ quia si quis calu⁹ fuerit ad me ve niat ⁊ de pilis meis accipiat. Sicut videtis caluus sum. et ideo barbam auream proptᵉ duo abstuli. Unum est vt pa-tri suo essꝫ similis ⁊ de barba aurea non nimis superbiret. Secūdo vt per pilos eius ca-piti meo caluo subuenirē. De inde ad tertiā imaginem ac-cessi que clamidē aureā habe bat. Clamidē abstuli eo ꝙ in hyeme aurū est frigidū ⁊ ima go est lapidea: ⁊ naturalitᵉ la-pis est frigidus. ideo si habe-ret clamidē auream esset ad-dere frigiditatem frigido qđ esset graue imagini. Itez si in estate clamidē haberet esset nimis ponderosum. adhuc ei propter ista nō abstulissez do nec superscriptionē frontis le gissem. Ego sum qui neminē timeo. Cum vero tantā super biam in ea vidissem vt humi liaretur abstuli clamidē. Ait imperator. Charissime nūqꝺ lex erat data vt nullus imagi nes spoliaret: Nā erat i lege promulgatū ꝙ nullus ꝓpter aliquā causā imagines spoli-aret. Et ideo quia te itromisi sti de eis que ad te nō pertine bant: do pro iudicio vt hodie in patibulo sis suspēsus. ⁊ sic factum est.

¶ Moralisatio.

CArissimi Iste imperator est dominus noster iesus christus. Tres imagines sūt tria genera hominum in isto mundo in quibus deus dele-ctatur. Iuxta illud. Delicie mee sunt esse cum filiis homi num. Si sancte et iuste viua-mus deus nobiscum perma-nebit. Per primam imaginez que habet manum extensam debemus intelligere paupe-res ac mundi simplices qui si deberent in curia principum

ac dominorum aliquid expe=dire oportet vt manū exten=sam habeāt ad dandū iudici munera. vñ munera oclos iu dicū excecant. Si vero dicat iudici vel suis ministris qua=re a paupere accepisti ꝛ statiʒ respōdet Nōne ego potero cū bona cōsciētia recipere quod michi gratis offert. Curialis erat in offerendo si mun⁹ suū nō accepissem michi esset pro rusticitate imputandū. Et iō ne talia de me dicerētur mu=nus eius accepi. Per secundā imaginē intelligere debemus mundi diuites qui per gratiā dei ad diuitias sunt exaltati Unde. ps. De stercore erigēs pauperem. statim ab emulis iudicatur. Ecce iste miser ha bet barbā auream id est plu=res diuitias ꝙ habuit pater eius opprimamus euʒ siue p phas/siue per nephas. iustū talem opprimunt et spoliant dicentes. Nos sumus calui. id est diuitijs priuati: bonuʒ est vt rustic⁹ iste diues nobis diuitias suas participet. im=mo sepius illū iugulant vt bo na sua auferant. Ad thi. Cu=piditas est radix oim maloꝝ Per tertiā imaginē cū clami=de aurea debem⁹ intelligere hoīes in dignitate cōstitutos sicut sunt p̄lati eccl'ie et iudi=ces terreni qui habēt legē cu stodire/virtutes inserere/ꝛ vi cia extirpare. Uñ malefacto=res qui noluerūt subijci disci pline cōtra prelatos suos ꝛ se niores se erigūt ac ꝯspirāt di centes. Nolumus hūc regna re sup nos. Luce. Judei vidē=tes xp̄m miracula facientem et eos arguere ꝙ cōtra legeʒ committeret: statiʒ de morte eius cōspirabant. Tales con spiratores et similes morte morientur. Studeamus ergo vitam nostram sic corrigere vt vitam eternā. ꝛc.

¶ De naturali malicia per mansuetudinem superan=da. Capitulum. ix.

Alexāder regnauit pru=dēs valde qui filiam re gis syrie ī vxorē accepit: que filiū pulcherrimū ei peperit. Creuit puer et cū ad etatē le gitimā puenisset patri suo sē per insidias fecit: et per oīa mortē ei⁹ q̄siuit. Jmpator de hoc admirabat. Uenit ad im peratricē ꝛ ait Charissima di cas secure sine timore secre=tū cordis tui mihi. vtrum de aliquo preter me polluta fui sti: At illa. O dñe quare a me talia queris. Qui respondit. Filius tuus semp mortē meā querit. miror: quia si esset fi=lius meus talia non attēpta ret. At illa. Nouit de⁹ ꝙ nu

ꝙ ab alio preter te sum pollu
ta: ⁊ hoc parata sum ꝑ omnē
viā ꝓbare. Iste est vere filius
tuus: sed quare te persequit̃
penitus ignoro Rex cum hoc
audisset cum om̄i māsuetudi
ne filio suo locutus est dicēs.
O bone fili mi ego sum pater
tuus. per me mundū intrasti
⁊ heres meus eris: quare mi
hi mortē minarꝭ? In delicijs
nutriui te: et oia mea tua sūt
Desine inquit ab ista iniq̄ta
te ⁊ noli me occidere. Filiꝰ nō
acquiescens dictis eiꝰ de die
in diem malicia eius ꝯtra pa
trē crescebat et nitebat̃ semꝑ
occidere eū publice et priua=
te insidias ei īponere. Pater
hoc videns in locū desertū ꝑ=
rexit et filiū suum secū duxit
portās ꝗ gladiū in manu sua
dicens filio suo. Accipe gla=
diū istum et interfice me hic:
quia minus scandalum est ti
bi in occulto me occidere ꝙ
in publico Filius hoc audiēs
statim gladium a se proiecit:
coram patre genua flexit: cū
fletu magnam misericordiaꝫ
ab eo petens ait. O bone pa=
ter peccaui in te q: male egi:
iniquitatē feci. Jam non sum
dignus vocari filius tuus. pe
to vt remittas mihi ⁊ me dili
gas āmodo ero filiꝰ tuus dile
ctus ⁊ ꝑ oia scd̄m tuā volunta
tem ministrabo tibi. Pat̃ hec
audiēs cecidit super collum
eius osculatus est eū ⁊ ait. O
fili dilectissime āmodo nō pec
ces. esto mihi fidelis filius et
ero tibi gratiosus pater. Et
hoc dicto iduit eum vestimē=
tis preciosis et eum secū ad
domū duxit et magnū conui=
uium satrapis imperij fecit.
Post hec per paucos dies vi=
xit ⁊ vitā in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Imperator iste
est dn̄s noster iesus xp̄s filius
dei: qui patrē ꝑsequit̃ est ma
lus xp̄ianus q̄ filius dei legi=
timus per ꝟtutem baptismi.
Mater pueri est sancta eccle
sia a qua baptismū et nostrā
salutē accepimꝰ q̄bus pecca
tor ꝑuersus ⁊ a deo ꝑ peccatū
elongatus q̄rit mortē xp̄i. ꝙ
ipse sit pater: patet Deuto.
xxxij. None ipse est pat̃ tuus
⁊c. Totiēs ergo xp̄ianus q̄rit
mortē xp̄i q̄tiēs ꝯtra p̄ceptuꝫ
dei ꝑpetrat. Un̄ duxit te in de
sertū huiꝰ mūdi. in quo deser=
to nō tm̄ obtulit se mori: sed
mortuꝰ est ꝓpt̃ peccata nostra
Un̄ ꝓpt̃ eius amorē ⁊ tue aie
salutē deberes resistere pctis
⁊ ei fidelit̃ ſuire. Pat̃ dedit ei
gladiū vt eū occideret. sic deꝰ
dat tibi gladiū: hoc est libe=
rū arbitriū portantē scꝫ amo
rē eiꝰ ⁊ gratiā. vel simpliciter
eū a te expellere. fac ergo tu

sicut fecit ille fili9. ꝓijce a te gladiũ iniquitatis ⁊ malicie sicut fecit ille de quo legitur in euangelio. Filius peregre profectus est in regionem longinquã. Sic peccator cũ carnales voluptates diligit a domino ꝑegrinaẛ. Et q̃nto peccãdo ipẽ sit dissimilior: tãto magis a dño suo elongatur: substantiam suã consumit dum vitam et cogitationes turpibus actibus impedit. ⁊ sic in euangelio diciẛ de filio q̄ egere cepit. Et adhesit vni ciuium regionis illius qui misit illum in villã suam vt pascere porcos ⁊c. Filius ille egere cepit quãdo virtutes ꝑ peccatum amisit. Unde psal. Diuites eguerunt et esurierunt. Adhesit vni ciuium. s. dyabolo: quia demones sunt ciues et rectores tenebrarum huius nundi. Juxta aposto. Nõ est nobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ ⁊c. Porcus imundum est animal: q2 in sordib9 delectatur: ⁊ ideo porcis demones comparanẛ q2 sordib9 pctoꝝ saturabanẛ illos pascit peccator sordib9 criminũ suoꝝ: ⁊ ipse est opus illoꝝ. Siliq̃ sunt cib9 pctoꝝ. sic fornicatio ebrietas et gulositas cib9 demonũ. De sili quis cupit peccator implere suũ ventrẽ: q2 nemo dat ei saturitarẽ: q2 voluptas sẽp hꝫ famem suã: et dyabolus multotiens nõ dat homini sui desiderij facultatẽ. sciens autẽ eum esse mortuũ per peccatũ Sꝫ tamẽ dñs sepius per gratiã suam vibrat ab eo gladiũ iniquitatis et dicit. Miserere mei dũ peccata recognoscit ⁊ dicit. Delictũ meũ cognitum tibi feci: sed deus misericordia motus est. et occurrens cecidit super collum eius et obsculatus est eum. Dixit q3 ad seruos suos. Cito afferte stolam primam et induite illum: et date anulũ in manu eius et calciamenta in pedibus eius: et adducite vitulũ saginatũ et occidite et manducemus: q2 hic filius meus mortuus fuerat et reuixit. perierat et inuentus est. Sic pater celestis vidit errantẽ cum ad penitentiã se mouet: et iniecit se super collum eius q̃n onus penitentie sibi imponit eum osculaẛ quando verbis oris sui delectatur in peccatore. Juxta illud Osculetur me osculo oris sui. Stola prima induiẛ quãdo amor christi per penitentiã habeẛ. anulus in manu signat signaculum similitudinis xp̄i in bonis operibus. Jlle ergo anulum in manu portat q̃ in nullo opere a xp̄o deuiat. Calci=

amēta in pedibus sunt exempla sanctoꝝ qui mortui sunt Quia sicut calciamēta in pedibus animaliū defendūt pedes: ita exēpla sanctoꝝ aias Uitulus saginatus est xp̄s ꝓ nobis imolatus in ara crucis qr saginatꝰ .i. spūssancti gratia repletus: ⁊ tunc poteris ꝑ ciuitatē cordis tui ostendere vexillum boni militis xp̄i .s. vbi erat scriptū. Omnia pretereunt preter amare deū .i. omia peccata mea mala per penitētiā sūt deleta: et iā dei timorem et gratiā eius mecū porto per quam vitam eternam obtinebo. ad quam nos perducat ⁊c.

¶ De desponsatione aie fidelis. Cp̄m .x.

Vespasianus regnauit q̄ diu regnauit sine ꝓle. tādem per consilium sapientūz quandam pulchrā puellā de longinquis partibus mundi in vxorem duxit et cum ea in patria extranea diu remāsit: ⁊ prolē ex ea genuit. Post hec ad imperiū suū accedere volebat sed nullā licentiā poterat obtinere sed semper dicebat. Si a me recedis meipām occidere volo. Imperator cū hoc audisset fecit fieri duos anulos optimos et sculpsit imagines in gemmis huiꝰ efficacie vt vna esset imago memorie et altera imago obliuionis. Cūq̄ paribꝰ anulis eas inseruisset vnū anulū .s. obliuionis prebet vxori. alterū ipse tulit vt sicut pari amore sic paribꝰ anulis .s. insignirenter Uxor cū anulū accepisset: statim cepit obliuisci amoris viri. Imperator hoc videns ad imperium cum gaudio se trāstulit. nec vlterius est ad vxorem reuersus. et sic in pace vitam suam finiuit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Per istū imperatorem debemus intelligere animam humanā quā oportꝫ assumi ad propriā patriam. hoc est ad regnum celeste ad hoc vt salutem finalez cōsequatur. Ideo ait psalmista: Saluum me fac deus. ⁊c. Uxor est nostra caro que retinet animam in multis delectationibus per quas non poterit ad vitam eternā transire vbi anime conuersatio est: et imperium eius ⁊ totum desiderium. Et quare non permittit eam: quia caro concupiscit aduersus spiritū ⁊ ecōuerso. Fac ergo tu sicut fecit imperator fac duos anulos scilicet memorie et obliuiōis. Isti duo anuli sūt oratio ⁊ ieiunium. Utrunq̄ enim in effectu suo caret termino. Signū

infallibile in multis terris est q mulier si portat anuluz de sponsata est. Et reuera quando homo se dat orationi et ieiunio signū est q anima eius est sponsa christi. Oratio aūt est anulus memorie. quia p̄cepit apostolus dicens. Sine intermissione orate. Utitur ergo homo oratione dn̄ica: vt deus memoriaz eius habeat immo angelus eam presentabit. Exemplo thobie. Ieiunium potest dici anulus obliuionis qr retrahit et refugit ipsam carnem ne impediat vsū rationis et opus meritorium per que itur ad deum. Studeamus ergo istos anulos sic nobiscum retinere vt vitam eternam consequi mereamur.

¶ De veneno peccati quo quotidie nutrimur. Ca. xi.

Alexander regnauit potens valde qui magistrz Aristotelem suum doctorem habebat qui eum in omī sciētia instruebat. Hoc audiens regina aquilonis filiam suaz a tempore sue natiuitatis veneno nutriuit. et cum peruenisset ad legitimā etatez erat tam pulchra et oculis hominū gratiosa q multi per aspectum eius infatuati sunt. Regina eaz ad alexandrū misit vt eius cōcubina fieret. Uisa puella statiz captus est in amorem eius et dormire cū ea volebat. Hoc percipiens Aristoteles dixit ei. Nolite talia attēptare que si feceritis incontinenti moriemini eo q ipsa sit toto tempore vite sue veneno nutrita. q autem veruz sit probabo statim. Hic est q̄dam malefactor qui per legē debet mori: cum ea dormiat et tunc si verum est videbitis et sic factum est. Malefactor osculatus est eam corā omnibus. statim cecidit et mortuus est. Alexander hoc percipiēs magistrum miro modo laudauit qui euz a morte liberauit puellam vero matri remisit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste alexāder potest dici quilibet christianus bonus fortis ⁊ potēs per virtutes quas in baptismo recepit: qui potens est et fortis q̄diu manet in caritate et puritate vite contra diabolum mūdum ⁊ carnem. Regina aquilonis est abundantia rerum que hominem quesrit occidere spiritualiter aliquando. sepius corporaliter Puella intoxicata est luxuria et gula que nutriuntur ex cibarijs delicatis que sunt venena anie. Aristoteles est tua

conscientia siue ratio que sẽper murmurat et contradicit illis que sunt anime nociua ⁊ te impedit ne cũ talibus immiscearis. Malefactor est vir peruersus deo inobediẽs qui magis sequitur delicias carnis ꝙ diuina precepta. talis tota die in pctis dormit osculando.i. tãgẽdo gulã et luxuriam per quos tact⁹ spiritualiter occiditur. Unde sapiens Qui tangit picem coinquinabitur ab ea. Studeam⁹ ergo ita sobrie viuere ꝙ possimus ad eternam peruenire vitam.

De malo exemplo.
Capitulum. xij.

OTto regnauit in cui⁹ imperio erat quidam sacerdos lubricus qui ꝑpter hoc multotiens subditos suos ꝑturbauit: et per hoc scandalisati multum erant. Erat vn⁹ parrochialiũ suoꝝ qui nunꝙ interesse voluit misse ipsi⁹ dũ celebrauit. Accidit q̃dam die festiuo ꝙ tẽpore misse eius solus in campo deambularet ⁊ miro modo sitiebat intantuꝫ ꝙ videbatur ei nisi sitim extingueret moreretur. Accidit dũ ambularet venit ad quendaꝫ riuulum purissimi fõtis. Quo viso incepit haurire ⁊ fortiter bibere. sed cum gustasset quã to plus bibit tanto plus sitiebat intra se admirabatur dicens fõtem huius riuuli querere volo vt de fonte bibam. Dum autem ambulasset obuiauit ei quidã senex pulcher valde. ⁊ ait ei. Carissime quo tendis? qui ait. Ultra ꝙ credi põt sitio. Inueni vnum riuulũ aque de quo bibi ⁊ ꝙto pl⁹ bibi tãto pl⁹ sitiebam. Ideo fõtẽ hui⁹ riuuli quero vt de fonte bibam si sitim extinguere possim. Ait senex. Ecce hic est fons de quo riuulus ꝑcedit: sꝫ dic mihi q̃re cũ aliis xp̃ianis ad audiendã missam ecclesiã non intrasti. Qui respõdit. Uere domine sacerdos noster execrabileꝫ vitam ducit ꝙ ipsũ non credo missas mundas celebrare et deo placitas. Ad quem senex. Sit ergo vt tu dicis. Ecce fõs de quo tam dulcis aqua riuuli procedit de cuius riuulo bibisti. Respexit ille: vidensq́ꝫ canem fetidissimum habentem os apertum per cuius os ⁊ dentes totius fontis scaturitio emanabat mirabiliter. Quod dum ille ꝑspicatius agnouisset mẽte cõfusus expauit. toto corpore pertimescens ꝑpter fetorẽ nõ audebat gustare et miro mõ sitiebat. Quẽ senex ituẽs ait illi. Noli timere qꝛ potasti de riuulo hui⁹ fontis. nullã eniꝫ

molestiam tibi generabit. Il le hoc audiens gustauit. siti extixit et ait. O dñe tam dulcem aquã homo nunq̃ bibit. Ait senex. Uide modo queãd modũ hec aqua per os canis fetidi obseruato colore proprio et sapore nec polluitur nec mutatur. Charissime sic est de missa per indignum sacerdotem celebrata. Et ideo q̃uis tibi displiceat vita talium sacerdotũ, tamẽ missas illorum debes audire. His dictis senes euanuit ab eo. et quod viderat aliis reuelauit et post hoc deuote missas audiuit. et hanc vitam transitoriam et instabilem ad quietum terminũ deduxit: quia a corruptibili vita ad corruptibilem traslatus est. quod nobis concedat iesus christus marie filius.

Moralisatio.

CArissimi. Iste imperator est dñs noster iesus xp̃s in cuius iperio scilicet in mũdo est sacerdos lubric⁹. id est xp̃ianus peruersus: q2 sicut sacerdos habet aias parrochialiũ custodire. sic et xp̃iani virtutes quas i baptismo receperunt habent regere ac diligẽter custodire ne polluãtur. Iste malus sacerdos mltos perdit malo exẽplo. Unde beatus Gre. Quot mala exempla corã subditis cõmittunt tot aias perdũt Sic malus xp̃ianus verbo ⁊ ope multos ad infernũ trahit. Si talis fueris fac sicut fecit ille parrochianus. ãbula per cãpos. i. per regna et castra donec venias ad vnũ quem diligit anima tua. s. illum senem Senex est xp̃s quem inuenies per opa misericordie sed prius oportet bibere de riuulo: licet non extinguas sitim. Riuulus iste de quo bibim⁹ est baptismus qui tm̃ sitim originalis peccati extinxit. sed si iterato incideris in peccatum amplius per eum extingui nõ poterit donec p̱cedas ad istum fontez. Fons iste est dñs noster iesus xp̃s sicut de seipso ait. Ego suz fons aque viue salientis in vitam eternam. Johã. iiij. Riuuli vel vene istius fontis sunt verba sacre scripture que sepius procedunt p os fetidissimi canis hoc est sacerdotꝫ p̄dicatoris pctõris. Querendum est ergo Cur scaturitõ puri fontꝫ p os fetidi canis ⁊ nõ alteri⁹ aialis manauerit. Respõsio. Sepi⁹ in sacra scriptura sacerdotes comparantur canibus. et sicut in cane sunt quattuor bona iuxta versus istos. In cane bis bina sunt ⁊ lingua medicia. Naris odoratus amor

integer atqꝫ latratus. Sic et sacerdotes idonei circa salutem aiarum in foro predicationis penitentie et confessionis quattuoꝛ has ꝓprietates fideliter debent obseruare. Primo ꝙ sint medici in lingua mulcendo videlicet. ⁊ lingendo vulnera peccatorū ne nimis aspere detergant. Uulnera enim et vlcera canes lābunt. Secundo sicut canis ꝑ odoꝛem narium vulpem siue lepoꝛem inuestigat. sic sacerdos in odore confessionis vulpinas calliditates. i. hereticas peruersitates siue falsitates quo ad peccati detentionē et lepoꝛinas timiditates quo ad peccati detestationem aut venie desperationem: et lupinā et leoninā ferocitatē quo ad venie cōtemptū ⁊ alia huiuscemodi solerter ⁊ subtiliter iuestigat. Tertio sicut canis fidelissimū almal esse scitur: qꝛ ꝑ dn̄o suo ac ꝑ familia dn̄i et eius aiali bus ac ꝯtra malos homines periculo se exponit. Sic sacerdotes pro fide catholica et ꝑ salute animarum non solum parrochialiū suoꝛum sed etiā omniū fideliū xp̄ianoꝛum coꝛpus et aiam debent expendere confidenter. iuxta verbum dn̄i. Johā. x. Bon⁹ pastoꝛ animam suam ponit pro oibus suis. Item Johā. i. Xp̄s animam suā posuit ꝑ nobis ita et nos debemus aias ꝑ fratribus ponere. Quarto sicut canis suo latratu fures ꝑdit et thesaurū dn̄i sui ipsos tollere nō ꝑmittit. Sic sacerdos fidelis est canis summi regis latratu predicatiōis vigilantia iugis orōnis. furtum. i. insidias et dyabolicas machinationes de thesauro dn̄i sui i. de aia ꝓximi sui quam summo thesauro id est ꝑcioso sanguine suo redemit dn̄s iesus xp̄s propellere non desistit.

¶ De amore inoꝛdinato. Capitulum. xiij.

Quidam imperatoꝛ erat qui pulchram vxorem habebat quam miro modo dilexit. Ipsa primo anno concepit et peperit filium quem mater multū dilexit intantū ꝙ singulis noctibus in vno lecto iacebat cum eo. Cum autem in etate tres annos compleuisset mortuus est rex. de cuius moꝛte factus est doloꝛ magnus. Regina multis diebus moꝛtē eius plāxit. Cum autē sepulture traditus fuisset regina per se in castro quo dam vixit habensqꝫ filium suum secum. Dilexit adeo puerum ꝙ eius ꝑn̄tia carere non posset. Ambo simul continue iacebāt donec puer. xviij. an

num in etate cōplenisset. Uidensq; dyabolus amorē tantū inter mrem et puerū eius: eos ad opus nepharīū sollicitauit intantū q filius matrē cognouit. Regina vero statim ɔcepit. Cū autē impgnata esset filius totū regnū pre dolore dimisit ⁊ ad partes lōginquas accessit Mater vero cū tps pariēdi esset filiū pulcherrimū pepit. Uidēsq; paruulū natū statim illū iugulauit scindēs guttur eius p mediū: ⁊ sanguis gutturis ipius paruuli in palmā sinistre manus regine cecidit: ⁊ facti sūt quattuor circuli rotundi in hac forma. o o o o. Regia nulla arte potuit circulos euellere de manu. ⁊ pp̄ter hoc intātū verecūdabatur q semp habuit in illa manu cirothecaz ne circuli viderentur. Regina ista beate virgini erat sat; deuota: ⁊ tn̄ tantū verecūdabatur q ex pprio filio ɔceperat ⁊ filiū ppriū occiderat q nullo mō de hoc ɔfiteri volebat: et tn̄ om̄i quindena de ceter; peccatis erat ɔfessa. Regina ista largas elemosinas p amore beate virginis marie distribuit. ⁊ ab oibus erat dilecta: qr omibus gratiosa. Accidit vna nocte q cū eius confessor corā lecto suo flexis genib⁹ quinquies Aue maria dicebat: apparuit ei btā virgo et ait. Ego sum virgo maria habeo tibi aliqua secreta dicere. Confessor gauisus est valde et ait. O dn̄a carissima dic seruo tuo q̄ tibi placent. Que ait. Regina regni istius tibi ɔfitet: tn̄ vnū peccatū cōmisit qđ tibi non audet pandere p̄nimia verecūdia. Die vero crastina veniet ad te cā cōfessiōis dic ei ex parte mei q elemosine sue et orones in cōspectu filij mei sunt p̄senta te ⁊ accepte. Precipio ei q de illo peccato ɔfiteat qđ p̄uate in camera sua ɔmisit: qr filiū vnicū occidit. rogaui p ea et remissum est ei peccatū si confiteri voluerit. Si vero dictis tuis noluerit acq̄escere roga eā vt cirothecā de manu sinistra deponat: et in palma ei⁹ peccatū ɔmissum non ɔfessuz videbis. si hoc noluerit cirothecā vi extrahe. His dictis btā vgo maria euanuit. Mane vero regina satis hūiliter confitebat de oibus pctis excepto illo pctō. Cū aūt oia ei dixisset q̄ ei placuerūt. ait cōfessor. Dn̄a ⁊ filia carissia mlt ti mlta loquūtur: quare semp in manu sinistra vteris cirotheca? Audacter mihi manū ostēde si potero videre si lateat aliquid qđ deo nō placeat At illa. Dn̄e manus mea nō

est sana. ⁊ ideo vobis eã ostendere nolo. Ille hoc audiens per brachiũ eã accepit. et ea inuita cirothecam extraxit ⁊ ait. Dña noli timere btã virgo maria q̃ te intime diligit michi hoc agere p̄cepit. Cuȝ vero manũ apertã vidisset vidit quattuor circulos sanguineos ac rotũdos. In p̄mo circulo erãt quattuor c c c c. In secundo quattuor d d d d. In tertio quatuor m m m m. In quarto circulo quattuor r r r r. In circuitu circulorꝫ ad modũ sigilli erat talis supscriptio rubea ꝯtinẽs q̃ hic sequũtur. Itẽ de lrã c. scȝ Casu cecidisti carne cecata De d. Demoni dedisti dona donata. De m. Mõstrat maifeste manus maculata De r. Recedit rubigo regia rogata. Dña regia cũ hoc vidisset ad pedes cõfessoris cecidit ⁊ cũ lachrymis humiliter confitebatur de illo peccato commisso. Accepta absolutione et penitentia cõpleta post paucos dies obdormiuit in dño. de cuius morte factus est planctꝰ magnus in ciuitate.

Applicatio.

Carissimi. Imperator iste est iesus christus qui desponsauit filiam pulchram. s. naturam humanã quando carnem nostrã assumpsit. sed prius eam in amasiã accepit qñ pater filio ⁊ spũisancto loquebatur dicens. Faciamus hominẽ ad imaginẽ et similitudinem nostrã Sed heu proch dolor. postq̃ȝ dñs noster iesus christus genuit in nobis pulcherrimũ filiũ. i. aĩam ab omni contagione mundatã per suam passiõnẽ et virtutẽ baptismi. aĩa in nobis per peccatũ est occisa q̃ꝫtũ ad vitam eternam. Sed dic michi quomõ? Ecce viã vobis ostendo: homo hȝ ꝓpriũ filiũ secũ et cũ eo iacet in delicijs. i. i carnali concupiscentia intantũ ꝙ te sciente et consentiente ꝓprium filium tuum. i. aĩam siue rationeȝ iugulas per quã deberes sensus tuos dirigere sed sanguis/ id est peccatum semp in manu remanet. Iuxta illud. Anima mea in manibus meis semper. hoc est dictum. Si bene vel male fecerimus ita manifeste sicut in manu coram iudice supremo ostendetur.

Alia applicatio.

Ista regina est natura humana que in p̄mo parente. s. Adã erat plãtata. q̃ concepit ex filio hoc est ex delectatiõe carnali qñ de pomo comedit tunc genuit filium. i. totũ genus humanũ qđ ipsa per peccatuȝ occidit. Unde sanguis

noster.i. peccatū nostrū tā no toriū erat q nullo modo cela ri poterat nisi per cirothecā. i.est nostrā fragilitatē ꝛ dyaboli deceptionē. et nūq̄ poterat per nos deleri nisi per xp̄i passionem. Et quō: Ecce via ista. Confessor.i.sp̄ūssanctus beatam virginē visitauit de quo ipsa cōcepit filiuz.i.xp̄m dn̄m nostrū per quē saluati sumus. tamē in manu erāt quatuor circuli. Primus est cogitatio q̄ peccatū p̄cedit. Scd̄s est delectatio. Tertius est cōsēsus. Quartus est actus peccati. Istis circulis erat Adā signat⁹ qn̄ peccauit: ꝛ nos omnes quando pctm̄ cōmittim⁹ In primo circulo erant quatuor c.q̄ dicebant. Casu cecidisti carne cecata. Cas⁹ erat dyabolus: q2 totū genus humanū erat perditū. Cecidisti Ubi. Ecce in īfernū. Carne.i. cū frigore infirmitate ꝛ miserijs multis. In paradiso fuisti creatus sine omni defectu et propter primi parētis peccatum in istis miserijs es inuolutus. Cecata: id est cecus factus es. Ubi dū homo in paradiso iam ꝓpter pctm̄ illa visione caret. In secundo circulo erant quatuor d/que dicebāt. Demoni dedisti dona donata. Quid ei dedisti: Certe animā tuā qn̄ mortaliter peccasti. hec primus parens dedit quādo de pomo vetito comedit dona donata: id est virtutes cū quib⁹ te deus ornauit in baptismo: illas dyabolo dedisti. per quattuor m/q̄ dicebant. Monstrat manifeste.i.iā satis apte patet i qua miseria sum⁹ positi: q2 primo creati eram⁹ vt nūq̄ moreremur: sed ꝓpter peccatū mortales facti sum⁹. Man⁹ maculata.i.omnia opera nostra q̄tūcunq̄ bona. qm̄ p xp̄i passionē nō poterunt nos defendere quin totū genus humanū ad infernū descēdat. In quarto circulo erant quatuor r/q̄ dicebāt. Recedit rubigo regina rogata.i. recessit onus peccati per xp̄i passionē. rubigo.i peccatū originale per baptismū. Regina.i. virgo maria p sanctā cōceptionē quā concepit de sp̄ūsancto. Rogata: q2 ipsa est mediatrix inter deum et hominē. Deinde per cōceptionē filij sui/per eius natiuitatē/circūcisionē ꝛ passionem necnō per sanctā resurrectionem et ascēsionē ad vitā eternam nos perduxit.

¶ De honorandis parentibus. Cp̄m. xiiij.

Dorotheus regnauit q̄ statuit ꝑ lege q filij parentes suos alerent et sustentarent. Erat in imperio tunc

tēporis quidā miles qui vxo
rem pulchrā et honestā acce
perat: ex ea filiū genuit. Pro
fectus est miles ad ꝑegrinan
dum: in vna via est captus et
fortiter ligatus. Statim scri
psit vxori sue et filio pro redē
ptione sua. Uxor hec audiēs
cōtristata est valde. fleuit a=
mare intantū ꝙ ceca fctā est
Ait filius matri. Uolo ire ad
patrē meum vt euz redimā a
vinculis. Respondit mater.
Non ibis q2 tu es vnicus filiꝰ
meus et gaudiū meū et dimi
diū aīe mee: et posset tibi con
tingere sicut ⁊ sibi. malles tu
patrē abūtez redimere ꝙ̄ ma
trem presentē alere. Quotiēs
ita est ꝙ aliquid est eq̄le duo
bus ei qui est presens magis
est adherenduz. Tu es filius
meus et patris tui: ego vero
sum presens / et pater tuꝰ ab=
sens. Concludo ergo ꝙ nullo
modo debes recedere a me et
visitare patrē tuū. Filiꝰ rn̄dit
et multū bene. Licet sim filiꝰ
tuus tn̄ pater meus est causa
principalis genarationis mee
Ille agens: tu patiens. pater
profectus est ꝑegre: tu domi
sedes. Ille vero captus ⁊ for=
titer vinculatus est: tu libera
Ille in manibus inimicorum
tu inter amicos. Ille iclusus:
tu soluta. Tu vero es ceca: tn̄
ille lucē non videt nisi cathe=
nas vulnera et miserias. ⁊ iō
ad eū pergere volo et ipsuz re
dimere: ⁊ sic factum est. vnde
omnes filiū laudabāt: q2 sic
ꝓ redēptiōe patris laborauit

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Imperator iste
est pater celestis qui statuit
pro lege ꝙ filij parētes sustē=
tent in omnibꝰ et eis obediāt
Sz quis est pater noster ⁊ ma
ter. Certe pater noster xp̄s est
Deut. xxxij. Nunqd nō iste est
pater tuꝰ. Ip̄e hz ad nos affe
ctum paternū nō maternum
Scitis ꝙ qn̄ puer transgredi=
tur pater dure eū corrigit ver
berat ⁊ flagellat: sz mater eū
dulciter leniter et suauit᷑ tra=
ctat. Xp̄s aūt ꝑmittit nos fla
gellari ⁊ angustiari ꝓpter de=
fectus nostros. ipse est pater
noster spūalis: sed mater nr̄a
mundus est qui dulcia nobis
ꝑmittit ⁊ dat delectabilia. sz
pater noster xp̄s peregre ꝓfe
ctus est. Unde p̄s. Extraneus
factus sū fratribꝰ meis. Ad=
huc christus ligat᷑ et flagella
tur nō in se sed in membris su
is secūduz Apostolū ad Heb̄.
Quicunq3 est in peccato mor=
tali ipse iacet in carcere dya=
boli. sed pater noster vult vt
laboremus pro redemptione
vn̄ Luce. xij. Sine inquit do=
minus mortuos sepelire mor=
tuos suos: tu aūt vade et an=

nũcia regnũ dei. ⁊ hoc est christum redimere. Quicũqȝ enim fructuose verbũ dei predicat lucratur fratrẽ suũ ⁊ redimit in fratre xp̄m. Math.xxi. Qd vni ex minimis meis fecistis michi fecistis. Sed mater .i. mundus nõ permittit hoiem sequi xp̄m in paupertate: sed promittit diuersa et allegat. Non possuȝ viuere in abstinẽtia si eligas viã penitentie vt sequaris xp̄m. ⁊ sic de multis que homini ꝓponit sed nõ cõsenties ei. Uere mater ista ceca est. ip̄a dicit tibi. Fruamur bonis que sũt et vtamur creatura tanqȝ in iuuẽtute celerit sed carissime si tu es bonus ⁊ gratus filius responde sic matri .i. mũdo. Pater me⁹ est principalis causa gñatõis mee .i. aīe ⁊ oĩa q̃ habeo ad ei⁹ volũtatẽ sunt. sed mater est causa secũdaria .i. patiẽs: hoc est diuitie ⁊ sup̄bia hui⁹ mũdi. Cõsulo vt nõ expectes senectutẽ in penã et cecitatẽ: quia in senectute mundus relinquet te tu nõ mũdũ. si diutius posses seruire sibi ipse te retineret. Studeamus ergo cũ omni diligentia vitam nostrã emẽdare ꝙ possimus ad vitam eternam peruenire. ad quam nos perducat deus: qui viuit. ⁊c.

¶ De vita sãcti alexi filij eufemiani imp̄atoris. Ca.xv.

Quidam imperator erat in cuius imperio .s. in ciuitate romana fuit quidam iuuenis nomine Alexius fili⁹ Eufemiani nobilissimi romani. et in aula imperatoris primus. Cui tria milia puerorũ assistebãt et zonis aureis cingebant: et vestimentis sericis induebantur. Erat autem p̄dictus eufemianus valde misericors: et singulis diebus in domo sua tres mense pauperibus orphanis peregrinis et viduis parabãtur quib⁹ strenue seruiebat: et hora nona ipse cum viris religiosis cibũ in timore dñi capiebat. Cui vxor nomine abael eiusdem religionis ac propositi erat. Cum autem filium nõ haberent ad preces tamẽ suas dominus cõtulit eis filium post quem ipsi deinceps in castitate viuere firmauerũt. Traditur igitur puer liberalibus disciplinis imbuendus: cum oĩbus p̄hie artib⁹ ipse floreret: et iam ad puberem etateȝ veniens puella de domo imperiali eligitur et ei in cõiugem copulatur. Uenit nox in qua cum sponsa suscepit secreta silentia. tunc sanctus iuuenis sponsam suam cepit in dei timore instruere ac ipsaȝ ad virginitatis prouocare pudorẽ. deinde anulum suuȝ aureum

et caput balthei quo cigeba=
tur sibi seruandū tradidit di=
cēs. Suscipe hec ⁊ ꝓua donec
deo placuerit:⁊ dn̄s sit int̄ nos
Post hec de substātia sua ac=
cipiēs ad mare discessit. Ascē
dēsq̧ occulte nauim laodiciā
vsq̧ aduenit. inde pergens in
edissam ciuitatē sirie ꝑfect⁹
est. Ubi imago dn̄i nostri iesu
xp̄i sine hūano opere facta in
syndone habebatur. Quo per
ueniens omnia que secū detu
lerat pauperib⁹ distribuit: et
vestimenta vilia induēs cum
ceteris pauperibus in atrio
dei genitricis marie sedere ce
pit:et de elemosinis q̄ꝫtum si
bi sufficere poſ̄at sibi retine=
bat. cetera vero aliȷ̄s paupi=
b⁹ erogabat. At pat̄ decessū fi
liȷ̄ igemiscēs ꝑ vniuersas mū=
di ꝑtes pueros suos misit qui
eū inq̄rerēt diligēt̄. Quoꝝ dū
aliq̄ ad ciuitatē edissā ꝑuenis
sent ab eo cogniti mime eū co=
gnoscētes eidē cū cetez pau
perib⁹ elemosinas tribuerūt.
quas ille accipiēs deo gr̄as
egit dicens. Gratias ago tibi
dn̄e:q2 a sernis meis elemosi
nā recipere me fecisti. Reuersi
pueri nūciant ꝙ nusq̄ꝫ repiri
valeat. Mater igit̄ sua a die
recessus sui saccū in pauimē=
to cubilis statuit. vbi eiulās
lamētabiles voces dabat di=
cēs. Hic semꝑ i luctu manebo
donec filiū meū r̄cuperauero
Sponsa ꝟo ad socrū suā dixit
Donec audiā de sponso meo
dulcissimo adinstar turturis
manebo tecū. Cū ergo alexi⁹
in predicto atrio .xvij. annis
in seruitio dei ꝑmāsisset:ima=
go tādē beate ꝟginis q̄ ibidē
erat custodi eccl̄ie dixit. Fac
introire hoīem dei:q2 dignus
est regno celorū et sp̄us dei re
quiescit suꝑ eū. Nā oratio ei⁹
sicut incēsum in cōspectu dei
ascēdit. Cum autē custos de
quo diceret ignoraret iteꝝ di
xit ei. Jlle q̄ sedet foris i atrio
ipse est. Tunc custos festinus
exīȷ̄t ⁊ ip̄m in ecclesiam duxit
Qd̄ factū cū cūctis innotesce
ret ⁊ ab oībus venerari cepis
set humanā gloriā fugiēs ide
recessit. Jbiq̧ nauim ascēdēs
cū in tarsum sicilie vellet ꝑge
re dispensāte deo nauis a vē=
toꝝ pulsatiōe in romanū por
tū deuenit. Qd̄ cernēs alexi⁹
ait intra se. Jn domo patris
mei ignot⁹ manebo nec alte=
ri onerosus ero. Patrem vero
a palacio redeūtē multitudi=
ne obsequentium circundatū
obuium habuit ac post eum
clamare cepit. Serue dei me
ꝑegrinū in domo tua suscipi
iubeas ⁊ de micꝫ mēse tue nu=
triri facias vt tui q̄q̧ ꝑegrini
dn̄s dignet̄ misereri. Qd̄ audi
ens pat̄ ob amorez filiȷ̄ sui eū

suscipi iussit et locum pprium in domo sua tribuit et cibum de mensa sua constituit ⁊ ministrū pprium delegauit Ipe autē in orōnibus pseuerabat et corpus suū ieiunijs macerabat. Famuli autē domus ipm deridentes aquam vtensiliū domus super caput eius freqter fundebāt sed ipse ad oīa valde patiens erat. Alexius.xvij.ānis in domo patris eius ignot⁹ manebat. Uidēs ergo p spm ꝙ termin⁹ vite appropinqret cartā cū attramēto petijt et totū ordinem vite sue scripsit. Dnica igitur die post missarū solennia in sanctuario de celo vox itonuit dicens. Uenite ad me oms q laboratis ⁊ onerati estis ⁊c. Qd audiētes oēs in facies suas ceciderūt. Et ecce vox scdo dicēs. Querite hoiez dei vt oret pro roma. Querētibus illis ⁊ minime iueniētibus iterū dictū est. In domo eufemiani qrite. Requisitus ille nichil se scire dicebat. Tūc imperatores archadius ⁊ honori⁹ vna cū summo pōtifice innocētio ad domū pdicti viri venerūt ⁊ ecce vox ministri alexij ad dominū suum venit dicēs. Uide dñe ne ille peregrinus noster sit qui magne vite ⁊ patiētie hō est. Currēs igit eufemianus eū defunctū iuenit ⁊ vultū eius tanꝙ vultū angeli rutilantē vidit voluitqꝫ cartam quā in manu hēbat accipere sed nequit Exeūte ergo eo cū hoc ipatorib⁹ ⁊ pontifici retulissꝫ ⁊ illi ad eū itrassent dixerūt. Quis pctōres sumus: gerim⁹ tñ regni gubernacula et habemus curā vniuersalē reginimis pastoralis. Da ergo nobis cartā vt sciamus q in ea scripta sunt. ⁊ accedēs pōtifex cartā in manu sumpsit et statim dimisit. fecitqꝫ eā legi corā omī pplo ⁊ multitudine et patre eius. Eufemian⁹ hoc audiēs nimio timore cōturbatus resolutisqꝫ viribus in terrā cecidit. Cū vero ad se aliquātulū redisset vestimenta sua scidit: cepitqꝫ canos capitꝫ sui euellere: barbā trahere atqꝫ semetipm discerpe ac sup filiū suū corruēs exclamauit. Heu me fili mi quare me sic ꝯtristasti ⁊ p tot annos dolores et gemit⁹ ac suspiria incurristi. Heu me miserrimū qr video te custodē senectutꝫ mee in grabato iacentē ⁊ non mihi loquentē. Heu me qualē decetero ꝯsolationē habere potero. Mater vero hoc audiēs quasi leena rūpens rhete ita scissis vestimentꝫ coma dissoluta ad celū ocl'os leuabat. ⁊ cū pre nimia multitudine ad sanctū corpus adire nō

possꝫ: clamauit dicēs. Date mihi aditū vt videā ↄsolatio-nē aie mee q̄ suxit vbera mea et cū puerissꝫ ad corpus incū bens sup illō clamabat. Heu me fili mi carissime lumē ocu loꝝ meoꝝ quare sic nobis fe-cisti? quare tā crudelit̄ nobi-scū egisti. Uidebas patrē tuū et me miserā lachrymātes et non ostēdebas teipm̄ nobis. Serui tui iniurabant̄ tibi et sustinebas. Et iterū atq̄ ite-rū ꝓsternebat se sup corpus: et nūc brachia sup illud extē debat: nūc aūt manibꝰ vultū angelicū ↄtrectabat et oscu-lās clamabat. Plorate mecū oēs q̄ adestis qꝛ p.xvij. ānos eū in domo mea hūi ꝛ non co gnoui: qꝛ vnicꝰ meꝰ esset. Fui eni eiꝰ ↄuiciabant̄ ei: alapis eū ꝑcutiebāt. Heu me q̄s da-bit oculis meis fontē lachry marū vt plangā die ac nocte dolorē aie mee. Sponsa vero eius iduta veste adriatica cu currit plorās ꝛ dicēs. Heu me qꝛ hodie desolata sum et ap-parebo vidua. iā nō habeo in quē ꝓspiciā. nec in quē ocl'os meos leuē. nūc raptū est spe-culū meū. ꝑijt spes mea. āmo do icepit dolor q̄ finē non ha-bet. Populꝰ aūt audiēs hec lachrymabilit̄ flebat. Tunc pōtifex cū iperatoribꝰ posue rūt corpus in honorato fere-tro ꝛ duxerūt in ciuitatē me-diā. ꝛ nūciatū est ppl'o iuētū esse hoiem dei quē ciuitas to ta q̄rebat et oēs obuiā curre-bant facto. Si q̄s ifirmꝰ illud corpus sacratissimū tāgebat protinus curabat̄. Ceci visuꝫ recipiebāt. Demoniaci libe-rabant̄ et oēs infirmi a qua-cūq̄ ifirmitate detenti tacto copore curabāt̄. Impatores tāta miracula videntes cepe rūt ꝑ se cū pōtifice lectū por-tare vt ꝛ ipi sactificarēt̄ ab eo dē corpe sctō. Tūc impatores iusserūt copiā auri ꝛ argēti in plateis spargi vt turbe occu-parent̄ amore pecuniaꝝ ꝛ si-nerēt corpꝰ sctm̄ ꝑduci ad ec-cl'iam. sed plebs amore pecu niaꝝ deposito magꝭ ac magꝭ ad tactū sctissimi corporis ir ruebat et sic cū magno labo-re ad tēpluꝫ sancti bonifacij martyris tandē ipm̄ ꝑduxerūt ꝛ illic ꝑ septē dies i laudibꝰ di ꝑsistentes opati sūt monumē tū ex auro et gēmis p̄ciosisq̄ lapidibꝰ. in quo sctissimū cor pus cū magna veneratōe col locauerūt. De ipso q̄ꝫ monu-mēto ita suauissimꝰ odor fra-grauit vt omibus videret̄ aro matibus plenū. Obijt circa annū dñi.ccc.xxviij.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Eufemianus iste pōt dici quilibet hō

mūdanus q̄ h₃ filiū quē miro mō diligit:⁊ quē studet die ac nocte ꝓmouere. dat ei vxorē sc₃ mundi vanitatē in qua delectet̄ sicut spōsus cū sponsa: imo sepius magis delectatur cū mūdi vanitate q̄₃ vir cū vxore q₂ sepe ꝓpter mūdana hō vitam suā amittit Mater est mundus iste q̄ miro modo diligit filios mūdanos. S₃ filius bonus sicut beatus alexius magis studet deo placere ꝑ oīa q̄₃ parentibus et mūdi vanitatibus vt possit illud mereri qđ dr̄. Qui dimiserit agrū aut domū/patrē aut matrē aut vxorē ꝓpter me centuplū accipiet ⁊ vitā eternā possidebit. Alexi⁹ naui accepit ⁊c. Nauis ista est sctā eccl'ia ꝑ quā nos op₃ ascēdere si volumus vitā eternā obtinere: et vestimenta ꝑciosa. s. seculi pōpas deponere et inter pauꝑes. i. hūiles residere verbo ⁊ ope. Custos q̄ eū in eccl'iā introduxit est discretus ꝯfessor qui h₃ peccatorē instruere et ad noticiā sacre scripture introducere vt melius possit a nociuis aīe ꝑcauere. sed sepe vent⁹ surgit ⁊ ducit hoiem ad patriā: sicut fecit sctō alexio Uent⁹ iste est tēptatio dyabolica q̄ nitit̄ die ac nocte hoiē₃ a bono ope īpedire. Si ergo sētias te ꝑ aliquā temptationē inuolutū: fac sicut fecit sanctus alexi⁹: iduas te forma pegrini: hoc est v̄tutes veri pegrini debes hr̄e vt non possis a patre carnali nec a mundo aliter cognosci nisi q̄ hō deī sis. Sed sepe cū talis vitā penitētie eligit dolent parētes ⁊ multū tristant̄ cū viderint filios eoꝝ mundū spnere ⁊ paupertatē ꝓ amore dei diligere Sed tuti⁹ est eos offendere q̄₃ viā pfectōis derelinq̄re. Quere ergo cartā. i. testimoniū cōscie q̄ deo fidelit̄ ministrasti. tunc venit sūmus pōtifex cū impatoribus. i. xp̄s cū multitudine angeloꝝ ⁊ ducēt aīam tuā ad ecclesiā sancti bonifacij. i. ad vitā eternā vbi abundat oīs bonitas. s. gaudium.

¶ De vita exēplari. Ca. xvi.

Legitur de quodā imperatore romano cōstruēte sibi basilicā optimā et fodiens in fundamēto palacij inuenit sarcophagū aureum tribus circulis circūdatū. et sup sarcophagū talis erat suꝑscriptio. Expendi. donaui/seruaui/habui/ habeo/ꝑdidi/ punior/ p̄mo qđ expēdi habui/qđ donaui habeo Impator cū hoc audisset satrapas imperij vocauit et ait. Ite ⁊ inter vos ꝯsulite q̄d ista supscriptio significet. At illi Dn̄e nichil aliud est supscri-

ptio nisi istud. Erat vnus imperator añ te q̄ aliis exēpluz dare volebat vt eius vitā sequerent. Expendi vitā meaz recte iudicando alios / regulando meipm̄ ſm ratione dn̄ dn̄ mādo. Donaui: militibus necessaria / pauperibus victualia. ꝛ vnicuiqꝫ et mihiipsi secundum merita. Seruaui: in omibus operibus iusticiam / indigentibus mīam / operantibus mercedē condiñā. Habui: cor largum et stabile. et vnicuiqꝫ michi seruienti diuitias dare in necessitate et gr̄am oibus om̄i tēpore. Habeo: manū ad donandū / ad protegendū / et manū ad puniendū. Perdidi stulticiā. perdidi inimicoꝝ amicitiā. ꝛ perdidi carnis lasciuiā. Punior iam in iferno: qꝛ non credidi vni deo eterno. punior heu qꝛ non est redēptio. Impator cū hoc audisset ꝛ q̄diu vixit magis prudēter seipm̄ ꝛ alios regulabat. et sic in pace vitā finiuit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Imperator iste pōt dici quilꝫ xp̄ian⁹ qui dꝫ et tenet cōstruere basilicā. i. cor suū deo paratū vt eius voluntatē per oīa faciat: ꝛ effodere cor suū p viā ꝯtritiōis. et sic poterit sarcophagū aureum iuenire. i. aīam deauratā virtutib⁹ plenā mediāte diuina gr̄a. cū tribus circulis aureis. s. fide / spe / et charitate circūdatā. Quid ergo erit inscriptū? Certe prio expendi. Sed dic michi carissime q̄d expendisti? Respōdeat bon⁹ xp̄ianus. Corp⁹ ꝛ aiam in dei seruitio. Si q̄libꝫ vestrū sic vitā expēdit de magno p̄mio in vita eterna secur⁹ erit. Scōm est: q̄d scribit ſuiaui. Dic michi carissime q̄d seruasti? Respondeat bon⁹ xp̄ianus. Cor contritū et humiliatū: et deo in omibus operibus preparatum pro voluntate sua ad faciēduz quicq̄d placet ei. Tertium est q̄d scribitur donaui. Dic michi carissime quid donasti? Respōdeat bonus xp̄ianus Dilectionē deo ex toto corde et ex tota anima et ex tota mente. ꝛ amorē proximo scōm diuinū p̄ceptuz. In his duobus pēdet lex ꝛ pphete. Quartū q̄d scribit est habui. Dic michi carissime q̄d hūisti? Rn̄deat bon⁹ xp̄ianus et dicat Certe miserā vitā: qꝛ in pctō ꝯceptus et in pctō originali nat⁹: ꝛ de vili mat͛ia plasmat⁹. Quitū q̄d scribit est habeo. Dic michi carissie q̄d est q̄d habes. Respōdeat bonus xp̄ianus. Certe baptismū et factus sum christi miles vbi erā seruus dyaboli p v̄tutes

quas deus michi dedit in baptismo. Sextū qđ scribit̄ est pdidi. Dic michi carissime qđ est quod perdidisti? Certe dei gratiā. Rn̄deat bon⁹ xp̄ianus omnia delicta que ɔtra dn̄m cōmisi per penitentiā emēdaui: qr penitentia mūdat nos a peccatis. Septimū qđ scribitur est punior. Dic mihi carissime q̄re dicis punior? Respondeat bonus xp̄ianus. Qr pro delictis et peccatis meis semp affligit̄ sp̄us meus ⁊ caro penitētiā patitur. Octauū quod scribit̄ est expēdi qđ habui. Dic michi carissime qđ ē illđ? Rn̄deat bon⁹ xp̄ian⁹. Expendi tēpus meū in operib⁹ mie per gratiaȝ quā accepi a dn̄o meo iesu xp̄o. Nonuȝ qđ scribitur est quod donaui habeo. Dic michi carissime qđ donasti quod iam habes? Respondeat bonus xp̄ian⁹. Certe donaui toto tp̄e vite mee consilium et assensum ⁊ totaȝ voluntatē meā in voluntateȝ prelati mei. ideo in celo habeo vitam eternam.

¶ De pfectiōe vite. Ca.xvij.

Quidā imperator statuit pro lege ꝙ quicūq̄ volebat ei mistrare ministeriū ab eo obtineret: ita ꝙ tres ict⁹ i porta palacij daret per quos cognosceretur ꝙ ministerium desideraret. Accidit casus ꝙ erat quidā pauper in ciuitate romana nomie Guido. qui cū de lege audisset intra se cogitabat. Paup sum et de vili sanguine pductus: meli⁹ est michi ministrare et diuitias acquirere q̄ꝫ sic semper viuere in egestate. Accessit ad palacium tres ictus scꝫ legem in porta dedit. Janitor stati hostium aperuit et eum introduxit. Ille vero flexis genibus imperatorē salutauit. Ait ei imperator. Dic michi carissime quid petis? Dn̄e seruitiuȝ Qui ait. De quo misterio scires michi ministrare. At ille. Dn̄e de sex ministerijs suȝ expertus. Primuȝ ministerium scio corpus magni principis die ac nocte custodire. lectum eius parare. cibaria ei preparare. pedes ei⁹ lauare. Scđm ministeriū est. scio vigilare qn̄ alij dormiunt: et dormire qn̄ alij vigilāt. Tertiū ministeriū est scio bonū potuȝ gustare et scđm gustū quelibet potū iudicare. Quartū est. scio inuitare homines ad cōuiuiū ad honorē inuitātis. Quintū ministerium est. scio ignē facere sine fumo circūstantes et sedētes calefacere. Sextū ministeriū est. scio homies docere bonam viā versus terrā sanctaȝ sic ꝙ cū sanitate redibūt. Ait imperator. Jsta sunt pulchra

ministeria ⁊ multis vtilia me
cũ remanebis . ⁊ primo expiri
volo de corpe meo.Corpꝰ me
um custodies isto anno.Ait il
le.Dñe presto suꝫ volũtati ve
stre satisfacere.Guido omĩ no
cte lectũ satis honeste para=
uit lintheamina lauit ⁊ sepiꝰ
mutauit:singulis noctibꝰ an=
te ostiũ camere armatus ia=
cuit:habensqꝫ secũ paruũ ca-
niculuꝫ bene latrantẽ vt si ca
su aliquo dormiret et aliquis
subito veniret per latratũ ca
nis excitatus esset. Semel oĩ
hebdomada pedes eiꝰ lauit:
in omnibus tam prudenter ⁊
virilit̃ ei ministrauit ꝙ in nul=
lo defectus ĩueniri posset.Vñ
imperator per oĩa eũ lauda=
uit.Finito ãno eũ senescalluꝫ
fecit vt impleret secundũ ser=
uitium suuꝫ scꝫ scio vigilare.
Guido iste sic ĩstitutus per to
tam estatẽ laborabat et vigi
labat et omĩa necessaria pro
hyeme prouidit. Dũ vero ad
esset hyems et aliȷ̃ inciperent
vigilare et laborare ipse vero
quiescẽs dormiebat sic ꝙ im=
pleuit scðm ministeriũ suũ scꝫ
sciovigilare qñ aliȷ̃ dormiunt
Imperator cũvidisset ꝙ tam
prudenter duo ministeria cõ=
pleuisset gauisus est valde vo
cauit pincernã et ait ei.Caris
sime ponite ĩ calice meo ace=
tum vinũ optimũ et mustũ et
detis guidoni ad bibendũ:qꝛ
istud est tertium ministerium
suũ.scit eniꝫ gustare bonũ po
tum et sic factũ est. Dũ auteꝫ
gustasset ait guido . Fuit bo=
num.est benũ.erit bonuꝫ.hoc
est dictũ mustũ erit bonũ . vi=
nuꝫ est bonũ. acetũ fuit bonũ
Imperator cũ vidisset ꝙ tam
prudenter iudicasset potũ di=
xit ei . Carissime vade per re=
gna et castra et ĩuita oẽs ami
cos meos ad cõuiuiũ:qꝛ iam
instat festũ natalis dñi : quia
hoc est quartũ ministeriũ tu=
um.Ait ilie. Dñe presto sum.
Perrexit igitur per castra ⁊ re
gna:et nullũ amicũ impera=
toris inuitabat:sed omẽs ini
micos eiꝰ:ita ꝙ in vigilia na=
talis dñi aula ĩperatoris de
inimicis ĩpleta esſꝫ.Impator
cũ oẽs inimicos suos vidisset
cõmota sũt oĩa viscera eiꝰ.vo
cauit Guidonẽ et ait.Carissi=
me nonne michi dixisti ꝙ sci=
res hoies ĩuitare ad cõuiuiũ.
At ille.Etiã dñe.Cui impera
tor . Et ego dixi tibi inuitare
oẽs amicos meos ⁊ tu ĩuitasti
inimicos.At ille. Dñe licituꝫ
est michi respondere.Quocũ=
qꝫ tempore vel quacũqꝫ hora
in anno amici tui ad te vene=
rint:cum gaudio recipiuntur
Non sic est de istis :quia sunt
inimici tui.Unde eos huc du=
xi vt per bonũ vultum et bo=

num cōiugiū de inimicis fiāt amici. Et sic factū est anteq̄ʒ erat cōuiuiū factū facti sunt oēs amici ei⁹. Imperator ganisus est valde et ait. Carissime benedict⁹ dn̄s iimici mei facti sūt amici. Impleas qui tū ministeriū tuū. Fac michi et amicis meis ignem sine fumo. Ait ille. Dn̄e p̄sto sū. quid fecit ille guido. In estate ligna ponebat in ardore solis ꝛ tantū erāt desiccata ꝙ q̄ʒcito ardere incipiūt statim dabāt ardorē flāme sine fumo ita ꝙ calefactus est imperator cuʒ oibus amicis suis. Deide ait Imperator guidoni. Iam restat vltimū ministeriuʒ si hoc prudenter adimpleuer꜒ te ad diuitias et honores ꝓmouebo. At ille. Dn̄e quotquot voluerint ad terrā sanctā pergere ad littus maris me sequātur. Uiri mulieres ac paruuli hec audiētes quasi infiniti secuti sunt. Cū illic venisset ait populo. Carissimi videtis in mari ea que ego video? At illi Ignoramus. At ille. Ecce in mari rupes est magna leuate oculos et videte. At illi dixerunt. Dn̄e nos satis apte vidim⁹: sed cur hoc dicitis ignoramus. At ille. In illa rupe ē quedā auis continuo in nido suo residens que semꝑ habet in nido septeʒ oua in quibus multum delectatur. Natura auis est talis q̄ʒdiu in nido residet totū mare est trāquillū. sed si ꝯtingat auē extra nidū volare totū mare ꝑturbat̄ in tantum ꝙ si tūc aliquis mare ꝑtransierit sine dubio submergetur: sed q̄ʒdiu residet in nido si tūc q̄s trāsiret sine periculo ibit et rediet. et illi. Quō poterimus scire qn̄ auis residet in nido suo/et qn̄ non? At ille. Nunq̄ʒ nidū dimittit nisi ꝓpter vnā causā. Est eni alia auis q̄ est iimica ei⁹ q̄ die ac nocte laborat vt eius nidū fedet ac oua ei⁹ violet. Auis vero q̄ est in nido cū viderit fedata aut nidū deturpatū statiʒ extra nidū pre dolore volat et tūc mare ꝑturbat̄ ꝛ vētus valde ipetuosus excitat̄: ꝛ nullo mō tūc tp̄is ad mare intrandū festinare debet꜒. At illi dixerūt. Dn̄e qd̄ remediū poterit ad hoc fieri ꝙ auis que est inimica nō apropiquet nido suo: et sic ꝑ ꝯn̄s poterimus secure transire. At ille. Non est res sub celo quam illa auis q̄ est inimica tantū odit sicut sāguinem agni. nidū exterius ꝛ interius cū dicto sāguine asꝑgite et q̄ʒdiu ibi gutta vna illius sanguinis remanet auis que est inimica nunq̄ʒ audet nido eius appropinquare: et sic auis i nido suo remanebit

et tunc mare erit in tranquil=
la pace / et poteritis ad ter=
ram sanctā transire et secure
redire. Ista audiētes sangui=
nem agni acceperunt et nidū
interius ꝛ exterius cū dicto sā
guine aspergebant ꝛ ad terrā
sanctam perrexerunt et sani ꝛ
incolumes redierunt omnes.
Imperator videns ꝙ omnia
negocia tam prudēter adim=
pleuisset ad militiam et diui=
tias magnas promouit.

¶ Applicatio.

CArissimi. Impator iste
est pater celestis qui le=
gem edidit: vt quicunqꝫ tres
ictus in porta dederit. s. orō=
nē / ieiuniū / et elemosinā / in in
troitu ecclesie militantis mi=
les poterit eē: ꝛ per ꝯñs vitaꝫ
eternā obtinere. Guido paup
pōt dici quilibet homo paup
et nudus de vtero matris sue
egressus qui dat tres ictus in
ecclesie porta quādo baptis=
mū petit. Unde quilibet xp̄ia
nus deo ꝑmittit de sex mini=
sterijs ministrare. ¶ Primuꝫ
est custodire corpus pricipis.
i. xp̄i. Et quomō? Sicut fecit
Guido. Primo debꝫ esse orna
tus bonis virtutibus ne aliq̄
tēptatio intret cameram cor
dis sui et offendat dn̄m nostꝝ
iesum. ꝛ paruū caniculū bene
latrantem habeat. i. cōscien=
tiam sanā que cōtinue cōtra
vicia murmurat. Et ideo di=
cit apostolus. Omne qḋ fit cō
tra conscientiam edificat ad
gehēnam. ¶ Secunduꝫ est le=
ctum cordis bene preparare
ꝛ per opera mīe lintheamina
mutare. i. vicia in virtutes oī=
no variare et sordes peccato
rū lauare per cordis cōtritio
nem et camerā cordis sui sem
per mūdā custodire: vt nichil
sit quod offendat oculos pri=
cipis. s. coporis dn̄i nostri iesu
christi cui corpori nos obliga
mur mūde seruire. Deide bis
in hebdomada pedes lauare
scꝫ ꝑ confessionē et satisfacti=
onē: et per bonas affectiones
ei placere. Istud est primū mi
nisteriū quod ꝑmittit quilibꝫ
xp̄ianus in baptismo deuꝫ se=
cum mūde custodire. Sed est
aduertendū de corpore istius
ꝓ̇ncipis. s. dn̄i / ab illꝭ q̄ sub spē
panis digne debent sumere ꝛ
custodire ex ꝓ̇prietatibꝰ panis
visibilis attēdāt. Est igit̄ ho=
stia īscripta vt sic notet̄ ꝙ oēs
debent esse inscripti q̄ per eu=
charistiā sunt reficiendi. Illi
autē sunt inscripti in quorum
cordibus per veram fidem in
scriptum est nomen christi vt
a christo dicantur christiani.
Unde dicit dn̄s per Hieremiā
Scribā legē meā in cordibus
eorum. Prima autez lex qua

cū deo obligamur est fides. se cūda spes. ꝛ tertia charitas. Item hostia post litteras circulū continet in quo notatur eternitas q̄ nec principiū nec finē habet. Item hostia latitudinē habꝫ q̄ charitatē figurat q̄ circūquaqꝫ dilatat̄. Itē hostia est tenuis et sicca, per que notat̄ duplex abstinētia. per tenuitatē ciborū ꝑcitas. per siccitatē ꝯtra humidorū supfluitatē sobrietas. potatores autē huius sint sobrij. Qui igit̄ pane p̄dicto volūt refici sint inscripti ꝑ fidem. circulū habentes ꝑ eternoꝝ cōtēplationē. dilatati ꝑ charitatē. Item hostia est alba. sic et nos ꝯtra luxuriā. Itē est leuis. sic et nos ꝯtra accidiam. Itē modica. i. hūilis ꝯtra superbiā. Si aūt tales sumus: tunc panē nr̄m quotidianuꝫ nobis ad vtilitatē nostrā dari petimus. Aliodn non pro nobis: sed ꝯtra nos est. Quoniā dicit apl's. i. ad Cor̄. xi. Qui mādncat indine iudiciū sibi manducat. Itē hostia est azima sine fermēto ꝯtra amaritudinē inuidie q̄ spūalit̄ nequicia d̄r. Un̄ apl's. i. ad Cor̄. xi. Epulemur nō in fermento malicie ꝛ nequicie: sed in azimis sinceritatis et veritatis. Itē frumēticea est ꝛ hoc ꝯtra irā. Granū eni frumenti lene est et planū sine aspitate: ita ꝙ ꝓpter suam asperitatē vix aliquis eū tangere audeat. Item hostia est impermixta et vniformis. et hoc ꝯtra cupiditatē ꝛ auariciā. Item rotūda ꝯtra accidiā. Sicut enī panis naturalis pre ceteris cibis corpus reficit et sustentat ꝛ vinū pre ceteris potib⁹ hoiem letificat ꝛ inebriat sic caro xp̄i pre ceteris interiorē hoiem reficit et saginat ꝛ sanguis pre ceteris letificat. ꝛ sic inebriat vt sobriū reddat. Un̄ psal. Calix meus inebrians ꝙ̄ preclarus est. Item panis est cibus generalis. ꝛ vinum potus vsualis omibus ꝛ omi tēpore. Sic xp̄s se in cibū omnibus fidelibus ꝛ omi tēpore exhibet pauperib⁹ ꝛ diuitib⁹ sine acceptiōe ꝓpter qḋ ꝛ panis quotidianus d̄r. Itē panis sicut dicūt phi p̄cipue habet virtutē nutriendi cuius signū est qꝛ eius comestio non parit fastidiū comedēdi. Sic est panis xp̄i de q̄ Eccl'. xxiiij Qui edūt adhuc esuriēt. Itē sicut panis triticeus est cib⁹ adultorū non paruulorū (sicut dicit apostolus) ita corp⁹ xp̄i est cibus spiritualis eoꝝ qui creuerunt in fide et virtutibus. ¶ Deinde querit̄ quo modo panis pōt conuerti in corpus xp̄i. Ecce ratio est nu

trix que nutrit puerū. Si nutrix famē pateretur et lacte careret puer inediam sustineret vel cito deficeret. Si vero in tanta penuria dētur ei feces ad bibendū ille feces per os potate mutantur in sanguinē ad robur mulieris ꝛ in lac ad nutriēdū puerū. Et si hoc facit natura ī muliere q̄nto magis virtus suprema naturam in sacramento altaris per os sacerdotis loti id est christi p verba de ore exeuntia: mutatur panis in carnem et vinuȝ in sanguinē. Sed de indigne sumētib⁹ pōt dici illud Gen. Fera pessima devorauit filium meū. Psal. Os peccatorꝫ et dolosi super me apertū est. Uinū est sanabile homini sano: vel infirmatiuū hoi egroto. imo poterit eē causa mortis. Eodē modo corpus xp̄i anime sane est vita. aie peccatrici est mors. Item percussi sunt de bethsamitis septuaginta viri famosi ꝛ duo milia plebis eo q̄ vidissent archaȝ nudā. Et pōt dici q̄ non peccarunt videndo quibus non erat ꝓhibitum videre. Uideamus ergo et mūde et honeste custodiamus corpus principis. i. xp̄i. Secundū ministerium quod ꝓmisimus est vigilare in bonis opibus q̄n alij dormiūt in peccatꝫ sicut scriptum est. Uigilate q2 nescitꝭ qua hora filius hominis veniet. Et paul⁹ dicit ad Ephe. Surge qui dormis ꝛ exurge a mortuis et illumiabit te xp̄s Unde charissimi debetis scire q̄ viatores aliqui surgunt ad primū gallicantū. aliqui ad scd̄m. et aliqui ad tertiū. ꝛ aliqui ad aurorā q̄n pulli clamant ꝛ dicūt. Non est amplius dormiēdū. Ecce pulli clamant surgamus. Et sic primi galli fuerunt ꝓphete qui surrexūt vt xp̄m in carne viderēt et non viderūt. Secundi galli sunt ap̄li et euangeliste qui xp̄m viderūt. Tertij galli sūt predicatores et alij qui verbū dei predicāt. Isti sunt pulli qui clamant et dicūt. Surgite vigilate sicut dn̄o ꝓmisistis in bonis operibus dormite q̄n alij vigilant: hoc est a peccatꝫ cessate q̄n alij in malis operibus vigilāt. sicut latrones fures et luxuriosi. Uigilate in estate. i. cum vita nostra fuerit in corpore et ꝓuideatis omnia necessaria pro aiabus vestris vt cum hyēs mortis aduenerit poteritꝫ cū dn̄o feliciter requiescere. Tertiū ministeriū est gustare bonum potū. Potus iste est penitentia siue martyriū ꝓ dei amore. Unde saluator. Mat. Potestis bibere calicem quē

ego bibiturus sum. At illi. Possumus.s. calicē penitentie aut martyriū. Fuit bonū tpe suo acetū.i. bonū erat sanctis in celo qui in hoc mūdo vixerunt q̄ penitentiam fecerunt carnē suam domabāt et ideo in celo iam regnant. Est bonū vinū.s. hoc est dictum. bonū est nobis vt penitentiā agamus per quā poterimus ad eternam gloriā peruenire Erit bonū.s. quando caro cū spiritu in die iudicii resurget et vitā eternā intrabit. Dn̄s habet vnam tabernā de optimo vino scz celeste gaudiū.et signū pulchrū ante tabernā s.crucem: sed quando ita est ꝙ mulritudo ementiū conflu it tunc tabernarius care ven dit vinū.ꝛ quādo cessant emē di veniētes: tūc oportet ꝙ vē dat pro leui precio vel ꝙ reti neat oino sibi. Dn̄s vero post resurrectionē suam cōmunicauit vinum suū mittēdo spiritū sanctū. et tunc confluxerunt euntes cateruatim scilicet per predicationē apostolorū et aliorū sanctorum: conuersi sunt ad fidem ꝛ tunc tabernarius id est dn̄s noster iesus christus care vendidit vinū suum id est gloriam paradisi. Nonne petrus qui cruci fixus fuerat valde care emit illud vinū.et paulus et Laurentius ceterique martyres q̄ morti tradiderūt corpora sua pro fide christi sustinenda et multiplicanda. Sed mō cessat multitudo emētiū. ꝛ ideo oportet ꝙ christus ꝑ leui precio vendat gloriam suam vel omnino retinebit sibi. Et ideo gustemus in presenti vita potum penitētie vt ꝑueniamus ad brauiū vite eterne. ❡ Quartū ministeriū est inuitare homines ad conuiuiū. Ille inuitabat inimicos ꝛc. Sic quilibet nostrum tenetur inuitare inimicos ad christi vitam eternam. Juxta illud Nō veni vocare iustos: sed peccatores. Sic tu debes per bona exempla et bona opera peccatorem instruere et deo recōciliari. Sed aliqui peccatores sunt lapides molares q̄ non poterunt de leui moueri: immo sunt quasi cathenati. sicut herodes misit petrum in carcerem: et in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites vinctus duabus cathenis: et custodes añ ostium custodiebant carcerē. Actuū.xij. Dormitio petri potest figurare dormitionē peccatoris in peccati consuetudine. Duo milites possunt dici mors ꝛ dyabolus: qꝛ mors insidiatur vite / et dyabolus anime. due cathene sunt volu

ꝓtates carnales / et vanitates tēporales. Custodes pos sunt dici spes leuioris venie et presumptio longioris vite. ⁊ quando dyabolus sic tenet peccatorem tunc habet eum in pace. Ideo cum summa custodia laborandū est verbo et opere tales ad conuiuiū eternum iuitare. Quintū ministerium est ignem facere sine fumo. Ignis iste est caritas quā quilibet tenet habere si desiderat vitā eternam obtinere. et hoc sine fumo iracūdie vt aliud non ostendas in ore ꝙ sit in corde. Sicut multi dicūt se aliquos diligere ⁊ odium habēt in corde. Ista non est vera caritas sed est ignis plenus fumo. Unde oꝫ odiuꝫ ex corde expellere. In figura huius dicit̄ fm Pliniū. Est ꝙdam piscis qui trāsglutit hami partes interiores .s. oīa interiora sua foras per os euomit donec hamus exeat et deinde reducit ad loca sua. Sed sic videtur peccator irā vel odium sine aliquod peccatū cum icidit tanꝙ hamū trāsglutire. Eccles.ix. Sicut pisces capiūtur hamo ⁊ sicut auis cōprehenditur laqueo: sic capiunt̄ hoīes tp̄e malo. Debet ergo tunc per os oīa interiora deijcere donec exeat hamus. odiū .s. vel peccatum aliud: qꝛ oīa interiora reuelanda sunt .s. per ꝯfessionem donec ꝑfecte liberetur a peccato et tunc poterit igneꝫ sine fumo ꝑparare per quem deus erit calefactus scilicet contentus. Sextū ministeriū est docere hoīes viam versus terrā sanctā .s. celū: sed ad celū opꝫ ꝑ mare transire. Mare dicit̄ mūdus iste ꝑpter multas rōnes. Primo quia sicut in mari est conflictus ventoꝝ ita ⁊ in mundo conflictus est multiplex belloꝝ. Item sicut in mari est tempestas fluctuum: ita ⁊ in mundo inūdatio aduersitatum. Item sicut in mari est amaritudo aquarū ita et in mūdo amaritudo viciorum. et sicut in mari ꝓfunditas aquarum ita et in mūdo profunditas miseriarum. Et sicut in mari beluaruꝫ est immanitas: ita et in mundo principum seueritas. Item oportet propter ista pericula ⁊ multa alia pertransire per nauem: tamen solent homines propter quattuor naueꝫ ascendere. Primo propter diluuium Gene.ix. sic nos debemus propter diluuium viciorum. Unde Osee.iiij. Maledictum et mendaciū ⁊ homicidiū ⁊ furtū ⁊ adulteriū inūdauerūt. ⁊ sanguis sanguinē tetigit: propter hoc lugebit

terra et infirmabunt oēs qui
habitant in ea. ⁊ ideo neceſſe
eſt nobis nauē aſcendere bo=
ne vite. Scđo aſcēditur nauis
ad tranſfretādum Math. ix.
aſcendit ieſus ⁊ tranſfretauit
ſic et nos ſi volumus in ciui=
tatem venire: nō habemꝰ hic
manentē ciuitatē. ideo neceſſe
eſt nauē aſcendere. Stultus
eſt qui debet mare trāſire per
nauē et non vult nauē aſcēde
re. Stultus eſt qui habet tē=
pus cōgruū ⁊ differt qꝛ a ma=
ne vſqꝫ ad veſperā imutabit.
Stulti autē ſunt nautis cla=
mantibus intrare qui tūc dif
ferunt. Tertio aſcenditur na=
uis ad mercādū. Prouer. vlt.
Facta eſt quaſi nauis inſtito
ris. et anima ſancta eſt quaſi
nauis bona que abūdat i ter
ris. ſ. que ſunt gemitus/ſuſpi=
rium/paupertas/humilitas
charitas. que bona venit do=
minꝰ noſter ieſus xp̄s querere
in terra noſtra. Et quādo aīa
nr̄a ſic onerata venit ad por=
tum optime recipit a dño ter=
re ⁊ bonis acceptis onerat il=
lam nauē bonis patrie. ſ. ho=
nore et diuitijs. Quarto aſcē
ditur nauis ad piſcādū ſicut
petrus. ſic debemus aſcende
re nauē ad piſcandum pecca
tores de aqua pctōꝝ atrahē=
do eos bonis operibus et ex=
emplis. Cauēdū tamē nobis
eſt ne nimis ad lucra aliorū
intendamꝰ et negligētes noſ=
metipſos ſubmergamus ſicut
contingit aliqñ piſcatoribus
Sed ſūt multi nō piſcatores
ſed predones qui ſubmerſos
querūt nō vt eos eripiāt ſꝫ vt
veſtes querāt et qđ peius eſt
homines nauigātes propter
ſpolia mergūt. Iſti etiā aliqñ
ſunt qui nauē dei regendā re=
cipiunt. Vñ eſt notandū ꝙ ad
ſaluationeꝫ nauis in magna
tēpeſtate: alius naueꝫ exone
rat. alius aquā exhaurit. aliꝰ
anchorā iacit. alius velū de=
ponit. aliꝰ gubernaculū tenet
alius nauigando vndas ſuas
ſeparat. ⁊ ita nullꝰ eſt ocioſus
ſed quilꝫ de ſua ſalute ſollici
tus. et ſic nauis ſaluatur ⁊ nō
perit. Ita ſpūaliter ad tēpta
tionis euaſionē debēt hec fie
ri quia ſic ſaluabimur a picu
lo mortis eterne. Sed qui in
aliquo iſtorū negligēs fuerit
peribit. Unde paulꝰ ad Thi=
mo. i. Qui volūt diues fieri ici
dūt i laqueū ꝑ tētationē inte
ritum et perditionē. Si ergo
viſ ſaluari exonera cor tuū di
uitijs q̄ ſunt valde graue onꝰ
Secūdo humilitas aīe nauē
exhaurit aquā peccati lingue
euacuatorie eijciēdo. Iuxta
illud hie. Effūde ſicut aquā
cor tuū. Tertio rupturas ob=
ſtruit. qui eni timet nichil ne=

gligit. Hic obstruit foramina
sensuũ per que ascẽdit mors.
Iste autẽ timor oritur ex con
sideratione diuine potentie ⁊
iusticia iudicis. ex defectu ad
uocati vł testimonij et ex mul
titudine accusantiũ. Unñ Job.
ix. Si fortitudo queritur robu=
stus est. si equitas iudicij ne=
mo audet pro me testimoniũ
reddere. si iustificare me volu=
ero os meũ cõdẽnat me in cõ=
scientia que semper loquitur
Quarto spes anchoram iacit
Quinto patiẽtia veluz depo=
nit. Sexto prudẽtia regit gu=
bernaculũ vt recte funẽ diri-
gat. Septimo iudicia vndas
separat. Nauis est aia sãcta
cuius merces sunt opera cha
ritatz. funes diuina precepta
Malus patiẽtia. velũ pseue=
rantia. anchora fides. remus
gubernaculũ charitatis. gu=
bernator spũssanctus. naute
ducentes nauẽ exẽpla sancto
rũ. De tali naui scribitur. Pro=
uer. xxxi. Facta est q̃si nauis
institoris in qua sunt oia ista.
Nauis ista portat poma. i.
opera sancta redolentia corã
deo ⁊ hoibus de quibꝰ debes
facere exenium ipsi deo. Et si
cut poma dãtur post prãdiũ
in delectatiõez ⁊ i solatiũ: ita
fructus et fruitio bonoꝶ ope
rũ dabitur nobis in celo post
hanc vitã. In mari. s. in mun=
do est rupes magna. s. corpus
humanũ ex quattuor elemẽ=
tis cõpositũ et in isto corpore
est nidꝰ. s. cor humanũ in quo
corde auis. s. spũssanctus per
virtutẽ baptismi residet qui
cõtinue habet septẽ oua. s. se=
ptẽ dona spiritussancti. Q̃diu
auis ista. s. spũssanctus in cor
de tuo residet secure transire
poteris ad terrã sanctã. i. ad
vitã eternã. Sed si contingit
auẽ per peccatũ extra niduz
volare mare. i. mundus/dya=
bolus/caro ꝓpria erũt cõtra
te et surgent tempestates gra
ues quas euadere nõ potes.
et ideo optz te cor tuũ bene ⁊
munde preparare ad moduz
domus materialis. de domo
tollitur fuligo per quã signifi
catur amaritudo peccati q̃ tol
li debet. Item tollendꝰ est pul
uis. i. amor terrenoꝛuz in quo
maxime nutriũtur pulices. i. su=
pbi saltãtes. Itẽ mulier mun
da domũ purgat et cõgregat
pulueres et post eijcit ꝑ ostiũ
et post areã mũdatã apponit
aquã ⁊ tandẽ sarmẽtũ. sic vo=
lẽs mũdare domũ. i. cor ꝯgre=
gat puluerẽ cogitãdo oia ma=
la q̃ fecit ⁊ oia bona q̃ omisit.
post emittat ꝑ plenã ꝯfessiõez
apponat aquã ꝑ lacrimaꝶ ef
fusionẽ. Ornet domũ sarmen
to ꝑ dignã satisfactionẽ. ⁊ sic i
domo bene p̃parata libenter

hospitabitur dñs. Unde vidimus φ ex aduētu boni hospitis tota domus emundatur: sz eo recedente non remanet de bonis eius in domo nisi fim⁹ iumēto:ū. Sic ex aduētu dei per gratiā sustentatur corpus ⁊ anima: sed recedente gratia eius nō remanet nisi fimus.i. temporalia: q2 quanto plus amplectitur quis fimū ī brachijs: tanto minus habet de eo nec fortior efficitur. ergo q̄to quis plus amat diuitias.⁊c. Unde Eccl's. Qui amat diuitias fructū nō accipiet ex eis Nichil peius q̄ amare pecuniam. auis que est inimica est dyabolus qui circuit querēs quē deuoret qui die ac nocte nititur spiritūsanctū a cordib⁹ nostris expellere p peccatum Si velis spiritūsanctū tecum habere fac sicut fecit guido Aspergas nidū cuz sanguine agni.i. semper debes habere recentē memoriā in corde tuo de xp̄i passione quā ꝓpter te sustinuit: et sic auis inimica.i. dyabolus sine dubio nō audebit ad te appropinq̄re. et per ɔ̄ns spūssāctus remanebit in te et poteris secure in terram sanctā.i. ad vitā eternā peruenire. Ad quam.⁊c.

¶ Item omne peccatū q̄ uis predestinatione grauissimum nisi desperationib⁹ dyabolo subiaceat est remissibile.

Capitulum. xviij.

QUidā miles erat nomine iulianus q̄ vtrūq3 parentem nesciēs occidit. Cum enī iulianus iste nobilis ac iuuenis quadā die venationi insisteret ⁊ quendā ceruū repertū insequeretur subito ceruus versus eū se vertit atq3 dixit. Tu me insequeris qui patris ⁊ matris tue occisor eris. Quod ille audiēs vehemēter extimuit ne forte sibi contingeret qđ a ceruo audierat. Relictis oībus clam discessit et ad regionē valde remotā puenit. ibiq3 cuidaz principi adhesit. Ille vero tam strennue vbiq3 tā in bello q̄ in palacio se habuit φ princeps militē eū fecit et quandā castellanam viduam in cōiugē ei tradidit et castellum ꝓ dote accepit. Tūc parētes iuliani pro amissione filij nimiū dolētes vagabundi vbiq3 pergebāt et filiū suū solicite querebāt. Tandē ad castrū vbi iulianus preerat venerunt quos cū vxor iuliani videbat ⁊ iulianus nō affuerat quinā essēt inq̄sisset et illi oīa que filio suo acciderant enarrassent. intellexit φ parentes viri sui essent: vtpote que hec a viro suo frequēter forte audierat. Ipsos igitur benigne suscepit et pro amore viri sui

lectum suum eis dimisit ⁊ ipsa sibi lectum alibi preparabat. Facto autē mane castellana ad ecclesiam perrexit: ⁊ ecce iulianus mane veniens in thalamum quasi excitaturus vxorē suā intrauit: duos pariter dormiētes inuenit vxorem cū adultero suspicatus silenter extracto gladio ambos pariter interemit. Exiēs autem domum vidit vxorem ab ecclesia redeuntem et admiratus interrogauit. quināessent illi qui in lecto suo dormirent. At illa ait. Parentes vestri sunt qui vos diutissime quesierunt ⁊ eos in nostro thalamo collocaui. Quod ille audiens pene exanimis effect⁹ amarissime cepit flere et dicere. Heu miser quid faciam qꝛ dulcissimos parētes meos occidi. Et ecce impletum est verbum cerui: quod dum vitare volui miserrimus adimpleui Jam nunc vale dulcissima soror quia decetero nō quiescā donec sciam ꝙ deus penitentiam meam acceperit. Cui illa. Absit dulcissime frater vt me deseras et sine me abeas sed que fui tecum particeps gaudij: ero particeps et doloris. Tunc insimul recedentes iuxta quoddam magnum flumen vbi multi periclitabant: quoddā magnum hospitale statuerunt vt ibi penitentiā facerent. et omnes qui vellēt flumen trāsire incessāter trāsueherent et hospicio vniuersos pauperes reciperēt. Post multum tēpus media nocte dum iulianus fessus quiesceret et gelu graue essꝫ audiuit vocem lamentabiliter clamātem ad iulianum vt se traduceret voce lugubri inuocantē Quod ille audiens concitus surrexit et iam pre gelu ipsuꝫ deficientem inuenit et in domum suam portauit et igneꝫ accendit et ipsum calefacere studuit: sed calefieri non potuit: et ne ibi deficeret timēs ipsum in lectum suum portauit et deligenter cooperuit. Post paululum ille qui sic infirmus et quasi leprosus apparuit splendidus ad celum scādit et hec hospiti suo dixit Juliane domin⁹ misit me ad te mandans tibi ꝙ tuam penitentiam acceptauit et ambo post modicum in domino requiescet⁊. sicq̄ ille disparuit et iulianus cum vxore sua post modicum plenus operibus bonis et elemosinis i domino requieuit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste miles iulian⁹ potest dici q̄libet christian⁹ bonus

et prelat⁹ qui debet debellare viriliter ꝯtra dyabolū mundū et carnē. et debet venationi insistere. s. deo aias acquiescere. sequi ceruuz. i. xp̄m. vn̄ ps. Sicut seru⁹ desiderat ad fontes aquarū ꝛc. Si vero fideliter p̄latus sequitur xp̄m audire potes et videre in sacra scriptura ꝙ debes parentes tuos occidere id est, ꝑpter dei amorem illos simpliciter relinquere. Iuxta illud. Qui dimiserit patrem et matrē ꝓpter me centuplū accipiet et vitā eternam possidebit. Miles iste perrexit in regionē lōginquā ꝛc. Sic prelatus in regionē longinquā hoc est longe transire debꝫ a mūdo ꝛ ab illis que in mūdo sunt sancte et pure viuēdo et seruire principi. s. xp̄o ꝛ cū eo diuersa bella cōmittere ꝯtra dyabolum mundum et carnē. Xp̄s cum perceperit sic militem suum triūphare dabit tibi vxorem castellanam. s. gratiā suam q̄ custodiat castrū cordis tui vt poteris deo ꝑ omia placere. Sed sepius contingere videmus ꝙ parentes carnales et mūdi vanitates talē insequūtur ipsum ad malum instigādo et ponunt in cordis tui lecto teꝑbare sicut fecerat Job sed resistito fortiter et cū gladio penitentie eas deleas vt dicit in figura huius ꝙ absalon ꝑsequēs p̄rem ꝑ capillos suspensus est in quercu: ꝛ Joab infixit tres lanceas in corde suo. Quercus ista est ꝯcupiscētia. Capilli carnalia desideria. Uulnus transiens est caro moriens. Joab dyabolus tres lanceas dū vult. s. cogitatiōes opatiōes ꝛ ꝯsuetudines ifigit. ꝛ in morte tres augustias. scꝫ irā dei quē offēdit. carētiā celi qd̄ amisit. penā ifernalē quā meruit. Istos parentes debes occidere gladio penitētie ꝛ post hec ad flumina sacre scripture pergere et ibi domū salutis erigere. s. orōnē ieiuniū et elemosynā ꝑpetrare. et sic ꝑ ꝯñs deū in lecto cordis tui poterꝫ reqrere ꝛ ad vitam eternā peruenire. Ad quam ꝛc.

¶ De pctō supbie. Ca. xix.

Legitur i gestis romanorum ꝙ erat quidā princeps romanoꝝ noīe pōpeius hic duxerat filiā cuiusdā nobilis q̄ cesar vocabat. hi duo conuenerūt inter se ꝙ toti⁹ orbis dn̄ium suo iperio subiugarēt. Accidit ꝙ pōpeius mitteret cesarē ad expugnādū plagas diuersas: qꝛ iuuenis erat et ip̄m decuit laborare. Ipse aūt tanꝙ ꝑncipalis ciuitatē romanā a plagis illis costodiret. prefixit tamen sibi ter-

minū redeundi sub spacio.v. annoꝝ. qḋ si non facerẓ iure suo ꝑpetuo ꝓuaret. Cesar autē exercitū collegit ⁊ ad illas partes perexit inueniēs hoies bellicosos quos non poterat in ꝑfixo termino supare. Malens pōpeiū offendere ꝙ bellū dimittere ex capite ꝓprio alienauit se aliīs. v. ānis qḋ grauiter portabat pōpeius. interdixit sibi ciuitatē romanā: ita ꝙ non auderet ad euꝫ vlterius appropiquare. Cesar vero finito bello iter arripuit ꝟsus romā: venit ꝑ quādā aquā cū exercitu suo que quidē aqua vocabat rubicen et ibi apparuit ei quedā imago magna stans in medio aq̄ et loquebat ei dicens. Cesar si venias pro pace romana liceat tibi vsq̄ huc venire. sꝫ autem non ꝑsumas intrare. Cui cesar respōdit. Semp militaui ⁊ parat⁹ sum oēs labores sustinere ꝓ honore ⁊ ꝯmodo ciuitatꝫ romane āpliādo. ⁊ semp volo dīis meis testib⁹ quos adoro. His dictis imago disꝑuit. Post hoc stati Cesar percusso dextrario flumē transiuit. sꝫ cū ꝓtransito flumine stetisset ex alia ꝑte mox ait. Hic pace temerata: q̄ iura relinquo. ⁊ ab illo die non cessauit pōpeiū ꝑseq̄ ⁊ inquātū potuit destruere nitebat.

Moralisatio.

Carissimi. Per hunc senē pompeiū itelligit deus creator oim qui semp fuit ab initio et erit sine fine. Per cesarem intelligo Adā qui fuit princeps oim hoim. cuius filiā i. aiam deo despōsauit in fide Osee. ij. Despōsabo te michi in fide. Deus igit volens ꝓbare adā posuit eū in paradisū vt operaret et custodiret illḋ qui statim de statu suo supbiens volēs sue vxori placere ⁊ dyabolo acquiescere vnicum preceptū qḋ deus ei dederat violabat. ꝓpter qḋ de⁹ eum expulit non solū de paradiso sed etiā de celesti imperio. Adam tn̄ sperans se posse recuperare qḋ perdiderat ad hoc postea inꝙtū potuit laborauit: sed vere attingere non valebat vsq̄ ad aduentū dn̄i nostri iesu xp̄i imaginis nostre q̄ apparuit baptizatus in aq̄s iordanis. dn̄s vero ⁊ saluator noster dixit omibus nobis ad celū tendere volentib⁹. Joh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto ⁊c. Multi autē cum veniunt ad hanc aquā, ꝑmittunt corā testibus deo seruire et peccata vitare. viriliter ꝯtra dyabolū pugnare: sed heu ꝓch dolor ⁊ timeo et timendum est de multis ꝙ cum fecerunt vota sua obliui

scunt et precepta ꝯtēnunt sicut Absalon.iij. Reg. postq̄ fuerat recōciliatus patri suo Dauid occiderat fratrē suū Uidēs q̄ populus ꝑnus erat ad constituendū eum regē dixit patri suo. Uadā ꝛ reddam vota mea dño q̄ voui dño in ebron. Et dixit ei pater suus Uade in pace. Perrexitq̄ in ebron et populus constituit eū regē. Ab illo die vsq̄ in diē mortis nō cessauit ꝑsequi patrem suū sed cesar et absalon interfecti sunt a seruis suis. Eodē mō mali xp̄iani non desistunt deū patrē ꝑsequi per mala opa eoꝝ. ideo tradent ministris gehennarū quos timebant et colebāt. Sed attēdite postq̄ absalō occiderat fratrē suum fuit exaltatus. ꝛ cesar postq̄ fregerat p̄ceptū pompeij. sed Joab faciēs pacem inter ip̄m et patrē reduxit eū. sꝫ vidēs honorē suū impugnauit patrē: ꝛ colligēs sibi gentē ꝯstituit se regē: sꝫ in bello suspendit seip̄m per crines. Et ioab qui fecerat pacem inter ip̄m et patrē infixit tres lanceas in cor eius. Iste absalon signat peccantē mortaliter q̄ occidit fratrē suū. i. aiam suā. Xp̄s autē fecit pacē: sed multi recōciliati accipiūt bellū ꝯtra deū Et tūc venit xp̄s q̄ pacē fecerat et figit tres lanceas in cor pctōris. Prima est sepatio a deo. Secūda est maledictio. Tertia est ignis eternus.

De miseria et tribulatiōe. Cpm. xx.

Conrad⁹ regnauit in cuius imperio erat quidā comes noie Leopoldus qui iram regis metuēs cum vxore sua in siluā fugiens in quodam tugurio latitabat. In q̄ silua memorata dū cesar cōradus venaretur nocte supueniente in eodem tugurio ip̄m oportuit hospitari. Cui hospita p̄gnās vicina exn̄s partui decēter vt potuit strauit et necessaria ministrauit. Eadem nocte mulier filiū peperit: et cesar vocem audiuit dicentē. accipe. accipe. accipe. Expergefactus ipse a somno totusq̄ timidus et tremefactus ait intra se. Quid signat ista vox accipe accipe accipe. Quid debes accipere cogitabat: ꝛ statim obdormiuit. Et ecce secunda vice audiuit vocem dicentem ad ip̄m redde. redde. redde. Cesar expergefact⁹ a somno cōtristatus est valde et ait intra se. quid est hoc? Primo audiui accipe accipe accipe: et nichil accepi. Modo dicit redde redde redde. q̄d debeo reddere. ex quo nichil accepi. Cesar iterum

incepit dormire. & ecce tertia vice audiuit vocem dicentem sibi: fuge fuge fuge. quoniam hic puer primogenitus gener tuus erit. Cesar vero cum ta lia audisset cōmota sunt oia viscera eius. Mane vero surgēs duos armigeros suos secū secretarios ad se vocauit dicēs. Ite paruulū illum de manibus matris violēter auferte: & ipm per mediū scindētes cor eius mihi apportate Cōtriti eūtes de gremio matris puerū rapuerunt. quem videntes elegātissime forme mia moti ipm super quandā arboris superficiē ne a feris deuoraret reposuerunt. et leporem scindentes cor eius cesari detulerunt. Eodē die dū quidam dux inde transiret & puerū vagientem audiret ipsum in gremio suo priuatim nullo sciente accepit. Et duz filium non haberet vxori attulit et eum nutriri fecit a se et exore sua genituz fingens. Henricum vocauit. Cum puer iam creuisset erat corpore pulcher nimis: ore facundus et omnibus gratiosus. Quez cum tam decorū et prudentē vidit cesar a patre petiit & in curia sua manere fecit. Sed cū videret pueꝝ oibus gratiosum et ab oibus cōmendari dubitare cepit ne post se regnaret: & ne iste sit quē occidi mandauerat. Volens igit esse securus litteras manibꝰ suis scriptas vxori dirigit in hunc modū. Inq̄stum est tibi cara vita tua mox vt istas litteras recepis puerū hunc necabis. Dū vero pgens in quadam ecclesia hospitatus fuisset & super bancum quiesceret et bursa in qua erat littera dependeret: sacerdos curiositate ductus bursam aperuit et legēs scelus abhorruit et radens subtiliter vbi dicebatur puerum hunc necabis: scripsit. Filiam nostrā in vxorem ipsi dabis. Cumq3 regina istas litteras legisset et regis sigillo munitas videret de manu imperatoris scriptas esseq3 cognosceret: conuocatis principibus nuptias celebrauit: et suā filiam eidem in vxorem dedit. que nuptie aquisgrani celebrate sunt. Dum autem cesari conrado narraretur ꝙ solenniter nuptie filie sue essent celebrate ille obstupuit. et cū a duobus armigeris et duce et sacerdote veritatē ꝯperisset ordinationi dei resistendū non esse vidit. et iō pro puero mittens eū esse suum generū approbauit: & post in imperio regnare instituit.

¶ Moralisatio.

Capitulum.xx

Carissimi. Iste imperator est deus pater qui propter peccatū primi parentis irat⁹ erat et eum a paradiso expulit qui fugiebat in siluā hui⁹ mundi: sed deus volens venari circa alas misit filiū suū in siluā huius mūdi qn̄ carnem assumpsit de virgine gloriosa et in nocte natus. Rex qui audiuit vocē dicentē sibi. accipe accipe accipe. pōt dici quilz homo qui deberet esse rex sui ipsius ad seipm regendū q̄tū ad salutem corporis ꝛ aie sue Unde cuilibet nr̄m dictuz est accipe.ꝛc. Per pm̄ū debem⁹ intelligere primo ꝙ accepisti aiam ad dei similitudinē creatā. Per secundū accipe corpus cū quinqꝫ sensibus ꝛ oia quattuor elemēta parata tibi ad ministrandū. Per tertiū accipe ꝙ si fideliter deo ministraueris vitā eternā accipies. ¶ Carissimi attendite diligēter ad hec tria accipe. Un̄ celū dicet tibi que est prima vox. Ministro tibi lucē p diez vt vigiles. tenebras per noctē vt pauses. alternos tibi tēpora vt varietates tollat. Terra dicet. te porto te nutrio. te pane conforto. ꝛ te vino letifico. diuersis aialibus mensā tuā repleo. Aqua tibi dicet potū tibi prebeo. sordes tuas lauo et diuersa genera piscium ad vsum tuū ministro. Aer dicet Uitalem flatū tibi prebeo: et omne genus auiū tibi mitto ad tuū obsequiū. Uox admonentis est mūdus cū dicit. Uide homo quō amauit te qui propter te fecit me. seruio tibi et factus suz propter te vt tu fruias illi qui fecit te ꝛ me propt̄ te. Accipe benignitatē redde charitatē. Uox cōminātis est cū dicit ignis. A me cōbureris. Aqua a me submergeris. Terra a me absorberis. Infern⁹ a me deglutiris. Secūda vox quā imperator audiuit tribus vicibus fuit redde redde.ꝛc. Quid reddere debes. Primo certe deo animaz mundā quā deus ad suā similitudinē creauit et p ei⁹ passionem redemit. Per scdm redde. Quid debes reddere. Certe diuina p̄cepta seruādo decimas oblationes et totū corpus in eius seruitio volūtarie offerēdo: vt possis dicere cum psalmista. Reddam tibi vota que distixerūt labia mea. Per tertiū redde intelligas ꝙ deo debes reddere totū corp⁹ tuū vt eū diligas toto corde tota anima tota mente vt sis paratus pro ei⁹ amore oia patiēter tolerare. Scdz est diligas proximū tuū sicut teipz. Tertia vox fuge.ꝛc. Per primū fuge debes intelligere ꝙ fugere

debes dyabolū per opera misericordie et humilitatis. mūdum per paupertatē. carnem per ieiuniū et castitatez. Per scdʒ fuge intelligas vt inquātum poteris vitabis peccata ꝛ propriā voluntatem et mundi vanitatē et cōsortiū malorum. Per tertium fuge intelligas ꝙ fugere debes infernuz et eius penā per cōtritionem et ꝯfessionē ꝛ satisfactionē. qꝛ puer natꝰ est nobis cuiꝰ iperiū sup hūerū eiꝰ. Puer istū iesuz christum multi ꝑsequūtur: et ipsum ꝙtū in eis est cū viciis et cōcupiscentiis occidūt. Sʒ duo armigeri. s. potentia diuina et sua gratia a cordibꝰ talium puerū iesum rapiūt: qꝛ puer iesus non libenter quiescit nisi in loco mundo. Puer iesus ponit in arbore. s. i ecclesia vbi dux bonus ꝑlatus euz inueniet per opera meritoria et nutrit mūde: sed homo miser non timēs deū accipit eū in altari. et tunc poterit de eo dici qḋ dicit i Gen̄. de ioseph Fera pessima deuorauit filiū meū. i. xp̄m. Si vis ergo tute ꝓcedere occide leporē. s. carnē tuā. i. carnales affectiones per orationes et ieiuniū ꝛ elemosinā. et sic extrahe cor tuū vt puer iesus possit saluari et tecū manere: ꝛ filiam tuam. i. animā desponsare. Sed sepiꝰ contingit ꝙ homo recidiuat ꝛ litteras scribit manu ꝓpria. ꝛc. Littere iste sūt cogitationes male et peruerse ad perpetrandū mala ꝑ que puer ille oīno a te extinguitur. ꝛ qm̄ scribit vxori. i. carni appetendo gulam ꝛ luxuriā: sed sacerdos discretus. s. cōfessor atqꝫ ꝑdicator debet aperire sacrā scripturam per stiluz iratū. i. mala opera mutare per penitentiam: et tunc puer iesus sine dubio aīam tuā desponsabit. Ad quā desponsationem principes erūt vocati. s. virtutes cardinales. et sic poteris cum christo regnare.

¶ De dolo et cōspiratione et cautela ipsis contraria Capitulum. xxi.

IUstinꝰ refert ꝙ ciues lacedemonie simul ꝯspirauerunt ꝯtra regē suū ꝛ ꝑualētes ꝯtra eū de ciuitate sua eū indigne expulerūt ꝛ a toto regno. Accidit tūc tp̄is qꝛ rex ꝑsarū eandē moliebat destruere ciuitatem: cū magno exercitu ciuitatē obsedit Rex aūt expulsus ciuitatē suā ꝙuis igratā nō potuit nō amare: sʒ misertꝰ est eiꝰ. Cū autē explorasset et didicisset machinationē regis ꝑsarū cōtra ciuitatē suā lacedemoniā: cogitauit quō posset latenter ꝛ prudenter totā machinationem

intimare ciuitati predicte.
Acceptis tabulis scripsit in eis totam machinationem et vna cũ hoc informationẽ specialem quomodo possent resistere et ciuitatẽ cõtra eum defendere: et cum totũ scripsisset quod voluisset: superliniuit scripturam suã cera. et accepto nuncio fide digno direxit eas ad magnates ciuitat; sed tabulis receptis et diligẽter inspectis nulla littera apparebat: sed tantũmodo cera plana. Questio inter omẽs satrapas facta est de tabulis i cõmuni: vt vnusquisq; diceret imaginationẽ suã qd esset de tabulis faciendũ: sed non est inuentus qui eoruz potuit aperire intellectum. Accidit autẽ q soror pdicti regis audita pplexitate istarũ littarũ petijt a magistratu vt posset eas videre. quibus diligẽter inspectis cepit caliditate feminea paz de cera de tabulis eleuare: apparuitq; statiz littera occulta. Cũq; plus de cerã eleuasset plus de littera appebat. sicq; tota cera de lr̃a legi poterat quicqd ibi erat scriptum. Satrape hoc videntes gauisi sunt valde. cõsiliũ litterarum fecerũt et ciuitatẽ fortiter defendebãt et ab oi obsidione liberabant.

Moralisatio.

Carissimi. Per istũ regez deũ oipotentez intelligo qui expulsus fuit de ciuitate sua. i. societate hũana qñ primi parentes nostri cõspirauerunt in paradiso et eius precepta transgressi sunt tanq; q̃ diceret. Nolumus hũc regnare super nos. Hoc autẽ nõ obstãte rex dñs noster iesus christus ciuitatẽ predictã. s. totũ genus humanuz nullo modo potuit non amare. Nã dilexit nos cũ iimici sui essemus: quia sicut dicit Aplus ad. Ro. Cũ inimici essemus recõciliati sumus deo per mortẽ filij eius. Rex iste dñs noster iesus christus perpendẽs q dyabolus qui est rex sup omnes filios superbie oẽs quasi infinitis machinationibus moliretur destruere accepit tabulas. de q̃bus ad litterã dr̃. Exo. xxxij. tabulas videlz moysi scripsit q; in eis informationẽ sufficientem cõtra demonẽ et machinationẽ eius. Sicq; per nũciuz fidelẽ. s. moysẽ ciuitati hũani generis destinauit. Sed scriptura ista fuit sic sublinita quadã cera. i. cerimonijs quibusdam ita q moralia legis non potuerunt plane et apte legi ab vno quoq; tempore legis scripte nec bene intellecte fuerunt questiõẽs multe inter veteres super intellectu istaruz

tabularum. Sed certe nunq̄ aliquis inuētus fuit qui ista rum tabularū intellectū ape rire potuit donec vna puella soror regis veniret valde pru dens ac de nobili genere pro= ducta Domicella ista erat be ata virgo Maria mater dei et hominis.s. benedicta et san= ctificata.soror etiā regis xp̄i. nā cū ipsa esset filia regis da= uid ƒm carnem:ipsa etiā est fi lia dei spūalit loquēdo. Jux= ta illud. Luce. Huic erat so= ror nomine Maria. Hec itaq̄ sclz virgo Maria tabularū le gis ātique aperuit intellectū Sed quō:Certe delēdo ceraꝫ Scitis eni͂ q̄ veniente lumine recedit vmbra: ⁊ igne calefa= ciente defluit cera. modo iste cerimonie fuerūt q̄si vmbra: xp̄s autem deus fuit ignis.et Maria mater eius illumina= trix in die purificationis sue spōte et humilit subiecit se ce rimonijs legis lꝫ nō indigeret vt filiū suū ignē diuinū in tē= pluꝫ p̄sentaret. Necesse ergo est et fuit vmbrā recedere ⁊ ce rā ipam defluere ⁊ auferri.Un̄ p̄s. Sicut fluit cera auferent: supcecidit ignis ⁊ nō viderūt solē. Et q̄ i die purificatiōis sue cerimonias abstulit: ⁊ sic gem ipleuit: ⁊ nos a seruitute diaboli per natiuitatē filij sui liberauit et ad vitā eternā de duxit. Ad quā nos p̄ducat. ⁊c.

¶ Timor mūdanus. Ca. xxij

NArrat augustin⁹ q̄ quā= do egyptū olim volebāt deificare ysidē et serapem isto modo processerūt. Primo per legē statuerūt q̄ quicūq̄ eos diceret esse hoīes vel aliquis de eorū genealogia narraret caput plecteretur. Statuerūt duas imagines. Scdo vt lex predicta nullū lateret in omi tēplo vbi eorū imagines cole bant iuxta eos ponebat vnū paruū ydolū habēs digitum suuꝫ labijs applicatū vt per hoc faceret signum silentij in gredētibus ista tēpla. ⁊ sic ve ritas ab omnib⁹ taceretur.

Applicatio.

¶ Carissimi. Reuera homies mūdani ista faciūt tenebrosi opp̄ssores veritatis et subuer sores ecclesiastici stat⁹ q̄ñ vo lunt deificare et glorificare se metipsos vel alios cōsimiles ponunt statiꝫ quoddā ydoluꝫ corā oculis prelatorū facien= tes signū silentij: ita videlꝫ q̄ null⁹ audeat eos arguere nec de eorum factis exprimere ve ritatem: sed magis eorū erro res dissimulare vel poti⁹ ma= gnificare: vt sic propter defe= ctum contradictionis videāt apud populum esse iusti. Et

certe istud idolū est timor mū danus ꝓpter quē nullus audet dicere veritatē nec mori ꝓpter veritatem nec nimiā persecutionem sustinere: immo ꝓpter istud idolū illi quorū prīncipaliter interest pro suo grege mori fiunt ita timidi sicut lepores: imo quod peius est ipsi fiunt alijs ydolum silentij: quia si ipsi non essent alij defenderent veritatem ⁊ deū qui est veritas pre oculis haberent in omnibus operibus

¶ De spirituali medicia Capitulum. xxiij.

Beatus Augustinus refert ꝙ mos āticꝗtus erat ꝙ corpora imperatorum post mortem eorū comburerentur et cineres in eminentiori loco collocarentur. Contingit autem ꝙ quidam moriebatur cuius cor non potuerat comburi. Multis autē super hoc mirantibus oms rhetores et sapientes illius ꝓuincie citauerunt et ab eis causam inquirentibus tandem dixerunt ꝙ imperator fuit intoxicatus ⁊ propter latens venenū accendi non poterat cor eius: tunc illi extrahētes cor de igne apposuerunt tyriacam. sicqꝫ venenum figurauerunt. et cum iterum cor in ignē poneretur mox in cineres est redactum.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi Sic spūaliter de hoībus veneno peccati mortalis intoxicatis impossibile est vt eorum corda igne spūssancti accendanṫ nisi per tyriacam. i. per confessionem et contritionē prius peccati macula deleatur.

¶ De suggestione dyaboli ꝑ tp̄alia. Ca. xxiiij.

De quodam mago narratur qui habuit quēdam ortum pulcherrimuꝫ in quo erant tot flores redolentes tot fructus suaues tot diuitie et delicie ꝙ valde delectabile fuit ibi esse. Hunc locum nullis volebat ostendere nisi fatuis et inimicis suis. Et cum essent introducti viderunt tot ⁊ tanta gaudia ꝙ mirabanṫ: instāter querebāt vt in illo possent manere Ille vero nulli consentiebat nisi ꝗ hereditatē eius ei cōcederet Fatui vero credebant ꝙ esset paradisus in quo semper deberent ꝑmanere et hereditatem illorū concesserunt: magus vero de nocte surgebat ⁊ eos dormientes inueniebat ⁊ occidit. ⁊ sic ꝑ ortū istum quasi infinita mala ꝑpetrauit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste magus cuꝫ orto suo est mundus iste cum diuitijs suis ⁊ gloria sua. Magus dicitˀ qꝛ per incātatiōes

suas multos seducit sicut isti ioculatores faciūt. Talis ponit scutellā et nihil ponit intus: interim fabulatur et trufat et ludificat circunstantes postea q̄rit quid est ibi et apparent denarij: distribuit et dat circunstātibus accipiūt gratanter. ⁊ cū clauserint manus credentes se habere denariū postea aperientes manus nihil inueniunt. Sic mūdus iste multos decipit icautos et illudit: et sic est de multis q̄diu nichil est de re sub scutella vel disco: hoc est q̄diu nihil habet nisi ea tantū que victui sunt necessaria modicū curat de mūdo. q̄d videns mundus volens eos decipere eleuat patellā ⁊ ostēdit quod latet. i. modicū eleuat personā et exaltat supra vite necessaria vt ad ecclesiā vel prebēdā: et tunc incipit ostendere diuitias et delicias: stati miser homo appetit et concupiscit ea que sunt contra salutē aie sue et dantur ei multa et credit ille ditari et in optimo statu esse: sed si aperiat man⁹ eius nihil in fine inueniet. teste psalmi. Nichil inuenerūt oēs viri diuitiarū in manib⁹ suis. Studeamus ergo mundū istum spernere si desideramus ad vitā eternā puenire. Ad quam nos perducat ⁊c.

¶ De beneficioꝝ obliuiōe et ingratitudine. Ca. xxv.

Quedam dn̄a nobilis patiebatur multas iniurias a quodā tyranno qui vastabat eius terrā Illa hoc audiēs q̄tidie lachrymas emisit et in amaritudine est aīa eius posita. Accidit a casu q̄ venit quidā pegrinus iuxta eā vbi manebat vidēsq̄ eius angustiā pietate motus bellū pro ea dedit eo pacto q̄ si in bello moreret: baculū eius et perā p̄uatim in camera ei⁹ custodiret vt memoriā de eo haberet et sibi grata esset. Illa vero fideliter ei cōcessit. peregrinus bellū attēptans tyrānū deuicit ⁊ ipse in bello vsq̄ ad mortē vulnerat⁹ est. Puella cū de morte eius audisset fecit q̄d p̄misit: baculū et perā in camerā suā ante lectum suū pepēdit. Accidit autē q̄ per regna et castra fama volabat q̄ ista nobilis dn̄a oīa regna amissa recupasset. Hec audiētes tres reges ad eā venerūt cū magno apparatu vt eā visitarent ⁊ i vxorē peterēt Illa statim ornauit se ⁊ in occursū illoꝝ ambulabat: eosq̄ satis honorifice recepit ac intra se cogitabat. Forte isti tres reges camerā intrare p̄ponūt: erit mihi opprobrium si ante lectū meū inuenerint

peregrini perā ⁊ baculū ⁊ iussit ea amoueri nec vltra ibi comparere. Sic pacti sui oblita ⁊ ingrata reperta est.

¶ Applicatio.

¶ Carissimi. Dña ista est aīa humana. Tyrannus dyabolus qui eam priuauit hereditate regni celestis per multa tpa: vn̄ ipsa multū dolebat: nec mirū q2 in iferno diu posita erat donec pegrinus venerat. s. xp̄s q̄ de celo descendit in peregrinatione istius mundi. Pera ei⁹ caro mūdissima in qua latuit diuinitas i qua recepit vlnera. Baculus est lignū crucis in quo pepēdit ꝓ nobis pctōribus. Vn̄ ꝓ aīa fecit victoriā feria sexta vt nos liberaret a pena et vt ei restitueret oīa amissa. Petit ergo īstāter a te vt ꝓ eius amore perā ⁊ baculū custodias: hoc est vt recentē memoriā continue de eius passione habeas īfra camerā cordis tui. Tres reges sunt dyabol⁹ / mūdus / ⁊ caro q̄ veniūt ad hoīem suggerendo: delectando: ꝯsentiēdo. miser hō non p̄meditans de futuris ornat se cū viciīs ⁊ concupiscētīs ⁊ occurrit ꝯcito cōsentit: ⁊ sic amouet memoriā xp̄i: et p ꝯsequēs oblit⁹ est dei. Studeamus ergo ei⁹ bn̄ficia recolere si volum⁹ ad eternū brauiū peruenire.

¶ De humilitate. Ca. xxvi.

Regina quedam nobilis de seruo rustico concepit filiū. Filius post hoc viciose ⁊ male se habuit in conspectu principis p̄ris sui putatiui. Princeps vero a regina diligēter quesiuit an filius suus esset: q̄ tandē per ꝯfessionē regine inueniēs nō esse filiū suū nolens tn̄ ꝓpter hoc eū priuari a regno: regnū suū dedit sibi: sed sic ordinauit ꝙ pānos suos diuersi generis et colorꝭ faceret. medietatē de vili pāno ⁊ aliam de p̄cioso: vt qn̄ vilem respiceret a supbia ⁊ omi vicio quocūq3 retraheretur: qn̄ vero nobilē pannū ne omnino deīceret sed per ista discretū se exhiberet.

¶ Applicatio.

Carissimi. Spūaliter caro nostra ad modū vxoris carnalia diligēs vult nos retinere ne pergamus ad terram ꝓmissionis quotiens peccatum mortale cōmittimus. Quid ergo est nobis faciēdū? Certe debem⁹ dare carni anulū obliuionis vt abstrahat a delectationibus q̄ sunt scđm sensum vt sic obliuiscat delectatiōes carnales. Sed anulū memorie deb3 aīa sibi retinere vt videl3 in memoria iugiter habeat penas infernales et nouissimū vite sue vt sic

caro obliuiscat peccare. vñ scriptū est. Memorare nouissima tua et ineternū non peccabis. Eccl. vij. Tunicā debemus habere qꝛ sumus filij rustici hoc est fre. Job. xvij. Putredini dixi: pater meꝰ es ꝛc. Uñ si a nobis querat quid est hō: Certe dicemꝰ ꝙ hō ē pauper ꝛ debilis aut stultus aut rusticus .i. ignobilis ꝛ turpis. Pauper es si indiges potentia: rusticus si indiges nobilitate et stultꝰ si sapia. ꝙ paupsis ꝓbo. Nichil habes de te nisi peccatū: si eni reddis oui lanā: boui calciamēta: terre segetes: nichil tecū manebit nisi peccatū. Scđo tu es debilis: qꝛ nil boni operis potes de te. Uñ hō ꝯparatur flori q̄ mane est pulcher et splendēs de sero marcescit. Itez fumo. psal. Sicut deficit fumus: sic deficiant peccatores a facie dei Itē vanitati. Psal. homo vanitati similis factus est. Tertio tu non es sapiens qꝛ nō cognoscis teipm̄. Quomō ergo alia cognoscere potes? Quarto tu non es de magna parentela: sed de qua dr̄ Job xvij. Putredini dixi. Pater meus es tu mater mea et sorori mea vermibus. Quinto tu non es pulcher: qꝛ cito trāsis et vana est pulchritudo tua. Ideo vna pars hōis est caro vilissima: alia pars nobilissima. s. aia que ad imaginē sūmi regis condita ꝛ vili corpori infusa est: ꝑ quam hō redditur supercelestiū socius et creaturaꝝ dignissima: ergo si ista duo scđm eoꝝ naturā voluerimus obseruare ad regnū eternū poterimus peruenire. Quod nobis concedat.

¶ De iusta remuneratiōe Capitulum. xxvij.

Quidā impator erat diues valde ꝛ potēs q̄ vnicā filiā habebat pulchrā valde: ꝛ oculis oim gratiosā: quā miro mō dilexit itantū ꝙ q̄nꝙ milites ei pro sua custodia assignauit. Milites vero isti quasi cōtinue armati incedebant et certā prebendā singulis diebus de thesauro regis pro custodia filie accipiebāt. Rex vero quēdā senescallum ꝛ canē habebat quos multū dilexit. Canis vero tribus cathenis erat ligatus: qꝛ valde crudelis erat et quos potuit apprehendere occidit. Accidit semel ꝙ cum rex in stratu suo iacuisset terrā sanctā visitare ꝓposuit: mane surrexit ꝛ senescallū ad se vocari fecit ꝛ ait ei. Terram sanctā visitare volo: sub tua custodia filiā meā vnicā cum militibus dimitto ꝛ canē quem diligo: precipio tibi sub pena capitis ꝙ

nullū defectum filia mea habeat. Omnia necessaria militibus ſm q̄ decet ministres. Canem vero ꝯtinue in cathena habeas et ei nō laute administres: ſed poti⁹ famē sustineat vt sic ei⁹ crudelitas atq̄ ferocitas annichilet. Seneſcallus vero oīa adimplere fideliter ꝓmisit. Rex vero terram sanctā adijt: et seneſcallus omnia q̄ promisit et totū preceptū incōtrariū egit. Nā canē de melioribus cibarijs semper pauit: nec eū sicut debuit custodiuit: puelle necessaria subtraxit: et milites prebenda priuauit intantū q̄ dispersi et vagabūdi per mūdū ibant: puella sine custodia sic relicta plorans et eiulās ambulabat in aula sua. Canis cū eam solā vidisset tres cathenas fregit cum quibus ligatus fuit et puellā occidit de cui⁹ morte factus est planctus magn⁹ in ciuitate. Rex vero cum audisset de morte filie sue cōmota sūt omnia viscera eius: seneſcallum ad se vocari fecit et cur filiā suā sine custodia dimisit: ⁊ milites sine prebenda: et canem contra preceptū eius pauit. Ille vero obmutuit nec aliquid ꝓ eius excusatione allegauit. Rex vero tortoribus precepit vt ligatis pedibus ⁊ manib⁹ eum in fornacem proijcerent ardentem. Omēs regē laudabant q̄ tale dedit iudicium.

Moralisatio.

Carissimi. Imꝑator iste est dn̄s noster iesus xp̄s filia tā pulchra est aīa ad dei similitudinē creata. ꝓ cuius custodia quiq̄ milites .i. quiq̄ sensus ordinauit vt ꝯtinue bonis operibus essent armati et prebendam gratie dei reciperent. Canis vero est caro misera que die ac nocte nitit̄ perturbare spiritū et animā occidere. Unde de necessitate requiritur q̄ tribus cathenis sit caro continue ligata .s. per timorē dei / ꝑ eius amorē ⁊ pudorem peccandi. Propter timorem: q̄r deus est iustus ⁊ iuste peccatorē iudicat ad penā perpetuā. Hec est cathena p̄ma cū qua caro misera liget̄ ne deum offendat et salutē ꝓpriā perdat. Scd̄a cathena ē amor dei: q̄r hō tenet̄ ipsū super oīa diligere etiā plusq̄ seipm̄ propter eius amorē teipsum debes refrenare a vicijs ⁊ cōcupiscētijs cauere. Et quare debes ipsū intantū diligere Certe quia te creauit: te plasmauit: te ad similitudinē suā fecit. te redemit: et vitā eternam dabit. Tertia cathena est pudor hoīs peccare in conspectu dei: q̄r oīa videt etiā

minimā cogitationē quaꝫ in corde habes. ꝓpter ista tria homo debet seipm̄ cohibere nullo mō deū per pctm̄ offendere. Senescallus est hō cui tradidit aiam cū quinqꝫ sensibus et carnē sic dedit ad regē dum vt pro eis respōdeat qn̄ dn̄s noster iesus xp̄s ad iudiciū veniet. Sꝫ miser homo q̄ nō diligit deū cathenas frangit qr postponit dei timorem: non curat cogitare ꝙ iusto iudicio hoiem eternaliter damnat: postponit dei amorē: non curat pēsare quāta iudicia amoris ei ostendit: ꝙ eū de nichilo plasmauit: ad eius simi litudinē fecit: eū sua imagine diuina decorauit: ꝓ eo se humiliauit: naturā nostrā assumpsit: ꝓprio sāguie eū redemit nec pudoreꝫ peccandi coram dn̄o deo suo habuit. Om̄ia in contrarium ꝑpetrat ꝛ animā suā occidit. iō cū venerit dies iudicij tūc apparebit pctōr ꝛ nō poterit ad obiectū repsondere. Tūc deus tradet eū tortoribus infernalibꝰ sicut ipse testatur. Math. xv. Ite male dicti in ignē eternū. Studeamus ergo ante omnia aiam a pctō custodire si desideramꝰ ad eternam vitam ꝑuenire.

¶ De execrabili dolo vetularum. Capitulum. xxviij

Imperatrix quedaꝫ erat in cuius imperio erat quidam miles qui nobilē vxoreꝫ et castam atqꝫ decorā habebat. Cōtigit ꝙ miles ad peregrinādum perrexit: sed priꝰ vxori dixerat. Nullū custodē vltra te dimitto: quia satis credo ꝙ nō indiges. Parato comitatu abijt: vxor vero caste viuendo domi remāsit. Accidit semel ꝙ ꝓcibus cōpulsa cuiusdam sue vicine epulādi causa domū eius ingrederet: quo peracto ad ꝓpria remeauit: quā quidā iuuenis aspectā acri amore cupit amare ꝛ plurimos nūcios ad eā direxit cupiens ab illa quantū ardebat amari. Quibꝰ cōtēptis eū penitꝰ spreuit. Ille ꝟo se omno cōtēptū vidēs adeo dolēs efficit ꝙ īfirmabat: sepe tn̄ illuc ibat: sꝫ nichil ei valuit eo ꝙ dn̄a ꝑ oīa eū sp̄uit. Accidit quadam die ꝙ iuuenis ad ecclesiā perrexit dolēs ac tristis obuiā ei habuit quandā vetulam in ꝓposito sanctā reputatam: que cū iuuenē tristem vidisset causā tante tristicie ab eo quesiuit. At ille. Quid prodest michi tibi narrare. At illa. Oportet ꝙ vulnus tuū detegas si operā medicantis expectas. Iō ostēde michi causam tanti doloris cū dei adiutorio te curabo. Iuuenis cuꝫ

hoc audisset ondit ei quomodo dominā dilexit. Ait vetula Perge cito ad domū tuam qr infra breue tēpus te curabo. His dictis iuuenis ad domū perrexit et vetula ad ppria remeauit. Uetula ista quandaȝ caniculā hēbat quā duobus diebus ieiuuare coegit: ꝛ die tertia panē sinapi cōfectū canicule ieiunanti dedit. quē cū gustasset pre amaritudine oculi ei⁹ lachrymabanꝶ tota die. tūc vetula ad domū dñe perrexit cū canicula quam iuuenis dilexit intantum statim a dña est honorifice suscepta eo ꝙ reputabaꝶ sctā. Dū aūt ad inuicē sederēt dña paruā caniculā lachrymātē respexit: admirabaꝶ multū ꝛ q̄siuit causā Ait vetula. O charissima amica noli q̄rere quare lachrymatur. qr tantū dolorē habet ꝙ vix poterit tibi itimari. Dña ꝓo magis ac magis istabat vt diceret Cui vetula hec canicula erat filia mea casta nimis ꝛ decora quā iuuenis q̄dā vehementꝶ adamauit: ſȝ adeo casta erat vt oino spneret illū amorē. vnde iuuenis tantū dolēs pre dolore mortuus est. ꝓ qua culpa de⁹ cōuertit filiā meaȝ in caniculā sicut tu vides His dictis incepit vetula flere dicens. Quotiēs filia mea recolit ꝙ tā pulchra puella erat ꝛ modo canicula flet et cōsolari nequit: imo oēs ad fletū excitat pre nimio dolore. Audiens hec dña itra se cogitabat Heu me similimodo q̄dā iuuenis me diligit ꝛ ꝓ amore meo infirmaꝶ: et totū ꝓcessum vetule narrauit. Uetula hec audiens ait. O carissima dña noli amorē iuuenis spernere ne forte et tu mutaberis in caniculam sicut filia mea qđ esset dānū intolerabile. Ait dña vetule O bona matrona date michi sanū cōsiliū vt nō sim canicula Que ait. Cito ꝓ illo iuuene mitte ꝛ voluntatē suā sine vlteriori dilatione facias. At illa. Rogo sanctitatem tuam vt tu pergas ad eum et tecuȝ ducas. scandalū posset esse si alius ad eum accederet. Cui vetula. Tibi cōpatior: libenter tibi eum adducam. Perrexit et iuuenem secum duxit et cum dña dormiuit. Et sic ꝑ vetulā dña adulteriū cōmisit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste miles est xp̄s: vxor casta ꝛ decora aīa per baptismū lota: cui dedit deus liberum arbitrium ꝛ sue volūtati tradidit quomodo de hoc mundo ad patrem ascendat. Mulier ista. s. aīa inuitatur ad cōuiuiū quotiens inclinatur ad carnalem cōcupiscentiā. qr cōuiuiū hois car

nalis est semper in delicijs vi=
uere.statim iuuenis.i. mundi
vanitas eā in quantū pōt al
licit vt ei adhereat. Si xo nō
cōsenserit adest vetula.i. dya
bolus q̄ circuit q̄rens quā de=
noret aiam.s. principaliter q̄
tū pōt sollicitat vt pctō cōsen
tiat. Et quomodo? Certe ostē
dit sibi caniculā flentē. Cani=
cula est spes lōge vite ꝛ nimia
de dei mia presumere : quam
multi habēt intātū ꝙ cito ad
peccatū inclinant: q̄ꝛ sicut ca
nicula ista ex sinapi lachrima
bat: sic spes sepius aiam affli
git ne ad veritatē attingat in
tantū ꝙ hō pctō cōsentit . Si
ergo volumꝰ castitatē aie ser=
uare et mūdi deceptionē pre=
cauere fugiamꝰ mundū sum=
mopere: q̄ꝛ oīe qd est in mun
do aut est supbia vite/aut cō=
cupiscētia oculoꝝ/aut cōcupi
scētia carnis: ꝛ ideo sūmū re=
medium est illum de relinque
re si volumus premium eter=
num obtinere.

¶ Nota de iudicibꝰ malis
Capitulum. xxix.

ERat quidam imperator
qui statuit p lege ꝙ sub
pena graui quilibet iudex re=
cte iudicaret: ꝛ si cōtrariū fa=
ceret nullo modo misericordi=
am inueniret. Accidit casus
ꝙ quidam iudex muneribus
corruptus falsum iudiciū de=
dit. Imperator cū hoc audis=
set seruis suis precepit vt eū
excoriarent: ꝛ sic factū est. pel
lē eius i loco vbi iudex sedere
deberet posuit ad significādū
ꝙ ille iudex cogitaret ꝙ am=
plius falsum iudiciū non da=
ret. Rex vero filium iudicis de
functi iudicem cōstituit dicēs
ei. Sedebis super pellem pa=
tris tui vt iudices populū me
um. Si vero aliquis affert ti=
bi donum vt declines a via re
cta ad pellem patris tui respi
ce ne tibi hoc idem contingat

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Imperator iste
est dn̄s noster iesus xp̄us qui
istam legem edidit. vn̄ Deut.
Judices et magistratus cōsti
tues ꝛc. Ipse vero recte ꝛ omi
tp̄e nos iudicat q̄ꝛ pater no=
ster celestis totū iudicium fi=
lio dedit. Judex qui male iu=
dicauit est quilibet homo qui
non habet seip̄m q̄tum ad vi=
te rectitudinē iudicare quid ꝛ
q̄tū cōtra deū delinq̄t. Si vero
aliquis vestrū sit muneribꝰ.i.
malis humoribꝰ corruptꝰ de=
bet excoriari.i.in oibus vicijs
suis p penitentiā denudari vt
possit dicere verbū illud Job.
Pellem p pelle. ꝛ q̄cq̄d homo
habet dabit p aīa sua. Pellis
que ponit p memoria in sede
est xp̄i passio quam homo de=
bet habere retentam in sede

cordis sui ne contra deũ ⁊ sa-
lutē aīe sue delinquat sicut
scriptũ est. Memorare nouis-
sima tua et ineternũ non pec-
cabis. xp̄s non tm̄ pellem in
sede crucis ꝑ nobis dedit: sꝫ
etiam vitam. et ideo si veri fi-
lij sumus eum per peccatum
offendere non debemus Et si
cōtingit nos labi respiciam⁹
ad crucem q̄tum ꝑ nobis su-
stinuit vt emendemus cū ope
ribus mie: et per consequens
vitam etiā obtinebimus.

¶ De peccato et iudicio.
Capitulum. xxx.

ERat quidā rex qui sta-
tuit ꝑ lege ꝙ victori de
bello redeunti fieret triplex
honor. tres molestie Primus
honor ꝙ victori obuiabat po
pulus cū leticia. Scd̄s ꝙ om
nes captiui currū eius ligatꝭ
manibus et pedibus retro se
quebantur. Tertius honor.
ꝙ indutus tunica iouis sede-
bat in curru quē trahebant
quattuor equi albi ⁊ duceba
tur vsq; ad capitoliū. Ne cuꝫ
his honorib⁹ obliuisceret sui
triplicēꝫ molestiā oportebat
illum sustinere. Prima est ꝙ
cum eo ponebat in curru qui-
dam seruilis conditiōis vt da
retur spes cuilꝫ q̄tūcūq; vi-
lis conditionis puenire ad ta
lem honorē si ꝓbitas merere
tur. Scd̄a molestia erat ꝙ iste
seruus eum colaphisabat: ne
nimis superbiret et dicebat.
Gnotoseauton. i. nosce teip̄m
et noli superbire de tanto ho
nore. respice post te/ hoīem te
esse memēto. Tertia molestia
erat ꝙ illa die licebat cuilibꝫ
dicere in ꝑsonam triūphantꝭ
quicq̄d vellet. s. omnia oppro
bria.

¶ Moralisatio

¶ Carissimi. Iste impator est
pater celestis. victor de bello
dn̄s noster iesus christus qui
cōtra dyabolū victoriam ob-
tinuit. Unde in die palmarūꝫ
triplex honor ei fiebat. Pri-
mo ꝙ ei obuiauit popul⁹ q̄n
omnes ꝯtra hierusalem per-
rexerunt cum ramis palmaꝝ
et vestimentꝭ et pueri clama
bant. Osanna filio dauid. Se
cundus honor ꝙ omnes ca-
ptiui ⁊c. Isti captiui erant in
dei ⁊ peccatores in peccatis
ligati qui currū humanitatꝭ
eius ꝑsequebant videntes si-
gna et ꝓdigia que faciebat.
Tertius honor ꝙ victor indu
tus erat tunica iouis. Tuni-
ca ista erat diuinitas huma-
nitati interius cōiuncta quā
trahebant quattuor equi al-
bi. i. quattuor euāgeliste. qui
de eius diuinitate et huma-
nitate loquebantur. Contra
istos honores triplex mole-
stia fiebat. s. ꝙ vnus seruilis

conditionis ponebatur cū eo s.latro pessimus. Scḋa molestia erat ꝙ serui eum colaphisabant. Sic iudei xp̄o fecerūt dicentes. Prophetisa nobis quis est q̄ te percussit. Tertia molestia ꝙ omnia opprobria ei dicebant. sic iudei in faciez eius expuerunt et opprobria dixerunt.

¶ De rigore mortꝭ. Cp̄z.xxxi

Legitur de morte alexā=dri cum sepultura eius fieret aurea plurimi philoso=phi ad eam ꝯuenerūt de qui=bus vnus dixit. Alexāder he=ri ex auro fecit thesaurum. et nunc ecōuerso aurū ex eo fe=cit thesaurꝰ. Alius dixit. He=ri non sufficiebat alexandro totus mundus: hodie suffici=unt ei tres vel quattuor vlne pāni. Alius dixit. Heri alexā=der populo impabat. hodie populus imperat illi. Alius dixit. Heri alexander potuit a morte multos liberare: ho=die ipse iacula mortis nō po=tuit vitare. Alius dixit. Heri terrā premebat: hodie ab ea premitꝭ. Alius dixit. Heri ale=xandrū oīs timebāt: hodie eum vilē oīs reputant. Aliꝰ dixit. Heri alexander multos amicos habuit: hodie nullū. Alius dixit. Heri alexander duxit exercitū: hodie ab illis ducitur sepulture.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste alexander pōt dici quilibet diues istius mundi q̄ laborauit totaliter in mundanis. Aliqui magis laborant quādo moriuntꝭ circa funeralia sua cum magna pōpa q̄ circa aīam que iacet in penis. Phi. adducti sūt doctores ac sacre scripture ex=positores qui dicuntꝭ diuites huius mundi ex auro mūdano. Modo diues huius mun=di facit thesaurū hoc est di=ctum. Homo tenetꝭ de bonis mūdanis impleri. i. bonis vir tutibus sicut est dare elemo=synā. vestire nudum ꝛc. Et sic facit de eo q̄tū ad aīam in celo thesaurū. Item dicūt. Nō sufficit auaro mundus: quia q̄to plus habet tanto plus cupit habere. et hoc est fatuitas: qꝛ mundus deficiet sibi in morte. Sed si de oīni labore suo duas vel tres vlnas vi=lis pāni obtinuerit multū est. Item dicunt. Diuites dū vi=uunt iperant. sed post mortez quilibet pauper ei imperat. et q̄diu viuit diues multos pōt a morte liberare et tamē nullus diues q̄tūcūqꝫ potēs in necessitate iacula mortis euadere pōt. Item homo terre dn̄atur: sed in morte ei dn̄a tur: quia totum corpus hois per terrā consumitur. ⁊ q̄diu

homo viuit timetur sicut scriptum est. Facies hominis facies leonis: sed in morte vilis ab omnibus reputatur. Itez q̄diu viuit amicos habet: sz in morte omnes recedūt ⁊ ipz solum relinqunt. q̄diu homo vixit potuit multos secū acq̄rere ⁊ ducere: sed in morte ab alijs ducetur. Unde xp̄s dixit petro. Alius cinget te ⁊ ducet quo tu non vis.

De inspiratione bona. Capitulum. xxxij.

Refert Seneca q̄ in corporibus venenosis ꝓpter maliciam veneni et nimiam frigiditatē nullus vermis nascit: sed si percussa fuerint fulmine post paucos dies vermes producunt.

Expositio.

Carissimi. Per corpa venenosa intelligo homies in peccato mortali venenatos tales pre frigiditate peccati vermem producere nō possūt et ideo percutit eos deus fulmine dū talibus infundit gratiam quā si peccatori recipere voluerit cito cōuerti potest Et ideo sanū ↄsiliū est vt cito per contritionē conuertamur ad christum. Quod nobis. ⁊c.

De iactantia. Capitulum. xxxiij.

Refert eni valerius q̄ homo quidam nomine paletinus flens dixit filio suo et omnib⁹ vicinis suis. Heu heu michi habeo i orto meo arborem infelicem qua vxor mea prima se suspēdit. postmodū secunda. modo tertia. Et ido dolor est michi miserabilis. Ait vnus cui nomē arri⁹. Miror te de tātis successibus lachrimas emisisse. da mihi rogo te tres surculos illi⁹ arboris: quia intēdo inter vicinos diuidere vt quilibet arborem habeat ad vxorem suam suspendendam. ⁊ sic factum est

Moralisatio.

Carissimi. Hec arbor est sancta crux in qua pependit christus. Hec arbor dz poni in orto hois dū aia hz iugem memoriaz de passione christi. In ista arbore tres vxores suspenduntur. s. superbia vite. concupiscentia carnis: ⁊ concupiscentia oculorum. Homo enim datus mundo tres vxores ducit. Una ē filia carnis q̄ vocat̄ voluptas. Alia filia mundi que vocatur cupiditas. Tertia filia dyaboli q̄ vocat̄ supbia. sed cum peccator gr̄a dei adheret penitētie iste vxores voluntates suas non habentes se suspendunt. cupiditas se suspēdit fune ele

mosyne. superbia fune humilitatis. Uoluptas se suspēdit fune ieiunij ⁊ castitatis. Iste q̄ q̄siuit surculos est bon⁹ christianus q̄ toto conamine hoc debet appetere et querere. non tantū pro se sed ⁊ alijs vicinis. Ille qui fleuit ē miser hō qui magis diligit carnem et ea que carnis sunt q̄ ea que sunt spūssancti. Tñ sepius talis ad informationē boni viri ad rectam vitā poterit duci. ⁊ sic vitam eternam obtinebit.

¶De ponderatione vite Capitulum. xxxiiij.

Legitur de rege alexandro qui habebat Aristotelem magistrum de cuius doctrina multum ꝓfecit et multas virtutes ab eo didicit. Inter cetera a magistro suo q̄siuit aliqua sibi et alijs ꝓficua dici. Ait magister. Fili ausculta diligenter et si meā doctrinam tenueris ad magnū honorem peruenies. Septē sunt que te docebo. Primū est stateram ne trāsilias. Secundū est ignem cum gladio ne foueas. Tertium est coronam ne carpes. Quartum cor auicule ne comedas. Quintū cum ꝓfectus fueris non redeas. Sextum per viā publicā ne ambules. Septimū irundinem garrulantem in domo nō permittas. Rex in istis septem miro modo studuit ⁊ profecit q̄diu vixit

¶Expositio.

Carissimi. Statera ista ē vita humana. Duo impensi sunt ingressus in mūdū ⁊ egressus ab eo. Ponatur ergo homo in vna pēsa. s. in paupertate cum qua igressus est: et in alia paupertate cū qua egredietur: et inuenit ꝙ eque ponderabit sicut pauper ingreditur sic pauper egreditur Eccl'. v. Sicut egressus est nudus de vtero matris sue sic reuertitur et nichil aufert secū de labore suo. Item pone in vna parte statere tempus in quo peccasti: et tunc quero sicut christus quesiuit a patre filij infirmantis quando ei accidit. Respondit ei pater. Ab infantia ⁊c. Et ego quero a te quādo incepisti peccare? heu respōdebis. Non heri nec pridie: sed ab infantia. Pone ergo tempus peccati ī vna parte ⁊ minus ponderabit. Non ergo transilies stateram sed bene pēsa quomodo. pone ad aliam tempus penitentie: sed nescis q̄diu possis penitere. ideo multiplica opera penitētie vt eque pōderent tuis malefactis sicut dixit zacheus. Si quid aliquem defraudaui reddo quadruplū. Non ergo

transilias vltra istã stateram hoc est nõ nimis cupias vltra que sunt necessaria victui. sicut legitur de vulture. Uultur cũ ceperit predã ꝓbat an totam predã possit secũ portare et cũ ea volare vel nõ. si nõ: diuidit ⁊ tantũ secũ portat ꝙ possit secũ volare. et sic tantũ habet de preda ꝙ sibi sufficit Eodem modo homo deberet facere. Multi sunt qui diuitias pro preda ponunt vt diuites fiant nocte dieqꝫ laborant. aliena rapiunt et cũ habuerint in abscondito ponũt et pillã detinent ꝙ ad deũ volare nõ possunt. et hec est magna fatuitas ꝙ illis vtuntur que secum portare nõ possũt Diuidatur ergo preda. i. diuitie ꝙ sibi necessarium teneat residuũ det pauperibus ⁊ sic poterit ad deum volare. Secundum est ignem cũ gladio ne foueas. i. iracũdum cũ verbis asperis ne prouoces. Ira eni cõparatur igni qr cuꝫ aliqd iracũdo deficit: statiꝫ inflammatur. Iste ignis nõ est fouẽd⁹ gladio. Gladius vero est lingua hominis que ad modum gladĳ materialis lata est et acuta ex vtraqꝫ parte. ps. Lingua eorũ gladius acut⁹. Est eniꝫ de iracũdo sicut de calce In calce est calor sopitus sed supponatur aqua statim inflãmatur et fumũ exire facit. Sic est cũ iracũdo in quo est ira sopita cũ audierit verba aspera statim inflãmatur ⁊ fumum ire et rixe exire ꝑmittit. et ideo ignem nõ debemus fouere cũ gladio. Tertiũ est coronam ne carpas. i. leges ciuium ne reprehendas. Ciuitas in qua sumus est ecclesia leges huius ciuitatis sunt doctrine eccl'ie quas nullus sapiens debet reprehendere: sꝫ humiliter audire ⁊ imitari. sꝫ ista doctrina multos habꝫ reprehẽsores. quod patet ex eo ꝙ habet paucos auditores. ⁊ ideo nobis est necesse v̄ba dei audire ⁊ ei⁹ precepta nobiscũ firmiter retinere si intendim⁹ ad eternã patriã veire. Quartum est cor auicule ne comedes. i. nulli aduersitati tẽporali tristiciã/odiũ/inuidiaꝫ in corde tuo habeas. quia Prouer. xxv. dr. Sicut vermes ligno et tinea vestimento: sic tristicia viri nocet cordi. Homo ergo se iungat deo per bonam vitã: et semper habeat in corde recentẽ memoriã et nulluꝫ dolorẽ sentiet. imo pl⁹ de aduersitate gaudebit. Ibãt apostoli gaudẽtes. ⁊c. Quintũ est cũ ꝑfect⁹ fueris nõ redeas. i. cũ a statu culpe recesseris nõ redeas ad vomitum peccati. de ista sapiẽtia habetur. Eccl'e.

xxi. Fili peccaſti nõ adijcias
vltra. Sed timeo ꝙ multi ſũt
ad modũ canis. de quibus lo
quitur petrꝰ. Sicut canis re=
uerſus ad vomitũ ſuũ: ſic pec
catoꝛ q̇ iterat vias ſuas ma=
las. Item eſt de multis ſicut
de vipera. Uipera enim volẽs
copulari cũ lãpꝛeda ſugit ve=
nenũ: tunc vipera in quodam
loco venenũ euomit: et ſic co=
pulatur ei: et poſtea redit ad
venenũ. Sic multi volentes
xp̄o copulari i altari euomũt
venenũ dum peccata confitẽ=
tur. ſ꜒ poſtea redeũt ad illud
Sextum eſt per viã publica꜒
ne ambules. Uia publica eſt
via peccatoꝝ per quã maioꝛ
pars trãſit: qꝛ lata eſt. Mat.
vij. Spacioſa eſt via que du=
cit ad perditionẽ et multi ſũt
qui ambulant per ea꜒. Unde
notandũ eſt ꝙ alique ſunt be
ſtie que nunq̃ per viã rectam
ambulant vt canes fugiant.
Sic debet homo dũ eſt in mũ
do et in ꝑiculo pꝛopter canes
infernales fugere qui eum ſe=
quuntur ſicut dicit p̄s. Circũ
dederũt me canes multi. Fu
giendum eſt de tali via: quia
ibi ſunt venatoꝛes dyaboly
qui triplici genere venatiõis
vtuntur. Tria enim ſunt ge=
nera venationis et oĩa ſũt do
lo plena. Primũ genꝰ eſt qui
venãt beſtias fugitiuas. ⁊ iſti
faciunt foueas vt eas capiãt
Fouee iſte ſunt vſure et tẽpo=
ralia: vt mẽdacia/falſa iura=
menta et deceptiones in qui=
bus cupidi decipiuntur. Se=
cundũ genus venationis eſt q̃
venantur aues. Iſti ponũt la
queos qui ſunt falſi aduoca=
ti ⁊ placitatoꝛes ac iudices q̃
per munera coꝛrũpuntur qui
faciunt leges vt capiant pau
peres. Tertiũ genꝰ eſt piſca=
toꝛũ qui ponũt rhetia ſua ad
accipiẽdũ om̄e genus huma=
num. Iſti ſunt luxurioſi. Mu=
lieres ſunt rhetia dyaboli per
que fere de omni ſtatu capiũ
tur aliqui. Septimũ eſt yrun=
dinẽ garrulantẽ in domo non
ꝑmittas. i. peccatũ in coꝛde.
ꝯtra qđ ſemper murmurat cõ
ſciẽtia. Sicut habetur de Io=
na q̃diu erat in nauis ꝓfũdi=
tate non poterat eſſe tranq̃lli
tas maris. Eodem mõ q̃diu
hoſpitatur peccatũ in coꝛde
hoĩs: ratione cuiꝰ cõſurgit tẽ=
peſtas magna dum ꝯtra deũ
murmurat cõſciẽtia nec tran
quillitas eẽ poteſt donec Io=
nas in naui et peccatũ in coꝛ=
de expellatur. et ceſſabit tem
peſtas. i. remorſus conſciẽtie
donec peccatum iu pꝛofundo
inferni dem ꝛgatur. Ideo nõ
ſuſtineamus irundinem. i. pec
catum in coꝛde: ſed deſidere=
mus vitam eternam obtinere

Ad quam nos perducat. &c.

¶De pacis reformatiōe et vindicta eam dissipantium. Capitulum. xxxv.

Legitur in gestis romanorum q̄ talis erat consuetudo q̄ cum formari deberet aliqua pax inter magnos inter quos discordia erat ascendebant montem magnum et altum et ducebatur agnus et occidebatur ⁊ in consortiū eorum sanguis eius effundebat in pacis reformationem in signum q̄ quicunq̄ illorum pacem dissiparet de eo magna vindicta reciperet ⁊ sanguis ei9 effunderetur.

¶Morallsatio.

¶Carissimi. Magni dn̄i fuerunt deus pater et homo. De deo dicit psal. Magnitudinis eius non est finis. De homine qui ad imaginem dei factus est. psalmi. Oīa subiecisti sub pedib9 eius. &c. Inter istos magna erat discordia intantū q̄ quotcunq̄ moriebātur ad infernum descenderunt. Postea facta est pax magna inter deū et hoiem. in cuius pacis reformatione ducebatur agnus id est christus sup montē caluarie vbi occidebat ⁊ effundebatur sanguis ei9 in signum q̄ q̄cunq̄ eorum pacē dissiparet de eo maxima vindicta reciperetur et sanguis eius effunderetur. Ideo si pactum cum deo fregerimus: grauis vindicta sequetur. Quantam vindictam credis te habere si ea que i baptismo promisisti fregisti?

¶De cursu vite homis. Capitulum. xxxvi.

Legitur de quodam rege qui ante omnia naturā hominis desiderabat scire In cuius imperio erat quidā philosophus sagax valde de cui9 cōsilio operati sunt multi Rex cum de eo audisset nuncium ad eum direxit vt sine vlteriori dilatione ad eum veniret. Philosophus cum voluntatē regis intellexisset venit ad regem. Ait ei rex. Magister a te sapientiam ⁊ doctrinam volo audire. dic michi in principio quid est homo? At ille. Homo est miser toto tempore vite sue vide principium tuum mediū et finem et inuenies q̄ plenus es miseriis. Unde Job. Homo natus de muliere. &c. Si respicis principiū inuenies te pauperem et impotentem. Si medium inuenies mūdum angustiantem ⁊ forte animam tuā condemnantem. Si finem terram te suscipientem. Et ideo domine mi rex nō habeas memoriam superbiendi. Ait rex. Magister quero a te quattuor questiones quas si bene sol

ueris te ad dignitates et di=
uitias promouebo. Prima q̄=
stio est quid est homo? Secun=
da cui est similis? Tertia vbi
est? Quarta cū quibus socijs
est? Ait philosophus: Domi=
ne ad primam questionem re
spondeo quando queris q̄d
est homo. Dico ꝙ est mancipi
um mortis. hospes loci viator
transiens. Mancipiū dicitur:
quia manum mortis euade=
re non potest: quia mors om=
nes labores et dies rapit. et
secundum ꝙ meruit habebit
premium vel supplicium.
Itez homo est hospes loci qꝛ
obliuioni traditur. Item est
viator transiens siue dormi=
endo/ siue vigilando / siue co=
medendo / siue bibendo/ siue
aliud faciēdo semper ad mor
tem currit. Ideo debemus ꝑ
viam nobis prouidere de vi=
ctualibus id est de bonis vir=
tutibus. Secunda questio est
cui homo sit similis. Dico ꝙ
similis est glaciei que propter
calorem cito dissoluitur. Sic
homo de terra ⁊ de elementis
cōpaginatꝰ per calorem infir=
mitatis cito dissoluitur ⁊ cor=
rumpitur. Item similis est po
mo nouo: quoniaꝫ sicut pomū
nouū pendens in arbore cum
debet ad crementū debitum
venire: modico tamen verme
interius exorto corroditur et
subito corruens inutile efficit
Sic homo in puericia sua cre
scens subito oritur in eo infir=
mitas interius et aīa expelli
tur et corpus corrūpitur. Vn̄
ergo supbit homo. Tertia q̄=
stio est. Ubi est homo. Dico ꝙ
in bello multiplici. s. ꝯtra mū
dum/ dyabolum/ et carnem.
Quarta cū quibus socijs est
homo. Respondeo cū septem
socijs qui eum cōtinue mole=
stant qui sunt fames/sitis/ca
lor/frigus/lassitudo/infirmi=
tas ⁊ mors. Prepara ergo ani
mam contra dyabolum/mun
duꝫ/et carnē. quoruꝫ bella. i.
tēptationes sunt diuersa. Et
diuersimode preparanda est
aīa vt eis resistat. Caro autē
tēptat nos ꝑ luxuriaꝫ et volu
ptatē. Mundus per diuitiaꝫ
vanitatē. Dyabolus per supꝑ
bie vilitatem. Si ergo caro
temptat te istam adhibe me=
dicinam habeas in memoria
ꝙ caro que te ꝓuocat ad pec
catum vertetur in cineres die
et tempore ignoto: et anima
pro eius delicto penam eter=
nam sustinebit. Sap̄. ij. Extin
ctus cinis erit corpus nostrū.
Et sequitur. Postea erit obli=
uio ⁊ nemo habebit memoriā
operum nostrorum. Et si iste
cinis sit in memoria tēptatio
nem ipediet ne procedat ad
actū. Si mundus te tēptat ꝑ

vanitatē adhibe istam medicinā. Considera diligenter ipsius ingratitudinē ⁊ nunq̄ sibi seruiendi habebis voluntatem. Nam ita ingratus est mundus et licet per totā vitā tuam illi fideliter seruias nichil apportare tecū te pmittit nisi peccatū. est enī de mūdo sicut de pdice. Perdix habens pullos suos sciēs venatorem appropiquare nido vt venatorem retrahat a pullis venit ꝓpe venatorē: et fingit se posse nō volare. qđ venator credens esse verū insequitur paulatim. Illa volat et ipse post illam vadit sperans illā capere: et sic semper facit donec elongatus est a pullis: et sic decipitur venator q nec ꝑdicem nec pullos habet. Sic est de mundo. Venator q̄ nido pullorū appropinquat est bonus xp̄ianus qui victū ⁊ vestitū et alia cum labore acq̄rere nitit. Sed mūdus hoīez libēter sustinet: talia applaudit ⁊ simulat ac si sequi vellet ⁊ semꝑ cū honore manere: qđ videns homo sepe ab opibus bonis recedit et mundi vanitatem sequit: ⁊ tunc mundus illum ab amore dei et bonis opibus elōgat. Deinde mors illū subtrahit a seculo et manet ille miser deceptus: q2 nō habet mundū quē sequatur: nec fructū bonorū operū a q̄bus elongat. Ecce quomodo mūdus suis seruitoribus reddit mercedē. Et hoc est quod dicit Jacobi .ij. Totus mundus in maligno positus est. Om̄e quod est in mundo: aut est superbia vite et reliqua. Tertio si te tēptauerit dyabolus adhibe istā medicinā. Habeas in memoria passionē xp̄i. per quam sꝑbus cedit et non habet potestatē resistendi. Unde apostolus. Induite vos armaturā dei vt possitis stare ⁊c. Unde refert Solinus de mirabilibus mūdi q alexander equū quendā habuit q̄ vocabatur bucefalus cuius erat consuetudo q quando erat armatus et paratus ad bellū nullū sessorez retinebat nisi solum alexandrū. Sed si alius eū ascenderet statim ꝓiecit a se. qn̄ vero non erat armatus famuli super eum sedere permittebantur. Sic homo armatus christi passiōe nullū recipit in corde nisi impatorē deū omnipotentē Sed si aliqua tēptatio dyaboli cor suū ascendere velit statim ṽtute passionis xp̄i habet potestatē deijciēdi eā. Si vero ista careat armatura dei statim ꝓnuserit ad omnes temptatiōes recipiēdas Studeam⁹ ergo bonis virtu-

tibus armari vt tandē perueniamus ad gloriam dei.

¶De mentis in celū erectione Cpm. xxxvij.

Refert plinius q̄ aq̄la in altum volat et nidificat cuius pullis insidiat serpēs q̄ vocat parnas. Qui videns se non posse appropinquare propter altitudinē. trahit ad se ventum et venenū emittit vt aer ifectus per venenū ad pullos deductus illos occidat. Sed aquila ista ex instinctu naturali mirabilē adhibet cautellā. Portat eni lapidem qui vocatur achates et ponit ī nido in illa parte que est contra ventū. et iste lapis virtute sua venenum expellit ne ad pullos accedat. et sic pulli saluātur ne interficiant

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Per aquilam q̄ est ardui volatus et acuti visus homo intelligitur cuius vita et desiderium a terrenis debeat eleuari vt dicere possit cum apostolo. Phil. ij. Nostra conuersatio in celis est. In hac altitudine conuersatiōis debemus pullos. i. opera nostra bona ꝓponere. tunc serpēs antiquus. i. dyabolus querit illum occidere per appositionem alicuius peccati mortalis. sed forte propter vite eminentiā propositum suū non potest adimplere. Tunc vadit dyabolus et temptat illos vento interficere dū laudem humanā sibi commēdat que sibi sepius veniet. et si ꝓpter appetitum talis laudis faciat bona opera morientur pulli quo ad meritum. Accipiamus ergo petrā. i. christuz et ponamus inter opera nostra et ventum vane glorie: vt sic opera nostra dirigamꝰ ad deum ⁊ erit nobis retributio magna: quia sicut vobis constare debet tres sagittas dn̄s iaciet in homines valde acutas. Prima vocationis. secūda disceptationis. tertia diffinitionis. Sagitta vocationis quādo dicetur. Surgite mortui venite ad iudiciū. De ista vocatione habetur Joh. Omnes qui in monumentis sunt audient vocē filij dei. Et etiā hieroni. Siue comedam siue bibam semper videtur in auribus meis sonare: Surgite mortui ⁊c. Sagitta disceptationis quando in iudicio dicetur peccatoribus. Esuriui et non dedisti mihi manducare. Sagitta diffinitionis erit quando iudex dicet. Ite maledicti in ignem eternum ⁊c.

¶De cautela delēdi peccata. Capitulū. xxxviij.

Legitur tempore henrici imperatoris secūdi q̄

cum quedam ciuitas obsessa fuisset ab inimicis suis: ante ꝙ inimici venirent ad ciuitatem quedā columba in ciuitate descēdit circa cuius collum inuēte sunt littere quas deferebat talis sententie. Generatio canina venit et erit gens contentiosa cōtra quos per te et per alios legem tuā defendas.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Per istam colūbā quid ītelligere possumus nisi spiritū sanctū qui in specie columbe descendit super xp̄m qui nobis confert litteras cum nr̄a peccata manifestat et nunciat nobis ꝙ gens contentiosa venit ad obsidionem .i. ad obsidendum nos .s. homines ad perdendum. Et ideo dum lucem habemus et spiritussancti legamus litteras .i. peccata nostra per confessionem detegamus vt legē dei seruare possumus et mortem euadere ne clause ꝑ mortem inueniant in confessione non mundate in districto iudicio. Tu ergo diues filij signū qui sua sapientia nouit diuitias distribuere et auferre habet. tu potens et fortis signuꝫ pr̄is qui sua potentia pōt te robustū facere et infirmitatem deijcere. habes tu peccata obstat signū spiritus sancti qui sua clementia vult peccata nostra ad memoriaꝫ reuocare: nisi ante deꝰ hec signa ostenderet homo iudiciū non recte crederet fiendū. Sicut ipse ait. Joh. iiij. Nisi signa et prodigia videritꝭ non credetis.

¶ De recōciliatione dei ⁊ hominis. Capitulū. xxxix

Legitur in gestis romanorū ꝙ inter duos fratres tanta erat discordia ꝙ vnus frater om̄s terras alterius destruxit. Audiens hec Julius imperator grauē concepit cōtra fratrem ꝑsecutionem. Ille vero imꝑatoris offēsam percipiens venit ad fratrem suū cui tot mala intulit petens m̄iam ab eo. rogans insuper eū quatinus inter imperatorem et ipsum pacē reformaret. Circunstantes aūt dixerūt eū pacē non meruisse sed grauem penā. Quibus ille sic respondit. Non est diligendus princeps qui in bello est mitis vt agnus: in pace seuerus vt leo. Licet ergo non promereť frater meꝰ erga me tñ recōciliabo eum si potero: quia iniuria quā michi intulit satꝭ vindicata est in illo ꝙ m̄iam implorat. ⁊ sic inter imperatorem offensum et fratrē suum pacem reformauit.

¶ Moralisatio

¶ Carissimi. Isti duo fratres sunt filius dei et homo inter quos magna est discordia qn homo peccato mortali cōsentit. Et tm̄ tūc psequitur filiū dei fratrē suuz q xp̄m in eo est vult iteruz crucifigere. vn̄ ad. heb. Iterū crucifigentes filiū dei ꝛc. ꝓpter que offenditur sūmus impator pater celestis. Accedam⁹ ergo ad fratrē nostrū .s. xp̄m et petamus ab eo miam cū contritiōe cordis ꝛ illō pro vindicta sufficiēti reputabit vt nobis culpaz nostrā remittat et pacē inter imperatorē celestē et nos reformabit. Si ergo tu times eius iusticiā: fuge ad eius misericordiā: qr maior est eius mia q̄ nr̄a miseria. Vn̄ psal. Misericordia eius super oia opera eius.

¶ De modo temptationis ꝛ peritia. Capi. xl.

Legitur vt dicit macrobius q erat quidam miles q̄ habuit vxorē suā suspectā q plus aliū dilexit q̄ ip̄m propter aliqua audita ꝛ visa sepius: q̄siuit ab vxore si verū esset Illa simpliciter negauit q nullū aliū preter ip̄m intātū dilexit. Miles dictis eius nō acquieuit sed quendā clericū peritū adijt et cū eo ꝯuenit vt de hoc veritatē ei ostenderet. Qui ait. hoc non poterō tēptare nisi dn̄am viderez et cū ea ꝯfabularem. Et ille. Rogo te cū affectu vt hodie mecū cibū gustes ꝛ ego te cū vxore mea collocabo. Clericus aūt accessit ad domū militis. hora prādij venit: iuxta dn̄am est collocatus. Finito prandio clericus incepit cum dn̄a de diuersis negocijs habere colloquia. hoc facto clericus manū dn̄e accepit ꝛ pulsuz suū tetigit: deide sermonē de eo fecit cum quo erat scādalisata ꝛ vehementer suspecta. statiz pre gaudio pulsus incepit velociter moueri et calefieri q̄diu sermonem de eo traxit. Clericus hoc pcipiēs sermonē icepit de viro suo habere: ꝛ pulsus stati ab oi motu ꝛ calore cessabat. ex hoc percepit clericus q aliū dilexit scz de q̄ erat scandalisata plusq̄ ꝓpriū viꝝ. ꝛ sic miles p clericū ad rei v̄itatē ꝑuenit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi Miles iste ē xp̄s filius dei q̄ ꝓ nobis pugnauit contra dyabolū ꝛ victoriā obtinuit Uxor est aīa sibi per baptismum coniuncta. Osee. ij. Sponsabo te michi in fide. Sed vxor ista sepissime plus alium diligit q̄ viꝝ suū id est deū. Et hoc satꝫ bene poterit experiri et probari in istis diebus. Si quis loquatur sicut

faciūt viri ecclesiastici verbū dei predicando salutē anime pronunciando: statim a multis odiosus erit. et quicquid dixerit pro tedio et desolatione habebunt. Et quare quia pulsus cordis preponit amorem .i. delectationē carnis et mundi ante dei amorē cōtra sacrā scripturā que dicit. Ante omnia deū diligere debes. Sed si aliqua de mūdi vanitatibus inceperint dicere statim iocundi et leti sunt et tēpus breue videtur.

¶ De victoria et charitate eius nimia. Cpm. xli.

Cosdras īperator atheniensium contra dorenses pugnaturus: cōgregauit exercitū et super euentu belli consuluit Apollinē. Cui responsum est ꝙ aliter nō vincerēt nisi ipse gladio interiret hostili. Dorenses hoc audito dixerunt ne quis lederet corp⁹ regis cosdre. Quod postꝗ cosdras cognouit mutato regis habitu arma accepit et exercitū penetrauit. Quod vidēs vnus militū lancea eum vsqꝫ ad cor penetrauit. et sic per mortem suā populū suum de manibus inimicorū suorū liberauit. Tādem de morte ei⁹ factus est planctus magnus ex vtraqꝫ parte populi.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Sic dilect⁹ domin⁹ noster iesus xp̄s cōsulto deo patre ꝙ genus hūanum nō posset redimi nisi ipse moreret. Uenit igitur pugnaturus in bello isto cōtra dyabolum sciens ꝙ agnosceretur mutauit habitū suū quando naturā humanā assumpsit. i. Corinth. i. Si cognouissent nūꝗ dn̄m glorie crucifixissent. Imminente vero die belli vn⁹ militum stans iuxta crucē cū lācea eum vsqꝫ ad cor perforauit. et sic per mortē suam totū gen⁹ humanū morti iuste adiudicatū liberauit. De cuius morte dolor est ex vtraqꝫ parte. hoc est demones multū dolebant ꝙ per ei⁹ mortē gen⁹ humanum erat saluatū. Ex alia parte tristes erāt apostoli de nece sui dn̄i.

¶ De defectu charitatis Capitulum. xlij.

Refert enim valerius ꝙ i roma vidit in vna columna quattuor litteras quarū quelibꝫ ter scribebatur Tres ppp. tres rrr. tres sss. tres. fff Uisis litteris dixit. heu heu confusionem video ciuitatis istius. Satrape hoc audiētes dixerunt. Magister dic conceptum tuū. At ille. Talis est expositio litterarum. Pater patrie perditur. Sapientia secum sustollitur. Ruunt regna

rome. Ferro flāma fame. Quod postea sic rei probauit euēt⁹.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Spiritualiter loquēdo pater patrie est charitas que est dilectio dei et proximi per quaꝫ quilibet homo deberet seipsum regere qꝛ sicut scitis patrē decet filioꝛuꝫ necessaria prouidere. hinc est ꝙ vera caritas nobis ꝓuidebit de diuitijs īfinitis in vita eterna. qꝛ sine caritate īpossibile est nobis vitā eternā obtinere. Sed heu iam pater patrie perditur. i. caritas in terra. Uix eniꝫ aliqͣs aliū diligit Et sine dubio sapientia secū sustollitur: quia pauci sunt q̄ sciunt qualiter se habere debeant erga deum et proximū Et si sciant pauci sunt q̄ operantur ꝓpter defectum sapiētie. Quid ergo seqͣtur postea. Ecce ruūt regna rome. Ruūt regna in diuersis partib⁹ mūdi. Ferro/ flāma/ fame. qꝛ nō est caritas in terra/ nec sapiētia. et si dicatur sapientia humana: tamen stultia est apud deum. Quot nobiles et procerres infra pauca tēpoꝛa in bello perierunt. Quot pauperes fame interierūt? Et hoc totū quia non est amoꝛ nec sapientia in terra sed frequens maledictio et homicidium.

¶ ꝙ chustus clausit infernuꝫ sua passione ⁊ volūtaria moꝛte. Capitulum. xliij.

IN medio rome in quodā loco aperta est semel terra: et hyantia infra patuerūt foramina. Super hoc dij fuerunt interrogati. Respōderūt Nō clauderetur hec voꝛago nisi aliquis voluntarie se imergat. Sed cum hoc nemini persuadere possent. Dicit Marcus aurelius. Si per annū in roma pro libitu meo me viuere sinitis anno elapso gaudēter et voluntarie me imergā. Romani hoc audiētes gauisi sunt cōcoꝛditer cōsenserūt nichil sibi clauserūt. qui rebus et vxoꝛibus libere vtens āno elapso cum nobili equo saltu precipiti se immersit et statiꝫ terra se clausit.

¶ Applicatio.

¶ Carissimi. Roma munduꝫ istū signat. In cui⁹ medio est infern⁹ in cētro: qui erat apt⁹ ante xp̄i natiuitatē ⁊ infiniti homines in eum ceciderunt. Unde a dijs. i. prophetis recepimus responsum ꝙ nunq̄ clauderetur donec virgo pareret filiū qui pro genere humano contra dyabolū pugnaret et anima ei⁹ cum diuinitate ad infernum descenderet. Uñ scire debetis ꝙ nunq̄ de cetero apertus erit nisi alquis voluerit ꝑ pctm̄ moꝛtale ꝑire.

¶ De inuidia. Cpm.xliiij

Tiberi⁹ regnauit qui ãte assumptuꝫ imperiũ erat prudens ingenio: clarus eloquio: fortunat⁹ i bello: sꝫ post resolutus militie artib⁹: nulla bella gerens populum romanũ grauiter afflixit. filios proprios pluresq; patricios ⁊ consules interfecit. temperãtiam abiecit qua ante ea tyberius temperatus erat. nũc vero ea abiecta liber vocatur huic quidã artifex vitrũ ductile se posse fabricare obtulit. q̃d tyberius ad parietẽ ꝓijciens non fractum sustulit. sꝫ curuatum et artifex malleuꝫ proferens ⁊ velut cuprũ vitrũ fabricãs mox correxit. Interrogante auteꝫ Tiberio ab eo quõ hoc posset ille dixit nemi nem hanc artem scire sup terram. Quem tiberius mox decollari iussit dicẽs. si hec ars venerit in consuetudinẽ ꝓ nichilo aurum et argentum reputabitur.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste tyberius signat aliquos claustrales siue ceteros qui anteq̃ꝫ ad dignitatem sũt ꝓmoti vel diuitias satis humiles ⁊ patiẽtes sũt sed cum ꝓmouent̃ totũ oppositum operantur et ideo dicit̃ cõmuniter. honores mutant mores. ⁊ ps. homo cũ in honore esset nõ itellexit. ⁊c. Artifex qui vas obtulit põt dici pauper qui diuiti munera aufert sed si ei nõ placent ꝓijcit nec vult recipere sed magis ꝯtra eum accendit et spoliat: imo ad mortẽ vsq; sepi⁹ punit.

¶ q̃ solũ boni intrabũt in regnũ celorũ. Capi. xlv.

Erat quidaꝫ rex nobilissimus sapiens atq; diues qui vxorẽ habuit p̃dilectã q̃ debite dilectiõis imemor tres filios iuxta regem genuit qui semper erãt regi rebelles ⁊ in nullo ei similes. Deinde de regis semine quartũ filiũ cõcepit et peperit ac nutriuit. Accidit autẽ vt finito dierũ suorum circulo rex moreretur corpusq; suũ regale in sarcophago clauderetur: post cui⁹ mortem quattuor supradicti pro dñio regni ceperunt cõtendere. Tandẽ inter se ꝯcordabãt vt ad quendã militem veterẽ regis mortui quõdaꝫ secretarium specialem accederent; ⁊ in iudicio suo simplicit̃ se ponerent: et sic factũ est. Miles autẽ cũ eos paciẽter audisset dixit. Audite cõsilium meum ⁊ eo facto bene erit. Expedit vobis vt corpus defuncti regis de sarcophago extrahaꝫ et quilꝫ arcũ cũ sagitta paratum habeat: et quicũq; ꝓfũdius corpus eius penetraue-

rit regnū eius obtinebit. Placuit eis cōsiliū. s. patrē de loco suo effodere et ad arborē ligare. Prim⁹ sagittā iaciens manū dexterā regis vulnerabat. Qua de re tanq̄ heres vnicus ⁊ regni dn̄s proclamabatur. Scd̄s vero sagittā ꝓpius in os letanter quodāmodo sagitabat. vnde sibi certi⁹ attribuebat. Tertius aūt cor ipsi⁹ pforauit qui se pre ceteris fratribus regnū putabat sine lite certissime possessurū. Quartus vero cū accederet ad corpus ingemuit et voce lamentabili dixit. Heu me pater mi q̄ sic corpus tuū a filijs tuis video vulneratuȝ. absit a me vt ego corpus patris mei viuum aut mortuū vnq̄ percutiam. His dictis regni principes simulq̄ oīs populus eundem iuuenē eleuātes tanq̄ verum heredem et regni dn̄m in patris soliū locauerunt. ⁊ alij tres omi dignitati et diuitijs sūt priuati et a toto regno expulsi.

Moralisatio.

Carissimi. Rex iste sapiēs nobilis ac diues regem regū ⁊ dn̄m dn̄antiū nō incongrue videtur designare. Qui sibi creaturā generꝫ humani tanq̄ sponsam predilectā speciali priuilegio sociauit. Que tādē fornicata post deos alienos debite dilectiōis immemor tanq̄ adultera tres filios genuit. s. paganos iudeos et hereticos. quorū primus manū regis vulnerauit cū doctrinā xp̄i qui sedet ad dexteram patris respuit suis famlis a deo missis: per vulnera varia mortis supplicium inferēdo. Scd̄s filius putatiuus regem regū veraciter sagittauit cū dicerent iudei. Venite pcutiamus eum lingua: dumq̄ sitim suā felle potarent pariter et aceto. Tertius fili⁹ perfidissim⁹ cor regis summi nō desinit intoxicato iaculo perforare: dū heretici nituntur fideles quibus est cor vnū et anima vna in dn̄o suis peruerse doctrine iaculis lacerare. vnde. ps. Exacuerunt linguas suas sicut serpentes. ⁊c. Idem. parauerunt sagittas suas in pharetra. Quart⁹ fili⁹ qui dolet nec vult sagittare est bon⁹ xp̄ian⁹ qui multū timet deuȝ ⁊ dolet de peccatis aliorū nec vlla ratione vult deum offēdere per peccatū: ⁊ si offendat parat⁹ est satisfacere. talis in die iudicij exaltabit in regnū etnū.

De septē peccatis mortalibus. Capitulū xlvi.

Tullius narrat q̄ in mense maio exiuit quidam

in nemus in quo steterunt sep tem arbores plene foliis de- core aspectu: et tot frōdes col- legit quod portare nequiuit. Ue- nerunt tres viri potentes et eū contra nemus duxerunt. In exitu in foueam profundam cecidit et submersus est p̄ ma- gnitudine ponderis. Itē nar- rat philozofus in libro de aia libus quod si volueris facere vt coruus postquam nidificauerit in arbore nunquam ex ouis pullos producere possit: pones cine- res vitri inter arborem et cor- ticem. et quamdiu cineres ibi fue- rint nunquam pullos pducet.

Moralisatio.

Carissimi. Istud nemus est mundus iste diuersis arbori- bus delectabilib9.i. peccatis mortalibus plantat9. In isto nemore.s.mundo sunt septem arbores q̄ signāt septem pec- cata mortalia ex quib9 homo colligit et facit pondus quod portare non potest. nec leua- re.i.de peccato suo non pgere potest nec ad gratiam dei per uenire quamdiu in peccato pma- net: sed ecce tres viri veniunt custodes scilicet nemoris qui ipsum iuuāt scilicet mundus/ caro/demonia.et ista visibilia que iuuant hominez diuersis peccatis et ducūt vsque ad exi- tum nemoris.i.vsque ad exituz a corpore: sed tunc demergit in profundum inferni pre ma gnitudine suorum peccatorū Item coruus est dyabolus.nī dus est habitatio in corde per inchoationem iniquitatis. Per vitrum quod diuersorum collorum est intelligitur caro humana. Per cinerem vitri mortis memoria: quia vitruz ex cinere fit et in cinerem reuer titur. Ponatur ergo mortis memoria inter arborem et cor- ticem.i.inter animā et corpus Corpus est cortex quod bene regat anima: et sic dyabolus nunquam prolem pcreabit puer- se operationis. Quod nobis concedat.et cetera.

De tribus regibus Capitulum. xlvij.

Rex danorum ad tres re- ges q̄ stella duce ab oriē te hierosolimam venerunt: et xp̄o nato munera obtulerūt: deuotionem habebat eosque i suum adiutorium inuocabat Profectus ergo predictus rex coloniam cum apparatu ma gno vbi sacrosancta corpora eorum cum honore debito cō- seruant.tres coronas aureas mirabiliter ac regaliter fabre factas eis obtulit. Insuper plus quam sex marcarū milia cū ingenti deuotione ecclesijs et pauperibus distribuit: sue fi- dei exemplum ibidem fideli populo relinquens. Quadam

autem die cum ad propria re
mearet et membra sopori de=
disset:ecce vidit i somnis tres
reges cum coronis quas por=
tauerat in capitibus preferē=
tes cum ingenti lumine ad se
propius accedere: et audiuit
singulos singularit dicere ta=
lia. Primus ꝛ senior dixit Fra
ter mi feliciter venisti. sed feli
cius ad propria remeabis Al
ter dixit. Multa tribuisti: sed
tecum plurima reportabis.
Tertius dixit. Frater mi fidē
ostendisti:sed expletis .xxxiij.
annis iugiter in celestibus no
biscum regnabis. Primus er=
go dixit offerens ei pixidem
plenā auro. Accipe inquit the
saurum sapiētie per quem ti=
bi subiectū populū iuste iudi=
cabis:quia honor regis iudi=
ciū diligit. Secundus pixidē
cum mirra ei obtulit dicens.
Accipe mirram penitentie p
quam etiam carnis motus il
lecebrosos effrenabis : quia
optime regnat qui seipsuꝫ be
ne regit. Tertius similiter ob
tulit ei pixidem plenam thu=
re dicens ei. Accipe thus de=
uotionis et deuote clementie
per quod miseros releuabis.
quia sicut ros herbaꝫ irrigat
vt crescat : sic dulcis clemen=
tia regis vsq ad sydera pro=
uehit ꝛ exaltat. Cumq rex
de magnitudine visionis mi=
raretur subito vigilauit: ꝛ pi=
xides iuxta se collocatas re=
perit qui donum dei letus ac
cepit:et ad propria rediens q̄
in somno viderat deuotissime
adimpleuit. Expleto termi=
no supradicto : regna celestia
meruit possidere.

Moralisatio.

Carissimi. Iste rex pōt di=
ci quilibet xp̄ianus bo=
nus qui tenetur tres coronas
afferre tribꝰ regibus. s. patri fi
lio ꝛ spiritusancto. patri tamē
reddere coronā honoris quia
potēs est. Nō bonū est fidem
frangere potenti:quia pōt op
primere ꝛ te annihilare. Istaꝫ
coronā fidei in baptismo fide=
liter reddere pmisisti qn dya=
bolo ꝛ pompis eiꝰ abrenūcia=
sti. Scdam coronā sapiētie ac
spei filio teneris reddere:qꝛ sa
piēs est ꝛ p nobis passus:ideo
spē de eo p̄ ceteris habere de=
bemꝰ. ꝛ hoc multiplici de cau
sa. Primo qꝛ tm̄ nos dilexit q
de celo descēdit. Naturā nr̄aꝫ
assūpsit ꝛ victoriā cōtra dya=
bolū p nobis obtinuit. Tertio
debemꝰ offerre coronā amoris
spūiscto: qꝛ ip̄e est amor p̄ris
et filij ꝛ per eū amorē hois et
dei poterimꝰ obtinere. Si illa
tria puro corde ꝛ charitate p=
fecta offerimꝰ sine dubio ista q̄
sequunt a p̄re ꝛ filio et spūsan
cto obtinebimꝰ. A patre the=

ſaurũ virtutũ:ꝑ quas poteri-
mus aiam regere cuꝫ corpore
cõtra dyabolũ mundũ⁊ carnẽ
et ꝑ cõſequẽs regnũ celeſte ob
tinere. A filio pixidem cũ mir
ra. Per pixidem cor mundũ i-
telligas a peccatis mundatũ
Per mirrã penitentiã: qꝛ ipſe
prius vitã penitentie in cruce
oſtẽdit⁊ petẽtibꝰ ab eo ſuã gra
tiã dat quotidie. A ſpũſancto
thus deuotionis hoc eſt ſuaꝫ
ꝟtutẽ infundit: per quã deuo
ti ſumus ⁊ charitate pleni: qꝛ
deꝰ charitas eſt: et ꝑ ꝯñs cõeꝫ
offẽſionẽ quã ꝑ pctm̃ cõtra de
um icurrimꝰ ꝑ eũ delere pote-
rimus: ⁊ ſic vitã eternam obti
nere. Ad quam ⁊c̃.

De iuſta ſequela malo-
rum. Capitulum. xlviij.

DJoniſius refert ꝙ cum
perillus eris artifex fal
laridi regi tyrãno crudeli qui
argentinos depopulabat ⁊ ex
quiſitis tormẽtis implicabat
obtuliſſet eius crudelitati ni-
mis aptũ quendã eneũ thau-
rũ nouiter per ſe factũ in late
re latẽter habẽs oſtiũ per qđ
imitterent hoies morte puniẽ
di: vt ſuppoſito igne cremarẽ
tur. Et cuꝫ ipſi hoies propter
mortis amaritudinẽ clama-
rent in tauro non crederet vox
eſſe humana ſꝫ feralis: vt ſic
rex minime ad compaſſionem
moueretur. Rex opus laudãs
ſed inuentorẽ eius exhortans
ait. In te prius excipies et ꝓ-
babis: qđ mihi crudeli crude-
lior obtuliſti. Nulla enĩ equi-
or ratio eſt ꝙ̃ necis artificem
arte ꝑire ſua: vt dicit Ouidiꝰ.

Moraliſatio.

Cariſſimi. Iſte artifex eſt
malus ſeneſcallus ſub tyran-
no rege: q̃ argentinos. i. iuſtos
ſimplices ſpoliat ⁊ eos ꝑ tor-
menta multis modis affligit:
homo vero ſimplex affert mu-
nera vt ꝑſecutionem euadat:
ſed nichil ei prodeſt. taurꝰ ene
us offertur. factũ eſt ſtatutuꝫ
nouum et lex per quaꝫ ſimpli
ces credũt euadere et per eã
puniuntur ⁊ bona amittunt ⁊
tales licet cremantur per cor
dis amaritudinem. et clamãt
non creditur eſſe vox humana
quia clamorem pauperis po-
tentes non libenter audiunt:
ſed dicũt ſeruus aut ruſticus
meus eſt omnia ſua ſunt mea
ſed ſepius tales qui alios af
fligũt in eadem vel maiori dã
natione puniũtur ⁊ male dies
ſuos finiunt. Unde pſal. Uidi
impium ſuperexaltatũ: et ele
uatum ſicut cedros libani.
Tranſiui et ecce non erat.

De ſubtili dyaboli illu-
ſione. Capitulum. xlix.

PAulus longobardorum
hiſtoricus refert ꝙ cona
nus rex vngarorũꝫ obſedit in

foro iulij castrum dictum son dat: quem cum de muro cerneret pulcherrimum. Rosinilla ducissa habēs quattuor filios et duas filias scripsit sibi occulte: si me in vxorem duxeris castruz hoc meū tibi dabo. Quo promittente eam se velle ducere castrum ei dedit: filijq3 oēs fugerunt. Conan⁹ aūt rex ducisse pmissum tenēs eaz primo die in matrimoniū sibi copulauit. Scdo die. xij. vngaris tradidit eaz publice illudendā Tertio die toto corpore vsq3 ad gulā transfigi fecit dicendo. Talis vxor que p libidine sue carnis ciuitatem propriam perdidit: talem debet habere maritum.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste conanus est dyabolus qui obsedit castruz s. cor humanum cum vicijs et cōcupiscētijs. Rosinilla ducissa. s. que est per dyabolum seducta respicit vltra muros. i. appetit illicita sicut visus mulierem ad concupiscendam et sic de ceteris sensibus. Unde miser homo tantū delectatur q castrum/ idest cor suum dat dyabolo quādo peccato ɔsentit. Unde fugiunt quattuor filij. i. quattuor virtutes cardinales ab eo fugiūt. Et sic dyabolus animā occupat cū duabus filiab⁹. i. delectatiōe mala et voluntate iiqua. Postea tradit eā. xij. vngaris. i. vicijs oib⁹ illudandā Post hec eā occidit qñ ad infernuz eā ducit.

¶ De laude recte iudicātiū. Capitulum. l.

REfert valerius q zelongus consul edidit p lege q si quis virginem deflorearet vtrunq3 oculum amitteret. Accidit q filius eius filiā vnicam cuiusdam vidue defloraauit. Mater hec audiens imperatori occurrens ait. O domine legem quam fecistis impleri facistis. Et ecce vnicus filius vester vnicā filiā meam rapuit ꝛ vi oppressit. Rex hoc audiēs cōmota sunt oīa viscera eius. Precepit vt duo oculi filij sui eruerētur. Dixerunt satrape dño. Tantū vnicū filiuz habes qui ē heres tuus: toti imperio esset damnū si filius tuus oculos amittat. at ille. Nōne vobis cōstat q ego legē edidi. opprobrium esset michi frangere quod semel firmiter statui: sz quia filius meus est prim⁹ qui cōtra legē fecit: primus erit etiā q̄ penitētie subiacebit. Sapientes dixerunt. Dñe pter deū rogamus vos vt filio vestro parcatis. Ille vero precib⁹ deuict⁹ ait. Carissimi ex quo ita est audite me. Oculi mei sunt oculi filij mei: et ecōuerso. dextrū oculū meū

eruatis: et sinistrũ oculũ filij mei: tunc lex est impleta: et sic factũ est. vnde omnes prudẽtiã reg: et iusticiã laudabant

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste imperator est dñs noster iesus xp̃s q̃ istã legẽ edidit. Nam si quis deflorarет virginẽ. i. aiam p baptismũ lotam duob⁹ oculis carere deberet. s. visionẽ diuinam et gloria eternã amitet. Iste filius regis qui legẽ fregit est homo qui per peccatũ aiam deflorauit. Unde necesse est vt penã sustineat: qr nostra mater ecclesia ad deũ clamat quotidie vt homo se emẽdet in hoc mortali corpore. Isa. clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuã. Imperator vnũ oculũ amisit. s. dñs iesus xp̃s vt tm̃ vnum oculum retineret quando vitã pro nobis exposuit: et ideo oз nos eruere oculũ sinistrum hoc est omes concupiscentias. i. carnis delicias per q̃s vitã eternam obtinebimus.

¶ De iniustis exactorib⁹ Capitulum. li.

REfert iosephus q tiberius cesar requisit⁹ cur prouinciarũ presides diu teneret in officijs. Respondit p exemplũ. Uidi iquit qñq3 hominẽ infirmũ vlceribus plenũ muscis grauatũ. cui cum per flagella muscas expellerẽ dixit michi. Dupliciter me crucias vñ me consolari putas abigendo muscas sanguine meo plenas et remittendo vacuas et famelicas. Quis eni dubitet aculeum musce famelice dupliciter affligere magis q̃ plene: nisi ille q̃ cor lapideum habet et non carneum.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Sic p̃sides diu in officio tenti qui rebus post q̃ ditati subdit: magis parcũt. Noui autẽ rectores et vacui deserta iusticia subditos iniquis exactionibus et vexationibus magis ledunt.

¶ De fidelitate. Capitulum. lij.

VAlerius refert q Fabi⁹ redemerat captiuos romanorũ pmissa pecunia: quã cũ senatus sibi dare nollet ipse fundũ vnicũ hñs vendidit et pmissum premiũ soluit volẽs se potius patrimonio priuare q̃ in ppria fide iopẽ esse

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Fabius iste est dñs iesus xp̃s q̃ ob captiuos s. totũ genus humanũ a dyabolo captũ non pecuniã sed propriũ sanguinẽ dedit in p̃cium volens se potius patrimonio. s. vita ppria priuare q̃ genus humanũ dimittere.

¶ De bonis rectorib⁹ nõ

mutandis. Cpm. liiij.

Ualerius maxim⁹ refert q̄ cū omnes syracusani mortem dyonisij optarent regis sicilie: q̄dam femina senectutis vltime sola matutinis horis deos orauit: vt sibi rex supstes fieret in hac vita. Cuius orationis causam dyonisius admirans ab ea q̄siuit. Que respōdit. Cū essem puella: grauem tyrannū habens eo carere cupiens peiorē recepi. Quo iterū carere cupiens tertiū peiorē recepi. Timens ergo deteriorē tibi succedere et ideo pro vita tua om̄i die rogo. Dyonisius hec audiēs amplius ei molestiā nō fecit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. In veteri testamento deus erat valde austerus: nulli pcebat: q2 oculū p oculo. dentē p dente rc. Sed modo p carnē nostrā quā assūpsit factus est nobis pius ac propici⁹. Et ideo ptinue orare debemus vt aliū dn̄m non habeamus q̄ dn̄m nostrū iesum xp̄m. Ad quem rc.

¶ De regno celesti.

Capitulum. liiij.

IMpator Fredericus secūdus vnam portā marmoream construxit miro opere super fontē aque fluentis prope capuā in qua imperator sculptus fuit in maiestate cum duobus alijs iudicib⁹. In semicirculo aūt capit dextri iudicis hic versus scriptus fuit. Intrent securi qui querunt viuere puri. In semicirculo capitis sinistri iudicis fuit scriptus hic versus. Inuidus excludi timeat vel carcere trudi. In semicirculo capitis imperatoris istud scriptū fuit. q̄ miseros facio quos variare scio. In semicirculo sup portam scriptum fuit Cesaris imperio regni custodia fio

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Imperator iste est dominus noster iesus christus. Porta marmorea est sācta ecclesia per quam oportet intrare regnuz celeste. Et est situata super fontē aque fluentis. i. super munduz qui semp currit vt aqua iesu xp̄i cum duobus collateralibus i. cum maria matre iesu et iohāne euangelista q̄ designāt nobis eius miam z iusticiam Tunc scriptus est versus. Intrent securi. i. pagani: iudei: sarraceni. per baptismū qui querunt viuere puri. i. ab om̄i pctō purgati sicut pueri innocētes. Alius versus dicit. Inuidus. i. peccator in peccato existens excludi timeat ab ecclesia triumphante et sic in carcere infernali trudi sine fine. In capite imperatoris

erat scriptum q̄ miseri sunt q̄ variant a via veritatis. Et alius dicit. Cesaris imperio i.imperiū dn̄i nostri iesu christi erit nostra custodia et domus sempiterna.

¶ De reuocatōe peccatricis aie i exiliū satisfactionis misse. Capitulū. lv.

Rex quidem nobilis quēdem filiū formosū sapientissimum strennuissimū graciosum et morosum habebat Et quattuor filias habuit quarū noīa hec erant Justicia/veritas/mīa/ꝛ pax. Rex iste voluit filio suo vnico sponsā tradere. Destinauit nunciū ꝑ virgine q̄ esset decora. Tandem inuenit filiā regis hierusalem pulchrā valde q̄ est tradita filio suo q̄ eā miro modo dilexit Filius iste quēdē seruū habebat: ꝛ ex magna cōfidētia vnū ducatū ad eā custodiendū ei tradidit. Ipse vero ꝓditor seduxit spōsam dn̄i sui ac violauit ac ducatū deuastauit. Filius cum de adulterio vxoris audisset cōtristatꝰ ē valde et dimisit eam et dedit ei libellum repudij et priuauit eam omni honore suo. Ipsa sic priuata ad magnā egestatem ꝑuenit intantū q̄ quasi desperata hincinde ambulabat et panem suum mendicabat. Hoc audiens spōsus eius misertus est ei: nuncium ad eaz misit qui eam reuocaret et ei diceret. Ueni domina ad dn̄z tuum secure noli timere. Illa vero renuit et dixit. Dic dn̄o meo ad eum venirem libenter sed non possum. Si querat dominus meꝰ quare recuso: dic ei quia lex est talis. Si vir vxorem habuerit ꝛ fornicata fuerit cum altero dabit ille libellum repudij: ꝛ inde non reuertetur ad eū vltra. Ego vero iā libellū repudij recepi: qꝛ fornicationez cōmisi. ideo redire non potero ad eū. Ait nūcius Dn̄s meus est vltra legem ex quo legē cōstituit: ꝛ ideo ex q̄ misertus est tui secure ad eū venire poteris. at illa. Quale signū dabit ipe michi q̄ secure ad eū venire potero. Si tm̄ istud ostenderet secura essem: videlicet q̄ veniret dilectus meꝰ ad me osculeturq̄ osculo oris sui: tūc sum secura q̄ recipit me in grām suam Dn̄s cū per nunciū hoc audisset: consilium super hoc habebat cū omnibus satrapis curie sue ꝛ regni. Tandem cōsultum est vt mitteret virum sapientem pro ea vt reduceret eam: ꝛ nō est inuentus vnus in toto regno qui se de hac re intromittere vellet. Uir eius cum hoc audisset ad eā nunciū destina-

nit q̄ diceret. Quid faciā tibi. non est inuentus aliquis qui te vellet ad me reducere. Illa hoc audiens fleuit amare q̄ non est inuentus qui eā reduceret. Uir eius cū audisset de eius lamētatiōe prexit ad patrē suū ⁊ ait. Dn̄e mi si vobis placet ego ibo ad sponsam meā et a miseria ⁊ dolore suo liberabo eā: et ad placiū vestrū reducā. Ait pater. vade in fortitudine tua et reduc eā. Tūc misit nunciū ad eā qui ei diceret Jam gaude: qꝛ ecce venio ad te et reducā te. Soror senior.s.iusticia cuꝫ hoc audisset ꝓcessit ante regē et ait. Dn̄e iustus estis et rectū iudiciū vestrū. Ego suꝫ iusticia filia vestra recte iudicastis illā meretricē vt amplius non esset spōsa fratris mei et ei libellū repudij dedistis iusticiā ergo teneatꝭ. Et si ꝯtra iusticiā ꝑatus fueritis: dico vobis non ero filia vestra iusticia. His dictis venit scd̄a soror.s.veritas ⁊ ait. Pater mi veraciter illā meretricē iudicastis q̄ cubile fratris nostri ꝑ adulteriū violauit. Si eā velitis reducere facitis ꝯtra veritatē: ⁊ si sic sine dubio non ero filia vr̄a veritas. Hec audiēs tertia soror.s.mia venit ad patrē et ait. Dn̄e ego sum mia filia tua. Fac ergo miaꝫ cū peccatrice q̄ deliquit: qꝛ ꝑ cōmisso multū dolet. ⁊ si ei miaꝫ nō feceris non ero mia filia tua. Quarta soror.s. pax cū audisset tantā discordiā inter sorores totā terrā voluit derelinquere ⁊ fugā petijt hoc facto iusticia et veritas exhibuerūt gladiū ⁊ regi tradiderūt dicētes Dn̄e ecce gladius iusticie ad occidendū illā meretricē que nos ⁊ fratrē nostrū ꝯfundit. Misericordia hoc vidēs gladium a manibus earum arripuit et ait. Satis diu regnastis et vestrā voluntatem obtinuistꝭ: modo tēpus est vt exaudiar a patre meo: ego sū filia sua sicut et vos. R̄ndit iusticia. Uerū est multo tp̄e regnauimus ⁊ adhuc volumus regnare. Uerūtamē ex quo inter nos est tanta discordia vocetꝰ frater noster q̄ sagax est in oībus et inter nos iudicet. et sic factū est. Filius vero cū venisset ⁊ audisset altercatiōes inter eas quō iusticia et veritas ex vna parte vindictā petierūt: mia et pax veniā: ait. Carissime sorores ꝓpꝫ vestrā discordiā soror nostra a patre nostro predilecta .s. pax totū regnuꝫ dimisit: hoc nullo mō volo pati: qꝛ pro sponsa mea adultera paratꝰ suꝫ pati supplicia. Ait iusticia. Si hoc feceris tibi ꝯtradicere nō possumus Dixit ergo ad miaꝫ. Tu laboras pro sponsa mea vt re

ducatur. Si vero eam reducā
et iterum fornicata fuerit: in-
tendis iterato ꝑ ea intercede
re. At illa. Nō nisi penituerit
Audiens hec filius pacem so-
rorem suam reduxit ⁊ fecit so-
rores adiuicē osculari. Facta
concordia filius de regno de-
scendit ⁊ bellū pro sponsa sua
dedit ⁊ eam cū om̄i honore ad
regnū patris sui reduxit Et sic
ambo vitam in pace finierūt.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Rex iste est pa-
ter celestis. Filius tā sa-
piens est dn̄s noster iesus xp̄s.
Sponsa tam pulchra est aīa
ad dei similitudinem creata.
Quatuor sorores/iusticia/ve-
ritas/mīa/⁊ pax. aīa cū seruo
dn̄i.i. cū dyabolo adulterata
est quādo ei cōsensit. ⁊ ideo eā
dn̄s suus dimisit. Post hoc pi
us sponsus dedit ei libellū re-
pudij ⁊ dimisit eā et priuauit
eā om̄i honore suo in quo erat
cōstituta sup opera manuum
dn̄i sicut ait p̄s. Oīa subiecisti
sub pedib⁹ eius. Dedit etiā
ei ducatū.i. paradisum ⁊ illuꝫ
etiā ab ea abstulit ⁊ in miseriā
hui⁹ mūdi posuit. Unde dixit.
In sudore vultus tui vesceris
pane tuo. vn̄ Bernardus con-
queritur ⁊ dicit. Memēto no-
bilitatis tue. Pudeat deiecti
onis tue. Ipse vero dn̄s miser
tus sponse sue misit ad eam
nuncium qui reuocaret eam ⁊
diceret. Eleuare eleuare con-
surge consurge hierusalem sol
ue vincula colli tui captiua fi
lia syon. Illa vero renuit veni-
re ⁊ dixit. Dn̄e libenter redirē
sed non possum. Quare? quia
tu dixisti per hieremiā. Si vir
habuerit vxorē ⁊ illa fornica
ta fuerit cū altero: dabit vir il
li libellū repudij ⁊ non reuer-
tetur ad eum vltra. Ergo non
audeo reuerti a te. Quid ergo
faciam tua sunt verba qui iu
stus es. et iuste iudicas om̄ia:
quomō ergo ad te redire pote
ro? Respōdit dn̄s per Isayam
ꝓphetam Nūquid abbreuia
ta est manus mea vt saluare
nequeam: absit. sed sicut dixi
per Ezechielem. In quacūqꝫ
hora peccator ingemuerit om
nium iniquitatum eius nō re
cordabor. Et licet fornicata
sis tamen ad me reuertere et
ego recipiā te: vt dicitur in cā
ticis. Reuertere reuertere su-
namitis ⁊c. Reuerte reconcili-
ando te deo patri. reuertere re
conciliando te dei filio. reuer-
tere reconciliando te spūisan
cto. reuertere recōciliando te
angelis quorū cōsortiū tu per
didisti. Illa respondit. Quod
signū michi dabis ꝙ recipias
me. Ait dn̄s. Pete tibi signū a
dn̄o deo tuo in ꝓfundo inferni
siue in excelsum supra At illa

dixit. Non petam: sed veniat
dilectus meus ad me ⁊ oscule
tur me osculo oris sui vt sim
secura ꝙ me in grãm suã reci=
piat. Cui dñs. Si mulier obli=
ta fuerit infantuli sui: ego nũ
ꝗ̃ tui obliuiscar Ego cogito co
gitatiões pacis ⁊ nõ afflictio
nis: ⁊ ideo ꝯsiliũ habeo. Dñs
vero habuit ꝯsiliũ secretũ cũ
tota curia celesti quem mitte
ret ꝓ liberatiõe sponse sue Et
neqꝫ inter angelos neqꝫ inter
hoies inuenit aliquez q̇ velit
posset vel q̇ dign⁹ esset sponsã
suã redimere. Angel⁹ dicebat
Ego libere cõditionis sũ: illa
seruilis. quare ego reformarẽ
conditionẽ meam. Homo di=
cebat. Non sum dignus pati
ꝓ sponsa tua: qꝛ homo pecca
tor sum. Hoc videns dñs mi=
sit ad sponsam suam dicens.
Quid faciã quia nõ est qui ve
lit aut qui posset te saluare.
Illa hec audiens fleuit ama
re ꝙ neqꝫ in celo neqꝫ in terra
aliquis inuentus est qui eam
liberaret. Pater vero miaruꝫ
et deus totius consolationis
consolabatur eã dicens. Hie=
rusalem sponsa mea ciuitas
mea noli sic flere: qꝛ scito ve=
niet salus tua. q̃re merore cõ
sumeris. Nunq̇d consiliarius
non adest tibi: quia inouauit
te dolor saluet te ⁊ liberet te
noli timere. Surrexit ergo fili
us ante patrem ⁊ dixit. Ecce
ego parat⁹ sum ꝓ spõsa mea
pati. Ego feci. ego feram. ego
portabo. ego saluabo. Cui pr̃
Uade in hac fortitudine tua
et libera filiã meã sponsã tuã
de carcere madian / hoc ẽ dya
boli. Hec audiẽs iusticia alle
gauit cõtra fratrẽ suũ supue=
nit veritas ⁊ tenuit cũ iusticia
sꝫ mia tenuit cũ fratre suo et
pax quarta soror fugit: quia
nõ erit pax inter deũ ⁊ hoiem
Iusticia dicebat mie. Regna=
re volo: qꝛ dicit. Salomõ. Im
mortalis est iusticia ⁊ ppetua
Unde ius meũ nulla p̄scriptio
ꝯcludit. Diuturnitas tp̄is nõ
attenuat sꝫ poti⁹ ꝯfirmat Re
spõdit mia Uerũ est ꝙ imorta
lis es et ppetua: sꝫ in futuro
nõ modo. Ego volo ꝓ ea inter
cedere qꝛ penitentiã iã agit.
Et sicut tu es filia patrꝫ mei
iusticia. sic ⁊ ego sum filia mia
et ideo ratio dictat vt me au=
diat sicut ⁊ te. Uidẽs ergo fili
us sapiẽs istã discordiã inter
sorores dixit iusticie. Parat⁹
sum tibi satisfacere vt p̄uale=
at orõ mie. Ait ergo iusticia.
Michi placet: sꝫ vellem scire
quõ. Ait fili⁹. Incarnari volo
⁊ naturã hũanã assumere Nũ
q̇d hoc sufficit Et dixit filia iu
sticia. Nõ sufficit. Dixit fili⁹.
Circũcidi volo. famẽ ⁊ siti pa
ti. tẽptari. tristari. tediũ pati.

sanguinē sudorē stillare. Nū quid hec tibi sufficiunt. Et respondit illa q non sufficiunt. Dixit filius iusticie. Volo colaphis cedi et alapis flagellari. volo cōspui deridi ac derelinqui et despici. ꝛc. Nūqd hec tibi sufficiūt. Respōdit iusticia. Nō sufficiūt. Crucē volo portare et manibus ligari et pedibus perforari. nūquid hec tibi sufficiūt. Et illa. Nō Aceto potari volo. totum sanguinē exhauriri et i cruce mori. Mortuus lancea perforari latus. deinde a mortuis resurgere. celū ascendere. locuz sponse mee pparare. nūquid hec tibi sufficiūt. Et illa dixit O bone frater vt video et fm q audio plus diligis sponsaz tuā q̄ teipm. Jam que dixisti sufficiunt. Tūc filius dixit ad miam. Si oīa ista q̄ dixi ꝛ q̄ in corde meo posui fecero ꝛ spōsa mea ista ɔtēpserit nūqd iterū pro me interpellabis? Et illa. Non nisi egerit penitentiā. Qui ait. Michi bene placet. Quotiēs homo peccauerit si penitētiā post hoc egerit miam sup eum habebo. his dictis fecit sorores vocari. s. iusticiā/veritatē/miam et pacem: et osculate sūt adinuicē Tunc filius oīa pmissa adimpleuit et regna celestia ei dedit. Unde Bernard⁹ excitās sponsā ad considerandū gratiam sibi a dño impensā dicit Video sponsa in cruce sponsū tuū capite inclinatū ad osculum. manuum extensionē ad amplex⁹. lateris aptionez ad affectū. totius corporis expositionē ad cōtēptum. hausit igit de pprio sanguine suo et obtulit patri suo munus pro dulcissima sponsa sua. Suscipies ergo pater celestis preclaruz munus de manu filij p qd saluati sum⁹ ad vitā eternam. Ad quam nos. ꝛc.

¶ De memoria mortis. lvi.

Quidā princeps erat qui multū delectabat venari. Accidit semel cū ad venandū prexisset: casu mercator qdam per eandē viam secutus est. Vidensq principē formosum gratiosū vestimētis pciosis indutū ait in corde suo. O dñe deus hō iste multū tibi tenetur. ecce q̄ formosus ꝛ strenuus est ꝛ gratiosus. ꝛ oēs qui sūt in eius comitatu honeste sunt induti. his cogitatis dixit vni ex familia principis. Dic michi carissime dñs vester q̄lis est? Qui ait. Est dñs multarū terrarū et potēs valde in auro et argento ꝛ familia. ait mercator. Multū tenetur ipe deo. Formosus est ꝛ sapiens inter oēs quos vnq̄ vidi. Ille hoc audiens occulte

oĩa verba mecatoris dño ſuo
narrauit. Dñs vero circa ho-
rã veſpertinã cum domũ redi
ret roganit mercatorẽ vt ſecũ
ꝑnoctaret. Jlle cõtra hoc non
audebat reſiſtere. Cũ princi-
pe ad ciuitatẽ perrexit. cũ ve-
ro caſtrũ eius itraſſet tot diui
tias / tot pulchras cameras
auro depictas vidit ꝙ valde
admirabat̃. Cũ autẽ hora ce
nandi adeſſet pꝛiceps merca
torẽ iuxta ſuam dñam in men
ſa collocari fecit. Mercator
autẽ cũ dñam vidiſſet tã pul-
chram et tã gratioſã quaſi ex
tra ſe raptus fuit et ait in cor
de ſuo. O deus meꝰ princeps
oĩa que deſiderat cor ſuũ hꝫ.
vxorẽ pulchraꝫ filiã ac filios
familiã multã nimis. cũ autẽ
ſic cogitaſſꝫ: delata ſũt fercu
la ante dñam ⁊ eũ. Et ecce ci-
baria optima in capite vnius
defuncti collocata. ⁊ ante do-
minã poſita ⁊ oĩbus de fami-
lia in ſcutellis argẽteis mini-
ſtrabat̃ in aula. Mercator cũ
caput mortui ante eũ vidiſſet
cõmota ſũt oĩa viſcera eius ⁊
ait in corde ſuo. Heu michi ti
meo ꝙ perdã caput meũ ĩ iſto
loco. Dña vero inquantũ po
tuit eũ cõfortauit. Cum vero
nox adeſſet ducit̃ in cameram
honeſtaꝫ vbi inuenit lectũ pa
ratũ cortinis circũuolutũ: ⁊ ĩ
angulo domꝰ luminaria ma-
gna. Dũ vero lectuꝫ intraſſet
famuli oſtiũ clauſerũt: ⁊ mer-
cator ſolus in camera reman
ſit. Reſpexitqꝫ angulum vbi
erat lumẽ ⁊ vidit duos hoĩes
mortuos per brachia pendẽ-
tes. Hoc viſo inuaſit eũ timor
intolerabilis intantũ ꝙ q̃eſce
re nõ poterat. Mane vero ſur
rexit et ait. Heu michi timeo
hodie iuxta illos duos pẽde-
re. Princeps vero cũ ſurrexiſ-
ſet fecit mercatorẽ ad ſe voca
ri ⁊ ait. Cariſſime. qd̃ tibi pla
cet de me. at ille. Mihi oĩa be
ne placent: ſꝫ qđ michi mini-
ſtrabatur in capite defũcti vl
tra ꝗ̃ credi põt abhorrui tan
tum ꝙ comedere nõ poteram
cũ vero in lecto poſitus fuiſſẽ
duos iuuenes pendẽtes in an
gulo camere vidi. Tantus ti-
mor me inuaſit ꝙ dormire nõ
poteram. Et iđo dei ꝯ amore ꝑ
mittatis me tranſire. Ait pri
ceps. Cariſſime vidi ſtĩ vxorẽ
meam nimis pulchram et ca
put defuncti ante eam. ratio
eſt talis. Jſte enim cuius erat
caput fuit quidam dux nobi-
lis qui vxorem meam ſollici-
tauit et cum ea cõcubuit ⁊ ſil̃
adinuicẽ ꝯmiſceri ꝑſpexi. Gla
diũ arripui ⁊ caput eiꝰ ampu
taui. Unde in ſignũ verecũdie
ſingulis diebꝰ illud caput ãte
eã pono vt ad memoriã redu
cat peccatũ quod commiſit.

Filius vro defuncti illos duos iuuenes cognatos in camera pendētes occidet. Ideo omni die corpora eorum visito vt fiam magis feruens sanguinē eorum vindicare. Cum autē adulterium vxoris recolo et mortē iuuenū ad memoriā reduco nullum gaudium habere potero. Uade ergo carissime in pace et amodo vitam hois cuiuscūque non iudices quousque plenius tibi de veritate constiterit. Mercator ei valefecit et ad mercandum perrexit.

¶ Allegoria siue moralisatō

CArissimi. Princeps iste est quilibet homo xpianus bonis virtutibus per virtutē baptismi ditatus. Qui debet habere pulchram familiam s. sensus interiores et exteriores sine macula peccati. qui debēt homini ministrare et sepius ad venādum pergere. i. opus meritoriū operari. Mercator iste est bonus platus vel confessor discretus qui tenet tali associari. domum cordis sui visitare et bonas virtutes ibi plantare sicut fecit xpus duobus peregrinis venientibus de emaus qui domū hospitij intrauit. Uxor tam formosa est aia ad similitudinē dei creata que debet in mensa iuxta prelatū sacre scripture collocari vt adiscat ea que sunt salutis. sed sepius ista aia cum dyabolo adulterat quādo peccatū mortale omittit. quid ergo est faciēdū. Extrahe gladium lingue et ora ad deū intime. Un psal. Lingua eorum gladius acutus. Per istum gladiū lingue cū cordis cōtritione et oris confessione poteris hunc dyabolū deuincere. et hoc est caput eius amputare et ante oculos cordis tui semper ponere: quōm gratiā tibi dabit dñs eū deuincere. penitētiam pfecte agere. hoc est mie opus exercere. duo iuuenes in camera pendentes quos occidit aduersarius tuus sūt dilectio dei et proximi qui erāt extincti per peccatū primi parentis. et ideo semper debes eos in camera cordis tui tenere vt deū tota mente tota aia diligas et semper in eius timore pmaneas: quia nescimus si amore vel odio digni sumus et ad memoriā reducere quātum deus pro nobis sustinuit in cruce. vt per amarissime mortis xpi iugē meditationē deueniamus ad regna ppetua.

¶ De perfectione vite. Capitulum. lvij.

TItus in ciuitate romana regnauit. qui statuit legem quod dies primogeniti sui ab omnibus sanctificaret. et quicūque diem natiuitatis fi-

lij sui per opus seruile viola=ret morte moreret. Promul=gata lege vocauit magistruʒ virgiliũ et ait. Carissime tlẽx legẽ edidi: veruntamẽ sepe in occulto poterunt peccata cõ=mitti: ad quoꝝ noticiam per uenire nõ potero. Rogamus ergo te vt scḋm industriã tuaʒ aliquam artem iuenias per quaʒ potero experiri quales sint illi qui contra legẽ delin=quunt. At ille. Dñe fiat volũ=tas tua. statim Uirgilius ar=te magica statuã in medio ci uitatis fieri fecit. Statua il=la omnia peccata occulta in illo die ꝯmissa imperatori di cere solebat. Et sic per accu sationeʒ statue quasi infiniti homines erant condemnati. Erat tũc quidam faber in ci=uitate nomine focus qui in il lo die sicut in ceteris opera=tus est. Cum autem semel in stratu suo iacuisset intime co gitauit quomodo per accusa tionem statue multi moriebã tur. Mane surrexit et ad sta=tuam perrexit ⁊ ait. O statua statua per tuam accusationẽ multi moriuntur: voueo deo meo si me accusaueris caput tuum frangam. His dictis domũ perrexit. Hora pᵐa im peratoꝛ sicut solitus erat nũ cios suos ad statuã destina=uit vt ab ea quererẽt si aliqͥd contra legẽ ꝯmisisset. Cũ aũt statuã venissent et voluntatẽ imperatoris dixissent. ait sta tua. Carissimi leuate oculos vestros et videte que scripta sunt in fronte mea. Illi vero cum oculos leuassent tria in fronte eius clare viderunt. s. Tp̃a mutantur. Hoies dete=riorant. Qui voluerit verita=tẽ dicere caput fractũ habe=bit. Ite dño vestro nunciate q̃ vidistis et legistis. Nũcij pre rexerunt et oĩa dño suo retule=runt. Imperatoꝛ cũ hoc au=disset p̃cepit militibꝰ suis vt se armarent et ad statuã per=gerent. et si aliquis ꝯtra sta=tuã ⁊ contra voluntatẽ suam aliquid faceret: eum ligatis manibus ⁊ pedibus ad eum ducerent. Milites ad statuã perrexerunt dicentes placet imperatori vt ostendas illos qui contra legẽ cõmiserunt ⁊ quales erãt illi qui minas fe cerunt. ait statuta. Focũ fa=brũ accipite. Ille est qui sin=gulis diebus legẽ violat ⁊ mi chi minas facit. Illũ compre henderunt et coram impera=tore duxerũt. Ait imperatoꝛ Carissime quid est quod au=dio de te. quare legem editã illã violas. at ille. dñe legẽ ser uare non possum: qꝛ omi die octo denarios oportʒ me ha=bere ⁊ illos sine laboꝛe nõ po

tero aquirere. Ait imperator Et quare octo denarios Qui ait. Omni die per annū duos denarios teneor dare quos mutuaui i iuuētute. duos accōmodo / duos pdo / duos expendo. Ait impator. De istis manifestius debes michi dicere. cui ait faber. dñe mi aduerte me. duos denarios omi die teneor patri meo: qr cum essem puer puulus pat meus duos denarios super me singulis diebus expendit. iam pater meus in egestate est positus. vnde ratio dictat q ei subueniā in sua pauptate. et ideo omi die duos denarios ei trado. duos alios denarios filio meo accōmodo q iaz ad studiū pergit: vt si contingat me ad egestatem puenire michi illos duos denarios reddat sicut ego iam patri meo facio. duos alios denarios omi die perdo sup vxorē meā qr est michi semp contraria / aut ppriẽ volūtatis / aut calide cōplexionis et pp ter ista tria q̄cquid ei dedero hoc pdo. duos alios denarios sup meipm in cibis et potib9 expendo. Leuius bono modo trāsire non potero et istos denarios nō possum obtinere sine cōtinuo labore. Iā audisti rationē. Detis ergo iudiciuz rectū Ait impator. Carissime recte rñdisti: vade et fideliter ammodo labora. Post hoc cito impator defunctus est et focus faber pp ter suā prudentiā in imperatorē eligitur ab oibus qui imperiū satis prudenter regebat. Ipso mortuo inter alios impatores imago eius depingitur et vltra caput suum octo denarij.

Moralisatio.

Carissimi. Iste impator est pater celestis qui statuit p lege q qui diem pmogeniti sui violaret morte moreret. Dies ista est dñica siue dies festiualis ab ecclesia ordinata. vnde in veteri lege ac noua dicit. Memento vt diez sabbati sanctifices: sed heu prochdolor plures illis diebus pctā maiora ɔmittūt q̄ȝ ceteris diebus. Tales poterunt assimilari cuidā pisci in mari tandiu est bene sibi q̄ȝdiu est in mari: sed si ɔtingat a casu q saltat supra tpe pluuie et pluuia eū tangat incipit mori: nec per multos dies statū eius poterit recuperare quousqȝ fuerit de aqua maris saciatus. Eodem modo aliq q̄ȝdiu sunt per totaz septimanam in mari huius mundi laborantes tādiu bene videtur eis: sed si contingat eos diebus festiuis ad ecclesiam pergere et aliquē dulcē sermonē

vel miſſā audire eis vr̄ q̄ ſint
in magna āguſtia q̄uſq̄ ſunt
in operibus mūdanis refocil
lati. Uirgilius certe q̄ ſtatuā
fecerat eſt ſpūſſctūs qui p̄di=
catorē ordinauerat vt annū=
ciet v̄tutes ⁊ vicia penā ⁊ glo
riā. Sed heu iā poterit dice=
re p̄dicator ſicut ſtatua dixe=
rat. Tp̄a mutant̄. Hoc ſatis
manifeſte vidim⁹ in p̄mittiua
eccl'ia in oi ſtatu tp̄a erāt me=
liora q̄ nūc or̄ones ⁊ p̄ces q̄
mō. Terra dabat fructū ſuū
magis abūdē: et oia elemēta
que ſua erant ſunt mutata p
pter pctā hoim. Hoc appare=
bat in diluuio noe. Scd̄o ho=
mines deteriorant̄ ſicut clare
videmus. In antiquo eni tē=
pore erāt hoies mag⁊ deuoti
elemoſynarij: charitatiui q̄
mō ſint. Et quare: q̄ tot⁹ mū
dus i maligno poſit⁹ eſt. Ter=
tio q̄ voluerit veritatē dicere
⁊c. Modo ſi p̄dicator pctā po
tentū. p̄dicet ſtati minas ac
murmuratiōes habebit. Un̄
Iſa.xxxi. Loq̄mini verba pla
centia. Et iō apl'us dicit. erit
eīn tp̄s cū ſanā doctrinā non
ſuſtinebūt p domo iſrl'. Foc⁹
eſt quilȝ xp̄ianus bonus q̄ fi=
delit̄ ſicut miles xp̄i laborat.
Un̄ quilȝ bonus xp̄ian⁹ tenet̄
ſingulis diebus patri ſuo ce=
leſti reddere duos denarios
ſ. amorē et honorē. Amorē q̄
nos tm̄ dilexit q̄ p nr̄o amo=
re vnicū filiū ſuū de celis de=
ſcēdere p̄miſit ⁊ morte turpiſ=
ſima ꝯdēnari. Honorē: q̄ oia
ab ipſo p̄cedūt ⁊ ſine ip̄o nul
lum bonū agere poterimus.
Item duos denarios filio ac
cōmodam⁹. Cuiuſmodi fili⁹
eſt. certe ille de quo Iſa. dicit̄
Paruulus enim natus eſt no
bis ⁊c. ſ. filius dei. Et quales
denarios debem⁹ ei accōmo=
dare: certe duos om̄i die. ſ. bo
nam voluntatē et bonū actū
q̄diu ſumus in hoc mortali
corpore: et quādo nos egeni
ſumus facti in die iudicij qn̄
nudi apparebimus tunc ipſe
nobis reddet illos denarios
in vita eterna ſicut ſcriptum
eſt. Centuplū accipietis et vi
tam eternā poſſidebitis. Itē
duos denarios p̄dim⁹ ſuper
vxorem. Uxor iſta eſt caro no
ſtra miſera q̄ ſemper ꝯtrariat̄
ſpūi. Denarij quos expēdim⁹
ſup eā ſunt mala volūtas et
actus malus q̄ cōtinue opan
tur ex obliq̄ voluntate. Iſtos
duos denarios p̄dim⁹ q̄ gra
uiter p̄pter hoc hic vel alibi
puniemur. Itē duos denari=
os oi die ſup noſipſos expēdi
m⁹ ſi boni xp̄iani ſum⁹. ſ. p̄ di=
lectionē dei in toto corde: ⁊ di
lectionē ad p̄ximū ſic ad noſ=
ipſos. Cariſſ:mi ſi iſtos. viij.
denarios expēdere voluerit̄

ad gaudium eternū perueni-re poteritis.

¶De confessione. Cap̄.lviij.

Rex quidam regnauit nomine asmodeus qui statuit ꝙ quicūq; malefactor captus esset ⁊ corā iudice duct⁹ si tres veritates posset dicere tam veras cōtra quas nullus posset obijcere: quin vere sine omi fallacia essent: quin q̄ntū cūq; esset malefactor vitā suā obtineret cū tota sua hereditate. Accidit casus ꝙ quidaz miles cōtra regem forefecit. fugā petijt et in quadā foresta latuit in qua multa mala cōmisit: q; oēs intrantes spoliauit aut occidit. Judex cum hoc audisset isidias in circuitu foreste ordinauit: eū deprehendit ⁊ ligatis manibus ad iudiciū venire fecit. Ait ei iudex. Carissime nosti legē. Qui ait. Etiā dn̄e. Si debeo saluari oportet me dicere tres v̄itates aut mortē euadere nō possum. Ait iudex. Imple beneficium legis aut hodie morier; at ille. Dn̄e fac fieri silētium quo facto ait. Dn̄e ecce hec prima veritas. Uobis oibus denuncio ꝙ toto tp̄e vite mee extiti mal⁹ homo. Judex hoc audiēs circūstātib⁹ ait. Est ne veruz qđ ille dicit. at illi. Si nō esset malefactor ad ista nō venissz. ait ꝫ iudex. Dic scđaz veritatē. Qui ait. Scđa v̄itas est. Michi multū displicet ꝙ in ista forma huc veni. ait iudex. Certe credim⁹ tibi. Dic ergo tertiā veritatē et teipsuz a morte saluasti. ait ille. Hec est tertia veritas. Si semel potero euadere ad istū locū nunq̄ volūtarie in ista forma venirem. Ait iudex. Amen dico tibi sat; prudēter te liberasti. vade in pace: ⁊ sic saluat⁹ est.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Imperator iste est dn̄s nr̄ iesu xp̄s q̄ istā legez edidit. s. ꝙ q̄cūq; malefactor. i. pctōr p grāz dei captus fuerit corā discreto iudice duct⁹. i. ꝯfessore dicat tres veritates tā veras ꝙ demones cōtra se nō poterūt obijcere hereditatē regni celest; obtinebit. Prima veritas est ego sū mal⁹ hō i. in tali pctō. ⁊ sic de singulis Ecce cōfessio. Scđa v̄itas est displicet michi. ⁊c. i. multum michi displicet ꝙ tantū deuz meū offēdi. Ecce ꝯtritio. Tertia veritas est. Si possē semel euadere p viā satisfactiōis nūq̄ ad pctm̄ redirē voluntarie Et sic per cōsequēs vitā eternam obtinerem.

¶De superbia nimia ⁊ quō superbi ad hūilitatem maximā sepe perueniunt satis notabile. Capitulū. lix.

IOuinianus imperator regnauit potens valde qui cū semel in stratu suo iacuissz exaltatū est cor eius vltra q̄ credi pōt. ⁊ in corde dixit. Est ne aliquis deus alius q̄ ego. His cogitatis somnum cepit. Mane vero surrexit ⁊ vocauit milites suos ⁊ ait. Carissimi bonū est cibum sumere: q̄ hodie ad venandū pergere volo Illi vero parati erant voluntatem ei⁹ adimplere. cibo sūpto ad venandū perrexerunt Dum vero imperator eq̄tassz calor intolerabilis eū inuasit intantū q̄ videbat ei q̄ moreretur nisi in aqua frigida balneari posset. Respexit a longe aquā latā vidit. Dixit milib⁹ suis. Hic remaneat; quousq̄ fuero refrigerat⁹. Dextrariū cuz calcaribus percussit ⁊ ad aquam festināter equitabat. de equo descēdit omnia vestimenta deposuit: aquam itrauit et tādiu ibi remansit quousq̄ totalit refrigeratus essz Dū ibidem expectasset venit quidam homo ei per omia similis in vultu ⁊ gestu ⁊ induit se vestimētis eius. dextrariū ei⁹ ascēdit ⁊ ad milites eq̄tauit. ab oibus sicut psona imperatoris est recept⁹. Finito ludo ad palaciū cū militib⁹ p̄rexit. Post hoc cito Iouinianus de aqua exiuit: sz nec vestes nec equū inuenit. Admirabat et tristatus est valde: q̄ nudus erat ⁊ neminē vidit cogitauit intra se: q̄d faciam Ego miserabiliter sū frustratus. Tandem ad se reuersus dicebat. Hic ꝓpe manet vnus miles quē ad militiā promoui. ad eū pergā vestes ⁊ equū acquirā: ⁊ sic ad palaciū meum ascēdā ⁊ videbo quō ⁊ per quē suz cōfusus. Iouinianus totaliter nudus ad castrū militis p̄rexit: ad ianuā pulsauit Ianitor aūt causā pulsatiōis q̄siuit. ait iouinianus. Ianuā aperite: qualis ego sū videte Ille vero ianuā aperuit: et cū eum vidisset obstupuit ⁊ ait. Qualis es tu? At ille Iouinianus suz iperator vade ad dn̄z tuū ⁊ dic ei vt michi vestes ac cōmodet q̄ vestes ⁊ equū pdidi. Qui ait. Mētiris pessime ribalde. iā an̄ aduētū tuū dn̄s iperator iouinian⁹ ad palacium suū cū militib⁹ suis trāsiuit: ⁊ dn̄s me⁹ secū p̄rexit ⁊ redūt ⁊ iā i mēsa sedet. sz q̄ ipatorē te nominasti dn̄o meo nūciabo. Ianitor intrauit ⁊ dn̄o suo ꝟba eius retulit. Ille hoc audiēs precepit vt introduceretur. Miles cū eum vidisset noticiam eius non habebat: sed imperator eum optime cognouit. ait ei miles. Dic michi qualis es et q̄d est nomen

tuū. Qui respōdit. Ego sū imperator Iouinian⁹ ꝛ ego te ad militiā ꝓmoui tali tp̄e. ait ille O ribalde pessime qua audacia audes te imperatorē noīare. Iam enim dn̄s meus imperator aute te ad palaciū eq̄tauit: ꝛ ego ꝑ viaȝ ei associat⁹ erā et iā sum reuersus. ꝛ qꝛ te ipsum imperatorē noīasti impune nō transibis. Fecit eum egregie ꝟberari ꝛ postea expelli. Ille vero sic flagellatus et expulsus fleuit amare ꝛ ait. O deus me⁹ quid hoc esse poterit ꝙ miles quē ad militiaȝ ꝓmoui noticiam mei non habet ꝛ cum hoc grauiter me flagellauit. Cogitauit apud se prope est quidā dux conciliarius mens ad eū pergam ꝛ necessitatē ei ostēdam ꝑ quē potero indui ꝛ ad palaciū meuȝ reuerti. Cuȝ vero ad ianuam ducis venisset pulsauit. Ianitor audiēs pulsationem ianuam aperuit ꝛ cū hoīem nudū vidisset admirabaꝛ ꝛ aiebat. Carissime qualis es tu ꝛ quare sic taliter nud⁹ venisti? Et ille. ego sū ipator a casu equū ꝛ vestimenta perdidi. Et ideo ad ducē veni vt michi in hac necessitate succurrat Ideo te rogo vt negociū meum coraȝ dn̄o tuo facias. Ianitor cum verba eius audisset admirabatur. aulam intrauit et dn̄o suo omnia retulit. Ait dux Introducatur. cum introductus fuisset nullus noticiā eius habebat Et dux ait ad illū Qualis es tu? Et ille. Imperator sum ego ꝛ te ad diuitias ꝛ honores ꝓmoui quando te ducē feci ꝛ conciliariū meū te constitui. ait dux. Insane miser. Perrexi parū ante te cū dn̄o meo imperatore ꝟsus palacium ꝛ reuersus sū. Et quia talē honorē tibi appropriasti ipune nō transibis. Fecit eum in carcerem recludi et pane ꝛ aqua sustētari Deinde ex carcere extraxit ꝛ egregie verberari et a tota terra post hoc eīci fecit. Ille sic eiectus vltra ꝙ̄ credi possit gemit⁹ ꝛ suspiria emittebat et intra se dixit. Heu michi quid faciā qꝛ factus sum opprobriū ꝛ abiectio plebis. Melius est michi ad palaciū meuȝ ꝑgere ꝛ mei de palacio meo noticiam habebunt. Saltem si non. vxor mea noticiā meā habebit per certa signa. Solus ad palacium accessit. Ad ianuā pulsauit. Audita enim pulsatione ianitor ianuā apuit quē cū vidissȝ dixit. Qualis es tu? ꝛ ille Miror de te ꝙ nō nouisti me: quia per tot tp̄a fuisti mecuȝ. Qui ait. Mentiris tu. cū dn̄o imperatore diu steti. Et ille. Ego sum ille. Et si dictis non

credis: rogo te dei amore vt ad iperatricem accedas ꝛ per ista signa illa michi vestes im periales per te mittet: qꝛ a ca su oia perdidi. Ista signa que ꝑ te ei mitto: nullus nisi nos duo nouit sub celo. ait iani tor. Nō dubito quin insanus sis. qꝛ iam dn̄s meꝰ iperator in mēsa sedet ꝛ iuxta eū impe ratrix. Uerūtamen ex quo di cis te iperatorē esse iperatrici intimabo ꝛ certꝰ sum ꝙ graui ter punieris Janitor ad impe ratricē perrexit et oia audita ei intimauit. Illa nō modicū contristata ad dn̄m suum cō uersa est ꝛ ait. O dn̄e mi audi te mirabilia signa priuata in ter nos sepiꝰ acta vnus ribal dus in porta mihi per ianito rem recitat ꝛ cū hoc dicit se i- peratorē ꝛ dn̄m meū esse. Ipe cū hoc audisset precepit iani tori vt introduceret in cōspe ctu oim. q̄ cum taliter nudus introductus fuisset canis qui dam qui antea multum eum dilexerat ad guttur suū salta bat vt eū occideret. Sed per familiam impeditus est sic ꝙ nullum ab eo recepit malum. Item quendam falconē ha bebat in pertica qui cū eū vi disset ligaturez fregit ꝛ extra aulā aduolauit. Ait impera tor omnibus in aula sedentibꝰ Carissimi audite verba mea que de isto ribaldo dicā. Dic michi qualis es tu ꝛ ob quaz causam venisti. Ad ille. O do mine ista est mirabilis q̄stio. Imperator sum ꝛ dn̄s istius loci. Ait imperator omnibꝰ se dentibus in mensa et circun stantibus. Dicite michi per iuramētum vestrum quod mi chi fecistis quis nostrum im perator est ꝛ dominus? Aiunt illi. O domine leuiter respon demus per iuramētum quod vobis fecimus. Istum ribal dum nunꝗ̄ vidimus: sed vos estis dominus noster et impe rator quem a iuuentute noui mus. Et ideo rogamꝰ vna vo ce vt puniatur: vt omnes exē plum ab eo capiant ꝛ de tali presumptione non attēptent. Imperator ille conuersus ad imperatricem ait. Dic domi na michi per fidem qua tene ris nosti tu istū hoiem qui se dicit imperatorē et dominuz tuum esse? At illa. O bone do mine cur talia a me queris? Nonne plusꝗ̄ triginta annis in societate tua steti et prolez per te genui. Sed vnuz est qđ miror quomō iste ribaldus ꝑ uenit ad nostra secreta inter nos perpetrata. Imperator ille dixit illi qui introductus fuerat. Carissime quare au sus fuisti teipm imperatorez noiare Damꝰ ꝑ iudicio vt ad

caudaz equi hodie sis tract⁹ et si iterum ausus sis hoc di= cere te cōdemnabo morte tur pissima Uocauit satellites su os et ait. Ite et istum ad cau dam equi trahite : sed nolite eū occidere. Et sic factum est Post hec vo vltra ꝙ credi po test cōmota sunt omnia inte= riora eius: et quasi de ipso de speratus dicebat. Pereat di= es in qua natus sū amici mei a me recesserunt. Uxor mea ⁊ filij mei nō nouerunt me. Cū hoc dixisset ei cogitabat. hic prope manet cōfessor meus. pergam ad ip̄z: forte ipse me am noticiā habebit q2 sepi⁹ confessionē meā audiuit. Per rexit ad heremitā et ad fene= stram cellule pulsauit. At ille Quis ibi? et ille. Ego sum im perator Jouinianus: fenestrā aperias vt loquar tecū. Ille vero cū vocem eius audisset fenestrā aperuit. cū eū vidissz cum impetu fenestrā clausit ⁊ ait. Discede a me maledicte tu nō es imperator sed diabo lus in forma homis. Ille hoc audiens in terram pre dolore cecidit: crines capitis ac bar= be dilacerauit ⁊ dixit. heu mi chi quid faciā ego his dictis recortat⁹ fuit ꝙ in stratu suo exaltatuz fuit cor eius dicēs. Est ne deus alter preter me. statim ad fenestraz heremite pulsabat et dixit: amore illi⁹ q̄ pependit in cruce ꝯfessionē meaz audite fenestra clausa. Ait ille. Mihi bene placet. q̄ de tota vita sua cū lachrimis est confessus/et precipue quō contra deū se erexit dicens ꝙ non credidit aliū deuz esse ꝙ̄ seipsum. Facta confessione et absolutiōe heremita fenestrā eius aperuit et noticiā ei⁹ ha buit: et ait. Benedictus altis simus iam noui te. paucas ve stes hic habeo induas te ⁊ ad palaciū perge et vt spero no= ticiam tuā habebūt. Impa= tor induit se et ad palacium suum perrexit: ad ianuā pul= sabat. Janitor ostiuz aperuit et eum satis honorifice rece= pit. At ille. Nunquid noticiā meam habes? Qui ait. Etiaz dn̄e peroptime. Sed admiror ꝙ per totū diē hic steti et vos exire non vidi. Ille vero aulā intrauit: et omnes eū viden= tes capita inclinabāt. Alius imperator erat cū dn̄a. Qui= dam miles exiens de camera eū intime aspexit. Post hec in camerā ē reuersus ⁊ ait. Dn̄e mi est quidā i aula cui oēs ca pita inclinant et honorem fa ciunt qui vobis in omnibus assimilatur intantum ꝙ quis vestrum est impator penitus ignoro. Impator ille hoc au= diens ait imperatrici. Exeas

et videas si eius noticiã habeas. Illa vero foras perrexit et cum eũ vidisset admirabatur statim camerã intrauit et ait. O dñe vobis vnũ denuncio quod quis vestrũ est dñs meus penitus ignoro. At ille. Ex quo sic est foris pergã et veritatẽ excutiã. Cum aũt aulã intrasset eũ per manũ cepit et iuxta eũ stare fecit. vocauit oẽs milites in aula existentes cũ imperatrice et ait. Per iuramentũ qđ michi fecistis dicite quis nostrũ est imperator. Imperatrix primo respondit. Dñe mi michi incũbit primo respondere. testis est michi deus in celis quis vestrũ est dñs meus penitus ignoro. et sic oms dixerũt. At ille. Carissimi audite me. Iste homo est imperator vester et dñs. nam aliquo tpe contra deũ se erexit propter qđ peccatũ deus eũ flagellauit et hoim noticia ab eo recessit quousque satisfactionẽ deo fecerit. Ego sum angelus eius custos aie sue qui imperiũ custodiui quamdiu fuit in penitentia. Iã eius penitentia est cõpleta et pro peccatis satisfecit ammodo ei sitis obediẽtes ad deũ vos recõmẽdo. statim ab oculis eorum disparuit. Imperator vero deo gratias reddidit et toto tempore vite in bona pace vixit et spm̃ deo reddidit. Quod nobis cõce. etc.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Imperator iste põt dici quilibet hõ totaliter mundo datus qui propter diuitias et honores in superbiã cordis erigitur. Sicut alter nabuchodonosor qui diuinis preceptis nõ obediuit. vocat milites. i. sensus. pergit ad venandũ mundi vanitates. interim calor intollerabilis. i. tẽptatio dyabolica eũ arripit quod quiescere non põt quousque in aquis mũdanis sit totaliter refrigeratus. Ista refrigeratõ est detrimentũ aie. et sic milites. i. sensus sine custodia hoiem dimittunt quotienscũque in aquã mundana balneari intẽdit. Sed de equo primo descendit. i. a fide errat: quia in baptismo firmiter deo promisit adherere et põpis dyaboli abrenũciare. Sed quo facto totaliter se in aquis mũdanis inuoluit fidẽ frangit. Et hoc est de equo descendere. Deinde deposuit vestes. i. virtutes quas in baptismo recepit. et sic nudus miser in mũdi vanitatibus iacet. Quid est faciẽdũ? Certe vt alius. s. prelatus qui fidẽ et virtutes habet custodire hoc est vestimẽta recipere: quia prelato datur potestas soluendi peccatorẽ quotiẽs puro corde ad deum se conuertit Iouinianus cum de aqua

exiuit. ꝛc̄. Sic miser homo cū de aqua mūdana ꝑ dei grām intendit exire nullā virtutem inueniet: qꝛ oīs per peccatū perdidit. ergo habet materiā dolendi. Quomō ergo debent ꝟtutes recuperari? Certe ad domū militis primo debet ꝑgere. Miles iste est ratio que habet te flagellare: quia ratio dictat ꝙ q̄ptū cōtra deū ꝑpetrasti in corde tuo hoc emē des. Et ideo non poteris teipsum dicere imperatorē. i. xp̄ianum: qꝛ opera xp̄iani per peccatū ꝑdidisti Ratio ergo te expellit ab oī vicio. Quid est faciendū. Pergas ad castrū ducis. s. ad cōscientiā tuā ꝓpriā que cōtra te grauiter murmurat donec reconciliatꝰ deo fueris: imo i carcerē te ponit hoc est i perplexitatē magnā quomodo ꝛ per quā viā deo placere potes ꝛ vulnera ab eo recipere. i. cordis cōpūctionem ꝑ que sanguis. i. peccatū exeat. Deide ad palaciū cordis tui pulsare. i. īitime cogitare quō et qua de causa cōtra deū deliquisti. Janitor. i. voluntas q̄ est libera ostiū cordis tui habet aperire ꝛ te ducere ad primū statuꝫ quem in baptismo accepisti Canis q̄ saltat vt te occidat. ꝛc̄. est caro tua ꝓpria per quam homo sepius occideret nisi deus impediret. Et falco i pertica extra fenestraꝫ volat. ꝛc̄. i. potētia diuina nō tecū manebit q̄ādiu i mala vita iaces. nec vxor. i. aīa noticiam hēbit tue salutis. Quid ḡ est faciendū. Certe vt sis tractus ad caudā equi. Trahi ꝑ caudā equi nichil aliud est q̄ꝫ a principio vite vsqꝫ ad p̄sens quid ꝛ q̄ptum fecisti tantū dolere ꝛ satisfactionē ꝑpetrare. Deinde postq̄ꝫ ista feceris ꝑge ad heremitā. i. discretū cōfessorēꝫ in foresta sancte ecclesie Et de omnibus quibus ꝯtra deum deliquisti pure cōfitearis clausa fenestra. i. priuate non ad laudē hoīm sꝫ ad tuū solamen ꝛ statim deus ꝛ oīs angeli noticiam tuā habebūt Deinde facta cōfessione vestimentis. i. bonis virtutibꝰ poteris indui ꝛ ad palaciuꝫ cordis tui secrete accedere: ꝛ omnes sensus tui cum vxore. i. anima noticiam habebunt. quia verus imperator. i. bonus christianus factus es. et per consequens vitam eternā obtinebis. Ad quam. ꝛc̄.

¶ De auaritia ꝛ eiꝰ subtili conamine. Capi. lx.

REx quidā erat q̄ filiā vnicam pulchrā ꝛ gratiosāꝫ noīe rosimūdam hēbat Puella ista cū ad etatē denam peruenisset erat tam abilis i currendo ꝙ citius ad terminum

peruenerat anteq̃ aliquis eã tangere posset. Rex per totū regnū ꝓclamari fecerat q̄ q̄cunq̃ cū filia sua volebat currere ⁊ ad finē termini ante eā perueniret ipsam in vxorē haberet ⁊ totū regnū post ei⁹ decessum. Si vero aliquis hoc attēptaret ⁊ in cursu deficeret caput amitteret. Facta ꝓclamatiōe quasi infiniti se obtulerunt cum ea currere ⁊ quot quot cū ea currebant oēs deficiebant ⁊ capita amiserunt Erat tūc quidam in ciuitate pauper noīe Abibas qui itra se cogitabat. Pauper ego sum ⁊ de vili sanguine ꝓgenit⁹ si p aliquā viam possem istā puellam deuincere: nō solū ego ꝓmotus essem sed ⁊ oēs de meo sanguine. Prouidebat sibi de tribus cautelis. s. de serto rosarum quia illa puelle appetunt Scdo de zona serica quā puelle libenter optant. Tertio de loculo serico ⁊ infra loculū pila quedā erat deaurata. super pilam descriptio talis. Qui mecū ludit nunq̄ de ludo saciabitur. hec tria ipse in sinu suo posuit: ad palaciū perrexit ⁊ pulsauit. Adest ianitor et causam pulsationis petebat. Qui ait Paratus sū cū puella currere Illa cū hoc audisset quandā fenestrā aperuit ⁊ cum eū vidisset in corde suo despexit et ait. Ecce q̄ reprob⁹ est cum quo currere debes: tñ nō poterat cōtradicere. Ad currēdū se preparauit. Ambo adiuicē currebāt. cito puella ad magnā distātiā añ eum cucurrit. Abibas cū hoc vidisset sertū rosarꝫ ante eā ꝓiecit. viso serto puella iclinauit se ⁊ sertū leuauit ⁊ i capite posuit. Tātū in serto delectabat et expectabat q̄ abibas añ eā cucurrit. Puella cū hoc vidisset ait in corde suo Nūq̄ filia pr̄is mei cū tali ribaldo debet copulari statim sertum ꝓiecit in quandā foueā ꝓfundā ⁊ post eū cucurrit ⁊ apprehēdit. Quē cū apprehendisset alapam dedit ei dicēs. Siste gradū miser: non decet vt filius pr̄is tui in vxorē me ducat: statim ante eū cucurrit. Abibas cū hoc vidisset añ eā zonā de serico ꝓiecit. Quā cū vidisset inclinauit se ⁊ eā leuauit se succinxit ⁊ tm̄ de ea delectabatur q̄ ibidē morā traxit et iterū abibas longe ante eā cucurrit Puella cū hoc vidissꝫ fleuit amare et zonam accepit ⁊ itres partes fregit: post eum cucurrit et apprehendit Quem cū apprehendisset manum leuauit et ei alapam dedit dicens. O miser me in vxorem non habebis. Statim añ eū longe cucurrit. Abibas cū

hoc vidisset expectabat quo-usque ipsa prope esset. hoc facto loculū de serico ante eā proiecit. viso loculo inclinauit se et loculū leuauit aperuit pilam deauratā intus inuenit: superscriptionē legit. Qui mecū ludit nunquam ludo saciabit. incepit tantū et tandiu ludere cū pila quod abibas citius ad finē peruenit et eā in vxorem tenuit.

Moralisatio.

Carissimi. Imperator iste est dn̄s noster iesus xps. Filia pulchra aīa ad dei similitudinē creata que velociter in bonis operibus currit quamdiu in puritate vite manet intantū quod eā peccatū mortale vincere nō pōt. Clamor factus est etc. Clamor iste nihil aliud est quam quod homo se defendat et protegat contra dyabolum mundū et carnē. Et si bellum contra ista tria aggreditur et victoriā obtinuerit tunc peccata mortalia succūbunt: et hoc est capita amittere. Abibas est dyabolus qui cū viderit hoiem superasse per opa mie prouidet sibi de tribus cautelis. s. de serto. Sertū istud est superbia: quia sicut sertū nō ponitur nisi super caput vt ab hoībus videat. sic superbus semper videri vult. et ideo dicit Aug⁹. Cū superbum videris filiū dyaboli nō esse dubites. Cū igitur hō vtitur serto superbie statim currit dyabolus ante eū. Quid ergo est faciendū. Certe vt sertū superbie proiciat in foueā hūilitatis et sic dyabolo dabis alapā et eū dimittes. Post hec puella se inclinauit et zonā leuauit et aspexit. zona ista est luxuria quā dyabolus proijcit ante hoiem. Cum tamen cōtra tales dicat Gregorius. Succingite lumbos vestros in castitate. Si ergo succingis te zona luxurie statim dyabol⁹ ante currit de bona vita tua te impedit. Quid ergo est faciendū. Certe vt zona luxurie in tres partes frāgatur. s. in orōnē ieiuniū et elemosynā. et sic per cōns dyabolū vinces. Post hec dyabolus loculū an̄ hominē proijcit. Scitis quod loculus habz duas cordas ad aperiēdū Cor vero est loculus quod debz esse clausum inferius quantū ad terrena et superius apertū quantū ad celestia ad grām suscipiendā. Due corde que claudunt sunt timor dei et pena eterna per que duo cor hoīs claudit ne intret peccatū. Pila in loculo sepius inuenitur in cordibus nostris. s. auaricia aut cupiditas: quia sicut pila mouetur ad omnē differentiā positionis: sic et auarus mouetur in terra. mouet in mari. nō cessat pes eius currere: nec cor

cogitare quomō ⁊ per quam viam bona mūdana poterit acquirere. Superscriptio est qui mecū ludit.i.qui cū cupiditate incipit vitā ducere vt vix aut nunq̄ poterit sustinere: sicut dicit Seneca. Cū oīa peccata senescunt sola cupiditas iuuenescit. Ideo timēdū est de aliquibus qui tantū cum pila ludunt cupiditatis q̄ dyabolus ip̄os occupabit: q₂ sicut dicit apl'us. Radix oīm maloꝝ est cupiditas Studeamus ergo vitā nostrā sic in p̄sis operibus dirigere vt vitam eternam valeamus attingere.

¶ De p̄meditatiōe semp habenda. Cpm. lxi.

Claudius regnauit qui vnicaꝫ filiam habebat gratiosam et decorā valde. q̄ cum semel in stratu suo iacuisset itime de filia sua cogitabat quō eam p̄mouere posset Ait intra se. Si eā in vxorem diuiti stulto tradidero filiam meā perdā. Si vero pauperi sapienti per eius sapientiaꝫ ei necessaria large acquiret. Erat in ciuitate tunc quidaꝫ ph's noīe Socrates queꝫ rex dilexerat vocauit eum et ait. Carissime nūquid tibi placꝫ filiā meā in coniugē accipere Et ille. Etiaꝫ dn̄e peroptime Et ille. Ex quo ita est dabo tibi eam et sub illa ꝯditione q̄ si moriat̄ filia in tua societate vitā tuam amittes. Eliges ergo eā accipe vel dimittere. Et ille Michi bene placet eā accipe sub ista ꝯditione. Rex nuptias celebrauit cum magna solennitate. Per quedaꝫ tp̄a vitam duxerunt in quiete et sanitate perfecta. Post hoc vxor socrat' vsq̄ ad mortem infirmabat̄. Hec audiēs socrates ꝯtristatus est valde Quandā forestā intrauit: fleuit amare. Dū sic esset in dolore rex alexander in eadē foresta venabatur. Miles q̄dā alexandri socratem vidit ad eū equitabat et ait ei. Carissime cuius homo es. Et ille. Homo talis dn̄i sum ego: qui seruus dn̄i mei est: dn̄s est dn̄i tui. Ait miles. Non est maior dn̄o meo in toto mūdo: sed ex quo talia dicis ducā te ad dominū meū ⁊ audiemus q̄s est dn̄s tuus de quo tot et tanta presumis. Cum autē corā rege alexandro ductus fuisset ait ei. Carissime quis est dn̄s tuus de quo talia dicis q̄ seruus eius est dn̄s meus. At ille. Dn̄s me⁹ est ratio. seruus eius voluntas. Sic est ergo q̄ tu per voluntatē regnū tuū ⁊ non per rationē hucusq̄ gubernasti Ideo seruus dn̄i mei hoc est voluntas est dn̄s tuus

Audiens hec alexander ait. Carissime prudenter respondisti vade in pace. Ab illa die cepit rex regnū suū ratiōe gubernare et non volūtate. Socrates vero solus forestam intrauit ⁊ fleuit amare ꝓ sua cōiuge. Senex quidā ad eū venit ⁊ ait. O bōe magr̄ ob quā rē affligit aīa tua. Et ille. Filiā regꝫ sub tali ꝯditiōe despōsaui ꝙ quocūqꝫ tp̄e ip̄a in societate mea moriat ego vitā meā amittā. et iam ad mortē infirmat: et hec est causa doloris mei. Ait senex. Fac ꝯsiliū meū ⁊ post factū non penitebis. Uxor tua est de sanguine regū. Cū rex minut⁹ fuerit vxor tua pect⁹ ⁊ vbera liniat de sanguine p̄ris sui. Deinde in ista foresta tres herbas inuenies de vna ei potionē facies. de aliis duab⁹ vnū ēplastrū: ponat vbi dolorē sentit. ⁊ si istā doctrinā ipleueris sanitatē pfectā iuenies. Socrates oīa ipleuit ⁊ vxor ab omi infirmitate ꝯualuit. Rex ṽo cū audissꝫ ꝙ socrates tā sollicite ꝓ infirmitate filie sue laborabat eū ad magnas diuitias et honores ꝓmouit.

Moralisatio presentis hystorie.

Carissimi. Iste rex est ih̄s xp̄s dn̄s noster. Filia tā pulchra aīa ad dei similitudinē creata. Istā puellā non diuiti sꝫ pauperi socrati. i. homini dedit. ꝙ sit pauper ecce Job. i. Nudus egressus sum de vtero matris mee ⁊c. Sed carissimi scire debetꝫ ꝙ sub tali ꝯditione dedit dn̄s nr̄ iesus xp̄s hoi aīam vt si in eius societate moreret per peccatū mortale vitā suam. s. eternaꝫ amittat. si ergo aīa tua in ifirmitatē ꝑ pctm̄ cecidit: fac sicut fecit socrates itra forestā i. sanctā ecclesiā in qua inuenies senē. i. discretū ꝯfessoreꝫ de cuius ꝯsilio saluari poterꝫ Alexāder q̄ venat⁹ est: est hō mundanus q̄ potius regulat volūtate q̄ȝ rōne. sꝫ ꝑ sacram doctrinā emendat si ꝑ peccatū infectus es p̄mo linias pectus tuū cū sanguie. i. recētē memoriā de xp̄i passiōe habeas i corde. deīde collige tres herbas. s. ꝯfessionē / ꝯtritionē et satisfactionē. De p̄ma facias potionē. s. de pctis semp dolere. de aliis ēplastrū. i. penitentiā. vt sic ꝑ ꝯsequens ad diuitias vite eterne ꝓmoueri possis. Ad quā nos pducat iesus xp̄s q̄ viuit ⁊ regnat cum deo patre ⁊ filio ⁊ sp̄ūsctō.

De pulchritudine fidelis aīe. Cpm. lxij.

Gaius regnauit prudens valde: i cuius regno mulier quedā erat noīe florenti=

na miro modo pulchra ⁊ gra-
tiosa. vnde tāta pulchritudo
erat in ea ꝙ tres reges eā ob
sidebāt ⁊ a quolꝫ rege viola-
ta. Post hec iter reges ꝓpter
nimiū amorē ꝯmissum est bel
lū et quasi infiniti hoīes ex oī
parte occubuerūt. Satrape
imperij hec audiētes oēs ad
regē venerunt dicentes. Dn̄e
illa florētina in regno tuo est
tam pulchra ꝙ quasi infiniti
quotidie ꝓ eius amore occi-
dunt. ⁊ nisi citius remediū ap
ponat quotquot sūt in regno
peribūt. Audiens hec rex lit-
teras scribi fecerat anulo suo
signatas ꝙ sine vlteriori dila
tione illa ad illū veniret. Pre
co cū litteris ad eam prexit ⁊
anteq̄ ad eā ꝑuenit defuncta
est. Redijt ꝑco: de morte florē
tine regi nūciauit. Rex cōtri-
status est valde ꝙ eam videre
non poterat in sua pulchritu
dine. om̄es pictores regni ad
eū cōuocari fecit. Cū autē vē
nissent ait rex. Carissimi hec
est causa quare ꝓ vobis misi
Erat quedā mulier noīe florē
tina in tāta pulchritudine ꝙ
quasi infiniti occubuerūt pro
eius amore. Defuncta est et
eā non vidi. Ite ergo ⁊ cū om̄i
industria imaginē eius depin
gite cū sua pulchritudīe per
quam potero discernere quō
tot occubuerūt ꝓ eius amore

At illi. Dn̄e rem difficilē vos
queritis. tanta erat in ea pul
chritudo et decentia ꝙ om̄s
pictores orbis imaginē eius
non depingerent q̄ꝫtū ad oīa
excepto vno pictore q̄ latet in
montibus ille solus est ⁊ non
alius qui voluntatē vestram
adiplere poterit. Hec audiēs
rex pro illo pictore destinauit
Qui cum ad eū venisset ait ei
Carissime de tua īdustria in-
formati sumus: vade et ima-
ginē florentine ꝑ om̄ia depin-
ge in sua pulchritudine ⁊ con
dignā mercedē dabo tibi. At
ille. Rem difficilē queris. Ue-
runtamē michi concede vt in
conspectu meo oēs pulchras
mulieres totius regni saltē ꝑ
vnā horā habeā ⁊ faciā qđ ti
bi placebit. Rex ṽo fecit om̄s
cōuocari et in conspectu eius
stare. Pictor quattuor pul-
chriores ex eis elegit ⁊ alias
licentiauit vt ad patriā suā
redirent. Pictor ille cū rubeo
colore imaginē eiꝰ icepit depi
gere. ⁊ q̄ illaꝝ q̄tuor mulierū
hēbat magis faciē gratiosā
aut nasum ⁊ sic de ceterꝭ mē-
bris hoc in im̄agie posuit: ita
ꝙ ex q̄libet muliere aliquā ꝑ-
tem accepit et imaginē ꝯple-
uit. Cū ṽo ꝯpleta fuisset ima
go: veit rex vt eā videret. Qui
cū vidissꝫ ait. O florentina si
vixisses vltra om̄s istū picto-

g.iiij.

rem deberes diligere q̄ depin xit te in tanta pulchritudine.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste rex est pater celestis Florētina tā pulchra est aīa ad dei similitudinem creata. Tres reges dyabolus mūdus ⁊ caro. per istos tres reges aīa ꝓpter peccatū primi parentis erat obsessa ⁊ a quolibet violata. vn̄ tot occubuerunt ꝑ peccatū ꝙ oēs ante aduentū xp̄i ad īfernum descenderūt. Hoc videntes satrape hoc ē patriarche et ꝓphete de remedio clamabant dicentes. Dn̄e mitte nobis quē missur⁹ es. aliȷ. Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terre. ⁊c. De⁹ vero misit preconē. s. beatum Johēm baptistam. sicut scribit Malach. i. Ecce ego mitto angelum meū q̄ preparabit. ⁊c. Sȝ heu ꝓch dolor lō ge ante eius aduētū mortua est aīa. Pictores sunt vocati qui se excusauerunt. ⁊c. i. in celo inter angelos in terra inter hoīes. s. patriarchas ⁊ ꝓphetas non est inuētus vnus qui sciuit vel potuit imaginem. i. animam depingere q̄ꝫtum ad suam propriam pulchritudinem. Pictor qui de mōtibus venerat est dn̄s nr̄ iesus christus qui descendit de celis vt istam imaginem reformaret. Et quomodo. certe cū rubeo colore. i. proprio sanguine. Elegit q̄ttuor mulieres pulchriores ⁊c. Pro prima muliere dedit esse cum lapidibus. Pro secūda. vegetare cum plātis. Pro tertia sentire cū aīalib⁹. Pro quarta intelligere cū angelis. Rex cum vidisset dicebat. O florētina. i. anima multum deberes istum pictorem dn̄m nostrum iesum christum ante omnia diligere qui suo ꝓprio sanguie te depinxit in tāta pulchritudine.

¶ De mūdanoꝝ delectationib⁹. Capitulum. lxiiȷ.

Uespasianus regnauit q̄ filiam pulcherrimam habebat cui nomen aglaes: que erat nimis pulchra ⁊ oculis omniū gratiosa: ita ꝙ eius pulchritudo omēs alias mulieres excellebat Accidit quoꝙ vna dierum ꝙ cum filia ei⁹ ante eum staret eā intime respexit et ait ei. Carissima nomen tuuȝ mutabo ꝓpter pulchritudinē corporis tui. sit nomē tuū āmodo dn̄a solaciȷ in signū huius vt oēs q̄ aduenerint tristes cum gaudio recedant. Rex vero iuxta palaciū quendam ortū pulcherrimuȝ hēbat ī quo sepius cā solaciȷ ambulauit. fecit ꝓclamari ꝑ totum imperiū ꝙ si quis filiam suam in vxorē habere vellet ad palaciuȝ suum veniret

et infra ortū tribus aut qua-
tuor diebus spaciaret. deide
rediret si filiam suā in vxorez
habere vellet. Facta procla-
matiōe multi ad palaciū suū
venerūt. ortū intrabāt ⁊ nūq;
postea visi sūt. et quotquot ve
nerūt nullꝰ ex eis euasit Erat
tūc quidā miles in partibus
longinquis cū audisset de cla
more ꝙ si quis ad palaciū ve
niret filiā regis in vxorē habe
ret venit ad ianuā palacij et
pulsauit. Janitor ostium ape
ruit et eū introduxit. ad regez
accessit ⁊ ait. Dn̄e mi clamor
factus est cōis vt si quis ortū
vestrū itrauerit filiā vestrā in
vxorē hēbit: ido huc veni. Ait
rex. Ortū intrate et si exierit;
eā habebit;. Qui ait. Dn̄e mi
vnū michi ꝯcede. Peto instan
ter anteq; ortū itrauero vt ali
qua verba cū puella loq̄ pote
ro. At ille. Michi bene placet
Accessit ad puellā et ait. Ca-
rissima nomē vestrū est dn̄a so
lacij. ad hoc tibi datuz est vt
om̄s qui tristes ad te veniunt
cū gaudio redeāt. sed ego ni-
mis tristis ⁊ desolatus ad te
venio. p̄be ergo michi cōsiliuz
⁊ auxiliū quō cū gaudio rece-
dere potero. Multi āte me ve
nerunt et ortū intrauerūt nec
vnq; amplius visi sunt. Si ḡ
michi idem casus cōtingeret
ve michi dicere potero ꝙ ego
in coniugē te desideraui i ma-
trimonio. At illa. Tibi verita
tē dicā et tuā tristiciā in gau-
diū cōuertam. In orto illo est
quidā leo ferocissimꝰ qui oēs
intrantes interficit: et per eū
oēs qui intrauerūt rōne ꝑsone
mee sūt interfecti. Arma cor-
pus tuū totū ferro a plāta pe
dis vsq; ad verticē capitis et
sint omnia arma tua cū gūmi
linita. Cū vero ortū intraue-
ris leo statim in te irruet ꝯtra
eū viriliter pugna: ⁊ cū lassus
fueris ab eo te separabis. Il-
le vero per brachiū vel pedez
te tenebit cū dentibus intātū
ꝙ per arma gummata dētes
eius pleni erūt ꝙ te parū po-
terit ledere. Tu vero cū hoc ꝑ
ceperis gladiū euagina et ca
put eius amputa. Sed aliud
est adhuc periculū in orto illo
Est tantū vnus introitꝰ ⁊ sunt
diuersa diuerticula ita ꝙ qui
semel intrauerit vix exitū iue-
nire poterit. Et ideo ꝯtra illd
periculū dabo tibi tale reme-
dium. Globū fili tibi concedo
vt cū ad ostiū orti ꝑueneris fi
lū globi in porta liga: ⁊ sic per
filū in ortū descende. ⁊ sicut vi
tā tuā diligis globū fili ne per
das. Miles vero ꝑ oīa adim-
pleuit sicut dixerat puella. ar
matus ortū intrauit. Leo cū
euz vidisset toto conamine in
eū irruit. Miles viriliter se de

fendit: et cũ lassus erat saltũ ab eo fecit. Leo eũ p brachiũ tenuit intantũ ꝙ dentes eius gũmi pleni erant. Miles cum hoc percepisset gladiũ extraxit et caput leonis amputauit. Ille vero intantũ gaudebat ꝙ filũ per qđ descẽdit perdidit. Ille ṽo tristis ac dolẽs ortuz tribus circuiuit diebus et diligenter globũ q̃siuit: de nocte inuenit. cũ vero venissz non modicũ gaudẽs per filum ascendit quousq3 ad portã puenit. filũ soluit ad regez perrexit. et filiam suã dñam solacij sibi vxorẽ obtinuit de quo multum gaudebat.

Moralisatio.

Carissimi. Iste iperator est dñs noster iesus xp̃s Filia tam pulchra dña solacij est regnũ eternũ. Qui vero voluerit regnũ eternũ ac celeste habere oportz vt pͥmo ortũ hui⁹ mundi intret et p aliq̃ tempora q̃diu deus voluerit ibidẽ expectet. ps. Cõstituisti terminos ei⁹ qui p̃teriri nõ poterunt. Eccl's. iij. Unus est interitus hoim ⁊ iumentorũ: sz in mũdo tot sunt diuerticula per q̃ nescit hõ finem suũ. nec vbi. nec qñ. nec quõ mori dz. Leo vero est dyabol⁹ qui circuit q̃rens quẽ deuoret. vñ q̃si infiniti p eũ sũt occisi. Quid est ergo faciendũ. Si volum⁹ regnuz celeste obtinere: certe debem⁹ bonis virtutibus stabiliter armari ita ꝙ arma nostra sint gũmata. Per gummi elemosinã intelligere debem⁹ qꝛ sicut gũmi duo adinuicem iũgit: sic elemosina aiam cum deo. Uñ pp̃ha dicit. Sicut aq̃ extinguit ignẽ ita elemosyna peccatũ. Deinde debes accipere globũ fili. ⁊c. Globus iste baptismus est. Uñ in pͥncipio vite tue opz incipere a baptismo. Deinde a ꝯfirmatione. et sic p cetera sacramẽta in mũdũ istuz descẽdere. Sed leo. i. dyabol⁹ parat⁹ est ꝯtra te pugnare. Contra eũ viriliter pugnare debes ⁊ caput ei⁹. i. potestatẽ per bona opa auferre. Sed sepe ꝯtingit ꝙ postq̃ hõ de dyabolo triumphauerit sicut multi faciũt in quadragesima: post pascha redeunt ad peccata ⁊ sic globũ fili. i. virtutẽ sacramẽti pdunt. Fac ergo tu sicut fecit miles si p peccatũ virtutes pdidisti multũ dolere debes ⁊ pgas iter triũ dierũ p ꝯtritionẽ cõfessionẽ et satisfactionem. et sic inuenire poteris ea q̃ perdidisti. Et sic cũ veneris ad portã mortꝫ qñ aia separat a corpore poterꝫ ad dñam solacij puenire. i. ad gaudiũ eternũ. Ad qđ. ⁊c.

De dñica incarnatione. Capitulum. lxiiij.

Quidaʒ rex regnauit qui tres virtutes habebat. Primo erat fortior oībus hominib⁹ in corpore. Scdo sapiētior. Tertio pulcrior qui diu sine vxore vixit. Tandē venerunt amici eius ad eū ꝛ dixerunt. Dñe bonū est vxoreʒ ducere et ꝓlem generare: qꝛ non est bonū sine vxore stare. At ille. Carissimi vobis constat ꝙ satis diues ꝛ potēs sum: ideo diuitijs nō indigeo. Ite ergo per castra ꝛ regna et mihi virginē speciosam ac prudentē q̄rite. et si ista duo in aliqua inueneritis lʒ pauperpecula eā in vxorē habebo. Perrexerūt illi per regna ꝛ castra ꝛ tandē puellā nimis pulchrā ac prudentem inuenerunt de sāguie regū. Et eius virtutes regi denūciauerūt. Rex vero volebat eius sapientiā experiri. Preconem vocauit et ait ei. Carissime tibi trado pannū lineuʒ habentē in lōgitudine et latitudine tres pollices vade ad puellam et ex parte mei eā saluta: ꝛ trade ei istū pannū de quo per sapientiā suaʒ faciat michi satis longaʒ et latā camisiā ꝓ corpore meo ꝛ si hoc fecerit ꝯiunx mea erit. Perrexit nuncius ad virginē et eaʒ ex parte reg⁊ salutauit. dixitqꝫ ei. Ecce pannus lineus habens tantū in longitudine et latitudine tres pollices si camisiā sufficientē de isto pāno pro corpore eius poteris opare te in vxorē habebit. At illa Quō fiet istud ex quo nō sunt nisi tres pollices in lōgitudie et latitudine camisiam ei facere esset impossibile. Uerūtñ michi vas ꝯcedat in quo operari potero et camisiā ei satis longā ꝓmitto. Nūcius est reuersus denunciāsqꝫ regi de virginis respōsione. Statim rex vas debitū et p̄ciosum ei misit. Illa vero de tā parua q̄ntitate in eodē vase operata est camisiā satis sufficienteʒ pro corpore suo. Ille hoc videns statim eā in vxorē duxit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Rex iste ē de⁹ ip̄e potens ꝛ diues. Puella generosa de stirpe regū beata virgo maria mater dei et homis q̄ fuit pulchra et generosa qꝛ gratia plena. Nūcius missus gabriel archāgel⁹ q̄ eā ex pte dei salutauit dicēsqꝫ ei. Aue grā plena. Pannus missus est spūssācti grā q̄ operata est in ea: qꝛ anteq̄ʒ nata fuit sāctificata fuit habēsqꝫ tres pollices. i. in ꝯceptiōe filij sui erat potentia patris. sapiētia filij clemētia spūssācti. De quib⁹ q̄siuit vas. i. vterū sanctū sāctificatū in vtero matris sue: in quo fecit camisiā. i. humani-

tatem: q̄ quidaꝫ humanitas erat in ea operata. Hec vidẽs pater celestis eā reginā i celo coronauit vbi ꝓ nobis interpellat suū filiū ⁊ filius patrē iuxta v̄bū bti Bernardi. O hō securum accessum habes. ⁊c.

De cura aīe Capi. lxv.

Quidā rex semel de vna ciuitate in aliaꝫ transitum fecerat ad quandaꝫ crucem venit q̄ erat om̄i parte cō scripta. Ex vna parte erat in ea scriptum. O rex si per istaꝫ viam equitaueris ꝓ corpore tuo bonū hospiciū habebis: sꝫ equo tuo male ministrabiť Ex alia parte crucis erat scriptū. Si per istam viā equitas īuenies hospiciū in quo equ⁹ tuus satis laute habebit. sed tu male ministraberis Ex tertia parte erat scriptū. Si per istam viam ambulaueris tu ⁊ equus tuus satis habebitꝭ sꝫ anteq̄ꝫ accedas egregie eris verberatus Ex parte quarta erat scriptum. Si per viam istam ambulaueris laute tibi ministrabitur: sꝫ equū tuū ibi dimittes: et tunc oportet te pedibus ambulare Rex cū omnia ista plegisset admirabatur intra se cogitabat quā viam equitare vellet. Ait intra se. Primam viam volo eligere quia bene erit mihi ⁊ male equo nox vna cito transibit percussit equū cum calcarib⁹ ad quandam viam vbi castrū inuenit. in eo erat miles q̄ eū benigne recepit ac laute ministrabat sed equus parum aut nichil habebat. Mane vero surrexit ad palaciuꝫ suū equitauit: omnia gesta q̄ viderat narrauit.

Moralisatio.

Carissimi. Imperator iste potest dici quilibet bon⁹ xp̄ianus qui habet circa salutem anime sue equitare. Equus qui eum portat est corpus ex quattuor elementis compositū. Crux que stat in medio vie est conscientia tua in modum crucis extēsa. Una pars vt ad bonuꝫ te prouocet. Altera vt cōtra malum fortiter pugnes Unde si ambulaueris per viā in qua bene erit tibi et male equo tuo optime facis. Carissimi. Ista via est via penitētie. hospiciū sancta mater ecclesia: in qua bene erit tibi in anima: sed oportet vt equus tuus. s. caro tua penitētie subiaceat. Qui ergo ꝑ istam viaꝫ ambulauerit sapienter facit Alia est via i qua inuenies hospiciū in quo equus tuus satis laute habebit: sꝫ male ministrabiť tibi. Uia ista est via gulosi ⁊ luxuriosi qui hospicium suscipiūt ī voluptate carnis. De quibus apostol⁹ ait.

Quorum deus venter est: et gl'ia in cōfusione ipsorū. In isto hospicio aia erit pessime ministrata. Alia est via vbi equus tuus laute hēbit et tu verberaberis Via ista est cupidi et auari q̄ laute hic vult viuere parua opa meritoria perpetrare sed cū mors eum ab hospicio hui9 mūdi expellit tūc aia ei9 post mortē in purgatorio vel in inferno egregie verberabit Quarta est via p quā si ambules bn̄ tibi erit sz equū amittes. Via ista est via boni religiosi q̄ de oib9 quantū ad victū et vestitū est cōtent9. equū amittit. s. oēs cōcupiscētias carnales ppter deū ac mūdi vanitates. Et ideo dicit saluator. Qui pdiderit aiam suā ppter me etc. Qui reliq̄rit patrē aut matrē etc. centuplū accipiet et post hanc vitā eternā vitam possidebit.

De cōstātia. Capi. lxvi

Quidam rex regnauit q̄ pulchrā filiā habebat quā multum dilexerat q̄ etiā post decessum regis regnum occupauit: q2 vnica est relicta hoc audiēs quidā dux tyrannus ad eā venit multa ei promisit si ei cōsentiret. Illa vero seducta per eū est deflorata: et facta defloratōe fleuit amare. Tyranus vero eā ab hereditate sua expulit. Illa vero sic expulsa gemitus et suspiria emittebat et in via publica singulis diebus sedebat vt a trāseuntibus elemosynā peteret Cū vna die sic flendo sedisset quidā miles generosus iuxta eam equitando venit. vidēs eius pulchritudinē captus ē in oculis ei9 et ait. Carissima qualis es? Et illa. filia regis sui vnica et post patris mei decessuz iure hereditario regnū hēo sz p quēdā tyrannū fui seducta et ab eo deflorata et post hec priuauit me hereditate mea. Ait miles Utrū placeat tibi esse sponsa mea. Que ait Etiaz dn̄e: hoc desidero ante omnia. Qui ait. Fidem tuam mihi trade q2 nullū aliū accipies preter me: et contra tyrānū istum faciā belluz: terram tuaz tibi acquirā. Si vero in bello mortuus fuero et hereditatem tibi acquisiero nil alid peto nisi q2 arma mea sanguinolenta tecuz custodias in signum amoris. Si vero aliq̄s veniat vt in vxorem te ducat camerā tuā intres in qua arma pendent et illa diligenter inspicias et memoriam habeas quomō ppter tui amorem vitam meam perdidi At illa. Domine firmiter hoc pmitto. sed absit vt in bello vitam amittas. Armauit se et contra tyrannum perrexit.

Audiens hoc dux toto cona=
mine se ꝯtra eū opposuit. ad=
inuicē pugnabant. Miles vi=
ctoriā obtinuit: caput tyran=
ni amputauit: tamē in bello
vulnus mortis recepit et he=
reditatē puelle q̄siuit: et. ter=
tia die est defunctus. Puella
per dies multos mortē eius
planxit. arma eius sanguino
lenta pendebant in camera ⁊
sepius visitauit ea: ⁊ quotiēs
ea vidit amare fleuit. Multi
nobiles ad eā venerunt vt eā
in vxorē haberent multa ꝓmi
serūt: sed anteꝙ̄ alicui rn̄sum
daret camerā intrauit vt ar=
ma diligenter aspiceret et di
xit. O dn̄e ꝓ meo amore mor=
tuus es: hereditatē meā mi=
chi restituisti: absit hoc a me
vt alteri cōsentiā. Deinde fo
ras exiuit ⁊ dixit. votū deo vo
ui nūꝙ̄ viro copulari. Illi hec
audiētes recesserunt. ⁊ sic to=
to tempore vite sue remansit
in castitate.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est pat
celesti. Filia tam pulchra est
anima ad dei similitudinem
creata cui regnū paradisi da
bat. sed p suggestionē ducis
i. dyaboli illud amisit ⁊ est de
florata qn̄ de pomo comedit.
Deide sedebat in platea hoc
est in mundo. Unde in sudore
vultus tui vesceris pane tuo
Que a transeuntibus elemo=
synam petebat. i. a quattuor
elementis gratiā dei expecta
bat. Miles qui iuxta eam eq̄
tabat erat filius dei q̄ in equo
humanitatis mundū intra=
uit et humano generi compa
tiebatur. Tu homo firmit in
baptismo ꝓmisisti nullū virū
preter eum accipere. Et ideo
armauit se armis humanita
tis et bellū contra dyabolū
pro te dedit. victoriā obtinu=
it: tn̄ vulnus mortis pro te ac
cepit ⁊ nostrā hereditatē no=
bis acq̄siuit. Fac ergo tu si=
cut fecit puella. arma sangui
nolenta in camera cordis tui
habeas. i. semp momoriā re
centē de xp̄i passiōe quā ꝓ te
sustinuit in cruce et si venerit
alique tēptatiōes per dyabo
lū mundū ⁊ carnem curre ad
xp̄i passionem. recole quomo
do pro tuo amore mortem su
stinuit in cruce. ⁊ sic tēptatio
nem superabis et vitam eter
nam obtinebis.

¶ De excusatiōe in extre=
mis nō habēda. Ca. lxviii.

Maximianus regnauit pru
dens valde in cuius re=
gno erant duo milites. vnus
sapiens: alter stultus q̄ mu=
tuo se dilexerūt. Ait ei sapiēs
Nunq̄d tibi placet vnā ꝯuen
tionē mecū ponere ⁊ erit nob
vtile. at ille Michi bn̄ placet

Qui ait sanguinē quilibet de brachio dextro emittat: ego tuū sanguinē bibaȝ: ⁊ tu meū ꝙ nullus aliū dimittet nec in ꝓsperitate nec in aduersitate et qcq̄d vnus lucrat⁹ fuerit alter dimidietatē habeat. at ille. Michi bene placet. Statī cū sanguinē traxissent ambo sanguineȝ alterius biberunt. Hoc facto in vna domo semꝑ remanserunt. Rex vero duas ciuitates fecerat. Unā in summitate mōtis et ꝙ omnes ibidem veniētes copiam thesauri haberent ⁊ ibidem toto tē pore vite ꝑmanerēt. Ad istaȝ ciuitatem erat via stricta ac lapidosa. ⁊ i via tres milites cū magno exercitu manebāt: et oīs per viam illā transeūtes oporteret vt cōtra eos pugnarent aut oīa cum vita sua amitterēt. In ista etiā ciuitate rex quēdam senescallū ordinauit qui oēs indifferenter intrātes reciperet et scd̄m statum sue cōditiōis laute ministraret. Aliā ciuitatē fecit fieri i valle sub mōte illo ad quā ciuitatē erat via plana ac ad ambulādū delectabilis Tres milites in via ista iacebāt qui omnes transeuntes gratāter receperunt ac ministrabant ꝓ corū volūtate. In ista ciuitate quendam senescallum ordinauit vt oīs ciuitatem intrantes aut appropinquātes indifferenter incarceraret ⁊ in aduentu iudicis oēs ei presentaret Judex vero nulli parceret. Ait miles sapiēs socio suo. Carissime ꝑgamus ꝑ mūdū sicut ceteri milites ⁊ poterimus multa bona acquirere per q̄ honeste viuem⁹. Qui ait Michi bene placet. Ambo ꝑ quandam viam perrexerunt quousq̄ ad quoddā biuiū ꝑuenerunt. ait sapiēs. Carissime sicut vides hic sūt due vie Una ad ciuitateȝ nobilissimā dirigit. si per illā pergim⁹ ad ciuitatem illam perueniem⁹ in qua habebimus quicquid cor nostrum desiderat. Alia ē via que ducit ad aliam ciuitatem que est in valle cōstructa ⁊ si per eam ambulemus capti erim⁹ ⁊ icarcerati ac iudici p̄ntati ⁊ ꝑ eū in patibulo suspensi. Cōsulo ḡ vt viā istaȝ dimittam⁹ ⁊ ꝑ aliā ambulem⁹ Ait miles stulto Carissime de istis duab⁹ ciuitatibus dudū est qd̄ audiui: sed via ad ciuitatē super mōtē est stricta valde ac periculosa quia in ea iacent tres milites cū exercitu qui oīs intrātes expugnant occidunt ⁊ spoliant. sed altera via est satis plana in qua sūt tres milites qui oēs intrātes benigne recipiunt: ⁊ ibi oīa necessaria inueniuntur. ⁊ hoc sa

tis aperte video. et ideo ma-
gis oculis meis credo ꝙ tibi.
ait sapiens. Licet vna via ad
ambulandũ sit mala : tamen
alia in respectu quo ad suum
terminũ est peior: quia ducet
nos ad eternũ opprobrium ⁊
ducti erimus ad patibulum.
Sed per viã strictã ꝓpter pu-
gnam et latrones times am-
bulare. est tibi opprobriũ pro
perpetuo qꝛ miles es tu ⁊ mi
litibus incũbit contra hostes
pugnare. Aliud est si mecũ vo
lueris per istã viã pergere fir-
miter ꝓmitto ante te ad bel-
lum ꝑgere. ⁊ quotquot sũt pe
netrabis si velis me iuuare.
At ille. Amẽ dico tibi ꝑ viam
illam nolo pergere : sed poti⁹
per istã. Ait sapiens. Ex quo
fidẽ meã tibi dedi: et in signũ
fidelitatis sanguinẽ tuũ bibi:
non solũ derelinquã te ambu
lare. tecum pergã. ambo per
eandẽ viã ãbulauerũt. Mul-
ta solacia ẜm voluntatẽ eorũ
inuenerũt per viam donec ad
hospitiũ triũ militũ venerũt
qui satis honorifice sunt rece
pti ac splendide mĩstrati. In
qualibet refectiõe miles stul
tus sapienti dixit. Carissime
Nonne tibi predixi ecce quot
et quanta habemus solacia
in ista via de omnibus his in
alia via defecissemus. Ille re
spõdit. Si finis bonus est to-
tum bonum erit. qđ non spero
Cũ illis milib⁹ per aliqua tẽ
pora morã traxerĩt. Senescal-
lus civitatis audiens ꝙ duo
millites cõtra ꝓhibitionẽ re-
gis ꝓpe ciuitatẽ essent statiꝫ
satellites suos ibi misit q̊ eos
caperent et ad ciuitatẽ duce-
rent. Senescallus vidẽs vnũ
stultũ illũ ligatis manibus ⁊
pedibus in quandã foueam
proĳci iussit et aliũ incarcera
uit. Cũ vero iudex ad ciuita-
tem venisset omẽs malefacto
res ciuitatꝫ in cõspectu eius
sũt presẽtati: et inter ceteros
isti duo milites. ait sapiẽs mi
les coram iudice. Dñe de so-
cio meo cõqueror quia ipe est
causa mortis mee. Legẽ isti⁹
ciuitatis predixi et pericula
nullo mõ volebat dictis meis
credere: nec acquiescere et cõ
siliĳs meis adherere: sed mi-
chi respõdit. Plus credo ocu-
lis meis ꝙ dictis tuis. Cum
vero fide ac iuramẽto adinui
cem ligati: tã in ꝓsperitate ꝙ
in aduersitate eramus. iõ qñ
ipsum solũ vidi pergere ꝓpẽ
iuramentũ cũ eo ambulaui:
et ideo causa mortis mee iste
est. Da ergo rectum iudiciũ.
Ait alter miles stultus iudici
Ipse causa mortis mee est cõ
stat toti mũdo ꝙ ipse est sapi
ens: et ego naturaliter stult⁹.
vnde per sapiẽtiã suã nõ tam

leuiter debuissz adhesisse stulticie mee. Sed qñ solus ābulam si ille insecutus me non fuisset ego p viam per quā volebat ābulare reuersus fuissem et secū ambulassem ppt iuramentū qd ei pstiti. & ideo cum ipse sapiēs /ego vero stultus: ipse est cā mort; mee. Ait iudex ambobus & pmo sapiēti. Tu sapiēs qr tam leuiter stulticie sue adhesisti et secutus es eū. et tu stulte qr dict; sapientis non credidisti sed ppriā stultitiā perpetrasti vos ambo in patibulo suspensuros iudico. et sic factū est.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste rex est dominus noster iesus xps. Duo milites aīa et corpus. Aīa est sapiens. corpus stultus. Isti duo ī baptismo erāt confederati adinuicē qp quilz sanguinem alterius biberet. Sanguinē alterius bibere est quēlz pro alio in pīculo se ponere vt si caro suas voluptates voluerit habere prius debet aīa per penitentiā se consumere qȝ cū carne ī tali periculo se ponere Si vero anima (quod absit) labatur caro debet pro ea ieiunijs et vigilijs pati. et hoc est sanguinē alterius bibere nunqȝ aliuz in necessitate dimittere. Due vie sunt per quas veniunt. Una est penitentia. Alia mūdi gloria. Due ciuitates. Una ī mōte: hec est celū sup firmamentum. Alia in valle: hec est infernus. Ad celū est via stricta sicut via penitētie & pauci ambulāt eā. In ista via sunt tres milites. s. dyabolus mūdus & caro/ qp quicunqȝ voluerit ad celū pgere deb; ptra istos pugnare et pviā penitentie ambulare. In ista ciuitate est senescallus. s. deus q̄ oia oibus scdm merita sua affluent dat vnde beatus Gregorius. In cor hois non ascendit &c. In via versus infernuz sunt tres milites. s. superbia vite/concupiscentia oculor/ et concupiscētia carnis. propter que tria peccator inuenit corpori suo delectabilia pro tēpore. Uia versus infernū est plana ad ambulandum. Sed anteqȝ homo percipiat: senescallus. s. mors emittit exploratores. s. infirmitates que eū capiāt qm̄ aīa interim in inferno incarcerabitur corpus ligatur et in sepultura. ponitur. Sed in die iudicij cum dñs apparuerit iudicare viuos et mortuos. tūc aīa ptra corpus & ecōuerso corpus cōtra aiam allegabit. & iudex. s. de⁹ sententiā dabit: si in pctō inuenti fuerim⁹ sine dubio ad infernū ibim⁹. A quo nos de-

fendat qui sine fine viuit ⁊ regnat.ꝛc.

De nō subticenda veritate vsq ad mortē. Cap. lxviij.

GOrdianus regnauit. In cuiꝰ regno erat quidā miles generosus qui pulcrā vxorem habebat que sub viro sepius est adulterata. Accidit semel ꝙ maritꝰ ad peregrinādū perexit. Illa vero incōtinēti vocauit amasiū suū. Dn̄a illa quādā ancillam hēbat: q̄ cantus auiū intellexit. Cū vero amasius veniret erāt tunc tēporis tres galli i curia. Media nocte cuz amasius iuxta dn̄am iacuisset primus gallꝰ cātare cepit. Dn̄a cū hoc audisset ait ācille. Dic michi carissima quid dicit gallꝰ in cātu: Illa respōdit. Gallꝰ dicit in cātu suo ꝙ tu facis iniuriā dn̄o tuo. Ait dn̄a. occidat̄ gallus iste. ⁊ sic factum est. Tēpore debito post hec secundꝰ gallus cantauit. Ait dn̄a ancille Quid dicit galus in cātu suo. Ait ancilla. Socius meꝰ mortuus est ꝑ veritate: et ego paratus sū mori pro eius veritate. Ait dn̄a. Occidatur gallꝰ: ⁊ sic factū est. Post hec tertiꝰ cātauit. Dn̄a cū hoc audisset dixit ancille. Quid dicit gallus in cantu suo: Illa respondit. Audi vide tace si tu vis viuere in pace. Ait dn̄a. Non occidatur gallus iste.

Moralisatio.

CArissimi. Iste imperator est pater celestis. miles xp̄s. vxor eius anima per baptismum despōsata. Ille q̄ eaz ceducit est dyabolus qui per mundi fallacias decipit. Unde quotiens pctō cōsentimus adulteramꝰ xp̄o. Ancilla est tua cōscientia que ꝯtra peccatū murmurat ⁊ cōtinue hominē ad bonum stimulat. Primꝰ gallꝰ qui nō peccauit certe xp̄s est. Primo ꝯtra peccatum arguebat. hoc vidētes iudei ip̄m occiderūt. Et similiter nos ipsum occidimꝰ quātum in nobis est q̄diu i peccatis delectamur. Per secundū debemus martyres intelligere. Sic erant et aliȷ̄ multi qui vitam et doctrinā eius predicauerunt. ideo ꝑ xp̄i noīe ⁊ veritate necati sunt. Per tertiū gallū qui dixit. Audi vide. ꝛc. pōt itelligi predicator qui debet esse sollicitus veritatē pronunciādo: sed diebus illis nō audet veritatē dicere qui pacez cupit habere. Studeamꝰ ergo magis deū timere veritatem ꝓnunciādo: et sic ad xp̄m qui est veritas veniemus.

De castitate. Cap. lxix.

Gallus regnauit prudens valde qui quoddam palaciū cōstruere volebat. Erat tunc in imperio quidā carpentarius subtilis valde cū quo imperator pro construēdo palacio conuenit. Tunc temporis erat quidā miles in regno qui pulchrā filiam habebat. Uidens prudentiam carpentarij intra se cogitabat filiā meam ei in vxorem dabo: qa per sapientiam suam et artē satis laute eam promouebit. vocauit eum ꝛ ait. Carissime pete a me quid tibi placuerit et tibi dabo si michi possibile sit ita vt filiam meam in vxorem accipias. At ille. Michi bene placet. Conuenerunt in vnum. carpētarius eam ī vxorem ducit. Hoc facto mater filie generum suum vocauit et ait ei. Fili mi iam filiam meā in vxorem duxisti: ecce istam camisiam dabo tibi quam et satis pulchrā ostendit ꝛ ait. Camisia ista virtutem habꝫ ꝙ nunq̄ȝ toto tempore vite lotione indiget nec frāgi potest nec consumi nec colore mutari q̄diu inter te et filiam meā sit amor fidelis. Si vero (qḋ absit) aliquis ex vobis matrimonium violauerit statim camisia oēs eius virtutes amittet. Carpentarius hec audiens gauisus est valde. Camisiam recepit et ait. O mater q̄ȝ preciosum iocale michi dedisti. iam nullus nostrum pōt matrimonium violare quin ꝑ camisiam scietur perfectissime. Post hec infra paucos dies carpentarius ad palaciū regis est vocatus vt nouum palacium construeret camisiam secum assumpsit: vxorē in domo dimisit. cum rege moram traxit quousq̄ȝ palaciū completū fuit. Cum in laborando fuisset admirabantur multi ꝙ camisia semper in cādore et mundicia permansit. Ait rex ad eum. Magister rogo vt dicas michi quomodo hoc potuerit esse ꝙ cum in cōtinuis laboribus permanes ꝛ camisia tua sine lotiōe ꝛ mūdicia in albedine maneat. At ille. Scias carissime domine ꝙ q̄diu ego cum vxore sumꝰ fideles ī amore camisia mea non indiget lotione sed si matrimonium esset inter nos violatum camisia sicut ceteri pāni lotiōe indigeret. Miles cū hoc audisset intra se cogitabat: si potero camisiā tuam lauare faciam. Perrexit ad domū carpētarij ipso ignorāte vt eius vxorē ad peccatum sollicitaret. Illa ꝟo gratāter eū recepit: de amore inordinato eam pulsauit. Que ait. Amor talis locū ꝑuatū reqrit: veni

mecū et illū in camerā introduxit. Cū autē introductus fuissz: illa exiuit ostiū clausit et dixit. Ibidem expectabis quousqꝫ tps habuero qn̄ te liberare debeo. Dn̄a ista singulis diebus eū visitauit ac pane et aqua cuz sustentauit. Ille vero preces fundebat vt eum dimitteret abire sed illa non cōsentiebat. Post hec cito duo aliȷ̄ milites ad eā venerunt de curia regis quilz post aliū vt eam corrūperent sed eis nichil valuit. Illa in eadē camera eos inclusit pane et aqua sustētauit. Per multos dies ibi stabant. De istis tribus militibus facta est q̄stio et cōmotio in domo reg꜡ quo deuenerūt. Palacio consummato carpentarius accepta mercede domum venit. vxor eius non modicū gaudēs euz honorifice recepit ꝛ quō se haberet diligēter inquisiuit. Ille vero p oīa bene rn̄dit. Illa vero camisiā suā respexit. Uidensqꝫ eam satis mundā ait. Bn̄dictus deus appet in camisia ista q꜡ inter nos est dilectio vera. Qui sic ait. Carissima cū essem in palacio ꝯstruēdo venerūt tres milites vnus post aliū ꝛ de camisia mea q̄sierūt quō sic sine lotōne manebat in om̄i candore. eis veritatē retuli. Post hoc quo deuenerūt penitus ignoro. De eorū absentia facta est questio magna in curia regis. Dixitqꝫ illa. Dn̄e illi tres milites de q̄bus fit sermo ad me venerunt multa michi ꝑmisenrunt si eis consentirē sed nullo modo volebā hoc attēptare. eos in camera priuata posui: et huc usqꝫ pane et aqua sustentaui. Carpētarius hoc audiens gauisus est de fidelitate vxoris et milites a morte saluauit et eos libere abire permisit et ambo vsqꝫ ad finem vite in vero amore permanserunt.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Rex iste est pat celestis qui palaciū hꝫ ꝯstruere. s. cor humanū bonis virtutibus plenū in quo palacio deus delectat permanere Iuxta illō Delicie mee esse cū filiis hoīm. Miles iste qui hꝫ pulchrā filiā est xp̄s q̄ habet aīam ꝓ filia. Uxor est sancta mater ecclesia. Carpentarius est bonus xp̄ianus q̄ istā filiaz in vxorē cū camisia accepit. Camisia ista ē fides nostra: q꜡ vt ait apl's. Sine fide impossibile est placere d͞o. Quādiu manet homo in hac vita in sc̄titate: tādiu fides non violat Quid ergo sequit Certe vt erigas palacium. s. cor mūdū per opera mie. Mi:

lites sunt supbia vite/ꝯcupiscentia ocłoꝝ et cõcupiscẽtia carnis. Istos tres milites cõcludere debes in camera penitẽtie ꝗusqꝫ mercedẽ eternã a rege eťno accipias. Quod nobis pstare dignetur ꝛc.

¶ De ꝯpunctione fidelis anime. Capitulũ. lxx.

Rex quidã erat qui filiã pulchrã habebat et prudentem quã pater viro tradere volebat. Illa vero votũ fecerat ꝙ nunqꝫ virũ accipet quousqꝫ tria ppetraret. Primũ erat ꝙ diceret veraciter quot pedes in longitudine et latitudine ac pfuditate quattuoꝛ elementoꝝ essent. Scðꝫ ꝙ ventũ ab aqlone mutaret. Tertiũ ꝙ ignem in gremio sine lesione iuxta carnem portaret. Rex cum hec audisset fecit ista tria per totũ regnuꝫ promulgari. et si quis sine defectu ista ppetraret filiã eius in vxorem haberet. Multi venerunt: sed defecerunt. Erat quidã miles in partibus longinquis qui cũ devoto puelle audiret ad palaciũ regis venit: ducensqꝫ secũ famulũ vnũ et equũ furibundũ coram rege tẽptauit ⁊ ait. Dñe mi rex filiã tuã peto in vxoreꝫ: qꝛ paratus sum ista tria pmulgata soluere. Ait rex. mihi bene placet. Miles vero famuluꝫ suum vocauit et ait ei. In terra iaces. Cũ vero sic iaceret miles a capite vsqꝫ ad pedes mensurauit. hoc facto sic ait regi. Ecce dñe i quattuoꝛ elementis vix vltra septẽ pedes inuenio. Ait rex. Quid hoc ad quattuoꝛ elementa. Et ille. Dñe quilꝫ homo et oĩe aial ex quattuoꝛ elementis cõponitur: et sic per famulũ suum quattuoꝛ elementa mensurauit. ait rex. Amen dico tibi. Satis clare pbasti. Iam ad scðm pcedamus. Muta ventum ꝛc. Ille statim equum furibundũ adduci fecit cui potioneꝫ ad gustandũ dedit: de cuius potione factus est totaliter sanus. hoc vero facto caput eq̃ in oriente ponebat et ait. Ecce dñe vẽtus est mutatus ab aqlone versus oriẽtem. Ait rex. Quid hoc ad vẽtum. At ille. Nonne constat prudentie vestre ꝙ vita cuiuslꝫ animalis non est nisi vent⁹ quem equus patiebatur malum tandiu erat in aquilone. Sed iam ex virtute potionis sanus factus est caput eius in orientem posui vt sit paratus on⁹ portare. Ait rex. Satis clare probasti. Iaꝫ ad tertium pcedamus. at ille. Dñe paratus sum corã oibus adimplere. Man⁹ suas prunis ardentibus repleuit ⁊ in sinu

posuit: et caro eius nequaq̄ est lesa Ait rex. Satis bn̄ duo alia ꝓbasti: sed dic michi quō glebe nō ledūt te. ait ille. Nō virtute mea sed ex virtute lapidis quē mecū continue porto. Quicūq̄ illū lapidez secū in loco mundo portauerit nū q̄ ab igne ledi poterit. Ecce lapis. et lapidē corā omibus ostēdit. Ait rex. Probabiliter ista tria ꝓbasti. nuptias ordinauit ⁊ filiam suā cū diuitijs multis ei dedit in coniugem ⁊ ambo in vita bona dies suos finierunt.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste rex ē dn̄s noster iesus xp̄us. Filia tam pulchra aia ad dei similitudinē creata. que deo i baptismo votū fecerat ꝙ nunq̄ viro cōiungeret nisi tria ppetraret. Primū est ꝙ mensuraret ⁊c. hoc est famulū tuuz .i. carnē tuam mēsurare debes q̄tū deliquit et pro omī delicto penā agere: et elementa mensurare .s. carnē suā domare Scđm est mutare ⁊c. Equ⁹ furiosus est peccator q̄ in peccat ꝯ pmanet. vn̄ opꝫ ei potionem dare .s. vt contritionē habeat in corde. confessionez in ore. satisfactionem in opere. Et hoc est ventū mutare. vn̄ Iob. Tāq̄ vētus est vita mea Tertiū est ignem sine lesione portare. Ignis luxurie/auaricie/supbie ⁊c. que sepe animā et corpus consumunt: sed si desideras vt ignis iste te nō ledat opꝫ vt lapidem in loculo id est dn̄m nostrū iesuz xp̄m in corde habeas per opa meritoria. ⁊ si munde portauerꝭ nunq̄ ignis alicuius peccati ledet te et per consequens vitam eternam obtinebis.

¶ De remuneratiōe eterne patrie. Cp̄m. lxxi.

Erat q̄dam rex q̄ ꝯuiuiū magnū fecerat. Deinde per totū regnū p̄cones destinauit vt p̄conisarēt ꝯuiuiū: videlꝫ vt om̄s cuiuscūq̄ conditionis ad conuiuiū venirent. ⁊ non tm̄ cōuiuiū bonū haberent sed et diuitias infinitas obtinerent. Cum aūt p̄cones per regna ⁊ castra ambularēt preceptūꝫ regis ꝓnulgando erant tunc duo hoies in ciuitate manentes. vnus fuit fortis et robustus: sed tm̄ cecus. Alter claudus et debilis sed optime videbat. Dixit cecus claudo. Carissime heu nobis duobus per totū regnū diuulgatū est ꝙ rex ex tali tp̄e optimū cōuiuiū tenebit ad quod non tm̄ quilibet habebit cibaria ꝓ sua voluntate sed diuitias magnas recipiet. Tu vero es claudus: ego vero cecus. ad illud conuiuiū poteri

mus ne accedere? Ait claud⁹ Si cōsiliū meū feceris ambo ibidem veniemus ꝛ diuitias et conuiuiū sicut ceteri obtinebimus. R̄ndit cecus. Om̄e cōsiliū q̄d est nobis vtile sum paratus adiplere. ait claud⁹ Tu es fortis et robust⁹ in corpore. ego vero debilis q̄ꝛ claudus: me sup dorsum tuū portabis: ego vero te in viam diri gam q̄ꝛ satis clare video ꝛ sic ambo ad ꝯuiuiū veniemus et mercedē sicut ceteri obtinebimus. ait cecus. Amen dico tibi optimū consiliū est. statim ascende dorsum meum et sic factū est claudus viā ei ostendit et ipse eū portauit ꝛ sic ambo ad conuiuiū venerunt ꝛ diuitias inter alios receperūt.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est dn̄s noster iesus xp̄s qui ꝑ oībus nobis vitā eternā ꝑparauit. Iuxta illud Erat quidā hō q̄ fecit cenā magnā. Ad illō conuiuiū multi sunt vocati. ꝛ qui ibidem accedit diuitias eternas possidebit. Cecus iste est quilibet diues et potens huius seculi qui fortis est et potens in corpore .i. diuitijs et mundi potentia. Unde ceci sunt q̄ꝰtū ad vitam eternam. Ignorāt ea que sunt salutis sicut talpa bene videt sub terra et habet multa diuerticula sed supra cecus efficit nec scit seipm̄ iuuare. Sic ꝛ diuites satis clare vident in tp̄alibus et ceci sunt in sp̄ualib⁹ Claudus vero est bonus religiosus q̄ claudicat in vtroq̄ pede. s. nihil in cōi aut ꝑprio possidere: tn̄ videt talis satis clare viā versus cōuiuiū eternū. Si ḡ vos diuites ac mundi potentes intenditis ad illud conuiuiū accedere et premia ibidem accipe. necesse vobis erit religiosos ac ceteros pauperes sup dorsa vr̄a portare. Sed diligēter est aduertenduꝫ quomodo diuites debent portare pauperes. Certe elemosynas eis dando in eorum necessitatibus subueniendo. hoc est pauperes portare et fideliter viris ecclesiasticis decimas dare. Si hec feceritis nos viri religiosi tenemur vobis viā salutis on̄dere quō poteritis ad vitā eternā peruenire. Precones q̄ illud conuiuiū clamabāt sunt sacre pagine doctores. s. predicatores ꝛ ꝯfessores q̄ habēt nos instruere publice ꝛ ꝑuate quō ad eternū cōuiuiū poterimus peruenire.

¶ De ingratorū trucidatione. Capitulū. lxxij.

Legitur de quodā rege q̄ filium vnicuꝫ habebat quem multū dilexit ac tener-

rime nutriuit. Cum autē puer
ad etatem legitimā ꝑuenisset
de die in diem regē impulsa
bat vt regnū ei dimitteret eo
ꝙ ipotens esset ⁊ ipse potens
Rex vero ait. Carissime si se⸗
curus essem ꝙ me beniuole et
cū honore tractares toto tp̄e
vite tue illud cōcederē et oēm
humanitatē quā pater tene⸗
tur filio tibi prestarem. At il⸗
le. Dn̄e coram satrapis et no
bilibus imperij iuramentum
prestabo ꝙ nullū defectū ha⸗
bebitis sed in maiori honore
q̄ꝫ meipsum vos habebo. Rex
vero credēs dictis eius regnū
ei dedit ⁊ nichil sibij p̄i retinu
it. Cū vero coronatus esset et
in solio positus vltra q̄ꝫ credi
pōt cor eius est eleuatū ꝑ ali⸗
quos annos: patrē suū in ho⸗
nore habebat et post hoc nec
aliqua bona ei dedit. Ille ve⸗
ro cepit sapientibus regni cō⸗
queri ꝙ filius eius pactū nō
tenebat. Sapientes vero qui
semper eū dilexerunt regē ar⸗
guebant ꝙ male patrē suum
tractaret. Rex hoc audiēs fu
rore repletus patrē suū i quo
dam castro reclusit vbi nullꝰ
accessum habere poterat ad
eū. in quo loco famē ⁊ multas
miserias patiebatur. Accidit
eodem tēpore ꝙ rex in eodem
castello pernoctabat. Pater
vero ad eū accessit ⁊ ait. O fili
miserere patri tuo seni qui te
genuit et omnia dedit in hoc
loco famē ⁊ sitim patior: iam
sum in graui infirmitate posi⸗
tus: et haustꝰ vini me cōforta
ret. Ait rex. Ignoro si sūt vina
in isto castro. Ait ille. Imo fili
quinqꝫ dolia vini sūt in castro
et sine scitu vestro senescallus
huius castri nō audet ꝑfora⸗
re ea et michi haustum dare.
Rogo fili des michi de primo
dolio. Ait rex. Nō faciā quia
mustū est nec valet pro senibꝰ
At ille dixit. Des michi ḡ de
secūdo dolio. Qui ait. Hoc nō
faciam. hoc pro corpore meo
custodiā ⁊ pro iuuenibus qui
mecū sunt. At ille. Des mihi
ergo de tertio dolio. Qui ait.
Non faciā quia vinū forte est
et tu es debilis et infirmꝰ pos
set esse causa mortis tue. At
ille. Des michi de q̄rto dolio
Qui ait. Non faciā: qꝛ nimis
vetꝰ et acetosum est ⁊ nō mul
tum valet. ⁊ p̄cipue ꝓ cōplexi
one tua. Ait pať. Fili des er⸗
go michi de quito dolio. At il
le. Absit a me qꝛ feces sūt: sa
trape regni michi iponerēt ꝙ
te occidissē si feces tibi dedis⸗
sē. Pať hec audiēs ab eo tri
stis recessit: ⁊ statiꝫ occulte sa
trapis regni lr̄aꝫ scripsit quō
filius eiꝰ eū tractabat vt pro
pter deū eū a tali miseria sub
leuarēt. Satrape oēs ei cōpa

tiebant.statim regē ceperūt ꝛ
patrē sicut prius regē ꝯstitue
runt. Filiū autē suum in car=
cerem posuerunt vbi propter
miseriam defunctus est.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Rex iste est dn̄s
noster iesus xp̄s. Filius quilꝫ
xp̄ian⁹ quē tenerrime diligit
q̄diu hō in puritate vite ma=
net. Om̄ia homini dedit q̄ hō
habet et ipse factus est paup
scd̄m q̄ testat scriptura. Vul=
pes foueas habēt ꝛ volucres
ꝛc̄. Sed quotidie xp̄s famem
et sitim patitur. hoc est in su=
is membris. s. pauperibus et
debilibus. Unde scriptum est
Quod vni ex minimis meis fe
cistis michi fecistis. Et cū de=
us petit a nobis haustuꝫ vini
de primo dolio: dolium illud
est puericia nostra quā deus
a nobis requirit vt et seruia=
mus in puericia. Puer vo ma
lus respōdet. Mustū est: hoc
est puer sum non possum ieiu=
nare/orare/in dei seruitio vi=
gilare. Demū de⁹ a nobis re=
quirit vt demus ei de scd̄o do
lio. Respōdet malus fili⁹ Nō
possum dare iuuētutem meā
deo seruiēdo q̄ tunc mūdus
deridet me dicēs. Ecce ille iu
uenis homo non vult conuer=
sari cum hoibus. Et sic iuuen
tutem meam mecū retinebo
comedendo/bibendo/mundo
seruiendo. Demū deus requi
rit a nobis de tertio dolio. Re
spōdet malus fili⁹ Vinū forte
est. hoc est iam sū in fortitudi
ne mea: si penitentiā facereꝫ
fortitudinē meā diminuerem
Ad bella ꝛ ad hastiludia vo=
lo accedere et ea que mundi
sunt exercere: ac post fortitu=
dinem penitētiā agere. Deus
videns q̄ de istis trib⁹ dictis
doliȷ̄s nichil potest habere q̄=
rit de quarto dolio haustum
vnū. Rn̄det malus fili⁹. Vinū
nimis vetus et acetosum est.
hoc est dictu/iā sum senex iaꝫ
non possum ieiunare/vigilare
q̄ natura mea est debilis De
mū deus querit de quinto do
lio vnū haustū. Rn̄det malus
fili⁹. Feces sunt/hoc est dictu
heu michi decrepit⁹ sum defe
cit salutare meum. Dum bo=
na poterā facere non feci mo
do sum impotēs: ꝛ talis sepe
cadit i desperationē. ꝛ sic mo=
ritur hō miser. Contra tales
erit q̄rimonia grauis: ꝛ tūc in
die iudicij deus cū tota curia
celesti sententiā dabit dicens
Ite maledicti in ignem eter=
num quod paratum est dya=
bolo ꝛc̄. A quo nos liberare
dignetur qui. ꝛc̄.

¶Auaricia multos exce=
cat. Capitulum. lxxiij

REx quidam in ciuitate
romana erat qui statuit

q̄ ꝗlibet cecus ab iperatore omī anno centū solidos hēret Accidit casꝰ q̄. xxiij. socij ad ciuitatē venerūt ꝛ quandam tabernā intrabāt ꝓpter potationē. Isti enī p septē dies stabāt bibēdo ꝛ comedēdo. deide cū volebāt cū tabernario cōputare ꝗcꝗd i pecunia haberēt. tabernario dederūt. At ille Certe carissimi adhuc deficiūt centū solidi. Amē dico vobis nō exibitis donec vltimū quadrantē michi solueritis. Illi hoc audiētes adinicē dixerūt. Quid faciemꝰ nō habemꝰ vñ soluere. Ait vnꝰ dabo vobis sanū cōsiliū. Per imperatorē lex edita est q̄ ꝗcūq; est cecus centū solidos de eius thesauro obtinebit. ponamus inter nos sortes et sup quē sors cadit eiꝰ oculos eruamus ꝛ tūc ille ad palaciū poterit accedere ꝛ centū solidos obtinere ꝛ nos oēs quittare. At illi. Optimū est cōsiliū. Inter se miserūt sortē ꝛ sup illū ꝗ cōsiliū dederat cecidit. stati excecauerūt eū ꝛ duxert eū ad palaciū Pulsabāt ad ianuā. Janitor causā pulsationis q̄siuit At ille. Ecce vnus cecus ꝗ bñficiū legis petit. Ait ianitor. Sene scallo hoc dicā. Accessit ad senescallū et ait Stat vnus cecus ad portā qui beneficium legis petit. At ille. Uadam ad eum et eum videbo. Cum aūt cecū vidisset eū intime respexit quē cū cōsiderasset ait ei. Carissime. quid petis. Et ille. Centū solidos scd̄m legē Qui ait. Amē dico tibi hesterna die vidi te in taberna duos oculos satis claros habētem: tu male legem intelligis Lex est edita. q̄ quicunq; ex īfirmitate vel ex casu aliquo cecus fuerit contra quē casū non poterit se defendere. talis beneficiuȝ legis obtinebit Sȝ tu volūtarie deleuisti oculos tuos et in taberna bibisti et consiliū hoc dedisti vt cecatus esses. quere ergo alibi solatium quia nullū obolū obtinebis. Ille vero hoc audiēs cū cōfusiōe a palacio recessit

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Talis est lex dei q̄ quicunq; ignoranter aut ex infirmitate peccauerit aut tēptatione dyadolica. si cōtritꝰ et cōfessus fuerit. Juxta illud In quacunq; hora peccator ꝛc. deꝰ sibi peccata remittet. quilibet peccator inq̄ʒtū peccator est cecus Si vero aliq̄s ex pura mailicia sine causa peccauerit ꝛ postea in desperationē inciderit. vix aut nunq̄ʒ ei remittet. Tabernariꝰ est dyabolus qui omēs tales ad tabernam infernalē recipit ꝗ decedūt Et ideo studeamꝰ ꝛc.

¶De pſpectione ꝛ puidẽtia. Capitulũ. lxxiiij.

ERat quidam rex qui filium tãtũ vnicũ habebat quem tenerrime dilexit. Rex iſte vnũ pomũ aureum fieri fecit in ſumptibus magnis. Pomo fabricato rex vſqꝫ ad mortem infirmabat vocauit filiũ ſuũ et ait. Cariſſime ſi nõ potero de iſta infirmitate euadere ſub benedictione mea poſt meum deceſſum vade per regna ꝛ caſtra et pomum aureũ quod feci tolle tecum quem magis ſtultũ ĩueneris pomũ iſtud ex parte mea dabis. Filius vero fideliter adimplere ꝓmiſit dictũ patris Rex vero vertit ſe ad parietem ꝛ emiſit ſpiritũ. Filius vero ſatis honorifice eum tradidit ſepulture. Poſt ſepulturaꝫ ſtatim pomum accepit ꝛ per diuerſa regna et caſtra ambulauit. multos ſtultos inuenit ꝛ vidit. tamen nulli eorum pomũ dedit Deinde perrexit ad quoddaꝫ regnum et ad ciuitatem principalẽ illi⁹ regni acceſſit: per medium ciuitatis regẽ equitantẽ cũ magno apparatu vidit. Cõditiones illius regni a q̃buſdã ciuibus queſiuit. At illi dixerunt ei. Conſuetudo illius regni eſt talis ꝙ nũq̃ꝫ rex inter nos regnabit niſi vno anno: et finito anno omni honore et diuitijs priuetur ꝛ in exilium ponetur vbi mala morte morietur Filius regis hec audiens intra ſe cogitabat. iam inueni quẽ diu queſiui. Acceſſit ad regem ꝛ flexis genibus eum ſalutauit ꝛ ait. Aue rex. Pater me⁹ defunctus eſt. iſtud pomũ aureũ in teſtamẽtũ vobis legauit. Rex vero pomum accepit: et ait ei. Cariſſime. quomodo poteſt hoc eſſe. Rex nũq̃ꝫ me vidit nec aliquid bonum patri tuo feci. Quare ergo tam precioſum iocale michi dedit. Ait ille Domine mi rex pater meus non plus vobis q̃ꝫ alteri pomum legauit ſed ſub benedictione ſua michi precepit maiori ſtulto dare quem potero inuenire. Et ſine dubio circuiui multa regna et caſtra et non inueni tã magnum ſtultum et infatuatum q̃ꝫ vos. Ideo ex precepto patris mei pomũ vobis dedi Ait rex. Rogo te vt michi dicas quare me tm̃ ſtultũ reputas. At ille. Ecce dñe oñdam vobis clare. Eſt ꝯſuetudo iſtius regni per totũ annũ regnare ꝛ in fine anni omni honore et diuitijs ꝑuari ꝛ in exiliũ poni vbi mala morte mori oportet. Amen dico vobis concludo ex dictis meis ꝙ i toto mũdo non eſt tantus ſtultus ſicut vos ꝙ tam breue tempus

regnare debetis ꝛ post hec tā miserabiliter vitā finire. Rñ= dit rex. Sine dubio oīa ꝟba sūt q̄ modo michi dixisti. ꝛ ido dū adhuc fuero in mea ptāte in pñti anno bona īfinita mittā ante me in exilium vt duz ibi venero de bonis illis viuā qꝫ= diu vixero. ꝛ sic factū est. In fine anni regno est priuatꝰ et ī exiliū positꝰ ibi ꝑ multos an= nos de bonis illis vixit ꝛ vitā suam in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Rex iste est de= us q̄ legauit pomū au= reū stultis. Per pomū rotun= dū itelligitur mūdus iste quē deꝰ dat fatuis qui magis mū dum ꝛ ea q̄ in mundo sunt ap petūt qꝫ deum. Rex q̄ per vnū annum regnauit potest dici q̄ libet hō in hoc mūdo existēs qui licet centum annis viuat est tñ quasi vna hora respe= ctu vite future ꝛ tamen nō de sistit miser homo die ac nocte laborare: ꝛ post mortē in exili um id est in infernuz ponetur si cum peccato mortali dece= dat vbi mala īfinita inueniet Et pauci sunt qui de isto exi= lio cogitant. Faciamus ergo sicut fecit ille rex dū sumus ī nostra ptāte in hac vita ante nos mittamus opera mie. ele mosynas largas perpetrare orationes et ieiunia facere vt post hanc vitam paradisum poterimus intrare et sine du= bio vbi inueniemus opera no stra meritoria q̄ fecimꝰ in hac vita ꝛ sic regnabimꝰ ibi cū glo ria. Ad quā nos perducat ꝛc̄.

¶ De cura mūdi non se= ctanda. Capitulū. lxxv.

Olim erat quidam rex q̄ tres filias pulchras ha bebat quas tribꝰ ducibꝰ ma= ritauit. Oēs illi tres duces eo dem anno mortui sunt. Rex hoc audiēs volebat filias su as iterato maritare vocauit primam filiā ꝛ ait. Carissima vir tuus mortuus est dabo te alteri viro. Et illa. Nullo mo do hoc attēptabo. Et hec est ratio mea. Si deberem alter= virū accipere: oporteret vt eū tātum diligerem sicut primū virū aut plus aut minus dili gerem hoc nō pōt stare qꝛ pri mus virginitatē habebat er= go nō tantum debeo eū dilige re. Si vero plus hoc esset ma ius malū. Si vero minus nō esset bona dilectio inter nos. quare cōcludo ꝙ nullo modo volo aliū virum accipere Rex hoc audiēs vocauit aliā ꝛ ait Carissima vir tuus defunctꝰ est copulabo te alteri viro. At illa Domine nullo modo hoc attemptabo: quia si virū ali= um acciperem reciperem euz aut ꝑpter diuitias aut forti=

tudinem aut pulchritudinez Non ꝑpter diuitias qꝛ abundo. Non ꝑpter fortitudinem: quia amicos habeo q̄ me defendent. Nō propter pulchritudinem qꝛ michi videbatur ꝙ vir meus oīm erat pulchrior in vniuerso mondo. quare cōcludo ꝙ nullo modo virum alium accipere volo. Rex hoc audiens vocauit tertiā filiā ⁊ ait. Carissima vir tuus mortuus est volo te alteri viro copulari. At illa. Nullo modo hoc attēptare volo. qꝛ si aliū viruz acciperē ille me reciperet aut propter pulchritudinem aut ꝑpter diuitias. Nō ꝑpt pulchritudinē qꝛ nō sum pulchra ḡ ꝑpter diuitias me reciperet ⁊ si ꝑpt diuitias nunq̄ꝫ posset esse verus amor qꝛ destruct⁊ diuitijs amor trāsiret. cōcludo ḡ ꝙ nullo mō aliū virum volo accipere. Itē doctores sacre scripture dicūt ꝙ vir ⁊ mulier in matrimonio cōiūcti sunt vnū in corpore et duo in aīa. ḡ corp⁹ viri mei est corpus meū ⁊ ecōuerso ⁊c̄. ad hec om̄i die possum ad sepulchrū accedere viri mei et ibi ossa videre. ḡ virū presentē habeo ⁊ ideo alium habere nolo. Rex hoc audiens amplius vt virū acciperet non instigabat.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est deus ipse tres em̄ filie sunt anima ipsa. In qua relucet operatio et imago trinitatis. Iuxta illud Geñ.ij. Faciam⁹ hoiem ad imaginem et similitudinē nostram. Imago vero trinitatis per peccatū primi parentis erat deturpata ⁊ tribus viris tradita .s. dyabolo mūdo et carni. Si vero mortuus est dyabolus per xp̄i passionē noli amplius talem virum accipere sed semper sub christi ꝑtectione ꝑmanere cupias. Si mūdus mortuus est per paupertatem volūtariaꝫ noli amplius virū accipere sed ꝑmaneas sub xp̄i protectione. Si vero mortua est caro per ieiunīū ⁊ carnis macerationē noli iam amplius virū accipere sꝫ sub xp̄i ꝑtectiōe permaneas. Uel aliter potest reduci. Rex iste est de⁹. tres filie tria gn̄a hoim .s. potētes ac diuites huius mūdi sicut sunt reges ac mūdi potētes. Sapiētes huius mundi sicut sunt iudices tp̄ales ⁊ ecclesiastici viri religiosi. Perfecti xp̄iani sicut sūt q̄ in oib⁹ diuinis p̄ceptis obediūt. Isti tres erāt in baptismo tribus ducib⁹ copulati .s. patri per potētiā. filio ꝑ sapiētiā. spūisancto per clementiā Si ergo isti mortui sunt. i. extincti et ablati a te per peccatum tuū nunq̄ꝫ alteri labores

copulari: sed cũ omni diligentia fac opera mie. per que poteris ei reconciliari: qz nunq̃ aliquem inuenies q̃ tantũ te diliget. Unde est notandũ q̃ mulier accipit virum propter quattuor: qz aut ꝓpter diuitias / aut ꝓpter pulchritudinem / aut ꝓpter fortitudinem aut ꝓpter sapientiã. Si vero vis virũ accipere ꝓpter diuitias. certe nõ inuenies ita diuitẽ sicut dñm nostrum iesum xp̃m qz dñs celi et terre est. ergo teneas eũ et non aliũ. Si vero velis viꝝ accipere ꝓpter fortitudinem curre ad iesum xp̃m qui est fortior omĩ hoie fortis in celo ⁊ in terra. In inferno non est aliquis qui põt ei resistere. ergo illũ in virũ debes accipere ⁊ non aliũ Sive ro aliquẽ vis accipere ꝓpter pulchritudinez curre ad dñm nostrũ iesum xp̃m qui est pulchrior omĩ homie. Unde p̃s. Speciosus forma p̃ filijs hominũ. ergo illũ debes habere et non aliũ. Si vero aliquẽ vis accipere propter sapiam curre ad dñm nostrum iesum xp̃m: qz ip̃e est sapientior omĩ hoie. vñ aposto. O altitudo diuitiarũ sapiẽtie et scientie dei ⁊c. ergo illũ virum accipere debes ⁊ non alium.

¶ De concordia.
Capitulũ. lxxvi.

Accidit in quadã ciuitate q̃ erant duo medici optimi in omĩ scientia medicinali imbuti qui omnes ad eos venientes de quacũq̃ infirmitate curabant ita q̃ penitus ppl'us ignorabat quis eorũ esset melior. Infra tp̃us erat inter eos cõtentio quis eoꝝ esset maior atq̃ pfectior Ait vn⁹ alteri. Carissime non sit inter nos discordia nec inuidia neq̃ cõtentio q̃s nostrũ est perfectior. Sed vnũ faciamus et quicũq̃ ex nobis defecerit sit ille seruus alterius Ait alter. Dic michi qd̃ est illud. Et ille Ego duos oculos tuos de capite eruã sine grauamine et super mensam tuã ponã. ⁊ qñ tibi placebit in capite tuo sine lesione tua reponam. Si vero mecũ hoc idem per oia feceris equales ãbo simus et quilz alteruz nutriat sicut fratrẽ suum. Si vero aliquis defecerit seruus alteri⁹ erit. At ille. Optima ꝓbatio per oia michi bene placet. Ille vero qui q̃stionẽ ꝓposuit accepit instrumẽta sua et infra oculos alius cum quodã vnguẽto nobilissimo iterius ⁊ exterius liniuit. Et cũ istrumẽto suo duos ocl'os socij extraxit ⁊ super mensam posuit: et ait socio suo. Carissime quomodo tibi videt̃. Et ille. Unũ

scio q nichil video qr oculis careo ꝛ tñ nullam lesionem sē tio. Sed modo vellem q ocu= los meos sicut michi ꝓmisisti restitueres. et ille. Libēter at temptabo. vnguentū accepit et oculos interius et exterius sicut pri⁹ inunxit ꝛ oculos su= os reposuit. Et ille. Carissi= me qd iam tibi videt. Et ille. Optime qr i extrahēdo nullā lesionē sensi. Tunc dixit ille. Jam restat vt michi simili mō ministres. Qui ait. Presto suz Accepit instrumēta sua ꝛ vn= guenta sua sicut ille fecerat i= tus ꝛ exterius liniuit. Deide oculos ei⁹ extraxit ꝛ sup men= sam posuit ꝛ ait. Carissime qd tibi videt. Et ille. Michi vide tur q oculos ꝑdidi tñ nullum dolorē sensi sed vellē libentissi me q oculos rehaberem. Cū vero ille parasset instrumēta sua ꝛ oculos restitueret. fene= stra dom⁹ erat apta et quidā coruus intrauit videnſq oculos in mēsa subito vnū oculū rapuit et volauit. Medicus hoc percipiens est ꝯtristatus totaliter et ait intra se. Nisi oculos socio meo restituā ser= uus eius ero. Respiciēs a lon ge videnſq caprā oculū eius extraxit et in locū oculi abla= ti reposuit. Hoc facto dixit so cio suo Carissime qd tibi vide tur. Qui ait. Nec i extrahēdo nec in reponēdo aliquē lesio= nem sensi: sz vn⁹ ex oculis me is semp sursum ad arbores re spicit. Et ille. Ex quo ita ꝑfe= cte medicinaz meā tecū feci si cut ꝛ tu mecū modo ambo su mus equales nec inter nos sit cōtentio. Et sic ābo post hec adinuicē sine ꝯtētiōe vixerūt.

Moralisatio.

Carissimi Per istos duos medicos intelligere de= bemus legem nouā ꝛ antiquā que ambe curabāt q̄stum ad salutem anime. Facta est cō= tentio et adhuc est inter xp̄ia nos et iudeos que lex est meli or et ꝑfectior. Ad ꝓbandā ve= ritatem quilibet oculos alte= rius extraxit. hoc est dictu. Jn lege antiqua multa sunt a quibus deus extraxit sicut decez precepta in antiqua le= ge. Sicut saluator ait. Nō ve ni soluere legem sz implere vt si aliquis hominuz intendat deum videre oportet q talis ad nouam legem recurrat et tunicam baptismi se induat. Coruus venit rapuit vnum oculum iudeorum vt non pos sent veritatem videre. et in lo co huius ponebat oculum ca pre. s. quasdam cerimonias quibus vtuntur per quas cre dunt deum videre et ibunt ad tenebras exteriores vbi erit fletus et stridor dentium.

¶ Quod ad diuitias non est anhelandum. Capitulum. lxxvij.

Quidam rex erat qui duas filias habebat. vna erat pulcherrima et omnibus amorosa. sed altera nigra et omnibus odiosa. Rex videns filias suas vnam pulchram aliam nigram eis nomina imposuit. Pulchre filie imposuit nomen scilicet Rosimunda. Nigre filie gratia plena. Deinde preconem per totum regnum misit promulgando quod omnes venirent et filias suas in matrimonium daret illis qui ad hoc digni essent Quicunque vero pulchram filiam in vxorem acciperet nichil cum ea nisi pulchritudinem obtineret. Sed qui nigram filiam in vxorem acciperet totum regnum post eius decessum cum ea obtineret Multi hoc audientes ad curiam regis venerunt et cum duas filias viderent omnes ad pulchram filiam currebant et eam in vxorem petebant. Gratia plena nigra filia amare fleuit. Ait ei rex. O filia ob quam rem affligitur anima tua. Ait illa. O domine nullus est qui me visitet nec mecum loquatur: omnes ad sororem meam currunt et omnes me despiciunt. Ait pater. O filia ignoras quod omnia mea tua sunt et qui te desponsauerit regnum meum obtinebit. Illa sic confortata a fletu cessabat. Post hec venit quidam rex ad curiam regis et cum vidisset pulchritudinem rosimunde eam in vxorem petiuit tamen cum sua pulchritudine. Rex pater puellam ei concessit: et cum magno gaudio eam desponsauit. Stabat altera filia per multos annos antequam esset desponsata. Tandem quidam dux nobilis sed pauper intra se cogitabat. Licet puella turpis fuerit: tamen quicunque eam habuerit regnum cum ea obtinebit. Perrexit ad regem et eam in vxorem petiuit. Rex vero gauisus est: eam desponsauit cum magno gaudio: et post mortem regis totum regnum cum ea obtinuit.

¶ Moralisatio.

Carissimi Rex iste est dominus noster iesus christus Filia Rosimunda tam pulchra est mundus iste. Unde pauci inueniuntur qui non mundum super omnia appetunt. tandem nichil cum ea obtinebunt nisi suam pulchritudinem: hoc est vanitatem et diuitias. Et sicut pulchritudo per infirmitatem famem et senectutem anihiliatur: ita et diuitie huius mundi transeunt per mortem et sepe ante. Et ideo fatui sunt qui mundum desponsant. Altera filia. scilicet gratia plena que est turpis et omnibus odiosa certe est paupertas quam miro modo deus dilexit. et ideo vocatur gratia plena: quia per eam de=

uenitur ad diuitias. Uerunta men pauci sunt qui eā despō sare volunt. immo est omnib⁹ odiosa: tamen qui eam despō sauerit vitā eternā habebit.

¶ De constantia amoris mutui. Capitulū. lxxviij.

REx quidam pulchrā filiam habebat q̄ erat duci nobilissimo desponsata: cum quo pulchram prolem habebat ꝛ maxima inter eos erat dilectio. Dux vero morit̄ de cuius morte factus est planctus magnus in ciuitate. Domina vero satis honorifice eū sepulture tradidit. Post mortem amici eius ad eam venerū vt scōo viro nuberet allegā tes sibi etatē integraȝ ac pulchritudinem suaȝ. Dn̄a vero respondit Uirū alterū habere nolo. quia vir meus qui mortuus est erat tam bonus dulcis ac diues per omnia q̄ me vltra modum dilexit. Et propter nimiā dilectionem inter nos eius mors tantū me affligit ꝙ vt credo viuere non potero. Si vero talem virum ponamus ꝙ inuenirem possibile esset ei ante me mori: et tunc esset michi grauis afflictio q̄ꝫ iam habeo nunq̄ꝫ aliū virum capere volo. Si malum viruȝ acciperem esset michi graue post bonum habere pessimuȝ

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est deus ipse Filia anima ad dei similitudinem creata que erat nobilissimo viro. s. domio nostro iesu christo per virtutē baptismi desponsata. qui summa dilectiōe nos dilexit. quia ī cruce pro nobis mortuus est ergo virū aliū ꝓ illo nō accipias hoc est aliū nūq̄ꝫ tātū diligas ꝛ sic cū eo ineternū regnabis.

¶ Quod quis nescit ꝑ sumere non audebit. Capitulum. lxxix.

ERat quidam rex q̄ miro modo paruos caniculos dilexerat die ac nocte bene latrātes in tm̄ ꝙ in gremio suo eos quiescere permisit et ibidem pauit. Illi vero sic cō sueuerant in gremio eius dormire ꝛ comedere ꝙ vix alibi eē volebant. Et quandoq̄ꝫ circa collū reg̃ pedes ponebāt. Et sic rex solaciū magnū ꝛ luduȝ cū eis hēbat. Erat tūc q̄dam asinus q̄ cū oīa ista vidisset in corde suo cogitabat. Si ego cantarē ꝛ añ regē saltarē ꝛ circa colluȝ dn̄i mei pedes ponerem rex daret michi oīa fercula ad comedendum ꝛ gremiū suū ad quiescendum. His cogitat̃ extra stabulū saltauit aulam intrauit ꝛ corā rege cā tare cepit. Deinde hincinde saltauit ꝛ post hoc ad regē cucurrit et pedes circa collum

eius posuit. Serui hoc videntes credebant asinū in furiaꝫ conuersum acceperunt eū et egregie verberauerunt. et sic ad stabulū reduxerunt.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Rex iste est dn̄s noster iesus xp̄s. Caniculi bene latrantes sunt predicatores qui verbū diuinū bene ꝓnunciant. Unde digni sunt in gremio celesti quiescere. Asinus potest dici ꝙ p̄sumit officiū p̄dicatoris assumere verbū dei ꝓnūciare: tn̄ litteraturā nec gratiā ad hoc habet. Et ideo timendū est ne talis sit verberatus: hoc est a dn̄o ⁊ a populo repulsus.

¶ De Astutia dyaboli ⁊ quō iudicia dei sunt occulta. lxxx.

Erat quidā heremita ꝙ cum in spelunca quadā iacebat et diebus ac noctib⁹ deuote deo seruiebat. Iuxta cellam suā erat quidā pastor ouiū qui pascebat oues. Accidit vno die ꝙ pastor erat sōno oppressus ipso dormiente quidā latro venit et oēs oues secū abstulit. Superueniēs dn̄s ouiū a pastore q̄rit vbi erant oues. Ille vero incepit iurare ꝙ oues perdidit sed quō penitus ignorabat. Dn̄s hoc audiens furore repletus ipsum occidit heremita hoc videns ait in corde suo. O deus ecce homo iste culpam innocenti dedit ⁊ ipsum occidit Ex quo ergo ꝑmittis talia fieri ꝓpter hoc ad mundū vadā et sicut ceteri vitam ducā. His cogitatis ille heremitariū dimisit et ad mundū perrexit: sed deus ipsum perdere nolebat Angelū in forma hoīs ad eū misit vt se ei associaret. Quē cum angelus in via euntem inuenisset ait ei. Carissime ꝙ vadis. At ille. Ad istam ciuitatem ante me. Angelus dixit ei. Ego in via ero comes tuus quia angelus dei sum ⁊ ad te veni vt sim⁹ socij in hac via. Ambo ambulabant aduersus ciuitatem. Cum autē intrassent hospicium a quodam milite propter dei amorem petebant. Miles vero satis gratāter eos recepit ⁊ honorifice ac splendide cum bona deuotione in omnibus ministrauit Miles iste tm̄ vnicū filium habebat in cunabulis iacentem' quem multum diligebat. Cena facta camera est aperta ⁊ lecti satis honorifice ornati ꝓ angelo ⁊ heremita Media vero nocte surrexit angelus ⁊ pueꝝ in cunabulis strāgulauit. hoc vidēs heremitaītra se cogitauit. Nūquid iste erat angelus dei. bonus miles oīa necessaria ꝓpt

dei amorem ei dedit ⁊ non habuit nisi vnicū filium innocentē et iste eū occidit: sed tñ non audebat ei quicq̄ dicere Mane ambo surrexerūt ⁊ ad ciuitatem aliā perrexerūt in qua in domo vnius ciuis satis honorifice fuerūt recepti et splēdide ministrati Ciuis iste quēdā aureū cyphū quē miro mō dilexit habuit i quo vltra moduz gloriabat. Media nocte surrexit angelus et furatus ē cyphū illū. Heremita hoc vidēs itra se cogitabat Iste malus angelus est vt credo. Iste ciuis nobis optime fecit ⁊ iste furatus est cyphū suuz: tñ nichil ei loquebat qr timuit eū Mane vero surrexerunt ⁊ per viam ambulabant donec ad quandā aquā puenerūt vltra quam erat pons: pontē ascenderūt ⁊ quidā pauper eis obuiabat. Ait angelus. Carissime. mōstra nobis viā versus talē ciuitatē. Pauper vertit se et cum digito viā versus ciuitatē ōndit. Cum vero vertisset se angelus subito per scapulas eū accepit ⁊ vltra pontē ꝓiecit: ⁊ submersus est pauper. Quod cū heremita vidisset ait in corde suo. iaz scio q̄ iste dyabolus est et nō angelus dei bonus Quid mali fecit pauper iste et tamē eum occidit. Ab illo tēpore cogitabat ab eo discedere Verūtamē timēs nichil loqbatur ei Cū vero circa horā vesptinā ad ciuitatē puenissent ad domū cuiusdaz diuitis accesserūt et hospiciū ꝓ dei amore petabant. Ille vero simpliciter eis negauit Ait angelus dei. Amore dei saltē tectum domus nobis concedatis ne lupi aut male bestie hic nos deuorēt Ille ait. Ecce domus vbi porci mei iacent: si placet vobis cū eis iacere potestis. sin autē recedatis quia alium locum vobis non dabo Ait ei angelus. Si aliud non potest fieri cum porcis vestris iacebimus et sic factum est Mane vero surrexerunt: angelus hospitē vocauit ⁊ ait. Carissime do tibi cyphū istum. et dedit ei cyphū quem furatus fuerat ab illo ciue Heremita hoc videns ait intra se. Iam sum expertus q̄ iste est dyabolus. Bonus homo erat qui cum oī deuotione nos recepit ⁊ furatus est ei cyphum et dedit isti pessimo qui negauit nobis hospicium. ait angelo. Nolo vobiscuz amplius expectare ad deuz vos recommendo. Angelus dixit ei. Audito me ⁊ tunc recedito.

¶ Expositio.

Carissime. Quando cras i heremitario dñs ouiū pastorez iniuste occidit. scias

q pastor ille p tunc mortē nō meruit: sed al[ia]s cōmisit quare mori non deberet. tunc temporis inuent⁹ est sine peccato de⁹ ergo permisit eū occidi vt penā post mortē euaderet pro pter peccatū qd alias cōmisit p quo nunq penitētiā fecerat. Latro vero q euasit cum oibus ouib⁹ penā eternā sustinebit. ꝛ dn̄s ouiū q pastorem occidit vitā suā emēdabit per largas elemosynas ꝛ opa mie q ignoranter fecit. Demū filium istius milit[is] de nocte strāgulaui q nobis bonū hospicium dedit. Scias q anteq puer ille natus erat miles optimus elemosynari⁹ erat ꝛ multa opera mie fecit. sed postq natus est puer factus est parcus cupidus ꝛ omnia colligit vt puerū diuitem faciat sic q erit causa pditionis eius ꝛ iō puerū occidi. et iam sicut pri⁹ fact⁹ est bonus xp̄ianus. Deide cyphū illius ciuis qui nos cū deuotione recepit furatus fui. Scias tu q anteq cyph⁹ ille erat fabricatus nō erat sobrior eo in tota terra sed tantum de cypho gaudebat post fabricationē q omi die tantū de eo bibebat q bis aut ter omi die fuit inebriatus: ꝛ iōo cyphū abstuli ꝛ factus est sobrius sicut prius. Deide pauperem in aquā pieci Scias q pauper iste bonus christian⁹ fuit: s3 si ad dimidiū miliare ambulasset aliū in pctō mortali occidisset s3 iā est saluat⁹ ꝛ regnat in celesti gl'ia. Deide cyphū illius ciuis dedi illi q nobis hospiciū negauit. Scias q nihil in terra fit sine cā. Ipe nobis cōcessit domū porcorū: ꝛ ideo cyphum ei dedi ꝛ post vitā regnabit in inferno. Pone g ammodo custodiā ori tuo vt deo nō detrahas Ipe ei oia nouit. Heremita hoc audiens cecidit ad pedes angeli ꝛ veniā petijt ꝛ ad heremitariū prexit ꝛ fact⁹ est bon⁹ xp̄ian⁹.

¶ De mirabili diuina dispensatione ꝛ ortu bti Gregorij pape. Capi. lxxxi.

Marcus regnauit prudēs valde q tm̄ vnicū filiū ꝛ filiā hēbat quos multū dilexit. Cū vero ad senectutē puenisset infirmitas grauis eum apprehendit. Qui cum vidisset q viuere non posset fecit vocare oēs satrapas imperij ꝛ ait. Carissimi scire debetis q hodie spm̄ deo debeo reddere nō habeo magis piculū i aia mea q de filia mea q ea3 matrimonio non tradidi. ꝛ iō tu fili qui es heres meus tibi precipio sub mea benedictiōe vt eam maritari facias tam honorifice sicut decet: et medio tempore sicut teipsum ol

die in honore eam habeas?
His dictis vertit se ad parie=
tem ⁊ spiritū emisit. De cuiꝰ
vero morte planctus magnꝰ
factus est i ciuitate: satis ho=
norifice eum sepulture tradi=
derunt. Post hoc vero filius
satis prudēter incepit regna=
re et sororez suam in omni ho
nore habere quam miro mo=
do dilexit intantū ꝙ omni die
licet nobiles secū essent in mē
sa in vna cathedra ex opposi=
to eius sedebat ⁊ adinuicem
comedebant ⁊ in eadem came
ra lectis separatis iacebant.
Acidit vna nocte ꝙ tentatio
grauis eum accepit ꝙ ei vide
batur spiritum emittere nisi
cum sorore sua libidinem suā
posset implere. de lecto surre=
xit et ad sororē suā prexit quā
dormientem inuenit et excita
uit eam. Illa sic excitata ait.
O domine ad quid venisti ista
hora. Qui respondit. nisi te=
cum dormiam amitto vitam
meaz. Que ait. Absit a me ta
le peccatū perpetrare. ad me
moriā reducito quō pater no
ster te honorauit sub sua be=
nedictione ante mortem suaz
ꝙ me honores in omni hono=
re. si tale peccatuz ꝑpetrares
offensionem dei nō euaderes
nec hominum confusionem.
At ille. Quomocunqꝫ fiat vo=
luntatem meam adimplebo
dormiuitqꝫ cuz ea. Hoc facto
ad propriū statū rediīt Puel
la vero amare fleuit et conso=
lari nolebat. Imperator vero
ꝙ̄tū potuit solacium ei prebe
bat ⁊ miro modo magis eā di
lexit. Post hoc vero circa di=
midiū annū illa in cathedra
sedebat in mensa frater eiꝰ eā
intime aspexit et ait. Carissi=
ma quod tibi est iam facies
tua est mutata in colorēꝫ ocu
li tui in nigredinez mutantur
At illa. Mirum non est q2 suz
impregnata et per consequēs
confusa. Ille hoc audiens vl=
tra ꝙ̄ credi potest contristatꝰ
ē fleuitqꝫ amare ⁊ ait. Pereat
dies i qua natus sū q̄d faciaz
ego penitus ignoro. Que ait.
Dn̄e fac cōciliū meū ⁊ post fa
ctū nō penitebis. nos nō sumꝰ
ṗmi q̄ grauiter deū offēderūt
hic ꝓpe est vnꝰ miles senex cō
siliariꝰ p̄ris n̄ri de cuiꝰ ꝯsilio
p̄r n̄r semꝑ est oꝑatꝰ. vocetur
ille ⁊ sub sigillo cōfessiōis oīa
ei dicemꝰ. ille vero vtile cōsili
um dabit nobis ꝙ satisfacie=
mus deo ⁊ opprobriū mūda=
nū euadere poterimꝰ. Ait rex
michi bn̄ placet. sꝫ studeamꝰ
ṗrio deo recōciliari. Confessi
sūt ābo corde puro cū ꝯtritiōe
magna. Fctā cōfessiōe misert
ꝓ milite ⁊ totū priuate cū fle
tu retulerunt. At ille. Dn̄e ex
quo estis deo recōciliati audi

te consiliū meum vt confusionem mundanā euadere possitis ꝑ peccatis vestris ac pr̄is vestri terram sanctā debetis visitare ⁊ de tali die om̄es satrapas regni vestri in presentia vestra cōuocare. deinde hec verba ꝑ ordinē dicere. Carissimi terrā sanctā visitare volo nullū heredem preter sororē vnā habeo sicut sitis cui i absentia mea sicut corpori meo debetis obedire ⁊ post hoc michi corā oībus dicere. et tibi carissime dico sub pena vite tue vt sororis mee custodiam habeas. Ego ꝟo manu capio tā priuate et secure custodire eā ꝙ nullus tp̄e partꝰ nec ante nec post de casu vestro sciet nisi tm̄ vxor mea que debet ei ministrare cū manibꝰ ꝓpriis. Ait rex. Bonū est consiliū om̄nia adimplebo q̄ michi dicit. Statim fecit om̄es satrapas conuocari ⁊ oīa a principio vsq; ad finem sicut superius est scriptū per cōsiliū militis adimpleuit. Cum omnia verba consūmasset vale oībus fecit ad terrā sancta perrexit. Miles vero dn̄am sororem regis ad castrum suum duxit. Cum autem vxor militis hoc vidisset dn̄o suo occurrit ⁊ ait. Dn̄e mi reuerende qualis est dn̄a ista. Qui respōdit Dn̄a nostra soror regis est. Jura mihi per deum omnipotentē sub pena vite tue: vt q̄cquid tibi dixero oīno habebis in secreto At illa. Dn̄e presto sum. Cuȝ autem iurasset ait miles. Dn̄a nostra ꝑ dn̄m nr̄m regeȝ est impregnata quare tibi precipio vt nulla creatura ministret ei excepta tua ꝑsona. ita principium mediū ⁊ finis oīa sint secreta. At illa. Dn̄e oīa ista fideliter adiplebo. Dn̄a ad camerā priuatā est introducta ⁊ satis splendide ei ministrabatur. Cū tēpus pariēdi adesset filiū formosuȝ peperit. miles cū hoc audisset ait dn̄e. O dn̄a carissima bonū est ac vtile sacerdotē vocari vt puerū baptiset. Qui ait. Deo meo voueo ꝙ ille qui est inter sororem et fratrē genitus per me baptismū non hēbit. ait miles. Scitis graue peccatū est iter vos et dn̄m meum cōmissum nolite propter hoc aiam pueri occidere. Ait dn̄a. Uotū voui qd̄ firmiter tenebo. sed tibi precipio quod michi doliū vacuū apportes. Cui ait. presto sum doliū ad camerā secū portari fecit. Jlla vero decenter puerū in cunabulo reclinauit ⁊ in paruis tabellis hec q̄ sequūtur scripsit. Carissimi scire debetis ꝙ puer iste non est baptisatus quia inter fratrem ⁊ sororem est genitus: ideo ꝓpter

dei honorē baptisetur. Et sub capite eius pondus thesauri inuenietis cū quo ipsū nutri ri faciatis: ad pedes argenti pondus cum quo studiū exer- ceat. Cū oia ista erāt scripta tabellas in cunabulo sub la- tere pueri ponebat. aurū sub capite: argentū ad pedes. de- inde cū pānis sericis ac deau ratis cunabulū coopuit. Hoc facto militi precepit vt cuna- bulum infra dolium poneret et in mari pijceret vt nataret vbicunq₃ de⁹ disponeret. Mi- les vo oia adimpleuit. Cū do lium in mari piectū fuisset mi les tandiu iuxta mare stetit q̄diu doliū natare vidit. Hoc facto ad dominā redijt s₃ cū iuxta castrum suum venisset nūcius regis de terra sancta ei obuiauit et ait ei. Carissi- me vn̄ venis. Qui ait. de terra sancta venio. ait ille. Quales rumores habet₃. at ille. Dn̄s me⁹ rex mortuus est ⁊ corpus suū ad vnū de castris suis du ctum est. Miles hoc audiens fleuit amare. Uxor eius super ueniens cum de morte impa- ratoris audisset vltra q̄ credi potest dolebat. Miles surre- xit et ait vxori sue. Nolite fle re ne dn̄a nostra percipiat. ni chil ei dicem⁹ quousq₃ a puer perio resurgat. Miles ei post hos sermones ad dn̄am intra uit. vxor eius sequebatur eū Cū dn̄a eos respexisset ⁊ eos desolatos ꝑpendit ait. Caris- simi ꝓpter quā causam estis tristes. at illi. Dn̄a. nō sumus tristes sed potius gaudentes q₂ liberata estis a graui peri- culo i quo fuistis. ait illa. Ita non est indicate michi nolite aliq̄d celare a me siue bonū siue malū. ait miles. Quidā nuncius de terra sancta venit de dn̄o nr̄o rege fratre vestro q̄ narrat rumores. q̄ ait. vocet nunci⁹. q̄ cū venisset ait ei dn̄a quomodo est de dn̄o meo. q̄ rn̄ dit. Dn̄s vester mortu⁹ est et eius corpus de terra sancta trāslatū est ad castrū suum vt cū pr̄e vestro sepeliret. Dn̄a cū hec audisset ad terrā ceci dit. Miles vidēs dolorē dn̄e in terra iacuit. vxor milit₃ cū eis ac nuncius. oēs isti p ma- gnū spaciū iacebāt et in eis p̄ magno dolore nō est vox neq₃ sensus. Dn̄a vero post magnū spaciū surrexit. crines capitis traxit. faciē vsq₃ ad sanguis effusionem dilacerauit ⁊ alta voce clamauit. Heu mihi. pe- at dies in qua cōcepta eram Nox illa nō numeret i qua na ta sum. Quantas habeo iniq̄ tates ⁊c̄. i me sunt cōpleta. Pe rijt spes mea. fortitudo mea: frater me⁹ vnicus dimidium aie mee. quid faciā de cetero

ego penitus ignoro. Surrexit miles et ait. O dn̄a carissima audite me. si ꝓpter dolorē teipsam neccaueris totū regnū peribit. Tu sola es derelicta et iure hereditario regnū tibi debet. si ergo teipsam occideris regnū ac prediū ad extraneos cōuolabit. surgamus et ad hunc locū vbi corpus iacet accedamus et honorifice eum sepeliemus. Deinde studeamus quō imperiū regere debemus. Illa vero ex v̄bis militis confortata surrexit et cum honesta comitiua ad castrū fratris sui accessit. Cum autē intrasset corpus regꝫ super feretrū inuenit. sup corpꝰ cecidit a plāta pedis vsqꝫ ad verticē osculata est eū. milites videntes nimiū dolorē in ipsa de funere dn̄am retraxerunt et in camerā introduxerunt et corpus satis honorifice sepulture tradiderūt. Post hoc quidā dux burgundie solennes nuncios ad eā misit vt ei in vxorē consentiret. Illa vero statim r̄ndit. q̄diu vixero virū nō habebo. Nuncij hoc audientes voluntatē eius dn̄o nunciabāt. Dux hoc audiēs indignatus est contra eam et ait. si eā habuissem rex illius regni fuissem sed ex quo me vilipendebat de regno suo paꝝ gaudebit. Exercituꝫ collegit regnū intrauit: ꝯburebat et occidit īfinita mala ꝑpetrabat et victoriā in om̄i bello obtinuit. Dn̄a ad quādā ciuitatē bene muratā fugam petijt in qua erat castrū fortissimū et in ea p ml'tos annos pmāsit. Jam ad puerū ꝓiectū in mari redeamꝰ. Doliuꝫ cū puero per mlta regna transijt q̄usqꝫ iuxta cenobiū monachoꝝ puenit et hoc feria sexta. Eodē die abbas illiꝰ monasterij ad littus marꝫ prexit et piscatoribus ait. Carissimi estote parati ad piscandū: illi v̄o retia sua parabāt. dū vero sic ꝑparerēt doliū cū fluctibꝰ maris ad terrā puenit. ait abbas seruis suis. ecce doliū apiatis et videatis q̄d ibi lateat. illi vero doliū aperuerūt et ecce puer puus p̄ciosis pānis īuolutꝰ abbatē īspexit et risit: abbas vero totaliter de visu ꝯtristatus ait. O deus meus q̄d est hoc ꝙ inuenimꝰ pueꝝ in cunabulo. ꝓpijs maibus eū leuauit. tabellas sub latere eiꝰ inuenit quas mater ibidē posuit et legit ꝙ ille inter fratrē et sororē esset genitus nec baptisatus sed ꝓpter dei amorē petit vt sacramētū baptismi ei daret. Deinde cū auro quod ad caput eius īueniret nutriretur et ad pedes argentū per quod studium exerceret. Ab-

bas cum hec legisset et cuns bulū preciosis pannis ornatuz vidisset intellexit q puer de nobili sanguie esset statim eū baptisari fecit et ei ppriū nomē imposuit .s. gregorius. et puerū ad nutriendū vni piscatori tradidit. dans ei pondus quod inuenit. Puer vero crescebat et ab oibus est dilectus quousq septē annos in etate cpleuisset. abbas stati ad studiū eum ordinauit. in quo miro modo pfecit ita q omnes monachi cenobij tantū suum monachū dilexerunt Puer vero infra pauca tēpora oēs in scientia trāscendit. Accididit quodā die vt cū filijs piscatoris cum pila quadā luderet et dictū piscatorē patrē suum esse credidit ꝛ casu filiū piscatoris cum pila lesit. ille sic pcussus amare fleuit domū prexit matri cquestus est dicēs. Gregorius frater meus me pcussit. Mater hec audiēs foras exiuit ꝛ dure arguebat eū dicens. O Gregori qua audacia filiū meuz percussisti cum tū qualis sis ꝛ vñ ignoramus. At ille. O mr dulcissima nonne filius tuus sum ego quare talia mihi improperas. Que ait. Filius meus non es et vñ sis ignoro. sed tū vnū scio q quodā die i dolio inuentus fuisti abbas te michi ad nutriendū dedit. Ille cum hoc audisset fleuit amare: ad abbatē prexit et ait. O dñe mi diu vobiscū steti credebam me filiū piscatoris fuisse cum tū non sum. et ideo parētes meos ignoro si placet me ad militiā pmoueatis qr hic amplius nō manebo. Ait abbas. O fili mi noli talia cogitare. omnes monachi in domo existentes miro modo te diligunt intm q post decessuz meū in abbatē te pmouebūt at ille. Dñe sine dubio non expectabo donec ad parentes meo puenero. Abbas hec audiens ad thesaurū suū accessit et tabellas quas in cunabulo suo inuenit ei ostēdit dicens. Nunc fili lege interius et qualis es clare inuenies. Cum vero legisset q inter fratrē et sororē esset genitus ad terram cecidit et ait. Heu michi quales parentes habeo. ad terram sanctā pergam et pro peccatis parentū meorū pugnabo et ibi vitā meā finiā Peto ergo dñe instāter vt me ad militiā pmoueatis qd et abbas fecit. Cū aūt licentiā de recessu recepit factus est plāctus magnus in cenobio dolor in populo et in circuitu lamētatio. Ad mare se trāstulit ꝛ conuenit cū nautis vt eum ad terram sanctam du=

ceret. Cum vero nauigassent ventus erat eis oppositus et subito ducti sunt ad eandem ciuitatem in qua erat mater ei⁹ in castro. qualis quoqꝫ ciuitas erat aut quod regnum naute penitus ignorabant. Cum autē ciuitatē miles intrasset quidā ciuis ei occurrebat et ait ei. Dñe quo tenditis. et ille. hospiciū quero. Ciuis vero ad domū suā euꝫ cū tota familia sua duxit et splēdide eis ministrauit. Cum vero in mensa sederent dñs gregorius hospiti dixit. dñe qualis est ciuitas ista ⁊ quis dñs istius terre. at ille. Carissime vnū virū valentē imꝑatoreꝫ habuimus q̄ mortuus est in terra sancta qui nullum heredem preter sororē suā post se dereliquit. quidam dux in vxorē eā petiit que nullo modo copulari intendit. ille ex hoc indignatus totū regnuꝫ istud excepta ciuitate ista forti manu acquisiuit. ait miles Nunquid secretū cordis mei potero secure ꝑpalare. at ille Dñe etiam cum omī securitate. qui ait. miles sum. ꝑ gladiuꝫ si placet die crastina ad palatiū ꝑgas ⁊ cū senescallo sermonē de me facias. ꝙ si salarium michi dederit ꝓ iusticia dñe āno isto pugnabo. Ait ciuis. Non dubito dñe quin de aduentu tuo gaudebit toto corde. die crastina ad palatiū ꝑgā et finem huius rei faciam. mane surrexit ⁊ ad senescallū ꝑrexit et de aduentu eius intimauit. Ille non modicū gaudens ꝓ dño gregorio nunciū destinauit. Cū eum vidisset dñe est ꝑntatus. et multū cōmendat⁹ quē cū vidisset imtime inspexit eū sꝫ ꝙ erat filius ei⁹ penitus ignorabat ipa eū submersum a multis annis credidit. Senescallus in ꝑsentia dñe eū ꝯduxit vt ꝑ integrū annū ei ministraret. Die crastina ad bellū se parauit. adest dux in campo cū exercitu magno. Dñs gregorius bellū aggreditur oēs penetrauit quousqꝫ ad ducē ꝑuenit quē in eodē loco occidit et caput eius amputauit. et victoriā obtinuit. miles post hoc de die in diem ꝑficiebat. fama eius vndiqꝫ circuibat sic ꝙ anteqꝫ ann⁹ fuissꝫ ꝯpletus totū regnū a maibus inimicoꝝ acquisiuit. deinde ad senescallū venit et ait. Carissime vobis ꝯstat in quo statu vos inueni ⁊ ad quē statū duxi rogo ergo trade michi salariū qꝛ tēdo ꝑgere ad aliud regnū. Ait senescall⁹ Dñe plus meruisti qꝫ ex cōuentiōe tenemur tibi. ideo ad dñaꝫ nostrā ꝑgā et de statu ac mercede

fine faciā. Cū antē ad dn̄am
venisset ait. O dn̄a carissima
dicā vobis aliqua ꝟba ꝓficua
Ex defectu capitis oīa mala
sustinuimus: ideo bonū est vi-
rū accipe per quē poterimus
de cetero securi esse. Regnū
vestrū in diuitijs abūdat: et
ideo virū ꝓpter diuitias acci
pere non consulo. Unde igno-
ro vbi melius ad honorē ve-
strū et cōmodū totius popu-
li poteritis viruꝫ accipere q̄ꝫ
dn̄m gregoriū. Illa vero sole-
bat semꝑ respōdere voueo deo
ꝙ nūq̄ꝫ copulabor viro. sꝫ ad
verbū senescalli diē delibera
tionis ꝯstituit ad responden-
dū. Adest vero dies: cūctꝭ au-
dientibus dn̄a dixit. Ex quo
dn̄s gregorius valide nos ⁊ re
gnū nostrū de manibus inimi
corū liberauit eū in virū acci
piā. Hec audiētes gauisi sunt
valde. Diē nuptiarū ꝯstituit
Ambo cū magno iubilo ⁊ con
sensu totius iꝑij in matri-
monio sunt ꝯiuncti filius cuꝫ
matre ꝓpria. sꝫ quales essent
vterq̄ꝫ ignorabat. Facta est
inter eos dilectio magna. Ac
cidit quadā die ꝙ dn̄s grego-
rius ad venandū ꝑrexit. Ait
quedā ancilla dn̄e. O dn̄a ca-
rissima nunq̄d dn̄m nostrū re-
gē in aliq̄ offēdistis. Que ait.
in nullo Credo ꝙ in mūdo nō
inueniunt̄ duo adinuicē legati
in matrimonio q̄ tm̄ se diligūt
mutuo sicut dn̄s et ego. Sic
dic michi carissima q̄re ꝓtuli
sti talia ꝟba. at illa. Omni die
qn̄ ponit̄ mēsa dn̄s nr̄ rex illā
camerā ꝓuatā itrat let⁹: sꝫ cū
exierit lamētatiōes et fletus
emittit. Deide faciē lauat sꝫ
quare hoc fit penitus ignoro
Dn̄a cū hoc audisset camerā
illā solā intrauit. de foramie
in foramē intime respexit do-
nec ad illud foramen venit, in
quo tabelle erāt quas singu-
lis dieb⁹ solebat legere quō
inter fratrē ⁊ sororē genitus
esset et tunc amare fleuit. Il-
le enim erant tabelle q̄ in cuna
bulo suo erant inuente. Dn̄a
vero cum tabellas inuenisset
statim noticiā illarū habuit.
Aperuit scripturā de manu ꝓ
pria legit. Intra se cogitabat
Nunq̄ꝫ hō iste ad tabellas ve
nisset nisi filius me⁹ esset. In-
cepit alta voce clamare et di
cere. Heu michi ꝙ sum nata
ac in mūdo edita. vtinam in
die ꝯceptōis mee extincta fuis
set mr̄ mea. Cū esset in aula
clamor Audiētes milites dn̄e
ad dn̄am cucurrerūt cū cete-
ris ⁊ illā iacentem in terra in-
uenerūt: ⁊ ꝑ lōgū tp̄s circa eā
steterūt anteq̄ꝫ ꝟba ab ea ha-
bere potuerūt. Deide os ap-
uit et ait. Si diligitꝭ vitā meā
statim dominū meū querite.

Milites hoc audiẽtes statiʒ equos ascenderunt et ad imperatorem equitabant et dixerũt ei. Dñe regina in periculo mortis iacet. Ille hoc audiens lusum dimisit ⁊ ad castrũ perrexit. camerã in qua dña iacuit intrauit. Dña cũ illuʒ vidisset ait. O dñe oẽs exeant preter vos vt nullus audiat que vobis dixero. Cũ autem omnes essent expulsi ait dña O carissime de qua progenie es tu dicito michi. Qui ait. Ista est mirabilis q̃stio. scias sine dubio ꝙ de longinq̃ terra sum ego. Et illa. Deo voueo ꝙ nisi dixeris michi veritatem. me cito morientem videbis. Qui ait. Et ego dico tibi ꝙ paup erã nihil habẽs ꝑter arma mea cũ quibus vos et totum regnũ a seruitute liberaui. At illa. Dic mihi modo de qua terra es oriundus ⁊ q̃ erãt parẽtes tui et nisi michi veritatẽ dixeris nũq̃ cibũ gustabo. Et ille. Uobis de veritate fateor. Quidã abbas ab infantia me nutriuit ⁊ michi sepius dixit ꝙ in quodã dolio me inuenit infra cunabulũ. ⁊ ab illo tempore vsq̃ ad p̃sens me nutriuit quousq̃ ad ptes istas veni. Dña cũ hec audisset tabellas ei ostendit et ait Nũquid istas tabellas nosti Ille cum tabellas vidisset ad terrã cecidit. Illa vero ait. O fili dulcissime tu es fili⁹ meus vnicus. tu es maritus meus et dñs meus. tu es filius fratris mei et meus. O fili dulcissime in dolio cũ istis tabellis posui te postq̃ peperi te. Heu michi quare de vulua eduxisti me deus me⁹ qꝛ tot mala sunt per me ꝑpetrata. Fratrẽ meũ propriũ cognoui et te ex me genui vtinã ꝯsumpta essem ne oculus me videret et fuissem quasi nõ essem de vtero trãslatus ad tumulũ. ad muruʒ caput ꝑcussit et ait. O dñe deus meus ecce filius meus maritus me⁹ et filius fratris mei. Ait dñs gregorius. Credebã me euasisse periculũ ⁊ iam in rethe dyaboli cecidi. Dimitte me dña vt plangã miseriaʒ meam. ve michi. ve. ecce mater mea. amica mea. vxor mea. ecce sic dyabol⁹ conclusit me. Mater cũ in filio tm̃ dolorem vidisset ait. O fili dulcissime pro peccatis nostris ꝑegrinabor toto tẽpore vite mee. Tu vero regnũ gubernabis. Qui ait. Non fiet ita: in regno mater expectabis ego vero ꝑegrinabor donec a deo pctã nr̃a sint dimissa. De nocte surrexit. lanceã suam fregit. vestimẽtis se induit ꝑegrini. matri valefecit ⁊ nudis pedibus ambulauit quousq̃ extra regnũ

peruenit. Deinde ad quandã ciuitatẽ in noctis obscuritate venit ad domũ vnius piscatoris a quo hospiciũ ꝑ dei amore petiuit. Piscator eũ diligẽter respexit: et cũ mẽbrorũ decentiã et corporis dispositionem vidisset. ait ei. Carissime verus peregin⁹ nõ es hoc bñ apparet in tuo corpore. Ait ille. Licet verus ꝑegrinus non fuero hospiciuꝫ tñ dei amore nocte ista peto. Uxor piscatoris cũ eũ vidisset pietate mota preces fundebat pro eo vt introduceretur. Cum autẽ introductus fuisset retro ostiuꝫ grabatum ꝑparari iussit: piscator pisces cũ aq̃ ei dedit et panem et inter cetera ei dixit Tu peregrine si sanctitatẽ cupis invenire loca solitaria deberes accedere. at ille. Uñe libenter hoc attẽptarẽ sed solũ taleꝫ locũ ignoro. qui ait. die crastina mecũ pergas ⁊ ad locum solitariũ te ducã. et ille. Deus sit tibi merces. Mane vero piscator peregrinũ excitauit intm̃ enim festinabat ꝙ tabellas suas paruas retro ostium dimisit. Piscator cum ꝑegrino mare intrauit ꝑ. xvi. miliaria in mari nauigabant donec ad quãdaꝫ rupẽ peruenit habẽs circa pedes ei⁹ cõpedes qui sine claue non poterant aperiri. sꝫ postq̃ cõpedes serasset claues in mari ꝓiecit. Deide domũ rediȷ̃t. Peregrinus iste per. xvij. ãnos in penitẽtia remãsit. Accidit ꝙ papa moritur. ipso mortuo venit vox desuꝑ de celo dicens. Querite hominẽ dei et illũ in vicariũ meũ cõstituatis noie gregorium. Electores hoc audientes gauisi sunt valde. nũcios per diuersas partes mũdi miserũt vt eũ quererẽt. Tãdẽ in domo piscatoris hospitati sunt. Cũ vero in cena fuissent piscatori dixerunt. O carissime multum vexati sumus ꝑ regna et castra querẽdo vnũ sanctũ viꝛ noie Gregoriũ quẽ in sũmũ põtificem cõstituere debemus et nõ inuenim⁹. Ille vero cũ de peregrino fuisset recordatus. ait. Iã sũt. xvij. ãni ꝙ vnus ꝑegrinus noie Gregorius in domo ista est hospitatus quẽ ad quãdã rupẽ i mari duxi et ibidẽ dimisi. Sꝫ scio ꝙ a multo tẽpore mortuus est Accidit ꝙ eadẽ die pisces cepit et dum vnũ piscẽ extraxisset claues quas ante decẽ et septeꝫ annis in mari proiecit infra piscem ĩuenit. Satim alta voce clamauit. O carissimi videte claues quas ĩ mari ꝓieci vt spero de labore vestro non eritꝫ frustrati. Nũcij hec audientes et videntes gauisi sunt valde. Mane vero surre-

xerunt piſcatorē rogabant vt
eos ad rupē duceret qđ et fa=
ctũ eſt. Cũ autē ibidē veniſſēt
et eũ vidiſſent dixerũt. O gre=
gori homo dei ad nos perge ⁊
ex parte dei omnipotētis ad
nos aſcēde. quia dei volũtas
eſt vt eiꝰ vicarius is terris cō
ſtitutꝰ ſis. At ille. Quod deo
placet eius volũtas fiat. Illũ
extra rupem duxerunt anteꝗ̄
ciuitatē intrauit oēs campa=
ne ciuitatis per ſe pulſabant.
Ciues hec audientes dixerũt
benedictus altiſſimus iaꝫ ve
nit qui xp̄i vicariꝰ erit. om̄s ei
obuiam ꝓceſſerunt et cũ ma=
gno honore eũ receperũt ⁊ xp̄i
vicariũ ꝯſtituerũt. Beatꝰ gre
gregorius in vicariatu ꝯſtitu=
tus in omnibus ſe laudabili=
ter habebat. fama eius ꝑ or=
bem volabat ⁊ ꝙ taꝫ ſanctus
xp̄i vicarius conſtitutus erat
Multi ex omnibus partibus
mondi veniebãt vt eiꝰ conſiliũ
et auxiliũ haberēt. Audiens
vero mater eius ꝙ tã ſanctus
hō xp̄i vicariꝰ factus eſſet in=
tra ſe cogitabat: vbi iã meliꝰ
potero accedere ꝗ̄ ad iſtũ ſã=
ctũ virũ et vitã meã ei intima
re. Uerũtamē ꝙ eſſet filiꝰ eiꝰ
et maritꝰ penitus ignorabat.
Ad romã ꝑrexit ⁊ xp̄i vicario
eſt ꝯfeſſa. ante cōfeſſionē neuꝫ
aliũ cognouit. ſed papa cũ cō
feſſionē matris audiſſet noti=
tiã eius per oia habebat ⁊ ait

O mařk dulciſſima vxor et ami
ca diabolus credebat nos du
cere ad inferna et nos euaſi=
mus dei gratia. Illa hec au=
diens ad pedes eius cecidit
pre gaudio amare fleuit. Pa=
pa vero de terra eã leuauit e
in eius noīe monaſteriũ cōſti=
tuit in quo eã abbatiſſam fe
cit et infra pauca tēpora am
bo aīas deo reddiderũt.

Moraliſatio.

CArīſſimi. Iſte imꝑator
eſt dn̄s noſter ieſus xp̄s
qui ſororē ſuã .i. aiaꝫ fratri.
homini. qui hoies xp̄i fidele
ſumus eiꝰ fratres. Et anim
eſt ſoror et dei filia. ſꝫ inqua
tum aia homini cōiũgiꝫ car
dicitꝫ ꝓprie eius ſoror. In pri
cipio caro habet aiam in om
honore dũ cōtra eã nichil q
diſpliceat deo agit teneꝫ ea
ex p̄cepto diuino nobili vir
maritare ſcꝫ per opera mie.
Iſti duo corpus et anima m
tuo ſe diligunt intantum ꝙ
vna camera iacent hoc eſt i
vno corde in vna mente ꝗ̄ di
dei p̄cepta perpetrãt et i vn
ſcutella comedunt hoc eſt i
vna voluntate ſe diſponũt q
baptiſmum receperunt. et p
pis dyaboli renunciabãt.
heu et prochdolor homo ſe
ex inſtigatione dyaboli ſoro
violat hoc eſt animã cum v
ciĳs ⁊ cōcupiſcentĳs corrũp

ſta ꝙ impregnatur et parit fi
lium. Per filiũ iſtum intellige
re debemus totũ genus hũa=
num quod a primo parente ꝓ
cedebat. Adam eni erat filiꝰ
dei primogeitus cui debebat
regnũ iſtius mundi. iuxta illd
ps. Omnia ſubieciſti ſub pedi
bus eiꝰ oues et boues vniuer
ſa inſup et pecora campi. ꝛc.
Sed iſte in mandatis habuit
filium dei ſororẽ eius. ſ. aiam
in omni honore. Ille vero per
dyaboluꝫ deceptus corrũpit
eam quãdo de pomo comedit
vnde filius. ſ. totũ genus hu=
manum ab eo ꝓceſſit et in do
lio ex ſenſu militis. ſ: ſpũſſan=
cti miſſus. i. in miſeriam ma=
ris huius mũdi. ſ. ꝓiectꝰ vbi
natabat per multa tempora
Primus pater mortuus erat
et ad infernum deſcendit. De
relicta eſt aia nuda et iõ dux
ſcꝫ dyabolus eũ inuaſit quo=
uſqꝫ filius dei venit. ſ. deus et
homo et liberauit nõ ſolũ ma
trem ſed et totũ regnũ. i. genꝰ
humanum per ſuam paſſionẽ
quia contra eius ducẽ. i. dya=
bolũ pugnauit ⁊ victoriã obti
nuit et terram amiſſam. ſ. pa=
radiſum nobis recuperauit.
Poſt hec matrem ſuam. i. ſan
ctam eccleſiam deſpõſauit ꝑ
quam tabelle erãt ſcripte. i.
decem precepta que moyſes
a deo recepit. Illa ſingl'is die
bus debemus videre ⁊ in cor=
dibus noſtris iprimere ⁊ ſacrã
ſcripturã reſpicere legere ⁊ in=
telligere vbi inueniemꝰ quõ
iſte ſctũs Job terre loquebat
dicẽs. Pater meus es ⁊ ſoror
mea vermibus. ſi iſtud intime
cogitare volumꝰ materiã flen
di habemꝰ. Sꝫ querendũ eſt
nobis q̃s traxit nos de dolio.
certe abbas. i. deꝰ ipẽ ꝑ filium
ſuũ vnigeitũ quotidie nos tra
hit ꝑ ſuã grãꝫ de miſeria pcti
et dat nos ad nutriẽdũ piſca
tori. Piſcator iſte põt dici qlꝫ
prelatꝰ qui habet peccatorẽ
in bonis operibꝰ nutrire ⁊ euꝫ
ad chriſti militiaꝫ promouet
tunc poterit inter monachos
. i. ſanctos viros conuerſari et
ſanctus eſſe. Juxta pſalmiſtã
cũ ſancto ſanctꝰ eris: et cũ. ꝛc.
Deide per nauẽ eccleſie. ſ. ſm
eius precepta tranſire et viri
liter pugnare contra dyabo=
lum et per conſequẽs ad ma=
gnas diuitias peruenire. Di=
uitie iſte ſunt virtutes per q̃s
aia ditatur que recipitur i do
mo ciuis. ſ. prelati. et prelatꝰ
eũ ducit ad ſeneſcallũ. i. con=
feſſorẽ per quem dirigitur ad
viam ſalutis. et quare: qꝛ pu
gnat pro dña. i. pro aia. Sꝫ ſe
pe ꝯtingit ꝙ homo recidiuat
ꝑgit ad venandũ. ſ. mundi va
nitatẽ. Dña. ſ. aia dolet quan
do de tabellis ſcriptis. i. de

trãsgressiõibus ꝑpetratis recordat. et ideo milites .i. oẽs sensus tenentur hoiem a ludo mũdi reuocare . imo deus ipm vocat dicens. Reuertere reuertere reuertere ꝛc. Sꝫ qñ homo videt aiam per peccatum ꝓstratã debet se ad terram ꝓijcere: hoc est ad omnẽ hũilitatẽ se parare. vestimenta .i. vicia deponere ꝛ linceã male vite per confessionẽ frãgere. ꝛ sic peregrinando in bonis virtutibus pergere donec ad domũ piscatoris .s. prelati perueniat. De cui⁹ ꝯsilio ad rupem penitentie includi debes quousqꝫ nuncij .i. viri ecclesiastici cum penitẽtia fuerit ꝯsummata ducent ad romanã ciuitateꝫ. Ciuitas ista est sancta mr̃ ecclesia in qua debemus permanere: hoc est eius ꝑcepta adimplere: ꝛ cãpane pulsabuntur .s. per opera mie per penitentiã recuperatã. de te laudabile testimoniũ perhibent: ꝛ ciues gaudebunt .i. angeli dei de peccatore sicut scriptuꝫ est Luce .xv. Gaudiũ est angelis dei super vno peccatore penitẽtiã agẽte. Et tunc etiã poteris dñaꝫ id est aiam ad monasteriũ regni celestis perducere. Ad qd nos perducat Jesus xp̃s dñs noster qui cum patre et spiritusancto viuit et regnat. ꝛc.

¶ De iudicio adulterantium. Cpm. lxxxij.

Miles quidã erat qui castrum pulcherrimũ habebat sup quo due cyconie nidificabãt Sub isto castro erat fons clarus in quo cyconie solebant se balneare Accidit ꝙ femella pullos produxit. masculus vero per terrã volabat vt pullis cibũ colligeret. Illo abeũte femella est adulterata: sed anteqꝫ masculus veniret ad fontem descenderat vt se lauaret ne masculus fetoreꝫ adulterij sẽtiret. Miles cũ sepius hoc vidisset admirabatur. fonteꝫ clausit ne cyconia se lauaret vel balnearet. Illa vero cum fontem clausum vidisset et non poterat se lauare post adulteriũ cõmissuꝫ ad niduꝫ est reuersa. Masculus veniens et sentiens adulterij fetorem inde volauit et infra diẽ naturalẽ multitudinẽ cyconiarũ secũ duxit et in ꝑsentia militis eam occiderunt.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste due cyconie sunt xp̃s et aia. aia est xp̃i sponsa. et quotienscũqꝫ fuerit ꝑ peccatũ adulterata ad fontẽ confessionis recurrat vt possit mundari ne xp̃s ei⁹ spõsus fetorem adulterij sentiat. Miles ꝙ fontẽ clausit est dyabolus qui cor hois obturat ꝙ

semp nititur hoiem impedire ne currat ad fontem cōfessio-nis et ne homo ꝯfiteatur. Vñ si xp̄s in die iudicii te iueniet non lotū .i. non cōfessum sine dubio contra te veniet cum multitudine angeloꝝ eterna liter te occidentium.

¶De timorosa custodia aie. Capitulum lxxxiij.

TRaianus regnauit qui miro mō ortos dilexit. Unde semel cum quendā ortum construxisset et arbores vniuersi generis in eo plātas-set custodem super ortū ꝯsti-tuit vt fideliꝰ custodiret Erat autē quidā aper strēnuus qui ortū intrauit arbores ꝯfodit et euertit. hoc percipiens cu-stos noie ionathas auriculā eius sinistrā abscidit Aper vero amissa aure clamauit ⁊ ex iuit. Altera vero die aper in-trauit ⁊ infinita mala ꝑpetra uit in orto. hoc videns iona-thas aurē eius dexterā absci dit et cum clamore valido ap exiuit. hoc non obstante ter-tia vice intrauit. qḋ videns ionathas caudā eius absci-dit et sic turpiter cū clamore aper exiuit. Adhuc quarta vi ce intrauit ⁊ mlta mala ꝑpe-trauit. Jonathas illū cū lan cea pforauit et mortuus est ⁊ coquinario traditus vt pro mensa regis ꝑpararetur. Rex vero de quolꝫ aiali cor plus dilexit ꝙ aliqd aliud. Cocus vero cū aprū ꝑparasset et cor pingue vidisset comedit. sed cum regi fuisset de apro a ser-uitoribus ministratū cor q̄si-uit. Seruitores vero ad coq-narium redierunt et cor apri petebant. At ille. Dicite dn̄o meo ꝙ aper nullū cor hēbat. et si non credat ꝑ varias rō-nes obligo me oñdere. Serui hoc audientes oīa verba regi denūciabāt. Ait rex. qd ē hoc qḋ audio: nō est aial sine cor-de: sed ex quo offert se ad ꝓbā dum eū audiemus. Coquina rius erat vocatus ad regem vt ꝓbaret ꝙ aper cor non ha-beret. Qui ait. Dn̄e mi audi-te me. oīs cogitatio a corde ꝓ cedit. bene sequiꝰ si nulla est cogitatio nec cor vllū. ap iste primo intrauit ortū ⁊ multa mala ꝯmisit: ego vero hoc vi-dēs aurē eius sinistrā abscidi si cor habuissꝫ de aure abscis sa cogitasset: sꝫ hoc non fecit qꝛ iterato itrauit. ergo cor nō habebat Itē si cor hūisset qñ aurē dextrā abscidi hoc cogi-tassꝫ: sꝫ nō cogitauit de aure dextra amissa qꝛ post hoc in trauit ⁊ caudā amisit. ꝙ si ali quā partē cordis habuissꝫ de auribus et cauda cogitasset: sꝫ hoc nō fecit qꝛ post oīa ista intrauit: iō eū occidi. ⁊ ꝑ istas

tres rōnes ostēdo ꝙ cor nō ha
bebat. Rex vero cū hoc audis
set rationes hui⁹ approbauit
ꝛ sic coquinarius euasit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste est dn̄s no-
ster iesus xp̄s q̄ miro modo or
tos et vineas diligit .i. status
hoīm: sicut sūt viri ecclesiasti
ci religiosi ꝛ boni xp̄iani. i quo
rū cordib⁹ dn̄s nr̄ plātat quo
tidie diuersa genera arborꝫ
.i. virtutū. sicut sunt decem ꝑ
cepta/ septē opa mie/ quattu-
or virtutes cardinales/ ꝛ tres
theologicas. Custos est prela
tus qui hꝫ ista custodire. a per
est homo diues ac potēs hui⁹
seculi: qui potius sēsui ꝓprio
credit ꝙ̄ alteri. iste ōstruit sta-
tū suū quē accepit in baptis-
mo ꝛ mala īfinita cōmittit qn̄
mortale peccatū ꝑpetrat qꝛ
violat ꝟtutes quas in baptis
mo recepit. Hoc vidēs deus ꝑ
sonathā .i. per mortē a nobis
aufert aurē sinistrā id est con-
sanguineū tuū interficit vt ꝑ
hoc vitā tuā malam corrigas
Sꝫ miser homo ad tēpus do-
let ꝛ cito ad vomitū reuertit̄:
et dei precepta iterato violat
Hoc vidēs deus aufert ab ho
mine aurē dextrā .i. filiū vel fi-
liam vt sic te corrigas. Sꝫ mi
ser homo per breue tempus
mortem eorum dolet et redit
ad mala opera: et tūc aufert
ab eo caudā .i. vxorē vt sic fla
gellatus corrigatur. nec ꝑ ta-
lia emendatur. tunc deus eū
inteficit ꝛ coquinario .i. dyabo
lo tradit in die iudicij. Nō est
in homine res quam de⁹ ma-
gis diligit ꝙ̄ cor .i. aiam. Tūc
dyabolus allegabit ꝙ animā
deo obedientem non habet: ꝛ
dicet ad xp̄m. Iste michi obe-
diens fuit. Si habuisset aiaꝫ
rectā nunꝙ̄ preceptū tuū vio-
lasset. Et sic deus priuabitur
anima quod est dolendum.

¶ De bn̄ficijs dei semper
memorandis. Ca. lxxxiiij.

POmpeius regnauit i cu-
ius regno erat quedam
dn̄a nimis pulchra et omnib⁹
amorosa. iuxta eā quidaꝫ mi-
les habitabat satis gratios⁹
et nobilis qui istam dn̄am se-
pius visitauit et a dn̄a multū
erat dilectus. Miles iste cum
semel dn̄am visitasset vidēs
ꝙ falconē super manum eius
quem miro modo concupiuit
ait. O bona si quicꝙ̄ ꝑ te feci/
aut si me diligis da michi fal
conem. Dn̄a ait. Tibi cōcedo
sed vnū est ꝙ nō tantum illuꝫ
diligas ꝙ a societate mea te
separes Miles ait. Absit hoc
a me vt ꝓpter aliquā rem me
separē a te: nunc amplius te-
neor te diligere ꝙ̄ ante. Dn̄a
falconē ei dedit Ille vero eiva
le fecerat ꝛ tantum in falcone

delectabatur ꝙ dn̄am nō visi tabat ⁊ parū de ea cogitabat sed singulis diebus cū falcone ludebat. Dn̄a sepius nūcios ad eū misit et nō venit. Tādem dn̄a ei scripsit vt sine dilatione vlteriori ad eam cum falcone veniret: quod et fecit Qui cū venisset ait ei dn̄a. Dn̄e michi falconē. quē cū apprehendisset corā eo caput a corpore extraxit. Miles nō modicū dolēs ait. O dn̄a qd fecisti Que ait. Nō doleas sed potiꝰ gaude et letare: qꝛ falco erat causa quare me nō visitasti sicut ante fecisti: ideo falconez occidi vt ad me redeas frequēter sicut solebas. Miles hoc videns ꝙ ex pia causa dn̄a hoc fecerat ei placuit ⁊ eam sicut prius visitauit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi Iste rex est pater celestis Dn̄a tam pulchra natura hūana deitati i xp̄o coniūcta. Miles q̄libet xp̄ianus q̄ dn̄m deū suū an̄ oīa tenet diligere ⁊ euz sepius p opa meritoria visitare. Falco sigt bona tp̄alia q̄ deꝰ dat hoī vt euz pbet: sꝫ cū miser hō diues factus fuerit similis factꝰ est iumētis qꝛ non recordat de dei bn̄ficijs nec eū visitat sicut solebat. Deꝰ hoc videns aufert ab hoie bona tp̄alia sanitatē et p̄speritatē vt priorē amorē habebat. non ꝙ deus odit illum quē sic castigat: sꝫ qꝛ euz diligit. iuxta illd. flagellat deus oēm filiū quem diligit.

¶ Q ꝙ oratio nr̄a melodia ē corā deo. Capitulū. lxxxv

Tiberius regnauit q̄ miro modo melodiam dilexit audire. Vn̄ semel accidit ꝙ ad venandū perrexit quandā melodiā cythare a parte dextra audiuit et in tanta dulcedine delectabatur ꝙ quasi extra se raptus est. Equū puertebat v̄sꝰ locū melodie ibidē eq̄tauit Cū aūt ad locū venisset quādā aquā letā a longe pspexit: ⁊ iuxta aquā q̄dā pauper sedebat q̄ cytharā in manu hēbat. De ista cythara pcessit tanta melodia ꝙ impator cū gaudio est refocillatus Ait ei rex. Carissime dic mihi quomō cythara tua ita dulciter sonat. At ille. Dn̄e p triginta annos ⁊ vltra iuxta istam aquā māsi. Dedit mihi deus grāz talē in cythara ꝙ q̄cito cordas eiꝰ tango exit tāta melodia ꝙ pisces istius aque ad manum meā veniunt p quos meipꝫ ⁊ vxorē sustēto cū familia. Sed heu ⁊ pchdolor iā infra paucos dies ex alia parte aque venit quidā sibilator q̄ in tanta dulcedine sibilat ꝙ pisces me dimittunt ⁊ ad euz eunt. Ideo dn̄e quia potens

estis et rex totius iperij ꝯtra sibilatorē ꝓbeatis michi vi= strū auxilium. Ait rex. Carissi me in nullo potero te iuuare nisi in vno: ⁊ hoc tibi sufficiat In loculo meo hamū aureuꝫ habeo illū tibi dabo ⁊ in sum mitate virge ligari facias. de inde cordas cythare tangas ad cuius tactū pisces moue= bunt: ⁊ statim per hamū eos ad terrā trahe. et sic sibilator de loco recedet cum confusio ne. Pauper vero oia adimple uit et pisces anteꝗ̄ ad sibila torem poterant accedere per hamū ad se eos traxit. Sibi= lator hec videns cū ꝯfusione recessit. ¶ Moralisatio

¶ Carissimi. Iste imperator est dn̄s noster iesus xp̄s: qui mi= ro modo melodiā. s. sanctam orōnē audit et diligit qui ve= nat p sua certa aialia. s. aias quas dyabolus conabat au= ferre. Aqua ista in qua sūt pi sces est mundus iste q̄ est ple nus peccatoribus. Paup iux ta aquā est p̄dicator qui ha= bet cytharā. i. sacrā scripturā cū qua debet pisces. i. pctō= res ad terrā siccā. s. ad regnū celeste pducere. ps. In tipano et choro ⁊c. Sed heu proch= dolor diebus istis qn̄ p̄dica= tor incipit citharā sacre scri= pture tāgere et p̄dicare adest statim sibillator cū sua melo= dia. s. dyabolus q̄ sibilat tam dulcit dū p̄dicator p̄dicat ꝙ hoies p̄dicationē non libēter audiūt. vn̄ est notādū ꝙ dya= bolus habet diuersas sibila= tiones. Prio facit aliq̄s dor= mire vt verbū dei non audiāt Scd̄o quos ad dormiendū al licere non pōt: facit eos gar= rulare. Tertio quos nō p̄t fa= cere garrulare: facit eos locū dimittere vł nichil sapere qd̄ predicator p̄dicat. Vn̄ necesse est predicatori hamū diuine gr̄e petere p quā poterit pec= catores ad deū ducere. Et vt ita semp sit in p̄ncipio sermo= nis pro gr̄a diuina rogatur. ¶ ꝙ peccatoribus gratiā di= uinā exposcētibus dn̄s mise= ricorditer condescendit.

Capitulum. lxxxvi.

ERat quidā imperator qui statuit pro lege ꝙ si mu= lier sub viro suo eēt adultera= ta ppetuo carceri esset māci= panda. Accidit ꝙ quidā mi= les mulierē nobilē desponsa= uit quā multū dilexit. Ille ve ro ad pegrinādū in partibus lōginq̄s prexit. Uxor ꝟo post eius recessum adulterata est et de adulterio cōcepit. Cum vero ꝯtra eā legitime erat ꝓ= batum ex p̄cepto imperatoris carceri est adiudicata q̄ i car= cere filiū pulcerrimū peperit puer vero creuit et ab oibus

est dilectus qui eum viderūt. Mater vero gemitus ⁊ suspiria continue emisit nec consolari poterat. Accidit vna die cum puer matrē flentē vidisset dixit ei Ob quā causā charissima mater sic affligit᷑ aīa tua. ait mater. O fili dulcissime multuȝ habeo flere vltra capita nr̄a est accessus hoim et sol lucet in claritate sua. Nos vero hic sumus in tenebris et nullū lumē habemus Ait filiꝰ. O mater dulcissima illā lucē quā dicis sup capita nr̄a nunꝗ̄ vidi: qꝛ in isto carcere natus fui. Dūmō copiā cibi et potus habuero michi hic placet sp ꝑmanere dū vixero. Dū aūt sic loquerentur adinuicē imꝑator cum militibus ad hostiū carcerꝫ stabat. Ait vnus miles regi. Dn̄e nō auditis istam lamentationē in carcere inter matrē et filiū At ille. Etiā optime audio et eis compatior. Milites dixerunt. Dn̄e rogamus vt fiat illis gratia et mīa: quibus rex dixit. ad preces vestras cōcedo amboſꝗ̄ de carcere duxerunt et ab omni pena liberauerunt.

Moralisatio.

Carissimi. Imꝑator iste est pater celestis qui istā legē dedit ꝙ si mulier id est aīa sub viro: id est xp̄o fuerit per peccatū mortale adulterata perpetuo carceri infernali adiudicabit᷑ si sic decedat. Dn̄a vero ista in carcere fleuit amare Et q̄re: certe qꝛ violauit aīaȝ suā. regnū eternū ꝑdidit sanctā ecclesiā depriuauit ⁊ v̄tutibus q̄s in baptismo recepit per peccatū spoliauit. Puer qui dixit. Dū cibū habuero michi placȝ hic ꝑmanere. sūt mundi potentes et diuites q̄ dicūt. Si deus daret eis mūdum ⁊ ꝓ voluntate carnis delicias lumē celi nunꝗ̄ desiderarent de talibus valde dolēdū est. Miles qui stetit iuxta ostiū pōt dici bonus p̄laltus qui habet ꝓ peccatoribus intime deum rogare vt det eis grām a carcere peccati resurgere ꝙ poterunt ad eternā vitam intrare. Quam nobis ⁊c.

ꝙ xp̄s se pro nobis morti exposuit. Capitulū. lxxxviij.

Quidā imꝑator in quodā bello mortali expositus fuit morteꝗ̄ vix potuit euadere. Qd̄ ꝑcipiens miles quidā strenuus iterposuit se inter imꝑatorē et hostes eius ita ꝙ imꝑator euasit sine lesione. miles autē ꝓ eo diuersa vulnera recepit curatꝰ est cū magna difficultate: tn̄ cicatrices in eo semꝑ permāserunt et ab oibus est cōmendatus ꝙ tam egregie ꝓ dn̄o suo

pugnasset. Accidit postea q
ille miles debuisset heredita
tē suā iniuste amittere: acces=
sit ad p̄fatū impatorē roga=
uit vt eū iuuaret ⁊ sniam pro
eo daret. At ille. Carissime
non possum tibi ad p̄sens at=
tendere: sed dabo tibi iudicē
qui cām tuā examiabit et qđ
iustū fuerit faciet. At ille. O
dn̄e cur talia dicis? statim co
rā oībus oia vestimēta sua di
lacerauit et vsq ad nudā car
nem cicatrices vulnerū ei ost=
dit dicens. Ecce q̄d sustinui p
te et tu non vis me vindicare
nec iuuare. est ne inq̄t iustum
postq tantū p te sustinui vt
alius q̄ tu ipse sit in cā mea iu
dex et aduocatus p me. Im=
perator hoc audiēs ait. O ca
rissime verū dicis qn̄ in picu=
lo mortis fui tu et non alius
me saluasti. statim p tribuna
li sedit rex et iudicium pro eo
dedit.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Xp̄s i bello mor
tali inter te et dyabolū seip̄m
interposuit et suscepit pro te
vulnera mortalia sed morte
turpissima mortuus est. est er
go ne iustū q alius q̄ tu penā
vel pniam sustineas p amore
suo. certe non. Si duo fratres
sint heredes alicuius heredi
tatis quā hereditatē aliquo
casu amiserunt si alter eorū p
hereditate recuperanda pu=
gnauerit laborauitq: alius
nichil: sed sine om̄i labore eā
hr̄e vellet: ess; hoc iustū? certe
non Sic est de nobis ⁊ de xp̄o
nos amisimus hereditatē re=
gni celestis p peccatū. xp̄s ꝟo
per suā mortē acq̄siuit. iō iu=
stū est vt nullus alius p te fa
ciat qđ poterꝭ mereri q̄ tu ip̄e
si desideres vitā eternā obti=
nere. Quam nobis ⁊c.

¶De cautela dyaboli q̄
multos ad iteritū subdu
cit. Capitulū. lxxxviij.

DE quodā p̄ncipe narra
tur qui cum oībus viri=
bus suis non poterat hostes
suos deuincere. fecit hāc cau
telā. simulauit fugā et castra
sua cū victualibus hostibus
dereliq̄t: in q̄bus castrꝭ dolia
multa plena vino infecto di=
misit p semen cuiusdam her=
be: ita q hō bibens de vino il
lo statim obdormiret. Sciuit
etiā hostes famelicos et gu=
losos q̄ sup vinū cū gaudio su
peruenic̄tes ad libitū suū bi=
bētes statiq semimortui dor
mire ꝯpellebant super quos
princeps rediens om̄s ad li=
bitum suum occidit.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. hac cautella
vtit̄ dyabolꝰ ꝯ eos q̄s videt
se non posse supare: simulat
se fugere et procul abesse du;

eos sub spe bõe amicitie ⁊ solacij diu pmittit ad tabernas sedere vt inebriatos ducat q̇ voluerit. nũc ad homicidium nũc ad luxuriã ⁊c. Caueam⁹ ergo a tali potu si desideramus venire ad eternam vitã.

¶ De triplici statu mũdi Capitulum. lxxxix.

MIles quidã erat q̇ tres filios habebat q̇ cũ mori deberet p̄mogenito suo hereditatẽ legauit. Scd̄o filio thesaurũ. Tertio filio anulũ preciosum q̇ plus valuit q̄̄ totũ qd̄ legauit alijs duobus. etiã p̄mis dedit anulos duos nõ tã p̄ciosos. Oẽs anuli fuerũt eiusdẽ spẽi. Post mortem p̄ris dixit p̄m⁹ filius. Ego habeo anulũ p̄ris mei p̄ciosum. Scd̄s fili⁹ dixit: tu nõ habes sꝫ ego hẽo. Terti⁹ vero dixit. non est iustũ qd̄ vos hẽatis eo ꝙ senior hꝫ hereditatẽ ⁊ ali⁹ thesaurꝫ: ergo ratio dictat vt ego anulũ p̄ciosũ habeã. Ait primus. Probem⁹ in facto q̇s anul⁹ sit p̄ciosior: ⁊ ille est melior. At ille. Mihi placꝫ. Statim adducti sũt infirmi diuersi varias infirmitates hñtes: primi duo anuli nichil opati sunt: sꝫ anulus iunioris om̄s infirmitates curauit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste miles ẽ dñs nr̄ iesus xp̄s q̇ tres filios habebat. s. iudeos saracenos et xp̄ianos. Iudeis dedit terrã pmissionis. Saracenis dedit thesaurũ hui⁹ mũdi q̄̄tũ ad potẽtias ⁊ diuitias. Xp̄ianis dedit anulũ p̄ciosũ. s. fidẽ: qꝛ p fidẽ xp̄iani possũt varias infirmitates ⁊ lãguores aie curare sicut scriptũ est. oĩa possibilia sũt credẽti. itẽ si habueritꝭ fidẽ sicut granũ sinapis. Itẽ ĩpossibile ẽ sine fide placẽ deo

¶ De libertate arbitrij. xc.

REx aliqñ erat in quodã regno in quo talis erat lex posita. s. ꝙ frat senior hereditateꝫ diuideret et iunior eligeret. Cui⁹ ratio est: qꝛ maioris discretiõis est diuidere q̄̄ eligere. Senior autẽ discretior esse debet. Alia lex fuit ꝙ liceret filiũ ex ancilla hereditatẽ accipere sicut et filij liberi. Contingit autẽ duos fratres. vnũ de ancilla et vnũ de libera hereditatem diuidere Frater enim senior diuisit sic Ex vna parte totam hereditatem posuit: et ex alia parte matrem fatris sui posuit. Frater eius cogitabat matrem meam ante omnia debeo diligere. ⁊ per consequẽs elegit matrẽ ⁊ hereditatẽ dimisit spãs de curialitate fratris sui aliquid obtinere: sꝫ nichil ab eo obtinebat. Adijt iudicem fratrem suum accu-

sauit q eũ ab hereditate sua exclusit. Rñdit frater suus et dixit q eum deceperit: qꝫ ille q̃ eligit nõ q̃ diuidit cert⁹ est.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Deus pater duos filios habuit Unũ de ancilla: aliuꝫ de libera. De libera habuit xp̃m qui est de eadem essentia de qua pater ꝛ coeternus sibi. De ancilla hominẽ: qꝫ quo ad corpus est de terra et iste est minor qꝫ ex tempore ꝓduct⁹. Xp̃s filius senior hereditatẽ diuisit. Quomodo: certe matrẽ. i. terrã et terrena posuit ex vna parte: ꝛ ex alia posuit celum ꝛ celestia. Electionẽ tñ homini dedit q si matrẽ. i. terrena eligeret hereditate celesti careret. Sꝫ reuera peccans mortaliter hereditate celesti spreta matrẽ eligit: nec xp̃ꝫ poterit accusare: qm̃ non qui diuidit: sed qui eligit circunscribit. Patet ergo q qui terrenas voluptates preponit et in peccato mortali existens vitam eternam non potest de gratia nec de iure sibi vẽdicare seu presumere de hereditate: sed forte ex quadam pietate. Consulo ergo vt non eligamus matrem id est mundum istum: quia tot⁹ mũdus in maligno posit⁹ est Studeamus ergo eligere hereditatem celestem.

¶ De accidia et pigritia. Capitulum. xci.

Polinius regnauit q̃ tres filios legitur habuisse quos multum dilexit Unde ꝑ se cogitauit disponere de regno suo. Uocauit tres filios suos et ait. Quis vestrum est pigrior ille regnum post meũ decessuꝫ habebit. Tũc ait primus filius patri. Michi ergo debetur regnuꝫ vestrum quia adeo piger sum q ad igneꝫ sedẽs prius crura permitto cõburi q̃ inde me traherem. Secundus filius ait. Pater michi debetur regnum vestrum: quia si circa collum meum funem haberem ꝛ mox suspendi deberem et gladium in manu mea tenereꝫ: propter magnã pigritiã meam ad scindẽdum funem manum meam non extendereꝫ. Tertius filius dixit patri. Ego regnare debeo: q̃a in pigritijs ceteros precedo: dum superius in lecto iaceo ꝛ gutte aque super vtrũq̧ oculuꝫ cadunt propter magnam pigriciam caput meuꝫ mouere nescio ad dexterã vł sinistrã nec volo. Rex cũ hoc audisset ei regnũ legauit reputans eũ pigriorem.

¶ Expositio.

Carissimi. Iste rex est dyabolus qui est rex et pater super omnes filios super-

die sicut Iob dicit. Per pri-
mum filiuz bene designantur
illi qui sunt in societate puer-
sa.s.in adulterio ꝛ fornicatio-
ne per quam ad malum intē-
dunt: tamē magis eligunt in
igne peccati cremari vel adu-
ri ꝙ a tali prauo consortio se-
parari. Secundus filiꝰ signat
illum qui licet peccatorū suo
rum funibꝰ videat se circum-
plexum et ligatum quibus
mox suspendendus est ad in-
ferni patibulum tamē ad ea
scindendum manus non extē
dit videlicet gladio ligue sue
per verba confessionis. Ter-
tius filius designat illuz qui
doctrinam audit de paradisi
gaudio et inferni supplicio: et
tamen pre nimia pigritia du-
cens statū suum prauū.s.pec
catorū non deserit: ad dexte-
ram premiorū amore ꝛ deside
rio cōuertēdo nec ad sinistraz
vt pctm̄ dimittat saltē metu ꝛ
terrore ifernaliū tormētoruz.

¶ Christus elegit mo
ri propter vitam nr̄az.
Capitulum. xcij.

Legitur de quodā rege q̄
habuit vxorem noīe cor
neliā. Accidit quadā vice q̄ i
castro regis sub quodā muro
inuenti fuerūt duo serpentes:
vnus masculus: altera femel
la. Quod audiens rex interro
gauit a suis magistris et do-
ctoribus q̄d hoc significaret
ꝛ dixerūt illos serpētes ibidē
latere in signū mortis viri vel
mulieris. ꝛ dixerunt: si occide
retur masculus vir moreretur
et si occideret̄ serpēs femella
vxor moreretur. Quo audito
rex dixit. Occide masculū ser-
pentem ꝛ femella viuat quia
libentius vellet mortē suaz ꝙ
mortē vxoris sue et assignans
causam dixit. Si vxor mea vi
uit potest multos filios ꝓdu-
cere q̄ poterunt in regno meo
succedere: quia si ipsa more-
retur regnū heredē nō hēret.

¶ Expositio

¶ Carissimi. rex iste est domi-
nus noster iesus christus qui
nos regit sicut rex cuius vxor
est humana natura.s.in vtero
virginis copulata: sed in hoc
mūdo quasi i hac domo huiꝰ
spōsi duo serpētes fuer̄t inuē-
ti.s.legis antique. Serpens
masculus erat benignitas di-
uine mie. Hec vxor hūana na-
tura viuere p.grām nō potuis
set. Sed sponsus.s.xp̄s elegit
sibi mortem in cruce vt huma
na natura viueret. Etiam po
tes hunc sensuz applicare de
carne et spū: ita oportet q̄ ca
ro tanꝙ masculus infructuo-
sus per spiritū occidatur.

De hēditate ꝛ gau-
dio fidelis anime.
Capitulum. xciij.

Quidam potens dñs duos filios suos misit ad studiũ vt studerent ac proficerent: et ex hoc prebendã obtinerent. Transacto modico tẽpore misit eis pater litteras vt ad propria remearent Fratres his auditis ad patriam pperauerũt. vnus fratrũ valde letus est de reuersione ⁊ cũ redijt cuz leticia receptus est in hereditatẽ constitutus est. Alter vero frater de reuersiõe turbatus est valde: qui dũ redijt mater ei⁹ occurrens osculata est eum et osculando os eius dẽtib⁹ eius abstulit. Soror sequẽs matrẽ volens osculari eũ abstulit ei nasum. Frater sequens abstulit oculos. Pater adueniens rapuit euz p capillos ⁊ pellẽ abstraxit.

Applicatio.

Carissimi. Iste diues ẽ de⁹ qui duos filios misit ad studium scz corpus et aiam vt studerent in scolis huius mũdi ⁊ in bonis operibus pficerent: et sic eternã vitã. s. hereditatẽ possiderẽt. Littere sunt mors hec littera mittitur dum hõ moritur aia gaudẽs ad eũ redit que letanter recipitur ⁊ in hereditatẽ cõstituitur Frater alter qui inuitus redit est corpus qui de reuersione turbat nec mirrũ qr miserrime collocatur. Soror et fratres bufones sunt et serpẽtes qui nasũ et oculos corrodũt. Pater est putredo terre q̃ capillos ⁊ cutem ⁊ carnẽ consumit. de istis parentibus dicitur. Job. vij. Putredini dixi. ⁊c̃.

Q aia pulchra p pctĩ leprã infecta pstinã pulchritudinẽ hẽre nõ poterit nisi p altos gemitus ⁊ pfunda suspiria. Ca. xciiij.

Erat quidaz rex volens pegre pficisci in longinquis partib⁹ ⁊ hñs vnicã filiã formosã sole splendidiorẽ nesciens cui fideli mente cõmitteret eã in custodia: tandẽ cõmisit vni militi suo secretario quẽ tenerrime dilexit precipiens ei vt custodiret eã ne aggressuz haberet ad fontẽ vnũ in illa terra vel regione psiliẽtem: si biberet de ea efficeret leprosa talis nature fuerat: tamẽ amenissime suauitatis. Ut ergo miles eaz tã formosã redderet in regressu sue pegrinatiõis sicuti iam dictã acceptauerat ppendit predict⁹ miles si ista nõ faceret tũc totuz seruitiũ suum pderet: ausus q̃ non esset suũ dñm expectare. Custodia phabita p aliquod tps: tãdẽ dicta filia veniens ad fontẽ occulte bibẽs q̃ de illo effecta est leprosa: pcipiens hos miles dolore repletus fugiẽs cũ eadẽ de regione ad de

sertū:inuenſēſcꝫ ibidē vnū re=
clusoriū pulsans maibus:in=
tus heremitā quendam inue
niens narrās sibi oia fctā pre
narrata:dansqꝫ heremita di=
cto militi sanū cōsiliū dicens
Uade ad montē quē mōstra=
uero tibi:inuenies lapidē cū
virga q̄dā. cū dicta ꝟga ꝑcu=
ties lapidē acriter donec ha=
beas de eo humiditatē et li=
quorē:cū illo lini eā et perun
ge ⁊ fiet sana ⁊ ꝓ̄stinā pulchri
tudinē accipiet. Faciensqꝫ p̄=
dictꝰ miles sicut sibi dixerat
heremita filia regꝫ ꝓ̄stinā sa=
nitatē ⁊ pulcritudinē recepit

¶ Expositio.

¶ Carissimi. Rex iste est dn̄s
noster iesus xp̄s q̄ peregre ꝓ=
fectus est reddere volens pr̄i
suo illō qđ de purissima ꝟgie
mr̄e sua maria accepit: vicꝫ
verā hūanitatē qua in die iu
dicij reuersurus est:ꝑ filiā vni
cā aia nr̄a q̄ decies clarioꝛ so
le erit an̄qꝫ veniat ad eternā
vitā significaꝫ. Per militē q̄=
libet pctōꝛ per oīa delectamē
ta huiꝰ mundi discurrēs q̄ sūt
sibi dulcia. Filia effecta est le
prosa.i.peccatꝭ plena ꝑ egres
sionē regiōis:q̄libet pctōꝛ re=
linq̄ns secularia et transito=
ria:ꝑ reclusoriū ecclesiā.ꝑ he
remitā sacerdotē inueniēs ac
narrās sanctā ꝯfessionē faci=
ens:dans consiliū penitentiā
iniūgens:ꝑ montē corpus ꝓ=
priū:ꝑ lapidē coꝛ lapideū:ꝑ
virgā pniam magnā vicꝫ ca=
stigationē ꝓprij corpis:orōes
elemosinas ieiunia faciēs:ꝑ
hūiditatē ⁊ liquorē lacrimaſ
oculoꝝ ac cordis contritiōis
sic in die iudicij fiet tua vnica
filia syon.i.aia tua salua for=
mosa ac suo creditori ḡtiosa

¶ Qꝫ xp̄us restituit nobis
hereditatem superne pa=
trie. Capitulum. xcv.

LEgitur in gestis roma=
norū ꝙ erat quidā tyrā=
nus maxentius nomie:qui ci
ues romanos hereditate vo
lunt priuare. Incūbente igiꝫ
seuitia tyrāni fugerunt exter
minati ad constantinū regeꝫ
in britāniā. Deniqꝫ cū multi
confluerent concitauerūt euꝫ
aduersus tyrannum dicētes.
O cōstantine rex restitue nos
in regnum nostrum. Ex his
verbis commotus est constā=
tinꝰ armauit se ascēdit equū
et tyrannum prostrauit et sic
romanis hereditatē restituit

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste tyrānꝰ ē dia
bolꝰ q̄ generi hūano fuit cru=
delis intātū ꝙ genus huma=
nū celesti hereditate ꝓ̄uauit.
Qđ vidēs genus humanū ad

regem constantinū.s.ad deū fugit petens auxilium ab eo. Unde ps. Apprehende arma et scutū ⁊ exurge in adiutoriū mihi quia tu es qui restitues hereditatē meā mihi. His verbis cōmotus est deus rex ⁊ armauit se cū se diuine nature copulauit et equū suū ascendit dum in cruce suspendi voluit et sic tyrannū ꝓstrauit et nobis hereditatē restituit.

¶ Ꝙ vita presens est vita remissionis et gratie.

Capitulum. xcvi.

Rex alexander posuit cādelam ardentem in aula sua ⁊ misit precones per totū regnum suū qui clamauerūt et dixerūt. Si aliquis forefecerat ꝯtra regem ꝙ audacter veniret ꝙdiu cādela arderet ⁊ rex forefactum dimitteret. et si quis forefactū haberet et non veniret candela extincta morte mala periret. Istud auditis populis in regno multi venerunt ad regē et misericordiā petierūt Rex benigne recepit eos. Et multi fuerūt qui noluerunt venire et neglexerūt. Sꝫ quādo candela fuit extincta rex eos fecit ꝑ violentiam afferri et mala morte occidi.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Per regē alexādrū possumus intelligere xp̄m qui est rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū Posuit candelā ardentem. i. presentē vitam que transit tā ꝙ candela ardens: precones missi sunt. i. p̄dicatores q̄ quotidie clamāt Si aliquis forefecerit cōtra regem. i. contra xp̄m ꝙ audacter veniat ꝙdiu candela ardet. i. presens vita durat. qr xp̄s est nimis misericors. Unde dauid. Misericordia eius super oīa opera eius sicut patet in latrone. ⁊c. Modo aliqui audiūt et veniūt ad regem et miam petunt vt sūt illi qui peccata sua dimittūt mandata dei tenent et viuūt sicut boni xp̄iani. Illos benigne recipit. Et per illos q̄ noluerūt venire possumus intelligere malos xp̄ianos. s. raptores: vsurarios et ceteros peccatores: qn̄ candela est extincta. i. post istam vitā xp̄us faciet eos venire corā se in die iudicij et mala morte occidi. i. eternā mortem pati qn̄ dicet eis. Ite maledicti in ignē eternum.

¶ De morte.

Capitulum. xcvij.

Legitur in cronicis: ꝙ anno. xxij. ab vrbe romana condita populus roman⁹ columnā marmoreā in foro romano statuerūt et ibi ymaginem Iulij cesaris fecerunt. et super caput eius nomē Iulij scripserūt quia in honore ipsi⁹

factum fuit. Sed iste Julius cesar tria signa i morte vel an teq̃ moreret accepit. Centesimo enim die ante mortē suaz cecidit fulmē ante ymaginez in foro et in noie superscripto lrãm primã abrasit. Nocte vero precedente diez mortis sue fenestre thalami eius cũ tãto strepitu et impetu sũt aperte vt domũ ruituram estimaret Eodez vero die mortis sue cũ ad capitoliũ iret date sunt ei littere iudices mortis sue imminẽtis q̃s si statim legisset mortem euasisset.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Sic est de nobis et de deo vt mortē eternã euadamus tria signa nobis fecit deus. Primuz est deletio lr̃e capitalis de nomine per istaz lrãm que in principio nomis ponitur intelligit abũdantia diuitiarum. Hec enim est q̃ facit hoiem habere nomē in terra. Nemo eniz in istis diebus nomiatur in terra nisi habuerit diuitias. Hoc patet. Nam si queratur quis sit melior ville vel ciuitatis. statim preponitur qui plures diuitias hz. Quis sit pessimus. Ecce quõ diuitie dant homini nomē. qr si diues non essz: nõ esset noiatus. Et quia aliqñ diuitie sũt occasio mortis eterne. ido de⁹ dat primũ signũ q talez vult saluare. et aufert primã lrãm nominis sui. s. diuitias ab eo ⁊ facit eũ paupēvt sic q̃ p diuicias ab eo rcesserat p paupertatē ad eũ redeat. Scd̃z signum qd̃ Juli⁹ cesar accepit est q in xta camerã suã fuit magnus strepitus. Hec camera est corpus humanũ. qr cũ homo videt se esse pulcrũ et fortē statim cadit in pctm̃ p qd̃ mors eterna sibi p̃paratur. Et ido volens eũ deus a morte eterna reuocare facit scd̃m signuz scz magnũ strepitũ circa corpus suũ mittendo. s. talē ⁊ tãtam infirmitatē et debilitatē q ad mortem creditur ruere ⁊ cadere vt sic qui per pulchritudinem et fortitudinē a deo recesserant per infirmitatē et debilitatē reuocent et peniteant. ps. Multiplicate sunt infirmitates eorũ. Exemplũ de btõ paulo dicente. Libenter gloriabor in infirmitatib⁹ meis. Tertiũ signũ qd̃ Juli⁹ cesar accepit fuit q lr̃e indices mortis iminentis sibi tradite fuerãt q̃s si legissz mortē euasisset: Hoc signũ facit de⁹ nobis pctõrib⁹ q̃ tũc dr̃ tradere lr̃as indices mort nr̃e dñ sua grã ɔsciētias nr̃as illustrat vt legere possim⁹ pctã nostra q̃bus mortē eternã meruim⁹. ⁊ ideo dñ lucē ⁊ gratiã sctispũs habem⁹ lr̃as istas legam⁹. i.

pctã nostra referamus bono corde et postea sacerdoti ore. vt sic legendo mortẽ eternam euadere valeam⁹ ne lr̃e clause.i.cõsciẽtie nostre nõ mũdate post mortẽ nostrã apiantur et manifestent̃ toti mũdo.

Ꝙ deus in hac vita placari potest. Cp̄m. xcviij.

Narratur ꝙ antiquitus mos erat romanorum ꝙ quando castrum vel aliquaꝫ ciuitatem obsidebãt vnã candelam in certa mensura accẽdebant et ꝙ̃diu candela ardebat parati erant omẽs ad pacem recipere ꝙ̃tũcũꝙ malefactor esset. Sed postꝙ̃ consummata fuerat omẽs iusticie seueritatem exercebant in hostes suos nec tamẽ alicui licꝫ dare omnia bona sua misericordiam facere voluerunt.

Applicatio.

Carissimi. Sic habet de⁹ se erga peccatores. nam corda nostra ciuitates anime sunt obsessa cum vicijs et concupiscentijs per dyabolũ mũdũ et carnẽ: deus ex sua mia statuit hoibus tẽpus in quo si velint poterunt inuenire cãdelam accensam.i.ꝙ̃diu vita est in corpore quãdocũꝙ peccator miam desideret pacem ⁊ concordiã dei reciperet. Tota vita nostra est cõstituta et permissa vt penitentiã faciamus et viuamus. Unde saluator dicit. Nolo mortem pctõris. ⁊c. Et ideo ꝙ̃diu aia est in corpore petamus veniã ⁊ misericordiã obtinebimus. Joh. xvi. Petite ⁊ accipiet(. Sꝫ certe cũ vita nostra fuerit terminata per mortẽ: tunc nõ erit tẽpus miam petere et licꝫ petierimus nõ daretur nobis: ergo faciamus penitẽtiã ꝙ̃diu adhuc sumus in hac vita.

De virili pugna xp̄i et ei⁹ victoria. Cp̄m. xcix.

Cesar regnauit in cui⁹ regno erat q̃dã miles generosus ac fortis q̃ semel ꝑ quãdã forestã eqtabat bufonẽ cũ serpẽte vidit pugnare: sed bufo preualuit et serpentẽ deuicit. Hoc videns miles serpentẽ iuuit ⁊ bufonẽ grauiter vulnerauit. euasit ⁊ fugã accepit tñ per bufonẽ miles grauiter erat vulneratus. Hoc videns miles de equo descendit: sꝫ venenũ bufonis in vulnere eius remansit. Miles domũ perrexit ⁊ longo tp̄e in infirmitate vulneris remãsit. Testamentũ suũ condidit ⁊ ad mortẽ se parauit. Cũ vero semel iuxta ignem iacuissꝫ q̃si de vita sua desperans serpẽs quẽ a morte saluauit intrauit. Serui videntes serpẽtẽ dixerũt. Dñe quidã serpẽs intrauit. Miles

cũ illũ respexit agnouit eũ q̃ serpens ille erat pro cuius defensione vulnera et oia mala suscepit. Miles ait. nolite eũ impedire credo q̃ nullũ malũ michi faciet. Serpẽs vero coram oibus ad eum accessit et venenum vulneris cũ lingua suxit quousq̃ os plenum habuisset. Statim extra domuz cucurrit et venenum extra se proiecit. Rediit et ad vulnus iterato accessit bis ter quousq̃ totũ venenũ hausit. Hoc facto miles serpẽti lac ad bibẽdum dedit. Cũ vero sic bibisset bufo a quo miles vulnus recepit intrauit ꝛ cõtra serpẽtem pugnare incepit ac si essz in vindictã q̃ serpens militez sanauit. Miles cũ hec vidissz ait seruis suis. Carissimi sine dubio iste est bufo quẽ vulneraui pro defẽsiõe istius serpẽtis a quo oia mala recepi. Si serpentẽ deuicat me inuadet et ideo si vitã meã diligitis illum incõtinẽti occidatis. Serui hoc audientes cũ gladiis ꝛ fustibus illũ occiderunt. Serpens vero q̃si applaudẽdo et regratiãdo hincinde circa pedes dñi se ↄuertit et foras exiuit. Miles vero pfectã sanitatem recuperauit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Imperator iste pat celestis est. Miles est dñs noster iesus christ⁹. Bufo diabolus. Serpẽs homo. Et hoc propter duo serpẽs potest dici homo. Primo pp̃ter peccati venenũ et propter antidotũ ac ymaginẽ xp̃i quam portat homo eni cõtra diabolum hz pugnare. qꝛ dicit. Nõ est ali⁹ qui pugnet pro nobis nisi tu deus noster. Qñ vero totũ genus humanũ pp̃ter peccatũ primi parentis erat suppeditatum xp̃s pro nobis pugnauit et dyabolũ superauit. Et ipse grauiter vulnerat⁹ est nõ tm̃ in vno loco sed in multis vnde infirmatur licz non in se tamen in suis mẽbris. et ideo si homo grat⁹ fuerit debz venenum ab eo extrahere. i. infirmitatem et indigentiam a suis expellere p opera mie. sicut scriptũ est math. xxv. Qd vni ex minimis meis fecistis michi fecistis. Si vero bufo redeat vt tibi noceat viriliť cõtra eum pugnare debes ꝛ serui dei. i. bone virtutes quas i baptismo recepisti te iuuabũt et sic dyabolum superabis et vitam eternam habebis. Ad quam. ꝛc.

¶ q̃ xp̃us peccatorem nõ statim per iusticiam preci pitat sz misericorditer eũ penitentem expectat.
Capitulum. c.

Dioclecianus regnauit qui statuit pro lege q̄ si mulier aliqua sub viro suo esset adulterata occidi deberet. Accidit casus q̄ quidam miles quandā puellā in vxorē duxit et ex ea vnum filium genuit. creuit puer et ab omib⁹ est dilectus. Post hec pr̄ eius ad quoddam belluꝫ perrexit et viriliter pugnauit. in quo bello brachiū dextruꝫ amisit Interim eo abeunte vxor ei⁹ est adulterata. Reddijt maritus adulteratā inuenit. cū secundū legem maritus eaꝫ occidere deberet vocauit filium suū ⁊ ait. carissime mater tua adulterium cōmisit. Vn̄ scḋm legem per me mori deberet sꝫ brachiū amisi. ideo non potero eam occidere. Precipio ergo tibi vt eam occidas. ait filius. Lex precepit parentes honorare. Si ergo deberam ꝓpriam matrē occidere contra legē perpetrarē et matris maledictionem incurrerē nolo tibi in hoc obedire. Et sic mulier per suum ꝓpriū filiū euasit mortem.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste imperator est deus pater. Miles est dn̄s noster iesus xp̄s: vxor anima. Deus pater p̄cepit si aīa sub xp̄o adulterata fuerit occidi deberet eternaliter: scꝫ in penis permanere ⁊ quotiēs aīa mortalit᷑ peccat totiēs adulteratur. De⁹ filius cōtra dyabolū ad bellū prexit. In quo bello brachiū dextrum deposuit. s. omnem austeritateꝫ q̄d ante incarnationē ei⁹ habuit ideo mansuet⁹ factus est quasi agnus et non vult nos occidere. Sed de⁹ pater precepit vt occidamur. Respōdit fili⁹ carnē humanā de matre mea sumpsi ⁊ ideo hominē occidere non potero. et sic peccator per contritionē et confessionē euadere potest ⁊ ad vitā eternam peruenire. ad quam. ⁊c.

¶ q̄ mundus in maligno positus est et vndiq̄ angustie. Capitulum. ci.

Narratur de homine quodam nomine Ganterus q̄ locū gaudendi sine fine optabat. quadā die mane surrexit et solus ad viam ambulabat quousq̄ ad quoddam regnū peruenit in quo rex illius regni defunctus nuper erat. Satrape regni videntes eum strēnuū illū in regē elegerunt. Ille vero sic electus valde gauisus est. cuꝫ autē nox adesset serui eum in camerā introduxerunt ī qua leonē fortissimū ad caput lecti vidit. ad pedes drachonem. ad latus dextrū lecti vrsum. ex alio latere serpētes et bufones. ait ganter⁹

quid est hoc nunquid me oportet in isto lecto iatere cū istis bestijs: aiunt. Jmo dñe. Naz reges ante te i isto lecto iacuerūt ⁊ p istas bestias sunt deuorati. Ait rex Michi oia bñ placent sed tm̄ istū lectum cū bestijs abhorreo ꝙ rex vester eē nolo. Et ab eis recessit. et ad aliud regnū venit vbi filr in regē est elect⁹. cū nox adesset camerā intrauit ⁊ lectū pulcherrimū nouaculis acutꝫ plenuz vidit. ait gāterus. None oportet me in isto lecto iacere Serui dixerunt. Etiā dñe. Nā reges ante te hic iacuerūt et in isto lecto mortui sunt. at ille. Oia bona sunt excepto isto lecto. ⁊ iō rex vester eē nolo. Mane surrexit ⁊ viā triū dierū sol⁹ prexit. Jn via quedā senē sup fontē inuenit sedentē hñtem in manu sua baculū. ⁊ ait: gātere carissime vñ venis. at ille de partib⁹ remotis. quo pgis at ille. Tria q̄ro ⁊ inuenire nō potero. q̄ sūt illa tria. Gāter⁹ r̄ndit. Primū est abūdantia sine defectu. Scōm ē gaudium sine tristicia. Tertiū est lumē siue lux sine tenebris. ait senex Baculū istū accipe ⁊ p viā istā perge montē altū videbis ante te: ad pedem mōtis stat vna scala hñs sex gradus. scalā ascēde. cū vero ad sextum gradum pueneris i sūmitate mōtis palaciū pulcherrimū videbis. Jn ianua tres ict⁹ pcute. ianitor tibi r̄ndebit Ostēde ei baculū istū ⁊ dicas. Qui est dñs isti⁹ baculi tibi p̄cipit vt me intrare pmittas. cū vo introitū habueris ibidē tria q̄ queris īuenies. Jlle vo oia adipleuit sicut ei senex dixerat. cū vo ianitor baculū vidisset ei introitum dedit vbi illa tria ⁊ mlta plura īueīt ⁊ ibidē toto tēpore vite permansit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Jste Ganter⁹ potest dici q̄libet bonus xp̄ian⁹ qui mundū simpliciter debet spernere ⁊ ista tria querere. s. abundātiā sine defectu: gaudiū sine tristicia. ⁊ lumen sine tenebris Jsta non poterūt haberi nisi in vita eterna et hoc cū magno labore. O hō fac tu sicut fecit gāterus. Perge viā triū dieruz. i. p orōnē. ieiuniū et elemosinam. Si contingat ad quoddā regnuz peruenire .i. mūdana aliqua et ciues. i. mundane vanitates te in regem eligunt. i. cor tuum in superbiam ducunt. respice ad lectum. Lectus iste est vita humana in qua per breue tēpus iacebis. sed respice ad leonez .i. diabolū sp cōtra te paratū et drachonē. i. mortē q te in oī loco expectat. ⁊ vrsū. i. ppriaz conscientiam que te condēna

bit et vermes.i.peccata tua q̄ te accusabunt. Si ista intime cogitaueris cito de regno huius mundi te expedire poteris Deinde ad aliud regnū perrexit.&c. Sic homo si dyabolus in vna parte superauerit. hominem ad aliud regnū.s.pcti ducit.s.ad regnum carnis in quo regant delicie carnales & voluptates. si eis cōsentires factus eris filius pditiōis attende ergo ad lectuz. Lectus iste est infern⁹ in quo diues ille iacet plenus nouaculis.s. penis grauissimis. Si istū lectum intime recogites delicias carnis omnino respues Si velis ergo ista tria inuenire q̄re senem cū baculo.s. dn̄m nostrum iesum xp̄m q̄ tibi concedat baculum scte crucis. Baculus iste ē penitētia q̄ debet ad viā salutis dirigere. Unde ps. Uirga tua & bacul⁹ tu⁹.&c. Sed post hec oportet te ascēdere scalam sancta vite i qua sunt gradus septem.s.septem opera misericordie p que poteris ad eternaz vitam peruenire. Sz oportet tres ictus facere.s.ↄtritionē cōfessionē & satisfactionē habere Tunc ianitor id est bonitas diuina te in regnū eternū pducet. Ibi abūdantiaz sine defectu: gaudiū sine tristicia. lumen sine tenebris inuenies ad qd lumen.&c.

¶ De transgressionib⁹ anime et vulnerib⁹ ei⁹. Capitulum. cij.

Titus regnauit in cuius imperio erat quidaz miles generosus deo valde deuotus qui vxorem pulchram habebat sed sub viro suo adulterabat sed nec de adulterio desistere volebat. Miles vero cuz hoc vidisset contristatus est valde i animo suo cogitabat terram sanctam visitare & ait vxori sue. Carissima ad terrā sanctam pergam vos discretioni vestre committo. cuz autem vltra mare perrexit domina quendam clericum pitum in nigromantia dilexit et cuz eo dormiuit. Accidit semel q̄ cum adinuicē in stratu iacuissent dixit domina. Si vnam rem michi perpetrares me in vxorem ducere posses. Et ille Quid est hoc quod tibi placet quod potero tibi ministrare. Que ait. Maritus meus ad terram sanctam perrexit non me multum diligit si eum per aliquam artem occidere posses omnia que habeo obtineres. ait clericus. Tibi cōcedo ita tamen q̄ me in maritum accipies. Que ait. hoc firmiter pmitto. clericus vero quādam imaginem nomine militis fecerat & i pariete añ oclos suos fixit. Interim miles cū p

plateã ciuitatis rome transi ret magister quidã peritus ei obuiabat ⁊ intime eum respe xit ⁊ ait ei. Carissime secretũ habeo tibi dicẽ. At ille. Ma gister quid vobis placet dici te. Qui ait hodie tu es filius mortis nisi auxiliũ habueris a me. Uxor tua est meretrix et de morte tua ordinauit. Mi les audiẽs ꝙ verũ dixisset de vxore sua ei adhesit: credidit atq̃ dixit. O bõe magister vi tam meã salua ⁊ mercedẽ cõ dignã tibi reddam. Qui ait. Libenter te saluabo si fece ris que tibi dixero. Ait miles Presto sũ. Magister balneũ fieri fecit ⁊ militẽ vestimentis exuit et balneũ intrare man dauit. Deinde speculũ poli tum in manu sua tradidit et ait. In speculo respice diligẽ ter et mirabilia videbis. Ille cum speculũ respexisset ⁊ ma gister iuxta eũ in libro legiss ait ei. Dic michi quid vides. ait miles. Quendam clericũ in domo mea video qui vnam imaginẽ de cera ad siĩtudi nẽ meã in pariete fixit. ait ma gister. Quid modo vides. at il le. Jam arcũ accipit et sagit tã acutã in eo ponit et imagi nẽ incipit sagittare. Ait magi ster. Sicut vitã tuã diligꝭ cum sagittã ad imaginẽ volare vi deris totũ corpus tuũ in bal neo volue in aqua donec tibi dixero. Miles cum hoc au disset ⁊ vidisset sagittã moue ri corpus suuꝫ sub aqua vol uit totalit̃ hoc facto ait ma gister. Caput tuũ eleua et in speculo respice Qui cũ fecissꝫ dixit ei. Quid iam in speculo vides. at ille. Imaginem non percussam: sed a latere sagit ta abijt. Et de hoc clericus multum dolet. Ait magister. Jam in speculo q̃d facit respi ce. Et ille. Jam magis prope pergit ad imaginẽ et sagittã in arcum ad percutiendũ po nit vt imagineꝫ ꝑcutiat. Qui ait. Sicut ꝑius fecisti ⁊ mõ fa cias si vitã tuam diligis. Mi les vero cũ per speculũ vidissꝫ ꝙ clericus arcum tenderet to tum corpus suum voluit in a qua. hoc facto ait magister. Respice quid modo est. quod cum fecisset dixit. Miro mo do dolet clericus ꝙ imaginẽ non ꝑcussit et vxori mee dicit Si tertia vice imaginẽ non ꝑ cutiam perdã vitã meã ꝓpe imaginẽ Modo ꝑgit propius ita ꝙ michi videtur ꝙ non po terit decipi q̃n imagineꝫ ꝑcu tiat. ait magister. Sicut vitã tuam diligis iam curam ha beas vt cũ arcũ viderꝭ trahi totũ corp⁹ tuũ sub aq̃ inuoluas donec tibi dixero. Miles sẽp in speculo respiciebat: ⁊ cum

clericũ arcũ extendere ad pcu tiendũ vidisset corpus suũ in aqua inuoluit donec magr̃ ei dixit. Surge velociter ⁊ in speculo respice. qđ cũ vidissꝫ miles ridebat. ait magister. Carissime dic mihi quare rides? At ille. Clare ĩ speculo video ꝙ clericus imaginem non percussit et sagitta est reuersa et eum inter pulmonẽ et stomachum percussit ⁊ mortuus est Uxor mea sub lecto meo foueã fecit ⁊ eũ ibi sepeliuit Ait magister Surge velociter ⁊ vestimenta indue et ora deũ ꝓ me. Ille vero ei de vita sua gratias reddidit. Factaqꝫ peregrinatione ad suam terrã miles perrexit. cum vero domuꝫ venisset vxor eius obuiã ei venit et cum gaudio eũ recepit. Miles vero per plures dies dissimulabat. Tandem ꝓ parẽtibus vxoris misit ⁊ eis ait Carissimi. hec est causa quare misi ꝓ vobis. Hec est filia vr̃a vxor mea q̃ adulterium sub me cõmisit ⁊ qđ peius est in mortẽ meã machinata est. Illa vero cum iuramento negauit Miles vero incepit ⁊ totũ ꝓcessum clerici recitauit. qđ si non creditis venite et videte locũ vbi clericus sepultus est. Eos ad camerã suam duxit et corpus clerici sub lecto eius inuenerũt. Iudex est vocatus et sententiã dedit vt ipsa igne cõbureret: et sic factum est: et puluis illius corporis per aerem dispergitur. Deinde miles sibi virginem pulchrã in vxorem accepit et ex ea ꝓlem genuit et in pace vitam suam finiuit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste impator est dominus noster iesus xp̃s. Miles vero homo. Uxor caro que totiẽs adulteratur quotiẽs peccatũ mortale cõmittit. Homo autẽ hoc percipiens debet ad terrã sanctaꝫ i. ad regnuꝫ celeste per opera meritoria adire. In via occurret ei magister id est discret⁹ confessor qui peccatorẽ habꝫ informare. Clericus est dyabolus qui hominꝫ tenet per carnales voluptates in potestate sua: erigit imaginem .i. aiam per humanã superbiaꝫ et vanitatẽ. Accipit arcũ cuꝫ sagitta arcus est mũdus iste cuius cornua sunt supbia vite et concupiscentia oculorũ. arcũ istũ tenet auarus homo Sagitta acuta est supbia ꝑ quã multi occidũtur sicut patet de lucifero et primo parẽte adã. Lucifer dicebat. ascẽdam sup astra celi et similis ero altissimo. Et ecõuerso sagitta rediit. adã concupiuit quod non debuit. et ideo occi

detur. Imago aīe bene poterit eē de cera: qꝛ sicut cera perit id est fluit a facie ignis: sic pereūt peccatores a facie dī. Quid ergo est faciēdū ne dyabolus nos sagittet ꝛ occidat? certe balneū intremus. Istud balneū est confessio in qua et per quā lauari debemus ab oīni sorde peccati. ſ3 opꝫ speculū politū tenere. i. sacrā scripturā in manu tua. hoc est debes libenter sermones audire et verba edificatoria in qbus poteris pericula pcauere et sagittas dyaboli expellere. Sed dic michi quō? Ecceviā. cum arcus dyabolicus contra aīam tuā p aliquā tēptationē tēditur: inuolue totū corpus tuū. i. quicqd fecisti cogitando/delectando/cōsentiendo/in balneo confessionis et peccatum euanescet. cum vero mundatus fueris ꝛ dyabolus occisus id est deuictus: indue te vestimētꝭ tuis i. bonis ꝟtutibus quas in baptismo recepisti et perge ad domū conscientie tue ꝛ extrahe corpus defuncti. i. peccata quibus caro tua a via veritatis deuiabat. Et tūc carnem igne penitentie cōbure: et ossa. i. peccata inueterata annichilent. ꝛ sic perventū. i. cordis amaritudinē expellātur et poteris virginē ducere i. carnez avicijs purgatā per ignē diuine mie et gratie. ꝛ ꝓlem. i. bonas virtutes per consequens generare per quā poteris ad eternum brauiū peruenire. Qd nobis cōcedat ꝛc.

¶ De omibus rebus cum consensu ꝛ ꝓuidentia semper agendis. Cpm. ciiij.

Domician⁹ regnauit prudens valde et per omnia iustus: quoniā nulli parcebat quin per viam iusticie transiret. Accidit semel dum in mensa sederet venit quidā mercator et ad ianuā pulsauit. Janitor vero portā aperuit et quid ei placeret quesiuit. At ille. Mercator sū: aliqua habeo advendendū vtilia pro sponsa imperatoris. Janitor hec audiens eum introduxit. Ille vero imperatorem satꝭ humiliter salutauit. ait ei iꝑator Carissime quale mercatoriū ad vendenduꝫ habes. Et ille. Domine tres sapientias. q̄ ait. Et quomodo michi dabis quālibet sapientiā. Et ille. Pro mille florenis. Ait rex. Et si sapientie tue michi non ꝓsunt pecuniā meam perdo. Ait mercator. Dn̄e si sapiētie mee in vobis locū non obtinent pecuniam reddam. Ait iꝑator. Optime dicis. Dic modo michi sapientias quas michi vende-

re velis. Et ille. Dñe prima sapiētia est ista Quicq̄d agas prudēter agas respice finem. Scđa est ista. Nunq̄ȝ viam publicam dimittas propter semitā. Tertia sapiētia est ista. Nunq̄ȝ hospiciū ad manēdū de nocte in domo alicuius accipias vbi dñs domus est senex et vxor iuuēcula. hec tria custodias et bñ tibi erit. Rex dedit ei ꝑ qualibet sapientia mille florenos et p̄mam sapientiā. s. Quicq̄d agas prudenter agas et respice finē. fecit sibi scribi in aula/in camera ⁊ in oībus locis in quibus ambulare solebat et in mappis in quibus comedebat. Post hec cito qꝛ tā iustus erat multi de imperio ꝯtra eū ꝯspirabant vt eū occiderent: ⁊ quia per viā potentie hoc adimplere non poterant cū barbitonsore eius loquebātur vt cum barbam eius raderet guttur eius scinderet et mercedē haberet. Barbitonsor vero accepta ab eis pecunia fideliť adimplere ꝓmisit. Cum vero imperator radi deberet barbitōsor barbā lauit. et cū incepit radere respexit inferius vidit manutergiū circa collū eius in quo erat scriptuȝ. Quicq̄d agas prudēter agas et respice finem. Cū barbitonsor scripturā legisset intra se cogitabat. Hodie sum cōductus vt istū hoīem occidam. si hoc fecero finis me⁹ erit pessimus qꝛ morte turpissima ero ꝯdēnatus qꝛ q̄cquid agas bonū est respicere fineȝ vt dicit ista scriptura. Statim man⁹ eius inceperunt tremere ita q̄ nouacula de manibus eius cecidit. Hoc percipiens rex ait. Dic mihi q̄d tibi ē. Et ille. O dñe miserere mei hodie sū cōductus ꝑpter p̄ciū te occidere: a casu sicut de⁹ voluit scripturā manutergij legi. s. Quicquid agas prudēter agas et respice finē. Statim ꝯsideraui q̄ finis me⁹ esset mors turpissima: ideo manus mee tremebant. Imperator cū hoc audisset itra se cogitabat. Pria sapia vitā meā saluauit bōa hora p̄cium ꝑ ea dedi. Et ait barbitonsori. āmodo sis fidelis tibi remitto. Satrape impij hoc videntes q̄ non poterant ꝑ illā viā occidere intra se tractabant quō eū occiderent ⁊ adinuicē dixerū. Tali die recedet versus illā ciuitatē simus illa die i semita abscōditi ꝑ quā trāsitū faciet et eū occidamus. At illi. Bonū est ꝯsiliū. Rex eodē tp̄e ꝯsus ciuitatē p̄parabat se ⁊ cū eqtasset vsq; ad semitā illā dixerunt ei sui milites. Dñe bonū est ꝑ istā semitā trāsire q̄ȝ per

latam viā qꝛ ꝓpinquius est. Rex intra se congitabat. Secunda sapia erat ꝙ nunꝙ viā publicā ꝓpter semitā dimittere. sapiam meā tenebo. Dixitqꝫ militibus suis Nolo viā publicā dimittere. vos ergo q̄ vult꞉ p semitā pgere ite ⁊ oia in aduentu meo p̄parate Illi vero p semitā prexerunt ⁊ inimici regis cū essent in semit꞉ credebāt ꝙ rex inter eos esset oms̄ surrexerunt ⁊ quotquot venerunt occiderunt. Rex cū hoc audisset ait intra se. Iaꝫ scđa sapientia mea vitā meā saluauit. Illi de imperio vidētes ꝙ per illā astuciā eū occidere non poterāt intra se. conspirabāt quō eū necarent: dixerūtqꝫ intra se. Tali die manebit in domo illi⁹ in qua omnes nobiles hospitant̄ qꝛ aliud non est ꝓ eo hospiciū. Conueniamus p̄cio cū hospite et cū vxore vt cū impator in stratu suo iacuerit illū occidam⁹ at illi. Bonū est ꝯsiliū. cum vero rex ad illā ciuitatē venerat in eadē domo hospitat⁹ erat. Fecit ad se vocari hospitē domus. Cū eū vidisset appuit senex valde. ait impator. Nunquid vxorem habes. Et ille. Etiā dn̄e. qui ait. Ondē mihi eā. quam cū rex vidisset apparuit iuuēcula habensqꝫ decez et octo ānos in etate. Ait rex camerario suo. Perge cito et lectū meum alibi prepara qꝛ hic nō manebo. At ille. Etiā dn̄e: sed iā parata sunt omia. ideo nō est bonuꝫ alibi iacere eo ꝙ in tota ciuitate nō est ꝓ nobis hospiciū vtilius. ⁊ ille. Ego dico tibi ꝙ alibi iacere volo Stati camerari⁹ eū amouebat. Et rex occulte ad aliū locū accessit ⁊ militib⁹ suis dixit. Uos qui vultis hic manere potest꞉ sed mane ad me accedatis. Cū oēs dormirēt senex cū vxore surrexit qꝛ p̄cio conducti erant vt regē dormientē occiderent ⁊ oēs milites occiderunt. Mane vero surrexit rex ⁊ milites suos occisos inuenit: ait in corde suo. O si hic iacuissem cū alijs necat⁹ fuissem. Iā tertia sapia vitaꝫ meā saluauit. Senē cū vxore ⁊ tota familia in patibulo suspendi fecit ⁊ ꝗꝫdiu vixit istas tres sapientias secum retinuit et vitam beatam finiuit.

Moralisatio.

Carissimi. Imperator iste pōt dici quilibet bonus xp̄ianus q̄ hꝫ impiuꝫ corporis sui ⁊ aie sue suā aiam regere. Ianitor i porta est volūtas libera. Nullū est peccatū nisi sit volūtariū. Mercator q̄ venit ad portā est dn̄s noster iesus xp̄s. Iuxta illđ apocal'. Ego

sto ad ostiū et pulso si q̄s aperuerit michi intrabo ad eum et cenabo cū eo. Uñ quotidie vēdit tibi p aīa tua tres sapiētias. Floreni sunt virtutes aīe. Prima sapiētia. s. q̄cq̄d agas ⁊c. Hoc est q̄cq̄d facis p̄mo et principaliter debet eē ppter deum: et in oī actu siue tpali siue spūali finē respicias. Juxta illud pūerbi. Memorare nouissima tua et ineternū non peccabis. Scd̄a sapiētia. nolite viā publicā dimittere ppter semitam. Uia publica est via decē preceptoꝝ quā debes semper tenere vsq̄ ad mortē ⁊ nunq̄ per semitā male vite ambulare. sicut heretici faciunt. Tertia sapiētia est. Nunq̄ hospiciū ad manendū de nocte i domo alicuius accipias. ⁊c. Senex iste est mūdus q̄ habet iuuēculā in vxorē. i. vanitatē de die in diē orit̄ imunda ⁊ noua vanitas. Unde si in mūdo hospitatꝰ fueris sine dubio timēduz est tibi de morte qꝛ nemo potest deo ⁊ mūdo seruire Satrape qui contra regē conspirauerāt demones sunt q̄ semper nitunt̄ hominē spiritualiter occidere Et si non poterūt per se loquuntur cuz barbitōsore. i. carne q̄ ad modū barbitonsoris radit omēs pilos. Caro per voluntatem suā radit ꝟtutes quas in baptismo homo recepit. Sꝫ si homo ad finem suum respiceret scilicet ad mortem qua morte debemus mori vel vbi vel quando recederet a nobis omnis malus actus. Studeamus ergo istas tres virtutes tenere ⁊ sic poterimus ad eternum brauium peruenire.

¶ De bn̄ficiorum memoria. Capitulum. ciiij.

Quidam miles erat q̄ super omnia venari dilexit. accidit vna dierum q̄ ad venandum perrexit. occurrit leo claudicans ⁊ pedem militi ostendit. Miles vero de eq̄ descendit et spinam acutam de eius pede extraxit ⁊ vnguētum vulneri apposuit et sanatus est leo. Post hoc vero rex illius regni in eodem nemore a casu venabatur et illum leonem accepit et multis annis secum nutriuit. Miles ille cōtra regem forefecit et ad eandem forestam fugam petijt vbi omnes trāseuntes spoliauit et occidit. Rex vero illum captiuauit et contra eum sententiam dedit vt leoni daretur ad deuorandum et q̄ nichil aliud ad comedendum ei daretur ad hoc vt ille horribilis leo militem deuoraret. Miles vero cuz in foueā esset proiectus multū timuit expectās horam quando deuora-

retur. Leo vero eum intime re spexit et cum noticiam ei⁹ haberet applausũ ei fecit: septẽ diebus sine cibo remãsit. Rex vero cũ hoc audisset admirabatur: fecit militem de fouea extrahi ⁊ ait ei. Dic michi carissime quomõ potuit hoc eẽ ꝙ leo tibi non nocuit. Qui ait Dñe a casu per forestã eq̃taui leo iste claudicãs mihi occurrebat. Ego vero spinaꝫ de pede eius extraxi et vulnus sanaui: et ideo vt credo michi pepercit. Ait rex. Ex quo leo non nocuit tibi ego tibi parcã ammodo studeas vitam tuam corrigere. Ille vero gr̃as regi reddidit: et post hoc in oĩbus est emendatus et finiuit vitam suam in pace.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Miles iste q̃ venatus est: est homo mundan⁹ q̃ quotidie studet quomõ bona mundana poterit acquirere. Leo claudicãs est totũ genus hũanũ qđ per pctm̃ p̃mi parentis claudicabat anteq̃ spina.i.peccatũ originale per baptismũ erat extractũ: ⁊ cũ vnguento bonaruꝫ virtutum sanatũ. Post hoc miles cõtra regẽ deũ oĩpotentẽ surgit quotiens mortaliter peccat ⁊ virtutib⁹ spoliat quas in baptismo recepit. sed leo.s.gen⁹ hũanũ capit quotiẽs diuinis preceptis obligatur et in foueaꝫ penitẽtie ꝓĳcit. Si ỽo miles homo peccator in eadẽ fouea ꝓĳcitur malũ corporis ei euenire potest ⁊ etiã bonũ q: salutem anime potest promereri. Quam nobis concedat. ⁊c̃.

¶ De vicissitudine cuiuslibet boni: ⁊ presertim recte iudicantiũ. Capi. cv.

Theodosi⁹ regnauit prudens valde q̃ lumẽ oculorum amiserat. qui quandã legem dedit ꝙ quedã cãpana in palacio esset posita. et quicunq̃ causam aliquaꝫ tractare haberet cordam campane ꝓprĳs manibus pulsaret Ad cuius pulsationem iudex qui ad hoc esset constitutus descẽderet et vnicuiq̃ iusticiam faceret. Erat autem quidaꝫ serpens qui sub corda campane nidum fecerat: ⁊ infra tẽpus breue pullos ꝓduxit et cum pulli ambulare poterant perrexit quodam die ad spaciandum cum pullis extra ciuitatem. Cũ vero serpens absens esset bufo nidum ei⁹ intrauit ⁊ occupauit. serpẽs cũ pullis rediens ⁊ bufonem nidũ occupantem videns contra eũ pugnauit: sed bufonem deuincere nõ potuit ⁊ sic bufo nidũ occupauit. serpens vero cũ hoc vidisset caudam suã circa cordaꝫ campane inuoluit et for-

riter traxit ac pulsauit. ac si diceret. Descende iudex ꝛ fac michi iusticiã: qꝛ iniuste bufo nidū meum occupat. Judex cũ campanã audisset descendit neminẽ vidẽs iterato ascẽdit. Hoc videns serpens iterum pulsauit. Judex hoc audiens descendit et cũ serpentem cordã trahentẽ vidisset ꝛ bufonem locū eius occupantem ascendit ꝛ totũ regi denũciauit. Ait ei rex. Descende et non tm̃ bufonem expelle sꝫ illũ occide vt serpens locũ suũ occupet. qd ꝛ factũ est per oĩa Post hec vero vna dierũ cum rex in stratu suo iacuisset serpens camerã suã intrauit portansq; in ore suo lapidem preciosum. Hoc cum vidissent serui regi dixerũt de introitu serpentis. At ille. Nolite eū impedire. credo ꝙ nullum malũ michi faciet. Serpens super lectum eius ascendit ꝛ versus faciem eius perrexit. Cum vero ad oculos eius venisset lapidem super eos cadere permisit et statim camerã exiuit Cum vero lapis duos oculos eius tetigisset rex clarũ visum recepit. Non modicum gaudens serpentem requiri fecit sed non est inuentus. lapidē secum custodiuit et vitam in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi Rex iste potest dici quilibet homo mũdanus ꝗ tenetur regere seipsum ꝛ tamẽ cecus est ꝗ̃tum ad spiritualia: sed videns clare ꝗ̃tum ad temporalia. Campana suspẽsa est ligua predicatoris que certis temporibus debet pulsari Corda campane est sacra scriptura per quam predicator habet ascẽdere ꝛ virtutes atq; vicia intimare quomodo peccatores per virtutes poterunt celum ascendere et per peccata infernum introire. Serpens qui fecit nidum sub corda campane est discretus confessor qui habet se ponere sub sacra scriptura: ꝛ ĩ nido. i. in corde peccatoris pullos id est bonas virtutes producere Si vero aliquis sensus ꝑ peccatũ sit inuiciatus habet cordam sacre scripture pulsare. tũc iudex id est ratio debet descendere et omnia per veram confessionem excutere et corrigere. sed sepe contingit ꝙ ꝓlati et confessores sunt tepidi et negligentes et pergunt extra ad mundana et sic subditi manent ĩ periculo: quia bufo. i. dyabolus locū occupat Quid ergo est faciendum: certe vt confessor redeat ad peccatorem ducendo secum pullos id est bonas virtutes. Serpens habet duo. ꝑmo portat

venenum: sic sacerdos dat venenum penitentie et antidotum absolutionis salutis anime: et debet contra dyabolū pugnare informando peccatorem quomodo dyabolo est resistendum et sic eum de corde peccatoris expelles. Dein de serpens lapidem portauit sic discretus confessor per sacram scripturam debet peccatori lapidem .i. xp̄m dare. de cui⁹ virtute visum spūalē potest recipere. ꝛ per cōsequens vitam eternā obtinere.

¶ Q̄ est vigilandum cōtra fraudes diaboli ne nos decipiat. Capitulū. cvi.

OLim erant tres socij qui ad peregrinandum pgebāt. Accidit q̄ cibaria preter vnum panē inuenire non poterant: et erāt famelici valde ꝛ dixerūt adinuicem. Si iste panis in tres partes diuidatur vnicuiq̄ pars nō sufficeret ex nostris ad saturandum. Habeamus ergo sanum consiliū quomodo debeamus de isto pane disponere. Ait vnus. Hic in via dormiemus et quilibet somniū habeat et ille qui maius mirabile viderit ille totū habeat panem. Responderūt alij duo. Bonum est consiliuꝫ et inceperunt dormire. Ille q̄ consilium dederat surrexit ex ipsis dormientibus et paneꝫ totaliter comedit: nec vnicāꝫ micam socijs suis dimisit. Hoc facto socios suos excitauit dicens. Surgite velociter tempus est vt quilibet somnium suum dicat. Ait primus. Carissimi mirabile somnium vidi. scilicet vnam scallam auream de celo descendentem p quam angeli ascenderunt et descenderunt et animam meam vsq̄ ad celum de corpore meo extraxerunt. quando ibi eram patrem et filium et spiritum sanctum vidi. et tantuꝫ gaudium circa animam meā erat q̄ oculus non vidit nec auris audiuit quod ibidem p cepi: et istud est somnium meum. Ait secundus. Et ego vidi q̄ demones cum instrumētis ferreis ac ignitis animam meam de corpore meo traxerūt et ibidem me male tractauerunt et dixerunt. Quandiu deus regnat in celo permanebis in isto loco. Ait tertius. Audite somnium meum. Michi videbatur q̄ quidam angelus ad me venit: et ait. Carissime vis videre vbi sunt socij tui. respondi. Etiam domine. inter nos habemus vnum panem diuidere timeo q̄ cuꝫ pane recesserunt. At ille. Non est ita: sed panis iuxta nos est seq̄re me. duxit me ad

portam celi caput meũ tantũ secundũ preceptum suũ infra portam posui et vidi te et videbatur michi q ad celũ raptus fuisti et sederes in throno aureo et multa cibaria ac vina optima haberes ante te Dixitqȝ angelus michi. Ecce socius tuus abundat in omni gaudio et cybarijs: et ibidem ineternuȝ permanebit. qꝛ qui semel regnũ celeste intrauerit exire non poterit. Jam mecuȝ veni ⁊ ostendã vbi alius soci⁹ tuus est. Cum vero secut⁹ illũ fuisseȝ duxit me ad portas inferni et ibi vidi te sicut dixisti in penis grauissimis. ⁊ cũ tibi quotidie ministrabatur panis ⁊ vinũ in magna copia tũc a te quesiui. O carissime socie michi displicet q i istis penis iaces. Tu ꝟo rñdisti michi q q̃diu deus regnat in celo hic ꝑmanebo: qꝛ hoc merui. Surge ergo cito ⁊ totũ panẽ comede: quia ãmodo nec me nec socium nostrũ videbis. Ego vero cum vidi surrexi et sicut dixisti panem comedi.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Per istos tres socios tria genera hominum intelligere debem⁹. Per primum saracenos et iudeos Per secundum diuites et potentes huius mundi. Per tertium viros ꝑfectos sicut sunt religiosi ac ceteri homines deum timẽtes. Per panẽ rotundum regnũ celeste intelligere debem⁹. Panis iste scȝ regnũ celeste diuidat in tria genera hominũ scd̃m merita sua. alij qui maius aliqui min⁹. Primi. s. saraceni ac iudei dormiunt in peccatis suis. ⁊ credũt se celũ habere. similiter saraceni per ꝓmissionẽ machometi cuius legẽ tenẽt qui eis ꝓmisit in celo regnare. Judei etiam credũt per legẽ mosaicam illud obtinere. Jsta creditio est quasi sõnus. Scd̃s socius qui somniauit se esse in inferno. sunt isti diuites ac hui⁹ mundi potẽtes qui sine aliq̃ dubitatiõe per predicatores ac cõfessores sciũt q si in peccatis sine cõtritione decedũt q ad infernũ descendãt et ibi eternaliter puniant et hoc nõ obstante pctã sup peccata accumulant. Et ibo de diuitib⁹ scribitur vbi sũt potẽtes mundi huius qui cuȝ canib⁹ ⁊ auibus ludebant. Mortui sunt ⁊ ad infernum descẽderũt. Tertius socius. s. xp̃ianus qui nõ in pctis nec in mala fide dormit. sed bonis operibus vigilat per cõsiliũ angeli. i. spũssãcti dona. vitam suã sic diriget vt panem scȝ regnum celeste habebat.

¶ De memoria mortis et
non delectando in tp̄alibꝰ
Capitulum. cvij.

ERat quedā ymago in ci=
uitate romana q̄ rectis
pedibꝰ ſtabat habebatqꝫ ma
num dexteram extenſā et ſup
medium digitū erat ſuperſcri
ptio. Percute hic. imago iſta
a lōgo tēpore ſic ſtabat eo ꝙ
nullus ſciebat quid hoc ſigni
ficaret. Percute hic. Multi
āmirati ſunt et ſepius ad ima
ginem venerūt titulū reſpiciē
do. et ſic receſſerunt qꝛ ſuper=
ſcriptionē penitus ignorabāt
Erat quidā clericus ſubtilis
qui cum de ymagine audiſſet
multū ſollicitus erat eā vide
re. dum autē eā vidiſſet ⁊ ſup=
ſcriptionē legiſſꝫ. Percute hic
Uidenſqꝫ ſolē ſuper ymaginē
per ſolis vmbrā digitū diſcer
nebat. per quē dicebat percu=
te hic. Statim ligonē accepit
et vix per diſtantiā triū pedū
fodiebat et quoſdaꝫ gradus
deſcendētes inueniebat. Cle
ricus autē modicum gaudēs
ſuper gradū deſcendit quouſ
qꝫ ſub terra nobile palacium
inuenit aulā intrauit. vidēſqꝫ
regem et reginā et multos no
biles in menſa ſedentes reſpe
xit et circūquaqꝫ totam aulā
plenā hominibꝰ et oēs erāt ve
ſtibus precioſis induti. nulluſ
ex omnibus vnicū verbū ei lo
quebatur. Reſpexitqꝫ ad vnū
angulū et vidit lapidē politū
qui vocatur carbunculus a q̄
tota domus lumen recepit. et
ex oppoſito carbūculi in āgu
lo hoiem ſtantē habentēqꝫ in
manu ſua arcū ꝑatū cū ſagit=
ta ad ꝑcutiēdū. et in frōte eiꝰ
erat ſcriptū. Ego ſum qui ſuꝫ
nullꝰ arcū meū vitare poteſt
et precipue carbunculus ille
qui relucet tā ſplendide. Cle=
ritus cum hoc vidiſſet āmira
batur. camerā intrauit. ⁊ mu=
lieres pulcherrimas in pur=
pura et pelle operantes inue
nit et nullū verbū ei dixerunt.
Deinde ſtabulū equorū intra
uit ⁊ optimos equos ⁊ aſinos
et ſic de ceteris iuenit. eos te=
tigit et ad tactū ſuū lapides
apparuerūt. Hoc facto oīa
habitacula palacij viſitauit
et quicquid cor eius deſidera
bat hoc iuenit. Deinde ſicut
prius aulā intrauit et de re=
ceſſu cogitabat ac ī corde ſuo
dicebat. Mirabilia vidi ho=
die. et quicquid cor deſide=
rat hoc poterat inuenire. Ue=
rūtamen nullus dictis meis
credet de iſtis que vidi. Et iō
bonū eſt in ſignū veritatꝫ ali=
quid mecū portare: ad men=
ſam ſuꝑiorē reſpexit cyphos
aureos ac cultellos optimos
vidit. ad menſā acceſſit vnuꝫ
cyphū cū cultello de mēſa le=

uauit vt secum portaret. Cuz īo in sinu suo collocasset. imago que in angulo cū arcu ⁊ sagitta stabat ad carbūculū sagittā direxit. et illū percussit ⁊ in multas ptes diuisit. In continenti tota aula facta est sicut nox tenebrosa. Clericus hoc videns totaliter est cōtristatus et viam exeundi propt nimiā obscuritatē iuenire nō poterat. ⁊ sic in eodē palacio misera morte mortuus est.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Ista ymago q̄ dicit Percute hic. est diabolus q̄ circuit querēs quem deuoret qui hȝ manū extensā .i. potestatē sup pctōres decipiendos qui dicit pcute hic .i. homini auaro dicit. pcute hic in terra bona mūdana appetendo cor tuū in terrenis ponendo. Clericus qui venerat postq̄ȝ alij recesserūt est homo cupidus siue auarus qꝛ sicut bonus cleric⁹ die ac nocte studet vt sciētiā sibiipsi ipimat et alios doceat nec satiari poterit quin semp noua iueniat. Eodē modo homo cupid⁹ die ac nocte studet in terra et mari quō possit bona mūdana acquirere. nec oculi ei⁹ satiātur Et iō ꝯ tales dicit seneca Cū oīa pctā senescūt sola cupiditas iuuenescit. Illi q̄ venerūt ad imaginē sūt boni xpiani et precipue religiosi qui mundū respiciūt quātū ad victū ⁊ vestitū. et sic recedūt. nec superscriptionē diaboli curāt tales pericula euadēt. Clericus vero per vmbrā digiti in terra pcussit: sic auarus p vmbrā .s. mūdi vanitatē que est q̄si vmbra transiēs accepit ligonē .i. corpus cōdensum ⁊ assensum ac intellectū per que diuicias mūdi incipit fodere. Cū vero gradus inuenit descēdit. Primus gradus est supbia. Scds ꝯcupiscentia oculorū. Terti⁹ ꝯcupiscētia carnis. Per istos gradus et alios diuersos cupidus descēdit et pulchrū palacium vt ei videt plenū hoībus ac vanitatib⁹ inuenit .s. mundū istū in quo et in q̄bus miser hō miro modo delectat Imago q̄ cum arcu stabat est mors q̄ semp est parata quēlibȝ nostrū pcutere. sicut dicit scriptura in fronte. Et sum .s. mors. qꝛ multo tēpore in mūdo isto introducta sū per peccatū primi parētis. Et null⁹ poterit quātūcunq̄ȝ diues generosus aut fortis arcū meū euadere. Carbūculus est vita hoīs q̄diu vita in eo manet. dat ei lumen carbunculus .i. vitā potest habere. sed tamē auarus melius credit ac sperat viuere. Et bona mūdana que intelliguntur per cyphū

et cultellum in sinu suo scʒ in archa sua credit icludere. veniet mors et percutiet cū sagitta. i. cuʒ graui infirmitate vitam suā ⁊ statim fit obscuritas intantū ꝙ omīs sensus lumen suū ac virtutē amittūt ⁊ iacet corpus ibi mortuū ⁊ miserabiliter. qꝛ infra triduū incipit fetere. tūc diabolus animā rapit: amici et ꝯsanguinei bona sua que cū maledictiōe dei acquisiuit obtinebunt. cadauer terra ac vermes corpꝰ occupabunt. Et sic nichil peccatori relinquiẗ nisi pena eterna. Studeamus ergo. ⁊c.

¶ De ꝓmissionis fideli cōstantia. Capitulū. cviiij

ERat quidā imperator in cuius imperio erant duo latrones adinuicem cōfederati iuramēto vt nullus aliū dimitteret in necessitate. sʒ quilibet ꝓ altero vitam poneret multa mala adinuicē perpetrauerūt. s. furtū et homicidium. Accidit semel ꝙ vnus sine altero et eo absente cū furto captus erat. et in carcereʒ in cōpedibus positus. Qd̄ audiens socius eius alter latro ad eum venit et dixit. Carissime socie dic michi in fide in q̄ ligati sumꝰ quid fiet tibi. At ille. Ut michi videtur mori debeo. quia comprehensus sum cum furto. si velles tm̄ facere istud quod tibi dixero semper essem tibi obligatus. Uxorem et paruulos ac familiam habeo de eis nihil ordinaui nec de bonis meis si in loco meo posses expectare in carcere ꝓ me hoc poteris a iudice inq̄rere donec ad domū vadā et de vxore et de familia et de bonis meis ordinauero ⁊ tempore debito reuertar et liberabo te. At ille. Istud satis fideliẗ adimplebo. Perrexit ad iudicē et ait. Dn̄e mi amicus meꝰ captus est et in carcere positꝰ mortem vt credo euadere nō potest. si placet tm̄ vnam petitionem a vobis peto vt eum licentietis ꝙ ad domū propriam accedere possit vt añ mortem suam de vxore et familia possit disponere. Ego vero vt de eo sis securꝰ loco suo in carcere remanebo donec venerit. Ait iudex. Tali die iudicium de eo et de aliis fiet. Si vero eodē die nō venerit q̄d ad hoc respōdebis. Ait ille. Dn̄e omnem securitatem que tibi placet adimplebo. ꝙ si non venerit pro eius amore mortē sustinebo. Ait iudex. Petitionē tuam exaudiam. ita tamen ꝙ te in vinculis habeam quousqꝫ ipse redierit. Et ille. Bene placet michi. Tunc iudex po

suit ipm in carcerē ꝛ aliū libe re misit abire Ille vero domū recessit et de vxore ꝓle et familia ordinauit. et tādiu moram fecit. s. ad terciū diem iudicij i qua oēs malefactores corā iudice sunt pn̄tati Inter alios ille qui prompte se carceri obtulit pro amico suo est presentat⁹. Ait ei iudex. Ubi est amicus tuus q̄ hodie deberet redire et te liberare ac saluare. Et ille. Dn̄e spero ꝙ non deficiet. Judex vero diu expectabat si veniret et nondum venit. Statim dedit pro sententia vt ad patibulū duceretur. Et sic factum est. Cū vero ad patibulū venisset ait ei iudex. Carissime imputes tibi et non michi ꝙ nunc morieris. dixisti ꝙ amicus tuus veniret et te liberaret. Ait ille. Dn̄e ex quo mori debeo instanter peto vt ante mortem meam pulsare potero. Ait iudex. Cuiusmodi pulsatio erit illa. Qui ait. Ante mortē meā tribus vicibus clamabo. Et ille. Michi placet. Ille incepit alta voce clamare. primo secundo et tertio. respexit circūquaqꝫ et hominē agili cursu venientē vidit a longe ꝛ ait iudici. Mortē meam differas ecce hoīem venientem video. forte iste est socius meus qui me hodie liberabit. Judex vero cum ipsum venientē audisset expectauit Et ecce socius eius venit ꝛ ait. O dn̄e ego sū ille qui de bonis meis disposui ꝛ amicus meus interim in periculo mortis pro me stetit Illū libere ꝑmittas abire qꝛ paratus sum ꝓ peccatꝫ meis mortē sustinere. Judex respexit eum ꝛ ait. O carissime dic michi causam quare adinuicem estis ita fideles. Et ille. Dn̄e a puericia quilibet alteri fidem dedit vt in omnibus fideles essemus. Et hec est cā quare ipse in loco meo se posuit quousqꝫ de domo mea ordinassem. Judex ait. Ex quo ita est tibi mortem remitto et sitis michi fideles de cetero mecū manebitis ꝛ de prebenda vobis necessaria ꝓuidebo per omnia. At illi. Dn̄e omnē fidelitatē ꝯmodo ꝑmittimus vobis. Judex igitur eos recepit ad gratiā ꝛ oēs iudicem laudabant qui fecit eis talē misericordiam.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Rex iste imperator est pater celestis. Duo latrones aīa ꝛ corpus qui facti sunt per peccatuꝫ socij scꝫ in baptismo adinuiceꝫ vniti. ita ꝙ quilibet alteri fidem dedit alium in necessitate non deserere quādo dixerunt. abrenūcio dyabolo et pompis eius.

et post hoc facti sunt socij i oi bus operib⁹.sz vnus sine altero est captus ⁊ fortiter aduinculatus quando hō mortaliter peccat aia sub iugo diaboli manet Alter socius.s.corp⁹ hincinde i delicijs suis vacat Sed bonus xp̄ianus deo dilectus cū intelligit ꝙ aia in peccatis iacet. et per consequēs in carcere dyaboli habet se offerre loco eius hoc est in loco penitentie permanere quousꝗ anima ad vxorē.i.conscientiam pergat et cum ea disponit de prole et familia.i.de diuinis preceptis et peccatis. quot ⁊ quantū contra diuina precepta deliquit. et ꝗdiu in peccatis permansit.et ꝓ quolibet peccato debet satisfacere deo. Sed dic michi quomō Certe per orationē ieiunium ⁊ elemosinam. Interim corp⁹ debet clamare tria videlicet. Prima vox est amara contritio. Secunda integra cōfessio Tertia plena satisfactio Statim ad istos clamores anima q̄ iā domū cōscientie disponit ad teveniet in forma debita ⁊ ambo/scilicet corpus et anima intrabunt i eterna tabernacula Ad que nos perducat dn̄s noster iesus xp̄us.⁊c.

¶ Quos ditat dyabol⁹ p auariciā: i fine decipit ad gehennam. Capi. cix.

Quidā faber diues iuxta mare in quadā ciuitate manens valde auarus et malus erat. multā pecuniam collegit et vnum trūcū impleuit: et ipsum iuxta ignem posuit in conspectu oīm vt nullus de eo suspitionē haberet ꝙ pecunias contineret. Accidit semel cum omnes somno essent oppressi mare domū intrauit intātū ꝙ trūcus cū pecunia natabat. ⁊ quando mare recessit truncū secum abstulit: ⁊ sic truncus natabat per mare multa miliaria quousꝗ peruenerat ad vnam ciuitatem in qua erat quidā homo qui cōmune hospitium habebat. Homo ille mane surrexit et videns truncum natare ad terram duxit credens nichil aliud esse ꝗ quoddam lignuꝫ ab aliquo proiectum vel derelictum. Ille homo erat valde liberalis et largus erga pauperes et peregrinos. Accidit vna dierum ꝙ peregrini in domo ei⁹ hospitati sunt et erat tempus fregidissimū. Hospes cū securi lignū scindit et post tres vel quattuor ictus sonitum audiuit. Deinde scindēs et pecuniam inueniens gauisus est et sub custodia posuit si aliquis veniret cuius esset reddere vellet. Faber vero de ciuitate in ciuitatē iuit queren

do pecunias suas venit ad ci
uitatem ⁊ ad domū hospitis
qui truncum inuenit. Cū mē=
tionē de trunco ꝑdito faceret
audiēs hospes itellexit ꝙ pe=
cunia ei⁹ fuit. Cogitauit itra
se. Jam ꝓbabo si volūtas dei
fuerit vt pecuniā ei reddā. Fe
cit fieri hospes tres pastillos
de pane. Primū impleuit ter
ra. Scđm ossibus mortuoruz.
Tertiū cū pecunia quā inue=
nit in trunco. Hoc facto dixit
fabro. volum⁹ comedere tres
bonos pastillos de optimis
carnibus quas habeo quēcū
ꝗ elegeris sufficiētē habebis
Faber ꝟo vnū post aliuz leua
uit: pastillū plenum terra ma
gis pōderantē inuenit ⁊ illuz
elegit. Et ait hospiti Si plus
indiguero illū secundū eligo.
ponens manū sup pastillum
plenū de ossibus mortuorum
tertium pastillū tibi habeas.
Hospes hoc videns in corde
suo dicebat. Jam clare video
ꝙ voluntas dei non est ꝙ ille
miser pecuniā suam habeat.
Statim pauperes ac debiles
cecos et claudos vocauit et
in ꝑsentia fabri pastillū ape=
ruit / et ait. Ecce miser pecuni
am tuā quam in manib⁹ tuis
tradidi. tu poti⁹ pastillos de
terra et de ossib⁹ mortuorum
elegisti. Et bene: quia deo nō
placuit vt pecuniam illaz re
haberes. Hospes statim corā
oculis suis totam pecuniā il=
lā iter paupes diuisit. ⁊ sic fa=
ber cū ꝯfusiōe magna recessit

Moralisatio.

Carissimi Faber iste potest
dici quilibet homo mundan⁹
qui potius nititur mundo ser
uire ꝙ̄ creatori nostro Per trū
cū istum vndiqȝ clausū cor cu=
iuscūqȝ auari intelligitur qđ
semper est clausū quo ad cele
stia Pecunia inclusa sunt que
dam opera meritoria que ali
quādo miser hō cōmittit ex ti
more dei cōpulsus. Mare qđ
fluit et refluit est mūdus iste
qui rapit de corde auari quic
qđ boni cōmiserat. nō tm̄ ꝟtu
tes quas i baptismo recepit:
sed bonas cogitatōes cordis
Math. vi. Ubi est thesaurus
tuus ibi ⁊ est cor tuū. Hospes
qui truncū inuenit est bonus
prelatus vel cōfessor discret⁹
qui tenetur circa peccatores
diligentiā habere. et eoꝝ cor=
da et facta scrutari et inuesti=
gare quomō poterūt ad viaz
rectitudinis duci. Unde hō te
netur sequi viam per quā po=
terit salutē inuenire. s. ad con
fessionē currere et in domo ec
clesie hospitari et ei⁹ p̄ceptis
obedire. Tunc cōfessor debet
ipsi tres pastillos ostendere:
vt vnum eligat de istis ꝑ quē
famen peccati extiguere pos=

sit. Primus enim pastill⁹ erat plenus terra et designat mundū. quem si mūdanus hō elegerit in vita ista nichil aliud inueniet nisi terrā puraʒ/id ē sepulcrū vix septem pedes cōtinēs. quia omne quod est in mundo: aut est superbia vite. aut concupiscentia oculoꝛuʒ. aut concupiscētia carnis. immo totus mundus ī maligno est positus. ergo ve illis q̄ mūdana eligunt. Memento ergo homo q꞉ cinis es et in cinerē reuerteris. Secundus pastillus erat plenus ossibus moꝛtuoꝛum ꝛ signat carnem. id ē carnales hoīes. vt sunt ociosi gulosi et luxuriosi. qui cū omī studio intendunt carni placere. Contra tales dicit apostolus. Si scd̄m carnem vixeritis moꝛiemini. Tunc inuenietis opera vestra quasi ossa arida que nihil aliud valent nisi vt comburantur. Ue ergo illis q̄ illuʒ pastillum/scilicet carnales delicias eligunt. Tertius pastillus erat plenus argentoꝛ auro puro. et ille designat celum empyreum in quo est thesaurus infinitus. Pauci sunt respectiue qui manū ad illum pastilluʒ ponant. Unde Mathe. vij. Lata est via que ducit ad infernuʒ: stricta que ducit ad celum. ideo pauci p eam ambulant. Quid ergo est faciendum ? Certe vocandi sunt pauperes et debiles. id est iusti atq꞉ sancti qui in via ista per tribulatiōes multas propter deum transierunt et multas miserias sustinuerūt Talib⁹ dicetur illud Math. xxv. Uenite benedicti patris mei percipite regnuʒ quod vobis paratū est. Ad quod nos perducat. ꝛc.

¶ De mirabili errantium reuocatione ꝛ afflictoꝛum pia consolatione. Capitulū. cx.

TRaianus imperatoꝛ regnauit. in cuius imperio erat quidam miles nomine placidus qui erat magister militie ex parte imperatoris. Iste erat in operibus misericoꝛdie valde assiduus. sʒ tamen ydoloꝛum cultui deditus. habebat autem vxoꝛem eiusdem ritus et misericoꝛdie existētem. duosq꞉ filios ex ea procreauit quos iuxta suam nobilitateʒ magnifice educari fecit. Et quia misericoꝛdie operibus sedule insistebat ad viaʒ veritatis meruit illustrari. Quadam enim die cum venationi insisteret. gregem ceruoꝛuʒ reperit inter quos vnū ceteris speciosioꝛem et maioꝛem cōspexit qui ab alioꝛū societate discedens in siluā va-

stiorem prosiliiit. Un cum alij milites circa cetos ceruos occupati essent. Placidus illuz toto nisu insequebatur ꝛ ipm capere nitebatur. Quē cū totis viribus insequeretur ceruus tandem sup quādam rupis altitudinē ꝯscendit ꝛ placidus appropiās qualiter eū capere posset in animo sedule cogitauit. Qui cum ceruuz diligenter inspiceret: vidit inter cornua eius formā sancte crucis supra solis claritatem fulgentē et imaginē iesu cristi qui per os serui sicut olim p asinam balaam sic ei locut⁹ est dicens O placide quid me insequeris. Ego tui gratia in hoc aīali apparui tibi. Ego sum xp̄s quem tu igorans colis. elemosine tue coram me ascenderunt. Et ob hoc veni vt per hunc ceruū quem venabaris: ego quoqꝫ venarer teipsum. Alij tamē dicunt ꝙ ipsa imago que iter cornua ceruí apparuit hec verba protulit. Hoc audiens placidus nimio terrore correptus est. de equo in terram cecidit et post vnam horam ad se rediens de terra surrexit et ait. Reuela michi quid loqueris sic credam in te. Et ait xp̄us. Ego sum xp̄s placide qui celum et terrā creaui. qui lucez oriri feci et a tenebris diuisi: qui dies tēpora et annos constitui. qui hoīem de limo terre formaui. qui propter salutē humani gener⁊ in terris in carne apparui. q̄ crucifixus ꝛ sepultus tertia die resurrexi. Audiens hec placidus iterū in terrā cecidit et ait. Credo dn̄e ꝙ tu es qui omnia fecisti ꝛ qui errantes conuertis. Et dixit ad eū dn̄s. Si credis vade ad episcopum ciuitatis et facias te baptisari. Cui placidus. Uis dn̄e vt hec eadem vxori mee nunciē et filijs vt ꝛ ipsi pariter in te credāt. Cui dn̄s. Nuncia illis vt ꝛ ipsi pariter tecū mundētur. Tu quoqꝫ die crastina huc venias vt tibi rursum appaream ꝛ que futura sunt plenius pandam Cum ergo placidus domum venisset et hec vxori in lecto renūciasset. Reclamauit vxor ei⁹ dicens. Dn̄e mi ꝛ ego alia nocte transacta vidi dicentez michi. Cras tu et vir tuus et filij tui ad me venietꝭ. Et nūc cognoui q̄ ipē est xp̄s. Perrexerūt ꝰ media nocte ad episcopū ciuitatis rome qui eos cum magno gaudio baptisauit et placidū vocauit eustachiū. vxorem theosbytā. et filios eius theosbytum et agapitū Mane facto eustachius sicut consueuerat ad venationem processit et prope locum

veniens milites suos quasi sub obtentu inuestigande venatiōis disperit. statimqꝫ in loco formam prime visionis aspexit. cadensqꝫ in terrā suā dixit. Supplico domie vt manifestes que promiseras seruo tuo. Cui dn̄s. Beatus es eustachi q̄ accepisti lauacruꝫ gratie mee qui modo diabolum superasti. Et modo eum qui te deceperat conculcasti Modo apparebit fides tua. Dyabolus enim eo ꝙ ipsum dereliquisti contra te seuiet ꝛ varijs modis armat. Oportet enim te multa sustinere vt accipias coronam victorie. Oportet te multa pati vt de alta seculi vanitate humilieris et rursus sp̄ualibus diuitijs exalteris. Tu ergo ne deficias nec ad gloriā pristinaꝫ respicias qꝛ per tentationes oportet te alterū Job demonstrari. sed cum hūiliatus fueris veniam ad te et in gloriā pristinam te restituam. Dic ergo michi si temptationes modo vis sustinere aut in fine vite tue. Dicit ei eustachius Dn̄e si oportet ita fieri modo iube tentationē accedere. sed virtutē patientie tribue. Cui dominus Fortes estote: quia gratia mea custodiet animas vestras. Sicqꝫ dominus in celum ascēdit et eustachius domū rediens hec vxori sue nūciauit. Post paucos igit̄ dies mors pestifera cunctos seruos et ancillas eius inuasit et vniuersos occidit. Deinde post alios dies omnes equi ꝛ omnia eius pecora subito interierūt. Quidam autem scelesti eius depredationē videntes per noctem in domū eius irruentes cuncta que repererunt asportauerunt et totam domum auro et argento et rebus alijs spoliauerunt. Et ipse cum vxore sua et filijs gratias deo agens nocte nudus aufugit. Qui ruborem verentes egyptum pergebant. Totaqꝫ eius possessio ꝑ rapinam maloꝝ ad nichilum est redacta. Rex autē totusqꝫ senat⁹ pro magistro militū tam strēnuo multū dolebāt eo ꝙ nullum indiciū de eo reperire poterant. Cum autē iter agerēt appropinquauerunt mari et inuenientes nauim in ea nauigare ceperunt. Uidens autem dominus nauis vxorem eustachij ꝙ pulcra essꝫ nimis ipsā habere desiderauit. Cū vero transfretassent naulum ab eis exigebat. non habentibus illis vnde soluerent iussit pro naulo retinere vxorem volens eam secū habere. Quod vt eustachius audiuit nullatenus consentire voluit. eo cō

tradicente innuit dn̄s nautis suis vt eum in mare precipitarent vt sic vxorem suam habere poss₃. Quod vt eustachius comperisset vxore₃ eis tristis reliquit et duos infantes accipiens in gemiscens ibat dicens. Ue michi ⁊ vobis: quia mater vr̄a alienigene marito tradita est. pueniēsq₃ ad quēdam fluuiū propter aquarū abūdantiā non est ausus cū duobus filijs pertransire sed vno circa ripam fluminis relicto alterū trāsportauit. Qui cum fluuiū transfretasset illum infantem quē baiulauerat sup terram posuit et accipiendū aliū festinauit. Cum autē circa mediū fluminis ꝑuenisset. ecce lupus concitus venit et infantē quem deposuerat rapiens in siluam fugit qui de eo despans ad aliū festinauit. Sed cū abiret leo aduenit et alterū infantē rapuit ⁊ abscessit vnde eū se qui non valēs cum esset in medio fluminis cepit plangere et capillos suos euellere volens se in aquā ꝓijcere nisi eum diuina ꝓuidentia ꝯseruasset. Pastores autē videntes leonem puerū vnū portantē eum cu₃ canibus insecuti sunt. Per diuinā aute₃ dispensationē leo pueꝝ illesum abijciens recessit. Quidā īsup aratores post lupū clamantes de eius faucibus puerū aliu m incolumē liberauerunt. Utriq₃ vero pastores ⁊ aratores de vno vico fuerūt et penes se pueros nutrierūt. hoc autē eustachius nesciebat sed merens ac plorans ibat dicens. Heu michi quia ante vt arbor pollebam sed modo penit⁹ nudatus su₃ heu michi q₂ multitudīe militū circundari solebā sed modo sol⁹ remanēs nec filios cōcessus sum habere. Meminī te dn̄e michi dixisse quia op₃ me temptari sicut Job. Ecce plusq₃ Job aliquid in me fieri vides. Ille eni ⁊ si omnibus nudatus fuerit: tamē stercus habuit super quo sedere potuit. Michi autē nichil horū remansit. Ille amicos sibi cōpatientes habuit: ego feras habui inimicos que filios meos rapuerunt. Illi vxor est relicta a me ƀo ablata. Da requiē dn̄e tribulationib⁹ meis ⁊ pone custodiā ori meo ne declinet cor meū in verba malicie et eijciar a facie tua. His dictis cū lachrymis ad quēdam vicum abijt et data sibi mercede agnos illoru₃ hoīm per annos quindecim custodiuit. Filij autē eius in altero vico sunt educati nec se fratres esse sciebant. Dn̄s autē nauis vxorem eustachij con-

seruauit nec eā ille alienige=
na cognouit: sed potius eam
intactam dimittens vitam fi
niuit. Impator autē ⁊ popul⁹
romanus plurimū ab hostib⁹
molestabat̄ ⁊ recordatus pla
cidi ꝙ strennue ꝯtra eos dimi
casset. de eius subita mutati=
one pluries tristabat̄ Dixit
ꝙ multos milites per diuer=
sas mundi partes ꝓmittens
oībus qui eū inuenirent mul=
tas diuitias et honores. Qui
dā autē ex militibus qui ali=
quando placido ministraue=
rant ad ip̄m vicum in quo de
bebat venert̄ quos placidus
de agro veniens considerans
eos ex incessu ꝓtin⁹ recogno=
uit et ingemiscēdo perturba=
ri cepit cogitans dignitatem
quam olim habuit ⁊ in corde
suo dixit. Dn̄e sicut istos qui
aliquando mecū fuerunt pre
ter spem nunc vidi da vt con=
iugem meā videre possim: nā
de filijs scio ꝙ a feris comesti
sunt. Uenit eni ad eum vox di
cens. Confide eustachi: qꝛ ci
to honorē tuū recuperabis ⁊
filios et exorem recipies. Cū
igitur militibus obuiasset: ip
si eū minime cognouerūt. Cū
ꝙ eū salutassent q̄sierūt si ali
quē peregrinū noīe placiduꝫ
cum vxore ⁊ cū duobus filijs
cognosceret. Ille aūt se nesci=
re ꝓfessus est: ad p̄ces tn̄ eius
in hospitiū diuerterunt ⁊ pla
cidus eis seruiebat ⁊ recolēs
pristinū statū suū lachrymas
continere non poterat. Egres
sus autē foras faciē suam la
uit et iterum rediens eis ser=
uiebat. Illi vero ꝯsiderantes
adinuicē dixerunt. ꝙ similis
est hic homo illi quē querim⁹
Et respondens alter dixit.
Ualde similis est. Considere=
mus igit̄ si habet signū cica=
tricis in capite qđ sibi in bel=
lo accidit: ip̄e vere est. Et re=
spiciētes ⁊ signū vidētes ip̄m
esse quē q̄rebāt ꝓtinus cogno
uerūt. ⁊ in siliētes ⁊ osculātes
eū de vxore sua ⁊ filijs sciscita
ti sunt. q̄ dixit eis ꝙ filij mor=
tui essent ⁊ vxor detenta. Ui=
cini aūt oēs ad spectaculū cō
currebāt dū milites virtutē ⁊
primā gloriā narrabāt. Tunc
preceptū impatoris milites
ei exposuerūt: ⁊ optimis vesti
mentꝫ ip̄m iduerūt. Post iter
quidecim dieꝝ ad impatoreꝫ
venerūt: qui eius aduentum
audiēs eidē ꝓtinus occurrit
et in oscula pacifica ei⁹ ruit.
Narrauitqꝫ oībus ꝑ ordineꝫ
cuncta q̄ sibi acciderāt. stati
ad magisteriū militie trahi=
tur ⁊ idem officium quod ha=
buerat prius exercere cōpel=
lit̄: qui numeratꝫ militibus ⁊

paucos contra hostes esse co gnoscens iussit tyrones colligere per omnes ciuitates ꝛ vicos. Cōtingit autē ꝛ illā terrā describi in qua filij sui educati fuerant vt darēt duos tyrones. Uniuersi aūt eius loci in colle illos duos iuuenes tāꝗ pre ceteris aptiores magistro militum cōsignauerūt. Uidēs ergo illos duos iuuenes elegantes et morū honestate cōpositos cum sibi plurimū placuissent inter ꝓmos in acie ordinauit. et sic ꝓfectus ad bellū subiectis hostib⁹ exercitū suū tribus dieb⁹ in quodā loco vbi vxor sua hospitata manebat requiescere fecit vbi hospitati sunt filij. Ignorantes tñ oīno ꝙ mater sua esset. Et sedendes circa meridiez ꝛ mutuo confabulātes exponebāt sibijnuicem de infantia sua. Mater vero illoꝝ duorū iuuenum ecōtra sedens q̄ ipsi referebant attentius audiebat. Dixit maior minori. Ego duz infans essem nichil oīno recolo nisi ꝙ dilectissimus pr̄ me⁹ magister militū erat ꝛ mr̄ mea valde speciosa. duosqꝫ filios habuit. s. me et alium minorem me. qui etiam ipse alius frater meus valde speciosus erat. Accipientesqꝫ nos. s. me et fratrem meū parentes nostri egressi sūt de domo paterna nocte: igressiqꝫ sunt ambo simul nauem: me ꝛ fratrez meum secum recipientes nescio tamen quo euntes. Cūqꝫ autez de naui egrederemur: mater nostra quoniō nescio ī mari relicta est. Pater vero noster portans nos duos pergebat flens perueniēsqꝫ ad quēdam fluuiū transiuit cum fratre meo minore et me super ripam flumis reliquit. Cū autez reuerteretur vt me acciperet lupus venit et illū infantē rapuit: ꝛ anteꝗ ad me appropinquaret leo de silua exiens me rapuit et ī siluā duxit. Pastores vero me de ore leonis eripuerunt et nutritus sum in illa possessiōe in qua ꝛ ipse scis et non potui scire quid factuz sit de patre meo neqꝫ ꝺ fratre. Audiens hec minor frater cepit flere et dicere. Per deū vt audio frater tuus ego sū: qm̄ qui me educauerūt mihi dixerunt quō me eruerunt de faucib⁹ lupi. Et in amplexus ruētes osculabantur se inuicem ꝛ fleuerunt. Audiēs hoc mater eorum et considerans ꝙ euentum suuz ita seriatim dixisset diu apud se tractauit si filij sui essent. Altera autē die magistrū militū adijt et interpellauit dicēs. Deprecor te dn̄e vt me ad patriā tuaz perduci iubeas. Ego sum de terra ro=

manorũ et hic peregrina sum.
Hec dicẽs vidit i eo signa ma-
riti sui et eum cognoscẽs cum
iam se continere non posset ꝓ
cidit ad pedes eius.⁊ ait Pre
cor te domine vt michi expo
nas pristinam vitam tuam.
Puto enim ꝙ tu scis placidꝰ
magister militum qui alio no
mine eustachius nuncupatur
quem saluator conuertit qui
talem et talem temptationem
sustinuit.cui vxor que ego sum
in mari ablata fuit que tamẽ
ab omni corruptione seruata
sum que duos filios agapitũ
et theolbytũ habuit.Audiẽs
hec eustachius et ipsam dili-
genter considerans vxorẽ suã
esse recognouit: et lachrimas
p̄ gaudio fudit.Ipsã osculatꝰ
est glorificans deũ qui conso-
latur afflictos. Tunc dixit ei
vxor sua.Dñe vbi sunt filij no
stri Qui respõdit.a feris capti
sunt. et exposuit ei quomodo
eos perdidit.Et illa Gratias
agamus dño.puto em̃ vt quẽ
admodũ deus donauit nobis
vt inueniremus nos inuicem.
dabit etiam recognoscere no-
bis filios nostros.At ille. Di
xi tibi ꝙ a feris deuorati sunt
Cui illa.Hesterna die sedens
in orto audiui duos iuuenes
sic et sic suam infantiam expo
nentes credo ꝙ sint filij nostri
interroga eos vt dicant tibi.
Conuocãs autem eustachius
eos et audiẽs ab eis infantiã
suã regnouit ꝙ filij sui erãt et
amplectantes eos ipse ⁊ ma-
ter super eorũ colla plurimum
fleuerunt ⁊ crebrius eos oscu
labãtur. Omnis autem exer-
citus plurimum gaudebat de
inuentione eorum et de victo-
ria barbarorũ.Cũ igitur redi
rent contigit iam traianũ obi
isse et successisse ei peiorem in
sceleribus noie adrianũ . qui
pro victoria obtenta ⁊ inuen-
tione vxoris et filiorũ magni-
fice eos suscepit et magnũ cõ
uiuium preparauit.Altera au
tem die ad templũ ydolorum
processit vt vbi sacrificaret ꝓ
victoria barbarorum.Uidẽs au
tem imperator ꝙ eustachius
nec ꝓ victoria nec ꝓ inuẽtiõe
suorũ sacrificare vellet horta
batur vt sacrificiũ imolaret.
Cui eustachius. Ego xp̄m de
um colo et illi soli seruio et sa-
crifico. Tũc imperator ira re-
pletus ip̄m cũ vxore ⁊ filijs in
harena statuit et leonẽ ferocẽ
ad eos dimitti fecit Accurrẽs
ꝟo leo et dimisso capite quasi
eos adorãs ab eis humiliter
recessit. Tũc iperator bouem
ereũ incẽdi fecit ⁊ eos ibidem
viuos imitti mãdauit Orãtes
igitur scti ⁊ se dño cõmẽdãtes
bouem intrãtes ibidẽ dño spi
ritum reddiderũt Tertia aũt

die sunt de boue corã impera tore extracti ⁊ ita penit⁹ intacti inuẽti sunt ꝙ nec capillos nec quicꝗ eoꝝ vapores incẽdij aliquaten⁹ cõtigerit. Xp̄iani vero eoꝝ corpora tulerũt ⁊ in loco celeberrimo recõdẽtes ibidẽ oratoriũ construxerunt. Passi sunt aũt sub Adriano q̄ regnare cepit circa annos dñi c.xx.kl'.nouẽbris. vel secũduz quosdam.xij.kl'.octobris.

¶Expositio.

CArissimi Iste imperator est dñs noster iesus xp̄s. Placid⁹ potest dici q̄libet hõ mũdanus in vanitatibus seculi occupatus qui pergit ad venandum ea que sunt mundana cũ militibus suis. id est quinqꝫ sensibus Tandẽ venit ad gregem ceruorũ in quibus delectatur. Cerui isti qui sũt inuenti sunt visus auditus. ⁊c̄ verba detractoria et vana et sic de alijs sensibus exteriori bus. Si attẽdatis ꝙ ceruus pulchrior cucurrit et recessit a societate aliorũ quem toto conamine insequebatur placidus. Ceruus ille est ratio que est optima potẽtia aīe quam hõ tenetur toto conamine in omnibus operibus sequi qui desiderat habere vitã beatã Ceruus ille ascendit ripam. Ripa est iusticia siue rectitudo quam ratio semꝑ dīligit et infra cornua rõnis vidit imaginem crucifixi. Cornua sunt lex antiqua et noua. In lege antiqua bene prophetizatuz erat a multis de aduentu xp̄i et de eius morte. In lege noua clare videre possum⁹ quomodo ⁊ qua morte pro nostra salute mortuus est. ideo ceruus ille bene dicit vt mundũ despiciamus et ea que in mũdo sunt vt sequamur vestigia christi sicut fecit placidus. Sed posses dicere. Libenter essem instructus quomodo vestigia iesu christi sequi debeã Ecce exemplum in isto beato eustachio. Primo renũcia vxori et filijs. Uxor illa que ē speciosa valde est anima tua ad dei similitudinem creata que semper est parata christo obedire si caro ei consentiat Duo filij paruuli sunt voluntas et opus qui sunt paruuli q̄diu homo manet deo contrarius Unde primo oportet per penitentiam in terram cadere. Deinde omnia temporalia a te repellere. si nõ opere tamẽ volũtate. hoc est sic intelligẽduz ꝙ semper deum oib⁹ p̄ponas. Post hoc placidus surrexit et cum vxore ⁊ filijs nocte nauẽ itrauit. Sic tu carissime surge ꝑ contritionẽ cum bona volũtate et bonis operib⁹. et

intra nauem sancte ecclesie. ⁊ deus in oibus erit tibi ꝓpici⁹ Magister nauis est p̄latus q̄ libēter nos retineret. Sꝫ vxorem nostrā .i. aiam habet tenere in diuinis p̄ceptis. et si cōtingat hoiem vagari extra nauem ecclesie amittere pōt duos filios .s. volūtatē bonā et bonū opus que prius hūit erga deū sicut placidus fecit Placidus intrauit fluuiū et infantes portauit ⁊ lup⁹ vnū cepit et leo aliū. Per fluuiuꝫ mundū intelligere debemus per leonem dyabolum. per lupum propriam carnem. Dyabolus rapit a corde hominis bonam volūtatē. Caro bonū opus Ratio dicit. Bonum est ieiunare ⁊ in bonis operibus vigilare. Caro dicit. Melius est bene comedere ⁊ suauiter dormire. Quid ergo est faciendum. Si illa duo ablata fuerint ab homine .s. bona voluntas: et opus meritorium. Certe pastores et aratores habēt cum canibus viriliter sequi. Pastores isti sunt confessores discreti q̄ habēt nos dirigere et a via pditionis deducere. Aratores sunt predicatores qui habent terram cordis nostri per sacram scripturam arare: spinas peccatorū euellere et virtutes inserere. vicia extirpare. et per cōsequens hoiem in seruitio dei nutrire. ita q̄ sint duo in vna ciuitate .s. in vna dilectione ⁊ concordia et caro spiritui nō contradicat. Tunc rex misit ad querendū placidum. Sic deus misit p̄mo patriarchas ad hoiem. scdo ꝓphetas. Sꝫ homo nolebat fateri eos cognoscere donec venit fili⁹ dei qui nos suo precioso sanguie redemit. Ideo iustū est vt hospiciū domus nostre sit mundum per opera meritoria in quo non sit peccatum. Et sic apparebit vxor munda et speciosa scꝫ anima cum duobus filijs id est cum voluntate ꝓpria deo semper seruiēdo per opera misericordie. Et videas q̄ signum habeas per qd̄ poteris cognosci sicut placidus habuit. Signū illud debet esse dilectio dei et proximi vt deum super omnia diligas ⁊ proximū tuum sicut teipsum. Et sic poteris fieri magister: scilicet omniū sensuum eos recte dirigēdo. Et sic per martirium macerationis ad vitam eternā peruenire. Qd̄ nobis ⁊c.

¶ De custodia ⁊ circūspectione habenda ad gregē commissum.

Capitulum.cxi.

Capitulũ.cxi.

Quidam nobilis quãdã vaccam candidam habuit quam multũ dilexit propter duo. Primo quia candida erat. secundo quia in dando lac abundauit. Nobilis ille p̄ nimio amore ordinauit ꝙ vacca duo cornua aurea habere et intra se cogitauit cui posset vaccã ad custodiendũ dimittere. Erat eni tunc temporis quidã homo noie argus qui verax in omnibus erat et centum oculos habebat. Nobilis iste nuncium ad argum misit vt sine dilatiõe vlteriori ad eũ veniret. Qui cũ venisset ait ei. Vacca meã cũ cornib⁹ aureis tue custodie cõmitto. ⁊ si bene custodieris te ad magnas diuitias ꝓmouebo. Si ꝟo cornua fuerit ablata morte morieris. Argus vero vaccam cũ cornibus recepit ⁊ secum duxit singulis diebus cũ ea ad pascua perrexit et diligẽter custodiuit ⁊ de nocte eã ad domum reduxit. Erat quidam hõ cupid⁹ noie mercuri⁹ subtilis valde in arte musicali qui miro modo vaccam habere cupiebat. sepe ad arguꝫ venit vt prece vel precio cornua ab eo obtieret. Argus tenens in manibus baculũ pastoralem eũ in terrã fixit. ⁊ ait baculo in persona dñi sui. Tu es dñs meus nocte ista ad castrum tuũ veniã tu dicis mihi vbi est vacca cũ cornibus. ego respõdeo. Ecce vacca sine cornibus. me eni dormiẽte latro quidã cornua abstulit. Tu dicis. O miser nõne cẽtũ oculos habes. quõ erat ꝙ omes dormirent et latro cornua abstulit. Hoc est mendaciũ. ⁊ sic ero fili⁹ mortis. Si dicã vendidi filius mortis ero dño meo. Deinde ait mercurio. Perge viam tuam quia nichil obtinebis. Mercurius recessit et altera die cum arte musicali ⁊ suo instrumento venit. Qui cũ venisset incepit cum argo more histrionico fabulas dicere ⁊ plerũqꝫ cãtare quousqꝫ duo oculi argi inceperũt dormire. Deinde ad cantũ illius duo alij oculi dormitauerũt. et sic deinceps donec vniuersi somnuꝫ caperẽt. Qđ cernens mercuri⁹ caput argi ãputauit ⁊ vaccã cũ cornib⁹ aureis rapuit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Ille nobilis est dñs noster iesus christus Vacca candida aia ad dei similitudinẽ creata que dum manet ĩ puritate vite dat lac ĩuocationis et orõnis propt̃ que duo multũ a deo diligit̃: ⁊ ido dedit ei cornua aurea: qr per vtrũqꝫ saluati sũt plures homines post mortẽ xp̄i. Vacca illa cuꝫ cornibus traditur

argo.i.prelato. Uñ argus cuz centum oculis claris virũ pro uidũ et discretũ ac vndiqȝ cir cũspectuȝ significat qui semp habet vigilare iuxta gregem sibi cõmissum. Uñ Ezech.iiȷ. dicitur prelato. Si nõ annun ciaueris ei neqȝ locutus fuerȝ vt auertatur a via sua impia vt viuat: et ipse impius in ini quitate sua morietur sangui nem eius de manu tua requi ram. Si autem annũciaueris impio et ille non fuerit cõuer sus ab impietate sua ⁊ a via sua pessima ipse quidẽ in iniq tate sua morietur. tu autem animã tuaȝ liberasti. Sȝ heu multi baculum pastoraleȝ. i. potestatẽ suã ante oculos ho minum ostendunt vt videant et vt ab hominibus honoren tur. Sed sepe contingit cũ ve nerit aliqua tẽptatio dyabo lica. s. audiendo cantus musi cales. i. mulierum. Que cũ se pe ab hominibus libenter au duntur ⁊ in illis delectantur intãtũ ꝙ a sue circũspectiõis vigilantia cadunt. et dormiẽ te ipsorum prudẽtia spiritua liter pereunt. ⁊ vaccã. i. aiam quã diligenter seruare debẽt per peccatũ amittunt. Unde caput a talib⁹ amputatur. i. beata vita quam deo ꝓmise runt per opera meritoria ser uare. Mercurius. i. diabolus aufert ab eis vitaȝ eternam ducendo vaccã. i. aiam ad in fernum. A quo nos custodiat dñs noster iesus christus qui cum patre et spiritusãcto sine fine viuit. ⁊c.

¶ De curatione anime p medicinã supcelestis me dici qua quidã curantur ⁊ quidã nõ. Capitulũ. cxiij

Gorgonius regnauit qui vxorem pulchrã accepit que concepit et peperit filiũ. Puer creuit et ab omnib⁹ est dilectus. Cũ autẽ decẽ annos in etate habuit mortua ẽ ma ter eius et tradita honorifice sepulture. Post hoc ex cõsilio multorũ rex aliã vxorẽ duxit. que filiũ prime vxoris nõ di lexit: sed opprobria multa si bi intulit. Rex auteȝ hoc per cipiens volens placere vxori filium suũ extra imperium or dinauit. Filius expulsus ar tem medicine studuit ⁊ intan tum profecit ꝙ factus est ma gnus et perfectus medicus. Audiens rex ꝙ filius suus in studio ꝓfecit: gauisus est val de. Accidit infra temp⁹ breue ꝙ rex in grauẽ infirmitatẽ ce cidit. litteras ꝓ filio destina uit vt ad eum sine vlteriori di latione veniret: et eũ ab infir mitate liberaret. Filius vero vt voluntatem patris intelle xit ad patrem venit et eũ per

fecte curauit. Unde fama ei⁹ per totū regnū volauit. Post hec regina nouerca eius vsq₃ ad mortem infirmabat ⁊ medici ex omni parte sunt adducti qui oēs eam ad mortē iudicabant. Hoc percipiens rex cōtristatus est valde rogauit filium vt eā curaret. At filius ait. Petitionē vestrā adimplere nolo. Cui pater. Extra regnum meū te expellā. Cui filius. Si sic agitis iniuste mecū facitis. Pater ac benignissime genitor bene constat vobis ꝙ me filium vestrū extra regnū expulistis propter ei⁹ suggestionem. vñ mea absentia dilectissime pat fuit causa vestri doloris ac infirmitatis. et mea presentia est causa doloris et infirmitatis regine videlꝫ nouerce mee. ideo nolo eā curare sed potius volo ab ea recedere. Ait pat filio suo Eundem morbū habꝫ regina nouerca tua queꝫ ego habui me patrem tuū pfecte curasti sic etiam et nouercā tuam cura. Respōdit filius patri. Pater mi dilecte. licet sit eadem infirmitas nō tamē eadem cōplexio est tibi et sibi. Quicqd ergo tibi feci gratum et ratuꝫ habuisti: quādo palacium intraui et me vidisti curat⁹ fuisti. nouerca mea quando me videt grauatur. Si loquor intenditur dolor. si tangā eaꝫ extra seipsam rapitur. et ideo nihil magis expedit egris curandis nisi dare eis qđ volūt et quod desiderāt. et sic per tales allegationes filius euasit et nouerca defuncta est.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Rex iste pōt dici primus parens adā qui locū et imperium habebat. s. paradisum quē deus dñs totius mūdi cōstituit. ps. Oia subiecisti sub pedib⁹. ⁊c. Qui despōsauit pulchram vxorem. i. animā ad dei similitudinē creatam. ex qua genuit filiū. i. xp̄ꝫ sua progenie ꝓductū q̄tū ad humanitatem. vxor. i. anima moritur spiritualiter per peccatū qđ cōmisit statim duxit aliā vxorē. s. iniquitatē ⁊ miseriam in quā cecidit. per quaꝫ paradiso priuabatur ⁊ in isto mūdo ponebatur vbi in sudore et labore vixit. Filius dei qui erat de sua ꝓgenie ẜm carnem de imperio celesti ꝓpter nostrā infirmitatē et iniquitatē descēdit qui fact⁹ est noster medicus oēs infirmitates curat intātū ꝙ fama eius in celo et in terra ⁊ inferno volauit Sed pater noster adaꝫ grauiter infirmabatur per peccatū cōmissuꝫ tam in corpore q̄ȝ in anima. In corpore pdidit gloriā et honorē quādo de para-

diso est expulsus. In aīa qꝛ a deo separatus est ⁊ in infernū collocatus. Deus v̄o optime et perfecte illum sua benedicta passiōe curauit. sed nouercam scȝ diabolum cui per peccatum cōiunctus erat nunꝙ̄ volebat curare. Dic michi q̄re cum habuerunt eandeȝ infirmitatē: quia ambo per peccatum ceciderunt. Ad hoc dico. Licet ambo peccauerunt tn̄ alio et alio modo. Dyabolus sine suggestione et ex propria malicia. Homo vero per dyabolū tēptatus et ex fragili materia plasmatus in peccatū cecidit et oleum mie petijt. Id̄o medicus dn̄s noster iesus xp̄s hoīem curauit: sed non nouercā. s. dyabolū. Nouerca illa est causa q̄re filius dei a multis hominibꝰ in aliā regionē mittitur et ab eis expellitur. Sed ecōuerso presentia diuina est causa mortꝫ diaboli quia ambo se non cōpatiuntur.

¶ De spirituali pugna ⁊ remuneratione pro victoria Capitulū. cxiiij.

Adonias regnauit diues valde qui torneamenta ⁊ hastiludia multū dilexerat Unde quoddam torneamētū fecit proclamari vt quicunꝙ se in torneamento melius haberet mercedem cōdignā a rege obtineret. Hoc audientes nobiles et optimates ad torneamentum venerunt. rex ordinauit vt milites diuiderentur ita ꝙ ex vna parte plures ordinauit in certo numero et tot ex alia p̄te. Illi vero qui primo ordinati fuerūt omnia scuta sua et arma in loco ad hoc deputato per ordineȝ posuerunt. Rex precepit vt quicunꝙ ex alia parte scutū alterius cū hasta tangeret: statiȝ ille cuius scutum tactū esset ad torneamentum secū descēderet et vna puella ad hoc electa illum armaret. et sic cōtra aliū luderet et si alium in ludo superaret illa die corona regis coronatꝰ esset ⁊ in regali mensa collocaret̄. Miles quidam hoc percipiens: diligenter oīa scuta respexerat. et vnū scutū vidit in quo erant tria poma aurea q̄ miro mō habere desiderabat: scutum illud tetigit. Alius autē cuiꝰ erat scutū. statim a puella se armari fecit et descēdit et cōtra eū lusit in quo ludo caput eius qui scutū suū tetigit amputauit et mercedē cōdignaȝ accepit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste impator est dn̄s nr̄ iesus xp̄s qui ꝯtra diabolū pugnauit. Primo in celo cōmissum est torneamentū. i.

bellū inter deū et dyabolum quādo michael ⁊ angeli eius preliabantur cū drachone et postea in terra in die parasceues. Sed reddeamus ad propositū. Deus habet tria scuta seu signa. s. potētiā q̄ ē scutum patris. sapientiā que est scutum filij. bonitatē que est scutū spūssancti. Illa tria scuta deus posuit in vno loco determiato. s. in natura hūana qn̄ creauit hoiem ad imaginem et similitudinē suā. Primus homo dn̄abatur oibus bestijs. ecce potentiā que est scutū patris. Primus homo plenā habuit sciam de oibus rebus. Ecce sapientiā que est scutū filij. Primus homo creatus est in gratia et dilectiōe dei et proximi. ecce bonitatē que est scutuz spiritussancti. Malignus vero spiritus ī malo obstinatus volens pugnare cōtra deum accessit ad hominē in quo tria scuta trium personarū erant appensa. et vnum tetigit nō scutū patris dicēs. Si comederitis eritis potentes sicut dij. Non scutū spiritussancti dicens. Eritis boni veri amantes. Sed tetigit scutū filij in quo reperta sunt poma aurea scz operatio trinitatis dicendo. Si comederitis ex isto fructu erit; sicut dij sciētes bonum ⁊ malum. Tactum ergo est scutuz filij dei. quare decuit vt deus pater mitteret filium qui malignū spm̄ p̄ nobis expugnaret. Illum dei filiuz armauit vna virgo electa. s. beata virgo maria de qua humanā naturā assumpsit cum qua nos ad vitam eternam perduxit.

¶ De liberatiōe humani generis a fouea infernali Capitulū. cxiiij

Erat quidam rex in cuius imperio quidam paup habitabat q̄ singulis diebus ad quādam siluam perrexit vt ligna colligeret ad vendendum per que posset victum ⁊ vestitum acquirere. Accidit quadam die q̄ ad siluā cum asino suo perrexit. a casu ifra densitatem nemoris cecidit. et subito in quandā foueam receptus est de qua nullo mō poterat exire. In qua fouea erat draco horribilis qui totam foueam interius cū sua cauda circūuoluit. In eadez fouea erant serpentes multi. in supiori parte fouee in profundo vel in medio erat quidam lapis rotūdus. ad quez om̄es serpentes singulis diebus semel in die ascendebāt et illum lambebant. Deinde draco simili modo lambebat lapidē. Pauper cū hoc vidisset itra se cogitabat. Multis

diebus ī ista fouea sine alimē
to steti nisi cibum habuero fa
me peribo. pgā igitur ad illuȝ
et lambere volo sicut serpēs ⁊
dracho fecerūt Perrexit itaqȝ
ad lapidē incepit lābere et in
uenit in lapide omnē saporeȝ
quē cor ei⁹ desiderabat. et sic
est refocillat⁹ ac si oia cibaria
mūdi comedisset siue bibisset
Infra paucos dies factuȝ est
tonitruū magnum ⁊ horribile
ita ꝙ oms serpētes vnus post
aliū exiuit Cū vero nullus ser
pens remaneret in puteo dra
co incepit extra foueā volare
Pauper vero hoc videns cau
dam draconis tenuit. Draco
eū de fouea leuauit et ad ma
gnam distantiā extra foueaȝ
ꝓiecit. Ille vero ꝑ aliquos di
es ibidem stetit penitus igno
rans viam extra nemus Acci
dit enim ꝙ quidam mercato=
res venerunt et eum extra ne=
mus ad viam rectam duxerūt
Ille vero gauisus est valde.
Ad ciuitatē redijt et oib⁹ de=
nūciauit quō ei acciderat. et
statim post hoc vitam finiuit

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est pater
celestis. pauper ille potest di=
ci quilibet homo qui nudus
est egressus de vtero matris
sue qui iurat nemus/scȝ mun
dum istum. Unde sepe cadit
in foueam profundā quando
cadit in peccatū mortale vbi
iacet in magno periculo. quia
sub potestate drachonis / id ē
dyaboli. Serpentes qui sunt
cū eo in fouea sunt alia pecca
ta venialia per q̄ hō intoxicat
velut per serpentē. Lapis ro=
tundus in medio est xp̄us. Un
de psalmista. Lapidem queȝ
reprobauerūt edificantes. ⁊c.
In eo inuenitur omnis sapor
et dulcedo. Ad illum debem⁹
tempore tribulationis recur=
rere et cum deuota oratione
lambere. Tonitruum magnū
est confessio pura facta cū cō=
tritione coram sacerdote. De
quo tonitruo : scȝ confessione
omnes serpentes id est pecca
ta et demones quos ad nos
per peccata vocamus terren=
tur et depelluntur. ⁊ draco. i.
dyabolus expellitur. Merca
tores/id est predicatores ⁊ cō
fessores qui quotidie lucran=
tur animas quas dyabolus
conatur auferre. Iste tunc de
ducitur in viam rectā ciuita=
tis sancte hierusalē. Ad quā
nos perducat domin⁹ noster
iesus christus.

¶ De morte xp̄i ꝓ nr̄a re=
cōciliatione. Capi. cxv.

Erat quidam imperator
qui quandam forestam
habebat. ī qua fuerat quidā
elephas cui penitus null⁹ ap
propinquare audebat. Audi=

ens p̄do hoc rex a philosophis suis et sapientib⁹ naturā elephantis quesiuit. Illi vero responderūt ꝛ dixerūt ꝙ elephas mundas virgines multuꝫ diligeret. Rex hoc audiens: statim fecit inquiri duas puellas honestas ꝛ pulchras ac dulciter cantantes quas in regno suo habebat. Inuente sunt igitur due virgines satis pulchre et honeste quas rex fecit denudari et forestam sic nude itrare. vna earū peluim accepit. altera gladiū et intrabant: in introitu inceperūt dulciter cātare. hoc audiēs elephas venit ad eas cepit mām̄illas earum lambere. virgines continue cantabant quousqꝫ elephas in gremio vnius v̄ginis requieuit. Alia virgo videns elephantē in gremio alterius virginis dormire cum gladio eū occidit. et virgo in cui⁹ gremio dormiuit peluim de sanguine elephātis repleuit. ꝛ sic ad regem perrexerunt. Rex vero gauisus est valde. statim fecit fieri purpurā ꝛ multa alia de eodem sanguine.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste iperator est pater celestis. elephas dominus noster iesus xp̄s qui ante incarnationē erat satis austerus. Due virgines fuerūt maria et eua q̄ ambe erant nude ab omni peccato. Maria sanctificata in vtero. Eua collocata in paradiso. Eua gladiū portauit. id est peccatū quod cōmisit contra dei precepta. propter quod christus verus elephas mortuus est. Maria peluim. i. vterum virgineū in quo conceptus erat christus et eius humanitas formata. Elephas vbera lambebat / id est legem antiquam ꝛ nouam que sunt duo vbera p̱ que lac salutis sugere poterim⁹ Christus vtranqꝫ lambebat / id est vtranqꝫ legem impleuit cum sanguinem suum effudit. De cuius sanguine anime nostre facte sunt purpurate om̄i honore ꝛ gaudio plene. vt sic sivolum⁹ vitā eternā possideam⁹.

¶ De dilectione dei quō omnes nos equaliter diligit vsqꝫ dum ipsuꝫ per peccata nostra despicimus.

Capitulum. cxvi.

Pipinus regnauit q̄ quādam pulchram puellaꝫ desponsauit. que concepit et peperit elegantem filiuꝫ. sed in partu mortua est. Duxit aliam et ex illa etiam filium genuit. Utrunqꝫ filium ad nutriendum in longinquas partes misit. Isti duo per omnia sibi inuicem erant similes. Cum vero per longa tempora moram traherēt. mater secundi

filū suum filium videre cupie bat. preces regi fundebat vt filium suum videre posset Rex ei concessit et nuncium ꝓ duo bus filijs destinauit. Cum au tem filij venissent ita per om nia similes erant. licet tamen secundus esset minoris quan titatis et etatis qr forte vnꝰ anni. nichilominus tamen tā tus erat secūdus quātus pri mus sicut multotiens contin git. et forte vterqꝫ patrisabat in facie et in vnanimitate mē tis ⁊ corporis ita ꝙ regina q̄s eius filius esset ignorabat. A rege diligēter petiuit quis eo rum esset filius eius. Sed rex ei indicare noluit Ipa hoc au diens fleuit amare. Rex cum hoc audisset et vidisset ait ei. Noli flere: iste est filius tuus et demōstrauit sibi filiuꝫ quē de prima vxore genuerat. Re gina hoc audiens gauisa est valde. Statim totam curam dedit filio isti ad nutriendum et de alio nichil curabat qui erat eius ꝓprius filius. Rex cuꝫ hoc vidisset dixit ei. Quid facitis decepi vos. Ille nō est filius vester sed vnus istorum est. At illa. Quare sic mecum agis. Indica mihi rogo te. Et ille. Nolo. et hec est causa. Si veritatem tibi dixissem vnum scꝫ filium tuū velles diligere et alterum odio habere. Et ideo volo ꝙ ambos equaliter diligas et nutrias. Et cuꝫ ad etatem legitimam venerint: tunc tibi veritatem pandam de qua gaudebit cor tuū. Hoc audiens regina ambos opti me nutriuit donec ad etatem legitimam peruenerunt. Cuꝫ aūt quis esset filius eius per regē fuerat experta vltra mo dum fuit gauisa. Et sic in pa ce vitam finierunt.

Moralisatio.

¶ Carissimi Rex iste est domi nus noster iesus christus. duo filij sunt electi et reprobi. ma ter est sancta ecclesia que est mater vltimi filij. Mater pri mi filij mortuā est scꝫ lex anti qua per christi incarnationeꝫ Deus non vult ꝙ sancta ma ter ecclesia sciat quis sit ele ctus vel reprobus: sed vt am bos ī caritate perfecta nutri at. quia si sciret vnum dilige ret ⁊ alterum odiret. Et sic nō esset pax et cōcordia. Sed in die iudicij cum ad legitimaꝫ etatē ꝑuenerint. tunc appare bit veritas q̄ sint electi vel re probi. tūc electis dicetur illd. Math. xxv. c. Uenite bn̄dicti patris mei. ⁊c̄. Reprobis aūt Ite maledicti. ⁊c̄.

¶ De obstinatis ac cōuer ti non volentibus et eorū plaga per diffinitiuaꝫ sen tentiā. Capitulū. cxvij

FRiderie' regnauit q̃ sta tuit pro lege q quicũq aliquam virginẽ vi raperet: si aliquis eam de manu raptoris liberare posset eam in vxorem duceret si v̾gini placeret Accidit casus q quidam tyrannus malus quandã virginem rapuit. et ad quandã forestam eã duxit et deflorauit Illa vero voce magna clamauit. Miles quidã nobilis genere et opere casu per eandez forestam equitauit et vocem puelle audiuit: p̄cussit equuz et ad eã p̄uenit: ⁊ causam clamoris ab ea quesiuit. Cui illa. O dñe mi p̄pter deum michi succurrite. ille tyrann' me vi rapuit et deflorauit. ⁊ post hoc me occidere p̄posuit. Ait raptor. Dñe vxor mea est et eam in adulterio inueni. ideo eam occidere proposui. At illa. Dñe non est ita. nunq̃ vxor alicuius erã. nec vnq̃ polluta nisi hodie per ipsum deflorata sum. ideo mihi succurrite adhuc signa virginitat' in me manent. Ait miles tyranno. Signa manifeste virginitatis in ea video et q vi eam rapuisti ac deflorasti. ideo eã de manibus tuis liberabo. Respondit tyrannus. Si volueris eam liberare p̄ ea pugnabo contra te. Statim ambo adinuicẽ pugnabant ⁊ duros ictus dederunt et miles victoriam obtinuit: tamẽ grauiter vulneratus erat. Obtẽta victoria ait miles puelle. Nunquid tibi placet vt te in vxorem accipiam. Que ait. hoc summe et toto corde desidero et super hoc fidẽ meam tibi do. Fide data ait miles puelle. In castro meo per aliquot dies manebis. interim pergam ad parentes meos ⁊ necessaria pro nuptijs p̄uidebo ⁊ tunc ad te redibo ⁊ cum magna solennitate te desponsabo. Que ait. Domie presto sum voluntati vestre per oĩa obedire. Miles ei valedixit: ⁊ illa ad castrũ perrexit. Dum autem miles extra suam patriam esset vt necessaria pro nuptijs ordĩnasset: tyrannus ad castrum militis accessit in quo erat puella et pulsabat. Illa vero itroitum ei negauit Tyrãnus incepit multa promittere et eam in vxorẽ honorifice ducere. Illa vero dictis eius credens eum intromisit et ambo simul illa nocte dormierunt. Miles autẽ post mẽsem redijt ⁊ ad portam castri pulsauit. puella ei non respõdit. Ille hoc audiens et percipiens cum amaritudine cordis dixit. O bona puella ad memoriã reduc quomodo te saluaui a morte: et super hoc

michi fidem tuā dedisti. Lo=
quere bona puella et ostende
michi faciē tuā. Illa hoc au=
diens quandā fenestram ape
ruit et ait. Ecce assum. quod
placet ꝓpone. Qui ait. Mi=
ror de te ꝙ ignoras q̇d ⁊ quā
ta feci ꝓ te. vulnera diuersa
recepi pro amore tuo et si mi
chi non credis corpus meū ti
bi ostendā. his dictꝫ vestimē=
ta sua deposuit ⁊ ait. Ecce ca
rissima vulnera diuersa que
recepi ꝓ vita tua. Idcirco no
li mihi esse ingrata. Aperi er
go michi portā vt te in spon=
sam dilectā accipiā. Illa ve=
ro faciez suam auertebat ab
eo ⁊ portā noluit aperire. Mi
les iudici est conquestus et ꝓ
se legem allegauit adijciens
quō eam liberasset ⁊ ꝗ̄ta vul
nera ꝓ amore eius sustinuissꝫ
⁊ ergo eā in vxorē peteret. Iu
dex hoc audiēs ꝓ raptore mi
sit. qui cum venisset ait iudex
raptori. Nunq̇d illā mulierē
rapuisti: et ille miles per for=
titudinē de manibus tuis li=
berauit. At ille. Etiā domine
Cui iudex. Ergo scd̄m legem
pro sua volūtate vxor eius est
qui eā de tua potestate libe=
rauit. Quare post hoc de ꝯ cor=
re alterius te ītromisisti. Pri=
mo qn̄ castrū eius intrasti ipo
ignorāte. Scd̄o lectū alteri⁹
violasti. Tertio per tātū spa=
ciū vxorē eius occupasti. q̇d
ad hoc rn̄des. Ille obmutuit
Conuersus iudex ad mulierē
dixit. O puella iure duplici
vxor illius militis es. Primo
qꝛ te de manu raptorꝫ libera
uit. Scd̄o qꝛ sibi fidē dedisti.
Quare ergo post hoc portam
sui castri alteri ꝗ̄ viro tuo ꝓ=
prio aperuisti ⁊ illū intromisi
sti. Illa ad hoc nō poterat re=
spondere. Iudex statim iudi=
ciū dedit vt ambo in patibu=
lo suspenderētur qđ ⁊ factum
est. Oēs ergo iudicem lauda=
bant ꝙ talē sententiā dedit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste imꝑator est
deus qui statim legem dedit.
Mulier rapta est aīa capta.
Raptor est diabolus q̇ nō tm̄
per pctm̄ ipsam deflorat: sed
etiam eternaliter vult occide
re. sed ipsa clamauit qn̄ peti=
uit oleū mīe. dicens illud Lu
ce. xv. Miserē mei fili dauid:
quia filia/id est ꝯsciētia mea
male a demonio vexat. Cui⁹
clamorē miles quidā audiuit
s. filius dei equitās sup equū
hūanitatis. Filius dei descē=
dit in forestam istius mūdi ⁊
bellū contra dyabolū ꝓ gene
re hūano cōmisit. In quo bel
lo vulnera diuersa recepit.
De quib⁹ vulneribus vterq̄
erat vulnerat⁹. scꝫ xp̄s in car
ne. dyabolus in potestate. vn̄

Isa. dicitur. Mors impellit fortē ꝛ ambo pariter corruerunt. Xp̄us spōsalia ↄstituit ꝑ baptismũ in quo aīa dat fidē quādo dyabolo renunciat et omnibus pōpis eius. Et deo adherere ꝓmittit. per alias virtutes quas recepit facit castrũ contra dyabolũ mũdũ et carnē. Interim deus celos ascendit ad p̄parandũ nuptias ꝓ nobis vt in gloria eterna cũ ipso cōiungeremur. ſm illud Joh. Uado pare vobis locũ. Sed qñ aīa est in castro corporis: tũc raptor .i. dyabolus puellā .i. aīa3 aggreditur qñ eam ꝑ mundi vanitatē seducit. ꝛ ad eā ingreditur quādo in peccatũ ceciderit. et in eo permanet. et sic xp̄s expellitur. Sed xp̄s reuertēs quotidie ad ostiũ cordis tui pulsat. Et dicit illud Cañ. Ego sto ad ostium ꝛ pulso ꝛc. Sed anima in peccatis obstinata eũ non cognoscit. iō xp̄us sibi ostēdit vulnera q̄ ꝓ nobis suscepit vt ad eũ iclines cor tuũ et fenestrā cordis tui saltem aperias. Sed miser hō quoniā dn̄m non timet vt eius cor aperiat contra talē iudex celestis in die iudicij dabit sententiā vt ambo suspendantur in patibulo infernali.

¶ De fallacia ꝛ dolo. Capitulum.cxviij.

Miles quidā itrauit egyptum cogitās ibi pecuniā suam relinquere. interrogauit si aliq̄s fidelis ibi maneret cui pecuniā suam ad custodiendũ traderet. ꝛ audiuit ꝙ erat quidā senex ad eũ accessit vt mille talenta ei traderet. Deinde ad peregrināndum perrexit. Peracto itinere ad eũ rediijt cui talenta cō miserat et cōmissa ab eo quesiuit. At ille plenus nequicia nunq̄ se eum vidisse asseruit. Miles vero sic deceptus con tristat⁹ est valde singulis diebus ab eo petiijt et eũ blādis sermonibus deprecans vt sibi redderet. Deceptor increpabat ne talia de eo āplius diceret. vel etiā ad eum rediret. Ille tristis ab eo recessit hn̄s obuiā quandā vetulā pānis heremitalib⁹ indutā. hn̄s q3 in manu baculũ. et per viā leuauit lapides ne transeuntes pedes lederēt. Que vidēs eũ flentem ꝛ cognoscens ꝙ extraneus esset cōmota pietate eũ vocauit. et quicq̄d ei accidisset interrogauit. At ille ordinate narrauit quō per illũ senem esset deceptus. At illa. Amice si vera sunt que michi dicis dabo tibi sanũ consiliũ. At ille. Testis est michi deus vera vtiq3 sunt. Que ait. Adduc michi hoiem de terra

tua cuius dict⁊ ⁊ factis fides adhiberi possit. Ille vero adduxit fidelē hoīez. Cui adducto p̄cepit vetula decē cophinos emere. exteri⁹ p̄ciosis depictos coloribus ferroq̄ ligatos cū seraturis deargentat⁊ et lapidibus ipleri iussit. Miles vero fecit sicut mulier iussit. Mulier videns oia parata ait. Nunc decē hoīes perq̄rere q̄ mecū ⁊ cū socio tuo ad d omū deceptoris vadant. et cophinos deferāt. Unus post aliū venientes ordine longo. ⁊ q̄cito primus intrauit ⁊ nobiscū quiescit. veni audacter et pete pecuniā. Ego vero in deo cōfido q̄ pecunia tibi reddetur. Que vetula cū socio decepto ad domū deceptor⁊ venit et ait. Dn̄e iste extraneus homo hospitatus est mecū. ⁊ vult adire patriā suam ⁊ querit prius pecuniā suā que est in decē cophinis alicui homini p̄bo et fideli cōmēdare donec reuertatur. precor ergo te vt amore dei et mei in domo tua custodias. Et q̄r audiui ⁊ scio te probū ⁊ fidelē nolo per aliquē nisi p te solū pecuniaz custodiri. Cū sic loq̄retur. Ecce intrauit primus seruus deferens cophinū vnū. Quod videns deceptor credidit verū esse qd̄ vetula dixit. Post hoc intrauit miles vt vetula p̄ce- pit. Quē vidēs deceptor timēs si pecuniā peteret ⁊ alius sibi non crederet ad custodiendū suas pecunias contra eū venit adulādo dicēs. Amice vbi fuisti veni ⁊ accipe pecuniam tuā fidei mee iam diu cōmēdatā. Miles vero letus pecuniā recepit gr̄as agēs deo ⁊ vetule. Uetula vero hoc vidēs surrexit ⁊ ait. Dn̄e ego et hō iste ibimus circa ceteros cophinos et reuerti festinabimus: tu vero expecta donec redeamus. et bene conserua quod iam adduxim⁹. Et sic miles per vetulam pecuniam suam recuperauit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste miles est q̄libet christian⁹ qui in isto mūdo q̄diu viuit peregrinatur: quia facit om̄i die dietaz ad mortē. Qui decem talenta. i. decē precepta dn̄i inordiate per peccatum tradidit cuidā seni Senex iste est mūdus plenus deceptionibus. Unde si in rebus mundanis delectamur et mundo cōfidimus p̄cepta diuina amittimus et vix cum difficultate acquirere celū poterimus donec p verā cōtritionē cōfessionē ⁊ satisfactio acquiramus. Uetula ista habitu pegrini induta est cōscientia sana q̄ cōtinue amouet lapides. i. operationes malas

de via cordis tui.ne pedes bonarum cogitationum offendantur. Dic michi quomodo debes recuperare quod per peccatũ pdidisti Certe oportet te adducere de patria tua.i. de corde tuo decẽ hoies.i.decem opa penitentie.ita ꝙ p quolibet precepto qđ p pctm̃ violasti vnũ actũ mie seu penitẽtie oportet te adimplere. qꝛ scđꝫ beatũ Aug. Nullũ bonũ irremuneratũ ꝛ nullũ malũ ipunitũ. Itẽ oportet ꝙ hẽat cophinũ bene ligatũ.s.cõtritũ cor ꝛ virtutib9 bene insignitũ paruis lapillis plenuꝫ. Lapides isti in corde est meditatio/scꝫ vulneruꝫ xp̃i.et memoria passionis eius q̃ cõtinue oportet hr̃e cõtra dyabolũ mundũ et carneꝫ. In cui9 figura dicit.j. Reguꝫ ꝙ dauid cũ baculo pastorali et cũ funda ꝛ quinqꝫ lapidib9 goliaꝫ occidit. Dauid interpretatur manu fortis et signat christũ. Funda signat amorẽ trahẽtem eũ de celo in mundũ:a mũdo in crucẽ. Quinqꝫ lapides sunt qnqꝫ vulnera. Golias est dyabolus.ꝛ sic per quīqꝫ lapides.i.vulnera tandẽ occidit. Si ergo istos lapides cõtinuo i cophino cordis tui habueris ỽtutes p pctm̃ perditas rehabere poteris. ꝛ sic pgere cũ gaudio ad patriã tuam/id est vitam eternam.

Xꝙ oim̃ viuẽtiũ in mũdo de bñficijs acceptis est ingratissim9 hõ. Capi. cxix.

Quidam rex senescallum habuit super imperiuꝫ suũ cuius cor ita eleuatum et exaltatuꝫ est:ꝙ q̃m opprimebat quia ad nutũ eius oia fiebant. Juxta palaciũ imperatoris erat quedã foresta aialibus siluestribus plena:q̃ ordinauit ꝙ fierent diuerse fouee quas folijs cooperiebant vt bestie subito in eas caderent et sic caperent. Accidit ꝙ senescallus trãsiret per forestã et eleuatum est cor eius intãtũ ꝙ opinabatur ꝙ null9 maior eo esset in imperio. Qui vlterius equitãs cecidit in vnã foueaꝫ quã exire non poterat Eadem die in eandem foueã leo cecidit. postea symea. et tertio serpens. Senescallus videns se circũuolutũ istis bestijs timuit ꝛ clamauit. Cui9 clamorẽ audiẽs quidam pauper nomine Guido: qui cum asino ducebat ligna đ foresta de quibus victuꝫ q̃siuit venit ad foueam cui promisit multas diuitias vt eum extraheret. Guido ait. Carissime nichil habeo vnde viuere possiꝫ nisi colligo ligna si laborẽ istius diei dimitterẽ damnũ icurrerem. Cui ei promittens bona fide ꝙ ei de diuitijs ꝓuide

ret si eum extraheret. Guido
hoc audiens ad ciuitatē iuit
et longā cordā secuz portauit
quā in foueā misit. vt senescal
lus se succingeret. ⁊ sic eū sur=
suz traheret. Qua dimissa sal
tauit leo ante super cordaz ⁊
extractus est. Quo facto ap=
plausuz ei fecit et ad siluā cu
currit. Deinde iterū cordam
misit in foueā ⁊ ecce symea su
per eā saltauit quā guido sur=
suz traxit et ad siluā cucurrit.
postea cordā descēdere ꝑmisit
et serpēs sup eaz saltauit quē
etiā extraxit: applausuz ei fe=
cit et ad siluā cucurrit. Dein=
de miles clamauit. O carissi=
me bn̄dictus altissimus iam
de bestijs sum liberatus cor=
dam permitte descēdere qđ ⁊
factuz est. Miles se succinxit
et guido eum extraxit. deinde
equū extraxerunt statim sene
scallus equū ascēdit et ad pa
laciū regis venit. guido vero
domi venit. vxor videns eum
vacuū cōtristata est valde. Il
le ꝓ ꝓcessuz ei narrauit et ꝙ
mercedem cōdignam accipe=
ret de quo vxor gauisa ē. Ma
ne vero guido ibat ad castrū
mittēs ianitorem ad senescal
lum ꝙ ipse ibi esset q̄ prima ⁊
secunda vice negauit ꝙ eum
vnqꝫ viderit: imo nisi recede=
ret ip̄m crudeliter verberaret
qđ et fecit. qui duz tertia vice

reuersꝰ esset ita crudeliter por
tarius eū ꝟberauit ꝙ ipsuz se
miuiuū reliqt. Quod audiēs
vxor guidonis venit ⁊ ip̄m cū
asino ad domū duxit: ⁊ diu in
firmatus est. ⁊ oīa bona sua i
infirmitate ꝯsumpsit que ha=
buit. Dū aūt sanus factꝰ eēt
et vna dierū ligna colligeret
vidit a longe decē asinos one=
ratos cū fardellis ⁊ leonem a
patre posteriori sequētē recto
tramite versus guidonez eos
duxit. Guido intime respexit
leonem ⁊ statim memoriā ha
buit ꝙ ille leo esset quē de fo=
uea extraxit. Leo cū ad eum
venisset cū pede ei signū fecit
vt cū asinis oneratꝫ ad domū
accederet: qđ et fecit. Guido
asinos secū domi duxit et leo
seq̄bat quousqꝫ guido ad do=
mum ꝑuenit. Cū aūt asini do
mū intrarēt leo cū cauda ap=
plausū fecit guidoni ⁊ ad sil=
uam cucurrit. Guido ꝑ diuer=
sas ecclesias ꝓclamare fecit
si aliquis asinos amisisset: et
nō est inuētus vnus q̄ cōfitere
tur se aliqnē perdidisse. Ipse
aperiens fardellos diuitias
multas inuenit de quibꝰ non
modicū gaudēs diues effectꝰ
est Cū scđa die guido ad fore
stam venit et instrumentū fer
reū vt ligna scideret nō habe=
ret: respexit supius et vidit sy=
meā quam de fouea extraxit

que cū dentibus ꝛ vnguibus tantū frāgebat ꝙ guido sine labore asinū suū onerauit: et domū est reuersus. Tertia vero die guido ad forestā reuertitur ꝛ cū sederet ad ꝑparandū instrumētū vidit serpētē quē de fouea extraxit portantem lapidē in ore suo coloratū triplici colore. Ex vna pte erat albus. ex alia niger. ex tertia rubicūdus. Os suū apuit ꝛ in gremio eius pmisit cadere et abscessit. Guido cū lapide ad vnū peritū accessit. q cū eum vidisset ꝛ virtutē ipsi⁹ cognouisset libenter centū florenos pro lapide dedisset. Guido vero virtute lapidis multa bona acqsiuit ꝛ in militiā est ꝓmot⁹. qd intelligens impator eū ad se venire precepit ꝛ lapidē habere voluit pro pecuniis aut eū extra regnū mittere. Ait guido. Dñe lapidē vēdam: sed vnū dico. Si non valorem michi dederitis ad me redibit. Qui dedit sibi trecētos florenos: et tunc guido in archa sua inuenit quē impatori reddit. Qui admirans dixit. Dic michi vnde lapidem habuisti? Ille vero a pricipio vsq ad finē narrauit quomō senescall⁹ in foueā cecidit cū leone symea et serpente: et ꝙ pro mercede vulneratus fuit a senescallo: ꝛ qcquid a leone symea et serpēte recepit. Hoc audiēs impator cōmota sunt oīa viscera eius ꝯtra senescallum ꝛ ait ei. Quid est hoc qd audio de te. Ille negare non poterat. Cui impator. O pessime magnā ingratitudinē fecisti guidoni ex quo de periculo mortꝫ te liberauit et hic eū semiuiuū reliqsti. O miser ecce bestie irratiōales sicut leo symea et serpens mercedē ei reddiderunt pro bono. tu vero hodie contra bonū maluꝫ reddidisti: et ideo omnia que habes et dignitatē tuam guidoni dabis: et te hodie in patibulo suspendendum iudico. Quod audientes satrape imperii eis placuit iudicium. et guido imperium regebat: et vitam in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

Karissimi. Iste impator est deus qui omia videt Pauper iste est homo qui nichil ex se habet. Job. i. c. Nudus egressus sū ex vtero matris mee nud⁹ reuertar illuc. Deus pauperē istum promouit quando eū dñm paradisi cōstituit. ps. Omia subiecisti sub pedibus ei⁹ ꝛc. Fouea in quā cecidit mūdus est qui est plenus foueis. s. periculis: qꝛ totus mūdus in maligno positus est. In isto mūdo cecidit

miser homo ī multas foueas Gen.iij. In sudore vultus tui ꝛc̄. Leo in eādem foueam cecidit.s. filius dei quando naturam humanā assumpsit ꝛ in miseria magna. xxxiij. annis vixit.ps. Cū ipso sum ī tribulatione.ꝛc̄. Iste est leo de quo dicitur Apoca.v. Uicit leo de tribu iuda ꝛc̄. Deinde symea .i. tua ꝯscientia cecidit q̄ ad moduȝ symee lacerat ea que sibi displicēt: quia semper cōtra peccatū murmurat. Iteȝ serpens cecidit in foueam/sc3 prelatus vel confessor qui cū peccatore debet descēdere.i. cōdolere de eius peccatis.ij. ad Corin.xi. Quis infirmatur et ego non infirmor. Item sicut guido cum corda extraxit senescallum: sic filius dei cuȝ corda passionis sue nos extraxit de fouea miserie ꝛ de potestate dyaboli. Sed miser homo hoc non obstante ingrat⁹ efficitur deo quotiens contra legem dei peccat. Guido erat verberatus sic homo quādo mortaliter peccat q̄tuȝ in eo est: deuȝ iterato crucifigit Sȝ leo deus dedit christo inq̄tū homini decem asinos oneratos/ id est omia precepta sub eius potestate antiqua et noua dispensando cum homine Et si illa p̄cepta fecerim⁹ ad eternas diuitias perueniem⁹ Guido ligna scindebat/id est conscientia tua stimulat p̄petrare per que corpus et aīam in die iudicij operiri poteris propter que requiem eternaȝ obtinebis: quia si contra conscientiaȝ agas ad gehennem ignis deduceris. Serpens dedit ei lapidem triplici colore coloratum. Sic prelatus ꝛ cōfessor per informationē sacre scripture poterit lapidem.i. xp̄m obtinere. Ille lapis erat pulcher et albus. Sic christ⁹ speciosus forma pre filijs hominum. Item niger erat per xp̄i passionem Rubicundus p̄ sanguinis effusionem. Qui ergo istum lapidē portat ille habet abūdantiam sine defectu nec illū lapidem debet vendere a seipso nisi det tātum precij q̄tum xp̄s exigit.s.p̄ cōtritionem cōfessionē ꝛ satisfactionem. Sed ingrati in patibulo infernali erūt suspensi. Electi vero vitam eternam obtinebunt. Quod nobis cōcedat qui sine fine.ꝛc̄.

¶ De subtili mulierū deceptiōe ꝛ deceptorū excecatione. Capitulum. cxx.

Darius regnauit prudēs valde q̄ tres filios habuit quos multū dilexit. Cuȝ ꝓo mori deberet totā hēditatē primo genito legauit Scd̄o filio dedit omnia q̄ in tempore

suo acquisiuit. Tertio filio iu nioꝛi tria iocalia pꝛeciosa dedit scȝ anulū aureū/monile/⁊ pannum pꝛeciosum. Anulus illam virtutē habuit ꝙ qui ipsum in digito gestabat gratiā omniū habuit intātū ꝙ quicquid ab eis peteret obtineret Monile illam virtutē habuit ꝙ qui eū in pectoꝛe poꝛtabat quicquid coꝛ suum desiderabat quod possibile esset obtineret. Pannus istam virtutē habuit ꝙ quicūqȝ super eum sederet et itra se cogitaret vbicunqȝ esse vellet subito ibi esset. Ista tria iocalia dedit filio suo minoꝛi vt ad studiuȝ pgeret et mater ea custodiret ⁊ tpe opoꝛtuno ei daret. Statiqȝ rex spiritum emisit qui honoꝛifice est sepultus. Duo primi filij ei⁹ legata occupabāt. Tertius filius anulum a matre recepit vt ad studiū pergeret. Cui mater dixit. Fili sciētiam acquire et caueas a muliere ne foꝛte anulum perdas Jonathas anulum accepit ⁊ ad studium accessit et in scientia pfecit. Post hoc cito quadam die in platea ei quedam puella occurrebat satꝫ foꝛmosa: captus ei⁹ amoꝛe eā secuȝ duxit et cōtinuo anulo vtebatur gratiā omniū habuit ⁊ qcquid voluit ab eis habere obtinuit. Puella eius cōcubina mirabatur ꝙ tam laute viueret cū tamen pecuniā non haberet. Rōnem quadā vice cū letus esset quesiuit dicens ꝙ creatura sub celo nō essȝ quā magis diligeret: ideo sibi dicere deberet. Ille de malicia non pmeditans sibi dixit virtutem annuli esse talē. ⁊c. At illa. cū singulis diebus cū hominibus cōuersari soles perdere posses. Ideo custodiā tibi eum fideliter. qui tradidit ei anulū quē cū rehabere non posset fleuit amare: quia vnd viueret nō habuit. Qui statiȝ ad reginā matrē suā est reuersus denunciās ei annulū pditum. At illa. Fili mi tibi predixi vt a muliere tibi caueas Ecce iā trado tibi monile qd diligentius custodias: si perdideris honoꝛe et cōmodo ppetuo carebis. Jonathas monile recepit et ad idē studium est reuersus. et ecce cōcubina eius in poꝛta ciuitatis occurrit et cū gaudio eū recepit. Ille vt prius eam secū habuit. Monili in pectoꝛe vtebatur ⁊ quicqd cogitabat habebat. Et sicut prius cōuiuia multa habuit et laute vixit. cōcubina mirabatur: quia nec aurū nec argentum videbat. Cogitabat ꝙ aliud iocale appoꝛtatuȝ esset quod sagaciter ab eo indagauit q̄ ei monile ostē=

dit et virtutē eius dixit. Que ait. semꝑ monile tecū portas: vna hora tantū cogitare posses q per annū sufficeret tibi: Ideo trade michi ad custodiendum. At ille. Timeo q sicut anulū perdidisti sic perderes monile: ꝛ sic dampnū maximū incurrerē. Que ait. O dn̄e iaꝫ per anulū custodiēdi scientiā acquisiui valde tibi fideliter promitto q sic custodiā monile q null⁹ posset auferre a me Ille credens dictis eius monile ei tradidit. Postq̄ omnia cōsumpta fuissent monile petijt illa sicut prius iurauit q furtiue ablatum esset. Quod audiēs ionathas fleuit amare et ait. Nonne sensum perdidi q post anulū perditū monile tibi tradidi. perrexit ad matrem et totū ꝓcessum ei nūciauit. Illa non modicū dolēs dixit. O fili carissime q̄re speꝫ posuisti in muliere iam altera vice deceptus es per eaꝫ ꝛ ab omnibus vt stultus reputarꝭ. Ām̄odo sapientiam addiscas quia nihil habeo tibi nisi pānum p̄ciosum quē pater tuus tibi dedit et si illum ꝑdideris ad me amplius redire non valeas. Ille pannum recepit et ad studiū perrexit: et cōcubina eius vt ꝑus eum gaudent recepit. Qui expandēs pānū dixit. Carissima istū pannum dedit michi pater meus ꝛ ambo posuerūt se sup pannū. Jonathas intra se cogitabat vtinam essemus in tanta distantia vbi nullus hominū venit et sic factum est. Fuerunt enī in fine mundi in vna foresta q̄ multum distabat ab homib⁹ Illa tristabatur et ionathas votum vouit deo celi q dimitteret eā bestijs ad deuorādū donec redderet anulū et monile. que ꝓmisit facere si possꝫ Et ad petitionē cōcubine Jonathas virtutē panni dixit. s. quicūq̄ super eo quiesceret ꝛ cogitaret vbi esse vellet: ibi statim esset. Deinde ipse se supra pannū posuit ꝛ caput ei⁹ in gremio suo collocauit ꝛ dū dormire cepisset ipsa partem panni supra quā sedebat ad se traxit. At illa cogitabat vtinā essem in loco vbi mane fui quod factum est. et ionathas dormiēs in foresta mā͂sit. Cū autē de somno surrexisset ꝛ pānum ablatum a cōcubina vidissꝫ fleuit amarissime nec sciuit ad quē locū pergere deberet. Surrexit et signo crucꝭ se muniens per quandā viā ambulauit per quā ad aquā ꝓfūdā venit ꝑ quā transire oportebat que tam amara ꝛ feruida fuit q carnes pedum vsq̄ ad nuda ossa sepabat. Ille vero de hoc contristatus vas de

illa aqua impleuit ⁊ secū portauit .et vlterius veniens cepit esurire. videns quandaz arborem de fructu eius comedit et stati fact⁹ est leprosus. De fructu illo etiā collegit et sic portauit. Tunc veniēs ad aliā aquā per quaz transiuit que aq̄ carnes pedū restaurabat vas de ea impleuit ⁊ secū portauit et vlterius ꝓcedens cepit esurire. videns quandā arborem de cui⁹ fructu cepit et comedit.et sicut per primū fructū infectus erat sic per secunduz fructū a lepra est mūdatus. De illo fructu etiā attulit et secū portauit. Dū vero vlteri⁹ āularet vidit quodaz castrū et duo homines ei obuiabant q̄rētes quis esset. At ille. Medicus peritus sum. Qui dixerūt. Rex istius regni manet in isto castro et est homo leprosus si eū a lepra curare posses multas diuitias tibi daret. At ille. Etiaz. Qui adducentes ipsum ad regem dedit ei de secūdo fructu ⁊ curatus est a lepra. ⁊ de secūda aqua ad bibendū q̄ carnes ei restaurabat. Rex ergo multa donaria ei cōtulit. Jonathas igitur inuenit nauē de ciuitate sua .et illuc transfretauit. Rumor per totā ciuitatē exiuit ꝙ magn⁹ medic⁹ aduenissz et cōcubina sua que ei abstulerat iocalia ad mortem infirmata est mittēs ꝓ medico isto Jonathas ignotus est ab omnibus sed ipse eā cognoscens dixit ꝙ medicina sua nō valeret ei nisi prius ꝯfiteretur oīa pctā sua et si aliquez defraudasset ꝙ redderet . Illa vero alta voce cōfitebatur quō ionatā decepisset de anulo monili et panno. et quō euz in loco deserto reliq̄sset bestijs ad deuorandū. Ille hoc audiens dixit. Dic michi dn̄a vbi sunt ista tria iocalia. at illa. In archa mea et dedit ei claues arche ⁊ inuenit ea . Jonathas ei de fructu illi⁹ arboris a qua lepram recepit ad comedendum dedit et de aqua prima que carnē ab ossibus separauit ad bibēdū ei tribuit et cū gustasset et bibisset statim est arefacta et dolores interiores sentiens lachrymabiliter clamauit. Jonathas cū iocalib⁹ ad matrē suā perrexit. de cui⁹ aduētu tot⁹ pplus gaudebat Ille vero matri a ꝑncipio vsqꝫ ad finē narrauit quomodo deus eū a multis malis ꝑiculis liberauit ⁊ ꝑ aliquos ānos vixit vitā suā in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est dominus noster iesus xp̄us . Regina mater ecclesia. tres filij ho

mines in mūdo viuētes. Per
primū intelligo diuites ꝛ mū=
di potentes quibus dat deus
mūdi voluptatē. Per secūdū
mundi sapiētes qui per sapiē
tiam mundanā quicquid ha=
bent acquirunt. Per tertiū fi=
liū bonū xp̄ianū ab eťno elec=
ctum cui dedit deus tria ioca
lia scꝫ anulū fidei. monile sue
gratie vel spei. ꝛ pannum cari
tatis. Unde quicūqꝫ anulū fi=
dei portauerit grām dei ꝛ ho=
minis ꝛ amorē habere poterit
intātū ꝙ quicquid desiderat
obtinebit: sicut scribit apl'us
Si habueritis fidē vt granuꝫ
sinapis poteritis dicere huic
monti transi: ꝛ transiet. Si ve=
ro in pectore hoc est in corde
monile spei habueris cogita
quod volueris ꝛ qđ iustum est
obtinebis. Unđ euāgelista di=
cit. Petite et accipietis. q̄rite
et iuenietis. Et ad coř. Spe
salui facti sumus. Si vero pā
num caritatis habueritꝫ vbi
cūqꝫ esse volueritis obtinebi=
tis. Apl's. ad Cor. i. Caritas
nō que sua sūt querit sed que
iesu xp̄i. Et. i. Joh. iiij. De⁹ ca
caritas est. Sed ista tria ioca
lia sepius perdit homo in stu=
dio huius mundi per cōcubi
nam suam. i. carneꝫ. s. per car=
nalem cōcupiscentiā: quia ca
ro spiritui aduersať. Concubi
na traxit pannū a ionatha ip
so dormiente. sic caro sepius
caritateꝫ ab homine trahit p
peccatum mortale: et eum in
peccatis dormientē dimittit
hominē ab omni gratia et ad
iutorio dei q̄ꝫdiu in peccatꝫ ia
cet. Jonathas excitatus a sō
no fleuit amarissime. Sic tu
postq̄ꝫ excitatus fueris a som
no peccati ꝛ te inueneris sine
gratia et virtutib⁹ merito fle=
re poteris. Quid ergo est faciē
dum. Surge velociter per opa
misericordie et signa te signa
culo sancte crucis in pectore
et inuenies viā salutis. Per=
ge quousqꝫ inueneris aquam
per quā caro separať ab ossi=
bus. Aqua illa est contritio q̄
tam amara debet eē ꝙ debet
separare carnē. i. carnales de
lectationes ab ossibus. i. pec=
catis in quibus deū offendi=
sti: ꝛ vas cordis tui de hac aq̄
debes implere: ꝛ q̄ꝫdiu in hoc
mortali corpore fueris contri
tionē in corde habeas. deide
vlteri⁹ debes ꝓcedere ꝛ fructū
arboris comedere. Ille fruct⁹
est penitētia p quā aīa sustēta
tur ꝛ corp⁹ denigrať sepi⁹ ad
modū leprosi. Illū fructū de=
bes colligere ꝛ ip tecū portare
Cū vlteri⁹ ꝓcessissꝫ venit ad se
cūdā aquā p quā caro erat re
staurata Aqua ista ē ꝯfessio q̄
restaurat ꝟtutes pditas. Cuꝫ
vero vlteri⁹ pgeret de fructu

scde arboris comedit ꝛ curatus est Fructus ille est fruct⁹ penitentie.s.orōnis ieiunij et elemosyne. De istis fluuijs ꝛ fructibus debes semꝑ portare tecū vt si a casu aliquē regem leprosum inueneris ipm cures. Rex iste dr̄ homo ꝑ peccatū infectus qui ꝑ fructū cōfessionis et aquam cōtritiōis curari poterit. Duo q̄ sibi in via occurrerūt ꝛ ad curandū te ducūt sunt timor dei et gehenne ꝓpter que homo declinat a malo et facit bonū. Naues que ionathā duxerūt ad patriā sūt diuina ꝓcepta que nos ducūt ad gaudia eterna. sed opꝫ nos prius videre ꝯcubinā.s.carnē spūi contrariam et eam in lecto carnalis concupiscētie inuenies. Da ei de fructu penitētie cū aqua contritōis ꝑ que duo intumescat hoc est eleuet̄ per bonā deuotionē ad recipiendū iugū penitentie.et sic poteris spiritū deo reddere cum iocalibus.i. bonis ꝟtutibus ad patriā regni celestis ꝑuenire. Ad quaꝫ nos perducat pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus ꝛc.

¶ De gloria mūdi ꝛ luxuria q̄ multos decipit ꝛ ad interitū deducit. Ca.cxxi

Olim erat quidam rex q̄ habuit duos milites in vna ciuitate.vnus erat senex alter iuuenis. Senex erat diues: et pulchram puellam ꝓpter eius pulchritudinem in vxorem duxit Juuenis miles erat pauper et quandā vetulā locupleteꝫ ꝓpter diuitias accepit quam miles nō multum dilexit. Accidit semel ꝙ miles iuuenis ꝑ castrū senis militis ambularet et vxor senis militis in quadā fenestra in solatio sedebat et dulciter cantabat. Juuenis cum eam vidisset captus est in amore eius et in aīo cogitabat. Melior esset conbinatio inter me ꝛ illam iuuenculā q̄̄ inter ipsam et virū suum q̄ est homo senex et impotens: et ꝙ vxor mea esset vxor eius.et ab illo cepit eam diligere ꝛ clinodia dare. Dn̄a etiā miro mō eum dilexit ꝛ qn̄ potuit ad eum accessit et omnibus viribus nitebatur si possibile esset in virū accipere post mortem viri sui. Erat aūt ante fenestram castri senis militis arbor fici in qua om̄i nocte philomena residebat que dulciter cantabat ꝓpter cuius cantuꝫ dn̄a singulis noctibus surrexit et ad fenestrā perrexit ꝛ per magnū spaciū ibidē expectabat vt canticū philomene audiret. Cum hoc ꝑcepisset vir ei⁹ ꝙ singulis noctibus surgeret ait ei. Carissima qua de cau-

sa singulis noctibus de lecto surgis? Que respõdit quod super arborẽ fici omni nocte reside= ret philomena. que tam dul= citer cantat quod oportet me sur gere et eã audire. Miles hoc audiens de mane surrexit: et cum arcu et sagitta ad arborẽ fici perrexit: philomenã occi= dit et cor extraxit et vxori pre sentauit. Dña videns cor phi lomene amare fleuit dicens. O bona philomena fecisti quod debuisti ego sum causa mortis tue: statim nunciũ ad iuuenẽ militẽ misit nunciando ei cru delitatem mariti eo quod philo= menã interfecisset. Miles hoc audiens cõmota sunt omĩa vi scera eius et ait in corde suo. O si cõstaret isti crudeli quantus esset amor inter me et suã vxo rem peius me tractaret. Ar= mauit se duplici armatura et castrũ intrauit et senẽ militem occidit. Post hoc cito moritur vxor sua et post hoc cum ma= gno gaudio vxorẽ senis militis in matrimonium duxit et am= bo longo tempore vixerunt et in pace vitam finiuerũt.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Per istos duos milites intelligere debemus moysen pphetam: et dñm no strum iesum xpm. Xpus erat senex qui ab eterno iuuencu= lam desponsauit. s. legẽ nouã Moyses erat iuuenis qr in tẽ pore factus. qui legẽ ãtiquã despõsauit. Arbor in qua phi lomena cantauit est crux in q xpus pepẽdit. Philomena est eius humanitas que dulciter cantabat quando patrẽ cele stem pro genere humano roga uit. Sed iudei nõ poterãt pa= ti quod dña surgeret de lecto. i. quod tot surgerent de lecto peccati et xpm sequerentur: ideo eius humanitatẽ occiderũt et cor eius extraxit. i. amorem quem nobis ostendit. i. cuilibet chri stiano ostendit vt a pctõ quie scat et deo fideliter seruiat. Moyses armauit se duplici armatura et leonem occidit et armauit se cerimoniis et circũ cisione. et non tantum pecca= ta eius sed omnium fidelium a primo parente vsque ad aduẽ tum christi ipsum occiderunt sicut est scriptum. Ipse pecca ta nr̃a i corpe suo tulit. Quid sequitur postea. Certe moy= ses/id est quilibet fidelis ho= mo qui desiderat ianuam ce= lestis regni intrare oportet vt legem desponset. Juxta illud Marci. Qui crediderit et bap= tisatus fuerit saluus erit. &c.

¶ De adulteris mulieri= bus et excecatione quorũ dam prelatorum.
Capitulum. cxxii.

Miles quidã perrexit vt vineam suam vindemiaret. vxor autem eius putans ipsuz diutius moraturũ amasium habuit pro quo misit vt cito veniret. qui venit et cameram intrauit. et cum ambo in stratu essent venit miles. s. maritus ramo vinee in oculo percussus: ostium percutit. et illa tremebũda aperuit: prius tñ amasium abscõdit. Miles ergo intrans oculũ doluit et lectuz vt quiesceret parari iussit. Tunc vxor timens ne amasiũ in camera latitantem videre posset: marito ait. Quid festinas ad lectũ: dic michi quid accidit. Illo vero referente illa respondit. Dimitte me inquit dñe vt sanum oculũ arte medicinali cõfirmẽ ne illo forsitan morbo alteruz similiter amittas. quod ille sustinens os suum illa quasi pro medicina supra mariti oculũ sanũ apposuit: ⁊ manu amasio innuẽs ille recessit. quo facto dixit vxor marito modo secura sum ꝙ nullum malum oculo sano eueniet. iam lectuz ascẽde et quiesce.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste miles est prelatus ecclesie qui habet sanctam ecclesiam custodire et oues sibi traditas regere. Uxor adulterata est aĩa que sepius per peccatũ dyabolo adheret. Miles percutitur oculo quotiens prelatus muneribus excecatur. qꝛ scriptum est. Eccl'i. xx. Munera excecant oculos iudicum: sic ꝙ necesse habeat camerã bone vite intrare: et omnẽ auariciam et cupiditatem a se excutere per penitentiã tũc audacter debet ostiũ cordis sui percutere tunc vxor. i. aĩa aperiet et gloriã dei recipiet. Sed heu. sepe per carnales affectiones et mundi blãdicias oculum sanũ. s. cordis cũ quo deberemus deũ cõtemplari obfuscant per mundi vanitates et carnis voluptates in tantũ ꝙ periculũ suspsius et subditorum nõ poterit aduertere ⁊ per penitentiã emẽdare. Studeat ergo vnusquisqꝫ sic oculos mentis ad deum dirigere vt possit omne velamen peccati expellere.

¶ ꝙ iuuencule per parentes sunt a luxuriosis coercẽde ⁊ volũtati ꝓprie non relinquẽde. Capꝫ cxxiij.

Miles quidã erat qui peregre proficiscens cõmisit vxorẽ socrui sue seruãdã. i. matri vxoris sue. Uxor autem post decessum mariti quẽdaz iuuenem amauit quod matri indicauit. Illa vero statiz sibi

fauens iuuenem accersiuit. q̄bus epulātibus miles adueniens ostium pulsauit. statim vxor surgens amasium in lecto abscondit ⁊ post hoc ostiū marito aperuit. Qui cū intrauit precepit vt lectus pararetur. Lassus nāq3 quiescere voluit. Uxor vero turbata quid faceret cogitauit. Qđ videns mater ait. Ne festines filia lectum parare donec mōstrem⁹ marito tuo lintheum quod fecimus. Mater erigēs lintheū q̄ꝫtū potuit per vnū cornu alterum filie ad subleuandū dedit et tamdiu lintheū extēderunt donec amasius est egressus et sic maritus delusus est per extēsionem linthei. Quo facto ait mater filie sue. Nūc extende lintheū super lectum mariti tui quod manib⁹ tuis et meis contextum est.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Miles iste est q̄libz homo qui post baptismū pergit tāq3 peregrinus in mūdo isto quia q̄ꝫdiu hic sumus peregrini sumus. ps. Ego peregrinus sum et filius matris mee. Sed in illa peregrinatione vxor. i. caro sepius adulteratur cum vicijs et cōcupiscētijs. Miles ad ostium pulsat quotiens recordatur quid et q̄ꝫtum contra deum deliquit. et ideo tenetur pulsare. i. orare/ ieiunare/ elemosinam dare et alia bona opa facere ⁊ sic poterit cameram bone vite intrare et in predictis diuitijs quiescere. Sed vxor. i. caro sepe percipiens ꝙ homo penitētiam proponit facere turbat quia non sustinet libenter ad agendum penitentiā. statim mater. i. mundus hoc ꝑcipiēs erigit lintheamen. i. mūdi vanitatem in quibus tantū homo delectatur ꝙ periculū proprium non aduertit quod est dolendum.

¶ Ꝙ mulieribus nō est credendū neq3 archana ↄmittenda q̄m tp̄e iracūdie nō celant. Cap̄m. cxxiiij.

Quidaz miles generosus quendam regem a quo feudatus erat grauiter offenderat misit ad euz milites vt pro eo intercederent. Uix eniz amicitiam sub hoc pacto obtinuerunt. s. ꝙ ad curiaz eius pedester ⁊ equester pariter veniret. i. semiequitans et semiambulās. et ꝙ duceret secum amicū fidelissimū et ioculatorē optimū ⁊ inimicū ꝑfidissimū. Miles multū cōtristat⁹ cogitare cepit quō hoc iplere posset. Quadā ꝟo nocte cū pegrinum quendam hospicio recepisset clā dixit vxori sue. Scio

q peregrini promptã pecuniaꝫ secum portant volo ergo si tu suaseris eũ interficere ⁊ pecuniã eius obtinebimus. At illa. bonũ est consiliũ. Cunctis ergo dormiẽtibus circa dilu-culũ surgit miles excitans peregrinũ ⁊ abire iubet ⁊ vnum de suis vitulis i frusta scidit ponens eũ in sacco. deinde vxorẽ suã excitat dans sibi saccũ vt in angulo domus absconderet dicẽs. Tm̃ caput ⁊ crura cum brachijs in hoc sacco posui corpus aũt in nostro stabulo sepeliui. His dictis aliquãtulã pecuniã sibi ostendebat. ac si illã peregrino mortuo abstulisset. Cũ autẽ dies adessꝫ vt dño suo se presentaret accipiens a dextris canẽ ⁊ paruũ filium suũ ingremio. et vxorẽ a sinistris ad castrũ perrexit. Cũ castro dñi sui appropinquaret dextrũ crus supra dorsum canis sui velut equitans posuit. per alterũ gradiendo sicqꝫ pedester ⁊ equester castrum dñi sui itrauit. Quo viso rex cum astantibus mirabatur. Ait ei iudex. Ubi est amicus tuus fidelissimꝰ. Qui statim euaginans gladiũ suũ canẽ grauiter vulnerauit. q̃ cuꝫ clamore et dolore fugit. Deinde miles eũ reuocat ⁊ canis ad eũ venit. Ecce fidelissimũ amicũ meũ. Cui rex. verũ dicis. Ubi est ioculator tuus. Cui miles. Ecce paruulus filius meꝰ añ me ludit magnũ solaciuꝫ michi facit. Ait rex. vbi est maximꝰ inimicꝰ tuus. qui statim dedit alapã vxori sue dicens. quare tu tã impudice respicis dñm meũ regem illa stati rñdit. O maledicte homicida quare me pcutis? nonne in domo tua ꝓpria lamentabile homicidiũ perpetrasti ⁊ ꝑ modica pecunia peregrinũ occidisti? Iteruꝫ miles dedit ei alapã dicens. O maledicta cur filiũ tuũ depingere non formidas. que statim iracũda tota facta est. Uenite ostendã vobis saccũ in quo occisi peregrini caput et brachia posuit ⁊ stabulũ in quo eius corpus sepeliuit. Cũ venissent vt experirent ⁊ locũ eius vxor ostenderet. cito effodientes visis carnibꝰ vitulinis obstupuerũt. Astutiã militis cognoscentes dignis laudibus eum extulerũt. qui postea domio suo regi specialis dilectionis vinculo est annexus.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Miles iste q̃ sui regis gratiã perdidit est peccator qui ad obtinẽdã grãm dñi sui premittit itercessores deo / scꝫ dilectos hoies quasi consanguineos ⁊ amicos. Ut autẽ dño suo satisfaciat pede

ster veniat et equester. Pede
ster .i. terrena et tp̄alia quasi
delectabilia ꝯculcādo. Eque
ster ꝑo toto cordis desiderio
celestia contēplando. Sed ca
nē quoqꝫ a dextris ꝓ amico fi
delissimo secū ducat .i. āgeluꝫ
suū bonū vel presbyterū qui
aiam suā habet custodire qui
licet sepius gladio suorū cri-
minū vulneret ⁊ offendat. re-
currit tñ fideliter vt amicos q̄
sua secreta corā familia p̄nci-
pis et amicos tenebit. Iocu-
latorē .i. puerū paruū in gre-
mio est consciētia que si bene
regulaꝭ multū delectat. Uxo
rē vero a sinistris ꝓ inimico ꝑ
fidissimo ducat .i. carnis mol
liciem vel demonū qui sua se
creta corā familia p̄ncipis et
amicis .i. corā cūctis angelis
atqꝫ sanctis imminente mor-
tis hora in perdictionē sui de
tegit et reuelat. Tūc merito
laudabitur miles sapiens et
discretus qui predicans fal-
lacias sic fefellit occulte vitu
lū mactando et in secreto do-
mus in āgulo subterrādo nec
occulte homicidiū perpetrā-
do. id est corpus ꝓpriū in cu-
biculo flagellando aut secre-
ta pectoris cōscientia lachri
mis intensa imitando. nec ta
men homicidiū perpetrando
modum debitū non exceden-
do. sed ieiunijs et oratiōibus
et alijs bonis opibus sapien
ter ⁊ in omnibus insistendo ꝑ
que tandem domini sui gra-
tiam quā perdiderat rehabe
bit.

¶ Mulieres non solū pā-
dūt secreta sed ad hoc mē
tiunꝭ plura. Cpm.cxxv.

Erant duo fratres quo
rum vnus laicus alter
cleric⁹. Laicus sepe audiue-
rat a fratre suo q̄ mulieres se
cretū alicuius non poterant
occultare. Cogitabat experi-
ri hoc cum vxore sibi dilecta
cui dixit vna nocte Carissima
secretū habeo tibi pandere si
certus essem q̄ nulli diceres:
quia si cōtrarium faceres cō-
fusio intolerabilis mihi esſꝫ.
At illa. Dn̄e noli timere vnuꝫ
corpus sumus bonū tuum est
meū ⁊ ecōuerso ⁊ etiā malū si-
milꝭ. Qui ait. Cū ad priuata
accessissem vt opus nature fa
cerē coruus nigerrim⁹ a par-
te poteriori euolabat. de quo
sum cōtristatus. Que ait. Le
tus esse debes q̄ a tanta pas
sione es liberatus. Mane ve-
ro mulier surrexit ad domum
proximi sui iuit et domine do
mus dixit. O domina carissi-
ma potero tibi pandere aliq̄
secreta. Que ait. Ita secure
sicut aie tue Que dixit. Mira
bilis cas⁹ accidit marito meo
nocte ista accessit ad priuata

vt op⁹ nature faceret et certe duo corui nigerrimi a pte posteriori euolabãt. de quo multum doleo. Et illa ad aliam vicinam narrauit de tribus. Et tertia de quattuor. Et sic vltra ꝙ ille diffamatus est ꝙ lx. corui de eo euolassent. Ille turbatus de rumore conuocauit populũ cui narrat rem gestam quomodo mulierẽ voluit experiri si sciret secretũ tenere. Post hoc morit vxor ei⁹ et ille cenobiũ intrauit. litteras didicit tres. Quarũ pma est nigra. secũda rubea. tcia candida.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi Iste qui malitiã mulierũ ꝓbauit põt dici homo mũdanus qui conamine toto laborat vt bona mundana acquirat et cũ sepe credit sine offensione euadere cadit in mille. vt qui cadit in superbiã cadit in multos alios defectus contra salutem anime sue. Et hoc est coruũ nigrum a parte posteriori exire / id est peccatum in effectu. et sic homo diffamatur ꝛ non tantum per vxorẽ propriã / scꝫ carnem sed per vicinas alias / scꝫ per quinqꝫ sensus. Fac ergo tu sicut ille: collige populũ .i. omnia pterita ꝛ pñtia facta tua ꝛ purga te per viam confessionis ꝛ tunc poteris cenobium bone vite intrare et in tribus litteris studere per quod studiũ acquiris brauiũ eternuꝫ. Prima littera est nigra: et est recordatio peccatoꝝ que tam ꝙ̃ nigra ꝛ grauis sarcina torquent ꝛ cruciant quotidie pectus tuũ cum recordatiõe pene ifernalis. Scđa littera est rubea et est recordatio rosei sanguinis tui creatoris queꝫ in cruce pro te misero peccatore de quinqꝫ riuulis suis fusum misericorditer abundanter tribuit. Tertia littera est candida et est desideriũ celestium gaudioꝝ et eorum qui sequũtur agnum dei in albis quocunqꝫ ierit. Si ista tria in corde firmiter nobiscũ habuerimus sine dubio regnũ eternũ obtinebimus. Ad qđ ꝛc.

¶ ꝙ mulieribus in nullo est credendũ ꝑsertim de secretis Exemplum iocale.

Capitulum. cxxvi.

Macrobius refert ꝙ puer quidam romanus noie papirus semel cum patre senatum sapientũ intrauit vbi quoddam secretũ consilium preceptũ erat sub pena capitis custodiri. Cum puer esset reuersus ad domũ mater ei⁹ interrogauit puerũ quid consules occultari sub pena capitis statuissent. Ait puer. nõ licet te scire quoniam precipit

occultari. Audiēs hoc mater plus incepit precibus ꝓmissis minimis et verberib⁹ puerꝝ ad reuelandum secretum inclinare. Tandem puer vt satisfaceret matri et secretū teneret dixit. Hoc est consilium vtrum sit melius ꝙ vnus vir plures ducat mulieres vł vna mulier ducat plures viros in matrimoniū. quo dicto mater alijs feminis romanis secretum hoc proposuit. Que altera die cū turma magna indeliberate venerunt ad senatores petentes potius vnā duobus ꝗ̄ duas feminas vni viro nubere. Senatores vero pauētes verecundi sexus tam impudicam insaniam mirabantur quidnam sibi vellet tanta feminarum intēperies vt parue rei prodigiū et tam inuerecunda postulatio quid sonaret. Puer papirus hoc vidēs dixit senatoribus rem gestam. qui puerū commendantes statuerūt ꝙ hic puer semper senatui interesset in consilio.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste puer est qui libet homo purus puritate vite. qui cum patre/ id est zelato intrat consilium sapientū id est religiosoꝝ in quo tractatur salus et sapientia anime que non omnibus exponēda est et sicut decet vnūquemqꝫ secundum statū suum et penitentiam quā a proprio sacerdote recepit nō debet alijs reuelare. ⁊ multa alia sunt que non debēt recitari. Mater vero est mundus iste qui suadet homini religionē dimittere secreta pandere hoc est in corde non retinere sed potius vanitatibus se subijcere: ⁊ si nō poterit hoīez sic seducere tūc per minas/ id est tribulatōes et paupertates ipm intendit seducē. Fac ergo tu sicut puer papirus. mundū decipias per voluntariā paupertatem et ondas ei ꝙ due femine/ id est diuersa vicia carnalis delectationis potius debēt tradi sub custodia rōnis ꝗ̄ ꝙ ratio suppeditet sub voluptate et delectatione momētanea. Sed sine dubio ꝗ̄tū est in corpore potius vult eligere ꝙ rō suppeditet sed nullo mō assētire debes: sed econuerso potius. ⁊ sic per ꝯns puer papirus. i. hō purus poterit ꝑmanere inter sapientes et virtutes bonas habere. i. inter viros sanctos siue sanctas cōtinue poterit verba salutis audire ⁊ vitam eternam obtinere. Quam nobis ⁊c.

¶ De iusticia ⁊ eq̄tate disertissimi iudicis xp̄i p occulta iudicia. Ca. cxxvij.

Capitulum.cxx vii.

Miles quidam tyrannus erat qui per multa tp̃a quendã famulũ fidelẽ tenuit ac in omnibus prouidũ. Qua dam vero die cũ ad nundinas cum eodẽ seruo per nem⁹ trãsiret accidit q̃ miles triginta marcas argenti in medio nemoris perderet famulo ignorante. Cũ pecuniam non inueniret famulũ interrogauit si pecuniaꝫ inuenisset. q̃ statim negauit et iurare cepit q̃ nichil sciret vt verũ dixit. qua nõ inuenta statiꝫ pedẽ famuli amputauit et eo relicto domi perxit. Erat prope viã quidaꝫ heremita. qui cũ fletum ꝛ clamorem famuli audiret velociter ei occurrit. Audiuitq̃ꝫ cõfessionem ipsius ꝛ duꝫ cognosceret eum innocentem ad hospitiũ suũ ip̃m in humeris suis portando misericorditer procurauit. Deinde oratoriũ suũ itrauit et dño improperauit q̃ nõ esset iustus iudex eo q̃ illũ innocentẽ hoiem pedeꝫ suũ perdere permisisset. Cũq̃ꝫ diuti⁹ orassꝫ et fleuisset et dño quasi ꝓ falso iudicio quodãmodo iproperasset: venit ad eum angelus dicẽs. Nunquid legisti in psal. Deus iudex iust⁹ fortis ꝛ patiẽs. At ille Mltotiẽs legi illud ꝛ credidi ex toto corde: sꝫ hodie erraui aut ille miser qui pedeꝫ suum ꝑdidit sub velamine cõfessionis decepit me. Respondit angelus. Noli loqui aduersus dñm iniq̃tatẽ qꝛ oms vie eius veritas et iudicia eius equitas. Cõmẽda memorie q̃ sepius legisti iudicia dei abissus multa. Scias itaq̃ꝫ hoiem illum pedẽ suum ꝓ culpa veteri perdidisse. Nã ante multa tẽpora cũ eodem pede matrem suam precipitauit maliuole de quadã biga. ꝓ quo facto postea nunq̃ꝫ condignã penitentiã egit. Miles ille dñs suus volebat dextrarium emere ad congregandum maiores diuitias in detrimẽtum aie sue et ideo iusto iudicio dei perdidit pecuniã. Quidam pauper fidelis cum vxore et paruulis suis quotidie dño supplicabat vt dignaret sibi in necessarijs prouidere q̃ pecuniam inuenit et cõfessori suo obtulit dispensandã. Qui circunquaq̃ꝫ scisscitando veraciter illũ inuenire non potuit cui⁹ erat. Ergo eidẽ pauperi partem eiusdem pecunie tribuit propter deum residuam alijs pauperibus erogauit. Pone ergo custodiã ori tuo ne dño aliquatenus improperes vt fecisti cũ ipse sit iudex ver⁹ fortis et patiens.

Moralisatio.

¶ Carissimi Miles iste põt dici q̃libet bonus prelatus qui

debet indui armatura dei vt possit stare firmiter cōtra insi dias diaboli. Famul⁹ fidelis est subditus in omnibus prela to suo obediēs. Prelatus ille habet thesaurū/ scʒ aias ad custodiendū quas sepe ex ne gligentia sua perdidit. Quid ergo est faciendū/ certe debet diligēter q̄diu ē in vita inqre re salutē aie ⁊ si īuenire nō po terit amputet pedē dextrū sub diti. hoc est dʒ talē rebellē ca stigare ⁊ eū ab ecclesia ampu tare donec cognoscat se deliq̄s se. Sʒ dic michi quomō. Ecce famulus postq̄ amisit pedeʒ incepit clamare. sic peccator per cōfessionē clamat vt dicit ꝓpheta. Clama ne cesses q̄si tuba exalta vocem tuam. ⁊c. Ad cuius clamorē heremita: id est discretus cōfessor hʒ eū portare in hūeris suis hoc est eū informādo p̄dicādo penitē tiā dando ⁊ in domū ecclesie introducēdo per opa mie⁊ ha bet ꝓ eo intercedere ad dn̄m nō ei improperādo sed deū in time depcando vt talē cōuer sum cōseruet⁊ custodiat. q̄ ali quādo cum pede. i. affectione peruersa matrē suā. i. ecclesiā precipitauit q̄tum in eo fuit qn̄ diuina precepta non custo diuit. Angelus qui heremitā informauit est conscientia pu ra non ficta cuiuslibet prelati et confessoris qui eos ligat et ducit vt ad clamorē pctōris cito ei occurrāt ⁊ in domū dei cito introducāt. Paup qui pe cuniā inuenit est xp̄s q̄ animū sepe custodit ne labatur in in fernū donec pctōr per penitē tiā resurgat ⁊ sic aiam mūdaʒ xp̄o recipiat qr sine eo nulluʒ opus bonū possumus facere. Pone ergo tu peccator custo diam ori tuo ne aliquid con tra deū dicere presumas. De us em̄ est iust⁹ iudex fortis et patiēs. iō non dicas quare fe cit me et post hoc dimisit me cadere. Uel alio mō pōt redu ci. Iste vero miles pōt dici pri mus parēs Adam cui de⁹ de dit infinita bona qr eū consti tuit dn̄m oim creaturarū. p̄s. Oia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹. ⁊c. Famulus fidelis est ratio q̄ in eo dn̄atur q̄diu in purita te vite remāserit thesaurum paradisi quē de⁹ ei commisit ꝓ se et heredibus habet Sed adam volens plura acquire re qn̄ appetebat vt alter de⁹ esset: statim thesaurū paradi si perdidit ⁊ tūc pedē dextruʒ famuli amputauit quia sedu ctus/ scʒ per euam p sensuali tatē non per rationē p̄ceptuʒ diuinū vilipendit. sed oleum mie clamando petijt in valle huius mūdi qn̄ in sudore suo panē acquisiuit. Cuius mise-

riam videns dei filius de celo descendit et eũ per ꝓpriũ sanguinẽ redemit et in domũ dei duxit quando infernũ spoliauit. Ipse peccata nostra in corpore suo portauit qñ ꝓ nobis miseris pctõribus mortuꝰ est Pauper q̃ inuenit thesauruꝫ est christꝰ qui paradisuꝫ obtinuit non ꝓ se sed ꝓ oĩbus qui eum diligũt Heremita deũ deprecatus est sic xp̃s in passione ꝑ carnẽ incepit timere quãdo dixit. Si possibile est transeat a me calix iste. et rogauit pro genere humano. Studeamus igitur. ꝛc̃.

¶ De hoĩbꝰ iiuste aliena bona occupantibꝰ grauis erit in extremis disceptatio. Capitulum. cxxviij.

Maximianus regnauit in cuius imperio erãt duo milites. quoꝝ vnus erat iustus et timens deũ. alter vero cupidus et diues qui magis studuit placere mũdo q̃ꝫ deo. Miles iustus quandã terraꝫ annexã terre cupidi habebat quam cupidus toto conamine desiderabat habere. sepiꝰ ad militem iustum perrexit. ꝛ ei aurũ ꝛ argentum obtulit q̃ꝫtũ volebat si terrã illam ei vẽderet. ille vero semper renuit sic ꝙ tristis recessit. Sed cogitabat quomodo eum deciperet. Accidit ꝙ iustus moreretur. quod audiens cupidus cartam nomine defũcti scribi fecerat quomodo defunctus in vita sua ꝑ quadaꝫ summa pecunie ei terram quam desiderabat vendidit Quo facto tres hoĩes ꝑcio cõduxit vt ei perhiberent testimoniũ. Cuꝫ quibus ad defunctũ accessit ꝛ sigillum eius inuenit in camera vbi defunctus iacuit. oĩs expulit exceptis suis testibus Deinde coram testibus sigillum in manu defuncti posuit et pollicem super sigillum ita ꝙ cum pollice mortui cartaꝫ suam signauit dicens. Ecce estis testes huius rei. Qui dixerunt: sumus. ꝛ sic miles ille terram illam vt suam occupauit. Cui filius defuncti dixit. Quare terram meã occupas. qui rñdit. pater tuus mihi eã vendidit. Cui ille. Pluries ad patrem meum venisti et pecuniam obtulisti pro terra. sꝫ pater meus nunq̃ꝫ voluit eã vendere. Uenerunt pariter ad iudicẽ. Miles cupidꝰ de emptione cartam sigillatã sigillo defuncti ostendit et testes adduxit qui huic testimonium perhibuerũt. Cui filius defuncti dixit. Scio ꝙ hoc est sigillum patris mei. sed scio ꝙ nunq̃ꝫ tibi vendidit. quomodo sigillũ habuisti ignoro quare ibi testimonium de hoc perhibeas

Iudex vero iſtos tres abinui=
cem ſeparari fecit et militem
ſimiliter et ſeniorem fecit ad=
duci querens ab eo ſi oratio=
nem dn̄icā ſciret ⁊ fecit eū co=
ram eo a principio vſq; ad fi=
nem dicere qui eā bene ſciuit.
Et illū fecit poni in locū ſeor=
ſum. Deinde iuſſit ſecundum
adduxi ⁊ ait ei. Cariſſime an=
te te ſocius tuus erat hic qui
mihi dixit ita verum ſicut pa
ter noſter: idō niſi tu dicas mi
chi veritatē quā a te queſiero
in patibulo te ſuſpendi faciā.
Ille cogitauit: ſocius meꝰ to
tuȝ narrauit quomodo miles
pollicē defuncti accepit ⁊ eiꝰ
ſigillū et cartam ſuam ſigilla
uit. niſi veritatem dixero ero
filius mortis. Qui omnia per
ordinem narrauit. Cum hoc
audiſſet iudex fecit eum ſeor
ſum poni et tertium adduci.
Qui ait. Cariſſime. ſocius ve=
ſter primus dixit michi ita ve
rum ſicut pater noſter. et ſecū
dus etiam. Ideo niſi tu michi
veritatem dixeris morte tur=
piſſima morieris. Ille cogita
uit. Socij mei omnia ſecreta
militis narrauerunt. ideo bo=
num eſt vt veritatem dicam.
Qui de verbo ad verbum iudi
ci narrauit quomodo hoc fa=
ctum fuit Quem iudex ſeorſū
poni fecit. Et vocauit militē
quem toruo vultu reſpexit di
cens. O maledicte cupiditas
tua excecauit te. Dic michi
quomodo miles defunctꝰ ter
ram quam occupas tibi ven=
didit. Ille vero ignorans con
feſſioneȝ teſtium allegauit ꝙ
iuſte occuparet. Cui rex. Ma
ledicte teſtes ꝓhibēt teſtimo=
nium cōtra te quomodo poſt
mortem eius pollicem accepi
ſti et ſigillum eius et cartam
ſuam ſigillaſti. Quod audiēs
miles ad terram cecidit ⁊ mi=
ſericordiam petiuit Ait ei rex
Miſericordiā quam meruiſti
obtinebis ⁊ fecit teſtes trahi
per caudas equorum vſq; ad
patibulum et ibi ſuſpendi: ſi=
militer et militem. Satrape
regni iudiciū ⁊ ſapientiam re=
gis laudabant ꝙ tam ſapien
ter veritatem inueſtigaſſet et
omnia que miles habebat de
dit filio defuncti militis qui
gratias regi egit et heredita
tem ſibi reſtituit.

¶ Moraliſatio.

¶ Cariſſimi. Per duos mili=
tes intelligūtur diabolꝰ ⁊ pri=
mus parens Filius eius erat
totū genus humanum ab eo
propagatū. hereditas eſt pa=
radiſus quem deus ſibi dedit
hoc vidēs miles cupidus/id
eſt dyabolus acceſſit ad eum
ſuggerendo et temptando vt
paradiſum per peccatū amit
teret. Ille vero q̄diu remāſit

in vita/scꝫ in puritate vite he
reditatem.s.paradisum occu
pauit sꝫ mortuo eo p pctm̄ qđ
cōmisit cōtra diuinū pceptū
perdidit et totū genus huma
nū post eū.Sed primo est que
rendū quō perdidit.Dico car
ta erat scripta qñ Eua cōsen=
sum prebuit vt de ligno vite
contra diuinū preceptū come
deret.Erat em̄ sigillata quā=
do adam q̄ erat caput rōnis ꝛ
cui dabaᵗ specialiter pceptū
comedit ꝛ vxori magis adhe=
sit q̄ꝫ deo.Sigillū vt scitis im
primit suā impressionē in cera
sic deꝰ impressit suā imaginē
in adam et eum mundi domi
nū constituit.Unde ps.Omīa
subiecisti sub pedibꝰ eiꝰ oues
et boues.ꝛc.Illam impressio
nem.i.imaginē dedit dyabo=
lo quando ei obediuit: ꝛ hoc
cum pollice postq̄ꝫ defunctus
erat.Pollex enim claudit to=
tam manū.pollice amisso ma
nus vires amittit.Per polli=
cem debemus intelligere ra=
tionē quam deus homini de
dit vt bonū eligat et malum
respuat.vnde q̄ꝫdiu homo ra=
tione regitur ꝛ ratio in eo dña
tur tandiu poterit bene seipꝫ
et alios regere Sed qui caret
ratione:caret virtute et forti
tudine spirituali.Adam vero
primus parens habebat sciē
tiam a deo infusam vltra om
nes creaturas:ita q oēs crea
ture ante peccatū ei obedie=
bant.Hoc non obstante scien=
ter cum pollice ratiōis adhe
sit dyabolo cum dyabolus ei
dixerat:non moriemini: sed si
comederitꝭ eritis sicut dij sciē
tes bonū ꝛ malum.Dyabolꝰ
cū vidisset eū sic seductū ꝛ he
reditate celesti priuatū vole=
bat filiū.s.totum genus hūa=
num excludere.Sed homo si
cautus fuerit debet ad regeꝫ
celestem accedere vt patriar
che et prophete fecerūt:q̄ cla
mauerūt ad deū ꝓ remedio.
O dñe deus emanuel rex et le
gifer noster expectatio genti=
um et saluator earū veni ad
saluandum nos dñe deus no=
ster Sed dyabolus ꝓduxit se
cum tres testes.s.supbiā vite:
cōcupiscētiā carnis: ꝛ cōcupi
scentiā oculorum.cōtra quos
oportet ꝓcedere prudenter.
Primū testem debemus exa=
mīare si sciat pater noster.ꝛc.
siue orationē dñicam hoc est
si aliquid fecerat ꝓpter quod
peccatum superbie contra eū
testimoniū ꝓhibeat humiliet
se in oībus verbo et opere.ita
vere sicut est orō dñica ꝛ regē
celestem placabit exēplo xpi
qui erat patri obediens vsq̄ꝫ
ad mortem.Si vero homo ti=
meat scđm testem.s.concupi=
scentiam oculorum.s.mundū

in quo tantū delectatur pure confiteatur vt fecit scōs ⁊ piculū poterit euadere. Si vero homo timeat tertiū testem. s. concupiscentiā carnis deo satisfaciat per carnis macerationem/id est per verā satisfactionē vt fecit tertius testis q̄ omnia recognouit. Unde ipse cū duobus socijs suis in patibulo suspendit̄. De quo legit̄ Job. Suspēdiū eligit anima mea. i. suspendiū penitentie. Et si sic fecerim⁹ vitā eternā obtinebimus. Ad quā ⁊c.

¶ De amicitie vere ꝓbatione. Capitulū. cxxix.

REx quidā habuit tm̄ vnicum filiū quem multum dilexit. Cuius filius a patre licentiam accepit vt mūdum visitaret ⁊ amicos sibi acquireret qui ꝑ septē annos vagabatur in mūdo: ⁊ post hec ad patrē rediijt. Pater gaudēter eum recepit ⁊ ab eo quesiuit quot amicos acquisiuisset. Ait filius. Tres. Primū amicū plusq̄ meipm̄ diligo. Secūdū tm̄ sicut meipm̄. Et tertiū parū aut nihil. Cui pater Bonū est eos ꝓbare ⁊ temptare anteq̄ indigeas de eis. Porcū occide et in sacco pone et in domum amici quē plus diligis q̄ te perge nocte ⁊ dic ei q̄ a casu hoīez occidisti ⁊ si inuentū fuerit corpus ego morte turpissima ero cōdēnatus. Rogo modo sicut te semp pl⁹ q̄ meipm̄ dilexi: succurre michi in hac maxima necessitate. qd̄ factū est. At ille respondit. sicut eū occidisti necesse est vt penitentie subiaceas. si corpus esset inuentū forte in patibulo eris suspensus. Uerūtamē q: amicus meus fuisti: ideo tecū pergā ad patibulū: ⁊ postq̄ mortu⁹ fuer̄ tres vel quattuor vlnas panni tibi dabo ad corpus tuū inuoluendū. Ille hoc audiens ad scōm amicū accessit et illū vt primū probauit. Ille sicut p̄mus renuit dicēs. Credis me fatuū q̄ in tali piculo me ponere vellē. Uerūtamē q: amicus meus fuisti: ideo ad patibulū tecum pergā et in via te consolabor q̄tum potero. Ille ad tertiū amicū accessit et eum ꝓbauit dicens. Uerecundor tibi loqui quia nunq̄ pro te aliquid feci et a casu hoīez interfeci ⁊c. At ille. Libenter hoc faciam ⁊ michi culpā imponā ⁊ patibulū si necesse fuerit ꝓ te ascendā. Hunc expertū ē meliorē amicū suū fuisse.

¶ Moralisatio.

CArissimi. Rex iste est de⁹ omnipotens. Filius vnicus est quilꝫ homo xp̄ianus qui per duodecim ānos. i. toto tp̄e vite sue habet in mūdo

cōuersari et tres amicos que rere. Primus est mūdus quē plus diligit q̄ seipm: pbatur hoc pp̄ter mūdū homo se po nit in periculo mortꝫ modo in mari modo in terra vitā sepe amittēdo vt tp̄alia bona pos sit habere. ergo plus diligit mundū q̄ seipm. Et si eū tp̄e necessitatis pbaueris sine du bio tibi deficiet: imo de omni bus bonis tuis si tibi dederit duas vlnas vel tres de pan= no ad inoluendū corpus tuū multū est. Scd̄s amicus quē tm̄ diligis sicut teipm est vxor tua et filij tui et filie: bene ad sepulchrū in morte tecū plo= rando pergunt. Et cum vxor ad domū redierit infra pau= cos dies dolor recedit et aliū incipit amare. Tertius ami= cus p quo parū fecisti est ie= sus xp̄s quia pauca bona p eius amore sumus opati im= mo multa mala qui tp̄e mor= tis amicus est si contriti ꝛ cō= fessi fuerimus: immo pro no= bis mortez in cruce sustinuit.

¶ q̄ vir sapiens plus va= let viro forti. Cp̄m. cxxx.

ERat quidā rex qui pau= perē quēdā ad magnas diuitias pmouit: eiq̄ vnū ca strū ad custodiendū cōmisit. Ille sic sublimatus superb⁹ factus est valde cū inimicis regis consiliū habuit et pdi= tor factus ca strū ipsis apuit. Rex vo de hoc multū ꝯtrista= tus consiliū habuit quō ca= strū retraherꝫ. Dictū est ei q̄ non posset castrū retrahere ni si tria haberet. s. fortitudinē / sapiam / et dilectionē vna cū diuitijs. Uñ in regno suo fue= runt tres milites quoꝝ vnus ceteris fortior / scd̄s sapiētior tertius regem multum dile= xit. Isti milites sunt missi cuꝫ exercitibus vt castrum inua= derent. Primus miles fortis cum exercitu grandi precessit per quandā forestam in qua erant inimici regis et incepit contra eos viriliter pugnare: sꝫ subito quedā sagitta exijt de balista et eum in inguine percussit et mortuus est. Mi= les sapiens post eū forestam intrauit ꝛ incepit allegare iu ra sic volens eos allicere ad restitutionē castri. interim ve nit sagitta que percussit eum inter pulmonē et stomachum ꝛ mortuus ē. hec terti⁹ miles videns forestam intrauit ꝛ in cepit dulcia verba proferre et ornate loqui intantū q̄ illum libenter audiebant et transi= re permittebant. Ueruntamē tantū cum illis fecit q̄ introi tum habuit in castruꝫ. Et sic inter eos conuersabat q̄ oēs existentes in castro sunt cum

eo confederati. Et sic castruȝ pro lege acquisiuit ⁊ suũ vexil luȝ in sũmitate ordinauit Cũ ꝙ rex hoc audisset ꝙ tã prudenter castrũ acq̃siuisset illuȝ ad magnas diuitias ꝓmouit

Moralisatio.

¶Carissimi. Iste rex est dñs noster iesus xp̃s qui illũ pauperẽ.s. Adam primũ parentẽ ad magnas diuitias ꝓmouit qñ eũ senescallũ paradisi constituit: sed ille per peccatũ ꝑdidit. Uñ in toto regno mũdi pauci erant inuenti q̃ castruȝ ꝑdictũ.i.paradisũ poterãt obtinere. Uocati sunt tres milites ꝑ quos intelligo tria gñ̃a hoim. Per primũ mũdi potentes qui credunt ꝑ potentiam ⁊ fortitudinẽ mundanã paradisum acquirere. Et licet sint ad hoc apti: venit tamẽ subito sagitta sup̃bie et ipsos spiritualiter interficit. Per scd̃m militeȝ mundi sapientes itelligere debemus qui incipiũt iura allegare: vt sũt iudices ecclesiastici: aduocati et iudices tẽporales q̃ credunt ꝑ sapientiam suã paradisum acq̃rere. Et dum incipiũt bene viuere venit sagitta auaricie/id est bursa plena pecunie et sic percutit eos ⁊ sp̃ualiter interficiunt. Per tertiũ militẽ qui dulciter sine tumultu loquebatur xp̃ianũ simplicem totaliter in deo cor habentem poterimus intelligere q̃ non confidit in pompa humana: nec in eius sapiẽtia: sed solũmodo in deo, iuxta illud. p̃s. Beatus hõ q̃ sperat in dño. Certe talis castrũ paradisi poterat acquirere. Quod nobis. ⁊c.

¶De diuitibus q̃bus datur et pauperib⁹ q̃b⁹ id q̃d habent abstrahitur quomodo de⁹ eos eternaliter remunerat ꝓpter celestem patriã. Capitulũ. cxxxi.

Rex quidã fecit ꝓclamari ꝙ oẽs indifferenter ad eũ venirẽt ⁊ quicq̃d ab eo peterent obtinerent. Nobiles et diuites aliqui ducatũ aliqui comitatũ aliqui militiã aliq̃ aurũ ⁊ argẽtũ petierũt ⁊ obtinuerũt Deide pauperes ⁊ simplices venerũt ad regẽ eũ petentes. Quibus ait rex. Tarde venistis ante vos nobiles ⁊ p̃cipes venerunt ⁊ omĩa q̃ habui eis dedi: qui tristes de responsione fuerũt. Rex vero pietate mot⁹ ait. Carissimi tãtum eis tẽporalia dedi sȝ dñium retinui quia hoc null⁹ petiuit: ego do vobis hoc vt sit⁊ dñi eorum ⁊ iudices. Diuites hoc audientes ꝯtristati sunt⁊ venerũt ad regẽ dicentes. Dñe confusi sumus ꝙ pauperes ⁊ seruos nr̃os ꝯstituisti iudices ⁊ dños nostros. meli⁹ est nos

mori q̃ȝ sic seruituti subijciamur. Ait rex. Carissimi nõ facio vobis iuriã quicq̃d a me petiuistis vobis dedi intantũ ꝙ nihil mihi retinui nisi dñiũ quod dedi eis. Sed do vobis cõsilium quilibȝ vestrũ satis habet ad viuẽdũ det ergo q̃lȝ vestrũ partẽ de diuitijs pauperibus per quã poterunt honeste viuere et ego dominium ab eis recipiã et apud me manebit: ⁊ sic eritis liberati a seruitute magna q̃d et factũ est.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Rex iste est deus diues super omĩa. Preco proclamãs est predicator qui dicit: petite et accipietis. querite et inuenitis. Diuites ⁊ mũdi potentes cũ illum clamorẽ audierunt statim cũ omni labore castra/ciuitates/aurum et argentũ petierũt ⁊ obtinuerunt. Sed xp̃s tantũ de mundanis dedit eis ꝙ nichil retinuit. Math. viij. Uulpes foueas hñt volucres celi nidos filius autẽ homis non habet vbi caput suũ reclinet. Dein de pauperes venerũt et nihil habuit eis dare nisi dñium et sic eos cõstituit dños et iudices diuitũ. Juxta illud Mat. Uos qui reliq̃stis oĩa ⁊ secuti estis me sedebitis sup sedes duodeciȝ iudicãtes duodeciȝ trib⁹ isrl'. Et illõ Mat. v. Bti paupes spiritu q̃m ipsorũ. ⁊c. Diuites hoc videntes debẽt multum dolere ꝙ pauperes q̃ serui eorum fuerũt in hoc mũdo debent esse iudices et dñi eorum in celo. Si ergo desideratis cũ eis regnare faciatis sicut fecerunt illi: quilibȝ det elemosynam q̃tũ potest pauperibus vt possint viuere: ⁊ sine dubio cũ eis poterit⁊ inexnum regnare.

¶ De inuidis qui bonos per malam vitaȝ inficiũt Capitulum. cxxxiij.

Ciuitas quedam erat in qua quatuor phisici fuerũt in medicina periti Junior alios tres in scientia excellebat intantũ ꝙ omẽs infirmos ad eũ venientes saluauit. Q̃d alij iuidẽtes moti sũt ꝯtra eũ et inter se dixerunt. Quõ poterimus istum extinguere: ecce totus mundus ad eũ currit ⁊ nichil poterimus ꝑpter eum lucrari. Ait vnus de tribus. Ad tres leucas omni hebdomada visitat ducẽ: et die crastina ad eũ accedet: ego stabo extra ciuitatẽ ad vnã leucam tu vero ad scđam: et alius ad tertiaȝ. Cũ vero in fine prime leuce venerit ei obuiabo et signo crucis me signabo: et qui libet vestrũ sic similiter faciet Jlle vero causam crucis queret: dicemus. Leprosus fact⁹

es et ex timore lepram incurret: qa dicit ypocras. Homo timens lepram ex timore eã incurrit Et cũ leprosus fuerit nullus ad eum accedet quod et factum est.

Moralisatio.

Carissimi. Per istos tres medicos qui quartũ inficiebãt: debem⁹ intelligere tria vicia que in isto mundo regnãt. s. superbia vite: cõcupiscẽtia carnis: et concupiscentia oculoꝝ vel signant dyabolũ mundũ et carnem. Isti sunt medici reproborum qui faciũt corpus in delicijs viuere: animaꝫ in inferno regnare. Medic⁹ subtilis est quilibet bonus xp̃ianus sicut sunt prelati et ꝯfessores qui habent nos spũalir curare: virtutes inserere: ꝛ vicia extirpare. Sꝫ heu ꝓth dolor sepe per illa tria vicia medicus spiritualis est infectus intantũ ꝙ nõ est dign⁹ gradũ in ecclesia tenere: sed extra vt sunt symoniaci et alij qui sũt diuersis vicijs irretiti. Carissimi. si voluerimus ab istis vicijs cauere extra viã ambulemus per opera mie et sic poterimus ad regnũ peruenire. Quod nobis ꝛc.

De spirituali amicitia. Capitulum. cxxxiij.

Erat quidã rex qui duos leporarios habuit q̃ q̃si continue adinuicem erant ligati et q̃diu inuicẽ ligabant mutuo se dilexerũt: sed ipsis solutis quilibꝫ aliũ voluit deuorare. Rex vero hoc videns multum dolebat qꝛ qñ ludere cum eis volebat et venari ipsis solutis pugnabãt et ludo non intendebant. Rex consiliũ querebat super hoc. Cui dictũ est ꝙ lupus fortis ꝛ crudelis adduci deberet et vnus de canibus contra eum pugnare permitteretur: et quãdo hic canis fere fuerit deuictus: alium canem contra eũ admitteret cũ primus canis videret se auxiliatuꝫ: semper post hoc adinuicem mutuo se diligerent: quod et factũ est: et lupo quasi deuincente canem primũ et primo cane deficiente alius eũ defendit ꝛ lupum occidit. Ab illo tempore tam ligati q̃ soluti canes mutuo se dilexerunt.

Moralisatio.

Carissimi. Iste rex est dñs noster iesus xp̃us. Duo canes adinuicẽ ligati sunt corpus ꝛ aĩa in baptismo ligati q̃diu vero sic stant ligati mutuo se diligũt: sꝫ si soluant per pctm̃ mortale: statim vnus contra aliũ est. vt dicit aplꝰs. Caro ꝯcupiscit aduersus spm̃ ꝛ ecõuerso. Quid ẽ est faciẽdũ Certe vt caro subijciat penitẽtie ꝛ

contra lupū.i.dyabolū se opponet: et tunc anima cōfortabitur:et cum carne pugnabit viriliter.et post hoc erit amor in omni prosperitate ꝛ aduersitate:et pariter ambo diligētur a dn̄o propter cuius dilectionē vitā eternā obtinebūt.

¶De innocēte morte xp̄i. Capitulum. cxxxiiij.

Narrat seneca ꝙ lex aliquando erat ꝙ quilibet miles i armis suis sepeliri deberet.Et qui super hoc defunctum armis spoliaret morte moreret̄. Accidit casus ꝙ quedā ciuitas obsessa erat a q̄dā rege tyranno: qui in circuitu ciuitatis insidias ponebat et populum quasi sine numero occidit intantū ꝙ erat in periculo ciues perdendi et multū timebāt: quia resistere nō poterant. Dum autē sic in periculo starent: quidā miles fortis nobilis et strennuus intrauit ciuitatem et ciuibus multum cōpatiebatur. Ciues vero accesserunt ad eum dicentes.Dn̄e adiuua nos. At ille Carissimi:isto periculo liberari nō poteritis nisi per manuꝫ validam. Ego vero vt videt̄ in armis non sum:ideo nō possum pugnare.Unus de ciuib⁹ dixit. Dn̄e infra paucos dies in hoc sepulchro quidā miles sepult⁹ est in optimis armis: arma eius accipe et ciuitatē nostrā de inimicis libera. Miles armis a mortuo receptis: inimicis certamen dedit et victoriam obtinuit:ꝛ sic ciuitatē liberauit: et arma recepta reposuit.Emuli inuidia moti ꝙ tam gloriosuꝫ bellum fecit euꝫ apud iudicē accusauerūt ꝙ contra legē egisset:eo ꝙ defunctū armis spoliauit. Qui respōdit.Dn̄e de duob⁹ malis maius malū est vitandū.ꝛ qꝛ ciuitatē tueri nō potuisseꝫ ab inimicis nisi habuisseꝫ arma ideo ea accepi et reposui. Itē fur vel predo spoliat ea intentione vt non restituat.sed ego propter bonū cōmune arma accepi et restitui:ideo potius deberē premiari q̄ȝ accusari. Item in ciuitate aliqua si domus accendit̄: nonne melius est vt domus illa sine dilatione totaliter destruatur q̄teq̄ȝ cetere domus incēdātur et ciuitas tota destruatur. Sic in proposito. Nonne melius est ꝙ omnes cōseruaui accipiendo arma q̄ȝ non accipiēdo nō defendissem. Si enim ea non accepissem omnes essetis interempti. Emuli vero dixerūt Reus est mortis. Judex vero ad petionem eorum cōtra eū sententiā dedit vt occideret̄: et sic factum est.De cui⁹ mor

te factus est plācitus magn⁹ in ciuitate.

Moralisatio.

¶ Carissimi. Ciuitas ista obsessa erat mūdus iste a dyabolo obsessus magno tempore. Et quotquot tunc in mundo erant fuerūt in periculo quia omnes ad infernum descenderunt. Mundus iste erat circūuallatus viciis et cōcupiscentiis. Miles fortis qui arma non habuit est dn̄s noster ies⁹ christus. Unde ds. Dn̄s fortꝫ et potens.ꝛc. Qui videns mūdum in periculo et totum genus humanū in perditione: ꝑrexit ad sepulchrum.i.vteruꝫ beate virginis: et ibi inuenit arma primi parentis.i.humanitatem assūpsit et cōtra diabolum pugnauit: victoriā obtinuit et nos a morte liberauit. Emuli sūt iudei: hoc vidētes illū apud pilatū accusabant dicentes. Ne forte veniant romani et tollant nostrū locuꝫ et gentem.ꝛc. Miles dicebat. Meli⁹ est vt vna dom⁹ destruat̄ q̄ꝫ tota ciuitas. Ecōtra cayphas dicebat. Expedit vt vnus moriatur et nō tota gens. Ideo pylatus eum morti tradidit. De cui⁹ morte petre scisse sunt et tenebre facte sunt super vniuersā terram.sed facta victoria iterato in sepulchro hec arma reposuit.i. corpus suum gloriosum in terra quieuit. Studeamus ergo eius mortē plangere in mente/in corde retinere/ ꝛ ad memoriā reducere: quia viriliter pro nobis pugnauit et nos a faucibus dyaboli liberauit. Unde propter hoc tenemur eum sup omia diligere et pro eius amore patrē ꝛ matrem dimittere. Quis vnq̄ꝫ audiuit ꝙ homo habēs vnicum filiū et heredem qui eū mori permittere vellet sicut pater celestis fecerat de vnico filio suo dn̄o nostro iesu xp̄o: et tn̄ mortuus est. Sic et nos debemus voluntarie carnis delectationes ꝛ om̄e quod deo displicet per penitentiā mortificare: et sic vitam eternam poterimus obtinere.

¶ De cōscientia nostra dum angustiat̄ ad deū per cōfessionem et opa meritoria recurramus. Capm̄. cxxxv.

Refert augustin⁹ in de ciuitate dei ꝙ Lucretia erat mulier romana nobilissia que erat vxor Calatini. Cum ille calatin⁹ sextū noie filium imperatoris tarquinij ad castrum suū inuitasset: sextus ē statim captus in amore pulcherrime Lucretie. Tempus aptū quo imperator et calatin⁹ de roma simul recederēt obseruās ad predictū castrū

reuersus ibi pnoctauit:et no=
cte illā nō vt hospes sed vt ho
stis cubiculū lucrecie clam in
gressus manu sinistra oppri=
mens pectus eius dextra ve=
ro gladiū tenens se pdidit di
cens. Sextus sum:michi con
sentias vł morieris. Illa nul=
lo mō consentire volebat. Di=
xitqꝫ sextus. Nisi michi ꝯsen=
tias seruū iugulatū nudū cor
pori tuo nudo etiā te iugula=
ta tibi sociabo vt per orbē fa
ma currat lucretiā cum seruo
in cubiculo iugulatā. Illa ve=
ro timens de tali infamia co=
acta consensit. Sextus vero
cōpleta libidine recessit. Illa
vero multū dolēs prēm ⁊ ma
ritū fratres ⁊ imꝑatorē nepo=
tē et pconsules vocauit p lit=
teras quos oēs p̄sentes sic al
loquit̄ dicens. Sextus domū
meam itrauit hostis p hospi
te:scias tuo calatine vestimē
ta viri alieni i lecto tuo fuisse:
verūtamē licet corpus sit vio
latum:animus tamē est inno
cēs. iam a culpa me absolue:
a pena tamen non liberabor.
Statim cum gladio occulta=
to sub clamide ppria manu
se transfixit Quo facto amici
eius gladio illo accepto iura
bant p sanguinē lucretie om=
nez pgeniē tarquini de roma
eijcere et extirpare quod ⁊ fe
cerunt. Sextū vero auctorem
criminis interfecerunt mise=
rabiliter.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Lucretia nobi=
lis dn̄a est aīa a deo p baptis=
mū lota et deo cōiuncta. Sex
tus est dyabolus qui nitit̄ mi
nis et muneribus animā vio=
lare:domū eius intrauit quā
do peccato ꝯsensit. s. cor suuꝫ
quod est dom⁹ anime. pectus
eius opprimit qn̄ homo tota
liter consentit. Et eam violat
quando malū cōsensum actu
complet. Post hec lucretia. s.
aīa dolens vocat patrē ⁊ ma
ritū. Sic ⁊ tu carissime debes
vocare patrē. i. ꝯfessorē. mari
tum. i. xp̄m per opa mie ⁊ san=
ctos cū bona deuotiōe: ⁊ ostē
dere vitā tuam per verā cōtri
tionē et confessionē qd ⁊ q̄tū
contra deū deliquisti. Et tūc
cum gladio penitētie teip̄m
occide. i. vicia ⁊ peccata extir
pa:et sic corpus deferatur ro
mā. i. in sanctā ecclesiam ad
ostendendū in qua forma pu
blice vel occulte deū offendi=
sti. Tunc dyabolus et omnes
sui sequaces erunt expulsi et
recedent confusi:⁊ tu remane
bis saluus in bona vita. Qđ
nobis prestare ⁊c.

¶Qꝫ vigilare debet pa
stor animarum.

Capitulū. cxxxvi.

Fur quidam ad domum cuiusdam diuitis nocte venit qui ascendens tectum domus per foramen ꝓspicere cepit si adhuc aliqͣs de familia diuit; vigilaret. Quod hospes considerans priuate vxori sue dixit. Interroga me alta voce qualiter hec bona quesiui que habemꝰ: nec desistas donec finaliter tibi dicā. Tunc ait mulier. O bone domine cum nunq̄ fuisti mercator dic michi qualiter tātam pecuniā quam possides nūc cōgregasti. Cui ille. Noli stulta a me hoc querere. Illa autem magis ac mag; querere nō cessabat: tūc vir quasi coactus suis precibus ait. Noli ista prodere que tibi dico ⁊ veritatē pandam. At illa. Absit hoc a me. At ille. Fur erani ⁊ nocturnis furtis omnia que nunc habeo congregaui. Cui mulier ait. Miror ergo ꝙ nūq̄ fuisti deprehensus. Cui ille. Qui magister meꝰ erat verbū me docuit quod septies dicebā quādo tecta hoim ascēdebā Ait mulier. Rogo te dic michi illud verbū cuius virtute sine periculo furtū ꝯmisisti Ait ille. Tibi dicam: sed alteri nullo mō dicas ne forte possent bona nr̄a asportare. At illa. nullo modo attēptabo. Qui ait. Hec sunt verba. fallax fallax. His dictis mulier obdormiuit. vir autē finxit se dormire et sternutabat. Fur etenim cum audisset gauisus est et sumpto lune radio et septies dicto carmine laxatis manibus ⁊ pedibus per fenestram in domū cecidit: ⁊ magnū sonitū fecit: ⁊ fracto crure et brachio iacuit miserabiliter semiuiuus in terra. Hospes quoq̄ audito sono quesiuit quasi nesciret qualit̄ cecidisset. At ille. Uerba fallacia me deceperūt. Hospes q̄dem eū recepit ⁊ summo mane in patibulo suspendi fecit.

Moralisatio.

Carissimi. Fur iste est dyabolus qui per malas cogitationes tectū cordis tui ascendit et foramen facit per malum ꝯsensum. vir cū vxore est bonus p̄latus ecclesie despōsatus. Cui dyabolus toto conamie nititur per peccatū bona sua furari. s. ꝟtutes quas in sacro baptismo recepit auferre. Sed bonus p̄latus sancte ecclesie despōsatus deb; cōtinue vigilare vt non sinat furē anime domu; perforare Iuxta illud verbū saluatoris Uigilate q; nescitis qua hora fur est venturus. Et cōtra eius malicias ⁊ neq̄tias itra se ⁊ vxorē. s. ecclesiā ꝓuideat quō dyabolo sit resistendū vt

cadat a corpore eius et nullo mō ei noceat. Uł etiā alio mō potest reduci. Fur iste erat lucifer pulcer q̄ toto conamine ascēdere volebat vt alter de⁹ esset et auferre ab eo eius dignitatē Et dicebat illō Esaie Ascendā in celū ⁊ sil'is ero altissimo. Et etiā ibidē. Ponā sedē meā in aquilonē et sil'is ero altissimo. Et postea ascendit p radiū hoc est p suā pulchritudinē cecidit in infernū: ⁊ fregit crura sua.i. amisit sic suum decorē quem deus sibi contulit et suspensus est in patibulo ifernali. A quo nos ⁊c.

¶ De naturali benignitate xp̄i ⁊ mia quibus naturaliter peccatoribus conuertentibus miseretur. et q xp̄us recipit quos mundus eijcit. Cpm. cxxxvij.

Narrat eusebius in cronicis de quodā imperatore qui populū romanū in maxima eq̄tate gubernabat nulli pcens: sed pro equali culpa equalē penā tribuēs tā diuitibus q̄ȝ pauperibus. Senatores romani eū propter hec imperio priuauerūt: et tanq̄ȝ pauperē fugere ꝯpulerūt. Ille statim accessit ad constantinū et cū eo pactū fecit ⁊ taȝ strēnue ⁊ tam prudēter se habuit sic q post eū in impatorē est electus. Qui cōgregato exercitu romā obsedit: ⁊ cum romani euadere non possent q̄n ab eo caperent: miserūt p̄mo ad eū seniores: scdo iuuenes. tertio mulieres q̄ nudis pedibus ante eū se ꝓstrauerūt postulantes veniam quā obtinere non poterant. Ultimo miserunt sibi parentes suos simplices quos habuit in ciuitate: mater eius pectus ⁊ vbera ostendit q̄ suxerat. Quod cū vidisset imperator amore naturali ꝯpatiens totam offensam dimisit: ciuitatē intrauit et honorifice susceptus est.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste impator est xp̄s qui per peccatū de ciuitate sua .i. de corde hominis expellitur ac de mūdo isto q̄n iudei eū morti tradiderūt. Ille vero sic expulsus ad patreȝ perrexit vbi est electus in perpetuū impatorem ⁊ iudicē nostrū in die iudicij: q2 omne iudiciū dedit pater filio. Johānis .viij. Ergo nobis valde timenduȝ est quō in die iudicij debeamus ei occurrere q̄n veniet cum magno exercitu angelorꝫ. Quid ergo est faciēdū Certe permittamus p̄mo seniores.i. alte clamam⁹ ad patriarchas et ꝓphetas vt pro nobis implorent nudis pedibus.id est cum affectiōe. Itē secūdo iuuenies.id est aposto

los martyres et confessores noui testamēti per opera misericordie imploremus. Itē mulieres.s. sanctas virgines et viduas et principaliter rogemus matrē dei virginē gloriosā ꝛ ipsa nobis obtinebit vitam eternam. Quā nobis concedat ꝛc.

¶De illis quos austeritate vincere non possumꝰ benignitate superemus Capitulū. cxxxviij.

Erat quidam rex nomie Medro qui vnicū filium habebat heredē. filius dimisit patrē ꝓpter hoc pater eūˢ fugauit spoliando ipsum ab hereditate sua. Facto hoc filius fuit ad regē persarū inimicum et emulū patris sui et narrauit ei ꝙ cum eo se teneret vsqꝫ ad mortē om̄i tēpore paratus si necesse esset cōtra patrē suum ꝓprium bellare. Tandē ortū est bellum inter dictos reges q̄ simul pugnauerunt. Accidit ꝙ medro rex grauiter vulneraretur vsqꝫ ad sanguinis effusionē quod filius eius considerans statim cucurrit ad patrem et pugnauit pro eo contra dn̄m suū.s. regem persanarū ꝛ vicit eum Quo facto dn̄s suus eū dimisit eo ꝙ non tenuit pactū ꝛ ipse rediīt ad patrem ꝛ veniam humiliter petiuit et obtinuit et sic pax reformata et ei hereditas est restituta.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Isti duo reges sunt deus ꝛ dyabolus. De primo hiere. Dn̄s ipse est deus viuens ꝛ rex sempiternꝰ. De scd̄o Job.xli. Ipse est rex sup ꝛc. Sed p̄mus rex.s. deus habet filium scilicꝫ aīam humanam. que totiēs recedit a deo ꝛ obligat se dyabolo quotiēs committit peccatum mortale. Si certe filius ille voluerit recordari illius belli q̄d christus fecit ꝓ eo contra dyabolum vsqꝫ ad sanguinis effusionem vt eū a potestate dyaboli eriperet: et sic cogitans voluerit se deo hūiliare et ꝓ peccatis veniā petere. poterit secure ad deū accedere et hereditatē vite eterne acq̄rere. p̄s Tu es qui restitues hereditatem meam michi ꝛc.

¶De vulneribus anime. Capitulum. cxxxix.

Magnus Alexander regnauit qui dn̄ium totiꝰ mundi obtinuit. accidit ꝙ semel grauem exercitum collegit et quandam ciuitatē circūdedit qui in eodē loco plures milites et alios sine omni vulnere amisit. Cum vero de hoc multū miraret̄ ph̄os vocauit et ait eis. O magistri quomō poterat hoc esse ꝙ

subito sine vl'nere milites mei moriuntur. at illi dixerũt. Mirum non est. Est em̃ quidã basiliscus super murũ ciuitatis cuius aspectu milites inficiũtur et moriuntur. ait alexãder quale remediũ est ɔtra basiliscũ. Qui dixerũt. Ponatur speculum eleuatũ inter exercitum ⁊ murũ vbi est basilisc⁹ ⁊ cũ i speculũ respexerit reflexus eius ⁊ intuitus ad ipsũ redibit. ⁊ sic morietur. et sic factum est.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. In hũc modum summũ remediũ elationis est consideratio ꝓprie fragilitatis et infirmitatis: quia si q̃ritur quare hõ supbit. Certe q2 põdere virtutis caret. considerare ergo debet propriam vanitatem tanq̃ in speculo ⁊ recurrere ad ꝓpriam fragilitatez defectum suũ prospiciens elationem repellendo.

¶ De iusticia ⁊ eq̃tate in vita presenti ⁊ futura sẽp inueniendis. Capi. cxl.

ERaclius regnauit q̃ inter om̃es virtutes quas habuit iust⁹ fuit nec precib⁹ nec muneribus flecti poterat quin iusticiã ꝓ loco et tempore exerceret. accidit semel q̃ aliqui apud eum accusabant quẽdam militem de morte alterius militis in ista forma. ambo ad quoddam bellũ perrexerunt et nullũ bellum erat cõmissum. Ille miles redijt sine altero. et ideo dicim⁹ q̃ iste in via aliũ occidit. Rex cũ hoc audisset sententiam dedit vt miles ad suppliciũ duceretur cum autẽ ductus fuisset viderunt aliũ militẽ venientẽ pro quo ille iudicat⁹ fuit ad mortẽ in nullo lesuz et ambos ad iudicẽ reduxerunt. Irat⁹ iudex dixit primo militi. Iubeo te interfeci q2 dãnatus es: et secũdo dixit te similiter. q2 causa mortis illius es. ⁊ tertio dixit etiã te. quia missus fuisti militem occidere et non fecisti.

Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est deus qui in omibus operibus suis est iustus. duo milites sũt corpus et anima. aĩa per carnez seducta moritur quando peccatũ mortale cõmittitur. ido iusto dei iudicio corp⁹ ad supplicia penitentie ducitur. sed cum subijcitur penitentie aĩa viua inuenitur. primo per xp̃i passionem. scdo per penitentiam. sed ambo morte tp̃ali mori debent. Tertius miles qui eum non occidit: est negligẽs prelatus qui ex diuino precepto habet peccatorem corripere. vicia extirpare/ ꝟtutes inserere Et si illa nõ facit mortẽ eternã/non euadit. Ezechi. iij. Si non annunciaueris ei

neq̃ locutus fueris vt euerta tur a via sua impia: et viuat. et ipse impius morietur in ini quitate sua sanguinẽ de ma nu tua requiram Rogem⁹.ꝛc.

¶De sano cõsilio semp audiendo et contrario abijciendo.Capi. cxli.

Fulgentius regnauit i cu ius imperio erat quidã miles nomine sedechias qui vxorẽ pulchram accepit. sed non prudentem. In cuius do mo quidam serpens in qua dam camera habitabat. Mi les vero torneamenta et ha stiludia frequẽtabat intantũ ꝙ peruenit ad magnam ege statem: fleuit amare. et quasi desperans hinc inde ambula bat ignorãs quid agere debe ret. Serpens videns eius do lorem data est ei vox a deo si cut quondam asine balaã. et ait/ cur fles. Fac secundũ con silium meum et post factũ nõ penitebis. Singulis diebus lac dulce michi ministra et te ditabo. Miles hoc audiẽs ga uisus est valde. et hoc fideli ter adimplere promisit. Sta tim infra breue tempus dita tus est valde prolem pulchrã ꝛ magnas diuitias habebat. Accidit vna dierum ꝙ vxor di ceret marito. Domine credo ꝙ ille serpẽs multa bona pos sidet in camera in qua iacet consulo vt occidatur et bona eius obtinebimus. Ille vero ad instructionẽ mulieris mal leum portauit vt serpentem occideret cum vase lactis. Cum vero serpens vas lactis videbat caput extra fora men camere extẽdit vt lac mo re consueto lamberet. Miles vero hoc videns malleum ex tendit et serpẽtem percutere volebat. serpens hoc subito videbat et caput retraxit et ictum mallei vas suscepit. Statimq̃ prolem post hoc et omnia que habuit miles ami sit. Ait ei vxor. heu malum cõ silium tibi dedi: sed perge ad foramẽ serpentis et te in om nibus humilia si forte gratiã per eum obtineas. Perrexit miles ad cameram serpentis et fleuit amare petens grati am vt per eum sicut prius di ri posset. Ait serpens. Modo video ꝙ stultus es ꝛ tu in stul ticia permanebis: quia non potest esse quin ille ictus ma gnus mallei ad memoriam se pius michi veniat et occurrit tibi quomodo prolem tuam occidi et omnes diuitias ab stuli. et sic nulla vera pax in ter nos stare potest. Miles cõ tristatus est valde et ait. Ti bi fideliter promitto ammo do cõtra te nil velle perpetra re si gratiaꝫ tuã habere possũ

modo. Cui serpens Carissime natura serpentis est astuta et veneno plena sufficiat tibi verba mea: quia iã michi occurrit ad memoriã ictus mallei cuȝ tua nequitia: recede ne tibi maius malũ cõtingat. Miles vero cum magno dolore recessit ab eo ⁊ ait vxori sue. Ue michi quod tuum consilium operatus sũ. Et sic semꝑ post hoc in egestate vixerunt.

Moralisatio.

¶ Carissimi Iste rex est pater celestis. Miles sedechias pauper homo nudus de vtero matris egressus qui omẽs diuitias paradisi per pctm̃ primi parẽtis perdidit cũ pulchrã vxorẽ euam accepit: de cuius consilio gaudium paradisi ꝑdidit. Serpens nutritus in camera est xp̃us in corde tuo per virtutẽ baptismi contentus a quo homo oia bona accepit. Primo filiũ.i.aiam pulchram ad dei similitudinẽ creatã. Scḋo hoiem constituit dñm mundi. ps. Constituisti euȝ suꝑ omia opera manuum tuarum. Tertio paradisum. Sed cum pater noster adam fuit decept⁹ consilio eue per suggestionem dyaboli omia perdidit. Et sic quilibet homo si sequitur cõsiliũ vxoris.i. carnis amittet oia. Apostol⁹. Si scḋm carneȝ vixeritis moriemini. In baptismo ꝓmisisti christo ministrare lac/scilicet orationẽ innocẽtie et deuotionis. Sed grauiter christum percutis quãdo peccatũ mortale cõmittis. Hec videns auferet a te filios ⁊ filias et diuitias vt te emẽdes sicut scriptum est. Quem diligo arguo ⁊ castigo. Ergo de virga discipline pl⁹ debem⁹ gaudere quam dolere.

¶ De dyaboli laqueis quibus nos circũuenire satagit. Capitulum. cxlij.

ERat quidam rex potẽs valde qui quandam forestam cõstruxit et eam muro circũuallauit in qua diuersa genera animaliũ posuit in quibus multum delectabatur. Erat eodem tempore quidaȝ qui proditor inuentus est ⁊ sic ꝓpter sua scelera oibus suis priuatus est. Ille vero de terra sua expulsus est ⁊ ꝓuidit sibi de quattuor generib⁹ canũ et multis rethibus vt bestias regis in foresta caperet et destrueret. Nomina canum hec erant. richer emuleyn. hanegiff. bandin. crismel. egofin. beamis. ⁊ renelin. per istos canes ⁊ rethia destruxit hic oia animalia regis. Audiens hoc rex contristatus est valde. vocauit filium suum et ait. Fili carissime arma te et descende cum exercitu vt illũ proditorẽ

occidas vel de regno expellas Ait ille. pater presto sum: sed vt audiui de pluribus taz potens est ille q me oportebit latere ad aliquod tempus cum vna puella cui9 sapiētia oms alios excellit cum qua colloquiuz habebo: ꝛ sic ad pugnā me parabo. Ait pater. Uade ad castrum varioch et inuenies in eo puellaz que scdm audita est valde prudens. et si p eam nostruz aduersariū poteris debellare eam multis honoribus ꝑmouebo. Fili9 hoc audiens armauit se: et castrū puelle intrauit nullo sciente que eum cū gaudio recepit et apud eam per aliquod tēpus mansit. Deinde extra castruz recessit et statim die octauo aduersarium patris agrediebatur potentia. In fine eum diminuit ꝛ caput eius amputauit. Post hoc cum victoria ad patrem rediens pater euz in regem constituit.

¶Applicatio.

¶Carissimi. Iste imperator est dominus de9. Foresta mūdus siue eccelsia. Mūd9 erat circūuallatus diuinis preceptis secundū legem moysi ecclesia circūuallata est passione christi ꝛ misericordia doctoribus/ predicatorib9/ et cōfessoribus. Miles proditor qui erat expulsus ē dyabolus de regno eiectus qui ecclesiam ꝛ alios christianos machinatur omni hora destruere. Uñ prouidet sibi de canibus ꝛ rethibus quia sicut venatores simplicivita insidiant bestijs vt quando exeūt de cauernis in quibus latebant habēt rethia cuz quibus capiunt eas Cum enim homines exeunt de cauernis bone vite tūc habent rethia/id est carnis ꝛ mūdi delectatiōes ꝛ illas penūt ante eos et capiunt illos. ps. Cadent in rethiaculo ei9 peccatores Unde aduertite q venator ille dyabolus habet qͣtuor genera canum currentiū Aliqui eorum sunt pro bstijs spiritualibus et alij ꝑ alijs. Duo primi canes/scz richer ꝛ emuleym currunt ad ceruos ꝛ vrsos/id est diuitias et voluptates per quas plures tracti sunt ad malefaciendum: quia diuitie sepe ponunt hominem extra viam rationis. ꝛ propter magnas diuitias volunt habere potentias ꝛ volūtatem propriam: ideo sapienter vtamur nostra potentia loco iusticie sit fortitudo nostra lex iusticie hoc est dictum. Totum sit ius quod nos volum9 et possimus facere. Unde isti duo canes/scilicet diuitie et voluptates vel potentie currūt simul ꝛ multos post se tra

hunt ⁊ ad pctm̄ alliciūt. ideo scriptura dicit. Uenator multum gaudet quādo videt cernum viā capere versus rethe. Sic dyabolus quando videt hoiem viam capere vers⁹ peccatum mortale: et per consequens in ifernū Deinde venator/id est diabolus permittit aliū canē currere.s. hanegif.i. accipite⁊ date. Iste canis currit ad abbates ꝑores ⁊ pastores qui habent ecclesias conferre. Isti dant vt acccipiant qꝛ quod ꝓbis hoibus ⁊ bonis clericis dare deberēt hoc dāt fatuis et discolis ꝓpter fauorem et laudē qđ est cōtra scripturā. Ubi dicit. Da bonis et ne receperis peccatorē. Unde hanegif/id est accipite ⁊ date ducit multos ad rethe.i.in infernum Unde alter canis bandin ducit placitatores et aduocatos ad rethe quia ꝑ cautelas eorum faciunt cōtra iusticiam. Unde dicit Job. Audacter deum ꝓuocāt: quia si pars vera eis nichil vult dare accipiūt de parte falsa bursam plenam ita ꝙ illa trahat ad se decreta et decretalia et facit discordiā cōtra veritatē Unde dicit abacuc. Lacerata est lex ꝓpterea egredit iudicium peruersum. Uñ cōtra tales ait. p̄s. Labor labioꝝ operiet eos.i.in profundū inferni deprimet eos in miseriis non subsistēt Deinde crismel alter canis mittitur circa lepores qui tam veloces sūt ꝙ mōtes trāseunt.i.ordinatos in ecclesia: sicut sunt presbiteri: rectores/capellani/monachi/⁊ fratres mēdicantes qui deberēt ꝑrationē transire ad montes alte vite.s.de terrenis exonerari ⁊ mūdū despicere. Sꝫ plures sunt tantū tēptati per carnē istam ꝙ ducit eos ꝓ voluntate sua ad rethe diaboli aut eo ꝙ cōfidūt in reb⁹ in quibus decipiunt cū rector ecclesie vl pleban⁹ de ducētis vel trecentis marcꝫ colligit duos discos de residuo mēse sue quos pauperibus deberent dare: sed videtur eis ꝙ multum fecerunt pro dei amore. Ergo pessime exponūt illam totā pecuniaꝫ quia pro mundi vanitatibus et pompa seculi: et quod pei⁹ est in luxuria et gulositate Unde contra tales scriptum est. Duces ceci excollētes culicē. Aliqui sacerdotes ⁊ clerici tā tum cōfidūt in priuilegiis eorum ac in corona sua ⁊ reuerētia quaꝫ populus eis facit ꝙ si vnam missam de die cātant totū residuū diei in vanitatib⁹ licite cōcedi estimāt. Cōtra tales dicit. Salomō. Sūt ipii q̄ ita securi sunt quasi iustorū facta habeāt. Et tales cadēt

in confessionē extremā nisi penituerint. Deide alter canis est solutus qui vocat̄ belyn q̄ versatur in vsura.i.ad mercatores ꝑpter quam plures cadunt in rethe dyaboli q2 vendunt ⁊ emūt vt tertiā partē lucrētur vl' plus. dicit.ps. Non deficit de plateis eorū vsura ⁊ dolus. Ergo veniat mors super illos et descendāt in infernū viuentes. Deinde alter canis qui vocatur beamis.i.luxuria per quā multi clerici et laici diuites ⁊ pauperes parui et magni: iuuenes et senes in rethe dyaboli sunt. Uidēs ergo deus totū genus humanū per rethia dyaboli destrui ⁊ captū teneri: misit filiū suū in castrū puelle duplici armatura ramatū.s. diuinitate et humanitate. Et postq̄ natus est die octaua diabolū aggreditur.s.qn̄ erat circuncisus et postea dedit bellū.s. in parasceue ⁊ obtinuit victoriam: vt sic nos a vicijs ⁊ rethibus diaboli liberaret: et ad vitā eternam perduceret.

¶ De timore extremi iudicij cum expositione.

Capitulum. cxliij.

ERat quidā rex qui statuit ꝑ lege q̄ q̄cūq3 subito mori deberet mane ante ortū solis ante domu3 eius tubas canerēt ⁊ statim talis vestib⁹ nigris se indueret et sic ad iudiciū veniret. Ille rex magnū cōuiuiū fecit et oēs satrapas regni vocari fecit qui oīs venerunt. In quo conuiuio erāt periti de omī genere musicali qui magnū solatiū conuiuis fecerūt ex suaui melodia. Rex vero nullū solaciū vel signum leticie ostendit: sed vultū tristem habuit ⁊ suspiria ⁊ gemitus emittebat. Hoc videntes conuiue admirati sunt et non fuerūt ausi petere ab eo causam tristicie: sed dixerunt fratri regis vt causam tante tristicie indagaret: qui ⁊ fecit dicens q̄ omnes in conuiuio mirarentur de tanta tristicia et causam libent̄ scirent: ait rex Uade ad domū tuā die crastina responsum audies quod ⁊ factum est. Rex precepit buccinatorib⁹ vt seq̄nti mane venirent ante domū fratris sui et tubis canerent ⁊ ipsum ad eum ducerēt ſm legem quod et fecerunt. Audiēs frater regis de mane tubas āte domū suam cōmota sūt omnia viscera eius et surrexit vestibus nigris se induit veniens ad regem. Qui fecit fieri foueā profundā et vltra foueam cathedram fragilem que quattuor pedes fragiles habuit. ⁊ fecit fratrem suum exui vestibus ⁊

super cathedram poni. Cum autem in cathedra esset collocat⁹. ordinauit vt gladius acutus supra caput suum per filū sericū penderet. Deinde ordinauit quattuor hoies cū quattuor gladijs acutissimis vnum a parte anteriori. aliū a pte posteriori. tertiū a parte dextra et quartū a parte sinistra. cum autē sic starēt ait rex illis quattuor. cum dixero sub pena mortis gladiū in eum infigite et tubas omiaqȝ genera musicalia fecit adduci corā fratre ⁊ mensam parari et diuersa fercula apponi ⁊ ait. O frat mi carissime quare tantū doles ⁊ tantam tristiciā i corde habes? Ecce optima fercl'a. ecce melodia suauissima quare non gaudes et letarꝫ. at ille. Quō poꝰo gaudere cum in signū mortis hodie mane sonitum tube ante domū meam audiui et modo in corruptibili ⁊ fragili cathedra sum collocatus. Si indiscrete me mouea͂ ipsa frangit et in puteum cado de quo resurgere non potero. Si caput meum erigo gladius vltra caput meū vsqȝ ad cerebrū me interficiet. quattuor tortores in circuitu meo stant parati cum gladijs ad vnicū verbuȝ vestr̄ me occidere. Istis consideratꝫ si dominus totius mūdi essem gaudere non possem Cui rex ait. Jam ad questionē hesternā quare non gauderē respōdeo. Ego sum sicut tu mō collocat⁹ in cathedra corruptibili ⁊ fragili: qr in corpore fragili cum quattuor pedibus corruptibilib⁹. s. de quattuor elementꝫ. ⁊ sub me est puteus infernalis. vltra caput meum gladius acutus / scilicet diuinū iudicium paratuȝ animam meam a corpore separare. ante me gladius acutus / scilicet mors q̄ nulli parcit. et anteq̄ȝ speratur veniet quomodo vbi quando penitus ignoro. A parte posteriori alius gladius paratus ad me percutiendum / scilicȝ peccata mea q̄ in hoc seculo commisi parata sunt ante tribunal me accusare. Gladius a parte dextra est dyabolus q̄ circuit querens quem deuoret qui semp paratus est animam meā recipere ⁊ ad infernū deducere. Gladius a parte sinistra sūt vermes qui carnem meam post mortem corrodent. cū enim carissime frater omnia ista considero nunq̄ȝ gaudere potero Si ergo tu tantuȝ hodie me timuisti qui sum homo mortalis. mlt'o igitur plus creatorem meum et redemptorem meum dominum nostrum iesum christum

debeo timere. Uade ergo carissime frater et noli amplius tales questiões querere a me Ille vero surrexit et gratias de vita sua regi fratri suo reddidit promittens firmiter āmodo vitam suam corrigere hoc audientes omēs qui aderant laudabant respōsum regis.

¶De statu mūdi actuali. Capitulum. cxliiij.

Fertur de quodam rege cuius regnum in tā subitam deuenit mutationem q̄ bonū in malum: verum in falsum: forte in debile: iustum in iniustum est mutatū Quā mutationē rex admirans a quattuor philosophis sapientissimis causam huius quesiuit qui inq̄ philosophi post sanā deliberationem ad quattuor portas ciuitatis pergentes q̄libet eorū tres causas ibi scripsit. Primus scripsit. Potentia est iusticia .ideo terra sine lege. Dies est nox.ideo terra sine via. Fuga est in pugna. iō regnuz sine honore. Secūdus scripsit. Unum est duo.ideo regnum sine veritate. Amicus ē inimicus.ideo regnū sine fidelitate. Malum est bonū. ideo terra sine pietate. Terti⁹ scripsit. Ratio habet licentiā.iō regnum sine nomine. Fur est p̄positus. ideo regnum sine pecunia. Corabola vult esse aquila. ideo nulla discretio in patria. Quartus scripsit. Uoluntas est cōsiliarius. ideo terra male disponitur. Denarius dat sententiaz.ideo terra male regitur. Deus est mortuus ideo totum regnum peccatoribus est repletum.

Moralisatio.

¶Carissimi. Qn̄q̧ terra solebat regi p iusticiā scd̄m leges diuinas et iperiales. nūc aūt regitur p potentiaz. Nota moraliter z vere est. q2 oli iusticia dictauit q̄ de⁹ esset diligēdus super omnia.zc̄. Sed potētia in regno anime vicit intantuz q̄ homo ex certa malicia contra inclinationem proprie voluntatis qua naturaliter magis inclinatur ad bonuz q̄ ad malum.hoc facit. Scd̄m etiā est verum quia olim clericis laici per bonum exemplū ad eternā patriā viam prebuerūt: sed mutat⁹ est color optimus q2 oms declinauerūt simul inutiles facti sunt non est q̄ faciat bonū. Patet de papa q̄ oli bn̄ficia dedit clericis dignis propter deum spernendo munera sicut petrus respōdit symoni mago. Pecunia tua sit tecū in pditionē hoc idē pz in religiosis qui olim p bonaz vitam viā ad eternam patriam per paupertatē ostendebant. quia attendebant ad illud q̄

monachus habens obolum. Hoc idez patet in clericis: qr vt dicit hiero. Quicquid pre ter simplex vestimentū et vi- ctū de altari retines tu sacer- dos tuū nō est sed pauperum rapina est et sacrilegium est. Isti enim oms tam monachi q̄ canonici: tam moniales q̄ clerici noctem verterūt in diē et ideo arta est via que ducit ad patriā ꝛ pauci: quia carēt lumie incedūt per eā. Tertiū primi. Fuga eniz est in pugna probatur litteraliter. Nā oliz dn̄i si vn⁹ habuit aliquid ad- uersus aliū solebant pugna- re.ꝛc.sed modo honor recessit quia nolunt pugnare: sz quo- tidie per rapinā per furtum ꝛ talia vn⁹ intrat terrā alteri⁹ et nolunt pugnare. qr emunt equos velocissimos ad fugiē dum. Spiritualiter verum est quia olim homines tēptatio- nes vincebant et aduersarios scz carnē mundū et dyaboluz superabant. Et sic apud deū fuerunt magni meriti ꝛ hono rem ex hoc reportabant. sed hodie qnādo deberēt pugna- re cōsentiendo fugiūt. Scōs dixit. Unū est duo.ꝛc. Que est ratio qr veritas nō est in mū- do nisi ꝙ cor ꝛ lingua que de- berent esse vnū iaz sunt diuer sa. quia q̄cquid homo iam p os affirmat cor negat. Nota ex isto ꝙ hodie littere sigilla- te non valent. Juramenta p̄- stita non tenentur.ꝛc. qd non fuit olim: quia si vnus dixissz alteri simplici verbo faciā ti- bi hoc credidissz. Spiritualit verum est quia anima q̄ debe ret esset in charitate vna cum deo p peccatū est diuisa. Se- cund⁹ amicus est inimic⁹.ꝛc. que est ratio nisi ꝙ nō est fides in mundo. Certe qui deberet esse amicus iam est inimicus Jam verificatū est verbū xp̄i Surget filius cōtra patrem. Credo ꝙ non sit mō ita bon⁹ amicus qui pro pecunia non fieret inimic⁹. Spūaliter etiā verꝫ est. quia xp̄i amici in euā gelio sumus dicti: qr teste xp̄o Jam nō dicā vos seruos sed amicos. sed hodie facti sum⁹ inimici: quia castrū dn̄i. s. cor nostrum tradimus dyabolo. Tertiuz. malum est bonū.ꝛc. Que est ratio ꝙ hodie tā ma- gna crudelitas regnat in mū do et auaricia. Certe nulla alia q̄ illd qd est malū factuz est bonum. s. pecunia. ꝙ autē pecunia sit mala ꝑbatur per philosophū qui dicit ꝙ aurū siue argentū nō est nisi fex ter re. Postq̄ iste feces facte sunt ita care pietas recessit. sed tn̄ teste sapiente Nichil iniqui⁹ q̄ amare pecuniā. Spūaliter peccatū qd est maius maluz

quod inueniri potest hodie factum est bonũ: quia pauci sũt qui non peccent. Cõtra quos propheta. Ue vobis qui dicitis malum bonũ ⁊ bonũ malum. Tertius dixit. Ratio hꝫ licentiam. que est ratio ꝙ hodie xpiani carent nomie. certe nulla alia nisi ꝙ ratio in hoibus est licentiata. Homo vocatus est xpianus per rationem a xpo: sed hoies non vtũtur ratione quia homo cuꝫ in honore esset nõ intellexit. ⁊c. Nam porcis assimilatur per luxuriam. leoni per superbiã. cani per inuidiam. vulpi per dolositatem. Et ideo non meretur dici homo nec xpianus: quia vitã xpi totaliter deseruit. Spiritualiter veruꝫ est: qꝛ si homo haberet rationem deum super omia diligeret. Probo: qꝛ rõ dictat ꝙ bonũ est diligendum et magis bonũ magis diligẽdum. et maxime bonum maxime diligendũ. Sed ꝯstat ꝙ deꝰ est maxime bonus et bonum quo magis bonum cogitari nõ potest. Ideo si hõ rationem haberet ipsum pre omnibus diligeret. Scdo fur est prepositus. ⁊c. Que est ratio ꝙ pecunia domiatur. nulla alia nisi ꝙ officiales sũt fures. non dico fures: sed vnum per experientiam video ꝙ domini temporales sunt paupe res et prepositi abundãt. Uideo etiam ꝙ isti villani rustici et aliȷ̃ pauperes modicũ hñt. et isti diuites abũdãt. Que est ratio nisi ꝙ fures existunt Carissimi. si vnus alteri quinꝗ marcas vel tot florenos acciperet nõne fur iudicaretur Sed isti quantũ recipiunt de capitali summa notum est cõfessoribus. Et ideo veri fures non suspenduntur teste philosopho q̃ vidit ꝙ index duxit furem ad patibulum philosopho ridente et iudice querente quare rideret. Respõdit ꝙ magnus fur duxit paruũ furẽ Spiritualiter verum est de illis qui pro modica delectatione deo aias q̃s solo sãguine acquisiuit furantur et dyabolo subiȷ̃ciunt. Tertiũ culex cupit tam alte volare sicut ipsa aquila. ideo non est discretio. Nam qui deberẽt agrũ colere hodie volunt dñari. Nam postq̃ȝ habent vnũ par ocrearum et calcarium ⁊ equũ: ipsi equitare volunt et vocari domicelli: Johannes vel xpiane et sic de aliȷ̃s. verũ est de illis ciuitatensibus quorũ parentes fuerũt pellifices ⁊ sutores ⁊c. Ipsi autem se habẽt vt milites. Modica differentia est hodie in mũdo. Similiter applica sicut scis et vis de mulieribus. Spiritualiter veruꝫ

est de istis monialibus mona
chis et clericis. Nota quō ho
die vadunt.ꝛc.Quartus phi=
losophus dixit. Uoluntas est
ratio:ideo regnum male regi=
tur.que est ratio ꝙ terra male
regitur? Certe nulla alia nisi
ꝙ dominorum consiliū est ma
lum. Nam olim consiliarij so
lebant dare consilia iuxta eq=
tatem. Nunc autē ea dant se
cundum voluntatem. appli=
ca sicut vis et scis quare hoc
faciunt. Spiritualiter etiam
verum est quicquid ratio di=
ctat pro eterna salute:volun=
tas vult oppositum.Secūdū
denarius dat sententiam.ido
terra.ꝛc.Que est ratio ꝙ sicvē
ditur iusticia. quia modo nul
la iusticia est ꝗꝫ denarius : qa
si venerit denarius ad iudici
um et si habueris dare pecu=
niam et causam minus iustaꝫ
habueris:iudex ꝓ te sentētia
bit.nō te videt si reus fueris:
quia munera iudicum oculos
excecant.Spiritualiter etiaꝫ
verū est in iusticia confessiōis
q: si voluerꝫ de magnis pctis
veniam impetrare faciliter ꝛ
iudicem confessorem placare
pecuniā ostendas.et licet non
habuerit auctoritatem te ab
soluet et penitentiā imponet.
Nota etiā litteraliter de istis
officialibus et curia romana
que non petit ouem sine lana

Tertium.deus est mortuꝰ.ꝛc.
Certe si deus adhuc puniret
sicut ante incarnationē quan
do ꝓpter peccatū luxurie to=
tū mundū submersit octo ani
mabꝰ exceptis. Nota quomō
homines tunc solebant se re=
trahere a peccatis saltem ti=
more si non amore eo ꝙ scie=
bant deum omnia vindicare.
Sed nūc quasi mortuus a no
bis reputaꝛ nec de futuro iu=
dicio vel inferno vel eterna pe
na vel eterno regno cogitamꝰ
ꝛc.Ecce audistis duodeciꝫ ra
tiones quare totus mundus
est in maligno positus. Quie=
scite ergo carissimi agere per=
uerse. discite bn̄facere. Isay=
as Auscultate vt cognoscatꝫ
veritatem et veritas vos libe
rabit. quam omnis terra ap=
probat.celum etiam ipsaꝫ be
nedicit et omia opera tremūt
eam: quoniam non est cuꝫ ea
quid iniquum. ideo permane
bit in eternum.

¶De via salutis quā do=
minus deus per filiū suuꝫ
aperuit.Capm. cxlv.

ALbertus narrat ꝙ tem=
pore Philippi erat que
dam via que duxit inter duos
montes armenie que diu non
erat frequentata. postea au=
tem accidit nullum posse trā=
sire viam propter aeris infe=
ctionem nisi expiraret. Unde

rex a sapientibus causam tā=ti mali querebat. et nullus ex eis veritatem dicere poterat Tādem vocatus socrates di=xit regi ꝙ edificium edificaret equalis altitudinis cū monti bus. Quo facto fecit socrates fieri speculum de calibe pla=ne superficiei politum et mū=dum: et ab omni loco montiū foret aspectus et reflectio ad speculuȝ. Quo facto intrauit socrates edificium et vidit du os drachones. vnuȝ ex parte montis. alium vero ex parte vallis. Qui contra se ora mu=tuo aperiebant ⁊ aerem hau=serunt. Et dum sic respiceret quidam iuuenis in equo qui periculum ignorabat volens transire per illam viam subi=to de equo cecidit et inconti=nenti mortuus est. Socrates vero statiȝ ad regem cucurrit et omnia visa eidem narrauit Postea vero per artem subti=lem capti sunt drachones et postea interfecti. et sic via sa=lutis omnibus eam transeun tibus et ābulantibꝰ facta est

¶ Moralisatio.

Carissimi. Per illos mon tes qui eleuabantur su=per omnem superficiem terre nobiles ac mundi potētes in telligo qui vltra communita=tem populi eleuātur. vel par=tem laicalem siue clericalem Unde psal. Ascendunt mōtes ⁊c. Inter istos mōtes est com=munis transitus populi quia totus per eos regitur. In istis montibꝰ solent latere duo dra chones / id ē duo vicia / scilicȝ superbia et luxuria. quorum veneno totus mundus infici=tur. Iuxta illḋ. j. Joh. iij. Om=ne qḋ est in mundo aut est sup bia vite aut luxuria ⁊c. Istoꝝ draconum vis est nobis igno=ta. et ideo quia per viam illā cōmuneȝ in qua draçones la tent transeunt subito illorum veneno preuenti moriuntur. Sed anteꝗ̄ periculum sentia mus debemus oculos nostros ad speculum mundum et po=litum / id est ad saluatorem di rigere. De quo sapientie. vij. Candor est lucis eterne ⁊ spe culum sine macula. Item de=bemus altum edificium edifi care: hoc edificiuȝ est vita mū da per penitentiam et bonis virtutibus ornata qua debe=mus nostra pericula preuide re. Et quomodo iuuenis / id ē homo vanitati deditus cadit de equo virtutis et moritur sp̄ualiter. Hoc videns socra tes. s. bonꝰ prelatꝰ dȝ currere ad regem glorie ⁊ eū de nocte pro subdito orare vt possit viā periculosam precauere ⁊ viaȝ

salutis eterne glorie eligere ꝛ sic vitā possidē eternā. Qđ ꝛc.

¶De pncipibꝰ ꝛ magnatibus fortiť arguēdis ꝑ eorū forefactis. Cp̄m.cxlvi.

Refert Augustinus in de ciuitate đi ꝙ dyomedes pyrata galea vna longo tp̄e in mari hoīes spoliauit et cepit. qui cum multis nauibus iussu Alexandri fuisset quesitus ꝛ tandē captus ꝛ alexandro presentatus eum interrogauit dicēs. Quare mare habet te infestum. Ille statim respondit. quare te orbis terrarum. Sed qꝛ ego hoc ago vna galea latro vocor. Tu ꝟo mūdum opprimēs nauium multitudie magna diceris imparator. Sed si circa me fortuna māsuesceret fierē melior. ecōuerso tu quanto fortunatior tanto deterior. Alexander respondit. Fortunam tibi mutabo ne malicia tua fortune meritis ascribatur. Sicqꝫ ditatus est ꝑ eum et de latrone factus est princeps ꝛ zelator iusticie.

¶Moralisatio.

¶Carissimi Latro in mari cū vna galea est peccator in mūdo cum sola vita. ꝛ tñ non desistit occidere ꝟtutes ꝛ spoliare per peccatū quas recepit in baptismo. Sed alexander .i. princeps vel prelatus habet talem ad viam rectitudinis adducere per naues .i. per monita sancte ecclesie. Sed caueat prelatꝰ vel princeps vt seipsum pus iudicet vt non inuentus fuerit peior illo quem arguere voluerit qꝛ si sic grauius puniet. Denū latro ille factꝰ est zelator iusticie et per bonū decorē peccator ad optimū finem peruenit. ꝛ tunc maius gaudiū erit super vno peccatore penitentiam agente ꝙ̄ sup nonagitanouem iustis qui non indigēt penitentia.

¶De pctī veneno qđ aīaꝫ intoxicat. Cp̄m. cxlvij.

De quodā rege narratur quem inimici eius occidere cogitabant. ꝛ qꝛ potēs erat veneno eū perdere voluerunt. Uenerūt aliqui eoꝝ simplici veste induti ad citatem vbi manebat et ibi erat fons aque de quo rex multotiens bibebat. hunc fonteꝫ veneno vndiqꝫ intoxicauerunt. Rex autē ignorabat et bibit sicut solitus erat et mortuus est.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Rex iste est adā primus hō cui subiecte erant oīs creature corporales. ꝑs Omia subiecisti sub pedibus eius ꝛc. Illum regē querebāt demones interficere veneno quod fuderūt in fontē in quo

deo placuit. Fons ille est cor humanū quia sicut riuuli respectu font℥ exeūt ita cor hominis influit virtutē et regimen omnibus membris. ad illum fontē infusum fuit venenum qn̄ primus parens ꝑ suggestionē cōcepit ꝯtra dei preceptū facere ⁊ ei assensuȝ prebuit. ⁊ tunc de isto fonte mortem bibit. Et post eū quasi infiniti hoīes mortui sūt donec xp̄s veniret et nos liberaret de isto fonte. ex hoc descēdūt riuuli in nobis: quia rōne illius peccati semꝑ habemus prōptitudinē ad peccandum Juxta illud. Sensus ⁊ cogitatiões hois prona sunt ad peccandū ab adolescentia sua.

¶ ꝙ peccatū hic vel alibi punieť. Cp̄m. cxlviij

REfert aulus gelius de amone ꝙ cū ditissimus esset ⁊ transire vellet de vno regno in aliud cōduxit nauem sed naute ꝑpter pecuniā eum occidere volebāt: sed ipse ab eis impetrauit vt prius cantare posset ad honorem delphinis qui in cantu hois delectatur. Cum vero in mari ꝓiectus esset delphin eum suscepit et in terrā deportauit. et dum naute eum mortuum crederent ipse in terra apud regem eos accusauit. qui corā rege positi victi sūt ⁊ dānati

¶ Expositio.

¶ Carissimi. Sic modo est si aliquis dues diuitiis virtutū qui ꝑ hui⁹ seculi mare pacienter ꝓponit ad deum transire. venient filij dyaboli ⁊ ab eo famā ⁊ bona tēporalia tollunt ⁊ aliis molestiis vexant. sed certe ip̄e inter hec canere debȝ deuotis orōnibus a deo auxiliū petēdo. ⁊ sic portatur in terrā. De qua psal. Portio mea dn̄e sit in terra viuentiū. Et inimici tradeť penis eťnis

¶ De vana gloria quam multa mala sequunť.

Capitulum. cxlix.

VAlerius narrat ꝙ q̄daȝ nobilis consiliū sapientis quesiuit quomodo posset nomē suū perpetuare. Respōdit ꝙ si virū illustrem occideret nomē suum perpetuatū esset. quo audito philippū patrem alexandri magni interfecit vt nomen sibi acquireret Sed ille cito post miserabili morte extinctus est.

¶ Applicatio.

¶ Carissimi. Aliqui nobiles ac mundi potentes per mala opera sua acquirunt nomen mundanū: sed sine dubio per illud nomen q̄ntum in eis est dominū deum occidunt. ideo tales mala morte moriuntur cum in iferno sepeliuntur.

¶ De rore celestis grē.
Capitulum. cl.

PLinius narrat ꝙ sit q̄dā terra in qua nec ros nec pluuia descendit. Uñ maxima est ibi siccitas ꝛ defect⁹ aque: qꝛ tm̄ est ibi vnus fons qui aquam in ꝓfundo habet Cum vero hoīes aquam volunt habere accedunt ad fontem cum oīm genere musicorum quod habent. et circūeūnt fontē dulcē facientes melodiam: post melodiaꝫ aqua ascendit ad os fontis et fluit in abundantia. et sic hoīes aquam capiunt et recedunt.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Terra illa q̄ sicca est mundus iste est qui hominē siccum reddit ab oratione et deuotione: et subtrahit rorē celestis gratie. Fons iste est deus. vñ Eccľ. Fons sapiētie in excelsis dei. Eamus ergo ad fontē illum cum instrumētis musicis/id est deuotis orationibus vt nostra vox sit dulcis in aure dilecti: et accedat ad nos aqua gratie sue. Quam nobis ꝛc.

¶ De anima peccatrice per peccati lepram infecta quomodo curatur.
Capitulum cli.

REx quidā nobilis in regno suo habuit duos milites. vnus erat auarus. ꝛ alter inuidus. Auarus pulchrā vxorem habuit oculis omniū gratiosam. Inuidus vero vxorē valde turpem et omnibus odiosam. ꝛ quandam terram annexā militi auaro habuit quam miles cupidus per omnia habere desiderabat. Sepius ad eum accessit ꝛ multa ei obtulit si terrā suam ei vendere vellet. Miles vero inuidus respondit se non velle vēdere hereditateꝫ suam nec ꝑ auro vel argento. attamen ex inuidia cepit cogitare quomodo pulchritudinē vxoris auaro militi possꝫ denigrare: ꝛ dixit militi auaro. Si desideras terram meam habere nil pro ꝑcio desidero nisi ꝙ vxor tua mecū sit vna nocte. Qui ei annuit ꝛ vxori dixit: que repulsam dedit primo: sed tandem ꝑ virū inducta consensit. At ille miles inuidus anteq̄ꝫ ei cōdormiret cum leprosa se commiscuit. hoc facto ad dominā accessit ꝛ eam cognouit quotiēs voluit. Quo facto eidem intimauit ꝙ lepram incurreret dicēs quō inuidiam de hoc habuisset ꝙ vxor sua tam turpis esset: et ipsa tam pulchra. ideo eā sic deturpauit. quod audiens tristis facta ē ꝛ flēs amare marito suo intimauit. qui valde tristis factus dixit vxori sue. Do tibi

consiliū. adhuc nullum signū
lepre in te apparet: hic ꝓpe
extra regnum est ciuitas ma-
gna in qua est vniuersitas. ad
illā pergas ⁊ oībus venienti-
bus sis cōis⁊ qui prius ad te
accesserit infirmitatē recipiet
et ab omni lepra curaberis.
Quod et factum est. Uenit fi-
lius imperatoris adamando
eam: fecitq̄ʒ eam venire ad se
et eam rogauit vt ei consenti-
ret, que negauit dicēs. Absit
a me vt ego paupercula sim
concubina filij imperatoris.
At ille magis ac magis eam
propulsauit vt ei consentiret
Illa cogitauit. Hic filius im-
peratoris si lepraʒ incurreret
magnū damnū esset. Et ꝓpo
suit quō icideret leprā si eam
cognosceret. At ille nolens de
sistere eam cognouit et leprā
incurrit. Altera die sentiēs se
liberatam ad patriā perrexit
dicens ei. Si vos contingat le
pram icurrere ad me declina
te et ego vobis inquātum pos
sum de necessarijs prouidebo
Post hoc nō diu filius impe-
ratoris leprosus factus est ⁊
tantū verecundabatur ꝙ no-
cte nullo sciēte ad dn̄am iuit
vbi manebat. Hoc dn̄a perci-
piens marito suo itimauit di
cēs. Ille est q̄ per me ifectus
est et ego a lepra liberata suʒ
qui vidēs eū turpiter infectū
fleuit amare. camerā sibi or-
dinauit in qua solitarius ma
nebat ⁊ dn̄a ei ꝑsonaliter mi-
nistrabat: et in eodem loco se
ptem annis manebat. Acci-
dit eni ꝙ in septimo āno erat
calor intolerabilis et lepro-
sus vas magnū cum vino pro
refocillatione habebat. qui
dam serpens in orto existens
vas intrauit et se balneauit.
et in profundum post lotōem
iacuit. Leprosus cito a som-
no expergefactus multum si
tiebat: vas cum vino accipiēs
ipso ignorante serpentem im
bibit. Post hoc serpens omia
interiora ei⁹ cepit rodere taʒ
grauiter ꝙ leprosus gemitus
et suspiria dabat. Domina ei
maxime cōpatiebatur. Pas-
sio illa durabat per tres dies
continue. quarto die vomitū
fecit et cum vomitu ⁊ veneno
interiori serpentē ꝓiecit stati
dolor cessabat de die in diem
paulatim species lepre ab eo
recesserūt. ⁊ post septem dies
caro eius ab omi lepra est cu
rata sicut caro pueri. de quo
dn̄a multū est gauisa et vesti
mentis p̄ciosis ipsum indue-
bat: dextrariū optimuʒ ei de
dit et ad impatorē prexit vbi
cū honore est receptus: ⁊ post
mortem patris regnauit ⁊ vi-
tam in pace finiuit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Per istos duos milites cupidū ꝛ inuidū dyabolū et p̄mū hoiem s. Adam debemus intelligere Dyabolus erat inuidus ꝛ habuit turpē vxorem. s. effigiem per superbiā deturpatā: quia splendida fuit creata: ꝛ p peccatū facta est turpis. Miles auarus. s. adā vxorē pulchrā habuit. s. aīam ad dei siīlitudinez creatā. Gen. i. Uidensq̧ dyabol⁹ ꝙ homo erat sic formatus vt locū eius in celo occuparet multū ei inuidebat ꝛ studuit quō eius exorē. s. animā deturpare posset. Adam vero cupidus qui nō tm̄ erat cōtentus de dei beneficio qđ sibi dedit scʒ de paradiso. sed quasi alter deus esse volebat Et ið̄o expulsus est extra terram paradisi quā iniuste petiūt. Uidensq̧ dyabol⁹ ad euā accessit dicens. Si comederitis de ligno vite eritꝫ sicut dij scientes bonū et malū. Gene. iij. Dyabolus prius se miscuit cum lepra scʒ iniquitate. ꝛ sic ad inocentē accessit ꝛ mortaliter peccauit quādo diuinū preceptū violauit: ꝛ sic homo factus est leprosus spiritualiter loquendo. ꝓpter qđ extra regnū paradisi erat expulsus in vniuersitatē huius mundi. Filius impatoris. s. filius dei vidēs hoiem quē formauerat in miseria cū natura eius se miscuit. qñ de celis descendit in vterū matris sue benedicte ꝛ carnē nostram assumpsit intantū ꝙ nos miseros ab omi lepra peccati per passionē suam liberauit. ꝛ ipse peccata nostra tulit in corpore suo: factus est turpis in passione. Unde Esaie. liij. Uidimus eum non habentē speciē neq̧ decorē. Et sequitur Reputauim⁹ eū quasi leprosum pcussum a deo ꝛ humiliatuʒ. Nos vero sic liberati per morteʒ christi poterimus ad patriā celestē secure si voluerim⁹ puenire. sed xp̄s nos quotidie tētat et pulsat ad ianuā cordis nr̄i. Sicut ip̄e testatur Canticoꝝ. Ego sto ad ostium ꝛ pulso. Si quis aperuerit michi cenabo cum eo. Sed diligenter est aduertendū ꝙ ostium cordis nostri debemus ei aperire p septē opa mie. ꝛ cuʒ omi gaudio recipere ꝛ in speciali camera extra hoies euʒ ponere. vt ip̄e nobiscū sēp maneat. ꝛ sicut iste lepros⁹ sitiuit in cruce cū dixit. Sitio. Quid sitiebat. Dico nō vinū sʒ salutē aiarū nr̄aꝝ. Judei hoc audiētes acetū cū felle mixtū ei dederūt. Ecce serpentē venenosum ꝓ nr̄a salute bibit ꝛ totū venenū peccati primi parentis ꝓiecit ꝛ sic cum dextrario

diuinitatis cū humanitate i die ascensionis cū multitudine celos ascēdit in iubilo⁊ gloria sēpiterna. Ad quā nos. ⁊c.

¶ Q xp̄s ab eternis periculis ⁊ demonū obsidiōibus nos liberauit Capi.clij.

Quidā vero princeps nomine cleonitus cuius i quadam ciuitate claudebat obsessus q̄ volens populo suo caute consulere: quid sibi vtilius expediret. p̄cepit vt vnus de militibus suis obsidionem accederet qui obsidentibus insultum preberet. ordinauit q̄ in telis suis latenter ⁊ artificialiter scriberetur. Cōfortamini in dn̄o ⁊ estote fideles in obsidiōe in p̄sona cleoniti venio et obsidionem amouebo.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste princeps ē christus populus obsessus in ciuitate peccatores in mūdo qui a demonibus obsidentur q̄ si nō diuinitus admouemur aīas nr̄as occidēt. Miles missus est p̄dicator. apostolus ad thimo. Labora sicut bonus miles. Ille miles in exteriori apparentia quasi aduersarium peccatoribus ostendit. q̄z lanceam sagittam ⁊ insultus p̄bet dum accuta verba nūc cōtra gulosos nunc contra luxuriosos. et sic de ceteris proponit. sed pro certo amicus noster est. quia plus valent verbera diligentis q̄ oscula blandientis.

¶ De tribulatione tēporali q̄ in gaudiū sēpiternū postremo commutabitur. Capi.cliij.

Antiochus i ciuitate antiochie regnauit. a quo ipsa ciuitas antiochia nomē accepit. Ex coniuge sua filiā speciosissimam genuit. Que cum peruenisset ad etatem legitimam: et species pulchritudinis accresceret: multi eā in matrimonium petebāt cū magna et inestimabilis dotis quantitate. Sed cum pater deliberaret cui potissime filiā suam daret in matrimonium hoc nesciens quia iniqua concupiscentia crudelitatisq̄ flā ma in amore filie sue exarsit. cepit eā amplius diligere q̄ patrem oporteret. Qui cum luctaretur cum furore pugnat cum pudore vincitur amore. quadam die accessit ad cubiculum filie sue et omnes a longe sedere iussit quasi cū filia sua colloquium secretum habiturus stimulāte furore libidinis diu repugnante filia nodū virginitatis eripuit ⁊ pudorem violauit. Cūq̄ puella quid faceret cogitaret. nutrix subito ad eam intrauit Quā vt vidit flebili vultu ait. Ob

quam rem affligitur aïa tua. Puella ait. O charissima mõ i cubiculo isto duo nobilia nomina pierũt. Ait nutrix. Dña q̃re hoc dicis? At illa. q2 ante matrimoniũ meũ pessimo scelere sũ violata. Nutrix cũ hec audisset ⁊ vidissꝫ amẽs q̃si facta dixit. Et quis dyabolus tãta audacia thoꝝ regine ausus ẽ violare? Puella ait. Impietas hoc fecit. Nutrix ait. cur nõ indicas patri? Puella ait. Ubi est pater. Si intelligas peribit nomẽ patris ime mortis mihi remediũ placet Nutrix vt audiuit eam mortꝫ remediũ querere blãdo eã sermonis eloq̃o reuocauit vt a proposito suo recederet Inter hec impius pater cum simulata mẽte ostenderet ciuibus piũ patrẽ inter dom9 parietes maritũ se esse filie sue letatur. et vt semper impijs filie thoris frueretur ad expellendos petitores qui eam in coniugẽ petebant nouũ gen9 nequitie cogitauit. Questionẽ vero ꝓponebat dicens. Si q̃s questionis mee solutionẽ inuenerit filiam meã in vxorẽ habebit. ⁊ si defecerit decollabitur. Plurimi vndiq3 reges ꝓpter incredibilẽ et inauditã puelle speciem venerunt. Si quis forte prudẽtia litterarũ questionis solutionẽ inuenisset quasi nichil dixissꝫ decollabatur: ⁊ caput eius supra portã suspẽdebatur vt aduenientes imaginem mortis viderent ⁊ turbarentur ne ad talẽ cõditionem accederent. Hoc totũ fecerat: vt ipsemet cũ filia sua posset in adulterio permanere. Cuꝫ vero tales crudelitates exerceret ãtiochus iterposito breui tempore adolescẽs quidaꝫ tyrus patrie sue princeps locuples valde appollonius nomine bene litterat9 nauigãs anthiochiã intrauit. Ingressusq3 ad regeꝫ ait. Aue rex Et ille. Salui sint nupturi parentes tui. Ait iuuenis. Peto filiam tuam in vxorẽ. Rex vt audiuit quod audire nolebat: respiciens iuuenem ait. Nosti nuptiarũ conditionẽ? Ait iuuenis. Noui et ad portã vidi. Indignatus rex ait. Audi ergo q̃stionẽ. Scelere vehor. materna carne vescor. quero fratrem meũ matris mee virum nec inuenio. Puer accepta q̃stione paululũ recessit a rege. et cum scientiaꝫ q̃reret deo fauente solutionẽ questionis inuenit. et reuersus ad regẽ ait. Bone rex proposuisti q̃stioneꝫ audi ergo solutionẽ. Nam qđ dixisti scelere vehor. nõ es mẽtitus. te ẽm ipsum ituere. materna carne vescor. filiã tuam respice. Rex auteꝫ vt audiuit

solutionem q̄stionis iuuenem soluisse timēs nē peccatū suū pateficeret: irato vultu eū respiciens dixit. Longe es iuuenis a questione: nichil verū dixisti. decollari quidē ꝓmerueris: sꝫ ecce habebis dierū triginta spaciū recogita tecum. Reuertere ad terram tuā. ⁊ si solutionē questiōis inueneris filiā meā in matrimoniū accipies. sin autē decollaberꝭ. Iuuenis turbat⁹ accepto comitatu nauem ascēdēs tendit ī patriam. sꝫ post recessuꝫ adolescentis vocauit rex dispensatorem suū taliarchū nōīe cui ait. Taliarche secretorū meorū minister fidelissime scias ꝙ tyrus Appollonius inuenit q̄stionis mee solutionē. Ascende ergo cōfestim nauem ad ꝑsequendū eum ⁊ cū peruenerꝭ tyrū quere eum et cū ferro vł veneno interfice eum. Reuersus dū fueris premiū magnū accipies. Taliarchus scutuꝫ accipiēs pecuniāq; ꝑgens ad patriā iuuenis veit. Appollonius vero prius venit ⁊ ad domū suā ītroiuit. apertoq; scrinio oēs libros respexit ⁊ nihil aliud inuenit nisi qđ regi dixerat. et dixit ītra se. Nisi fallor antioch⁹ rex impio amore diligit filiā suā ⁊ recogitās secū dixit. Quid agis appolloni conclusionem eius soluisti: et tamen filiam non accepisti. iō delatus es a deo vt nō morereris. Continuoq; iussit sibi naues ꝑparari ⁊ eas centum milibus modiorum frumenti onerari: et multo pōdere auri et argenti ⁊ veste copiosa: ⁊ cū paucis secū fidelissimis hora noctis tertia nauem ascendit tradiditq; se alto pelago.

Alia vero die queritur a ciuibus suis et non inuenitur. meror ingens nascitur ꝙ amantissimus princeps patrie nusq̄ comparuit. planctus magnus erat in ciuitate. tantus vero amor ciuium circa eum erat vt multo tempore tonsores cessarent. publica spectacula tollerentur. balnea clauderentur. non templa nec tabernas quisquis ingreditur. Et cum talia agerētur superuenit taliarch⁹ qui a rege antiocho ad necandū miss⁹ erat et videns omnia clausa dixit cuidam puero. Indica michi si viuere velis ex qua causa ciuitas ista in luctu moratur. Ait puer. O carissime nescis tu illud quid interrogas? Ciuitas hec ī luctu moratꝛ q2 appolloni⁹ princeps patrie hui⁹ ab ātiocho rege regress⁹ nusq̄ cōparuit. Taliarchus cū hec audisset gaudio plen⁹ ad nauem rediit ⁊ ātiochiā ītrauit. Ingressusq; ad regē ait. Dn̄e

mi rex letare: q̄ꝛ appollonius vos timēs nusq̄ꝫ ꝯparuit. Rex ait. Fugere q̄dā potest: sꝫ effugere non potest. statim hm̄ōi edictū posuit q̄cūq̄ꝫ appolloniū tyꝛuꝫ cōtēptoꝛē regis mei michi exhibuerit accipiet q̄nquaginta talenta auri. q̄ vero caput ei⁹ amputauerit cētuꝫ talēta accipiet. hoc facto non tm̄ inimici sꝫ amici cupiditate seducti ad ꝑsequēdum appolloniū ꝓperabant. Querebatur vero appolloni⁹ ꝑ mare per terras: ꝑ siluas: ꝑ vniuersas indagines ꝛ nō inueniebatur. Tūc rex iussit sibi classes nauiū pꝛeparari ad ꝑsequendum iuuenē. sed ꝛ morā faciētibus q̄ classes sibi nauiū pꝛeparabāt. Appollonius tharsim deuenit ꝛ deābulās iuxta littus visus est a quodā seruo suo Elinato noīe q̄ superuenerat in ipsa hoꝛa. ꝛ accedēs ad eū dixit. Aue rex appolloni. Ille salutat⁹ fecit vt potētes facere cōsueuerāt. spꝛeuit hominē. tūc senex idignat⁹ ē valde: et iterū salutauit eū et ait Aue rex appolloni. resaluta ꝛ noli despicere paupertatē honestis moꝛibus decoꝛatā. Si enim scis q̄ꝺ scio cauendū est tibi. Et ille. Si placet vobis dicito michi. qui ait. Pꝛoscriptus es. At ille. Et q̄s patrie sue pꝛescripsit pꝛicipē. Elinatus ait. rex antiochus. Antiochus: qua ex causa. Elinatus ait. quia quod pater est tu eē voluisti. Appolloni⁹ ait. Et ꝓ quanto me ꝓscripsit. Et ille. Quicunq̄ꝫ te illi viuū exhibuerit quiquaginta talenta auri q̄ vero caput tuuꝫ pertulerit centū talenta ille habebit ꝓ mercede. et ideo moneo te fuge in pꝛesidiū. Sꝫ cū hoc dixisset elinatus recessit. Tūc appollonius eū rogauit vt ad se veniret ꝛ centū talēta auri daret ei: ꝛ ait. Accipe tantuꝫ de paupertate mea: q̄ꝛ meruisti ꝛ amputa caput meū ꝛ regi p̄sentes et tūc magnū gaudiuꝫ habebit. Ecce habes centuꝫ talenta auri. et tu es innocēs q̄ꝛ ego te ex mea voluntate ꝓ illo cōduxi vt taꝫ magnū gaudiū offeras regi. Cui senex respōdit. Dn̄e absit hoc a me vt hm̄ōi rei causa vnq̄ꝫ de vita mea pꝛemiū accipiā apud bonos hoīes amicitia p̄mio non est cōparanda. Et regi appolonio magnā laudē adijciens recessit. Post hec appolloni⁹ cum spaciatur in eodem loco supꝛa lictus vidit quendā hominē contra se venientem dolentē et mesto vultu stranguilionem noīe accessit ad eum ꝓtinus et ait appollonius Aue stranguilio. Et ipse ait. Aue dn̄e mi rex appolloni, ꝛ rursuꝫ

ait. Dic michi quare in his locis turbata mente versaris. Ait appolloni⁹: qꝛ filiā regis vt verū dixeram coniugem et in matrimoniuꝫ periui. Peto itaqꝫ si fieri pōt in patria vrā volo latere. Stranguilio ait. Dn̄e appolloni: ciuitas nr̄a pauperrima est et non potest tuam nobilitatē sustinere. preterea durā famē et sterilitatē patimur annone. nec etiā iam ciuibus vlla spes est salutis: sed crudelissima mors est ań oculos nostros. Appollonius ait. agite gratias deo q̄ me ꝑ fugū vestris finib⁹ applicuit. dabo ciuitati vestre centū milia modiorū frumenti si fugā meam tantū celaueris. Strāguilio vt hoc audiuit, ꝓstrauit se ante pedes eius ꝛ ait. Dn̄e appolloni si esurienti ciuitati subueneris non solū fugā tuā celabim⁹: sed si necessitas fuerit, ꝓ salute tua dimicabimus ascendensqꝫ appollonius tribunal in foro presentibus cūctis ciuibus illius ciuitatis dixit. Ciues tharsenses quos annone penuria turbat et opprimit. ego tyrus appolloni⁹ releuo. credo enim vos huius beneficij memores fugam meam celaturos. Scitote enim nō me malicia anthiochi esse fugatū sed per viam feliciter huc sum delatus. dabo itaqꝫ vobis centū milia modiorum frumēti eo precio quo sum in patria mercat⁹ octo ereis singulos modios. Ciues hec audientes ꝙ singulos modios octo ereis mercarent̄ hilares effecti sunt ac gratias agētes statim frumēta parabāt Tūc appollonius ne deposita regia dignitate mercatoris magis ꝙ̄ donatoris nomen videretur assumere. preciūqꝫ assumens eiusdem ciuitatis vtilitatibus redonauit. Ciues autē vt tanta viderūt eius beneficia bigam in foro statuerunt in qua stans dextra manu fruges et sinistro pede calcaret ꝛ in base scripserunt. Ciuitati tharsie tyrus appolloni⁹ donū dedit qꝺ ciuitatem a seua morte liberauit. Deinde iter positis paucis diebus hortāte stranguilione ꝛ dyonisiade ei⁹ cōiuge ad penthapolim tirenoꝝ nauigare ꝓposuit vt illic lateret eo ꝙ bn̄ficia cū opulantia et tranquilitate agerētur. Igitur cū ingenti honore ducitur ad mare et valedicēs oībus ascēdit ratim sed trib⁹ diebus et noctibus totidem ventis ꝓsperis nauigās subito pelagus mutatū est postqꝫ litt⁹ tharsie reliquit. nā paucis horis ventus concitatus aquilone vento auroqꝫ instante classe celū nimia se pluuia

erupit populus tyri procella corrumpitur ratis pariter dis soluitur zephiri fretū pertur-bāt:grādo ac nubes tenebro-sa incūbebant.flant venti for titer intantū ꝙ mors cūctos occuparet:tūc vnusquisqȝ ra-puit sibi tabulas tātū in illa caligine tēpestatis oēs ꝑierūt Appolloni⁹ vero vnius tabu-le bn̄ficio in pēthapolithano-rū littore est pulsus. Stās au tē in littore intuēs mare tran quillū sic ait.O pelagi fides facili⁹ incidam in manus cru delissimi regis:quo ꝑgaȝ quā patriā ꝑetā? quis no. us huic ignoto auxiliū dabit. Hec dū loqueretur appollonius aspe xit iuuenē venientē contra se: quidaȝ robustus piscator sor dido sago coopertuȝ cogente necessitate ꝓstrauit se ad pe-des eius ꝓfusisqȝ lachrymis ait.miserere quicūqȝ es nudo naufrago non humilibus pa-rentibus sȝ notabilib⁹ genito ⁊ vt scias cui misereris ego sū tyrus appolloni⁹ patrie mee princeps deprecor te auxiliū vite mee.piscator vt vidit spe ciem iuuenis mia motus illū exegit et duxit infra tecta do-mus.et posuit epulas quas habere potuit.et vt pleni⁹ sue pietati satisfaceret exuens se tribunariū in duas partes di uidēs.vnā dedit iuueni dicēs Tolle quod habeo ⁊ vade in ciuitatē ibi inuenies forsitā q̄ tui misereatur si non inueneris huc ad me reuertere.pauper-tas quecunqȝ sufficiat. Pisca tor ait illi.tantū admoneo te vt si quādo dignitati tue red-ditus fueris ne despicias tri-bunarij paupertatē Appollo nius.Si non memor fuero ite ruȝ naufragiū patiar.nec tui similem inueniā.⁊ hec dicens demonstrata sibi via iter car-pens portas ciuitatis igredit Dumqȝ cogitaret vnde pete-ret auxiliū vite. vidit per pla team puerum nudum curren tem oleo caput vnctū haben tem sabano precinctum voce magna clamātē et dicētē. Au dite oēs audite peregrini ⁊ ser ui:qui ablui vult ꝑgat ginna siū.Audito hoc appollonius exuens se tribunariū ingredi tur lauachrū vtitur liquore. ⁊ dum singulos intuetur q̄rit sibi parem nec inuenit. ⁊ subi to altistrates rex totius regio nis ingressus est cuȝ turba fa mulorȝ.Cū rex ludū cū seruis suis exerceret admisit se ap-polloni⁹regi ⁊ decurrētē sustu lit sperā ⁊ subtili velocitate ꝑ cussā ludēti regi remisit.Tūc rex suis famul' ait Recedite h̄ ei iuuenis vt suspicor mihi cō parādus ē appolloni⁹ Appol loni⁹ vt audiuit se laudari cō

stanter accessit ad regē. ⁊ acce pto cyramocho docta manu circulauit eum cum subtilita te. Deide in solio gratissimo posuit eū ⁊ exeunte ab eo offi cio discessit. Dixitq rex ad a micos suos post discessū ado lescentis. Juro vobis in veri tate melius me nūq abluisse q hodie beneficio adolescen tis nescio cuius / ⁊ respiciens vnū de famulis ait. Juuenis ille qui michi officiū fecit vi de quis sit: et ille secutus iu uenē vidit eum sordido tribu nario indutū. Reuersusq ad regē dixit. Juuenis ille nau fragus est. Rex ait Unde scis Et ille. tacente illo habitus indicat cām. Ait rex. Uade ce lerius ⁊ dic ei. Rogat te rex vt venias ad cenā. Appolonius vt audiuit acquieuit et cū fa mulo venit ad regem. Famu lus prius ingressus ait ad re gem. Naufragus adest. sed p pter sordidū habitū introire verecundatur. Statimq rex iussit eū vestibus īdui dignis et ad cenā ingredi. Jngressus appollonius triclinū reg cō tra regē assignato loco discu buit infertur prandiū deinde cena regalis Appollonius cū ctis epulantib⁹ non epulaba tur. sed aurū et argentū ⁊ mi nisteriū regis diu flens intue bat. tunc vnus de discūbenti

bus ad regez ait. Nisi fallor iuuenis iste fortune regis in uidet. Rex ait. Male suspica ris fortune mee: non inuidet sed plura se perdidisse trista tur. et respiciens appolloniū hilari vultu ait rex. Juuenis epulare nobiscū et de deo me liora spera ⁊ dum hortaretur iuuenem subito itroiuit filia reg virgo iam adulta. dedit q osculum patri suo deinde cunctis discumbētibus ami cis. Que dum oscularetur sin gulos reuersa est ad patrem et ait. Bone pat. Quis est iste iuuenis qui contra te locum honoratum tenet qui multū dolet. Ait rex. O dulcis filia iuuenis iste naufragus est. et ginnasia michi gratissime fe cit. propter quod ad cenam vocaui illum. quis sit nescio. sed si vis scire interroga eum: te decet omnia nosse. et forsi tā dum cognoueris miserebe ris ei. Hec audiēs puella ad iuuenez accessit et ait. Caris sime generositas nobilitatez ostendit si tibi molestum non est indica michi nomen tuum et casus tuos. Et ille. Si nomen queris in mari perdi di. si nobilitatem in tyro re liqui. Ait puella. Aperti us dic vt intelligam. Tunc appollonius nomen suum et omēs casus exposuit. Finitis

sermonibus fundere lachry-mas cepit .quem vt vidit rex flentem ait filie. Nota dulcis peccasti dum nomen et casus adolescētis petiuisti. veteres ei⁹ dolores renouasti. Dulcis ergo filia ex quo iam scis veritatem iustum est vt libertatē tuam quasi regina ei ostēdas Puella vt audiuit voluntatē patris respiciens iuuenē ait. Noster es appolloni depone merorem et a patre meo locu pleteris. Appollonius cū gemitu et verecundia grās egit Tūc rex ait filie sue. Defer liram vt cum cantu exhilares conuiuiū; puella iussit sibi afferri lirā et cepit cū omni dulcedine liram pcutere. oēs eā ceperūt laudare ⁊ dicere. Nō potest melius nec dulcius audiri inter quos solus Appolloni⁹ tacuit. Ait ei rex. Appolloni fedam rem facis. omnes filiā meā in arte musica laudant quare tu solus vitupas At ille. Bone rex: si permittas dico quod sentio : filia tua in artem musicam incessit ⁊ nōdum didicit. Igit iubeas michi tradi liram ⁊ statim scies quod nesciuisti. Rex ait. Appolloni video te eruditum in omnibus. iussit sibi tradi lirā et egresso foras corona capitis eū decorauit . accipiensq; lirā intrauit tricliniū; pulsabat ante regem tanta dulcedine vt omnes nō appolloniū sed appollinem crederēt. Discūbentes cū rege dixerunt q nunq̄ melius audissent nec vidissēt. Filia regis hoc audiēs respiciens iuuenem capta est in amorem eius. et ait ad patrem suū. O pater permittas me dare iuueni qđ michi placet. Ait rex. permitto. Illa respiciens appolloniū ait. Magister appolloni accipe ex indulgentia patris mei auri du centa talenta argenti libras quadrigentas vestēq; copiosam: seruos viginti ācillas decem. quib⁹ ait. Afferte quod promisi et presentibus amicis exposito triclinio iussu regine allata sunt omia . Quo facto leuauerūt se oms et licentiati discesserūt. Appollonius ait. Bone rex miserorū misericors et tu regina amatrix studiorū et dilectrix philosophie valete. et respiciens famulos q̄s sibi regina donauerat ait . attollite famuli hec que michi data sunt et eamus et hospiciū queramus. Puella timēs ne amatorem perderet tristis est facta. respiciēsq; ad patrē ait. Bone rex et pater optime placeat tibi vt apolloni⁹ hodie ditat⁹ nō abscedat vt qđ illi donauimus a malis ne rapiatur. Tunc rex festin⁹ iussit

sibi assignari aulam vbi hone ste quiesceret. Puella vero amo re accensa inquietam habuit noctem. Mane vero cubiculū patris adijt. quā vt vidit pa ter dixit quid est hoc ꝙ preter consuetudinem ita mane euigilasti. Puella ait. requiē habere non possum. et ideo caris sime pater peto vt me tradas iuueni ad doctrinā dum ꝙ po tero artem musicā ⁊ alia ad discere. Rex hec audiens ga uisus est. iussit ad se iuuenem vocari. cui ait. Appolloni fi lia mea multum cupit artem tuam addiscere. ideo rogo te vt ei ostendas oīa que nosti. ⁊ ego mercedem condignam re tribuam. Et ille. Dñe paratꝰ sum volūtati vestre satisface re. Docuit puellam sicut ipse didicit. Post hec puella p̄ ni mio amore iuuenis infirmat. Rex videns filiam suā incur risse egritudinē subito medi cos vocauit. Illi vero venas ⁊ singulas partes corporis tan gebant et nullam egritudinē inuenerunt. post paucos dies tres iuuenes nobilissimi q̄ per longum tempus filiam in ma trimonium petierāt regē vna voce pariter salutauerunt. Quos intuens rex ait. qua de causa venistis. at illi. Quia sepiꝰ no bis promisistis vni ex nobis dare filiam vestrā in matrimo nium. propter quod hodie sil venimus. Ciues tui sumꝰ. di uites et ex nobilibus parenti bus geniti. et ideo de tribus ti bi elige quē vis habere gene rum. Rex ait. nō apto tēpore me interpellastis filia mea stu dijs vacat et ob amorē studio rū ībecillis iacet. sꝫ ne videar vob̄ nimis differre scribite in codicillis vestris nōīa vr̄a ⁊ do tis quātitatē q̄ transmittā fi lie vt ipsa eligat quē voluerit Illi hoc fecerūt. Rex accepit scripturam ⁊ legit signauitqꝫ et dedit appollonio dicens. Tolle magister has scriptu ras ⁊ trade discipule tue. Ap pollonius recepit scripturas et puelle portauit. Puella vt vidit quē diligebat ait. Ma gister quid est ꝙ solus introi sti in cubiculū. Appolloniꝰ ait Sume codicillos q̄s tibi misit pater tuus et lege. puella co dices apuit et legit tria noīa petitorū: ꝓiectisqꝫ codicillis respiciēs Appol. dixit. Magi ster appolloni vtꝫ nō doles ꝙ alteri debeo in matrimonium tradi. Et ille Nō: qꝛ omne qđ est tibi honor erit et cōmoduꝫ meum. ait puella. magister si me amares doleres. rescripsit et signauit codicillos tradi ditqꝫ appollonio vt eos regi deferret et scripsit hec. Rex et pater optime quoniā clemen

tia tua pmisit michi vt rescri=
bam.rescribo. Illū naufragū
volo in maritum habere. Rex
cum legisset voluntatē puelle
ignorans quē naufragum di=
ceret respiciēs ad iuuenes ait
quis vestrū naufragiū passus
est: Unus ex illis noīe ardoni⁹
dixit. Ego passus sum naufra=
gium. Alius ait. morbus te cō
sumat. nec saluus nec sanus
sis cum ego scio te coetaneum
meum portā ciuitatis nunq̄
existi vbi naufragium fecisti?
Rex cū nō inuenisset quis eo=
rum naufragium fecisset respe
xit appolloniū dicens. Tolle
codicillos et lege. potest enim
fieri q̄ ego non nouerim tu in=
telligis qui presens fuisti. Ap
pollonius acceptis codicillis
velociter pcurrit. ꝛ vt sensit se
amari erubuit. Cui rex ait.
Appolloni inuenisti naufragū
At ille p̄ rubore pauca dixit.
Nā in hoc pōt notari sapien=
tia ipsius appollonij. qm̄ iux̄
verbū sapiētis. in multiloquio
deest sapiētia. Un̄. j. Petri. ij.
Christus vobis reliq̄t exēplū
vt sequami vestigia ei⁹ q̄ nūq̄
peccauit nec in ore eius inuē=
tus est dolus. Cū s̄m psal. si=
cut ipse dixit ita ꝛ facta sunt
quare ver⁹ israelita appellan
dus est in quo nō est dolus. vt
dr̄ Joh. j. iō imitemur ip̄m nō
maledicēdo nec reddēdo ma=
ledictum pro maledicto. sed
cohibeamus linguā nostrā vt
semp benedicat. et sic erit in=
strumentum scribe velocit̄ scri
bentis. i. spūssancti dona sua
repente infundētis: iuxta illō
Factus est repente de celo so
nus. ꝛc. Un̄. ij. Pe. i. Qui vult
videre dies bonos coerceat li
guam suam a malo. et labia
ei⁹ ne loquātur dolū. hoc est
non debet in seipso murmura
re nec exterius malum pferre
et sic poterit vitam quietam
possidere hic in pace tēporali
in futuro autem in pace eter=
nali. Nam prima pax cōiter
seruatur per hoc q̄ homo non
prorumpat per linguā suam in
verba contumeliosa proximoꝝ
suorum offensiua. et est princi
pium pacis eterne. vnō psal.
In pace in idipsum dormiam
et requiescam. Nā sicut hois
boni et pacifice loquentis lin
gua dirigitur per virtutem dei
sic lingua maledicētis per spi
ritus malignos tali famulan
tes iuxta illud. In orto nostro
sedet alba spina super quam
quiescunt aues. Per ortū eni
istum debemus intelligere os
nostꝝ duplici sepe circūseptū
scʒ dentibus et labijs non pꝛ
pter aliud nisi vt ponam⁹ ori
custodiam ne nichil nisi quod
in laudem dei vadat loquat̄.
Spina autem in orto contēta

est ipsa lingua sic dicta simili tudinarie. quoniā sicut spina materialis pungit. sicut patz Math.xxvij. Plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius et sanguis eius ꝓpter nimiam cōpunctionē ipsarum spinaruz per suū bene dictū corp⁹ effluxit. Sic etiaz ipsa spina que dicitur lingua compungit hominez nunc au ferendo bonā famaz suā: nūc de ipso mētiendo: nunc malū quod alijs incognituz est ma nifestando. de quo singulari ter cauendum est. Aues antē super ipsam spinam quiescen tes sunt ipsi dyaboli qui ho minem ad tale vicium singu lariter inclinant vt eorum ef ficiatur minister. ideo de tali dicent in extremo iudicio. di mitte nobis hunc hominem iuste iudex qui tuus esse nolu it per virtutez: noster effectus est per maliciam. Cohibeat igitur vnusquisqꝫ linguaz suā quod catho appellat primaz virtutem. sed ad hystoriam re deundo. Rex cum itellexit ꝙ filia eum voluit alijs ait. Dū tempus fuerit veniā ad vos. Illi valedicentes recesserunt Rex solus intrauit ad filiam suam et ait. Quem tibi elegi sti coniugem. Illa prostrauit se cum lachrymis et ait. Pa ter carissime. naufragum ap pollonium peto. Rex cum la chrymas filie sue vidisset le uauit eam a terra et sic eam alloquitur dicens. Nata dul cis noli de aliqua re cogitare quia talem concupisti quem et ego: vt enim vidi. quia et amādo factus sum pater dicē tibi nuptiarum sine mora cō stituam. Postera ergo die vo cantur amici vicinarum vrbi um ad regem quibus ait. Ca rissimi filia mea vult nubere appollonio magistro suo. Pe to ergo vt vobis omnibus sit leticia. quia filia mea prudē ti viro sociatur. Hec igitur di cens constituit diem nuptia rum que cito concepit. et duz puerum in vtero haberet: ac cidit ꝙ cum ambularet cum rege appollonio viro suo iuxta littus maris: vidit nauim speciosam cognouit eam ap pollonius ꝙ esset de patria sua: conuersus ad nauclerum ait. Unde venis. At ille. A ty ro. Appollonius ait. patriaz meam nominasti. alter respō dit. Ergo tyrus es tu. Et ille. vt dicis Nauclerus ait. No sti aliquem patrie illius prin cipem nomine appollonius. Naucler⁹ dixit. Peto vbicūqꝫ illū videris dicas ei vt gaudeat et exultet. quia rex antioch⁹ fulmine percussus est cū filia sua. Opes autem regni antio

chise reseruantur appollonio. appollonius vt hoc audiuit plenus gaudio ad coniugem suã ait. Peto itaq vt me abire pmittas ad pcipiendũ re=gnũ. Illa vt audiuit pfusis lachrimis ait. O dñe si in longinquo itinere esses cõstitut⁹ ad partũ meum festinare de=beres. et modo recedere vis cũ iuxta me sis. sz si hoc velis pariter nauigemus. Et veniens ad patrẽ suuz ait. O pater dilecte letare et gaude qr seuissimus rex antiochus vna cuz filia sua dei iudicio fulmĩe p=cussus est. opes autẽ et diade=mata nobis sunt reseruata. pmitte me nauigare cum viro meo. Rex autẽ exhilarat⁹ naues iubet pduci in littus et omibus bonis impleri. ppte=rea nutricẽ eius noĩe ligozidẽ et obstetricẽ ppter partũ eius simul nauigare precepit. et data pficiscendi copia deduxit ad littus osculaturq filiã et generum nauigando. Sed cũ per aliquot dies in mari fuissent surrexit tẽpestas magna puella intantũ infirmatur p=creãs filiam q facta est qua=si mortua. quod cum videret familia exclamabat voce magna et vlulatu. Hec audiens appollonius cucurrit et vidit cõiugem suam quasi mortuã iacentem vt ei videbatur sci=dit a pectore suo vestes profusis fletibus: iactauit se sup corpus eius et ait. Cara cõ=iũx altistratis filia qd respondebo patri tuo p te. Et cũ hoc dixisset dixit ei gubernator. Corpus mortuũ nauis sufferre non valet. Iube ergo corp⁹ in pelaguz mitti vt possimus euadere. Appollonius ait ad eum. Quid dicis pessime. placet tibi vt hoc corpus in pelagus mittã quod me naufra=gum et egenũ suscepit. Uoca=uit seruos et ait. Faciatis lo=culũ et foramina et cũ bitumine linite et sit carta plumbea intus posita et obturet. perfecto loculo regalibus ornamẽtis exornant puellã in loculo ponũt. et copiã auri ad caput eius et dedit osculũ funeri fundẽs sup eam lachrymas. tũc iussit infantẽ tolli et diligen=ter nutriri vt p filia neptẽ regi ostenderet: et iussit loculũ mitti in mare cum maximo fletu Tertia die vnda marꝫ eiecit loculũ ad litt⁹ ephesorũ a lõge a domo cuiusdã medici cerimonis noĩe qui cũ discipul' suis eadẽ die in littore ambulauit. Tunc vidit loculũ effusis fluctibus iacẽtẽ. ait seruis suis. Tollite hũc loculũ cum omĩ diligentia et ad villã pfer=te. Qd cum fecissent medicus aperuit viditq puellam rega

libus ornament(is) decoratam
& speciosam valde. Cuius pul
chritudinē om̄s videntes de
ea multū admirabant: quo-
niā verus erat pulchritudis
radius in qua natura nichil
viciosum cōstituit nisi q(uod) eam
immortalē non formauerat.
Crines nanq(ue) eius erāt niuei
candoris sub quibus reside-
bat frontis late planicies cu
ius nulla erat detestabilis ru
gositas. Oculi eni eius erant
quasi duorū siderū describen
tes orbis volubilitatē non p-
dij aspectibus erant modest(is)
frenati stabili animi ↄstantiā
promittētes. palpebrar(um) etiā
pili nō inhoneste naturā in ea
collocauerat. Nasus etiā ei9
rectitudinis sue lineā plenitu
dinis etiā decore possidebat
in geminas diuidēs maxilla-
rū partes. Nec p(ro)tēgebat in su-
premū nimia lōgitudine nec
nimia breuitate correpta: s(ed)
decenti honestat(is) q̄titate in-
cedebat. Cui9 collū radijs so
laribus cādidius speciosis or
natū clinodijs hoim aspecti-
bus mirabilē itulerat animi
iocunditatē. Corpus etiā nō
diminutū vel q̄titat(is) mole su
perabūdās nequaq̄ quis in
ea censere p(ro)posuit. ex cui9 pe
ctore brachia pulchritudis
tāq̄ ex arboris trūco rami p-
cedebāt quor(um) digiti q̄titat(is)
debitā sibi assumpserant mē-
surā vnguiū fulgore non p̄ter-
misso. Cui9 summarie specio-
sitas nichil deformitat(is) sibi
admisceri cōpatiebat. in quo
pōt notari etiā singularis aīe
sue pfectio p potentiā diuinā
creādo sibi infuse cum actus
et potentia debēt adinuicē p
portionari. et actus actiuor(um)
non sunt nisi in patiente p̄di-
sposito. quare oīs pulchritu-
do corporis exterioris ab in-
teriori aīe pulchritudine pce
dit. q̄re dr̄ q(uod) varia virt9 forme
molem sibi adaptat materie
Optima nanq(ue) aptatio est in
ter corpus & animā ipsius pu
elle. quā vt vidit q̄si mortuā
iacentē obstupuit et ait. O bo
na puella quare estis sic dere
licta. vidit subtus caput ei9
pecuniā positā: & sub pecunia
cartā scriptā & ait. Perquira
mus q̄d cōtinet in carta. quā
cum aperuisset inuenit titulū
scriptū. quicūq(ue) hunc loculū
inuenerit peto vt decē aureos
habeat & decē funeri ipendat
hoc eni corp9 multas lachry
mas reliquit parētibus & do
lores amaros q̄ si aliud fece-
rit q̄ quod dolor exposcit vlti
mū diem incidat nec sit q̄ ei9
corpus sepulture commēdet.
Perlect(is) aūt cartulis ad ser-
uos suos ait. Prestemus cor-
pori qd̄ dolor exposcit. Jnro

vobis p spem vite mee in hoc funere amplius erogaturū q̄ʒ dolor impat. Continuo iubet parari rogū sʒ cū edificat̄ at qʒ deponit̄ supuenit discipul⁹ medici adolescens: ⁊ q̄ʒtū ad ingenium pertinet senex erat hic cū corpus speciosum sup rogū positū videret. intuens eū magister ait. Bene venisti. hac ei hora expectaui te. tolle ampulā vnguēti ⁊ qd̄ supremū est de funere supfunde sepulture. venit iuuenis ad corpus: extraxit de pectore vestes. fudit vnguentū tractum manu totū corpus ac precordia viuere sēsit. Obstupuit iuuenis. palpat venas ⁊ indicia rimat̄ nariū labia labijs probat. sensit vitā cum morte luctantē: et ait ad seruos. supponite faculas per quattuor angulos lente et temperate. quo facto sanguis ille q̄ coagulatus erat est liquefactus qd̄ vt vidit iuuenis ait magistro. Puella vero quā tu mortuā dicis viuit. ⁊ vt facili⁹ michi possis credere experimento satisfaciam. His dictis tulit puellam ⁊ in cubiculū suū posuit sup pectus eius calefaciens oleū. Madefecit lanam et posuit sup corpus suū sic q̄ sanguis ei⁹ q̄ intus erat coagulatus tepore liq̄factus est. cepitqʒ spūs p medullas descendere. Uenis itaqʒ patefactis aperiens oculos ⁊ recipiēs spm̄ ait. Qualis ergo es tu? Non tangas aliter q̄ʒ opʒ tangere: q2 filia regis sum et regis vxor. Iuuenis hoc audiens gaudio plenus introiuit ad magistrū in cubiculū suuʒ ⁊ ait. Ecce magister puella viuit. Qui ait. Probo peritiam artem laudo / prudentiā miror / diligētiā audi discipline. Noli artis tue esse ingratus: accipe mercedē. Hec eni puella multā pecuniam secum attulit et iussit eam salubribus vestibus cibis etiā ⁊ fomētis optimis recreari. Post paucos vero dies vt cognouit eā ex regio genere ortam esse adhibitis amicis filiā sibi adoptauit et rogabat ab ea cum lachrymis ne ab aliquo tangeret̄ iter sacerdotes Diane templo eam cū feminis misit vt inuiolabiliter seruaret̄. Inter hec vero duʒ appollonius nauigat cū ingenti luctu gubernante deo applicuit tharso. et descendens a rati petijt domū stranguilionis et dionisiadis. quos cū appollonius salutasset oms casus suos exposuit dicēs. Cū dolore vtiqʒ magno mortua est cōiux mea tamē filia est seruata de qua gaudeo. Ideo sicut in vobis confido amissum regnū quod

michi seruatur accipere volo Neq3 ad socerū reuertar cui9 in mari perdidi filiā. sed agā potius opera mercatoris vobis cōmendo filiam meam vt cū filia vestra philomacia nomine nutriat. ₇ vt filia mea vocet tharsia. Preterea vxoris mee nutricē Ligozidem noie curā tue puelle custodire volo hec dicens tradidit strangulioni infantē. deditq3 aurū et argentū ₇ vestes copiosas et iurauit neq3 barbā neq3 capillos nec vngulas tonsurū nisi filiā suā prius dedisset in matrimoniū. At illi stupentes q̄ tam grauiter iurauerat cum magna diligētia educaturos se puellā repromittūt Appolonius autē nauim ascendit ₇ ad longinquas regiones ipse nauigabat. Interea vero puella tharsia expleto quinquēnio studijs liberalibus traditur vna cū philomacia filia eoꝝ coetanea sua. Cumq3 ad xiiij. ānos venisset reuersa de auditorio inuenit nutricē suā ligozidē subitaneā inualitudinē incurrisse. et sedēs iuxta eam cās infirmitat₇ explorat Cui nutrix. Audi bona filia verba mea et in corde tuo reserua. Quē putas tuū patrem aut matrē vel patriā? Puella ait Patriā tharsum. patrē strāguilionē, matrē dyonisiadē. Nutrix ingemuit ₇ ait. audi filia originē nataliū tuorū vt scias quō post mortē meā agere debeas. Est tibi pater noie appollonius. ₇ mater lucina altistrat₇ reg₇ filia. Que cū te pareret statim preclusa spū mortua est quā pr̄ tuus appolloni9 effecto loculo cum ornamentis regalibus in mare misit. et xx. sistercias auri posuit sub caput. vt vbicunq3 esset deuoluta ille in auxilium eius fuisset. Nauis quoq3 luctantibus ventis cum patre tuo lugente ₇ te in cunabulis posita peruenit ad hanc ciuitatē. His ergo hospitibus stranguilioni ₇ dyonisiade vna mecum te ꝯmēdauit. Tyrus appolloni9 votūq3 fecit nec barbam nec capillos nec vngues tonsurus nisi prius te nuptui traderet Nunc moneo si post mortē meam hospites quos parentes appellas iniuriam aliquā tibi forte fecerit ascēde in forum ₇ ibi inuenies statuam patris tui stātē: apprehende illā et clama filia eius sum cuius est hec statua. Ciues vero memores beneficiorū patris tui iniuriā tuam vindicabunt. Cui tharsia. Cara nutrix deum testor si ista michi nō dixisses vnde essem penitus nescirem. ₇ cum adinuicem loquerentur nutrix emi-

sit spūs.Tharsia vero corpus
nutricis sue sepeliuit ⁊ per to
tū annū mortē eius lugebat.
Postea induit priorem digni
tatem petiit scholas ad stu=
dia liberalia.et dum de scho=
lis reuerteret̄ non prius cibū
sumpsisset ātequā nutricis mo=
numentū introisset ferēs am=
pullā vini ingrediebat̄: et ibi
manens parentes suos voca=
bat. et dum hec agerent̄ qua
dam die dyonisiades cum fi=
lia sua philomacia trāsibat
per forū.Uidentes omnes ci=
ues speciē tharsie et ornamē=
tum dixerūt.Felix pater cuiꝰ
filia est tharsia . Illa vero que
adheret ei turpis est et dede=
cus.Dyonisiades vt audiuit
tharsiā laudari et filiam suā
vituperari cōuersa in insaniā
furoris sola sedens secū cogi
tauit.Pater ex quo hinc ꝓfe
ctus est habet annos quattu
ordecim.non veniet ad recipi
endū filiā suā nec litteras ꝓ
ea misit.puto ꝙ est mortuus.
Nutrix eiꝰ mortua est. nemi=
nem habeo emulū. occidā eā
et ornamentis eius filiā meā
ornabo Et cum hec cogitassz
venit quidam de villa Theo
philus noie quem vocans ait
Si cupis p̄miū accipere thar
siam iterfice.Ait villicus.q̇d
peccauit innocens virgo? Et
illa.Pessima est:⁊ ideo michi
negare non debes . fac qđ iu=
beo:et si non feceris male ti=
bi eueniet.⁊ ille.Dic mihi do
mina qualiter hoc pōt fieri.
Que ait. Cōsuetudo eius est
mox vt venerit de scholis non
prius sumere cibū q̄ nutricis
sue introierit monumentum.
vbi te cum pugione paratum
inueniat app̄hēde crines eiꝰ
a vertice ⁊ eam interfice ⁊ cor=
pus eius mitte in mare et li=
bertatē tuam a me cū magno
premio accipies.Uillicꝰ tulit
pugionē gemens ⁊ flens ibat
ad monumentū et dixit.Heu
non merui libertatē nisi ꝑ san
guinis effusionē innocētis vir
ginis.Puella aūt rediens de
scholis monumētū cū ampul
la vini intrauit sicut solebat
facere. Uillicus impetū fecit
et app̄hendens crines puelle
iactauit eā in terrā. Dū autē
volebat eā ꝑcutere ait ad eū
tharsia. O theophile q̇d pec
caui ꝯtra te vel ꝯtra aliquē vt
moriar? Ait villicꝰ.Tu nichil
peccasti sz pater tuus q̄ te cū
magna pecunia ⁊ ornamentꝭ
regalibus reliq̇t.Cui puella.
Peto dn̄e vt si nulla spes mi-
chi est ꝑmittas me deū testa=
ri.Uillicꝰ ait.Testare.Et deꝰ
ipse scit ꝙ coactus te interfi=
cio . Illa vero cū esset posita
in orōne venerūt pyrate vidē=
tes puellam sub iugo mōtis

stare ⁊ hoīem armatū volentē
ꝑcutere eam clamauerīt. Par
ce crudelissime barbare illā ē
nr̄a preda non tua victoria.
At ille vt talia audiuit fugi=
ens post monumentū latuit i
littore. Pirate vero rapuerūt
virginē mare petūt. Uillicus
rediīt ad dn̄am ⁊ ait. Qđ iussi
sti factū est. tu vero vt consulo
induas te lugubrem vestem ⁊
ego tecū: ⁊ effundamꝰ lachry
mas falsas in cōspectu ciuiū
et dicemꝰ eam ex graui infir=
mitate defunctā. Strāguilio
vt audiuit tremor ⁊ stupor eū
inuasit et dixit. Da ergo ⁊ mi=
chi vestē lugubrē vt lugeā: qꝛ
tali scelere suꝫ inolutus. heu
quid faciā. Pater puelle istā
ciuitatē a periculo mortis li=
berauit. ꝓpter istā ciuitatem
naufragiū ꝑtulit: bōa ꝑdidit
⁊ penuriā ꝑpessus: ⁊ restitutū
est ei malū ꝓ bono. Filiā suaꝫ
quā misit nutriendā crudelis
leena deuorauit. heu cecatus
sum lugeā innocentē. Uictus
sum ad pessimū venenosumqꝫ
serpentē. eleuās oculos ad ce
lū ait. Deus tu scis quia mū
dus sum a sanguine tharsie ⁊
requiras a dyonisiada. Respe
xit vxorem suam et ait. Quō
suffocasti filiaꝫ regis inimica
dei hominūqꝫ opprobriū. Illa
vero induit se et filiam suam
et lugubres vestes falsasqꝫ la
chrymas fuderunt coram ci=
uibus dicentes. Ciues carissi
mi ideo ad vos clamamꝰ: qꝛ
spes oculorum nostrorū thar=
sia quam vidistis subito do=
lore defuncta est et nobis cru
ciatus et amaros fletus reli=
quit quam digne sepeliri feci
mus Tunc pergunt ciues vbi
figuratū erat ex promeritꝫ pa
tris fabricatuꝫ ex ere corpus
vbi ciues tharsie virgini ꝓ be
neficiīs patris eiꝰ sepulchruꝫ
ex ere collatum ferunt Igitur
qui puellam rapuerant vene
runt ad ciuitateꝫ machilentā
Deponitur ergo illa inter ce=
tera mancipia venalis. Audi
ens eam leno infaustissimꝰ ac
impurus contendere cepit vt
eam emeret. Sed athanago=
ra princeps eiusdem ciuitatꝫ
videns eam nobilē pulchram
et sapientē obtulit decē sister
cias auri. Leno ait Ego dabo
viginti. Athanagora ait. ego
dabo triginta. Leno. Ego. xl.
Athanagora. ego. l. leno. lxxx
Athanagora. xc. Leno. Cētū
sistercias in p̄senti dabo. ⁊ ait
Si q̄s ampliꝰ decē sistercias
auri dabo supra. Athanago
ra ait. Ego si cū lenone contē
dere voluero vt vnā emā plu=
res venditurus sum permit=
tam eum emere. et cum prosti
tuerit eam ad lupanar intra
bo prius ad illam et eripiam

nodum virginitatis eius. et erit michi sicut si emerim ea; quid plura. Perrexit cū lenone in saluatoriu; vbi habuit priapū aureū ⁊ gemmis adornatum et ait. Puella adora istum. ait illa. Absit vt talem adorem. Et ait. Dn̄e nunqd lapsatenus es tu. Leno ait. Quare. Et illa. quia lapsateni colunt priapum. Leno ait. Nescis tu misera quia in domum lenonis auari incurristi Puella psternens se ad pedes ait. O domine miserere virginitati mee ne prostituas hoc corpus pro tali turpi titulo. Cui leno. Nescis quia apud lenonē et tortorem nec preces nec lachrime valent. Tamen vocauit villicū puellarum et ait. Hec puella ornetur vestibus puellaribus p̄ciosis ⁊ scribatur ei titulus quicūq tharsiam violauerit media; librā dabit postea ad singulos solidos parebit populo. Villicus fecerat quod iussum fuerat. Cum lenone antecedēte ⁊ turba tertia die cum simphonia ducitur ad lupanar. sed athanagora p̄nceps p̄mus igredit velato capite. tharsia autē videns eu; proiecit se ad pedes eius et ait. Miserere mei domine propter deum et p deu; te adiuro ne me violes. resiste libidini tue et audi casus infelicitatis mee et originem vnde sim diligenter considera. Cui cū vniuersos casus suos exposuisset pnceps cōfusus ⁊ pietate plenus ait ei. Habeo ⁊ ego filiā tibi similem de qua similes casus metuo. Hec dicēs dedit ei. xx. aureos dicēs. Ecce habes amplius p virginitate q̄ impositū est. dic aduenientib⁹ sicut michi dixisti ⁊ liberaberis. Puella profusis lachrimis ait Ego pietati tue grās ago ⁊ ne alicui narres q̄ a me audisti Athanagora ait Nisi narrauero filie mee cum ad talem etate; peruenerit similē casum ne patiatur: ⁊ cū lachrymis discessit. Cui exeūti obuiauit alius ⁊ ait. quomō tibi conuenit puella. Ait princeps. Non pōt melius. Erat enim tristis. Intrauit iuuenis Puella more solito ostiū claudit. Cui iuuenis. Quantū dedit tibi princeps. Ait puella quadraginta aureos. Et ille. accipe integrā librā auri. Pnceps audiēs ait. Quāto plus dabis tanto plus plorabit. Puella nūmos accepit ⁊ pjiciens se ad pedes casus indicauit. Aporiat⁹ iuuenis ait Surge dn̄a hoīes sumus casibus omnes subiacem⁹. His dictis exijt. Vidit itaq athanagorā ridētē ⁊ ait illi. Magn⁹ hō es nō habes cui lachrimas ppi-

nes nisi michi. Et iurabāt ne hec verba cuiq̄ pderēt ⁊ cepe rūt aduentū aliorū expectare Uenerūt multi dātes pecuniā sed flentes exibāt. Postea obtulit lenoni pecuniaꝫ dicens. Ecce preciū virginitatis. Ait leno. Uide quotidie vt tātas pecunias michi offeras. Altera die adhuc eā virginē audiens iratꝰ vocās villicū puellarū dixit. Duc eā ad te ⁊ frāge nodū virginitatis eiꝰ. Cui villicus ait. Dic michi si v̄go es At illa. Quā diu vult deꝰ v̄go sum. At ille. Unde tantam tulisti pecuniā. Puella ait. Lachrimis pfusis exponens casus meos rogaui homines vt miam virginitatis mee haberent. Et psternēs se ad pedes eius ait. Miserere michi dn̄e subueni captiue regis filie ne violes me. At ille Leno ē auarus nescio si possis virgo pmanere. Ait illa. Studijs liberalibus suꝫ erudita. ⁊ in gn̄e masculi possū modulari. Duc me in foruꝫ vbi poteris facūdiaꝫ meā audire. Propone q̄stiōes populo et ppositas soluā. In hac arte applicabo pecunias quotidie. At ille. Michi benē placet. Ois ppl's cucurrit ad v̄ginē videndā. At illa aggredit facundiā studiorꝫ ⁊ q̄stiōes sibi pponi iussit. oēs clare soluit. ⁊ sic per talē modū multā pecuniam a populo recepit. Athanagora illā integra virginitate custodiuit vt vnicam filiam: ita vt eam donis multis villico cōmēdaret. Cū hec agerentꝰ venit appolloniꝰ deci moq̄rto āno iā trāsacto ad domū strāguiliōis ⁊ dionisiadis ad ciuitatē tharsim. Queꝫ cū vidisset strāguilio perrexit rabido cursu dixitq̄ vxori sue dionisiade. Dixisti appol. naufragum esse mortuuꝫ. Ecce venit ad repetendam filiam. Ecce quid dicturi sumus p filia Et illa. Miser vir et ego coniunx accipiamus vestes lugubres pfundamus lachrimas ⁊ credet nobis q̄ filia eius naturali morte defuncta est. Cū hec ita agerētur intrauit Appol. vt vero vidit eos veste lugubri indutos ait. Quare in aduētu meo fundistis lachrimas. Credo enim q̄ iste lacrime non sunt vestre sed sūt mee Ait mulier Nequaq̄. Utinaꝫ ad aures tuas alius ⁊ nō ego aut cōiunx mea diceret quod iam dicam. tharsia tua filia subito defuncta est. Appol. hoc audiens totū corpus eiꝰ contremuit. diuq̄ defixus stetit. tandem resumpto spiritu intuens mulierem ait. O mulier si filia mea defūcta est vt dicis nūqd ⁊ pecunia ac vestes simulq̄ perierunt. At illa Ali

qua sunt aliqua perierũt. Et dixerunt. Crede nobis. q2 credidimus φ filiã viuentẽ inuenires et vt scias nos nõ eẽ mẽtitos habem⁹ testimoniũ. Ciues em̃ nostri memores bñficiorum tuorũ in primo littere ex ere collato filie tue monumentũ fecerũt quod potes videre. Appollonius credẽs eã defunctã esse ad famulos ait Tollite hec famuli ⁊ ferte ad nauem ego vadã ad filie mee monumentum. Legit titulũ sicut superius est scriptum stetit quasi extra se maledicens ppos oc̃los. ⁊ ait O crudeles oculi filie mee cernue non potuistis lachrimas fũdere. His dictis ad nauẽ perrexit et ait famulis suis. Proiicite me q̃sso in pfunditatẽ maris. cupio enim in vndis exalare spm̃ et dũ prosperis nauigat tyrũ reuersus subito mutatũ est pelagus. ⁊ p diuersa mar discrimina iactabant. Oibus autẽ deum rogãtib⁹ ad machilenã ciuitatẽ in qua erat filia sua tharsia venerũt. Gubernator aũt cũ olbus magnũ plausũ dedit. Ait appol. Quis sonus hilaritatis aures meas pcussit? Ait gubernator. Gaude dñe quia hodie natalitia celebrant. Appolloni⁹ ingemuit et ait. Et omnes diem festum celebrẽt preter me. Sufficiat famulis meis pẽa mea ac dolor. dono eis decem aureos et emant que voluerint et diem festum celebrent. Et quicũq; vocauerit me vel gaudiũ michi fecerit crura illorum frangi iubeo. Dispẽsator itaq; necessaria tulit et redijt ad nauem. Cum igitur omibus nauibus nauis appol. honorati or esset cũ magno cõuiuio ⁊ ceteris melius celebrant naute appol. Athanagora qui tharsiam diligebat iuxta nauem i littore ambulabat. vidit nauem appollo. ⁊ ait. Ecce amici nauis ista michi placet. q2 video decenter esse paratam Naute vt audiũt suam nauẽ laudari dixerunt ei. O dñe rogamus in nauem nostrã ascẽdatis. Et ille. Michi placet. Ascendit et libenti aio discubuit. Posuitq; decem aureos in mensa et ait. Ecce non frustra me inuitaueritis. Et dixerunt Domine regratiamur vobis. Cũ autẽ princeps vidissz omnes discumbentes ait. q̃s est dñs nauis Ait gubernator Dñs nauis in luctu moratur iacet infirmus ⁊ oportet mori in mari cõiugẽ perdidit et filiam in terra aliẽa. athanagora ait vni seruo ardalio nomine. Dabo tibi duos aureos tãtum descende ⁊ dic ei. Rogat te princeps ciuitatis hui⁹ pro

cede de tenebris ad lucē. Ait
iuuenis. Non possum aureis
tuis crura reparare. quere ali
um. quia iussit quicunqꝫ eum
appellauerit crura eius fran
gantur. Athanagora ait. Hāc
legem vobis cōstituit non mi-
chi. Ego autem descendā ad
eum. dicito michi quomō vo-
catur. Ait illi. Appol. audito
hoc noīe ait intra se. ⁊ tharsia
appellauit patrē suū. appol.
descendit ad eū. quē vt vidit
barba ꝓlixa caput squalidū
submissa voce dixit. Aue ap-
pol. appollonius vt audiuit
putans se ab aliquo seruorū
appellari turbulēto vultu re-
spiciens vidit ignotum hoīez
honestū et decorū ⁊ siluit. ait
ei princeps. scio te mirari ꝙ
ego ignotus te appellaui. di-
sce quia princeps sum huius
ciuitatis athanagora nomie
descendi ad littus naues con
tuendas inter cetera vidi na-
uem tuā decenter ornatam et
amaui aspectū tuū. inuitatꝰ
erā a nautis tuis. ideo ascēdi
et libenti aīo discubui. inqͩsiui
dn̄m nauis quē dixerunt in lu
ctu grādi esse ꝓpter quod ad
te descendi vt te de tenebris ꝓ
ducerez ad lucem spero quia
dabit tibi deꝰ post luctū gau-
dium. Appol. leuauit caput
suum et dixit. quis es dn̄e va
de in pace. ego autē nō suz di-
gnus epulari. ⁊ ideo amplius
viuere nolo. Athanagora cō-
fusus ascēdit in superiora na
uis et dixit. non valeo ꝑsuade
re dn̄o vr̄o vt ad lucē exeat qͩd
faciā vt reuocetur a ꝓposito
mortis. Uocauit vnū de pue
suis ⁊ ait. Uade ad lenonē ⁊ ro
ga eū vt mittat ad me tharsi-
am. hꝫ eīm sapientiā ⁊ sermonē
suauē. poterit eum forsitā ex-
hortari ne talis taliter moria
tur. Uenit igitur puella ad na
uim ad quā ait athanagora.
Ueni ad me tharsia vbi nunc
est ars studiorū tuorū vt cōso-
leris dn̄m nauis ī tenebris se-
dentē ⁊ vt ꝓuoces eū exire ad
lucē. qꝛ nimis dolet ꝓ cōiuge
et filia sua. Accede ad euz vt
ad lucē veniat. qꝛ forte deus
per te luctū suū in gaudiū cō-
uertet. Si eni hoc poteris fa-
cere dabo tibi. xxx. sestercias
auri ⁊ tot argenti. ⁊ ꝑ. xxx. dies
redimam te a lenone. Puella
hoc audiēs cōstanter ad eum
descēdit ⁊ humili voce saluta
uit eū dicēs. Salue qͩcunqꝫ es
⁊ letare scias qꝛ innocēs ꝟgo
q̄ ꝟginitatē suā inter naufra-
gia sua et castitatē inuiolatā
obseruauit te salutat. tunc in
carminibꝰ cepit modulata vo
ce cantare et in tanta dulcedi
ne ꝙ admirabaꝶ appolloniꝰ ⁊
dixit cātando ea q̄ hic sequūꝶ
ꝑ scorta gradior sed scorti cō

ſcia non ſum. Sic ſpinis roſa neſcit violariter vllis. Coꝛruit ⁊ raptoꝛ gladiū ferient; ab ictu. Tradita lenoni nō ſum violata pudoꝛe. Uulnera ceſſaſſent animi: lachꝛimeqꝫ deeſſēt. Nulla ergo melioꝛ ſi noſcā certa parentes. Unica regalis generis ſum ſtirpe creata. Ipſa iubēte deo letari credo aliquādo Fuge mō lachꝛimas curā diſſolue modeſtam Redde polo faciem mentēqꝫ ad ſidera tolle. Jam deus eſt hoīm plaſmatoꝛ rectoꝛ ⁊ auctoꝛ. Nō ſinet has lacrimas caſſo finire laboꝛe. Ad hec appol. leuauit oculos ⁊ vt puellaz vidit ingemuit ⁊ ait. Heu michi miſero qꝫ diu luctaboꝛ gratias ago pꝛudentie tue et nobilitati. Hanc vicē repēdo vt memoꝛ tui ſum qn̄ letari licet regni mei virib⁹ leuaboꝛ. Foꝛſitan vt dicis regio genere oꝛta es: natalibus parentum tuoꝛū repꝛeſentaberis. Nūc accipe centū aureos et recede noli me appellare. Recenti enī luctu renouata calamitate tabeſco. Puella acceptis aureis abire cepit et ait ad eam athanagoꝛa. quo vadis tharſia. ſine fructu laboꝛaſti. non potuiſti facere miſericoꝛdiā ac ſubuenire homini interficiēti ſe. Et ait tharſia. Oīa q̄cunqꝫ potui feci. ⁊ dans michi centū aureos abire rogauit Athanagoꝛa ait. dabo tibi ducētos et deſcende ⁊ redde ei quos dedit et dic ſalutē tuā quero ⁊ non pecuniā. Deſcendens tharſia ait et ſedit iuxta euz. Si in iſto ſqualoꝛe eſtimaſti manere pmitte me tecū ſermocinari. Si ergo parabolaruz mearum ſolueris queſtionē: vadam. ſin alias refundam tibi pecuniam ⁊ recedam. Tūc appol. ne reciperet pecuniam ſed etiam puelle pꝛudenti negaret ſermones ait. lꝫ in malis meis nulla cura mihi ſuppetat niſi flēdi et lugendi tamen ne oꝛnamento pꝛudentie tue caream dic que michi interrogatura es et abſcede. Peto eni vt fletibus meis ſpacium tribuas Ait tharſia. Audito me. ē domus in terris que nobis clauſa reſultat. Ipſa domus reſonat tacitus ſed non ſonat hoſpes. ambo cōcurrūt hoſpes ſimul ⁊ domus vna. et ait. Si rex es vt dicis cōuenit te eſſe michi pꝛudentioꝛē: ſolue queſtionem. Ait appol. Ne ſcias me eſſe mentitū domus que in terra reſonat vuda eſt. hoſpes tacit⁹ piſcis eſt q̄ cū domo ſua currit. At illa. Lōga fe[illegible]oꝛ velox foꝛmoſe filia ſilue Innumera pariter comitū ſtipāte caterua. Curro vias mł:

tas vestigia nulla reliquo Ap
pol.ait. Si licitũ esset ostẽdã
tibi multa q̃ nescis cũ rñdebo
q̃stionibus tuis.miror te tam
tenera etate mirifica pruden
tia esse imbutã Nãq; arbor sti
pata cateruis vias mltas cur
rens ⁊ vestigia nulla reliquẽs
nauis ẽ.⁊ addidit puella Per
rotas et edes innoxius ille p=
transit.est calor in medio ma=
gnus quẽ nemo remouit. Nõ
est nuda domus nudus s; cõ=
uenit hospes.Si luctũ pone=
res inocẽs itrares i ignes.Ap
polloni⁹ ait. Intrarẽ balneu;
vbi hicinde flãme p tabulas
surgũt. Nuda dom⁹ in qua ni
chil est nudus hospes ɔuenit
et nudus sudabit Cumq; hec
et similia dicerent puella mi=
sit se super appol. ⁊ districtis
manibus eu; amplexabatur
dicens ei. Exaudi vocem dep̃
cantis respice virginẽ q; virũ
talis prudentie mori nefariũ
est. Si coniugem quem desi=
deras deus ex sua gratia tibi
restituat. si filiam saluã qua;
defunctã dicis inuenire pote=
ris. pre gaudio oportet te vi=
uere. Appol.cum hec verba
audisset in iracundia; versus
est.surrexit et puellam cu; p●
de percussit. Impulsa vero ce
cidit virgo ⁊ genis ei⁹ ruptis
cepit sanguis effluere. contur
bata vero cepit flere et dixit.
O deus conditor celorum vi=
de afflictionem meã nata su;
inter fluctus et procellas ma
ris.mater mea dolorib⁹ cõstri
cta defuncta est et sepultura
est ei negata in terris ornata
a patre meo et in loculo posi=
ta cũ vigiti sistertijs auri ma
ri tradita est. Ego vero infelix
stranguilioni ⁊ dyonisiade im
pijssimis homib⁹ a patre meo
sum tradita cũ ornamentis ⁊
regalibus vestibus ⁊ iussa su;
a seruis eorũ occidi.tãdẽ peti
ui vt deũ inuocarẽ anteq; me
occideret quod michi cõcessit
Piratis supuenientib⁹ capta
sum et q̃ me occidere volebat
fugam petijt et in hũc locum
deducta.et de⁹ quando ei pla
cet me reddat patri meo ap=
pollonio. Appollonius audi=
ens oia hec signa certissima
exclamauit voce magna ⁊ ait.
O dñe misericors q̃ conspicis
celum et abyssum et omnia se
creta patefacis benedictum
sit nomen tuum. Cum hec au
disset cecidit super amplexus
tharsie filie sue et osculatus ẽ
eam cum leticia et pre gau=
dio fleuit amare et ait. o dul
cissima nata mea et vnica di=
midiũ anime mee non moriar
propter te.inueni pp̃ter qua;
volui mori alta voce clama=
bat dicẽs Currite famli curri
te amici currite oẽs ⁊ miserie

mee finē imponite: inueni quā perdiderā/scz vnicam filiam meā. Audito clamore famuli cucurrerunt: currit inter illos athanagora prīceps et descē dentibus illis in nauim inue= nerūt illum flentē pre gaudio super collū filie sue et dicentē Ecce filia mea quaz lugeo di midiū anime mee iam volovi uere: omnes pre gaudio cum eo flebant. Tunc erigēs se ap pollonius proiectis vestibus lugubribus indut⁹ est vestib⁹ mundissimis et omēs dixerūt O dn̄e ꝙ̄ similis ē filia tua vo bis. si nō esset aliud experimē tum sufficeret ei⁹ similitudo ad probandum eā esse filiam tuā. Tūc filia bis ter quater osculata est patrē ⁊ ait. O pa= ter benedictus deus qui mi= chi gratiam dedit ꝙ te videre potero tecum viuere tecū mo ri. et narrauit ei quō a lenone cōparata ⁊ in lupanari est po sita et quomodo deus virgini tatem suam custodiuit. Audi ens hoc Athanagora timens scz ne filiam alteri in vxorē da ret misit se ad pedes appol. dicens. Adiuro te per deū vi= uuz qui te patrē filie restituit ne alteri filiam des in cōiugē nisi michi. sum eniz princeps huius ciuitatis meo auxilio virgo permansit ⁊ me duce te patrem agnouit. cui appollo nius ait. Non possum tibi esse ꝯtrarius qꝛ multa ꝑ filia mea fecisti: et ideo opto vt ipsa sit vxor tua. Et tunc restat vt vin dicē me a lenone. athanago= ra ciuitatē intrauit. cōuocatiꝭ ꝙ ciuibus dixit. ne pereat ci= uitas propter vnū impiū. Sci atis appol. regem patrē thar sie huc venisse. ecce classes na uium ꝑperant cū grādi exerci tu ad destruendā ciuitatē ꝓ pter lenonē qui filiā suā thar= siam in lupanari ꝯstituit. His dictis cōcursus factus est et tanta cōmotio ppl'i vt nec viri nec femine manerēt quin cur rerent oēs ad appolloniū re= gem videndo eū et miam ab eo petendo. Ait athanagora Cōsulo ad hoc vt non destrua tur ciuitas deducatur ad euz leno. captus est statim et liga tis manibus leno a tergo de= ducitur ad regez appol. regia veste indutus tōso capite dia dema imposuit capiti suo: tri bunal ascendit cū filia et ciui bus dicens. Uidetis tharsiaz virginez a patre suo hodie co gnitam. cuius turpissimus le no ꝯtū erat in eo corruptionē confusionē ꝙ ꝑpetuam ꝓcura bat. nec amicitia sua nec ꝑce nec ꝑcio desistere volebat. fa= cite ergo filie mee vindictam Oēs vna voce dixerūt. Dn̄e leno viuus cōburat ⁊. diuitie

eius puelle dentur. Protinus
adducitur leno et corā omibꝰ
in igne ponitur et totaliter cō
buritur. Tharsia ait villico.
Dono tibi libertatem q⁊ bñ=
ficio tuo ⁊ ciuiū virgo ꝑmansi.
et donauit ei ducētos aureos
et libertatem. Libertatē cun
ctis puellis corā se p̄sentatis
ꝑdonauit et dixit quid de cor
pore vestro hactenꝰ seruistis
ex hoc libere estote. Appollo=
nius ad populum loquēs gra
tias vobis de bñficiis vestris
reddo michi et filie mee factꝫ
Nunc ergo tribuo vobis auri
pondera quinquaginta. Illi
ei capita sua inclinabant gra
tias referentes. Ciues omēs
statuā appollonii in medio ci
uitatis statuerunt: et in basi
scripserūt tyro appollonio re
stauratori domorū nostrarū
et tharsie sanctime filie eius
virgini. Post paucos dies ap
pollo. tradidit filiam suam in
cōiugem athanagore cū ingē
ti leticia totius ciuitatis. et
cuꝫ genero et filia nauigans
cum omnibus suis volēs per
tharsum ꝓficiscēdo ad patriā
suaꝫ ire in somnis āmonitus
est per āgelum vt ephesū iret
et intraret in templū ephes[o]=
rum cū filia et genere suo: ibi
ꝙ omēs casus suos alta voce
exponeret quos passus essꝫ a
iuuentute sua. postea veniret
tharsum et vindicaret filiam
suam. Appol. expergefactus
omia indicauit genero ⁊ filie
sue. Illi autem dixerunt. Fac
dñe quod tibi videt̄ bonū. tūc
iussit gubernatoreꝫ nauigare
ephesum. Qui cum descendis
set rati cū suis templū petiit
et coniunx sua inter sacerdo=
tes sancte vixit. rogauit vt tē
pluꝫ aperiret̄. quod factū est
Hec audiens vxor eius ꝙ qui
dam rex venerat cū filia et ge
nero gemmis regalibus orna
uit caput suum et induit se
veste purpurea et cū honesto
comitatu templum intrauit
erat nimis pulchra et ob ni=
mium castitatis amorē assere
bant oēs nullā tā grataꝫ esse
virginē. quā videns appollo.
nullā noticiā eiꝰ habebat mi=
sit se ad pedes eiꝰ cū filia ⁊ ge
nero. tantus eni splendor eiꝰ
pulchritudinis iminebat vt
ipsa dyadema esse videntibꝰ
putaret̄. statuit in tēplo p̄cio=
sa munera ⁊ post hoc cepit ap
pollo. dicere sicut angelus ei
dixerat. Ego ab adolescētulo
rex natꝰ tyrꝰ appolloniꝰ noia=
tus cū ad oēm scientiā perue
nissē regis iiqui antiochi q̄sti=
onē exolui vt eiꝰ filiā acciperē
Ille vero eaꝫ deflorauit ac in
impietate ꝯtinue tenuit ⁊ me
occidere conabat̄. fugā petii
et in mari omia ꝑdidi ⁊ post a

rege altistrate gratissime su=
sceptus intantum eius beni=
uolentiā sum expertus vt mi=
chi filiam suā in vxorē daret.
Deinde mortuo antiocho ad
regnum pcipiendum vxorem
meā mecū duxi. hanc filiam
peperit vxor mea in mari de
cuius partu defuncta est quā
ego cum viginti sistertijs au=
reis in loculo clausam in ma=
ri misi vt inuenta digne sepe=
liretur. Et hanc filiam meam
nequissimis hominib⁹ ad nu=
triendum cōmendaui et supe
riores partes egypti petij.
Quarto autem decimo anno
aduenies vt filiam meā ex=
peterem dixerunt michi eam
esse defunctam. et dum credi=
di in luctu vixi et in lugubrib⁹
vestibus et mori cupiens mi=
chi filia mea reddita est. Cuz
hec et his similia narraret al
tistratis regis filia vxor eius
leuauit se et rapuit eū in am=
plexus volens eum osculari.
Appollonius autez reppulit
eā a se cū idignatiōe ignorās
q vxor sua essz. At illa. O dn̄e
mi dixit cū lacrimis. dimidiū
aie mee cur sic agis. Ego sum
cōiunx tua altistratis regis fi
lia. Et tu es tyr⁹ appollonius
marit⁹ ⁊ dn̄s me⁹. tu es magr̄
me⁹ q̄ me docuisti. tu es nau=
frag⁹ me⁹ quē amaui nō cau=
sa libidinis sz sapiētie Appol
lonius hoc audiens statiz no
ticiā eius hn̄s cecidit sup col=
lū ei⁹ ⁊ pre gaudio lachrimas
emisit dicēs. Bn̄dictus altissi
mus qui michi filiā cū vxore
reddidit. At illa. Ubi est filia
mea? Et ipse ostēdēs tharsiā
dixit. hec est filia tua tharsia
Illa vero osculata est eā ⁊ sic
cū leticia magna in tota ciui=
tate illa et i circuitu q rex ap
pollonius vxorē suā in templo
inuenit famatū est. Appollo=
nius ascēdit nauē cū vxore et
filia ⁊ genero reuertēs ad pa=
triā suā. Ueniēs igit̄ appollo=
nius antiochiā regnū sibi re=
seruatū recepit et pgens tyrū
ↄstituit in locū suū athanago
ram generū suū. Deinde ipse
cū genero vxore et filia et cuz
exercitu regio veniēs tharsuz
iussit apphēdere dyonisiadē
et stranguilionē ⁊ duci ante se
et corā oib⁹ ait. Ciues thar=
senses nūquid vestrū alicui ex
titi ingratus. Omēs dixerūt.
Nō dn̄e parati sum⁹ p vobis
mori. hec statua est facta q̄a
nos a morte seruastis. Appol
lonius ait. Cōmendaui filiaz
meā strāguilioni et dyonisia=
de vxori sue ⁊ eā michi redde
re noluerūt. Infelix mulier ait
Bone dn̄e nūquid tuipse titu
lū monumēti eius legisti. Ap=
pollonius iussit filiā suā veni=
re in p̄sentia omniū et tharsia

maledixit mulieri ꝛ dixit. Aue salutat te tharsia ab inferis reuocata. Infelix mulier videns eā toto corde cōtremuit ciues mirabant et gaudebāt. Et iussit tharsia venire villicū cui ait. theophile tu agnosti clara voce responde q̄s ad interficiendū me te obligauit Villic⁹ ait. Dionysiades dn̄a mea. Tūc ciues rapuert strāgullionē ꝛ dyonisiadē ꝛ extra ciuitatē trahentes lapidauerunt volētes theophilū occidere sed tharsia eū a morte liberauit dicēs. Nisi michi spacium ad orandū dedisset mō eū nō defenderē. Appolloni⁹ dedit munera ciuitati ad restaurandū ciuitatem ꝛ moratus est ibi trib⁹ mensib⁹. Nauigans inde penthapolim ciuitatē ꝛ curiam ingreditur ad altistratē regē gaudens. Rex senex factus est vidit filiā ꝛ et neptē cū marito suo rege per integrum annū letanter insimul vna ꝑmanserūt. post hoc moritur perfecta etate: manibus eoꝝ dmittēs medietatē regni sui appollonio et medietatē filie sue. Omnibus his ꝑactis dum ambularet appollonius iuxta mare vidit piscatorem qui eum post naufragium accepit. iussitq̄ eū apprehendere et ad palacium duci videns piscator a militib⁹ se apprehēdi putauit occidi. ingressus appollonius iussit eū deduci ad se dicēs. hic paranimphus me⁹ qui michi post naufragiū opē dedit et ad ciuitatē venire ostēdit. et dixit. ei. Ego sū appol. tyr⁹ ꝛ iussit sibi dari. cc. sistertias seruos ꝛ ancillas ꝛ fecit eū comitē suū q̄ꝺdiu vixit. Clamitus q̄ ei de antiocho nūciauit ꝓcidēs ad pedes appollonii: ait ei. Memor esto dn̄e clamiti serui tui appol. app̄hēsa manu ei⁹ erexit eū fecitq̄ eū diuitē ꝛ ordinauit in comitē. His expletis genuit appolloni⁹ filiū de cōiuge sua quē in locū aui sui altistratis cōstituit regē. Vixit appollonius cum cōiuge sua lxxxiiii. ānos et tenuit regnū antiochie et tyri et tyrenensium quiete ac feliciter: casus suos descripsit et duo volumina perfecit vnū in tēplo ephesorum alterum in sua bibliotheca collocauit. defunctus est et perrexit ad vitam eternam Ad quam. ꝛc.

¶ De celesti patria.
Capitulum. cliiii.

Narrat geruasius q̄ i edissa ciuitate ob presentiā sancte ymaginis christi null⁹ hereticus viuere pōt. nullus paganus. nullus idoloꝝ cul-

tor. null⁹ iudeus. Sed nec locum illū barbari pñt inuadere. si quādo exercit⁹ obuenit hostilis stans super portā ciuitatꝫ innocēs puerulus epistolaꝫ legit ꝛ sic eadē die qua legitur epistola aut placātur barbari aut fugiūt effemiati

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Ista ciuitas est ciuitas illa de qua i Apocal'. dicitur. Uidi ciuitatē sanctaꝫ hierusalē descendentē de celo nouam sicut spōsam ornatam viro suo. Ciuitas ista cōstruitꝛ ex viuis lapidib⁹ .i. sanctis martyribus ꝛ aliijs deuotis et placentibus in qua ꝑpter pñtiam sancte imaginis xp̄i nullus idoloꝝ cultor aut hereticus neqꝫ barbarus audet accedere nec locū ilum inuadē. Uel ciuitas ista potest dici corpus nostrū in quo ꝓpter presentiā sancte imaginis xp̄i .i. anime infuse et per baptismū a pctō originali lote. null⁹ heretic⁹ .i. nulla dyaboli versutia aut pōpa viuere pōt. qm̄ in baptismo deo firmiter adherere ꝓmisimus et dyaboli pōpis abrenunciauimus. quoniā homo ad imaginem trinitatis sancte factus et creatus est vt dicitꝛ. Geñ. i. Faciamus hominē ad imaginē et similitudinē nr̄am. ideo dyabol⁹ in eo post baptismū viuere non pōt nisi homo voluerit. Hostis enim noster ita debilis est qꝫ neminē supare poterit nisi hō voluerit. Sed nec locū illū barbari possunt inuadere. barbari sunt peccata mortalia que ꝑ presentiā diuine gratie aiam nostram inuadere nō possunt. Et si ex fragilitate cōditionis nostre et carnis suggestione anima per peccatū aliquod mortale aut saltem enorme inuaditur puerulus innocens id est conscientia remordens exercitum hostilem obuenientem per epistolā ꝯfessionis debet repellere ꝛ post confessionē ꝓ peccatꝫ satisfacere. Et sic eadem die qua puerulus stans in porta .i. inchoatione bone vite epistolā emendationis ꝛ confessionis legit totiēs quotiens barbari consciētiam inuadētes ꝛ bonū opus nostrū retardantes aut placantꝛ aut effeminati fugiunt. sed nunqꝫ placantꝛ qꝛ dum bona opera nostra cōpiciūt plus in temptationis furiā vertuntur et insaniūt. Si aūt ex lapsu carnis nos in presenti laqueū inciderim⁹ nullā tñ ex hoc placatiōnē dyaboli vt a tēptatione vlla desistat habere poterimus. ergo effeminati ꝛ deuicti a nobis fugiunt. Stultuꝫ enim est seruire dyabolo qui

nullo placatur obsequio. sed adherēdū est deo qui sibi seruientibus vitam et mercedē eternam retribuit.

¶ De modo pugne in passione xpi ↄtra dyabolum. Capitulum. clv.

IN anglia vt narrat geruasius ad terminos episcopatus elienēsis est castrū cathubica noie. infra cui⁹ limites e vicino locus est quez vādleburiā dicūt eo ꝙ illic vādali ꝑtes britānie seua xpianorū pemptione vastātes castrametati sūt. Ubi&vo ad mōticuli apicē fixere tētoria planicies in rotūdū vallatis circuncludiꝫ vnico ad instar portalis aditu patēs ad igressū. In hāc cāpi planiciem vt ab antiq̄ssimis tp̄ibus colitur fama que vulgo testaꝫ post noctis conticiniū lucēte luna si quis miles exclamat miles cōtraueniat. statim ex aduerso miles occurrit q̄ ad congrediendū paratus concurrentibus eq̄s aut resistentē deĳcit aut deĳciꝫ. Et itra adit⁹ illi⁹ septa solus miles ingreditur ⁊ ab exteriori aspectu alicui⁹ foris non artatur ad hui⁹ rei fidē rem gestā et multꝫ vulgo cognitā subiūgo quā ab incolis et indigenis auditui meo subieci. Erat in britānia maiori paucis exactis dieb⁹ miles albertus in armis strēnuissimus oībus virtutibus decorus. Hic aliquo die castrū memoratū hospes ingrediꝫ. Et cum in hyemis intēperie post cenā noctu familia diuitꝫ ad focum vt potentibus moris est recitādis antiquis gestis operā daret. tandem occurrit ab indigenis pretaxatū mirabile recensitū: Uir ergo strennuus vt quod auribus hauserat reĳpsius experiētia ꝓbaret. vnū de nobilibus armigeris elegit quo comite locum adĳt. Ad ostensum locū loricatus miles appropinquans ascendit dimissoqꝫ seruo nobili solus campū ingrediꝫ. Exclamat miles vt alterū inueniat et vocem ex opposito miles ad instar militis celer occurrit: pariterqꝫ vt videbatur armatus. Quid plura? Extēsis clipeis directis hastis eq̄ concurrūt. Equites impulsibus mutuis concutiunꝫ ⁊ elisa iam alterius lancea: ictuqꝫ euanescente per lubricū. albertus aduersariū suum potenter impulit ad casum. Cadens et sine mora resurgens albertū ꝑ luta respicit equuz ex causa lucratiua adducere lanceam subducit ⁊ dum eā modo iaculi missibilis emittit femur alberto ictu atrocissimo transfodit. Ex aduer-

so miles noster aut pre gau=
dio victorie ictū vulnusq₃ non
sentiens aut dissimulans di=
sparente aduersario campuz
victor egredit equum lucra=
tū armigero tradidit: statura
grandē: leuitate agilem: et in
apparentia pulcherrimū. Re
gredienti viro nobili turba fa
miliaris occurrit. euentū mi=
ratur casū deiecti militis gra
tum habens et strēnuitatē tā
illustris baronis cōmendans
Et cū caligas ferreas discal=
ciaret vnam sanguis coagu=
lo vidit ɔpletā. Stupet fami=
lia de vulnere sed dn̄s idigna
tur timere. Concurrit excita=
tus popul⁹ et quos ante som
nus presserat excrescēs admi
ratio ducit ad violandū test;
triūphi equus freno non di=
misso tenet ad publicū cōspe
ctum expositus. oclis toruis
ceruice erecta. pilo nigro sel=
la militari. Jam gallicantus
aduenerat equus saltib⁹ estu
ans naribus ebulliens. pedi=
bus terrā pulsans. loris qui=
bus tenebat dirupt; in natu=
ralez se recipit libertatē fuga
facta isecut⁹ disparuit ꝛ nobi
lis miles noster id iniusti vul=
neris ꝑpetuū habet monumē
tū. qđ singulis ān̄is illo eodē
noctis renouāte momēto vul
nus in supficie cut; supductū
recrudescebat. Unde factum
est vt post annos paucos mi=
les illustris aquā transfreta=
uit. Et sub multiplicata ɔtra
paganos pugnandi strēnuita
te vitā dn̄o reddēs ɔmēdauit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Jste miles strē
nuissimus est dn̄s noster
iesus xp̄s q̄ est miles ꝛ rex re=
gū ꝛ dn̄s dn̄antiū q̄ cū milite
s. dyabolo pugnaturus de ca
stro supnorum ciuiū munduz
istū ingredit. humanū genus
redimi nō potuisset nisi dei fi=
lius mundū contra dyabolū
pugnaturus intrasset. Nā an
te xp̄i natiuitatē nullus san=
ctoꝝ q̄ꝺ̄ iustus fuerit regnū
celorū itrare potuit. ꝓpterea
dei filius ex consultu dei pa=
tris ab idigenis suis hoc mi=
rabile intelligēs q̄ an̄ multa
annoꝝ milia limbū inferni in
troierāt. vnū de nobilibus ar
miger; elegit. quo comite mū
dum istū intrauit. cui equum
ante tp̄s pugne ɔmendauit:
q₂ dum xp̄s de maria virgine
nasci voluit ab ei⁹ purissimo
sanguine spūsancto coopante
carnē assumpsit quā ꝑ armi=
gero deputauit. sed cum mi=
les iste campū intrasset et ad
uersariū suū dyabolū cōside=
rass₃ exclamauit miles vt nō
alterū inueniat. et ecce ex op
posito alter miles. s. dyabol⁹
ad instar militis per superbiā

armatus occurrit. sed dñs noster oĩs quos secũ habuit dimisit solus campũ itrauit p̄ter equũ .i. hũanitatem. Qui dum tp̄s passiõis eius appropinquaret ⁊ iudei eũ caperẽt et crucifigerent nullũ secũ habuit: qꝛ discipuli vt euangeliste testant̄ relicto eo fugerunt In orto solus. in captura sol⁹ in cruce solus. in oĩbus passionibus suis ⁊ angustĳs corporis solus . ita vt ipleret̄ illud Jsa. Torcular calcaui solus de gentibus non est vir mecũ Quid p̄s̄a. extensis clipeis directis hastis equi ⁊c. qꝛ dum xp̄s hũanã naturã ad quã redimendã venerat a lapsu primorum parentũ erigeret hũilitatis sue clipeũ extendit hastã suꝑbie nequissimi dyaboli fregit ⁊ aduersariũ suũ potenter impulit ad casum ⁊ ad inferni ꝓfundissima dimersit Sed miles noster iesus xp̄us in hac pugna .i. passiõe sua ꝑ iude traditionẽ et multipharia derisionẽ ac postremã per mortis et crucis sententie ꝓlationẽ cadẽs ⁊ cito resurgẽs qꝛ die tertia sicut ipse testat̄ de se: p̄cedam vos in galileã resurrexit. Tũc aduersarius xp̄i lãceam in die parasceues subducit et femur nobilissimi regis nostri ictu atrocissimo trãsfodit qꝛ xp̄s aut pre gaudio victorie ictũ vulnusq3 nõ sentiens aut dissimulans disparente aduersario: qꝛ dum xp̄s moreret̄ in cruce dyabol⁹ si q̄d in eo p̄tãtis habere potuisset ad eũ venit qꝛ purũ hominẽ eũ credidit miles disparente aduersario et debellato mũdi campum victor egreditur. equum lucratum / id est corpus et aiam in die ascẽsionis sue deo patri tradidit Sz dum nobilis iste de mundo in monte oliueti ad' patrem regreditur turba familiaris occurrit. quoniã omnium patriarcharum et prophetarũ numerus aliorũq3 sanctorum exercitus letissimi ex victoria facti et in limbo infernoꝝ adhuc reclusi singulatim dicebant . Aduenisti desiderabilis ⁊c. Euentum mirantur ca sũ dilecti milit⁊ aduersarĳ sui gratissimũ habẽtes ⁊ strẽnuitatem tam illustris baronis cõmendantes . sed et miles vulnera de triũpho in signum victorie retinuit q̃ in extremo iudicio iustis ad p̄miũ et pctõrib⁹ ad suppliciũ ostẽdet. Stupet familia de vulnere. i. oĩes electi mirantur de tã acerba morte ⁊ christi passione ei regratiantes. sed dominus dedignatur timere: qꝛ viriliter ꝯtra mũdum carnẽ ⁊ demonẽ pugnauit ac potẽter

superauit. Deuotus concurrit excitatus ppl's q̄ prius cū xp̄o ꝯpassionē nō habuit. sed visis vulneribus ⁊ in mēte ptractis amaris passionibus quos prius somn⁹ obliuionis et ignorantie presserat excrescēs admiratio ducit ad vigilandū. huius triūphi test⁊ est equus .i. xp̄i cruentatū corp⁹ in quo (vt Isa. dicit) a planta pedis vsq; ad verticem capitis non est sanitas. ad publicū ꝯspectui oīm fideliū in memoriā est repositū. Jam galli cātus aduenerat ⁊ equus saltibus estuans naribus ebulliēs ⁊ pedibus terrā pulsans ⁊c. Per gallicantū horā mortis xp̄i videl⁊ nonam que tūc erat scd̄m gentiles hora vere meridiei intelligim⁹ attñ oībus nobis erat nox cū pphe-ta dicat. Uanū est vobis āte lucē surgere: q2 quotquot añ xp̄m nascebanẗ ad infernū descēderūt. Propterea xp̄s estuans est saltibus resurgendi ⁊ ad celos ascendendi. Ebulliens naribus in terrorem oīm dānatoꝝ in die iudicij extremi. et pedibus terrā pulsans id est hoīes de terra resurgere faciens cū vox turbe nouissime sonuerit. surgite mortui et venite ad iudiciū. Tunc dicturus est iustis. venite possideat⁊ paratū vobis regnū ab initio secu.i. Sed reprobi expectabunt illā sententiā tremēdam qua eis dicetur. Ite maledicti. A quo ⁊c.

De causa subuersiōis troye. Capitulū. clvi.

Refert ouidius de bello troyano ꝙ helena fuit rapta a paride et ꝙ prophetatum fuit ꝙ ciuitas troiana non esset subiecta quousq; achilles mortuus ess⁊. Mater hoc audiens eum in quada⁊ camera inter domicellas cuiusdam regis in habitu muliebri occultabat. Quod itelligēs vlixes nauem cum mercimonijs preparauit ponens etiam ornamenta muliebria et arma splendentia et sic ad castrum deuenit vbi achilles cum domicellis inclusus manebat. qui statim cum naue⁊ ornamentis et armis vidisset cum domicellis causa emendi mercimonia intrauit. s⁊ cū vlixes curiose arma tractass⁊ et illum apprehendere sollicitasset achilles hastam arripuit et vibrauit et sic paruit res. Que⁊ vlixes apprehendens et ad troyam deducens preualuerunt greci. Ipsi vero mortuo capta est troya et obsides partis aduerse sunt liberati.

Moralisatio.

¶Carissimi. Paris dyabolū significat. Helena ꝟo aīa3 siue totum genus humanū a dyabolo captum. troya infernum vlixes xp̄m. Achilles sp̄m̄ sanctum. Nauis mercimoniȷ̄s onusta est beata virgo maria virtutibus adornata. Arma achillis sūt crux/claui/ lācea corona. ⁊c̄. Ante xp̄i mortem troya. s. infernus preualuit: et antiquos patres in obsidione tenuit. s3 xp̄o mortuo i die pasceues infern⁹ capitur ⁊ obsides quos tenuit reddidit.

¶De pena peccatorū nō satisfaciendū in presenti ꝑ delictis. Capi. clvij.

Quidam imperator erat qꝫ ianitorē prudentē habebat qui a dn̄o suo instanter petiȷ̄t vt eum ianitorē ciuitatis p vnum mensem esse concederet: ita ꝙ ab omni gibboso: monoculo scabioso impetiginoso ac herinoso denariū haberet. Imperator ei concessit et sigillo roborauit. qui ministerio suscepto stetit in porta ciuitatis vt intrantes et exeūtes notaret et videret si aliqđ lucrū ex officio posset obtinere. Quadā vero die gibbosus cappatus illam portam itrauit. Janitor ei obuiam venit ⁊ denariū ab eo petiȷ̄t secundū statutū et imperatoris preceptum. Gibbosus renuit et nichil dare voluit. Tunc ianitor manus in eū iniecit eiusqꝫ capuciū accipere voluit. dū aūt caputium tolleret leuando inuenit eum monoculū: statim duos denarios ab eo petiȷ̄t. Alter dare noluit. sed fugere proposuit. sed ianitor per capucium eum traxit et ecce nudato capite ia3 scabiosus apparuit: statim tres denarios postulauit. Gibbosus hec videns cepit ei resistere. nudatisqꝫ brachiȷ̄s apparuit impetiginosus. Janitor vero quartum denariū postulauit. Cui defendenti capam abstulit ⁊ cadente illa herinosus apparuit: quare quintū denarium ab eo petiȷ̄t. Et sic contigit ꝙ qui vnū de iure dare noluit inuitus quinqꝫ dedit.

¶Moralisatio

¶Carissimi. Jste imperator est dominus noster iesus xp̄s Janitor est prelat⁹ aut discretus confessor qui habet stare id est verba dei et eius precepta promulgare in porta ciuitatis. Ciuitas ista est mund⁹ qui tm̄ vnam portam intrandi habet. s. ventrem. quia vn⁹ introitus hominū et iumentorum. Sed sūt multe porte ad exeundum. quia/sc3 aliqꝫ moriuntur gladio. aliqui subito.

aliqui a bestijs scdm diuersi-
tatē ⁊ mortis multiplicia gña
Sed anteq̄ per portā mortis
mundū istuʒ exeat oportet de
necessitate q̄ soluat ianitori
denarium si aliquam maculā
habeat. Per istū gibbosuʒ sca
biosum impetiginosuʒ .⁊c. pec
catorē intelligere cōgruit ple
nū vicijs ⁊ cōcupiscētijs ⁊ pre
cipue q̄ in septē peccatis mor
talib⁹ est inuolutus q̄ p quoli
bet vicio vnū denariū soluat
.s. auar⁹ largitatē: gulosus so
brietatē. luxuriosus castitatē
supbus humilitatē. iracūdus
māsuetudinē. ⁊ sic d̄ ceterʒ pec
catis ad cōtraria pcede quia
de necessitate est vt soluat hic
vel alibi Et quod hic pōt vna
die solui vix alibi per annū po
terit. Redde ergo quod debes
et secure poteris transire per
portā clarissimaʒ ad vitā eter
nam ad quā nos pducat. ⁊c.

¶ De ppetuitate aīe.
Capitulum. clviij.

Rome inuentum est corp⁹
incorruptū: altius muro
ciuitatis cū istis versibus. Fi
lius euandri pallas quē lan-
cea curni Militis occidit in
morte sua iacuit hic. Lucer-
na ardens erat ad caput eius
que nec liquore nec flatu exti
gui poterat donec subter flā-
mam foramine facto cuʒ acu
aer fuisset immissus. Vulnus
autem gigantis quattuor pe
dum fuit et dimidiū qui etiaʒ
post euersionem troie occisus
iacuerat per duo milia anno
rum ducentos ⁊ quadragita.

Moralisatio.

¶ Carissimi Iste gigas est pri
mus pater nr̄ adam qui erat
plasmatus et non corruptus:
nisi per peccatū. Iste erat alti
or muro ciuitatis que mund⁹
iste dicitur. Altior enim erat
quia teste. ps. Omia subiecisti
sub pedibus eius ⁊c. Iste erat
grauiter vulneratus quando
contra dei preceptum de fru-
ctu ligni vetiti comedit nō tā-
tum ipse vulneratus sed et to
tum genus humanum vulne-
re perditionis profundissimo
laceratū erat: ita q̄ nec in ce-
lo nec in terra nec inter ange-
los nec inter hoies inuentus
est aliquis qui poterat illud
curare donec fili⁹ de regalib⁹
sedibus ad ima nostre morta
litatis descendens venerat q̄
per passionis sue sanguinem
roseum vulnus humani gene-
ris atrocissimū perfecte cura-
uit. Lucerna ardēs ad caput
que nec liquore nec flatu exti
gui potat est pena infernalis
in qua diuina visione carebat
per quattuor milia annorum
que nec liquore. i. oratiōe ali-

cuius sancti nec flatu id est ie iunio poterat eum ab ista pena liberare nec extinguere donec flama .i. diuine mīe cum acu acerbissime passionis ex eius ꝟtute aīa cum dignitate descendit ad inferos ⁊ eum secū ad paradisi gaudia perduxit vbi eternaliter clara visione dei ꝑfrui poterit nisi peccatis se voluntarie subijciēs subiacere penis velit.

¶ De inuentione vineaꝝ.
Capitulum clix.

Iosephus in libro de causis rerum naturalium dicit. ꝙ noe īuenit vitē siluestrē id est labruscam a labris terre ⁊ viarum dictam: que cum esset amara tulit sanguinem quattuor animalium. scilicꝫ leonis agni porci ⁊ simee. quo terre misso fecit fimum quem ad radices labruscarum posuit. Sic ergo vinū eorum sanguine est dulcoratum. quo facto noe postea de vino iebriatur. et nudatus iacens a filio iuniori derisus. qui omnibus filijs eius congregatis dixit se sanguinem dictorum animalium posuisse hominibus pro doctrina.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Per vinū multi facti sūt leones propter iram nec illo tp̄e habent discretionem. Aliqui eni sunt agni per verecūdiā. Aliqui sunt simee per curiositatē assumptam ineptamqꝫ leticiam. Nam simea omnia corā se facta etiā facē ꝓponit sꝫ destruit. Quā si capere volueris plumbeos calceos habeas et dum te illos exuentem induētemqꝫ cō spexerit et fortiter ligantem sił'r facit. que cum currere tēptat torquet grauedine ⁊ capitur. Quod de multis hominibus est siłe. qui dum singula tēptāt in ebrietatibus vix aliqua ꝑficiūt sed sicut simea destruunt et confundūt.

¶ De retractiōe dyaboli ne bonum operemur.
Capitulum clx.

Frequens est vt āgeli sathane in angelos lucis se trāsformēt: ⁊ in hūanis mētibus aliquid dyabolice imissionis nutriant. Ad istorū cognitionem quoddā notamine dignissimum subditur exēplū Erat ī regni arelatēsis fimbꝰ ep̄atu valētino castrū q̄ddaꝫ cuiꝰ dn̄a ī assiduā duxit ꝯsuetudinē īfra missaꝝ solēnia pꝰ euāgeliū eccl'iaꝫ egredi. Non eni poterat ꝯsecrationē dn̄ici corpis sustinere. Cū ꝑ multos annos huiꝰ rei vir eiꝰ dn̄s castri noticiā habuisset nec tāte presumptionis causā sedulus inuestigator inuenisset. semel

quodam die solẽni finito euã-
gelio egrediens dña per viruz
et ministros eius inuita ⁊ reni
tẽs detinet. statimq̧ sacerdo-
te verba cõsecratoria ꝓferẽte
dña spiritu dyabolico leuata
sursum auolat partẽq̧ capel
le secum in precipitiũ ducens
amplius in finib⁹ illis nõ ẽvi-
sa. Sz ⁊ pars turris cui capel
la innitebatur adhuc supma
nẽs rerũ fert testimonium.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Castrũ istud de
quo dicit mundus iste intelli-
gitur. Hui⁹ castri dñs est spũa
liter homo mũdan⁹ totaliter
mũdo deditus intantũ ꝙ cũ
per diuinã inspirationẽ aliqñ
opus aliquod bonũ inceperit
ꝓpter mundi vanitatẽ cui de
ditus est pficere nõ põt. ita ꝙ
ꝓpter mũdana sepe vitã suã
amittit. Dyabolus em̃ q: hu
mano generi semp inimicus ẽ
plus de perficiendo aliqđ bo-
num nos subtrahit q̃ȝ ad inici
andũ hoc adducit. cõsiderat
nãq̧ ꝙ in fine victorie pro vi-
rili pugna datur palma glo-
rie. sed dñs huius castri est di
scretus confessor. qui cum vi-
derit dñam suam. i. ouem sibi
in ecclesia commissam errare
et preceptis ecclesie non velle
obedire: sed post euangeliũ. i.
ammonitionẽ fraternaz exire
ecclesiam: hoc est quando sa-
cerdos et confessor tuus tibi
viam salutis pandit et instru
it. et tu errans attendere sper
nis. certe p ministros. i. eccle-
siasticas censuras ⁊ excõicati
onem publicã te iuito ad obe-
dientiam introducet. Sed si
tunc verba consecrationis / id
est anime tue salutẽ sustinere
non poteris: spiritu dyaboli-
co leuaberis et ad inferna no
uissima cõuolabis vbi erit fle
tus et stridor dentium. Uerba
salutis nostre sunt verba pre-
dicationis et bone exhortati
onis que quotidie et ꝑsertim
in diebus festis proferuntur.
Sz sunt aliqui ita spũ dyabo
lico inflati ꝙ cũ ad sermonem
pulsuz audiunt iam primo se
ad requiem in lecto ponunt ⁊
tunc pri⁹ dormire incipiũt cũ
totam noctẽ in vanitatib⁹ et
lasciuijs alijsq̧ comessationi
bus deduxerunt: ita vt de il-
lis merito Job dicat. Noctez
verterũt in diem. Et sũt aliq
qui dũ mane surgunt ad eccle
siam non pro audienda missa
aut sermonem predicationis
intelligendo ꝓperant sed eoꝝ
mercantijs aut certe fabulis
intendendo plus festinant Et
sunt aliqui qui dũ corpore p̃-
sentialiter in ecclesia cõsistũt
cordis tamen sollicitudine
ad exteriora vagantes ad de
um placandũ nõ dirigũt Alij

unt qui dū ecclesiā intrātes
missam audire incipiunt. sed
euangelio lecto more isti⁹ do=
mine ecclesiam exeunt et in ci
miterij confinibus ⁊ muris se
ponunt vt sermōe finito ad cā
pane sonitum ne predicatio=
nem audiant ad ecclesiam re
currant et cito recedant. hos
discretus cōfessor admonitio
ne prehabita inuite renitētes
ab ecclesie gremio vt p̄dictuz
est debet amputare.i. dyabo=
lo dum non penituerint cōmē
dare.ne ipse criminibus eorū
quasi consentiendo reus a do
mino iudicetur quando dice=
tur ipsis. Ite maledicti.

¶ De deo ꝓ suis bn̄ficijs
semp regratiando. clxi.

In regno anglie monticu
lus quidam est in nemo=
roso saltu ad staturā hominis
in apicē surgēs. In quem mi=
lites alijq3 venatores ascēde
re consueuerunt cū estu et siti
fatigati aliqd instantie sue q̄=
rebant remediū. Uerum ex lo
ci et rei cōditione relictis lon
ge socijs solus quisq3 ascēdit
cūq3 solus quasi ad alterū lo=
quēs diceret sitio stati ex im=
prouiso e latere ꝓpinator asta
bat celebri cultu vultu hilari
manu exposita cornu grande
gestans auro gemmisq3 orna=
tum sicut quorūdam vsq3 ho
die moris ē vice calicis necta
ris ignoti sed suauissimi sapo
ris offerebatur quo hausto to
tus calescētis corporis estus
et lassitudo fugiebat: ita vt
nō laborasse sed laborem arri
pere velle quis crederetur: s3
et sumpto nectare minister lin
theolum mūdissimu3 ad ora
siccāda porrigebat. Et exple
to suo ministerio dispuit nec
mercedē pro obsequio nec ꝑ
inquisitione colloquiū expe=
ctabat. Hoc multis annosita
tis antique curriculis apd ve
tustissimos celeberrimum ac
quotidianū agebat. Deniq3
venator quidam miles venā=
di causa locū dictū accessit et
postulato potu ac sumpto cor
nu non illud vt cōsuetudinis
et vrbanitatis erat pincerne
restituit: sed ad propriū vsum
retinuit. Uerum dn̄s comper=
ta rei veritate p̄donem dāna
uit et cornu anglorum regi hē
rico vetustiori donauit ne tan
ti criminis fautor fuisse cēseret.

¶ Expositio.

¶ Carissimi. Nemorosus sal=
tus regnū celorū est. et monti
culum mundū istū esse intelli
gimus. qm̄ in mūdo teste psal
mista reptilia sunt quorū nō
est numer⁹. Uenator est homo
qui quotidie in hoc mūdo ve=
natur et singulis diebus cursi
bus vnam dietam ad morte3
venandam montem istū ascē

dit.sed cum in ista venatione nil nisi reptilia tribulationis et aialia dyabolice deceptionis inuenerit estu diuini ardoris et siti remunerationis ad cornu olei miarum accedat. quod de fonte sue benignitatis omibus affluenter tribuit et nō improperat. Cornu filius dei est qui nectar illud salutare suauissimi saporis i ara crucis ex suis sanctissimis vulneribꝰ celebri cultu.vultu hilari.manibus latissime expāsis pro redēptione totius generis hūani largiter ꝓpinauit Cornu istud preciosum auro est ornatum quando corpus illō gloriosuȝ saluatoris nostri diuersis tormentorū suppliciis ac flagellationuȝ vulneribus roseo sanguine i plāta pedis vsqȝ ad verticeȝ capitis(Isa. teste)est transfusum. Cornu ē gemmis decoratum quando caput illud gloriosum spinarum densitate fixuris atrocissimis est perforatuȝ.Iste pincerna dat nobis manutergiū confessionis ⁊ indulgētie quo crimina nostra abstergamus quare vas mundū.i.cor contritum et humiliatū ac a peccatis purgatuȝ reddere debemus.et pro potu suauissimo gratias sempiternas agere. quod si non fecerimus iudex viuorum et mortuorum cornu a nobis exiget in die extreme vltionis:et in confusioneȝ nostram cunctis videntibꝰ ostēdet et in patibulo infernali ppetuo cruciandos suspēdet.

¶De cauēdis īprecatiōibꝰ cū expositōe.Ca. clxij.

REm nouaȝ atqȝ insolitā sed salubri cōsilio plenā et cautelā incautis facileȝ pstātem narrat Geruasius tilslenbergeñ.ad ottonem romanoruȝ imperatorē q in catilonia epatu gerūde est quidam mons excelsus valde huiꝰ ambitus arduus est et ꝑ pte inaccessibilis ad ascensum. in cuiꝰ sūmitate lacus ē aquam continens subnigrā et in profundo imperscrutabilē.Illic mānsio fertur esse demonū ad modum palacij dilatata ⁊ ianua clausa :facies tamen ipsius mansionis sicut ipsorū demonum vulgariter est incognita ac inuisibilis. In lacum si qs aliquem lapidem aut aliam solidam ꝓiecerit materiam: statim tanq̄ offensis demonibus tempestas erūpit. Et in quadam mōtis particula est nix perpetua:glacies ꝯtinua illic cristalli copia et nulla vnq̄ solis presentia. Ad huius montis radicem fluuius ē aureas habens arenas.vnde ex eius arenis aurum quod vulgus palliū nominat elicitur.

In huius montis cõsistentia et circuitu argentum foditur et multiplex fertilitas erumpit. Erat in coniuncta monti villa vir quidã agricola. Hic quadã die cũ domi rebus domesticis intenderet et eiulatu filie paruule cõtinuo et implacabili turbaret. tandẽ vt offensis mos est filiam suã demonib⁹ cõmẽdauit. Cõmendationi statim incaute paratus receptor occurrit et inuisibili raptu demonuꝫ turba puellam adduxit. Cõpleto iam ab his septennio dũ ad radicem montis indigena quidaꝫ iter arripuit vidit hoĩem celeri cursu transeuntẽ q̄ flebili voce plangebat. Heu me inquit miserũ quid agam qui tanto pondere premor. Reqsitus ab alio viatore que sit tanti doloris cã respõdit se in mõte iã septennio transisse sub cõmẽdatione demonũ qui ipo quotidie ꝑ vehiculo vtebãtur Et vt auditor rei tã incredibili fidẽ adhiberet argumentũ certissimũ iunxit esse in simili cõmendatiõe quãdã filiam vicini sui quã nouerat. De puelle huius educatione tediũ facientes demones ipsam libẽter cõmendatori suo restituissent si modo pater eã in monte reciperet. Stupet auditor incertus an sileat incredibilia an loquatur eligit vt patri statum filie denũciet ad patrẽ transiens euꝫ repperit de diutina filie amissione querulantem. Inquirit causam plangendi et audita rei fide adiecit que premisimus ab illo quo vice vehiculi demones vtebantur audisse. Consultus dicens eẽ vt ad loca designata veniens sub diuini nominis attestatione ad restitutionem commisse filie demones adiuraret. Auditis nuncũ verbis pater obstupuit. et dum intra se cogitat quid deliberatius agat eligit consilio nuncij se supponere. Montem ascendit per loca. lacus discurrit. demões vt commendatam filiam reddant adiurat. ⁊ tandem quasi repentino flatu filia prodit in mediũ procera statura oculis vagis ossibus ⁊ neruis pelle vix herentibus horrenda aspectu idiomate nullo vix aliquid humanum sapiens et intelligens. Receptam prolem pater admirans ⁊ dubius an alendam retineat episcopum gerundinensem adijt euentum tristem pandit: quid agendum ei sit sollicitus exq̄rit. Episcopus vt vir religiosus et exemplo bono commissum sibi gregem informans puellam in omnium aspectũ exponit. reiq̄ seriẽ pandens

predicando docuit subditis ne de cetero sua demonib⁹ cõmendẽt eo ꝙ aduersarius noster dyabolus tanq̃ leo rugiens circuit querẽs quẽ deuoret.et quosdam vt datos mactet.et sine spe reddendi icarceratos sibi retineat. quosdã vt cõmendationes ad tẽpus maceret et affligat. Nec diu post illo quos demones ꝓ vehiculo vtebantur:cõsimili patris imprecatione in medium exijt ⁊ quia cum raptus erat maioris ꝑfectiorisq̃ discretionis extiterat fidelibus ac intelligibilib⁹ que apud demones gerebantur exposuit. Asserebat iuxta predictũ locuz in subterranea specu palaciũ esse latum.In cuius aditu ianua est et ibidem quedam obscuritas ad quã cũ mutuo applausu postq̃ demones orbis partes percurrerint cõueniũt et quid egerint maiorib⁹ suis nunciant.Uerum hãc palaciũ cõsistentiam nullus preter ipsos ⁊ eos qui ꝑpetue dãnationis iugo in demonum transierunt ꝓprietatem.Ex predict⁊ carissimi informari possumus vt cum aliquib⁹ in factis nostris ꝯtrarietatibus aduenientibus impedimur non statim dyabolum aut eoruz auxiliũ inuocemus neq̃ familiã nr̃az q̃uis in aliquo delinquẽtem dyabolo cõmendemus: quia qui sibi cõmendatur in corpore magis studet atq̃ cõtrarietur de operib⁹ bonis que hõ posset tunc operari in mente sperans aliquid ꝓprietatis in mente possidere qui cauti⁹ insidiatur vt rapiat pauperẽ animã per peccatũ infectam vt attrahat eã in penam ⁊ dãnationẽ perpetuã in lacũ miserie et lutum fecis quoniam ibi est: nix ꝑpetua.glacies cõtinua attestante beato Job q̃ ait.Ibi transitur ab aquis niuim ad calorem nimiũ et ecõtra. Illic christalli copia ⁊ nũq̃ solis p̃ntia. Cristallus speculum et faciem clarissimam sancte trinitatis signat. Speculum inq̃ sine macula i quo sanctorum angelorũ exercit⁹ videre congaudet.in infernis nullo tempore per miam illucescet. Sed illic est cristalli p̃sentia.i. ignis intolerabilis ꝑpetua copia.in qua hominis filia.i.peccatoris dãnata anima nõ solum septennibus sed sempiternis supplicijs traditur crucianda.

¶De timore inordinato. Capitulum. clxiij.

Alexander regnauit qui vnicum filiũ nomie celestinum habebat quẽ multum dilexit. i animo suo cogitauit bonum est filiũ meũ ad doctri

nandum dare. Uocauit quendam phm et ait. Magister accipe filiũ meũ ad doctrinãdũ et dabo tibi mercedem. At ille. Dñe p̃sto sum voluntati vestre per omia satisfacere. Puerum secũ accepit et circa eum diligens erat. Accidit vno die q ad qδdã pratuz cũ discipulo suo celestino perrexit ãbo i prato vnũ equũ scabiosum viderunt iacentem. iuxta equũ erant due oues adinuicẽ ligate que herbas cõedebant. Accidit q iste due oues iuxt equũ pascebant. vna ex pte dextra equi. et alia ex parte sinistra sic q equũ appropinquabãt ⁊ corda cũ qua erãt ligate cõtinue supra dorsũ lata ẽ quousqꝫ sup scabiẽ in medio dorsi peruenit. Equus cũ cordam in vulnere dorsi sentiebat surrexit et magis ac magis grauabatur. et pre magno dolore cũ impetu incepit currere ⁊ duas oues portabat. et quãto plus oues ponderabãt tãto magis corda vulnus penetrauit ac dolorẽ augmẽtauit. Erat tũc ꝓpe pratũ dom⁹ molendinarij. Equus vero ex magno dolore furiosus domũ illam cũ ouibus itrauit in qua nemo erat nisi ignis. Equus vero hincinde ignez dispersit intantũ q tota dom⁹ incepit cõburi. et seipsum cũ ouib⁹ totaliter cõbussit. Tunc ait magister discipulo suo celestino. Carissime iam vidisti principium et mediũ ⁊ totius rei geste finẽ integraliter cõpletum fac michi de ista materia versus sine falsitate. ⁊ quis debꝫ pro cõbustione domus soluere. Qδ nisi feceris amẽ dico tibi penam magnaz sustinebis Celestinus discipulus absente magistro suo per se prexit ⁊ multum studebat. sed versus cõponere minime sciebat. Ex hoc multum tristis semp erat celestinus: statim dyabol⁹ in specie hois ei obuiabat ⁊ ait. O fili cur tantũ tristaris. qui ait. Non expedit tibi dicere. ⁊ ille. Dicas michi secure. ⁊ tuũ negocium expediã. Ait celestinus. Deberem versus cõponere sub pena graui de equo scabioso et duabus ouibus ⁊ penitus ignoro. At ille. Ego suz diabolus in specie hominis ⁊ optim⁹ versificator magistrũ noli timere. sed michi ꝓmitte q meus seru⁹ fidelis eris versus tibi cõponã melius q̃ magister tuus. Celestin⁹ vero cõsensit fide data q fideliter ministraret si promissum cõpleret. At ille sibi hos versus dixit. Nexus ouem binam per spinam traxit equinã. Lesus surgit equus pendet vtrunqꝫ pecus. Ad molendinũ põdus

portabat equinuȝ. Dispergē do focum se cremat atqȝ locū Custodes aberāt singula dā-na ferant. Puer vero cū istos versus habuisset gauisus est valde. Domum perrexit. Ait magister. Fili nunquid versus legisti siue fecisti. At ille Etiā magister. Uersus recitauit sicut superius est scriptū. Magister cū hec audisset admira batur et ait. Dic mihi fili qs tibi fabricauit. Et ille. nemo Qui ait. Nisi michi veritateȝ dixeris vsqȝ ad sanguinis effu sioneȝ flagellatus eris. Puer vero timens a principio vsqȝ ad finē omia ei retulit quomō diabolo esset obligatus. Magister vero cōtristatus est valde: fecit puerū reuocari et cōtritione magna ꝯfiteri. ac diabolo abrenūciare. et post hoc factus est homo sanct⁹ et deo aiam post vitā bonā reddidit

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste rex est dn̄s noster iesus christus in custodia/scȝ phi et prelati tradit⁹ ad doctrinandū in bonis operibus qui sepius circa pratū id est mundū ambulat. videt equum scabiosum iacentem. hoc est peccatorem in peccatis suis iuolutū. et duas oues ligatas/id est prelatum ecclesie et predicatorem qui debēt adinuicem ligari cum corda charitatis. Prelatus ecclesie tenetur scdm iura predicatores admittere. sicut sunt fratres minores et predicatoros Isti duo propter nimiā charitatem per quā sūt ligati sepe tangunt locum doloris in peccatore. hoc est prelat⁹ per censuram ecclesiasticaȝ aliquos excōmunicat: predicator sermocinando peccata eorūȝ tāgit. Unde videmus ꝙ aliqui qui sūt tacti per prelatū aut predicatorem non corrigant sed statim ad modum equi incipiūt recalcitrare. ⁊ murmurare ꝙ ambos secum portat eos vbiqȝ detrahendo oblata aut decimas sufferēdo elemosinas facere. sed tunc quid sequitur. Equus ambas oues ad molēdinum. ⁊c. i. peccator sepe ad vtrūqȝ hoc incōueniēs ducit quotiens eos verbo aut opere ledit et igne detractionis cōburit quotiens famaȝ eorum denigrat. Uel aliter potest reduci. equus iste scabiosus erat totū genus humanū per peccatuȝ primi parentis infectū. Due oues ligate duo testamenta: qr in vtraqȝ lege decem precepta sunt posita. Ecce ligantur magna adinuicem ꝑ istas duas leges equus scȝ peccator tāgitur quādo ꝓpter peccatū pena scdm vtrā-

ꝙ legē apponit. Sed sepiꝰ peccator recalcitrat sicut datan et abiron ↄtra deū murmurabāt. et ideo perierūt. Et ideo totū genus humanū si per penitentiā cōdignā tactū fuerit per xpi passionē oportꝫ ꝙ recurrat ad molendinū cū duabus ouibus. i. cū duobꝰ testamentis ad ecclesiā. s. recurret et ibi seipsum cōburēt gratia diuini amoris. qꝛ lex antiq̄ dicit illud qđ dicebaꝛ in figura. In noua habeꝛ. ꝛc. qꝛ lex antiqua nō est totaliter extincta sed spūssancti grā cōbusta. qꝛ in ātiqua lege hoc qđ dicebatur in figura in noua habetur expositū. Lex noua etiā spūssancti grā est cōbusta sicut testatur Salomō. Mittā vobis spm̄sanctū. ꝛc. s. ignē amoris. Uel aliter pōt reduci. Equus scabiosus in prato pctōr est in mundo. Due oues ligate corpus et aīa per baptismū adinuicē ligati vt sint de vna volūtate caro spm̄ nō ↄtradicat sꝫ miser hō sepe seipsū cū corpore ⁊ aīa trahit ad molendinum. i. ad īfernū vobis oēs singula dāna ferāt. i. oēs sēsus p pctm̄ absentes erāt intervtutes q̄s in baptismo receperūt ideo q̄lꝫ penitētiā suā portabit. vt si visus vidit illicita. auditꝰ audiuit detractoria. Et sic q̄libꝫ in suo genere acriter puniatur. tūc debes ꝟsus cōponere. hoc nil aliđ est q̄ aīaꝫ et corpꝰ ad rectitudinē p opa mie ligare. ⁊ hoc nō debes ad suggestionē dyaboli facere. sꝫ ad informationē boni prelati et per cōsequens vitā eternaꝫ obtinere. Ad quā. ꝛc.

¶ De peruersitate mūdi. Capitulum. clxiiij.

In libro quodā habeꝛ de colloquio petri ad iesum vidi aliq̄n q̄nqꝫ viros quos q̄dēꝫ freneticos arbitrabar. Ui divnum comedentem arenaꝫ maris ita auide ꝙ per vtrāqꝫ partem oris exiret. Alium vidi stantem super foueam sulphuream et pice plenam de qua fetor itolerabilis exibat qui toto nisu nitebatur fetorem illum in os suum haurire Tertium vidi in ardenti fornace iacentem cui tantus calor sufficere non valebat vnđ nitebatur capere scitillas de fornace volantes ad deuorādum. Quartum vidi qđ supra pinnaculum tēpli sedebat vt ventum caperet et semper os apertum habebat vt vētus p eū transiret. Quintū vidi per oia ⁊ singula mēbra sua q̄cq̄d potuit in os suū capere deuorabat ⁊ alios cōtinue deridebat. Istos quiqꝫ hoies multi

viderūt. ⁊ multū admirabantur quō talia facere potuerīt.

Moralisatio.

Carissimi. Per pmū hoiem qui arenā maris comedebat possumus intelligere virum auarū. Ecclesiastes. iiij. Unꝰ est ⁊ scdm non habet non filiū non fratrem: et tamen a labore non cessat nec satiant oculi eius diuitijs nec recogitat dicēs. Laboro cui nescio: ⁊ fraudo aiam meam bonis. Exemplum de illo diuite qui dixit. Destruā horrea mea. De secundo qui stetit supra foueā sulphureā talis comparatur gulosis ⁊ luxuriosis. Pau. ad Philippē. iij. Nunc aūt dico flēs inimicos crucis xpi. quorū finis interitus quoꝝ deus venter est ⁊ gloria eoꝝ in cōfusionem ipsoꝝ. Tales enim in tantū dati ⁊ intēti sunt ebrietatibus ⁊ gulositatibus suis q̄ si deus eos in tali statu viuere permitteret nunq̄ celos itrare peterēt. Qui teste Boetio in quarto libro de consolatione phie. Sūmam felicitatē in voluptatibus cōstituūt. Hi cum calice meroris et arena magne tribulationis apd̄ inferos potabūtur qꝛ impossibile est vt hic ventrem ⁊ illic mentē repleant et de delitijs ad delitias transeāt. De tertio quem vidit in ardenti fornace iacentē cui talis feruor sufficere nō potuit sed ad hoc ignem deglutiuit. talis comparat illis qui diuitijs et honoribus ceteris se preponūt: sed et hoc nec eis sufficit sed toto conamie laborāt ad hoc vt pauperes spolient. ⁊ p vsuras suas aut alia quecūq̄ extorquendi genera illicita que habent ab eis habere poterīt de q̄bꝰ Job. xx. Abstulisti pignus fratrū tuorum sine causa: et nudos spoliasti vestibus Prouer. xviij. Qui coaceruas diuitias ⁊c. De quarto q̄ stetit supra pinaculū templi significant illi qui omnia opa sua bona faciunt vt videant ab homibus. sicut ypocrite qui sub specie boni om̄e malum qd̄ possunt faciunt Amē dico vobis receperūt mercedem suā. vñ Job. xxi. Tenent tympanū ⁊ cytharā ⁊c. Quia cum pharisei et simulati aliquod opus bonū. s. elemosynam aut hmōi facere voluerunt posuerūt se ad terminuꝫ et angulū alicuꝰ publici trāsitus hoim vt viderent. ⁊ cum hoc tubis ⁊ cytharꝫ canebāt De quinto qui mēbra sua deuorabat signat eos qui omia bona opera viroꝝ ecclesiasticoꝝ et doctorū sacrorū qui zelatores sūt sacre doctrine detrahunt. et q̄tum in ipsis est

peruerse deuorātes intelligūt nec a detractionibus cessare volunt.

Item de mundi peruersitate. Capitulum clxv.

Legitur in vitas patrum q angelus ostendit cuidam sancto tres homines triplici fatuitate laborantes. Primus homo fasciculū de lignis faciebat ꝛ cum non posset portare pre nimia grauedine adhuc plura ligna adiūgebat. Scđus aquā de puteo profundo cum multo labore hauriebat cum vase cribrato et foraminibus pleno ꝛ tamē non cessabat implere. Tertiꝰ trabē in curru gerebat volēs ꝗ domū intrare ianua tā arta et parua erat q intrare nō potuit ꝛ tñ nō cessabat equū verberare et pungere quousꝗ in foueam profundā simul ceciderunt. Tūc ait angelus Quid tibi videtur de istis tribus hominibꝰ? At ille. Tres stulti sunt. Cui angelus. Primū quem vidisti per illum intelligas homies qui peccata perpetrant. et de die in diem credūt secum portare vsꝗ ad finem et quotidie addūt plura. et plura intꝰ itū q portare omnino non possunt quousꝗ mors subito veniat et animam ad penam afferat et in profundum lacum infernalē demergat. Per secundū quē vidisti aquam de puteo profundo inuanum haurientem intellige illos qui opera meritoria perpetrant ꝛ tamē locum meritoriū in eis non occupant: qꝛ pleni sunt foraminibus. i. peccatis. ꝛ quicquid boni operantur per peccatū totū destruit. Per tertiū qui trabem portauit designātur mundi potentes qui credunt per ostium regni celorū intrare cum superbia vite et mūdi pōpa. tamen impediuntur in tantum q ad infernū cadunt A quo ꝛc

De ludo Scacorum. Capitulum clxvi.

Schacarium habet. lxiiij pūcta per octo diuisa scꝫ virū et mulierē. sponsos ꝛ spōsas. clericos ꝛ laicos. diuites et pauperes. Istum ludū sex hoies ludunt. Primus est rochus et est in duplici genere scꝫ albus ꝛ niger. dexter est albus et sinister niger. Huiꝰ virtus est q cū oēs schaci fuerit in locis suis situati tā nobiles ꝗ populares hñt virtualiter certos terminos ad quos possunt progredi: soli autē rochi cum sint inclusi nullā habēt progrediendi virtutē nisi eis per nobiles aut pplares via fuerit expedita. Et vadit sup recto tramite et nunꝗ ad an

gulū siue ātecedat siue reuer=tatur. et qn̄ vadit lateraliter ex altera parte capit alium ⁊ fit fur.

¶Expositio.

¶Carissimi. Sic paup̱ verus nichil habet nisi vnum transitum paupertatis sue per quā recto tramite incedit ad om̄ pauperū dn̄m iesuz xp̄m. ⁊ fit regina iuxta regez regū. Sed si murmurans de statu suo lateraliter retrocedat fit fur et rapit quicquid pōt nec de regine solio curat. Scd̄us est alphinus q̄ per tria puncta currit. Nam in sede ꝓpria ille q̄ est niger ad dexterā regis collocatur ⁊ albus ad sinistram Dicūtur autē albi et nigri nō ex colore sed ex loci situatiōe Dexter eni qui niger est pgēs versus dexterā seu in spacio nigro et vacuo ante agricolā locat. Sed sinister de propria virtute habet duos ꝓgressus vnū versus dexterā ad spaciū albū alium versus sinistrā ad spaciū vacuū ⁊ albū. Et sic de tertio ad tertiū quadrum vadunt seruando ꝓpriū sitū in forma: vt si est niger semp̱ in nigro et econtra ⁊ hoc ꝓcedēdo semp̱ in angulo. Carissimi alphini isti sursum ⁊ deorsum ambulātes signant mūdi sapientes qui hn̄t tria. s. intellectū rōez ⁊ fortitudinē. Ista deberēt dirigere sursum ad deū per opa mie sed tendūt deorsum p̱ eloquentiā et hūanam fraudulentiā et currunt lateraliter ad angulū p̱ tria puncta q̄ significāt gulosos in crapulis quotidie currentes. raptores aliena bona sine consensu depdantes ⁊ auferētes ac supbos in prosapia pulcritudine ⁊ diuitiarū affluentia gloriātes. Hi om̄s lateraliter et a recta via currunt. ⁊ tandē per regem. i. dyabolū rapiuntur ⁊ in infernū iusto dei iudicio detrudunt. Tertiū est genus militū quoꝝ dexter est albus ⁊ sinister niger. Albus habet tres ꝓgressus in loco proprio situatos: vnū versus dexterā in loco nigro ante agricolam. scd̄m in spacio nigro ⁊ vacuo āte lanificē. tertiū versus sinistram in loco mercatoris. Cum vero ad regē ꝯstituit sex quadra ambulare pōt. Cum vero ad mediū octo. Idez est de sinistro. Cum eni niger aduersus regē. et alb⁹ aduersus eūdem perābulāt vnus ante reginā vt sinister alius ante regem vt dexter se locat. Carissimi sic milites descendentes ⁊ campū requirentes strēnui et fortes bellare debent et regē ad mundū corone cingere ac defendere. Om̄s enim nos milites sumus ⁊ pugnare cōtra

dyabolũ in campo huius mũ
di nos oportet ⁊ regez nrm.i.
aĩam defendere quia aduer=
sarius noster fortis est tẽptan
do aliaq; mala ⁊ illicita sug=
gerendo sed debilis est si vo=
lumus supare. Cui vt petrus
ait. Fortes in fide resistere de
bemus. nec timere consueue=
runt. nãq; fortes milites ⁊ ex
perti in pncipio cũ arma sua
suscipiũt solent tremere colo-
re pallescere sanguinẽ de na=
ribus emittere. Cuius signũ
probitati poti⁹ attestaẽ q̃ vi=
cio. Credibile nãq; est eũ qui
in principio belli timore cõcu
tiẽ cum ad bellũ redierit con=
stãtius agere nec terga verte=
re cum ad hoc peruenerit vbi
timor mortis ante puisus pre
sentialiter videẽ iminere. Ti
mor enim nobis oibus iminet
de morte futura vtinaz tpali
saltẽ: ideo strennue et sine om
ni timore armis fidei suscept
et clipeis boni operis ptela=
tis pugnare oportet. vt scdaz
mortẽ.i. eternã fortiter deuin
camus. de qua boeti⁹ ait. Ja
cet prorsus ignorabiles. Jã
vos scda mors manet. Mili=
tes isti cũ post pugnã ad fines
exiliunt tanq̃ corde et virtu=
te assumpta ad. viij. quadra
prosiliũt ⁊ inuentos hostes p
sternũt. Sic est de omi hoie q̃
de se humilia sensit ⁊ in nullo

superbit posteã saltabit ad o
cto quadra. octo beatitudi=
nũ: qr omnis qui se humiliat
exaltabiẽ. Quartũ genus est
populariũ quorũ oim est vn⁹
atq; idem pgressus. Nam de
vno quadro in q̃ situati sunt
pñt progredi ad tertium qua
drum eo q quasi securi infra
regis ꝯfinia consistant. Cum
vero extra regis terminos p=
siliunt vno quadro ꝯtẽti semp
indirectũ ascẽdũt nunq̃ tñ re
uertunẽ in rectũ: vt eũtes cu=
rẽt per ṽtutẽ acquirere quod
nobiles situati retinent in di=
gnitate. Uñ si sic per milites
ac alios nobiles adiuti fue=
erint q ad lineaz aduersario
rũ nobiliũ quadratũ pueniãt
per ṽtutẽ acquirũt qd regine
per gratiã est ꝯcessũ. Est autẽ
sciẽdũ q pplares ascendẽtes
in rectũ. si quẽ nobilẽ aut po=
pularẽ inuenerit aduersariũ.
et hoc in angulis ipsum a dex
tris ⁊ a sinistris capere ⁊ occi
dere pñt: nũq̃ aũt extra lineã
rectã ad dextrã vel sinistram
progrediẽ pplaris nisi cũ re=
gine obtinet dignitatẽ. Caris
simi. Populares isti vtriusq;
cõditiõis ⁊ sexus hoies signi=
ficãt inẽ q̃s reges potẽtes no=
biles ⁊ alij illustres ad regen
dũ et presidendũ positi sunt.
Qui cũ eoꝝ officia scdz leges
et rões non dirigũt: nobilita=

tis sue virtutē amittunt ⁊ a ctū conditionē populariu incurrūt. Oms.n.ab vno pre geniti et pcreati sumus adā. inter quos virtutibus precla ri regis ⁊ nobiliū nomia meri to sortiūtur. Sed dum popu lares.i. plebei hoies simpli ces iuxta discretorum confes sorum suorum consilia viuen tes et mandatis ecclesie obe diētes lineam recte vite ascē dunt. merito regum ⁊ nobiliū sanctorū nomina ex officio p fectionis vite in celestib⁹ sor tiunt. Nemo ergo tales popu lares despiciat. quia tam ad imperiū q ad summū pontifi catum virtutibus plenos et gratiis eos legimus peruenis se. Cum gigas qdam nomine arius diuitiis esset in opulen tissimo indie regno inflatus ⁊ oino rex impius. Hic cū venis set ad hospicium appollinis sciscitaturus an aliquis mor taliū essz eo felicior. Ex abdi to sacro specu vox insonuit que ei pretulit quendam po pularem Agalaum nomine. Hic erat pauperrimus rebus animo vero diues et etate se nior qui terminos agri sui nū q excesserat. Sic ergo appol lo magis approbat cum secu ritate trāquilla agalai rude tugurium q tristem et sollici tudinibus aulam plenam gi gātis ditissimi. Magis enim approbauit paucas glebas pauoris inexptes q oram li die pinguissimā metu plenā. Hic pauper agalaus virtuo sissimus fuerat. quanto enim homo est ratione inferior vir tute vero et potestate superi or. tanto etiam gloriosior red ditur ⁊ famosior. Uirgilius lō gobardus origine natiōe mā tuanus prosapia humili ort⁹ sapientia tamen maximus ⁊ eximius poetarū claruit. Cū quidam sibi diceret q versus Omeri operi suo insereret. re spondit. Magnarū esse virū clauā excutere de manu her culis. Quint⁹ qui in isto scha cario ludit et nomiatur est re gina. Cuius progressus est de albo in nigrum: ⁊ ponit iuxta regem et quando recedit a re ge capit. que cū mota fuerit de pprio quadro nigro vbi p mo fuit locata non potest p cedere nisi a quadro in qua drum vnum. et hoc angularit siue procedat siue retrocedat siue capiat siue capiatur. Sz si querat cur regina bellis ex ponat cum conditio mulieris debilis sit et fragilis. Dicen dū est si scire velimus q mo rem illarum mulierum sequi tur vbi viri ad bella procedē tes mulieres et vxores cū to ta familia ad castra deducūt

Thartari enim hoc faciūt Et
licet non vtantur arcu magis
tamē possunt hoīes impedire
ꝗ̄ corporis virtute prosterne
re. In solatium tamē regis fa
ctū est ⁊ ad amoris ostensionē
prouisum vt ad bella regez re
gina sequatꝛ. Carissimi per re
ginam aīam nr̄az intelligim⁹
que regina in celis per trami
tem bonoꝝ operū constitue
tur hec regina alba est ⁊ nigra
alba per cōfessionē ⁊ absoluti
onem quando seruus eius.s.
corpus pure cōfitetur ⁊ absol
uitur satisfaciens ꝑ delictis
in tantam albedinē redditur
et decies clarior sole appare-
bit. Sz nigra efficitur per pec
cati fuliginem et deturpatio
nem. hec iuxta regez stare de
bet. quod si nō fecerit capitur
et violatur. Anima enim nr̄a
ad hoc corpori īfusa est vt ei⁹
recuperatione ⁊ saluatiōe an
gelorum exercitus q̄ ruinam
magnam cuz lucifero fecerat
ad integrū restaureꝛ et vt ad
regem glorie vt regina colloce
tur. Que cum a rege cuius cu
ra regitur ⁊ gubernaꝛ discesse
rit capitur. ⁊ per mortalia fa-
cta ad inferos mactaꝛ: et ibi
irrecuperabiliter demergitur
Et ꝗuis regina ista.i.anima
ab extra bellare nesciat: cor-
pus tamē vt meritoria opere
tur ab intus instiget. quia cor
pus nostrū sicut insessor equū
anima.i.ratio nostra dirigere
debet ad ꝟtutes ⁊ informare
ne vltra limites mandatoꝝ
ecclesie ꝓsiliat. sz recto trami
te de quadrovni⁹ ꝟtutꝫ i qua
drū alterius gressuz faciat. ꝓ
pterea regina i schacario gres
suz lentū et nō saltū debet ha
bere ⁊ infra ꝓprios limites ꝑ
manere. Nā Dyna iacob filia
virginitatē seruauit dū in do
mo fratrū suoꝝ quieuit. sed
statim cū ad vidēdū alias re-
giones curiose exiuit: a filio
Sichem corrupta fuit. Sene-
ca dicit. mulieres q̄ albā faci
em habēt leues et ipudice sūt
Nō eni illis deest anim⁹ sz cor
ruptor. Solin⁹ dicit ꝙ preter
mulieres pauca aīalia coitū
mouent grauida. nigrā faciez
ad oīm viroꝝ aspectū debent
habere ne ab illis sollicitate
de incontinentia diffamentur
Ouidius Que dāt q̄ ve negāt
gaudēt tamē esse rogate. Lu
dunt formose. Casta est quaz
nemo rogauit. Sexti q̄ hūc lu
dū exercent reges sūt ⁊ nuncu
pantur. Rex em̄ sup oēs alios
est q̄ motionis et ꝓgressiōis
natura manifestat. Cū em̄ re-
sideat in quarto quadro albo
cū ipse sit niger hz a dextris i
albo militē alphilē rochū ve-
ro ⁊ in nigro. In sinistra vero
tenet loca opposita. quia ꝟo

rex super oēs obtinet dignitatem et dn̄ium rōne dignitatis non decuit eū multo spacio a regni sui solio absentari. et iō quādo moueri incipit de suo quadro albo naturā sequitur rochorū a dextris ꝛ a sinistris Ita tn̄ ꝙ a sinistris non potest se ponere in loco nigro iuxta rochū situatū in albo. sed pōt se ponere i albo loco iuxta dictum rochū ad angulare quadrum vbi situati sunt ciuitatis custodes et ibi naturā habet militis in tali progressu. Istos autem duos progressus sortitur vice regine.

¶ Moralisatio

¶ Carissimi. Iste rex est dn̄s noster iesus xp̄s q̄ est rex regū sup om̄s in celo et in terra. qḋ progressionis et motionis sue natura manifestat. dū em̄ ꝓgreditur oēs sanctoꝝ angelorū chori ip̄m tanꝙ dn̄m venerantes comitant̄ q̄ et secū hꝫ rochū ꝛ alphilē aliaꝗ schacalia ꝛ locū vniuersorū recto tramite occupat circū quaꝗ. teste p̄s. qui ait. Si ascēdero in celum tu illic es: si descēdero ad infernū ades. Deniꝗ reginā secū ducit. i. miarū piā matreꝫ et dn̄am nr̄am Mariam. Cuiꝰ vice vnū ꝓgressum miseratōis ad populariū quadrū id est hominū in mundo viuētium facit. Unde merito nomen illud gloriosum ꝑ ꝓphetam sortitus est vbi eū patreꝫ miarum et deus totius consolationis esse ꝓtestatur. Dum enim meroris et perditionis nostre per peccatū ꝓthoplausti nullus sanctorū aut electorum recuperationē facere poterat ip̄e misericors rex ad populariū suorum restaurandū gregem ꝛ numerum de celestibus sedibus ad huius mundi miserabilis quadruꝫ ingredi dignatus est ꝛ a seruitute dyabolica nos liberauit. Cuius sibi gratiam per infinita secula reddamus.

¶ De audiendo bono cōsilio. Capi. clxvij.

Sagittarius quandā auiculā noīe philomenā capiens quādo volebat eā occidere vox data est philomene et ait. Quid tibi prodest o hō si me occideris? Neꝗ em̄ ventrem tuū de me implere valebis. sed si dimittere me velles tria mandata tibi dareꝫ que si diligētius seruares magnā vtilitateꝫ inde cōsequi posses Ille vero ad eius loquelā stupefactus ꝓmisit vt eā dimittere vellet si hec tria mandata ꝛ vtilia proferret. Que ait. Audite ergo. primum est nunꝗ rem que apprehendi nō po

teſt apprehendere ſtudeas.
Audi ſecundum. De re perdi=
ta et irrecuperabili nunq̃ do=
leas. Audi tertium. Uerbo in=
credibili nūq̃ credaſ. hec tria
bene cuſtodi et bene tibi erit.
Ille aūt vt promiſit eā vola
re dimiſit. Philomena enim
per aerem volitans dulciter
cantauit finito cantu dixit ei.
Ue tibi homo q̃ malū cōſiliuꝫ
habuiſti ⁊ q̃ magnum theſau
rum hodie perdidiſti. Eſt em̄
in viſceribus meis margarita
que ſtructionis ouū vincit ma
gnitudine. Ille hoc audiens
contriſtatus eſt valde ꝙ eam
dimiſit. rhete ſuum expendit
et conabatur eam apprehen=
dere dicens ei. Ueni in domuꝫ
meam ⁊ omnem humanitatē
exhibebo tibi et proprijs ma
nibus te paſcam et ad tuā vo
luntatē te volare permittam
Cui philomena. Nūc pro cer
to te fatuum eſſe cognoſco. nā
ex illis que tibi dixi nullum ꝑ
fectum habuiſti: quia de re ꝑ=
dita ⁊ irrecuperabili doles cū
me nequeas capere: ⁊ tamen
per rhete tuū tēptaſti. ⁊ inſup
margaritā in meis viſceribus
eſſe credidiſti cuꝫ ego tota ad
magnitudinē ſtructionis oui
nō valeam pertingere. ſtultus
es ⁊ in ſtulticia tua ſemp per=
manebis. his dictis aduola=
uit. homo autem dolens ⁊ tri
ſtis ad domuꝫ redijt et philo
menam non vidit.

Moraliſatio.

Cariſſimi. Iſte ſagittarius
poteſt dici q̃libet bonus xp̄ia=
nus qui in baptiſmo a pecca=
to originali eſt lotꝰ in q̃ baptiſ
mo ſagittas acutas recepit/
ſcꝫ virtutes contra dyabolū
mundum et carnem. Accepit
philomenam. ſ. dn̄m noſtrum
ieſum quando renūciauit dia
bolo et pompis eius. Qui mi=
ro modo dulciter cātauit quā
do orationē patri celeſti ꝓ ge
nere humano fudit. ſed miſer
peccator iſtam philomenam
ſcꝫ dn̄m noſtruꝫ ieſum xp̄m co
gitauit occidere quotiens co=
gitauit peccatū mortale ꝑpe
trare ſicut dicit apoſtolꝰ. Ite
rum q̃tuꝫ eſt in eis crucifigūt
filium dei. Sed diligenter at=
tēdas ꝙ deus dedit tibi tria
mandata que ſi diligēter ho=
mo cuſtodierit ad magnum ꝑ
fectum peruenire poterit. ⁊c̄.
Rex iſte eſt trinitas i qua ſūt
tres perſone ⁊ vnus deus quā
rem nunq̃ poterimus appre=
hēdere q̃diu ſumꝰ in hoc mor
tali corpore. ſcd̄m ꝙ dicit apo
ſtolus. Jam videmus in enig=
mate: poſtea videbimꝰ ſicuti
eſt. Nec fides hꝫ meritum vbi
hūana ratio p̄bet experimētū
Item ſaluator in euangelio
reſpondit mulieri petenti dic

vt sedeant hi duo filij mei. rc. Respōdit saluator. Nescitis qd petitis. Itē dicebat petro querēti de cōsummatiōe seculi rc. Nō est vestrū nosse tēpora vel momēta rc. Ecce isti stupebāt rem apprehēdere quaz non potuerūt attingere.

¶ Alia deductio.

Aliter istud exemplū potest reduci ad illos q̄ appetūt honores ꝛ diuitias. Exemplum de lucifero q̄ rem appetiuit sed īpossibile ei apprehēdere erat qn̄ dicebat. Ascēdam vsqꝫ ad tertiū celū Quid ergo sequitur: post in infernuz cecidit. Itē de primo parente qui per esum pomi deꝰ esse voluisset propter quod a paradiso est expulsus et mortē sibi et nobis oībus parauit. Cōsulo ergo vt vos diuites ac mundi potentes nolitis rem apph̄ēdere que apprehēdi nō pōt. sicut sunt bona tēporalia ac seculi honores q̄ nunq̄ veraciter poterunt sine dāno aīe apprehēdi sicut dicit apostolus Qui voluerit diues fieri icidit in laqueos dyaboli. Et licet bona obtinueris quando melius speras de eisdem gaudere defraudaberis. Exempluz de illo diuite qui dicebat. Destruā horrea mea ꝛ eadē nocte defunctus est. Secundū mandatum est, De re perdita et irrecuperabili non dolebis. Carissimi scire debetis ꝙ per rem perditam debemus intelligere corporis sanitatez aut diuitias quas deꝰ aufert ab eo quē diligit. iuxta illud Flagellat deus filiū suum quem diligit Sed cū aliqui facti sūt ceci claudi aut membro aliq̄ priuati vel diuitijs spoliati ꝛ vltra q̄ꝫ credi pōt dolēt. ꝛ gratias deo nō offerūt sicut Esau multū dolebat ꝙ bn̄dictionē patris amisit: et tamē obtinere nō potuit. Tertiū mandatū est Uerbo incredibili nō credas. In isto v̄bo carissimi multi sunt decepti per dyabolū ꝛ carnem. Dyabolus suggerit multa et falsa promittit que sunt incredibilia sicut de primo parente qui credidit dyabolo quādo dixit. Si comederitis de ligno eritꝭ sicut dij credidit et fuit deceptus: ꝛ ideo a paradiso est expulsus. Promissio dyaboli erat incredibilis ꝑpter duo. Primo qꝛ mendax. scd̄o quia deus ei predixit. In quacūqꝫ hora comederitis de ligno illo moriemini. sic modo aliqui tantū credūt dyabolo mundo ꝛ carni ꝙ statim eis adherent et in peccatis consentiunt ꝛ dicunt. Ouū est tam preciosuz rc. Per ouū mūdus intelligitur qui est rotūdus, Mūdus dicit homini.

Bonum est vti mundo in iuuẽtute: quia licet hoc fecerim⁹ et peccatum inciderimus: tũc maior est strutione/ id est malor est diuina mia ꝙ̃ nostra miseria. Contra tales dicit ps. Non miserearis omibus qui operantur iniquitatem. Studeamus ergo. ⁊c̃.

¶De eterna dãnatione. Capitulũ. clxviij.

Barlaam narrat ꝙ peccator similis est homini q̃ cum timet vnicornem recidit in baratrũ. Dũ autẽ caderet manibus arbustulã quandaʒ apprehẽdit que de profundo ascendebat. et aspiciens inferius vidit ad pedem arboris puteum teterrimũ et draconẽ horribilem arboreʒ cingentẽ et eius casuʒ ore aperto expectantem. Duobus aũt muribus quorũ vnus erat albus: alius niger arborẽ incessanter corrodẽtibus in radice sensit eum vacillare. Quattuor quoqꝫ vipere albe a basi qua pedem fixerat procedentes totã foueam flatu suo mortifero itoxicabant. Eleuans oculos vidit exitum mellis de ramis arboris stillãtis: oblitusqꝫ periculi i quo vndiqꝫ posit⁹ erat illi dulcedini se totum dedit. Quodam autem amico eius porrigẽte sibi scalam vt egrederetur. melli delectat⁹ distulit ⁊ cadente arbore cecidit in os draconis. qui descendens in puteum ibi eum deuorauit et sic misera morte heu mortuus est.

Moralisatio.

¶Carissimi homo iste est peccator. vnicornis est mors que hoiem semp sequit̃. Baratrũ est mũdus iste. arbor est vita que per horam diei et noctis quasi per murem album et nigrum incessanter consumitur. Basis ex qua procedunt vipere est corpus humanũ habẽs quattuor qualitates humorum quibus inordinate cõpositis corporis compago dissoluitur Draco est dyabolus. puteus infernus dulcedo ramusculi delectatio peccati ꝑ quã homo seducitur vt periculuʒ nõ intueatur. Amicus est xp̃s aut predicator. scala est penitentia cui cũ homo differt acquiescere subito vita deficiente in os dyaboli cadit qui euʒ in infernũ deuorat ⁊ rapit.

¶De duodecim legibus ⁊ modo viuendi. Capitulum. clxix.

Narrat trogus põpei⁹ de ligurio nobili milite qui ciuitatem quandam cum populo iurare indixerat ad seruandum leges quasdã iustas et vtiles/ licet principio graues donec ipse ab appolline

deifico quem ipse finxit esse aurorā dictarū legum respon sum reportaret. Quo facto in creatā iuit et ibi perpetuū exi liū egit. Moritur⁹ aūt ne ossa sua ad ciuitatē redirēt iussit precipitari in mare et ne ho= mines a iuramēto se liberos esse credentes legū obseruan tiā violarent. Harū autē legū duodecim numero erant. Pri ma lege populū in obsequiū principum et principes in cu stodiā subditoꝝ et ad coertio nē impioꝝ reformauit. Scda lege psimoniā et frugalitatē oībus psuasit credēs militiā laudabilius fieri modestia q̄ crapula Tertia lege iussit sin gula non pecunia sed merito rum compensione oportuna. Quarta lege instituit aurū et argentū velut oīm materiaꝝ viliorē. Quita amministratio nē reipublice p ordinē diuisit dans regibus potestatē bello rū. magistratib⁹ iudicia et om nes offensiones. senatui custo diā legū. pplo creandi vel eli= gendi magistratus potestatē Sexta fundū oib⁹ equaliter diuisit et oibus patrimonijs aqualibus. ita q alter altero nullus potētior redderet. Se ptima iussit oms cōuiuari pu blice ne alter alteri foret cau sa luxurie. Octaua iuuenib⁹ toto anno vna sola voluit vti veste. Nona pueros paupes in agrum non in forum publi cum deduci iussit vt primos annos ducerent in opere non in leuitate. Decima lege sta= tuit vgines sine dote nubere. Undecima voluit vxores eli= gi non pecunia. Duodecima maximum honorez non diui= tum sed pro gradu etatis sta tuit fore. omne autem quod= cunqꝫ lege statuit ipse pro ex= emplo alijs primus seruauit

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Iste nobilis est dns noster iesus xps q̄ intra= uit quandā ciuitatē. i. mūdū istuz. et fecit pplm iurare. i. in baptismo firmiꝰ pmittere ser uare leges suas. i. decē prece pta donec veniret ad iudiciū Cū aūt mortuus erat nō tan tū ossa sꝫ totū corpus in ma= ri. i. in ťra posuit. Pria lex est. In obsequiū pncipū ꝛc. hoc ē q christiani semp sint parati per omnia prelatis et ecclesia rum rectoribus sine accusatō ne aut aliqua ꝯtraditiōe sim pliciꝰ obedire. Et q pnceps p quos prelatos intelligimus qui curā aīmaꝝ custodienda rū susceperīt subditos suos in viā salutꝫ dirigāt et p bona ex empla in vita sua eos antece dāt: qr turpe ē doctori cū cul= pa redarguit ipsum. Secūda lex frugalitatē omnibus psua=

ſit et parſimoniam ꝛ cetera cō
traria interdixit. parſimoniaȝ
ſuadēs ac gulam carniſq; cra
pulam quibus multi hodier=
nis temporibus intendētes ꝛ
deditivitam breuiāt exercere
prohibuit. ſed frugalitatē bo
norum operū et largitateȝ ele
moſynarū omībus nobis per
legem qua ſex opera mie inſti
tuit: ſeruandā eſſe voluit atq;
pſuaſit. quia quicq̄d vltra ne
ceſſitateȝ vite prelati aut aliȷ̄
viri eccleſiaſtici diuites ha=
bent in elemoſinam pauperū
diſtribuere tenentur. Aliter te
ſte beato hiero. rapina eſt et
ſacrilegiū coram deo. Tertia
lex iuſſit ſingula non pecunia
ſed meritorum compenſatiōe
opportuna comparari: hoc ē
q̄ſtum habes tantum vales.
Deus non tantuȝ dona reſpi
cit: ſed cor et intentionē donā
tis. ꝛ ideo ſcd̄m cordis tui me
rita deus retributionem tuaȝ
magnā vel paruam faciet Ni
chil em̄ abſconditū eſt oculis
eius quod nō ſciat: ꝛ nihil op=
tum quod ſibi nō reuelet q̄m
omnia intuetur. Quarta lex i=
ſtituit materiā auri ꝛc̄. i. diui=
tias hui⁹ mūdi vili⁹ apud deū
reputari q̄ aliquid alteri⁹ ma
terie toti⁹ mūdi: ſed acceptat
preces ꝛ miſerias pauperum
ſicut legitur de diuite epulōe
q̄ miſeriā pauperꝫ lazari vlce
rati non reſpiciens neq; cōpa
tiens poſtq̄ i inferno iacuit ſe
pultus et pauxillū aq̄ a digi=
to ſtillātis petiȷ̄t ꝛ nō obtinuit
ſed flammis ꝛ cruciatib⁹ ppe
tuis expoſitus ſemp vrit. et la
zarus eſt ab angelis ꝑpter ſu
am patientiā in ſinu abrahe
collocat⁹. Quinta lex dedit re
gib⁹ poteſtatē ꝛc̄. hoc ē itelli=
gēdū q̄ pꝛiceps et p̄lati iā ha
bent ſubditos iudicare. ſȝ ca=
uendū ē ne ſint munerib⁹ cor=
rupti vt nō recte iudicēt. q̄ꝛ ſi
ſic eadē mēſura qua mēſi fue=
rint. ſ. iuſticiā vel iniuſticiā: re
metietur eis p iudicē viuoruȝ
ꝛ mortuoꝝ in extremo iudicio
quia moderni tēporis iudiceſ
munera pauperū vel diuitum
quorūcūq; recipiētes a iuſti=
cia ita excecant viaȝ eq̄tatis
et ſentētie recte vix videre poſ
ſunt. ſed qui mō plus dederit
fortiorē cauſam fauorabilio=
rēq; ſententiā licet contra iu
ſticiā obtinebit. Sexta lex fū
dos oīb⁹ equalit̄ diuiſit. hoc
eſt. de⁹ ab eterno inſtituit om
nibus equaliter gratiam ſuā
ſcd̄m quod viderit hoiem ꝑfi=
cere. Unde in euangelio dicit.
Petite ꝛ accipietis. Itē alibi
dicit. Quodcūq; petieritis pa
treȝ in noie meo credite. q̄ꝛ ac
cipietis et fiet vobis: q̄ꝛ xp̄us
in diuitiȷ̄s eſt abūdantiſſim⁹.
Poſtq̄ digne a nobis rogatus

fuerit in muneribus expendē-dis est largissimus. Plus eni potest dare q̄ mēs nostra scit rogare. Septima lex ne diuitie causa sint luxurie ppterea publica conuiuia celebrari instituit. quia propter diuitias multi perierunt: et sunt multis causa quare in luxuriam aut alia peccata mortalia sepius cadunt. propterea salomon dn̄m rogauit dicens. Diuitias et paupertates ne dederis mihi. Octaua iuuenib9 toto anno vna sola voluit vti veste. Quid per hanc vestem nisi solā caritatē intelligimus que operit multitudinē pctōrum. Per hanc enim vestē possumus placere deo qui super omnia charitatez fraternam in nobis diligit. Caritas (teste apostolo) nō agit perperā. nō querit que sua sūt. nō emulatur. &c. Sic nos in caritate radicati nō debemus solam nostram salutem et saluationez querere: sed et fratris nostri debemus saluti puidere per vitam exemplarem aut bonā ammonitionē in viā rectaz dirigere ne sicut ouis errans a pastore pereat: sed pascua vite celestis per vestē caritatis inueniat. Nona pueros pauperes. &c. i. vt introducantur in agrum ecclesie scd̄m merita sua ad promouēdum sicut ceteri quia deus eligit pauperes in hoc mundo ipsos heredes regni sui faciens vbi dicit Beati pauperes. Glosa. Non omnes sed spiritu. quoniā ipsorum est regnum celorū. Item ps. Iste paup clamauit ⁊ dn̄s exaudiuit eū. Et quis est pauper ille. Glosa. Spiritu. Paup iste laborat in agro. i. in hoc mundo. quoniaz agricultura dei sumus et ad laborez a iuuentute nascimur sicut auis ad volandū. Job. v. Et in vinea dn̄i. i. ecclesia laborē penitentie suscepimus. et post conductionem conuētione facta laboris nostri scd̄m merita vl demerita gloriam vel penam in eternitate a dispensatore patrefamilias iesu xp̄o recipiemus. Decima statuit virgines sine dote. i. nubere bonos xp̄ianos sine dote. i. amore mundano nubere iesu xp̄o. Sunt multi qui spōtanea volūtate castitatem vouent: terrena despiciunt vt celestia premia postmodū recipiant. Undecima. vxores eligi. i. aias deo placentes ad eius seruitia coaptemus. nihil deo tm̄ placet sicut anima munda q̄ totaliter deo est data. Duodecima q̄ quilibet scd̄m meritum honores et diuitias obtinebit. Sed videant principes ⁊ prelati aliiq3 rectores q̄ in

seipsis prius opera meritoria exerceant anteq̃ alios informent. sicut de christo dicit in actibus. Cepitq̃ iesus facere et docere.

¶ De reuocatiõe pctõris ad viã penitẽtie. Ca.lxx.

Quidaʒ lusor occurrit beato Bernardo equitanti dicens ei. Pater volo tecum ludere: et animam meam volo ponere contra equum tuuʒ hoc audiẽs sanctus Bernardus statiʒ de equo descendẽs dixit. Si plura puncta q̃ ego proieceris meus equus tuus erit. si ego plura ꝓiecero aĩa tua mea erit. Lusor concessit statim taxillos tres arripiẽs octo puncta proiecit. Quo facto frenum equi tanq̃ suuʒ tenuit. Ait sanctus bernardus. Fili adhuc restat in trib⁹ taxillis plus q̃ istud accipiens proiecit decem ⁊ octo puncta plusq̃ lusor. Quo viso lusor sb obedientia patris sui bernardi se dedit: et post vitam sanctam fine felici ad dominum migrauit.

¶ Moralisatio.

¶ Carissimi. Lusor iste est homo mundanus vanitatib⁹ deditus ⁊ subiectus. sanct⁹ Bernardus est discretus prelat⁹ siue cõfessor qui habet cum tali tota prudentia ludere ostendendo ei vitã que est ludus et gaudium anime. Equũ suum debet ponere. i. cor. suũ ⁊ aiaʒ laborib⁹ exponere vt educat errantem ad viam veritatis. sicut ait apostol⁹. Sicut xp̃s animam suã ꝓ nobis posuit: sic ⁊ nos debemus aĩas nr̃as pro fratribus nostris ponere. Omnes eni fratres sumus ab vno patre adam: quare merito nos diligere debem⁹. Tres taxilli sũt pater et filius ⁊ spiritussanctus qui hñt mlta pũcta. i. infinita gaudia que debent ostendi ⁊ pctõribus recitari. vnde in euangelio. In domo patris mei mãsiones multe sũt. imo tot sũt ibi gaudia q̇ oculus non vidit nec auris audiuit nec hoĩs cogitatio exprimere põt q̃ pauit deus diligẽtib⁹ se. ibi reges sine labore vita sine morte. gaudiũ sine luctu. Et vt breuiter cõcludã oĩs gaudij plenitudo.

¶ De dilectione et fidelitate nimia. et q̇ veritas in morte liberat. Capm. clxxi.

Petrus alphõsus refert q̇ erãt duo milites quorum vn⁹ manens in egypto. alter in baldach. Int quos duos nuncij sepius perrexerunt. Uñ quicq̃d erat i terra egypti miles de egypto per nuncios ad militem de baldach misit et ecõuerso. sic q̇ amor fidelis inter eos factus est: et nullus

adhuc alium vidit. Miles ve
re de baldach cū ſemel in ſtra
tu iacuiſſz intra ſe cogitabat
Socius meꝰ de egypto michi
magnā amicitiā oſtendit ⁊ nū
ꝗ̃ oculis carualibꝰ eū vidi: va
dam ad eū ⁊ videbo. Cōduxit
nauē et venit in egyptum. au
dienſq; amicus eius obuiam
ei prexit et cū gaudio ad do=
mū ſuā duxit. Miles ille quā
dam puellā nimis pulchrā in
domo ſua habebat. Quā cuz
vidiſſet miles de baldach ca
ptus eſt in oculis eiꝰ et pre ni
mio amore infirmabatur. Mi
les vero de egypto cū hoc per
cepiſſet ait ei. Cariſſime dic
michi q̇d tibi eſt ? At ille. Eſt
puella in domo tua quā deſi=
derat cor meū tota mente in=
tantū ꝙ niſi eā habuero filiꝰ
mortis ſuz ego. Miles cū hoc
audiſſet oēs mulieres domus
ſue ei oñdit excepta illa puel=
la. Ille cū oēs vidiſſet ait. De
oibꝰ iſtis parū aut nichil curo
ſed eſt vna alia quā nō video
quā diligit aīa mea. In fine il
lā puellā ei oſtēdit. Uiſa puel
la ait. Cariſſime in iſta ſola
ſtat mors et vita mea. Ait mi
les. Et ego dico tibi iſtā a iu=
uētute ſua in domo mea nutri
ui ad hoc vt vxor mea eſſet et
cū ea infinitas diuitias obti=
nerez. Uerūtñ tm̄ te diligo vt
anteꝗ̃ moriaris ipſam tibi in

vxorez cōcedo cū omnibus di
uitijs quaſ ego recipere debe
rem. Miles hoc audiens ga=
uiſus eſt valde eā in vxorē ac=
cepit cū qua diuitias multaſ
obtinuit ⁊ ſic ad patriam ſuā
baldach cū cōiuge ſua prexit
Poſt hec cito mileſ de egypto
ad egeſtatē magnā ꝑuenit in=
tantū ꝙ nec domū nec aliquā
rem habebat. intra ſe cogita=
bat. Ad quem melius potero
accedere ꝗ̃ ad ſociū meuz de
baldach quē ego ad diuitias
promoui et ipſe me in egeſta=
te mea reſpiciet. Nauem aſcē
dit et venit baldach ad quā=
dam ciuitatē poſt ſolis occa=
ſuz in qua manebat diues ſo
cius eius. Intra ſe cogitabat
nox eſt ſi mō ad domum ſociȷ̄
mei pergaz noticiā mei nō ha
bebit qr male ſū veſtitꝰ ⁊ nul=
luz famulū mecū habeo vbi
ſolebā magnā familiā ducere
et oibus abundare. Ait intra
ſe. Nocte iſta q̇eſcā ⁊ die cra=
ſtina ad eū ꝑgam: reſpexit ver
ſus cimiteriū vidit oſtia eccl'e
aperta intrauit vt tota nocte
quieſceret. Cū autē ibi fuiſſz
et dormire volebat in platea
quidā adinuicē pugnabāt et
vnꝰ aliū occidit. Interfector
ad cimiteriuz fugit et ex alia
parte exiuit. Poſt hec ꝟo cla
mor factus eſt in ciuitate vbi
eſt interfector vbi eſt proditor

qui hominē interfecit. At ille Ego sum interfector qui illuz hoiem interfeci accipite me ⁊ in patibulo suspēdite Illi manus iniecerunt et per totam noctem in carcere incluserūt. Mane vero cāpana ciuitatis erat pulsata. iudex ꝯtra eum sententiam dedit et illū ad suspendēdū duxerūt. Inter alios qui secuti sunt eū erat miles socius eius ad quem venerat Cū vero eum duci ad patibulū respexisset. ait intra se. Ille est soci⁹ meus de egypto qui michi vxorem meā cū diuitijs multis dedit et iamvadit ad suspendium et ego viuā. Clamauit alta voce et dixit. O carissimi nolite hominem innocentez interficere ille est innocens quem vos ad mortē ibi ducitis. Ego vero sum ꝓditor qui hominem interfeci et non ipse. Illi hoc audiētes man⁹ in eum iniecerūt ⁊ ambos ad patibulum duxerūt. Cum vero ambo prope patibulū essēt reus cogitabat. Ex quo reus huius facti sum ego istos innocentes permittā mori: non poterit esse quin deus aliquando vindictaz de me sumat melius est michi hic pati breue supplicium ꝙ̄ eternam penaz sustinere in iferno. Clamabat voce magna. O carissimi. nolite propter deum innocētes occidere null⁹ ex eis signo verbo vel facto ꝯsiliū dederat vt ille occideretur qui occisus ē: sed ego sum qui ꝓprijs manibus eum occidi. ideo me interficite et innocentes permittatis libere abire. Illi hec audientes manus in euz iniecerūt et admirabantur ⁊ illos tres coram iudice duxerūt. Iudex cum eos vidissꝫ admirabatur et ait. Quare reuersi estis. Illi vero totum processum a pn̄cipio vsqꝫ ad finē retulerunt. Ait iudex primo militi. Carissime qua de causa dixisti ꝙ tu illum hominē occidisti. At ille Sine fallacia vobis dicam. In terra mea in egypto locuples fui et in omnibus abundans. deinde ad magnaz egestatem perueni intantū ꝙ nec domum nec locum nec aliquā rem habui. verecundia duct⁹ terram istā intraui vt si aliqđ remedium obtinerem. et ideo dixi ꝙ hominē interfecissem. quia libentius mori vellem ꝙ̄ viuere et adhuc propter deū peto vt me occidas. Ait iudex secundo militi de baldach. Et tu carissime quare dixisti ꝙ hominem occidisti. Qui respondit. Domine miles iste michi vxorem cum infinitis diuitijs dedit quam pro seipso nutriuit per quam factus sum diues in oibus. Cū vero

sociū meū tam carū q̄ me ad tot ꝛ tanta promouit vidi ad patibulū duci alta voce clamaui ego sum reus mortꝫ ei⁹ et non ipse q̄ꝛ libenter ꝓ amore eius vellez mori. Ait iudex interfectori. Ob quā causam dixisti te hoīem interfecisse. Qui ait. dn̄e verū dixi. graue fuisset peccatū si innocentes mori pmisissem ꝛ ego viuerē. ꝛ ideo potius elegi veritatē dicere et penam hic sustinere q̄̄ innocentes sine culpa dānari et ego in inferno vel alibi puniri deberē. Ait iudex. q̄ꝛ veritatē dixisti ꝛ innocētes saluasti āmodo studeas vitā tuam emēdare: mortē tibi remitto vade in pace. Om̄s audiētes iudiciū iudicē laudabāt ꝙ tā pie dedit iudicium eo ꝙ veritatem dicebat reus.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste impator est pater celestis. Duo milites dn̄s noster iesus xp̄us et adā. p̄mus pater iesus xp̄s in egypto manens. iuxta illd. Ex egypto vocaui filiū meum Adā p̄mus pater in agro damasceno plasmat⁹ est. Inter istos erat maxima amicitia ꝛ nuncios inter eos miserūt q̄n pater ad filiū ꝛ spm̄ sanctū loquebatur dicens. Faciamus hoīem ad imaginē ꝛ similitudinē nostrā. Postea miles de baldach. s. adā in paradisum trāslat⁹ est in domo dn̄i nostri iesu christi. In domo illa vidit quandaꝫ pulchrā. i. aiam quā appetiit quā ei dedit cū infinitis diuitijs. ꝛ dn̄m mundi eū ꝯstituit. Iuxta illd psal. Oīa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ ꝛc. In mundū istū cū vxore perexit. Post hoc miles scꝫ dn̄s noster iesus xp̄s fact⁹ est egenus et paup. Iuxta illd. mat. Uulpes foueas hn̄t et volucres celi nidos. fili⁹ aūt hoīs non hꝫ vbi caput suū reclinet venit in mundū istum in q̄ pugnabāt. s. caro ꝛ spūs. Xp̄s tēplū intrauit. s. vterū beate virginis. Iuxta illud. Tēplū dei sanctū est qd estis vos. Unus aliū occidit. s. caro spm̄. Clamor factus est in celo ꝛ in terra de iterfectiōe spūs q̄n adā peccauit. Multi sequebātur hoc est iudei cū fustibus ꝛ laternis ꝛ gladijs eū querebāt. Ille vero sicut miles respōdit pro pctō alterius. Dimitte illos ego sum. sinite abire: statim ille se obtulit mori ꝓ genere humano in cruce. Per secundū militem qui pro socio se obtulit mori: debemus intelligere aplos qui ꝓ xp̄i nomine ac veritate mortui sunt Per tertiū qui dicebat. Ego sum reus ꝛc. peccatorē debemus intelligere qui iudā ve-

ritatē in confessione debet di-
cere. Ego sum qui peccaui q̄
male egi. ego iniquitatē feci
et si sic feceritis sine dubio iu
dex in die iudicij sententiā cō
tra vos mutabit ita q̄ vitam
eternam obtinebitꝫ. Ad quā
nos ꝛc.

De ↄstantia fidelis aīe.
Capitulum. clxxij.

ERat quidam rex in an-
glia. in cuius regno duo
milites erant. vnus guido vo
cabatur. alter tyrius. Guido
plurima bella commisit. ⁊ in
om̄i bello victoriam obtinuit
quandā puellā pulchram ge
nerosam nimis dilexit. tn̄ eā
in vxorem non poterat obti-
nere quousq̄ ardua bella tē-
ptasset pro eius amore. dein
de in quodā bello speciali eā
obtinuit et cum magno hono
re eam desposauit. Tertia no
cte post gallicantum de lecto
surrexit itime firmamentū vi-
dit in quo clare dominū nr̄m
iesum xp̄m inter stellas respe
xit ei dicentem. Guido guido
sicut bella sepius cōmisisti ꝑ
amore vnius puelle tēpus est
vt pro meo amore āmodo stu
deas viriliter cōtra inimicos
meos pugnare. his ergo dictꝫ
euanuit iesus xp̄s. Ille vero
intellexit q̄ voluntas dei esſꝫ
vt ad terram sanctam perge
ret ⁊ iesum xp̄m de ifidelibus
vindicaret. Ait ergo vxori sue
Credo q̄ iam a me concepisti
infantem nutrias quousq̄ ve
nero: quia ad terram sanctā
pergere volo Illa vero hoc au
diens quasi furibunda de le-
cto surrexit pugionem ad ca
put lecti accepit et dixit. O
dn̄e semper te dilexi ⁊ tm̄ pro
tuo amore expectaui quous-
q̄ tibi fuero i matrimonio co-
pulata vt cōmitteres multa
bella. vt per totum mundum
fama tua esset diuulgata. Iā
vero cōcepi et modo vis a me
separari. Prius meipsam cū
isto pugione volo occidere. Il
le surrexit ⁊ pugionē ex mani-
bus eius accepit: et ait. Ca-
rissima paueo verba votū deo
feci terram sanctam visitare
Iam enim est tēpus plus ac-
ceptabile votum meū imple
re q̄ꝫ i senectute. sustineas: q̄
deo volente cito redibo. Illa
vero de verbis eius conforta
ta anulum ei tradidit et ait.
Accipe istum anulū et quoti-
ens illum respexeris in pere-
grinatione tua memoriā mei
habebis. ⁊ ego vsq̄ ad reditū
tuū patienter sustinebo. Mi-
les ergo vale fecit ei: militem
tyriū cum eo accepit. Illa ve-
ro multis diebus planxit nec
cōsolari poterat. Cū tempus
aduenit filiū pulcherrimū pe
perit et eū tenerrime nutriuit

Guido et tyrius multa regna transierunt tandē regnum dacie per infideles erat destructū. Ait guido socio suo. Carissime ad istud regnū pgere debes ⁊ regem ↄtra infideles totis viribus iuuare qꝛ xpianus est: ego vero terrā sanctā intrabo et cōtra xpi inimicos pugnabo ⁊ per te redibo ⁊ sic angliam intrabimus cū gaudio. Ait tyrius Quod tibi placet ⁊ michi. Regnū illud itroibo et si viuꝰ fueris per me redeas vt ad patriā nostram intrare possimus. At ille. Fideliter tibi ꝓmitto. osculati sūt inuicē et in separatione amare flebant. Guido terram sanctam intrauit ⁊ tyrius daciā. Guido plurima bella contra saracenos ⁊ paganos cōmisit et in omni bello victoriā obtinuit. Unde fama eius per totum orbē volabat. tyrius vero similiter oīs infideles de regno Dacie expulit multa bella cōmisit et victoriā obtinuit. Rex eum super oēs dilexit et honorauit et ab oī populo est intātum dilectus ꝙ rex eum ditauit. Erat tunc in regno quidam tyrannus strēnuus valde nomie Plebeus qui Tyrio inuidebat ꝙ tam subito ad diuitias et honores ꝓmotus esset eum de ꝓditione apud regem accusauit ꝙ regem de regno priuare intendebat. Rex dictis eius credens quia potens ac strennuus esset tyriū omni honore priuauit ita ꝙ tyrius ad magnam egestatē peruenit intātum ꝙ vix sustentationem habebat. Tyrius multum dolebat quoniam solus est derelictus ⁊ in paupertate positus fleuit amare ⁊ ait. Heu michi quid faciā ego. Dum semel tristis perrexit solus spaciando guido in forma peregrini ei obuiabat. Quem cū tyrius vidisset noticiam eius nō habebat. sed Guido eum statim agnouit: sed ei qualis erat reuelare nolebat ⁊ dixit. Carissime vñ es? Qui ait. De partibus longinquis sum ego. sed moram per plures annos in isto regno traxi. quendam socium habebam qui sanctam terram intrauit. sed si viuus vel mortuus aut aliter q̄quo modo secū fuerit omnino non est in mea noticia. Ait guido. Ob amorem socij tui permittas me in gremio tuo quiescere vt parū dormiam quia ex itinere lassus sum. Ille ei annuit. Cum ergo guido in gremio suo dormiret tyrius vidit os eius apertum et vnam mustellam candidam exire et ad quendam montē iuxta eum intrare. Cum vero ibidē per

aliquod spaciuꝫ morã tra=
xisset rediit et in os eius rein
trauit. Hoc facto Guido est
expergefactus a somno ⁊ ait
Carissime vidi sompniū mira=
bile. Michi videbatur ꝙ vna
mustella de me exijt et in illū
mōtē intrauit et iterato in os
meū intrauit. Ait Tyriꝰ. Ca=
rissime sicut in visione vidisti
ita oculis meis respexi. Sed
quid mustella in isto monte fe
cerat penitus ignoro Qui ait
Montē ambo intrabimus qꝛ
forte aliquid vtile inueniemꝰ
Montē ergo intrabant ⁊ ecce
draconem mortuū inuenerūt
ventreꝫ eius auro plenū cum
gladio polito: super gladium
erat superscriptio talis. Per
gladium istum miles Guido
deuicet Tyriū aduersariū gui
do. cuꝫ istū draconē inuenissꝫ
valde est gauisus: ⁊ ait tyrio.
Carissime totū thesaurū tibi
do. Sed gladiū iuxta me ha=
bere volo. Ait tyrius. O dn̄e
apud te nō merui vt michi ta
le donum dares. Et ille. Ele=
ua oculos tuos ⁊ vide ego suꝫ
Guido socius tuus. Ille vero
hoc audiens intime eū respe=
xit statim notitiā eius habe=
bat ad terram pre gaudio ce
cidit et amare fleuit et dixit.
Sufficit michi de cetero viue
re ex quo semel vidi te. Et il=
le surge velociter potiꝰ de ad=
uentu meo debes gaudere ꝙ̄
flere. pro te pugnabo contra
tuū aduersariū ⁊ ambo in an
gliam cū honore ꝑgemus. sꝫ
videas ā te oia vt nemini qua
lis ego suꝫ dicas. Surrexit ty
rius sup collū eius cecidit et
osculatus est eū. Tyrius vero
ad domū suā cū auro perexit.
Guido vero ad palaciū regis
ad ianuā pulsauit Janitor ve
ro causā pulsatōis q̄siuit Ait
ille. Ego sum ꝑegrinꝰ q̄ nouiꝫ
a terra sancta veni. stati ītroi
tū ei dedit et regi est p̄sentatꝰ
iuxta latus regꝭ tyrānus ille
sedebat qui tyriū diuitijs ac
honoribꝰ p̄uauit Ait rex Qua
lis pax est in terra sancta? Et
ille Dn̄e mō est pax bona. mlꝉ
ti vero ad xp̄ianitatē cōuersi
sunt. Qui ait. Uidisti illū mili
tē de anglia Guidonē nomīe
qui tot bella ibidē fecerat q̄
ait. Dn̄e sepiꝰ eū vidi ⁊ cū eo
comedi. ⁊ ille. Nū quid est ibi
mentio de regibus xp̄ianoꝝ?
Ait ꝑegrinꝰ. Etiam dn̄e de ꝑ=
sona tua. Quomō saraceni ac
ceteri īfideles regnū tuū per
multa tēpora occupauerunt
et per quandam militem no=
mīe plebeū tyriū omni hono=
re ⁊ diuitijs illū nobilē militē
priuastis et hoc iniuste devo=
bis ista ibidem dicuntur. Ple
beus cū hoc audisset ait. Tu
false ꝑegrine q̄ ista mendacia
narras nunc dignꝰ esses eum

defendere: quia si sic cōtra te puguarez: quia tyrius ille priuare dn̄m nostrum regē volebat a regno. Ait guido regi. Domine mi ex quo ille dicit me falsum peregrinū esse ⁊ tyrium militē proditorem de vestro beneplatito cōtra eū pugnabo et eum falsum sup corpus meum probabo. Ait rex Michi bene placet: imo te rogo vt a pposito non desistas. Qui ait. Dn̄e arma michi cōcedas. Ait rex. Quicquid indiges istud paratum iuenies Rex diem belli inter eos ꝯstituit. Rex timens ne peregrinus guido per insidias interim occideret: vocauit filiam suā virginem et ait ei. O filia sicut vitā tuam diligis peregrinū istū diligēter custodias et omnia necessaria inuenies Illa peregrinū in camerā suā introduxit balneari fecit ⁊ eū ad libitū suū habebat. Adest dies belli. mane plebeus armat⁹ in porta stetit et clamabat. Ubi est falsus ille pegrinus quare tātū tardat? Ille hoc audiens armauit se: ambo ad campū prexerūt. duos iactus ad inuicem fecerūt in tantū duros ꝙ plebeus fere spiritū emisit nisi ipse poculum gustasset. ⁊ ait. O bōe pegrine me pmittas semel aquā haurire. at ille. Si michi fideliter pmittas hanc curialitatē mecū agere si necessitas requirit tibi concedo. q̄ ait. Et ego tibi fideliter pmitto. Ille vero ad quam accessit bibit quousq̨ saturat⁹ esset. stati cū toto conamine in guidonē irruit ad inuicē ambo viriliter pugnabant intantū ꝙ guido modo sitiebat et ait. Carissime eādē curialitatē quā tibi ostendi iam michi cōcede qr vltra q̄ credi potest sitio. At ille. Deo voueo ꝙ non gustabis nisi in manu forti. Guido enim hec audiens se defendebat q̄tū potuit ad aquā appropinquauit ⁊ cū ppe aquā fuisset in aquā saltauit ⁊ hausit q̄tū voluit. Deinde aquā exiuit et sicut leo rugiens in eum irruit aliusq̨ fugā petijt Rex vero videns fecit eos ab inuicez separari et illa nocte quiescere vt die crastina ābo ad bellū parati essent. Peregrinus vero camerā filie regꝭ intrauit. Illa vero om̄e solatiū ei p̄buit: vulnera ei⁹ ligauit: cena facta in lecto ligneo firmissimo eū requiescere fecit. Ille vero ex bello fatigatus incepit dormire. Plebeus se ptez strēnuos filios hēbat vocauit eos ⁊ ait illis. Carissimi vos estꝭ filij mei vob denūcio nisi ille pegrin⁹ extict⁹ ista nocte fuerit ego die crastina iter

mortuos cōputabor: fortiorē eo nunq̄ vidi. At illi. Pater nocte ista erit expeditus. Circa mediā vero noctē omnibus dormiētib⁹ camerā puelle intrabāt q̄ erat iuxta mare constructa ita q̄ aqua maris sub camera fluebat. Inter se dixerunt. Si eum in lecto occiderenus filij mortis sum⁹. Oēs eū cū toto lecto in mare ꝓijciemus et tunc penit⁹ a populo dicet q̄ fugā recepit. et pegrinum dormientē acceperūt et ipm in mare ꝓiecerūt Peregrinus vero dormiebat et nichil pcepit. Nocte vero illa erat q̄dam piscator supra mare cuȝ sonitū lecti audisset per lumē lune lectū respexit admirabatur ⁊ alta voce clamabat Dic michi propter deū qualis es vt possiȝ te iuuare anteq̄ submersus fueris. Guido audiēs clamoreȝ a somno est experge factus stellasq̄ in firmamēto vidēs admirabatur vbi esset et cum se in aqua percepisset ad piscatorē clamabat. O carissime adiuua me et dabo tibi mercedem: q̄r sum peregrinus ille q̄ heri in cāpo pugnabat. sed quomodo ego huc veni penit⁹ ignoro. piscator hoc audiens eū in nauiculā suam recepit et ad domū suā duxit ⁊ ipsum i lecto quiescere fecit Ueneruntq̄ filij plebei ad patrem suum nunciabantq̄ ei q̄ submersus fuisset vnde amplius timere nō deberet. Plebe⁹ non modicuȝ gaudens mane surrexit: armauit se: ad ianuā palacij accessit et clamabat. Illum peregrinū deduc foras vt possim me de eo vindicare Rex cum audisset precepit filie vt eū excitaret et ad bellū se prepararet. illa vero ad lectum eius accessit ⁊ nō inuenit Puella vero amare fleuit ⁊ dixit. heu michi thesaurus meus mihi ē ablat⁹. denūciauit q̄ patri q̄ eū non inuenit. Rex vero cōtristat⁹ est valde: sed cū lectū non inuenerūt admirati sunt. Aliqui eum fugaȝ accepisse dixerunt. Aliqui q̄ iugulatus fuisset. Plebeus in porta continue clamabat. Educ foras peregrinū tuū: quia caput suū hodie regi p̄sentabo. Dū vero i palacio de peregrino facta est q̄stio quo deuenerat venit piscator ad regem ⁊ ait. Dn̄e nolite contristari nocte ista i mari piscādo eram et peregrinū in mari ꝓiectū inueni quem accepi ⁊ in domū meam introduxi et eū dormientē dimisi. Rex cum hoc audisset gauisus est valde misit ad eū vt se ad bellum prepararet. Plebeus cum audisset q̄ mortuus non esset timuit valde/et inducias belli a rege petijt.

Rex vero inducias vnius hore ei concedere nolebat ambo campū intrabāt. duos ictus dederūt: sed in tertio ictu guido brachiū ei⁹ amputauit. deinde caput ꝛ regi presentauit Rex vero gauisus est valde ꝙ peregrinus tam gloriose triūphauit et cum audisset ꝙ filij Plebei eū in mare proiecerāt eos in patibulo suspendi fecit Peregrinus vero licentiā a rege accepit. ille vero donaria multa ei obtulit vt secū maneret: sed ille nolebat ei cōsentire. aurū et argentū in magna ꝙtitate dedit q̄ omia tyrio socio suo dedit et eū cum rege ī pristino gradu et in diuitijs multis instituit ꝛ vale regi fecit. Rex vero ait. Carissime ꝓpter deum vnū a te peto ante ꝙ recedas. dicito michi qđ est nomen tuū. At ille. Dn̄e Guido vocor de quo sepius audiuisti. Rex vero hoc audiens cecidit super collū eius magnā partem ei promisit regni sui si moram cum eo traheret. Ille nullo modo volebat ei consentire: sed osculatus est regem ꝛ ab eo recessit. Guido vero angliam intrauit et ad ꝓprium castrum perrexit. ante portaꝫ pauperes sedentes in magna multitudine inuenit. et inter eos in forma peregrine comitissa vxor eius sedit personaliter. singulis diebus ministrabat et cuilibet pauperi denariū dedit dicens. Orate ꝓ dn̄o meo Guidone: vt anteꝙ moriar gaudiū de eo habeā ꝛ vt feliciꝰ ad me reuertaꝰ qm̄ ad terram sanctaꝫ diu perrexit. Accidit eodem die ꝙ fili⁹ ei⁹ qui septem fuit annorū splendide indutus esset ꝛ matrē inter pauperes sequebatur. Filius vero cū audisset matrem cuilibet pauperi dn̄m guidonem nominare: ait. O mater est ille ne pater me⁹ quē pauperibus istis sic recōmendas At illa. Etiam fili mi. Tertia nocte postꝙ te concepi a me recessit ꝛ amplius eū non vidi Cuꝫ vero dn̄a inter pauperes per ordineꝫ ambularet venit ad viruꝫ suū guidonē ꝛ elemosynam ei dedit: sed qualis eēt penitus ignorabat. Ille vero caput suū iclinabat ne cognosceretur. Dn̄a cuꝫ ad alios pauperes ambulasset fili⁹ sequebatur. Guido oculos suos eleuans: vidensq̄ filiū suū queꝫ ante nondū viderat non poterat se continere filiū inter brachia accepit ꝛ osculat⁹ ē filiū ꝛ ait O fili dulcissime dn̄s deus tribuat tibi gratiam sibi placere. Domicelle vidētes ei osculum tradere vocat⁹ est vt amplius ibidem non staret. Guido ad vxorem accessit et locū

in foresta petiit vt ibi posset semper permanere. Illa videns eum peregrinuz pro dei amore et viri sui locum ei construxit. ibiq3 per mlta tempora permansit Cum autem ad mortem appropinquaret famulum suum aduocari fecit: et ait. Ito carissime festināter ad comitissam et istum anulū ei trade et dicito si me desiderat videre statim ad me veniat sine vlteriori dilatione. Nūcius ad dominam perrexit et anulum ei ostendit. Uiso anulo alta voce clamabat. Iste est anulus domini mei. Agili cursu ad forestam perrexit et anteq3 venit guido est defunctus. Illa vero super cadauer cecidit et alta voce clamabat Heu michi spes mea periit et lamentatiões et suspiria emisit dicens Ubi iam sunt elemosyne mee q̄s pro domino meo feceram omni die. Uidi dominum meum elemosynam de manibus meis accipere ⁊ euz non cognoscebam. Uidisti em̄ filium tuum ante oculos tuos palpasti osculatus fuisti nec michi nec sibi indicasti. q̄d fecisti: O guido guido amplius te non videbo. cum maximo honore corpus sepulture tradidit et mortem eius p multos dies planxit.

Carissimi Per istū militē deū intelligere debemus qui multa bella fecerat. Primo in celo quādo demones expulit sicut scriptum est. Factuz est preliū magnū in celo. Deinde in terra sepius quādo pharaonem ⁊ exercitū eius piecit in mare. Et i parasceue ⁊ hoc totum pter amorem puelle id est anime. Deinde tiriuz secum duxit / id est hominem assūpsit vt infideles. i. vicia de regno corporis expelleret et virtutes plantaret. tyriuz / id est moysen constituit vt populum suum ad vitam rectitudinis duceret. Deinde guido de terra sancta venit quādo filius dei de celo descendit et tyrium vagantem / scilicet totum genus humanum in via perditiōis inuenit: quia quot quot ante eum venerunt ad iferna descenderunt. dormiuit in gremio nostro quando nostram humanitatem assumpsit de virginis vtero. Mustella exiit et montem intrauit ⁊c̄ id est Johannes et alii pphete de eius aduentu prophetabant. in montem / id est in mūdum intrauerunt verbum dei pdicādo sicut testat de Johe Ecce mitto angeluz meū ⁊c̄. post hec rediit ad xp̄z cū dixit Ecce agn⁹ dei. Xp̄s ꝓo iuenit draconē mortuū / sc3 legē antiquā occultatā p cerimonias

et cum in ea thesaurū inuenit scz decem precepta q̄ homini dedit cū gladio ptātis diē latuit quē sibi retinuit sicut scriptum est. Judiciū meū alteri nō dabo. Per istuz gladiū plebeū tyrānū īterfecit qui tyriū .i. hoiem ab honore ⁊ diuitijs priuauit qn̄ primū patrē trāsgredi fecit pugnauit fortiter in campo istius mūdi et pynā virginem. s. beatā virginē mariaz armis humanitatis erat armatus. Sed septem filij. i. ꝓpter septem peccata mortalia de celo descēdit ⁊ cū eo semper fuit et in mare istius mundi piect⁹ vbi piscator. s. spūssā ctus sup eū descendit et semp cū eo fuit: et in fine dyaboluz deuicit ⁊ victoriā regi. i. pr̄i celesti presentauit: et sic ad terrā suā. i. celū se transtulit ⁊ nobis anulū fidei sue reliquit p quam poterim⁹ ad eternā patriam puenire. Guido cuz ad patriā suā venerat incognit⁹ erat. sic fili⁹ dei in celū itrauit parētes sui. s. angeli aliq̄ qualis esset penitus ignorabant. Unde dicebant. Quis est iste q̄ venit de edom tinctis vestibus de bosra. Unde debemus patrem nostrū osculari. s. orationem ei infundere: quia ipē pater noster est. Unde deut. Anteq̄ esses ipse est pater tu⁹ ⁊c. Studeamus ergo patrem nostrum xp̄m sequi per opera mie et per consequens veniemus ad eterna gaudia.

¶ De sarcinis ⁊ grauaminibus mundi ⁊ gaudijs celi. Capitulum. clxxix.

Accidit semel q͡ rex q̄dā ad nundinas perrexit ⁊ secum quendam magistrum cū discipulo suo duxit qui stā tes in foro octo sarcinas viderunt venditioni expositas De quarū prima discipulus magistrū interrogauit. quale preciū paupertas. s. ⁊ tribulationes propter deum requireret qui ait. Regnū celorū. Discipulus. grande preciū ē. Amoueat secundam et videamus quid intus habeat. Magister Mansuetudinem. Beati inq̄t mites. Discipulus Preclara res et deo digna mansuetudo cuius precij est: Magister Nō dabitur aurum obrisum ꝓ ea nec appendetur argentū ꝓ cōmutatione ei⁹: sed terrā reqro non nisi terram desidero ꝓ ea Disci. Ab india vsq̄ ad britāniā terra spaciosa est et cultoribus indiget. accipe q̄ṫū placet. Magister. Nequaq̄. hec terra est morientium que deuorat habitatores suos. moriuntur in ea homines. ego vero quero terram viuentium. Discipulus. Quid perpendo q͡ moriūtur et tu inuitus mo-

rieris. viuere vis ineternum. Ecce beati mites qm̃ ipsi pos sidebunt terraƷ. Tertia q̃d cõ tinet. Magister. Esuriẽ ꝛ sitim Disci. Quomõ possunt hec cõ parari: Magister Justicia illi nomen est. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiã qm̃ ipsi satu rabũtur. Disci. Saturaberis ergo et proueniet tibi iusticia si non interfuerit negligentia Quarta quid cõtinet. Magi- ster. Lachrymas fletus ꝛ plo ratus. irriguũ superi⁹ ꝛ irrigu um inferius. Di. Luctus ꝛ fle tus non solent emi. redimi tñ quia hoc preciũ desiderãt sã- cti. Beati q̃ lugẽt: qm̃ ipsi con solabuntur. Quintus ille sac- culus quid habet: Magister. Rem preciosam miam quã ti bi placere perpendo. Ne te ꝑ traham ꝑ mia volo miam. ꝑ tẽporali eterna. Discipulus. Non es bonus rerum arbiter Pro tẽporalib⁹ eñi nunq̃ acci pies eterna nisi pro te ageret misericordia. Jpsa tamen fiet tibi secundũ fidem tuam. Et beati misericordes qm̃ ipi mi sericordiam consequenť. Sed iam paupertatib⁹ et miseriis et tribulationibus abũdam⁹ Reuolue sextum si forte quid melius contineat. Magister. Plenus plane sed hoc non a- mat publicum vt purpur. sed in secreto cubiculo videbitur. ibiq̃ꝫ de premio eius taxabiť Disci. Examinati sumus. q̃d nam est modo. Magister Mũ dicia est cordis preciosa ibi et vasa aurea ꝛ argentea cõtinẽ tur/scꝫ Pietas. bonitas. mia. charitas et gaudiũ in spiritu sancto. hinc preciosa illa pal lia explicabũť vt sũt lectiões meditatiões orones. cõtẽpla tiones. Judicia dñi vera iusti ficata in semetipsa. desidera- bilia sup aurũ et lapidẽ ꝑcio- sum multũ. Discipulus Jn cu stodiẽdis illis retributio mul ta. Pete igitur q̃d vis. Magi ster. UisioneƷ dei. Discipulus. Beati ergo mundo corde: qm̃ ipsi deum videbunt. Euolue septimum. Magister. pacẽ cõ tinet. Discipulus. pacẽ tuam michi venditurus es. Magr̃. Non mee expedit paupertati nec tue iusticie cõpetit nec de cet diuitias tuas vt gratias a me aliquid accipias sed iã te in omnib⁹ largiente abũdo Unde quid superest. hõ sum rusticus et ignobilis et de lu- to factus ꝛ de limo terre com- pactus. tedet me ignobilita- tis mee. nolo michi vlterius improperari. terra es et in ter ram ibis Sed potius volo mi chi dici celum es et in celum ibis. sortem filiorum dei desi- dero: filius dei esse cõcupisco. Dis. Dixi fateor nec diffiteor

Beati pacifici qm̄ filij dei vocabuntur. Si igitur filiorum seruas caritatem paternā habebis hereditatē. Jaȝ vltima restat sarcina explica eā. Magister. Non habet nisi tribulationes et psecutiones ꝓ iusticia. Discipulus. Et q̄d ꝓ his exigis. Magister. regnuȝ celorum. Discipulus. Jam ꝓ premio vel precio pauptatis idē concessi. Magister. Utiqȝ sed mensis ex mense: sabbatuȝ ex sabbato. erras desiderio p̄sen ti hebdomada vel mēse quod recidiuum est expecto. Disci. Miror in negociando prudentiam tuam: et nunc audi. Serue bone et fidelis quia supra pauca fuisti fidelis supra mł̄ta te cōstituā intra in gaudiū dn̄i tui. Labores manuū ⁊c̄.

¶ Quod natura docet nemo tollere pōt. et de taliōe ingratitudinis. Capitulum. clxxiiij.

Quidam imperator post meridiem ad venandū equitabat. Accidit ꝙ transiret per quandam siluam et inuenit quendā serpentem a pastoribus captum ⁊ ad arborē fortiter alligatuȝ. serpens vero horribiliter clamabat. Imperator pietate motus soluit eum et in sinu posuit vt eum calefaceret Cum autem esset calefactus incepit eum mordere et venenuȝ suum in eum effūdere. ait imperator Quid facis. cur malū pro bono reddis? Data est vox serpenti vt quondam asine balaam ⁊ ait Quod natura docet nemo tollere potest. Tu fecisti quod in te fuit. Ego vero secūdū naturam meā feci Tu ostendisti michi omneȝ hūanitatē quā potuisti. ego vero reddidi tibi omne q̄d in me est. Uenenū obtuli q: nichil aliud q̄ȝ venenū habui: semper ero inimicus homini: q: ꝓpter hoiem sum punitus ⁊ maledict⁹. Jllis sic ꝯtendentibus vocat⁹ est q̄dā philosophus vt int̄ eos iudex esset et iudiciū rectū discerneret. Ait philosophus. Jsta solum per relatuȝ ⁊ dictū vestrū audio. sed si viderē ipsaȝ rē de qua dicitis iudicarē. volo vt serpēs ligetur ad arborē pariformiter sicut prius ligatus fuit ⁊ dn̄s imperator sit liber tunc iudicabo ꝓ vtraqȝ parte Quod et sic factū est. Tūc ait philosophus serpenti. Jaȝ es ligatus soluas teip̄m si potes et recedas. Ait serpens. Non possum: q: tam fortiter ligat⁹ sum vt vix me mouere valeā. Ait philosophus. Morieris ergo iusto iudicio quia semp ⁊ vsqȝ modo ingratus fuisti homini et semper eris. Post hoc conuertit se ad imperatorem

et ait. Dn̄e iam liber es vene nū de sinu tuo excutias ⁊ per geviam tuam ammodo de tali fatuitate te nō intromittas quia serpens nichil aliud potest facere nisi quod natura ei dedit. Imperator hoc audiens ḡdit gratias philosopho qui tam rectum iudicium dedit et abscessit.

¶ Moralisatio.

Carissimi. Iste impator pōt dici q̄libet bonꝰ xp̄ianus ⁊ vir ecclesiasticus sicut est ille bonus p̄latus qui habet cōtinue venari circa salutem animaꝝ. Unde oportȝ ꝙ transeat per siluam. Ista silua mundus dicit̄ in quo inuenit serpentē ligatū. Serpens est dyabolus q̄ per xp̄i passione intantū est ligatus ꝙ nihil potuit nisi ꝑmissiue hoc est inquantuȝ homo qui est libere voluntatis eum tēptare permittit et ei consentit. miser vero homo nō premeditans de futuris soluit dyabolū ⁊ iniisinū suū ponit quotiens in peccato mortali iacet et in eo delectatur. Quid ergo facit dyabolus? Certe proiicit venenū in corde illius hominis. venenū dyaboli est peccatū peccato addere ⁊ malū malo cumulare. Isto veneno plures hodiernis temporibus inficiunt̄. Quidam cum sint in peccato luxurie non solū apud se icōtinentes sunt sed et alios malo exemplo ad simile peccatum inducunt. Alij venenū illud pessimū a faucibus dyaboli diffusum detractionis. s. ita abundāter recipiunt ꝙ se cum seipsos intoxicatos conspiciunt: non ad clamorē alicuius adiutorij per confessione vociferant. sed vt alij ad venenū hoc hauriendū ac alijs ministrandū vlteriꝰ accedant De istis detractoribus psal. ait. Uenenum aspidū sub labijs eoꝝ. Item alibi. Lingua eoruȝ gladius acutus. Istud venenū est ita detestabile ꝙ vix aliquod malū veneno detractionis comparari potest. Unde ambro. ait. Deteriores eni sunt q̄ bonam famā alijs surripiūt q̄ȝ q̄ bona eoꝝ violēter rapiunt. bona autē possūt eis restituere: famam autem nunq̄ȝ. melius enim est nomē bonum q̄ȝ vnguenta preciosa Inimicus ergo noster dyabolus peccati venenum semper in nobis fundere studet: quia natura sua mala est ⁊ ergo bonum facere nō potest. ⁊ inimicitie sūt iter dyabolū ⁊ hoīeȝ ab initio. Sed peccator dyabolū ligatū soluit qn̄ peccatū immissum ꝑ tēptationē opere perficit. Solutiōe facta inimicū suuȝ in gremio fouet qn̄

peccatum ꝯtinuatur ⁊ peccator p ꝯsuetudinē in eo manet quod graue est et ad vltimuꝫ in desperationis baratrū immergit et subducit. Pastores qui istū serpentē.i.dyabolum ligabant sunt ꝓphete/patriarche/apostoli/et aliꝫ moderni eccl'e doctores ⁊ p̄dicatores q̄ eū vinculo lingue eoꝝ ita ligant ꝙ potestatem nullā exercere pōt. et per vitam sanctā et opera mie et cū dn̄ica oratione potestatē ei oēs subtrahunt. Sed miser homo qui nō timet deum contra dyaboluꝫ non pugnat nec eū ligat.sꝫ vt potius eum soluat pctā mortalia cōmittendo et in gremium eū recipiens fouet et tunc est plenus veneno peccati in corpore ⁊ anima. Si ergo desideras liberari voca ad te philosophum.i.discretum confessorem qui habet iudicare inter te et diabolū q̄ scit discernere inter lepram et lepram.inter peccata et peccatorum genera.cui pandas cor tuuꝫ. Sed null⁹ poterit iudicare nisi prius dyabolus sit ligatus. Et quomō debet ligari:certe triplici cathena.s.contritionis. confessionis/et satisfactionis quia teste ps. Cor contritū et humiliatum deus non despicies.quia non vult mortē peccatoris sed magis vt cōuertatur et viuat. Propterea peccator hanc triplicē cathenaꝫ quotiēscūqꝫ sibi aliquod peccatum obijcitur ad collū dyaboli debet extendere et euꝫ sic ad desistēdum cōpellere. Aduersarius iste est qui tanqꝫ leo rugiens circuit querēs quem deuoret.ideo humano generi aduersatur:quia locum vnde ipse cū socijs suis per peccatum cecidit vt peccatis renouatis homo similiter eundeꝫ amitteret et gratiā celestium non obtineret quare oia peccata quātūqꝫ minima et per cōfessionem nō deleta ad facieꝫ nobis ostēdet in extremis. ꝓpterea huius cathene capiamus partem secundā ⁊ ad collū eius ligemus vt sic vinctuꝫ ducere poterimus per cōfessionem qui in nostram ꝑpetuaꝫ laborat cōfusionē. Tunc confessor dabit nobis remediū salubre de tertia parte istius cathene.s.penitentie et satisfactionis et dicet.: Jam liberat⁹ es a dyabolo vade i pace.hoc est noli amplius vnqꝫ peccare Rogemus ergo dominum nostrum iesum xp̄m.⁊c.

¶De diuersitate ⁊ mirabilib⁹ mūdi cū expositiōe inclusa. Capꝫ. clxxv

Narrat Plinius ꝙ aliqui homines sūt canina capita habentes qui cum latra

tu loquuntur et vestiunt pellibus aialiuz. Tales significāt predicatores. qui quidē oms animaliū pellibus debent vestiri. i. aspera penitentia propter bonū exemplū aliis dandum indui debent. Item in india sunt homines qui tantuz vnū oculū sup nasum habent in fronte. et carnes animalium comedunt. Isti enim designant homines qui tantum vnū oculū rationis habēt. s. quo in fronte vtunt et non voluntate. Itē in libia sunt aliq̄ femine sine capite os ꝛ oculos habētes in pectore. Tales ei femine designāt homies qui volunt humiliter obedire ex corde nō habentes pectora leuia. Et quicquid extrinsecus faciendum est in opere prius bene et prudēter deliberauit in corde. In oriente enim ꝯtra paradisū terrestre sunt homines nichil omino comedentes quia os tam modicū habent vt calamo potum sumāt. De odore enim pomoꝝ ꝛ florū viuūt. Ex odore etiā malo subito moriunt. Isti quidez hoies etiam designāt claustrales q̄ precipue cōtra cibum ꝛ potū debēt sobrii esse et hoc est ꝓ modicum os habere. Et cū calamo. i. cum discretione sumere cibum et potū. Tales eni debent ex odore pomoꝝ ꝛ floruz id est preceptorum et bonarū virtutū spūaliter viuere. ꝛ sic aliis hominibus modū viuēdi in castitate et parsimonia ꝛ ceteris virtutibus pbere. Sz de odore malo. i. peccato cito moriūtur. qꝛ q̄cito pctm̄ perpetratur hō xpo saluatori nostro moritur. Itē ibidē etiam sunt hoies sine naso facie plena. et quicquid vident hoc totum bonū putāt. tales eni homines designant stultos. sine naso discretionis. ita ꝙ totuz eis bonū esse videtur qd videt et ipsi faciunt. Sunt etiam et ibidem homines habētes nasum et labium inferius tā lōgum ꝙ totam faciē cooperiūt dormientes. Tales quidē homines designāt iustos qui habēt inferius. s. ad mundū magnum labium cōsiderationis attendentes mundi vanitatē detractionis et mendacii. tamen per labium custodie protegunt totam faciem. i. totaz vitam per iugē meditationez ne in peccatis dormiāt. In sichia sunt hoies habentes tā magnas aures vt tegunt per illas totū corpꝰ. Hi designāt illos qui libenter audiūt verbum dei per quod pn̄t animā et corpus a peccatis custodire. Item aliqui sunt qui vt pecora ābulant. Et signāt illos qui nec deum nec sanctos eiꝰ

honorant. sed vt pecora et iumenta irrationalia de peccato in peccatum ambulāt. Cōtra quos dicit ps. Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus in quibus nō est. ⁊c. Item aliqui homines sūt cornuti naso breui pedibus caprinis. Tales sūt superbi qui in oī loco cornua superbie ostendunt et habent paruū nasum discretiōis ad salutem propriam se habent pedes caprinos currendo ad luxuriam. Caprea em̄ velocissimi cursus est et ad ascensuz prona. Applica ad superbos. In ethiopia sunt homies tm̄ vnum pedez habentes tante tamen velocitatis sunt: vt bestias currendo insequant. Hi sunt illi qui habēt vnū pedez perfectionis erga deum et proximum. s. pedē caritatis. Tales sunt veloces versus regnū celeste. In india sunt pigmei duorum cubitorū in lōgitudine. equitantes sup hircos ⁊ cū gruib⁹ preliātes. Hi designāt illos qui parui sunt in lōgitudine bone vite inchoātes ⁊ nō perseuerantes et non viriliter contra grues. i. viciorū sordes pugnāt. In india etiā sūt aliqui homines sex manus habentes nudi et pilosi in flumine morantes. Hoies cum sex manibus designant studiosos qui laborant vt vitam eternā obtineant. ps. Anima mea in manibus meis semp. Per homines nudos intelligunt peccatores virtutibus spoliati q̄ morantur in flumine isti⁹ mundi. Ibidem sunt hoies in manibus et pedibus sex digitos habētes: p septimanā ab omni pollutione peccati se custodiunt et diem septimum oīno celebrant et totaliter sanctificant. Et mulieres cū barbis vsq; ad pectus sed capite earum plano. Iste designant homines iustos planā viam mādatorum ecclesie obseruantes qui amore vel odio non flectūtur. In ethiopia sunt homies quattuor oculos habentes ⁊ designant illos qui timē deū mundum dyabolū et carnem Unum oculū dirigunt ad deū recte viuendo et quomodo debeant sibi placere. Secundū ad mundum quomodo debeant eum fugere. Tertium ad dyabolum quō debeant contra eum stare. Quartū ad carnem quomodo debeant eū castigare. In europa sunt homines formosi sed capite ⁊ collo gruino cū rostris Isti designāt iudices qui debēt habere ad modum gruis collum longuz vt prius prudenter cogitēt in corde que per sentētiam proferanda sūt in ore. Si sic essēt omnes iudices: non tam ⁊ tot

male essent sententie.

¶De medicina spirtuali Capitulum. clxxvi.

Quidaȝ puer erat natus ab vmbilico et sursū diuisus ita q̄ haberet duo capita et duo pectora. et qḻlibet proprios sēsus ita q̄ vna dormiente vl' edente alter nō dormiebat. Postq̄ȝ per duos ānos vixissent mortuus est alter altero in tertium diem superuiuente. Item sicut dicit Plini⁹ Erat quedam arbor in india cuius flores dulcē habēt odorem et fructus saporem. Iuxta cuius situm manebat quidam serpens qui iacorlus vocabatur qui odorem arboris multū odit. Et ideo vt flores et fructus destrueret: ad radicem arboris veniēs illam intoxicauit. Quod videns ortulanus illius patrie tyriacā accepit et in quadā virge sūmitate ad ramos arboris illius supremos infudit. que cito venenū expulit a radice infecta et arborem sterilem fructificare fecit.

¶Moralisatio.

¶Carissimi. Per istum puerum intelligi p̄ot quilibet homo qui constituitur ex duob⁹ scȝ corpore et anima. et quelibet pars sua ꝓpria habȝ opera. Gal. ij. Opera carnis sunt immundicia. fornicatio. luxuria. ydolotum seruicus. Opera anime gaudium et pax in spiritusancto. patientia. longanimitas ⁊ huiusmodi. Ista opera sibi inuicem aduersantur. vna dormiente vel comedente: altera cōtrarium semper facit. quia caro concupiscit aduersus spiritum: quando eni anima quiescit ab operibus que sua sunt: tunc caro non quiescit. immo sollicita ē circa opera sua mala et puersa. et sic vna pars est mortua altera viua. quia caro facit opera mortis: anima concupiscit opera vite. per istam arborem intelligi potest homo. fructus huius arboris sūt bona opera. Unde math. v. A fructibus eorum cognoscetis eos. Fructus dulces protulit hec arbor ante peccatum. sicut dicit sapiens. Flores mei fruct⁹ honoris et honestatis. Hos fructus serpens antiquus sustinere non potuit: sed venenū imposuit in radice dum peccatum posuit in primo parente. tunc sic infecta fuit arbor ista q̄ fructū dulcem ferre nō potuit. quia per opera quantumcunq̄ȝ meritoria homo celum ingredi nō potuit. sed ad multa annorum milia tanq̄ȝ exul ab hereditate vera profugus ⁊ propulsus exultauit

donec sapiens ortulanꝰ id est pater celestis tyriacam infudit in vna virga huius arborꝫ hec virga est beata virgo maria. de qua dr̄ in Isa. Egredietur virga de radice iesse. Itē virgilius in. ij. bucolicoꝝ. Iā redit et virgo redeunt saturnia regna. Jam noua ꝓgenies celo demittit alto. Tu modo nascenti puero quo ferrea primū Desinet: ⁊ toto surget gens aurea mūdo. In hac virga posita erat tyriaca qn̄ filius dei a patre missus est in vterū virginis coopante spū sancto: ⁊ quādo de virgine natus est xp̄s. arbor infecta per medicinā huius salutifere tyriace dulcedinē suam p̄stinaꝫ recupauit. De qua oībus penitentibus affluenter dat et non improperat. vt in Isa. dr̄ Om̄s sitientes venite ⁊c.

¶ De persecutione.

Capitulum. clxxvij.

Rex assuerus grande cōuiuiū cūctis p̄ncipibus ⁊ populis regni sui fecit. vt dr̄ hester. i. Ad epulas reginam vasti introduci iusserat vt populus eius pulchritudinē videret: quā intrare renitenteꝫ rex regno p̄uauit. hester pro ea i sceptro sublimauit. Post hec rex q̄ndam aman sup regnū exaltauit ⁊ cunctos principes ei subiugauit. Cum autē cepissent om̄s genu curuare solus mardocheus patruꝰ regine noluit eū adorare. Vn̄ indignatus disposuit eum cū om̄i progenie sua neci tradere. cum regis sigillo decreuit om̄s iudeos in regno assueri extermiare altūqꝫ erexit eculeū in quo voluit suspendere mardocheū. Interea duo volebant regem occidere quos mardocheus accusauit et ꝓditos iussit rex perdere. mardocheū purpura indui et coram imponi ⁊ regio equo per ciuitatē duci. Aman cū militibus p̄ire et laudes ei concinere. hoc facto mardocheus regine dicit ꝙ amā eam cum omni populo .s. parētela sua morti addixit que om̄i populo ieiuniū indixit. se cū eis ieiunijs ⁊ orōnibꝰ affligit. Quo peracto conuiuiū instituit regē inuitans. Aman quoqꝫ adesse iussit inter epulas: regem pro sui populiqꝫ vita rogauit se et om̄s suos ab amā dānatos narrauit. quē rex furore repletus iussit suspendi in eo dē eculeo quē ipse p̄parauerat mardocheo. Porro ipsum mardocheū p̄ncipē ꝯstituit q̄ omnē cognationē amā ꝑdidit sed deo disponēte ppl's innocens est liberatus ⁊ semen ne quā funditus exterminatum

¶ Applicatio.

¶Carissimi. Iste rex est dñs nr̄ iesus xp̄s q̄ de radice iesse surrexit. hic p̄ncipib⁹ et pp̄lis regni cōuiuiū fecit: q2 plurib⁹ orbis p̄ncipibus 7 fidelib⁹ regni corpus suū 7 sacrā scripturā in epulas dedit. Reginam vasti coronatā ad cōuiuiū vocauit: q2 synagogā lege 7 p̄his redimitā ad celestes epulas inuitauit. Que renuēs regno priuat. Hester captiua in solio eius locat: q2 iudea incredula de regno xp̄i eijcit. 7 etiā de gentibus a dyabolo captiua in thalamū regis consors celestis regni ducit. Aman q̄ a rege exaltatur est iudaicus populus qui a deo in regno 7 sacerdotio ac diuo cultu sublimatur q̄ querit regine ꝓgeniem extirpare: q2 iudaicus populus querit ecclesie sp̄m exterminare. Aman quoq3 eculeū mardocheo erexit. in eūdem eculeum ip̄e suspēditur: q2 diabolus in crucis patibulo comprehenditur. Duo qui contra regē coniurauerūt: sūt duo infideles populi .s. iudaicus et gentilis. qui xp̄m occidi ꝯsiliū dederunt quos mardocheus accusat: q2 xp̄ian⁹ populus opa eorū improbat. illi a rege necāt 7 isti a xp̄o dānantur. mardocheus purpura et corona vestitur. Equo regio per ciuitatē ducit: q2 xp̄ianus pp̄l's a doctoribus per mundū totum colit. ordo nāq3 equus xp̄i regis d̄r. in quo ipse p orbē vehitur. Aman cū militibus laudes ei consonāt q2 iudaicus populus cū gentibus velit nolit xp̄iani preconia ꝓpria celebrat. Regia regē ad cōuiuiū vocat: q2 ecclesia xp̄m ad solēnia sui corporis inuitat. Aman etiā adesse iubet: q2 fideli pp̄lo suas epulas p̄dicando p̄bet. Amā quoq3 q̄ mardocheo eculeū erigit est antixp̄s q̄ pp̄lo p fidē minatur mortis suppliciū. q̄ eodē eculeo suspendit: 7 ipse mort⁊ supplicio interimit. Mardocheus p̄nceps a rege p̄ficitur q2 fidelis pp̄l's pacto iudicio sup oīa bona dñi sui cōstituit. Semen neq3 exterminatur: q2 tunc gn̄atio maloꝝ dānatur: pp̄l's aūt regine liberat 7 tristicia eius in gaudiū cōmutatur: q2 generatio rectoꝝ benedicetur. leticia et exultatiōe perfruetur.

¶De oīz diuitiaꝝ matre ꝓuidētia. Capi. clxxviij.

Quidaz rex desiderabat scire quō seip̄m et imperiū deberet regere vocauit ad se vnū q̄ alios in sapientia excellebat et ait ei. Carissime trade michi formam meip̄m et imperinm regendi. Et ille.

Dn̄e libent̄.statim fecit in pariete regē depingi coronā habentem in capite sub ista forma. Erat in solio positus quidam rex purpura indutus in manu leua pilā.in dextra portat sceptrū: ⁊ vltra caput lucernam ardentē. A parte sinistra regina q̄dā formosa erat coronata ⁊ veste deaurata varietate amicta Ex alia parte erant assessores in cathedra sedentes cum libro apto. Ante se sub rege miles quidaꝫ q̄ in equo sedebat:armis decoratus habens galeam in capite:hastā in dextra:clipeo ꝓtectus in leua:ensē in dextra: loricaꝫ in corpore:fibulas in pectore:ocreas ferreas in tibia:calcaria i pedibus:ferreas cyrothecas in manibus: equū doctū ad prelium cum phaleratibus. Sub rege erāt depicti vicarij vnus sicut miles positus in equo cū clamide et caputio:pelles varie virgam extensam gerens in dextra manu. Itē populares sub vicarijs quoꝝ erat forma talis. Homo in humana specie factus habens in manu dextra ligonē quo terra foditur. In sinistra virgaꝫ qua grex armētoꝝ dirigit̄. In cingulo falcem cum qua segetes metuntur ⁊ vineaꝝ ⁊ arborū sup̄flua prescindūtur. In dextro latere regis faber ante militē depictus. huius fabri forma fuit ꝙ in forma hoīs malleuꝫ gessit in dextra. in leua habuit dolabrum. in cingulo gessit trullam cementariam. Item ante populares homo qui in dextra forpicem habuit:in leua gladiū magnū ⁊ altum:in cingulo pugillareꝫ/ id est vas scriptorū cum incausto super aureꝫ dextrā portans pennā ad scribendū. Item ante populares erat quidam homo depictus habens in dextra libram cum pōdere in leua gessit vlnaꝫ:in cingulo gessit bursam cum varia moneta. Iteꝫ ante reginam erant medici ⁊ pigmentarij sub hac forma. Homo erat positus in cathedra magistrali posito libro in manu dextra. vrseo et pixide in sinistra. In cingulo habēs ferramenta vlcerum ⁊ vulnerū. Item iuxta eum homo sic formatus. Homo tenens manum dextram erectam ad inuitandū transeūtes ꝓ hospicio. Leuā tenens plenā pane pulchro et desup vas cum vino. in cingulo tenens claues. Itē in sinistra parte ante militē homo erat huius forme .s. in manu dextra habens claues magnas. in leua habens vlnā. in cingulo habens bursam cum denarijs. Iteꝫ ante

regem erat homo hñs capil-
los hispidos et distortos. in
dextera manu modicā pecu-
niā. in leua hñs tres taxillos.
In cingulo hñs pixidem litte
ris plenā. Rex cum istā pictu
rā vidisset tm̄ in ea studuit ꝙ
sapientiā magnā inuenit.

¶ Expositio.

¶ Carissimi. Rex iste debꝫ es
se quilibet bonus xp̄ianus et
precipue p̄nceps vł prelatus
qꝛ vterqꝫ eoꝝ debet esse in so-
lio positus purpura indutus
que figurat v̄tutē grē ꝛ moꝝ
pulchritudinē quibus mens
et aīa xp̄iana ornari debet et
precipue principis siue prela
ti quasi habitibꝰ virtutū pre
subditis omnibus vt corpus
eius reluceat aureis vestibꝰ.
Coronā habēs in capite. que
ostendit in rege regiā dignita
tē que est glīa ppłi. qua sub-
ditoꝝ oīm oculi in eū dirigun
tur ꝛ sibi obediunt. In manu
leua defert pilam q̄ ostēdit re
gē esse administratorē et ꝓui
sorē oīm subditorū. in dextra
manu habens sceptrū osten-
dēs eius iusticiā ꝛ rigorē. qui
bus malos coerceat quos a-
mor virtutis a malo nō refre-
nat. ꝛ vltra caput regis lucer
na lucēs. q̄ designat regis mi
sericordia. Item regina a ꝑte
sinistra designat caritatē q̄
est formosa in aīa. Unde Mu
lier sub rege iesu xp̄o dꝫ eē ve
recūda et pudica. Scđo debꝫ
esse casta et honesta. Tertio
debet esse sapiens ꝛ discreta ꝛ
verbis et moribus modesta.
Itē assessores .s. iudices in ca
thedra isti sunt prelati ꝛ pre-
dicatores qui debent mādа-
ta dñi custodire libros/id est
sacrā scripturā aperite popu
lo. miles est bonus xp̄ianus.
qui debet armari bonis virtu
tibus. miles accingēdus bal
neał vt nouam vitam ducat.
Item in oratōe pernoctat pe
tens sibi diuinitus gratiā im
plere qđ non pōt ꝑ naturam.
Sic et bonus xp̄ianus. miles
vero debet balneari aqua cō
fessiōis et sepius effundere ꝓ
gratia. multa quidē sunt ne
cessaria militi. Primo requi-
ritur vt miles sit sapiens: sic
et xp̄ianus vt addiscat sapiē
tiam contra dyabolū. Scđo
incūbit militi vt sit fidelis do
mino suo. sic xp̄ianus dño suo
iesu christo. Tertio miles de-
bet esse liberalis. sic xp̄ianus
datiuus. Quarto miles debꝫ
esse fortis. sic christianus con
travicia. Quinto miles debꝫ
esse misericors. sic christia-
nus. Sexto miles debet po-
pulares vigilanter custodire
sic christianus debꝫ verbo ex
emplo et ope olios in cōtū p̄t
a peccatꝫ custodire. ꝛ p̄cipue

prelati. Itē vicarij ꝛ vnus miles posit⁹ in equo ꝛc. Miles iste est iudex qui debꝫ poni in equo iusticie et clamide mie ꝛ caputio cum pellibus varijs Per capuciū fidem cū multꝭ autoritatibus sanctorū et exemplis patrū in iudicijs dandis virgam extēsam.s. tā pauperi ꝙ diuiti. Itē populares ante iudicē. ꝛ homo in specie humana factus ꝛc. Ad q̄ tria reducitꝰ oīs agricultura. Legitur ꝙ primus agricola fuit Cayn p̄mogenitus Ade. Necesse autē fuit hoiem terram colere vt ipsa que est matꝰ nostra et corporalis forme commune initiū: ꝛ que nobis in finevite cōe prebet domiciliuꝫ in medio vite nostre de nostro labore nobis p̄beat nutrimētū Agricola multa bōa debꝫ in se tenere. Primo debet deū cognoscere ꝛ decimā dare qui oīa sibi dedit. Scdo debet legalitatē tenere ꝛ personā dn̄i sui gerat ꝛ res eius plusꝙ ꝓprias custodiat. Tertio debēt agricole mortē non timere sed vitam diligere. Quarto debet laborare ocia dimittere. Tria sunt opa agricole ꝓpria. Primū est agros colere: ideo in manu dextra fert ligonem pro terra fodienda. Secundū est armenta nutrire iō tenet virgā ad aialia dirigenda qꝛ debet esse pastor nō tm̄ arte sed virtute. sicut abel p̄mus pastor offerens deo primitias de optimo qd habuit in grege. Tertio ptinet ad eū virgulta mūdare. arbores inserere. vineas plātare. sic bonus xp̄ianus debꝫ esse virtuosus. opa meritoria deo offerre virgulta cordiū pctōꝝ per bonā doctrinā mūdare arbores id est bonas virtutes inserere et vineas predicatōis diuine plātare. In cingulo falcē.i. sētentiā in corde rectā sciam atꝙ prudentiā qbus debet mūdare vicia. ꝛ faber āte militeꝫ cū malleo in dextra. per quē notanꝰ oēs qui fabricāt malleo ferrū argentū et es. In leua dolabrū quo notātur oēs artifices in lignis opantes vt nauiū rectores ꝛ carpentarij In cingulo gerit trullā ꝑ quā om̄s lapicide notanꝰ. In omnibus istis dn̄t esse tria. Primū est fidelitas et legalitas. Scdo debet esse in eis sapia ꝛ veritas ne vn⁹ alteri inuideat vel contra eū suspitionē hēat Tertio debet in eis esse ꝛ maxime in naucleris fortitudo iconcussa. Itē homo in dextera tenēs forpicē. In leua gladiū i cingulo pugillarē ꝑ quā notanꝰ om̄s notarij in panno ꝛ lana ꝛ lino operātes. vt sunt textores pānoꝝ scissores. do-

leatores ⁊ pēnā et pugillarez
per quas oēs notarij notanẗ.
quorū officiū est iudici assiste
re instrumēta scribere et mul=
ta legere. Ad hos oēs triplex
veritas vite ptinet/scʒ contra
oē pctm̄ Primo cōtra affatuʒ
locutiōis ne sint mēdaces ver
bo et opere. Scđo vt habeāt
et seruēt iusticiā ad quēcunq₃
Tertio vt habeāt morū hone
statē cōtra discordiā. fidelita=
tē cōtra fraudulentiā amiciti
am cōtra inuidiā. Item hō in
dextera gerit librā cū pōdere
p quā signanẗ cāpsores pecu=
niarū cōmutatores. In leua
gerit vlnā cū qua notanẗ pan
norū telarū vel aliarū rerum
mēsuratores. In cingulo q̄q₃
gerit bursam cū varia mone=
ta p quam designanẗ diuersi
monetarij. Oms isti debēt pri
mo auaritiā fugere q̄ est ydo=
lorum seruit⁹. Scđo etiā sum
mopere caueāt grauia debi=
ta contrahere. Tertio q̄dē de
bent depositū sibi cōmissū cū
repetitur sine omni mora red
dere. Item sub regina poniẗ
hō in cathedra magistrali cū
libro in dextra eius. In isto q̄
dem libro notaẗ medici ⁊ etiā
phisici et oīm artiū liberaliū
doctores. oṁes isti debēt ha=
bere primo diuersas curas p
pter diuersas egritudines et
auctoritates particulares p
eis. sicut ypocras. galienus ⁊
sic de ceteris. In vrceo quidē
significantur apotecarij cōfe
ctores. Secūdo enim debent
caste viuere virtutē morum ⁊
honestatis vbis et factis ha
bere. sepius egros visitare. sa
nitatē introducere. Tertio q̄=
dem pigmentarū debent ha=
bere summā diligentiā in con
fessionibus faciendis. Itē hō
manū dexterā extensā habet
ad inuitandū ⁊c̄. q̄ signat oīa
bona hospitū apud eos repo
sita salua sicut et in tuto. Hi
em̄ primo debēt vitare gulaʒ
et ebrietatē vt eorū exemplo
omnes ad eos venientes vite
seruēt modestiā. Scđo autem
debent exhibere hospitib⁹ cū
inuitatione benigna ⁊ allocu=
tione blanda ⁊ faceta recepti
ones hospituʒ. Tertio quoq₃
quia faciunt ipsum formosuʒ
hospiteʒ primo quos recepit
hospitio debet de viaruʒ picu
lis docere. Secūdo euntes de
hospicio suo cōducere in aliā
domū. Et tertio extra domuʒ
vitam et famā eorum cum oī
bus rebus vt propriaʒ defen=
dere. Itē in sinistra parte ho=
mo habēs claues magnas ⁊c̄.
Quibus figurantur custodes
ciuitatis. In leua quidem ha
bens vlnā quibus designanẗ
officiales ciuitatis siue cōmu
nitatis vt sunt prepositi. In

cingulo quidē notãtur thelo-nearij.et oēs qui recipiunt pecuniam communitatis. Isti em̃ debent esse zelatores communis boni. prouidi em̃ ꝛ sollíciti debent esse in cõscientia et deũ timere et reuereri. Homo etiam habēs scapulos hispidos et distortos ꝛc̃. in quo designantur prodigi rerum dilapidatores. In leua quoqꝫ habens taxillos tres quibus lusores ostenduntur ꝛ meretricum concubitores In cingulo quidem habens pixidem litteris plenam. Per hunc enim hominem notantur cursores per mundum ꝛc̃.

¶ De gula et ebrietate. Capitulum.clxxix.

Refert cesari⁹ de detestabili vicio gule et ebrietatis.ꝙ gula solius corporis est immoderatus ꝛ illecebrosus edendi et bibendi appetitus Huius em̃ filie sunt immũdicia.scurrilitas.inepta leticia multiloquiũ. ebetatio sensuum circa intelligentiam. In gula enim sunt quiqꝫ gradus peccandi. Prim⁹ quidaꝫ gradus est cibos preciosos ꝛ delicatos exquirere.Secundus quoqꝫ est ciphos curiose preparare.Tertius vero ante tēpus sumere.Quartus nimis auide.Quintus in nimia quãtitate.Gula quidam primus homo/scilicet Adam victus in paradiso succubuit. Hec etiam Esau primogenita surripuit. Gula sodomitas ad peccatum maximũ incitauit Ipsa etiam filios israel in deserto prostrauit: Psalmista. Adhuc esce eorũ erant in ore ipsorum et ascēdit ira dei sup eos Iniquitas sodome fuit saturitas panis et abundantia Homo enim dei abdo/scilicet missus in Bethel propter comessationē a leone occiditur. Diues em̃ de quo dicit̃ i euãgelio q̃ epulabatur quotidie splendide in inferno sepelitur Nabusardan priceps coquorum/id est gula hierusalē destruxit.vides quanta sunt pericula in illa.Accedãt scripturarũ testimoina. Ait em̃ salomon. Ue terre cuius principes mane comedũt.Item Omnis labor ei⁹ in ore hominis ꝛ aia eius non replebitur. Huius filia est ebrietas.quia gule vicium luxuriã parit. pessima autem pestis est. Quid autē hoc vicio fetidius? Quid est eo dãnosius quo virt⁹ atteritur victoria lãguescēte.sospita gloria in insaniã conuertitur animiqꝫ pariter et corporis vires expugnantur. Quia dicit Basilius. Cum ventri deseruim⁹ et gutturi pecora sumus ac beluis similes esse studemus

quibus ad huiusmodi prona esse et terram respicere et ventri obedire natura concessit. Item Boetius de consolatione libro quarto. Qui virtute deserta homo esse desinit cuꝫ in naturam diuinam transire non possit restat vt in beluam conuertatur. Et in euangelio dominus. Uidete ne corda vestra grauentur in crapula et ebrietate. O quot ⁊ quanti sapientie mire solidiqꝫ essent cõsilij nisi edacitatis et vini calor obstitisset. Qꝫ periculosum est patremfamilias rectoreꝫqꝫ reipublice mero calere q̃ ira accenditur. discretio obfuscatur. luxuria excitatur intantũ vt libido nephandis se immisceat actibus hominis discretione sopita. Unde dicit Ouidius. Uina parant animos veneri si plurima sumas O pessimum vinuꝫ ebrietatis ex qua deperit virginitas que soror ẽ angelorum. possessio omnium bonorum et eternorum. securitas gaudioruꝫ. Noe mero calens nudatus filijs verenda detexit. Loth castissimus nimio vino somno sopit⁹ in mõtem fugiens filias carnali copula vt yxores cognouit. Reginus mero sic ira succensos cum amicitia iuncti essent in tantũ vt sobrij vnus pro alterius periculo se exponeret se inuicem gladijs peremisse. Herodes antipas sanctuꝫ iohannem non decollasset si crapule et ebrietatis conuiuium defuisset. Balthasar babilonie rex vita et regno non fuisset priuatus si ea nocte ĩ qua Cyrus ⁊ Darius reges eũ cũ populo crapula sopitum occiderunt sobrius fuisset. Propꝫ hoc apostolus nos ammonet de sobrietate cũ dicit. Sobrij estote et vigilate. Rogem⁹ ergo dñm vt sobrietatem ita seruemus in terris vt ad celeste cõuiuiũ inuitemur ĩ celis. ⁊c̃

¶ De fidelitate. Capitulum. clxxx.

Refert paulus longobardorum histouographus quendam Onulphum nomine papieñ. militẽ domino suo regi portatico tanta fidelitatis signa monstrasse vt se morti pro salute domini sui exponeret. Nam cum Grimmoaldus dux Beneuentanus per Genebaldum ducem Rauenensem primum proditorem corone regie interfecto Godoberto longobardoruꝫ rege ad regis tabernaculum per violentiam atqꝫ per fraudulentiam ascẽdisset fugato dicti regis Godoberti germano vsqꝫ ad vngaros onulphus dictus miles portaticum recon

cilıare regi Grimmoaldo curauit vt de vngaria vbi nec ob timorem Grimmoaldi venire poterat saltẽ ad regis pedes veniam peteret: sicq̧ securaȝ vitam sine dignitate regali q̄ sibi debebatur posset decẽter currere Recõciliatione igitur cõpleta grimmoald⁹ rex post aliquot dies linguis maledicis nimiũ credulus ipȝ portaticum quem sibi reconciliauerat in crastinũ occidere disposuit eiq̧ vina que inebriare possent ne sue saluti aliqualiter prouideret ministrari mãdauit. q̄ res onulphũ militeȝ portatici minime latuit. ĩõq̧ accepto armigero suo. Onulphus domũ intrauit portatici. ac ibidem armigero relicto in cubiculo ipsuȝ portaticum cooperto lectisternio tanq̧ ꝓprium armigerũ eduxit de domo cũ minis iurgijs et verberibus eũ deducẽs ad domũ ꝓpriã regis excubijs seu custodib⁹ ante domũ portatici collocauit: ꝛ opinãtib⁹ dictũ armigerũ. Onulphi eductũ Eadem nocte circa gallicantum Onulphus dñm suũ dilectuȝ portaticũ ƌ muro ciuitatꝫ cui dom⁹ sua adherebat fune submisso emisit. q̄ acceptꝫ equis pascualib⁹ fugiens ad ciuitatem. Astensem ꝑuenit ꝛ de loco illo ad regem francie ꝓperauit. Cũq̧ mane facto dict⁹ Onulphus ꝛ ei⁹ armiger fuissent a rege detenti: examinatiq̧ fuissent de modo ꝛ forma qualiter. Portaticũ dñm suũ liberassent: at illi respõdissẽt simplicem veritatẽ. dixit rex cõsiliarijs suis Qua pena sũt illi digni q̄ sic fecerunt cõtra nostram regiã volũtatẽ Cũq̧ vn⁹ capitali supplicio eos puniri: alius viuos excoriandos diceret: alius occulto crucis patibulo pendere affirmaret Rex respõdit. Per illum q̄ me nasci fecit isti nulla morte sũt digni: sed oĩ honore q̄ sic fideles suo dño extiterũt. Rex igitur grimmoaldus eos multis honoribus ꝛ muneribꝫ premiauit. Geribaldus vero ꝓditor et canimentiũ dux per manũ armigeri sui Godoberti quondam regis quẽ sua ꝓditiõe vita et regno priuauerat in solẽni festo beati iohannis baptiste apud thaurinũ miserabiliter sed iuste interfectus est.

Moralisatio.

CArissimi. Iste miles fidelis Onulphus bon⁹ xp̄ianus dicitur qui dño suo regi portatico / id est anime in omĩ fidelis est laborãdo / vigilando / dormiendo et omnes act⁹ suos in seruitium dñi sui dirigendo: ita q̧ illud quod aĩa ꝑ instinctũ cuiuslibet boni ope=

ris ad saluationem expostu-
lat corp⁹ toto conamie iuxta
decem preceptorū formā alia
q̄ mandata ecclesiastica sine
tedio impleat et pficiat. vt cū
mens interior ad vigilandum
et in orationibus persistendū
deuote dño ꝓ peccatis recōci
liando supplicare satagit cor
pus exterius vt tedio non vin
catur hoc opere perficere. ad
meritum clamat miles iste tā
ta fidelitatꝫ signa dño suo oñ
dit: vt se periculis ꝓ eo expo-
nat: quia (vt apostolus dicit (
Sācti martyres et aliȷ̄ xp̄o de
uoti quidam ꝓ saluatiōe dñi
sui. i. anime tēptati sunt: qui-
dam secti sunt: quidā in occi-
sione gladȷ̄ mortui sunt. insu
per et plurima tormentorum
genera de q̄bus in sacris scri-
pturarū locis legimus. ad re
conciliandū dñm istum q̄ trās
gressum per peccatū mortale
fecerat grimmoalduꝫ ducem
.i. iesum xp̄m accedunt: vt de
vngaria vbi nec ob timorem
grimmoaldi viuere poterat li
beraretur. Ungaria mundus
iste dicitur qui est miserȷ̄s et
tribulationib⁹ plenus in quo
anima periculose vagatur: et
de timore mortis extreme cō
cutitur. Propterea miles / id
est corpus dñm suuꝫ. i. animā
ad hunc ducem grimmoaldū
perducere de vngaria isti⁹ mū
di semper satagit et intendit.
vt saltem ad pedes regis per
humilitatē veniam obtineat
qui superbe sepius cōtra eū
se erigens iusticiam potius q̄
miam meruerat. Sed reconci
liatione completa hō sepius
in peccatū recidiuat intantū
q̄ grimoaldus rex q̄ paterno
ster et rex celestis est: portati-
cum qui est aīa nostra i crasti-
num dānare disposuit per iu-
sticiam et equitatē. Sed mia
superueniente quā rex hec mi
nime latuit. corpus. i. fidelem
militem ad penitentiā sub le
cto obedientie ⁊ satisfactiōis
occultauit donec grimoaldus
rex ⁊ pater celestis portatico
per murū tribulationis dedu
cto pctm̄ misericorditer dissi-
mulauit. Qui acceptis equis
pascualibus. i. aliorūꝫ sancto
rum et electorū meritis ad ci
uitatem astensem ꝑuenit. Ci-
uitas ista est de qua Joh. in
Apoc. dicit. Uidi ciuitatē san
ctam hierusalē nouaꝫ descen
dentem. ⁊c̄. Et de loco illo ad
regem francie ꝑperauit. Frā
cia est illa sanctorum angelo
rum super celestium curia: vbi
rex in dyademate sempiterne
glorie coronatus cum leticia
residet cum omnis gaudȷ̄ ple
nitudine. sed cum mane facto
corpus et aīa a peccato quod
cōmiserāt iā absolute ad iudi

cium venerint et per dyabolū accusantur et examinātur de modo et forma. qualiter dn̄s id ē aīa liberata a penis mortis eterne ⁊ vinculis ei⁹. Tūc grimoaldus rex iudex viuorū et mortuorū a cōsiliarijs suis .i. iusticia vel equitate misericordia vel benignitate inuestigabit qua pena tales digni sunt. Tunc iusticia ꝙ capitali sentētia plecti debeant .i. eternaliter dānari per peccatū cōmissum affirmat. Ex alia parte dyaboli accusantes astabunt qui eos excoriādos per iusticiā iudicis proclamabūt Sed benignus dux (quia peccatum per confessionem et penitentie satisfactionem deletum est) sententiabit eos ad vitam ingredi cum electis ꝓpter nimiam fidelitatez quā vnus alteri ostendit et a morte liberabit ⁊ dicet. Isti digni sunt omni honore qui sic fideles suo domino extiterunt: et coronabit eos corona glorie et leticie sēpiterne Ad quā ⁊c.

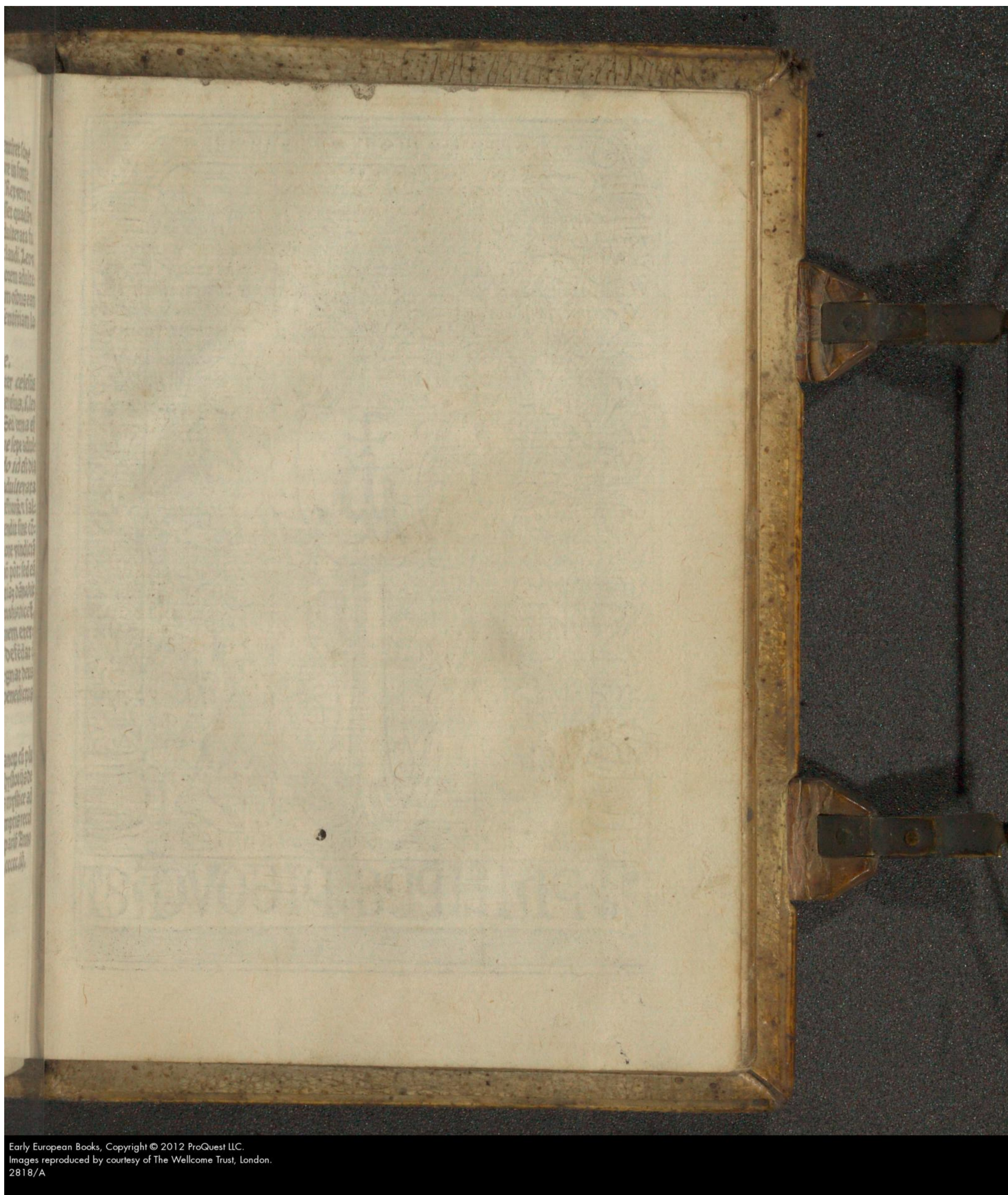
De adulterio. Ca. clxxxi.

Legitur ꝙ quidā rex habuit leonem leenā ⁊ leopardū quos multum dilexit. Leo vero cū absens eēt leena cum leopardo adulterium cōmisit. vt vero leo fetorē adulterij in ea nō sentiret solebat semꝑ se balneare in fonte iuxta castrū regis. Rex vero cum hoc sepius vidisset quadā vice cum leena adulterata fuisset foueā iussit claudi. Leo veniens ⁊ fetorem adulterij sentiens coram oibus eam tanꝙ iudex per sentētiam latam occidit.

Mystice.

Iste rex est pater celestis Leo est dn̄s noster iesus. s. leo de tribu iuda. Sed leena est anima homis que sepe adulteratꝫ cum leopardo id est diabolo. que cum sic adulterata est currit ad confessionē ⁊ saluatur sed si descendit sine cōtritione et ꝯfessione vindictā leonis euadere nō pōt: sed eā per istam sententiaz dānabit que omnibus reprobis dicetꝫ. Ite maledicti in ignem eternum ⁊c. A quo nos defēdat q̄ sine fine viuit et regnat deus per cūcta secula benedictus Amen.

Ex gestis romanoꝝ cū pluribus applicatꝫ hystorijs de virtutibus ⁊ vicijs mystice ad intellectū transsumptis recollectorū finis. Ex parisꝫ Anno nostre salutis. M. ccccc. iij.

PHILIPPE PIGOVCHET

Tabula generalis.

TAbula ſequens preſentis operis cõtinet duplicem numerum: quorum p̄mus indicat numerum ⁊ ordinem capitulorũ in hoc libro ſequẽtium titulis eorũdem ſemper prepoſitis. Scđs vero numerus oſtendit foliũ in quo cap̄ꝫ quodlibet incipit.

¶ Expliciūt tituli oīm capitulorū in hoc libro contentorū cū nūero eorūdē ꝛ foliorūꝫ

Petri dormitio signat dormitionem peccatoris a peccato resurgentis.ca. xvij
Pincerna incognit⁹ cornu venatoribus decētissimo cultu tradēs quis fuerit.ca. clxi.
Nota ibidem pulchram materiam.
Philomena vulneratur propter adulterium.ca. cxxi.
Philomena loquens tria propter redemptionem captiuatori suo dixit vt dimitteretur capitulum. clxvij
Phos et sapiētes vocauit alexander magnus vt causā interfectionis suorum militum agerent: quia sine omni vulnerum apertione moriebantur. capitulum. cxxxix.
Pollices tres in longitudine et tres in latitudine panni linei ad camisiam faciendam per reginā quid sint.ca. lxiiij.
Polimius regnauit.ca. cxi.
Polimi⁹ tres filios loyardos pessimos habuit: et dum moreretur pigriori regnuz dedit. Ibidem exemplum solaciosū
Pompeius priceps romanorum quomō in imperio se erexit et quid gessit.ca. xix.
Pompei regnū.ca. lxxxiiij.
Pomum aureum rex quidam dedit filio suo vt post obitum suum maiori stulto toti⁹ mundi quem post diligentem terrarum inuestigationē inueniret posset illud daret.ca.lxxiiij
Pomum rotundum munduz signat. Ibidem.
Porcus immundum est aial. capitulum. ix.
Pugili domin⁹ noster comparatur quia cōtra dyabolū pugnauit et victoriam obtinuit. capitulum. j.
Puluis de domo tollēdus est capitulum. xvij
Puella educatur a demonib⁹ per septenniū.ca. clxij
Puella quedā regis filia vnica quomodo per fratrem suū concepit et peperit filiū pulcherrimum quez postea in aquam proijciens submersit ꝛ eundē postea in viz per matrimonium accepit. Audi facin⁹ pessimum et horrendū ex vno peccato emanans.ca. lxxxi.
Puer nascit͛ hñs duo pectora et quodlibz proprios sensus. capitulum. clxxvi.
Prelatus negligens grauiter punietur.ca. cxl.
Princeps quidaz venari delectabatur.

Quare tres filie reg⁊ pulcherrime post obitū priorum virorum secundo nuptui tradi non volebant.lxxv
Quattuor inducunt mulierez ad hoc vt virū accipiat. aut propter diuitias/aut pulchritudinem/aut fortitudinē/aut sapientiam. Ibidem.

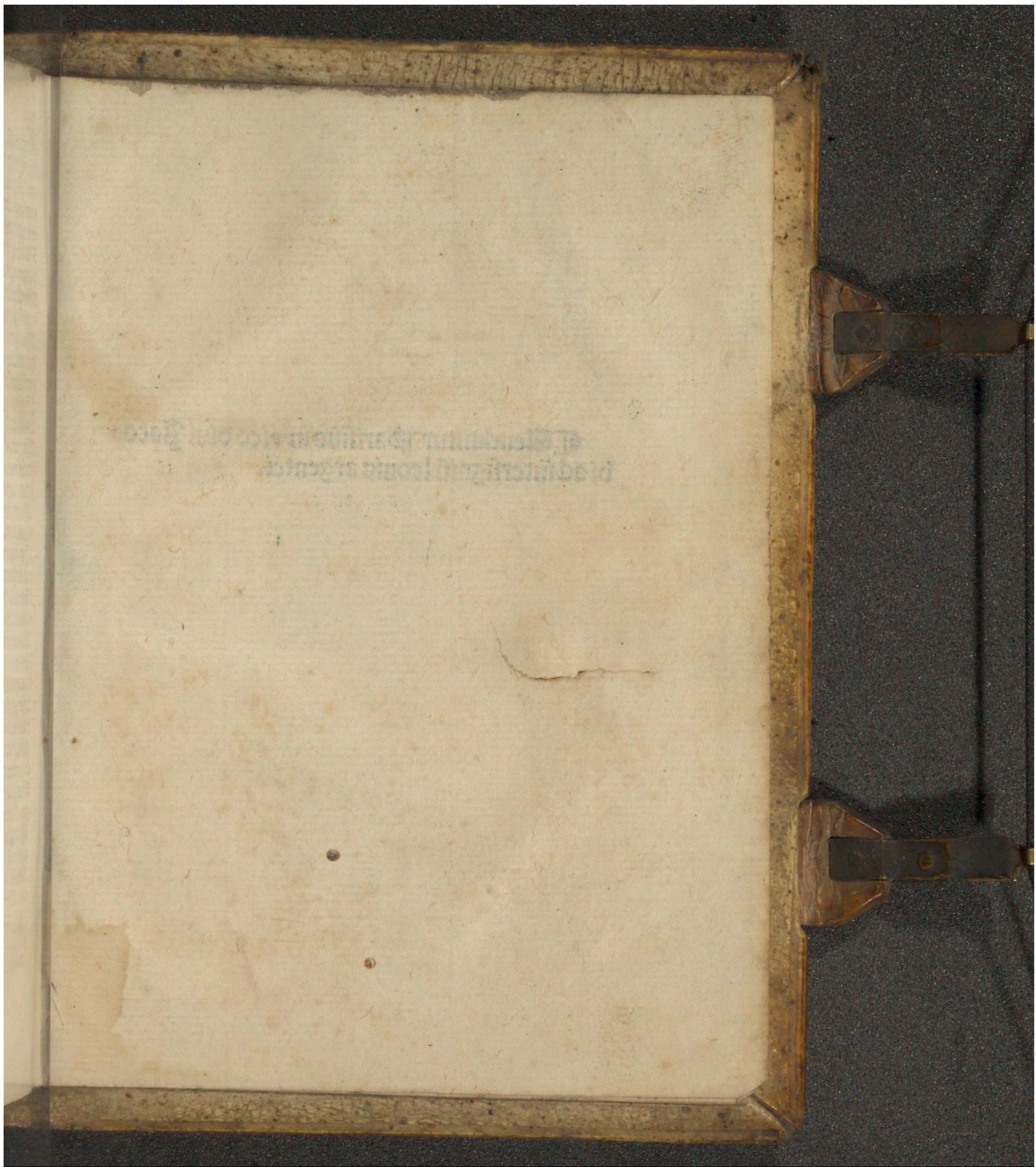
quitur.capi. xix.
Xpianus bonus tria debet q̄rere.s.abundātiā sine defectu gaudium sine tristicia.ꝛ lumē sine tenebris.capi. ci.
Xp̄s est sponsus noster iuxta dictum osee.capi. i.
Xp̄s est pax nr̄a ꝛ dedit nobis coronā gloriosissimam.Ibidē.
Xp̄us peregrino comparatur qui restituit dn̄o regnum deperditum.capi. xxv.
Xp̄s totum pro nobis se obtulit.capitulū. xxix.
Xp̄s pro reformatione nostre pacis in montem caluarie ductus ꝛ occisus est.ca. xxxv.
Xp̄s pro nobis victoriam obtinuit.capi. xl.
Xp̄s mutauit habituz ꝛ mortuus est.ca. xli.
Xp̄s clausit lacuz inferni sua voluntaria morte.ca. xliij.
Xp̄us tres filios habuit quibus dedit tria munera preciosa.capitulum. lxxxix.
Xp̄s philomena dicitur quia tam dulciter in arbore sancte crucis cantauit ꝙ cor ei⁹ scindebatur.ca. cxxi.
Xp̄s lacū passionis solus ingreditur.capi. clv.
Xp̄m grauiter ꝑcutim⁹ q̄n peccatū mortale cōmittim⁹ cxli.
Xp̄m si alere volum⁹ mūdus nos odio habebit.ca. ij.

Y Mago cristi mirabilia facit in edissa ciuitate teste Seruasio.ca. cliiij.

ymago trinitat̄ ē aīa.c. lxxv.
ymago que stat cum arcu extenso que semper prompta est quemlibet nostrum percutere quid significat Ibidem.
ymago ꝑ clericū nigromāticū erecta q̄d significet.ca. cij.
ydolo comparatur timor mūdanus ꝑpter quē nullus audet dicere veritatem Ibidem
yrundinem garrulantez in domo non permittere quid sit. capitulum.xxxiiij.in fine.
ysidem egyptū sacrificantes et serapem quid statuerunt ꝛ fecerunt.capi. xxij.

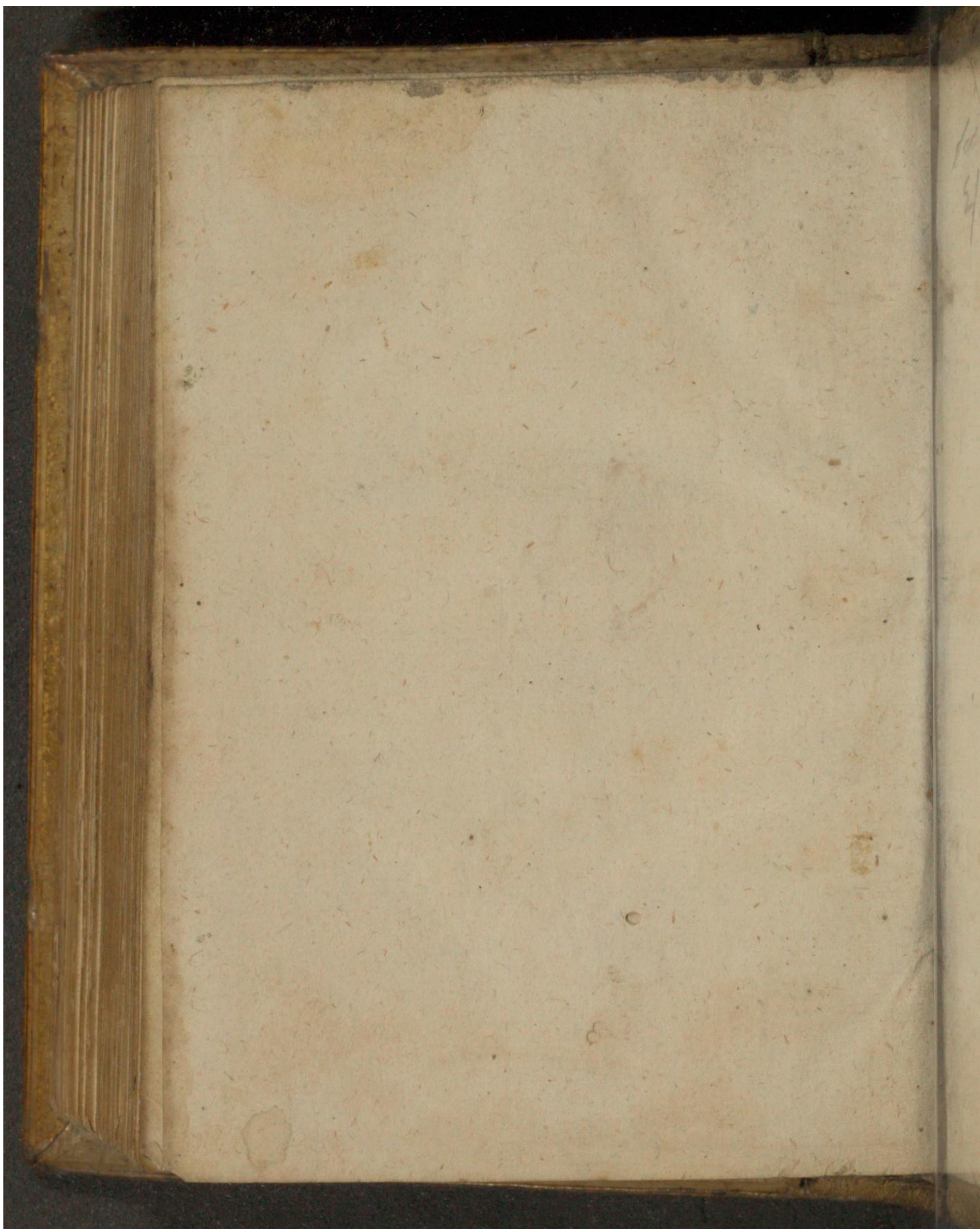
Z Edechias miles vxorē pulchrā habuit sed fatuā vt in serpente quem occidi consuluit patuit.ca. cxli.
zelongi cōsulis romani lex est ꝙ si quis virginem defloraret vtrūqꝫ oculū amitteret.ca. l.
zona serica rosimundā celerrime currentē retardauit.ca. lx
zona luxuriā designat.Ibidē.
zona frangi debet in tres partes.Ibidem.

¶Expliciūt due tabule siue duo directoria cōtentoꝝ hui⁹ libelli: ꝑ quarū ꝑmā vnicuiqꝫ capitulo pōt attribui debit⁹ verus ꝛ ordinat⁹ titul⁹ cū numero suo. Per scd̄am vero alphabetice ordinatā cito inueniunt pulchra ꝛ plīma exēpla q̄ sparsim i singulis capitulis ꝛ in eorūdē expositionib⁹ siue moralisationib⁹ continentur.

¶ Venduntur Parisius in vico diui Jaco=
bi ad intersigniū leonis argentei.

5/-